
WIDENER LIBRARY
HX 5VUR E

Revd. Geo. Innes,
College, Warwick.

HOMERI
ILIAS

CVM

BREVI ANNOTATIONE

CVRANTE

C. G. HEYNE

VOLVMEN SECVNDVM

LIB. XIII—XXIV

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD I. PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

HOMERI
CARMINA

CVM BREVI ANNOTATIONE

ACCEDVNT

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES VETERVM GRAMMATICORVM CVM NOSTRAE AETATIS CRITICA

CVRANTE

C. G. HEYNE

TOMVS SECVNDVS

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD I. PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

HOMERI CARMINA

CVM BREVI ANNOTATIONE

ACCEDVNT

VARIAE LECTIONES ET OBSERVATIONES VETERVM GRAMMATICORVM CVM NOSTRAE AETATIS CRITICA

CVRANTE

C. G. HEYNE

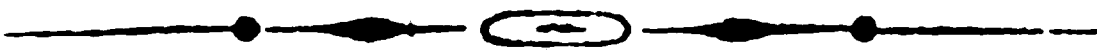
TOMVS SECVNDVS

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
LONDINI
APVD I. PAYNE ET MACKINLAY
MDCCCII

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ν

ARGVMENTVM.

Troianis, qui in castra Achiuorum irruperant, sua fortuna vti iussis a Ioue ad alias curas auerso, Neptunus opportunitatem speculatus, ad Troiam proficiscitur, et assumta Calchantis specie primo Aiaces, tum ceteros Achiuos, ad pugnandum hortatur et noua virtute incendit 1 — 125. Ita circa Aiacem copiae constipatae phalange facta Hectori occurrunt. Oritur graue praelium, in quo exponendo totus liber consumitur. Primo He-

ctor a phalange repulſus, ſuos ad vires exerendas hortatur 142 — 155. Meriones haſta in Deiphobum fruſtra coniecta ad tentorium abit haſtam aliam petiturus — 169. Interea variae fiunt caedes, in his Amphimachi; nepotis ſui caede exacerbatus Neptunus Idomeneum adit, Thoantis perſona aſſumta eum hortatur ad pugnandum — 239. Idomeneus armatus cum Merione in pugnam redit, et quidem verſus laeuam — 329. Pugna recrudeſcit — 362. Idomeneus necat Othryoneum — 382. inde Aſium — 401. Deiphobus ab eo aberrans haſta ferit Hypſenorem — 423. Idomeneus Alcathoum; inde ferociens Deiphobum ſuperbis dictis vellicat — 454. quem Aenea arceſſito in ſe procedere videns, Merionen cum aliis aduocat, — 488. Ita circa Deiphobum et Aeneam in vnum conueniunt fortiſſimi ex Troianis. Certatur acerrime de Alcathoi corpore abducendo et ſpoliando 496 ſq. ad 673. Congrediuntur Idomeneus et Aeneas, caeduntur Oenomaus 506 — Aſcalaphus 518 et, noua ſuper huius exuuiis pugna exorta, Aphareus 541 — Thoon 545 — Adamas 560 — Deipyrus 576 — Deiphobus a Merione vulneratus pugna excedit 526 — 539. Helenus vulneratur a Menelao 581 — 600. nec non Piſander et Harpalion 601 — 659. Euchenor a Paride 660 — 673. Hector ignarus quid in ſiniſtro nauium cornu ageretur, interea acriter pugnat; non minus fortiter reſiſtunt Aiaces; etiam in eo res erat, vt Hectori eſſet cedendum: — 724. cum Polydamantis conſilio fortiſſimos e Troianis ad ſe arceſſit; conglobati Achiuos adoriuntur Troiani — 808. nec tamen vel ſic Aiaces loco cedunt — ad f.

Attendendum eſt in toto libro ad ſitum caſtrorum et nauium Achiuorum, quem poeta vbique a parte Achiuorum declarare videtur. Troiani in caſtra irruerant a laeua parte, non ſui agminis, ſed Achiuorum; nam ipſi dextro ſuo cornu laeuam caſtrorum partem adorti erant. Cum irrupiſſent Troiani, pluribus locis pugnatur; acerrime tamen, qua Hector incedebat, cui Aiaces obſtite-

runt, (126. 136 sq. 679 sq.) paullo remotius a laeuo cornu, versus mediam aciem; at in extremo laeuo cornu altera fortissimorum virorum pugna fiebat circa Deiphobum, Helenum, Paridem, Idomeneo cum Merione eo profecto ἐπ' ἀριστερὰ νηῶν (326. 675. 765) cuius vocis respectu alter locus, in quo Hector contra Aiaces cum quibus hic erant Boeoti, Athenienses — 681. 685 sqq. pugnat, ἐν μέσσῃσι νηυσί (312.) fuisse declaratur: Singulatim exposita videbis ad 46. 310. 330. 675. 681. 765.

Deorum ministerium hoc libro non nisi per episodia interponitur. Ioue qui in Ida sedebat inde a Λ, 182. ad alias terrarum partes conuerso, furtiua Neptuni profectio splendide ornata in ipso libri exordio. Neptunus Calchantis speciem mentitus Aiaces hortatur ad pugnam; abeuntem deum agnoscunt Aiaces 43—83. inde Neptunus hortatur alios —125. et Amphimacho caeso Idomeneum Thoantis specie indutus 206—239. Ita Neptunus clam pugnantium Achiuorum ardorem incendit; Alcathoum stupore defixum tradit occidendum Idomeneo, 434. 5. constitutum tamen a Ioue erat, vt hac pugna superiores essent Troiani 345—360.

Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὖν Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα νηυσὶ πέλασσε,
τοὺς μὲν ἔα παρὰ τῇσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀϊζὺν
νωλεμέως· αὐτὸς δὲ πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ,

Ingenium poetae ex his aeſtima. Res nunc eo erat adducta, vt vallo a Troianis disiecto et caſtris captis, aut arceſſendus eſſet Achilles, aut diſceſſus a Troia parandus. Prius illud conſilii Iouis parari noramus; placato igitur, vt arma iungeret, Achille omnia erant ad finem perducta. Enimvero antequam ad illud deventum eſſet, quanta rerum varietas interpoſita eſt! Primo auerſo Ioue Neptunus, Achiuis ſtudens, pugnam reſtituit; quod antea auſus non erat facere, Jl. Θ, 208 —211. ex Iouis interdicto Jl. Θ, 7 ſq. Quod autem ſublime aliquid in eo eſſe videtur, Ioue tantum oculos auertente res aliter cedere, ad noſtros ſenſus ſtatuitur, non ex Homeri ſenſu: qui ad humanum morem res deorum attemperavit.

1—9. Rebus eo adductis, vt, quod voluerat, Troiani in caſtra irrupiſſent, Iupiter ad alias curas auertitur. Hoc ſuo more poeta ita narrat, vt alia terrarum loca memoret, ad quae Iupiter ſe conuerterit proſpicienda. In animum revocandum eſt ex Jl. Λ, 181 ſq. Iouem in Idae vertice ſedentem pugnam adhuc eſſe moderatum; proſpexerat ille verſus mare, nunc *deflexit oculos* (hoc eſt πάλιν τρέπε νόσφιν v. Obſſ.) ab occidente verſus ſeptentrionem; occurrunt adeo oculis *Thraces*, *Myſi*, *Sarmatae*. Iam locus nobilitatus eſt memoratione horum populorum, eorumque ſedium. *Thraces* vtique late tenebant oram continentis Europae. *Myſi* illo tempore tenuerunt loca ſupra eos verſus, forte cis et trans, Iſtrum. Fuerunt illi et ipſi e Thracum ſtirpe, et vtrinque in Aſiae et Europae oris habitarunt. v. Obſſ. et ſup. ad B, 858. Supra eos in borealibus terris habitarunt populi, quos quo nomine proprio deſignarit, in controuerſiam abiit, aliis

νόσφιν ἐφ' ἱπποπόλων Θρῃκῶν καθορώμενος αἶαν,
Μυσῶν τ' ἀγχεμάχων, καὶ ἀγαυῶν Ἱππημολγῶν
γλακτοφάγων, ἀβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων.
ἐς Τροίην δ' οὐ πάμπαν ἔτι τρέπεν ὄσσε φαεινώ·

Agauos, aliis *Hippemolgos*, aliis *Abios* dictos contendentibus. At *nomen proprium nullum* ex his eſſe potuit; ſunt mera epitheta et praedicata barbarorum, quos ſuo nomine non deſignat, quorum forte nec erat illo tempore nomen illud commune *Sarmatarum;* Nomina illa, quae totum genus deſignant, ſerius exeunt inter homines. Barbari enim habitant per tribus; nomina ſingulis ſua impoſita; eaque horrida. Solent itaque exteri aut a primis incolis, quos adiere, toti populo ac terrae nomen, plerumque corruptum, imponere, aut ex vitae cultusque memorabili aliqua parte nomen fingere: vt h. l. Vix quoque nomen Sarmatarum ab ipſis populis vſurpatum fuit, ſed *inter accolas* primo vſu frequentatum. At declarantur *barbari* nominibus a *vitae vſu* petitis: et γαλακτοφάγοι ſunt, Ἱππημολγοὶ quod *lacte equino* aut etiam pulte vel farina equino lacte admixto (vt Plin. XVIII, 11. ſ. 24. cf. Strabo VII, p. 478 C.) veſcebantur, noto more; quem antiquiſſimum gentis fuiſſe ex h. l. conſtat. porro ἄβιοι, quod, cum notionem certam non haberet, varie interpretati ſunt veteres. v. Obſſ. Probabile ſit, deſignari *vitae ſimplicitatem*, quaecunque tandem illa fuit; ſiue vt communibus omnes bonis vterentur, ſiue quod agris ſaltem paſcuisue communibus, ſiue propter paupertatem, cum nec certas ſedes haberent et in plauſtris viuerent: εὐτελεῖς τοὺς βίους, ἀπ' ὀλίγων εὐτελῶς ζῶντας. *iuſtitia* celebrantur, δικαιότατοι ἀνθρώπων. laus ea Sarmatarum, vt aliorum barbarorum, etiam e Scythis, et Germanis; partim a comparatione ductum, partim in inuidiam populorum mitiore cultu vtentium dictum, qui bonarum rerum copiis

οὐ γὰρ ὅγ' ἀθανάτων τιν' ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμὸν
ἐλθόντ', ἢ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἢ Δαναοῖσιν.
Οὐ δ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κρείων Ἐνοσίχθων·
καὶ γὰρ ὁ θαυμάζων ἧστο πτόλεμόν τε μάχην τε
ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης
Θρηϊκίης· ἔνθεν γὰρ ἐφαίνετο πᾶσα μὲν Ἴδη,
φαίνετο δὲ Πριάμοιο πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰών, ἐλέαιρε δ' Ἀχαιοὺς

8 ΤΙΝ ΕϜΕΛΠΕΤΟ ϜΟΝ nisi fuit ΤΙΝΑ ϜΕΛΠΕΤΟ ϜΟΝ

ad cupiditates et iniurias pellici solent; cum contra in ista vitae simplicitate ac tenuitate ne quidem sit quod cupiditates hominum stimulet. — 8. *οὐ γὰρ ἐέλπετο ὃν κατὰ θυμόν, non verebatur.* — 10. *οὐδ' ἀλαοσκοπιήν. Neque tamen hoc non vidit Neptunus.* v. Obss. h. e. bene Iouem ad alia esse intentum obseruauit Neptunus. — 11. Sedebat ille *spectans* pugnam: quandoquidem dii ex sensu istorum hominum delectari dicuntur spectaculo virtutis pugnantium. Non necesse erat poetae monere de eius discessu ex Olympo, vbi sedebat Θ, 200. ad humanum autem morem, vt alia, accommodatum et hoc, quod dii, aliis diis, inprimis potentioribus, ad alia auersis et clam iis, aliquid exsequi solent, vt in Odyssea absente apud Aethiopes Neptuno Minerua reducit Vlyssem. — 12. Erat in Samothrace, opposita Troadi, mons Saos vel Saoce, e quo loca ad Troiam prospici poterant. cf. Obss. — 15. *Ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἐξ ἁλὸς ἕζετ' ἰών, consederat* iam ante, e mari egressus. Nunc autem conspecto remissiore Iouis animo, *confestim* de monte descendit. Locus qui sequitur sublimitatem habet confessione multorum: inprimis Longini c. 5. s. 9. Imitantur eum plures; etiam in singulis partibus, v. 18. *quod terra sub incessu contremiscit;* vt Apollon. II, 681. Apolline ad Hyperbo-

Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
αὐτίκα δ' ἐξ ὄρεος κατεβήσετο παιπαλόεντος,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· τρέμε δ' οὔρεα μακρὰ καὶ ὕλη
ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος
τρὶς μὲν ὀρέξατ' ἰὼν, τὸ δὲ τέτρατον, ἵκετο τέκμωρ,
Αἰγάς· ἔνθα δέ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης,
χρύσεα, μαρμαίροντα τετεύχαται, ἄφθιτα αἰεί.

17 antea κατεβήσατο. 21 ΔΕ ϜΟΙ 22 ἄφθιτα αἰεί. v. Obss.

reos ex Lycia proficiscente: ἡ δ' ὑπὸ ποσσὶ σείετο νῆσος ὅλη, κλύζεν δ' ἐπὶ κύματα χέρσῳ. Alii *trinos gressus*, quibus iter a Samothrace ad Aegas absoluitur; inprimis Pindarus, quem iam Eustath. comparauit, P. III, 75 vbi Apollo βάματι δ' ἐν πρώτῳ statim locum, quo tetenderat, attigit. Ad Thetidis natatum Statius translulit, parum feliciter, Achill. I, 99. *Ter conata manu, liquidum ter gressibus aequor Repulit, et niueas feriunt vada Thessala plantas.* — 20. ὀρέξατο, ὡρμῆτο. fecit tres gressus; quarto gressu attigerat locum, quo tetenderat, Aegas. Magna res et mirabilis ad sensum animi: nec tamen ei ita immorandum, vt aut gressus, aut pedum interuallum, aut soleas metiri velis; ita enim εἰς τὸ παιδαριῶδες ipsum illud ὕψος recideret; subsistendum est in primo phantasiae impulsu ex rei miraculo. — 21. Αἰγάς. siue Euboeae, siue insulae ad Euboeam: nam Aegae Achaiae non videntur profectioni dirigendae satis respondere: v. Obss. Aegae Euboeae vrbs ad Euripum mihi videntur etiam propterea maxime conuenire, quod ipsi vortices Euripi aestuantis opinioni fidem facere potuerunt, esse dei maris domum in maris inter cautes et profunda abysso. Est Neptuni palatium sub vndis, alibi indefinito, nunc definito in loco: Sic in mari Aegaeo est Nerei domus: Apollon. IV, 771 sq. et Penei fluuii regia ap. Virgil. Ge. IV, 363 sq. vbi cf. Excurs. — 22.

ἔνθ᾽ ἐλθὼν, ὑπ᾽ ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ᾽ ἵππω,
ὠκυπέτα, χρυσέῃσιν ἐθείρῃσι κομόωντε.
χρυσὸν δ᾽ αὐτὸς ἔδυνε περὶ χροΐ· γέντο δ᾽ ἱμάσθλην
χρυσείην, εὔτυκτον, ἑοῦ δ᾽ ἐπεβήσετο δίφρου·
βῆ δ᾽ ἐλάαν ἐπὶ κύματ᾽· ἄταλλε δὲ κήτε᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ

24 ΧΡΥΣΕΗΙΣΙ ϜΕΘΕΙΡΗΙΣΙ 26 ϜΕϜΟΥ vulgg. ἐπεβήσατο. 27 Vulgg. ὑπ᾽ αὐτῷ.

22. ἄφθιτα αἰεί. habet regia Neptuni laudem a firmitate et duratione; est enim cauerna in maris fundo inter scopulos et in petris excauatis. Simili sensu Chironis antrum est ἄφθιτον ἄντρον ap. Pindar. I, VIII, 89. etsi ibi veteres accipiunt θεσπέσιον, θεῖον. v. ibi V. L. in noua edit. Ita ap. eund. quae aurea sunt, sunt ἄφθιτα, ex duratione: vellus aureum, ἄφθιτος στρωμνὰ, P. IV, 410. et fulmen a Cyclopibus procusum, ἄφθιτον ἔργον ap. Apollon. I, 730. ipse Iupiter ἄφθιτος Pindar. P. IV, 518. cf. sup. Notam ad B, 466. Obss. ad B, 447.

Quod autem, antequam a Samothrace, Ilio propiore, in Troadem statim proficiscatur, Aegas prius adit, eo fieri censeo consilio, vt habitu, qui deum deceat, armatus et curru inuectus, in re tam ardua, legentium mentibus obiiciatur; verbo, phantasma dei ita est splendidius et potentius. Sic supra Θ, 43 Iupiter, cum ad Idam se confert, ad prospiciendum ex monte: χρυσὸν δ᾽ αὐτὸς ἔδυνε sq. In hoc enim poeta, non tam artifex, quam ingeniosissimus poeta est, quod ad feriendos sensus dilectu et iudicio est felicissimus. Commenta veterum v. in Obss. ad v. 10.

23. τιτύσκετο ἵππω. ἔτεινε, proprie τοὺς ἱμάντας, iungendo eos currui. v. Θ, 41. vbi et χαλκόποδε de robore. et ibid. 43 γένετο, εἵλετο. — 27. ἄταλλε, ἐσκίρτα. v. Obss. Nobilis est hic locus, multis poetis exemplo futurus, in his Apol-

πάντοθεν ἐκ κευθμῶν, οὐδ' ἠγνοίησεν ἄνακτα·
γηθοσύνῃ δὲ θάλασσα διΐστατο. τοὶ δὲ πέτοντο
ῥίμφα μάλ', οὐδ' ὑπένερθε διαίνετο χάλκεος ἄξων·
τὸν δ' ἐς Ἀχαιῶν νῆας ἐΰσκαρθμοι φέρον ἵπποι.
  Ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης,
μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

28 ΟΥΔ ΗΓΝΟΙΗΣΕ ϜΑΝΑΚΤΑ

lonio, inprimisque Virgilio Aen. V, 818 sq. Petita res e communi antiquorum hominum opinione de effectibus et signis praesentiae deorum; quae postea in mera figmenta et phantasmata poetarum adhibuere; accedentibus quoque iis, quae aduentu principum hilaritatem publicam testari solebant. Sunt adeo etiam in his diuersae rationes, nec confundendae. — 29. Ipsum mare sensit dominum suum inuehi, et exultando sulcum fecit sponte currui, qua ille incederet. — 30. οὐδ' ὑπένερθε. Summae cursus celeritatis notatio, a multis poetis ex h. l. et ex altero Υ, 227 sqq. petita, tanto probabilior nunc, quia de equis deorum agitur; non de hominum equis, vt ap. Apollon. I, 179 sq. et Aen. VII, 806 sq. ad quem loc. vide. Ita passim ea, quae antiquiores recte mythica oratione extulerant, de rebus diuinis mente tantum concipiendis, seriores poetae transtulere ita, vt in hyperbolen ea verterentur, aut in meram formulam poeticam.

32. Ἔστι δέ τι σπέος. Stabulum et equile equis Neptuni in fundo maris parari, mirum non est; sed, cur inter Imbrum et Tenedum designetur locus, quaeras. Suspicari licet, fuisse ibi locum in mari notum propter mirabiles aquarum vortices, altam abyssum, inter cautes latentes, testantes. Nulla tamen est suspicionis auctoritas. — 34. ἔνθ' ἵππους. Currum relinquit Neptunus, antequam Troadem peruenerat, quo-

λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ
ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας,
ἀῤῥήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ᾤχετ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ φλογὶ ἶσοι ἀολλέες ἠὲ θυέλλῃ,
Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτες ἕποντο,
ἄβρομοι, αὐΐαχοι· ἔλποντο δὲ νῆας Ἀχαιῶν
αἱρήσειν, κτενέειν δὲ παρ' αὐτόφι πάντας Ἀχαιούς.
ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος, ἐννοσίγαιος,
Ἀργείους ὤτρυνε, βαθείης ἐξ ἁλὸς ἐλθών,
εἰσάμενος Κάλχαντι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, σφὼ μέν τε σαώσετε λαὸν Ἀχαιῶν,

38 ΝΟΣΤΗΣΑΝΤΑ FΑΝΑΚΤΑ 39 ΦΛΟΓΙ FΙΣΟΙ 41 ΑFΙΑΧΟΙ FΕΛΠΟΝΤΟ 45 FΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 47 σφώ, non σφῷ. μέν τε pro κε.

niam non interesse pugnae volebat numine manifesto, verum mutata persona et Calchantis specie assumta Achiuos hortari ad pugnandum: cf. ad E, 773. — 35. ἀμβρόσιον εἶδαρ, equi dei alicuius, etiam de diuino pabulo fuit cogitandum; nihil amplius argutandum.

39. Τρῶες δὲ φλογὶ ἶσοι. —125. Pugnant Troiani circa Hectorem summa vi annisi, cum Neptunus, Calchantis formam mentitus, hortatur primo Aiaces, 43—82 tum alios ex Achivis, 83—125.

41. ἄβρομοι, ἄγαν βρομοῦντες, βρέμοντες. αὐΐαχοι, ἄγαν ἰάχοντες. v. Obss. Fremitum et clamorem, qui Troianis pugnam ineuntibus sollennis erat, vidimus sup. Γ, pr. — 42. παρ' αὐτόφι. παρ' αὐτῷ sc. τῷ χώρῳ. v. Obss. — ἀτειρέα φωνήν. fortem, validam vt non facile vociferando deficiat aut debilitetur; h. l. tamen simpliciter ornat epitheton. Iterum P, 555. et X, 227. De

ἀλκῆς μνησαμένω, μηδὲ κρυεροῖο φόβοιο.
ἄλλῃ μὲν γὰρ ἔγωγ' οὐ δείδια χεῖρας ἀάπτους
Τρώων, οἳ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ·
ἕξουσι γὰρ ἅπαντας ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί·
τῇ δὲ δὴ αἰνότατον περιδείδια, μή τι πάθωμεν,
ᾗ ῥ' ὅγ' ὁ λυσσώδης, φλογὶ εἴκελος, ἡγεμονεύει
Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχετ' ἐρισθενέος πάϊς εἶναι.

53 ΦΛΟΓΙ ϜΕΙΚΕΛΟΣ

voce v. ad Γ, 60. ἄῤῥηκτος erat B, 490. — 48. Apparet, Aiacem cum Teucro a parte valli, ad quam tuendam a Meneſtheo vocatus erat (M, 331 — 370) ſe recepiſſe in caſtra media, qua Hector impreſſionem fecerat, vt ei obſiſteret.

47. Vos duo ſoli, Aiaces, Achiuos internecione eripere poteſtis, ſi hac parte, qua Hector irrupit, fortiter pugnabitis. — 54. Ἕκτωρ, ὃς Διὸς εὔχεται πάϊς εἶναι. non, puto quaſi hoc vociferando nunc profeſſus ſit; ſed ſimpliciter, qui ſibi videtur, plus quam humana virtute, pugnare, tanquam θεοφιλὴς aliquis. Notabilis antiqua loquendi ratio a mira animorum perſuaſione ducta, quicquid quacunque tandem in re emineat, dei alicuius opera et manu praeſtari aut effici: Eius perſuaſionis vſum inf. 825 videbimus: Αἲ γὰρ ἐγὼν etc. eminere enim inter omnes mortales neceſſe eſt eum, qui Ioue natus ſit; facile credas. Iam pro eo, quod nos diceremus, videri aliquem ſibi eſſe ceteris mortalibus ſuperiorem, vel facere aliquem opinionem de ſe, vt alii eum putent eſſe vltra humanam ſortem aliqua in re, vt virtute bellica, praeſtantem, hoc ita effertur: videri eum ſibi eſſe immortalem, a Ioue natum: h. e. vltra conditionem humanam poſitum. Huic formae loquendi aſſueti poſteriores tot fabulas excogitarunt de heroibus et viris magnis e diis natis: et de ipſo Hectore ex Apolline nato: v. Schol. br. ad Γ, 314. Schol. Lycophr.

σφῶϊν δ' ὧδε θεῶν τις ἐνὶ φρεσὶ ποιήσειεν,
αὐτὼ θ' ἑστάμεναι κρατερῶς, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους·
τῷ κε καὶ ἐσσύμενόν περ ἐρωήσαιτ' ἀπὸ νηῶν
ὠκυπόρων, εἰ καί μιν Ὀλύμπιος αὐτὸς ἐγείρει.
Ἦ, καὶ σκηπανίῳ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ἀμφοτέρω κεκοπὼς πλῆσε μένεος κρατεροῖο,
γυῖα δὲ θῆκεν ἐλαφρὰ, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
αὐτὸς δ', ὥστ' ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι,
ὅς ῥά τ' ἀπ' αἰγίλιπος πέτρης περιμήκεος ἀρθεὶς
ὁρμήσῃ πεδίοιο διώκειν ὄρνεον ἄλλο·
ὣς ἀπὸ τῶν ἤϊξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

64 ὁρμήσει erat.

266. Not. ad Apollod. p. 759. Vt tamen Διὸς παῖς ſit idem ac Διὶ φίλος, vſu non probari puto. Eſt h. l. nihil amplius vſ. 54 quam, quod nos vulgari oratione diceremus, Hector, qui nunc videtur virtutem hominis excedere. Quanto potentiorem, et epicis phantaſmatibus aptiorem putabimus fuiſſe priſcorum hominum ſermonem! — 55. Notabile hoc, ποιεῖν τινι ἐν φρεσὶν, vel ἐμποιεῖν τινί τι φρεσὶν, pro ὑποθέσθαι, de monitu, quod et θέσθαι ἐν φρεσί. Sic Il. Τ, 121 ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω. et hoc ſaepius occurrit. Etiam Euſtath. h. l. θήσω εἰς νοῦν.

59. σκηπανίῳ, σκήπτρῳ. Notabilis vſus ſcipionis ſeu baculi: de quo v. Obſſ. — 62. αὐτὸς δ' ὡς ἴρηξ. leui et celeri inceſſu, quo fiebat, vt confeſtim ille oculis ſe ſubduceret, qualis veri Calchantis non fuiſſet, agnitus eſt deus ab Aiace Oilei. Id enim, quod nos dicimus, viſum ſeu ſpectrum euanuiſſe, ſi ad ſenſum commode reddendum eſt, vix aliter poteſt reddi quam per celeritatem diſceſſus et motus. Itaque ex hoc ἀρίγνωτοι θεοί. vſ. 72. cf. Obſſ. Comparatio itaque h. l. tantum in celeritate motus ad ſenſum cernentis eſt ponenda. — 65. ἐν τοῖιν, inter

τοῖιν δ' ἔγνω πρόσθεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσέφη Τελαμώνιον υἱόν·
  Αἶαν, ἐπεί τις νῶϊ θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
μάντεϊ εἰδόμενος κέλεται παρὰ νηυσὶ μάχεσθαι· —
οὐ δ' ὅγε Κάλχας ἐστὶ, θεοπρόπος οἰωνιστής·
ἴχνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἠδὲ κνημάων
ῥεῖ' ἔγνων ἀπιόντος, ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ·
καὶ δ' ἐμοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
μᾶλλον ἐφορμᾶται πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
μαιμώωσι δ' ἔνερθε πόδες καὶ χεῖρες ὕπερθε.
  Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Τελαμώνιος Αἴας·
οὕτω νῦν καὶ ἐμοὶ περὶ δούρατι χεῖρες ἄαπτοι
μαιμῶσι, καί μοι μένος ὤρορε· νέρθε δὲ ποσσὶν
ἔσσυμαι ἀμφοτέροισι· μενοινώω δὲ καὶ οἶος

69 ΜΑ'ΝΤΕΙ ϜΕΙΔΟΜΕΝΟΣ

duo hos. — 67. *αἶψα δ' ἄρ'.* ſtatimque adeo, proinde. Clarke. *νῶϊ κέλεται,* cum caſu tertio, nos hortatur.

68. *ἐπεί τις* — deeſt apodoſis: agedum pugnemus fortiter: quandoquidem deus aliquis nos hortatur ad pugnandum. cf. Obſſ. — 71. *ἴχνια γὰρ* — greſſum leuem ac celerem ex vſ. 62. non, veſtigia ac plantas. *ῥεῖα* iungi poteſt et cum *ἔγνων* et cum *ἀπιόντος*. probo prius. cf. Obſſ. — 75. *μαιμᾶν, ὁρμᾶν,* de pedum et manuum impetu ad animi impetum pariter ſponte ſe mouentium, praeclare eſt ad ſenſum pronuntiatum. Minus potenter ad ſenſum, *ἐναργῶς* tamen, Virgilius Aen. IX, 186 *aut pugnam aut aliud iamdudum inuadere magnum Mens agitat mihi, nec placida contenta quiete eſt.* — 78. *καί μοι μένος ὤρορε,* pro *γίνεται, ὁρμᾶται,* etiam meam virtutem concitari, inflammari, ſentiô.

Ἕκτορι Πριαμίδῃ ἄμοτον μεμαῶτι μάχεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
χάρμῃ γηθόσυνοι, τήν σφι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ.
τόφρα δὲ τοὺς ὄπιθεν Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιοὺς,
οἳ παρὰ νηυσὶ θοῇσιν ἀνέψυχον φίλον ἦτορ.
τῶν ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυντο,
καί σφιν ἄχος κατὰ θυμὸν ἐγίνετο, δερκομένοισι
Τρῶας, τοὶ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ.
τοὺς οἵγ' εἰσορόωντες, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λεῖβον·
οὐ γὰρ ἔφαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ. ἀλλ' Ἐνοσίχθων
ῥεῖα μετεισάμενος κρατερὰς ὤτρυνε φάλαγγας.
Τεῦκρον ἐπὶ πρῶτον καὶ Λήϊτον ἦλθε κελεύων,
Πηνέλεών θ' ἥρωα, Θόαντά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

94 ϜΕΠΕΑ

82. χάρμῃ γηθόσυνοι. accipio proprie, vt ſit ἡ προθυμία εἰς τὴν χάρμην, τὴν μάχην. v. Obſſ. Eſt ipſum illud μαιμᾷν vſ. 77. Conuenit Latinorum *geſtire*, geſtu exultationem vel cupiditatem et ardorem declarante.

83—125. Neptunus ceteros quoque Achiuos ad fortiter pugnandum hortatur. Oratio bene eſt argumentis et cauſſis, quae moveant, inſtructa.

83. τοὺς ὄπιθεν, qui longius verſus mare fugerant, ibique recipiebant ſe, ἀνέψυχον ἑαυτούς. — 85. τῶν ῥα. τούτων ἄρα. hi et viribus erant exhauſti et dolore animi percuſſi. — 90. ῥεῖα malim ad ὤτρυνε referre; ad potentiam dei hoc ſpectat. Sic etiam faciendum inf. P, 285. Sic quoque Erneſti ſtatuebat. — 91. *Leitus* et *Peneleus*, Boeotorum duces, (B, 494) *Thoas*, Aetolorum, (B, 638)

Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κοῦροι νέοι, ὔμμιν ἔγωγε
μαρναμένοισι πέποιθα σαωσέμεναι νέας ἁμάς·
εἰ δ' ὑμεῖς πολέμοιο μεθήσετε λευγαλέοιο,
νῦν δὴ εἴδεται ἦμαρ, ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι.
ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι,
δεινὸν, ὃ οὔποτ' ἔγωγε τελευτήσεσθαι ἔφασκον,
Τρῶας ἐφ' ἡμετέρας ἰέναι νέας· οἳ τοπάρος περ
φυζακινῆς ἐλάφοισιν ἐοίκεσαν, αἵτε καθ' ὕλην
θώων, πορδαλίων τε, λύκων τ' ἤϊα πέλονται,
αὔτως ἠλάσκουσαι, ἀνάλκιδες, οὐδ' ἐπὶ χάρμῃ·
ὣς Τρῶες τὸ πρίν γε μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν
μίμνειν οὐκ ἐθέλεσκον ἐναντίον, οὐδ' ἠβαιόν·
νῦν δὲ, ἑκὰς πόλιος, κοίλης ἐπὶ νηυσὶ, μάχονται,
ἡγεμόνος κακότητι, μεθημοσύνῃσί τε λαῶν,

98 FEIΔETAI 102 EΛAΦOIΣI FEFOIKEΣAN 107 NYN ΔE FEKAΣ. vulg. νῦν δ' ἕκαθεν.

Deipyrus inter principes memoratus quoque I, 83. *Meriones*, Idomenei θεράπων, et *Antilochus* Nestoris f. — κελεύων, idem quod ὀτρύνων, ἐποτρύνων vs. 94. — 95. αἰδὼς sc. ἔστω, αἰδεῖσθε. pudorem seruate. (non, *pudeat vos!*) vos estis illi, quibus fortiter pugnantibus confido naues nos nostras seruare posse. At si — 96. πέποιθα. Monet Clarke, esse, *confido*,* non, confidebam. — 100. τελευτήσεσθαι simpl. euenturum esse, locum esse habiturum. 103. λύκων ἤϊα, ἐλώρια, praeda. v. Obss. — 104. αὔτως ἠλάσκουσαι temere vagantes, tanquam consilii inopes et pauidae. οὐδ' ἐπὶ χάρμῃ sc. οὖσαι. οὐκ ἐπὶ, εἰς, πρὸς μάχην, οὐ μάχιμοι. non ad pugnam idonei. v. Obss. — 108. ἡγεμόνος κακότητι, δειλίᾳ, ignauia Agamemnonis, qui virtute sua hanc fugam auertere debebat. Hoc sensu, aut de calamitate, κακότης in Homericis fere positum depre-

οἳ, κείνῳ ἐρίσαντες, ἀμυνέμεν οὐκ ἐθέλουσι
νηῶν ὠκυπόρων, ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτάς.
ἀλλ' εἰ δὴ καὶ πάμπαν ἐτήτυμον αἴτιός ἐστιν
ἥρως Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
οὕνεκ' ἀπητίμησε ποδώκεα Πηλείωνα·
ἡμέας γ' οὔπως ἐστὶ μεθιέμεναι πολέμοιο,
ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον· ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς,
πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν. οὐδ' ἂν ἔγωγε
ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅστις πολέμοιο μεθίει,
λυγρὸς ἐών· ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι πέρι κῆρι.

118 Vulg. μεθείη.

henditur; latius dictum accipi poſſet, ducis vitio et culpa, vt forte Od. Ω, 454 ἡμετέρῃ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο. — 109. κείνῳ ἐρίσαντες, μεμφόμενοι Ἀγαμέμνονι. — 110. non ſtudent propulſare hoſtes a nauibus: ἀμύνειν ἀπὸ τῶν νηῶν. ἀλλὰ κτείνονται ἀν' αὐτὰς, de eo dictum quod futurum erat.

111. ἀλλ' εἰ δὴ, at ſane, etiamſi. Clarke. — 113. οὕνεκ' ἀπητίμησε, ſimpl. pro ἠτίμησε, iniuria affecit. — 115. ἀλλ' ἀκεώμεθα θᾶσσον, iniuriam ei factam reparando eius iram placemus: nam hoc eſt ἀκεῖσθαι; v. Obſſ. placabili eſt animo, tanquam vir bonus ac generoſus. Praeclare hoc in ſententiam generalem verſum. Ceterum nunc inde vſſ. 111 ſq. primo aperta conqueſtio occurrit de Agamemnonis ſtultitia et iniuria, qua Achillem affecerat. — 116. ἡμεῖς δὲ οὐ καλῶς μεθίετε, οὐ καλόν ἐστιν, ὑμᾶς μεθιέναι, τῆς μάχης, pro hac ponit ἀλκὴν, virtutem in pugnando. — 117. Infirmiori viribus homini, caloni, gregario, equidem haud indignaturus eſſem, ſi eum remiſſum pugnando viderem; at vobis (ſcil. qui ſatis validi et fortes eſtis,) vel maxime ſuccenſeo animo meo. μαχεσσαίμην, nunc

ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
τῇδε μεθημοσύνῃ. ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
αἰδῶ καὶ νέμεσιν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν.
Ἕκτωρ δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴν ἀγαθὸς πολεμίζει
καρτερός· ἔῤῥηξεν δὲ πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα.
Ὣς ῥα κελευτιόων Γαιήοχος ὦρσεν Ἀχαιούς.
ἀμφὶ δ' ἄρ' Αἴαντας δοιοὺς ἵσταντο φάλαγγες
καρτεραὶ, ἃς οὔτ' ἂν κεν Ἄρης ὀνόσαιτο μετελθὼν,
οὔτε κ' Ἀθηναίη λαοσσόος· οἱ γὰρ ἄριστοι
κρινθέντες Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον,

121 ΘΕΣΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ

μάχεσθαι est μέμφεσθαι, ἔπεσι. λυγρὸς, opp. ἄριστος vſ. 117. νεμεσσῶμαι ἐν κῆρι, πέρι, περισσῶς. — 120. Mox ſane — certe enim — Hector nempe —" Clarke. τάχα ſeu, mox, ſeu, forſan; nil refert; modo ſententiam teneas: verendum eſſe, ne hac Achiuorum inertia ad extremam perniciem et fugam res adducantur. — 122. αἰδῶ καὶ νέμεσιν iſtum, pudorem ex interno ſenſu; hunc ex aliorum iudicio, reprehenſione, obiurgatione, inſectatione. v. Obſſ.

126 — 155. Circa Aiaces conglobati Achiui Hectorem reprimunt irruentem. Locus eſt praeclarus vi ſententiarum et ornamentis. Redit autem poeta ad vſſ. 81. 2.

127. ἃς οὐδ' ἂν κεν ὀνόσαιτο, μέμψαιτο, Ἄρης καὶ Ἀθηναίη. ſcil. ἀλλὰ θαυμάσειεν ἄν. Iterum inf. P, 398. 9 οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι. quandoquidem dii oblectantur adſpectu virtutis et pugnae; vt iam aliquoties vidimus. De forma loquendi v. ſup. ad Δ, 539. Eſt turma pugnatorum tam praeclara, vt ipſe Mars et Minerua eam eſſet probatura et laudatura. cf. inf. ad 287. — 128. Minerua λαοσσόος, quae ad

φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ·
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι
νευόντων· ὧς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν·
ἔγχεα δὲ πτύσσοντο θρασειάων ἀπὸ χειρῶν

134 Vulg. δ' ἐπτύσσοντο.

bellum aut pugnam copias excitat. v. Obſſ.

130 ſqq. Verſus nobiles de phalange; non tamen de Macedonica cogitandum cum Schol. B. (etſi ipſe Polyb. XVIII, 12 tres hos verſus ad eam commode transfert) aut cum Euſtathio de πλινθίῳ; ſed de ordinibus denſis et bene firmatis. Infra 152 eſt πυργηδόν. appellant quoque συνασπισμόν. De praeſtantiſſimis his verſſ. cf. Obſſ. — φράξαντες δόρυ δουρί. Expeditius eſt, quod inf. P, 268 legimus φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσι. Hoc loco non eſt, quaſi alter alterius haſtam ſua haſta contigerit; ſed φράσσειν eſt πυκνοῦν, quaſi haſtam appoſita haſta alia denſare; quo ordo haſtarum tam denſus ſit, vt haſtae crebrae in ordinibus promineant. Idem mox ἐρείδειν. σάκεϊ προθελύμνῳ ita admoto et iuncto altero alteri ſcuto, vt ſibi mutuo ſcuta pro fundo eſſe, cui inniterentur, videri poſſent; ſunt adeo σάκη ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ, ἐπάλληλα, adeoque πυκνά. v. tamen Obſſ. — 131. ἔρειδε, fulciebat, ſuſtinebat, pro vulgari, *attingebat;* admotus erat clipeus clipeo artiſſime. Variauit poeta orationem cum poſſet pergere, φράξαντες — ἀσπίδα ἀσπίδι, κόρυν κόρυθι etc. — 132. κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι, galeae quae habent ſplendentes conos, in quorum αὐλοῖς vel αὐλίσκοις infixus erat ὁ λόφος. hae κόρυθες ἱππόκομοι, alias ἱπποδασεῖαι, equinis criſtis, λόφοις, ornatae, adeoque ipſae criſtae, ψαῦον, ἥπτοντο ἀλλήλων, (v. Obſſ.) νευόντων (αὐτῶν.)

134. ἔγχεα δὲ πτύσσοντο — σειόμενα, κραδαινόμενα, *curuabant, criſpabant ſe ita*

σειόμεν'· οἱ δ' ἰθὺς φρόνεον, μέμασαν δὲ μάχεσθαι.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες, ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ 136
ἀντικρὺ μεμαώς· ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης,
ὅντε κατὰ στεφάνης ποταμὸς χειμάῤῥοος ὤσῃ,
ῥήξας ἀσπέτῳ ὄμβρῳ ἀναιδέος ἔχματα πέτρης,

137 ΟΛΟFΟΙΤΡΟΧΟΣ

vt extrema fere coire viderentur. de hastis *longis*, non emissis, sed motis ac vibratis. *ἀπὸ* pro *διά*. — 135. *ἰθὺς φρόνεον*, pro vulgari *ἐφρόνεον ἰέναι ἰθύς*. — 136. *προὔτυψαν*, *procurrebant*. v. Obss. *ἦρχε δ' ἄρ* — duxit eos, *vt diximus*, Hector. Clarke.

137. Comparatio praeclara impetus vastarum virium et animi ingentis. Est autem ea ex eo genere, quo in ipsa amplificatione aliquid subiicitur, quod novum comparationis momentum suppeditat, vt h. l. prima comparatio est ruentis cum impetu; *ὀλοοίτροχος ὡς ἀπὸ πέτρης* sc. *ἀντικρὺ μέμαε*. subsequitur altera, sistentis impetum saxi, postquam in planitiem delatum est, itaque subiicitur: *ὡς Ἕκτωρ εἵως μεν*. Est autem *ὀλοοίτροχος* sc. *πέτρος* qui eum strage rerum obviarum ruit. v. Obss. Expressit locum Virgil. Aen. XII, 648 sq. et iam olim Hesiod. Sc. Herc. 374 sq. qui pro commentario esse potest: *Ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο Πέτραι ἀποθρώσκωσιν ἐπ' ἀλλήλοις τε πέσωσι, Πολλαὶ δὲ δρῦς ὑψίκομοι πολλαὶ δέ τε πεῦκαι Αἴγειροί τε τανύῤῥιζοι ῥήγνυνται ὑπ' αὐτῶν Ῥίμφα κυλινδομένων, εἵως πεδίονδ' ἀφίκωνται· Ὣς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.* Et iterum 437. *Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ μεγάλου πέτρη πρηῶνος ὀροῦσα, Μακρὰ τ' ἀποθρώσκουσα κυλίνδεται, ἥτε δὲ ἠχῇ Ἔρχεται ἐμμεμαυῖα, πάγος δέ οἱ ἀντεβόλησεν, Ὑψηλὸς, τῷ δὲ συνενείκεται ἔνθα μιν ἴσχει.* Add. Quint. I, 694 sq. ex imitatione Homeri. — 138. *κατὰ στεφάνης*, *ab extrema montis ora*. — 139. *ἀναιδέος πέτρης*, *ingentis*,

ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, κτυπέει δέ θ' ὑπ' αὐτοῦ
ὕλη· ὁ δ' ἀσφαλέως θέει ἔμπεδον, ὄφρ' ἂν ἵκηται
ἰσόπεδον, τότε δ' οὔτι κυλίνδεται, ἐσσύμενός περ·
ὣς Ἕκτωρ εἵως μὲν ἀπείλει, μέχρι θαλάσσης
ῥεῖά δ' ἐλεύσεσθαι κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
κτείνων· ἀλλ' ὅτε δὴ πυκινῇς ἐνέκυρσε φάλαγξι,
στῆ ῥα μάλ' ἐγχριμφθείς· οἱ δ' ἀντίοι υἷες Ἀχαιῶν,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν,
ὦσαν ἀπὸ σφείων· ὁ δὲ χασσάμενος πελεμίχθη,
ἤϋσεν δὲ διαπρύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
παρμένετ'· οὔτοι δηρὸν ἐμὲ σχήσουσιν Ἀχαιοὶ,
καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες·

142 ϜΙΣΟΠΕΔΟΝ

vnde ductum Virgilianum: *fertur in abruptum magno mons improbus actu.* Quod sequitur, *Exultatque solo,* est ὕψι τ' ἀναθρώσκων πέτεται, ταχέως φέρεται. Sch. br. ἔχματα, terram et alia, quibus retinetur saxum terrae affixum: τὰ συνεχόμενα et συνέχοντα. — 141. ἀσφαλέως, ita vt nihil ruentem sustineat ac moretur, ἀνεμποδίστως. (vt nihil faciat eum σφάλλεσθαι, ita vt nec offendat et aberret) — 142. τότε δ' οὔτι. noua propositio pro: ὅτε, οὔ, οὐ κυλίνδεται, subsistit in motu.

143. εἵως, pro τέως. μέχρι τινός. ἀπείλει μέχρι θαλάσσης ἐλεύσεσθαι, ῥεῖα δὲ ἐλεύσεσθαι ἐπὶ κλισίας καὶ νῆας. Sic quodammodo expedias. sed v. Obss. — 145. κτείνων, *caedendo*, cum strage Achiuorum. — 146. ἐγχριμφθείς, quasi illisus, repressus ἐσσύμενός περ. — 148. χασσάμενος πελεμίχθη, vndique turba vrgentium pressus hastis vndique pulsatur recedendo. v. Obss.

152. πυργηδὸν, respicit phalangem, ordinibus densis ac firmatis incedentem

ἀλλ', οἴω, χάσσονται ὑπ' ἔγχεος, εἰ ἐτεόν με
ὦρσε θεῶν ὥριστος, ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Δηΐφοβος δ' ἐν τοῖσι μέγα φρονέων ἐβεβήκει
Πριαμίδης, πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων.
Μηριόνης δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν, οὐδ' ἀφάμαρτε, κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
ταυρείην, τῆς δ' οὔτι διήλασεν, ἀλλὰ πολὺ πρὶν 161
ἐν καυλῷ ἐάγη δολιχὸν δόρυ· Δηΐφοβος δὲ
ἀσπίδα ταυρείην σχέθ' ἀπὸ ἕο, δεῖσε δὲ θυμῷ
ἔγχος Μηριόναο δαΐφρονος· αὐτὰρ ὅγ' ἥρως

155 FΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ FΕΚΑΣΤΟΥ 157 ΕFΙΣΗΝ 160 ΕFΙΣΗΝ 162 ΕΝ ΚΑΥΛΩΙ FΑΓΗ 163 ΑΠΟ FΕΟ

126 sq. — 153. ὑπ' ἔγχεος vt saepe pro διὰ, cum significatione necessitatis cui succumbitur. εἰ ἐτέον με ὦρσε Iupiter, per omen et ostentum sup. ad M, 236.

156 — 205. Nunc ipsa pugna enarratur per potiora facinora ornate exposita Merionis, Teucri, vtriusque Aiacis; ex altera parte Deiphobi. Versus 156 sq. ἐναργεῖς sunt.

158. Deiphobus κοῦφα ποσὶ προβιβὰς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. dubia et controuersa est verborum interpretatio: v. V. L. Praeferam notionem incessus leuis, agilis, adeoque animosi, cum alacritate, et sine trepidatione; itaque cernis eum pedem ante pedem ponere, ὑπασπίδια, pro ὑπασπιδίως, h. e. ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, qua corpus ille tegebat. — 161. ἀσπίδα ταυρείην, corio tauri inducto, quandoquidem βοῦν iam saepe pro corio dictum vidimus. — 162. Meriones οὐ διήλασε τὸ δόρυ διὰ τῆς ἀσπίδος, ἀλλὰ τὸ δόρυ ἐάγη. — 163. δεῖσε δὲ pro γάρ.

ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, χώσατο δ' αἰνῶς
ἀμφότερον, νίκης τε, καὶ ἔγχεος, ὃ ξυνέαξε.
βῆ δ' ἰέναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
οἰσόμενος δόρυ μακρὸν, ὅ οἱ κλισίηφι λέλειπτο.
οἱ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
  Τεῦκρος δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἄνδρα κατέκτα
Ἴμβριον αἰχμητὴν, πολυΐππου Μέντορος υἱόν·
ναῖε δὲ Πήδαιον, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν,
κούρην δὲ Πριάμοιο νόθην ἔχε Μηδεσικάστην·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι·
ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι.
τόν ῥ' υἱὸς Τελαμῶνος ὑπ' οὔατος ἔγχεϊ μακρῷ
νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔγχος· ὁ δ' αὖτ' ἔπεσε, μελίη ὥς,
ἥτ' ὄρεος κορυφῇ ἕκαθεν περιφαινομένοιο

165 ΕΣ ϜΕΘΝΟΣ 166 ΞΥΝΕϜΑΞΕ 168 ͰΟ ϜΟΙ 172 f. πρίν γ' ἐλθεῖν 174 ΑΜΦΙϜΕΛΙΣΣΑΙ 175 ΕΣ ϜΙΛΙΟΝ 176 ΤΙΕ ϜΙΣΑ 179 ϜΕΚΑΘΕΝ

— 165. χώσατο, νίκης τε καὶ ἔγχεος, l. ἕνεκα l. περί. sed eo sensu, vt sit, propter *ereptam* victoriam et *frustra emissam ac fractam* hastam.

170—181. Teucer hasta perimit Imbrium.

172. Imbrius inhabitauerat Πήδαιον· non alibi memoratum oppidum: τόπος οὐκ ἐπίσημος περί που τὰ κατὰ Τροίαν, vt Eustathii verbis vtar. *Medesicaste* memoratur quoque ap. Apollod. III, 12, 5. Expressa illa erat in Polygnoti tabula ap. Pausan. X, 26 p. 861 f. vbi additur: ἐξῳκίσθαι δὲ ἐς Πήδαιον πόλιν φησὶν αὐτὴν Ὅμηρος Ἰμβρίῳ, Μέντορος παιδὶ, ἀνδρὶ συνοικοῦσαν. — 177. τόν ῥ' *hunc, inquam*, hunc *vtique*." Clarke.

χαλκῷ ταμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσσῃ·
ὣς πέσεν· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
Τεῦκρος δ' ὡρμήθη, μεμαὼς ἀπὸ τεύχεα δῦσαι·
Ἕκτωρ δ' ὁρμηθέντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
τυτθόν· ὁ δ' Ἀμφίμαχον, Κτεάτου υἷ' Ἀκτορίωνος,
νισσόμενον πόλεμόνδε, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·
δούπησε δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἕκτωρ δ' ὡρμήθη κόρυθα κροτάφοις ἀραρυῖαν
κρατὸς ἀφαρπάξαι μεγαλήτορος Ἀμφιμάχοιο·
Αἴας δ' ὁρμηθέντος ὀρέξατο δουρὶ φαεινῷ
Ἕκτορος· ἀλλ' οὔπη χρὼς εἴσατο, πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ
σμερδαλέῳ κεκάλυφθ'· ὁ δ' ἄρ' ἀσπίδος ὀμφαλὸν οὖτα,
ὦσε δέ μιν σθένεϊ μεγάλῳ· ὁ δὲ χάσσατ' ὀπίσσω
νεκρῶν ἀμφοτέρων· τοὺς δ' ἐξείρυσσαν Ἀχαιοί.

181 ΔΕ ϜΟΙ   184 ΑΝΤΑ ϜΙΔΩΝ   190 Vulg. ἀκόντισε.   191 ΧΡΩΣ ϜΕΙΣΑΤΟ   Vulg. χροὸς

182 — 187. Cum Teucer Imbrium ſpoliare vellet, Hector in eum haſtam emittit, quae ab eo vitata Amphimachum ferit.

185. *Amphimachus* Cteati f. Actoris nepos. v. B, 620. 1. Λ, 749. Cum Cteatus vulgo a Neptuno natus habitus eſſet, paullo poſt 207 eundem Amphimachum *Neptuni* nepotem dici videbimus. Ducebat autem Eleos. — 186. νισσόμενον πόλεμόνδε. a nauibus in pugnam progreſſum.

188 — 205. Hector Amphimachum ſpoliaturus Aiacis haſta percuſſus recedit. Spoliantur ab Achiuis caeſi.

191. οὔπη χρὼς εἴσατο. nusquam nuda corporis pars conſpici poterat: πᾶς δ' ἄρα *totus quippe, totus nempe, vt diximus*" Clarke. Scil. eſt *vtique*, δή. — 192. οὖτα, nunc ſimpl. percuſſit.

Ἀμφίμαχον μὲν ἄρα Στίχιος, δῖός τε Μενεσθεύς,
ἀρχοὶ Ἀθηναίων, κόμισαν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν·
Ἴμβριον αὖτ᾽ Αἴαντε, μεμαότε θούριδος ἀλκῆς.
ὥστε δύ᾽ αἶγα λέοντε, κυνῶν ὑπὸ καρχαροδόντων
ἁρπάξαντε, φέρητον ἀνὰ ῥωπήϊα πυκνὰ,
ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης μετὰ γαμφηλῇσιν ἔχοντε·
ὥς ῥα τὸν ὑψοῦ ἔχοντε δύω Αἴαντε κορυστὰ
τεύχεα συλήτην· κεφαλὴν δ᾽ ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς
κόψεν Ὀϊλιάδης, κεχολωμένος Ἀμφιμάχοιο·
ἧκε δέ μιν σφαιρηδὸν ἑλιξάμενος δι᾽ ὁμίλου,
Ἕκτορι δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσον ἐν κονίῃσι.
Καὶ τότε δὴ πέρι κῆρι Ποσειδάων ἐχολώθη,
υἱωνοῖο πεσόντος ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι·

196 Vulg. κατὰ 204 σφαιρηδὸν ϝελιξάμενος. v. Obss.

— 195. ἄρα. *Scilicet.* Clarke. — *Stichius* Athenienſis. cf. inf. 691. *Meneſtheus* Athen. dux ſup. B, 652. — 197. μεμαότε θούριδος ἀλκῆς pro μάχης. v. Obſſ. — 198. κυνῶν ὑπὸ ἁρπάξαντε, quod ſerius ὑφαρπάζειν τοῖς κυσί. Videtur de capra ſilueſtri eſſe accipiendum. ἴξαλον αἶγα Δ, 105 dixerat. — ὑψοῦ ὑπὲρ γαίης. puta hunc eſſe morem ferarum in praeda auferenda. — 201. ὥς ῥα τὸν — *ſic, inquam, hunc.*" Clarke.

206—239. Neptunus, nece nepotis, Amphimachi, commotus, iterum, nunc ſub Thoantis perſona, Achivos ad pugnandum hortatur, inque his Idomeneum ſibi obuium factum.

206. ἐχολώθη πέρι (περισσῶς, valde ἐν) κῆρι. — 207. υἱωνοῖο. Amphimachi, e Cteato nati. Erat Actoris filius Cteatus, vulgo tamen Neptuni dictus. v. ad 185. Apparet hoc quoque exemplo, nomen, quod, antiquiſſimo vſu, praedicatum virtutis erat, vt diceretur aliquis dei filius, iam tum abiiſſe in ſenſum mythicum, vt poeta eum, quem ipſe

βῆ δ' ἴμεναι παρά τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
ὀτρυνέων Δαναούς, Τρώεσσι δὲ κήδε' ἔτευχεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα οἱ δουρικλυτὸς ἀντεβόλησεν,
ἐρχόμενος παρ' ἑταίρου, ὅ οἱ νέον ἐκ πολέμοιο
ἦλθε, κατ' ἰγνύην βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ·
τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν, ὁ δ' ἰητροῖς ἐπιτείλας
ἤιεν ἐκ κλισίης· ἔτι γὰρ πολέμοιο μενοίνα
ἀντιάαν. τὸν δὲ προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων,
εἰσάμενος φθογγὴν Ἀνδραίμονος υἷϊ Θόαντι,
ὃς πάσῃ Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Αἰτωλοῖσιν ἄνασσε, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαὶ
οἴχονται, τὰς Τρωσὶν ἀπείλεον υἷες Ἀχαιῶν;
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
ὦ Θόαν, οὔτις ἀνὴρ νῦν γ' αἴτιος, ὅσσον ἔγωγε
γιγνώσκω· πάντες γὰρ ἐπιστάμεθα πτολεμίζειν·

210 ΑΡΑ ϜΟΙ 211 ϜΟ ϜΟΙ 216 ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 218 ΑΙΤΩΛΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕ

veri patris nomine paullo ante appellauerat, mox Neptuni filium appellaret, tanquam vere ex eo genitum, ita vt eius mortem pater deus vlcisceretur. — 211. παρ' ἑταίρου, *praeter Homericum morem*, nomen non appositum est. Notat et Sch. B. Omnino Idomenei nulla mentio in pugna facta inde a Λ, 510. ὅ οἱ ἦλθε *qui reportatus fuerat e pugna*. vt et ex 213 patet τὸν μὲν ἑταῖροι ἔνεικαν. h. e. ἐκ μάχης ἐξήγαγον.

214. *ex amici tentorio prodiens* in eo erat vt iterum in pugnam rediret; sed antea ad petendam ex suo tentorio hastam proficiscendum ipsi erat, quo videbimus 240. eum peruenisse. — 216. *Thoanti.* de quo iam B, 638 sq.

οὔτε τινὰ δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτε τις ὄκνῳ
εἴκων, ἀνδύεται πόλεμον κακόν· ἀλλά που οὕτω
μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
ἀλλὰ, Θόαν· καὶ γὰρ τὸ πάρος μενεδήϊος ἦσθα,
ὀτρύνεις δὲ καὶ ἄλλον, ὅθι μεθιέντα ἴδηαι·
τῷ νῦν μήτ' ἀπόληγε, κέλευέ τε φωτὶ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἰδομενεῦ, μὴ κεῖνος ἀνὴρ ἔτι νοστήσειεν
ἐκ Τροίης, ἀλλ' αὖθι κυνῶν μέλπηθρα γένοιτο,
ὅς τις ἐπ' ἤματι τῷδε ἑκὼν μεθίῃσι μάχεσθαι.
ἀλλ' ἄγε, τεύχεα δεῦρο λαβὼν ἴθι· ταῦτα δ' ἅμα χρὴ
σπεύδειν· αἴκ' ὄφελός τι γενώμεθα καὶ δύ' ἐόντε.
συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν·

229 ΜΕΘΙΕΝΤΑ FΙΔΗΑΙ 230 ΦΩΤΙ FΕΚΑΣΤΩΙ 234 ΤΩΙΔΕ FΕΚΩΝ

224. δέος ἀκήριον, vt Lat. *exanimans.* v. Obſſ. *nemo* ὄκνῳ εἴκων, vt Lat. *victus ignauia,* ὀκνῶν, *pugnam aerumnoſam ſubterfugit.* De ἀναδύεσθαι v. Obſſ. — 225. ἀλλά που. *ſed, vt veriſimile eſt. ſed, quantum coniicere eſt.*" Clarke. — 226. μέλλει. ἔοικε. — 230. μήτ' ἀπόληγε ſc. μάχης vel μαχόμενος.

233. κυνῶν μέλπηθρα, μέλπηθρον, παίγνιον. *ludibrium.* — 235. ταῦτα δ' ἅμα χρὴ σπεύδειν. χρὴ ἡμᾶς σπεύδειν ταῦτα ἅμα *oportet haec properari, parari, pariter ab vtroque.* — 236. αἴκ' ὄφελός τι γενώμεθα. an, h. e. vt, *prodeſſe aliquo modo poſſimus* ſc. ad fortunam pugnae in alteram partem inclinandam. — 237. συμφερτὴ δ' ἀ. Verborum ſententia eſt ac ſi oratio plena haec eſſet: ἀνδρῶν, καὶ μάλα λυγρῶν, ἀρετὴ γίνεται, ἐὰν συμφερτὴ ᾖ. h. e. ἐὰν οἱ ἄνδρες συμφέρωσιν αὐτήν. *Eſt etiam imbellium hominum virtus aliqua, ſi mo-*

νῶϊ δὲ καί κ' ἀγαθοῖσιν ἐπισταίμεσθα μάχεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Ἰδομενεὺς δ' ὅτε δὴ κλισίην εὔτυκτον ἵκανε,
δύσετο τεύχεα καλὰ περὶ χροΐ, γέντο δὲ δοῦρε·
βῆ δ' ἴμεν ἀστεροπῇ ἐναλίγκιος, ἥν τε Κρονίων

239 ϜΕΙΠΩΝ

do illa a pluribus coniunctim adhibeatur. Disertus locus est, si in concretum mutaueris: ἄνδρες καὶ μάλα λυγροὶ, ἄνανδροι, δειλοὶ, γίνονται ἀνδρεῖοι, faciunt quae viri fortes, εἰ συμφέρουσι τὴν ἀνδρείαν. Videtur sic in altero membro vi oppositi esse supplendum: νῶϊ δὲ, at nos duo *coniuncta virtute vsi*, cum simus viri fortes, ἀγαθοὶ, ἐπισταίμεθά κε μάχεσθαι καὶ ἀγαθοῖς *etiam cum viris fortibus poterimus* (adeoque audebimus) *congredi.*

239—329. In Idomeneum in pugnam redeuntem incidit Meriones ad hastam e tentorio petendam profectus; hasta recepta Meriones eum comitatur; procedunt vterque versus sinistram castrorum partem. Notabilis hic locus propter miram loquacitatem Idomenei, ad nostros sensus parum iucundam. Defendas tamen siue ad artem poetae haec referendo, vt senilem facundiam adumbret, siue vt interponat ea ad varianda rerum narrandarum genera, ne fastidium faciat continua pugnae narratio; siue vt omnino ex antiquitatis sensu et iudicio haec esse iudicanda contendas.

239. ἀμπόνον, ἀνὰ τὴν μάχην. — 242. Incessit totus fulgens armis ex aere polito. Comparatio petita a fulmine, quod Iupiter vibrat, ἐτίναξε, pro τινάσσει, frequens nostro, vt sup. Λ, 65. 66. At nunc accedit, quod idem fulmen est σῆμα βροτοῖσι. scilicet quod missum est inexpectato, et est fulmen graue et terribile, vt H, 478 sq. vnde subiectum ἀρίζηλοι. cf. ad K, 5 sq. Itaque et supra in media pugna, cum ter tona-

χειρὶ λαβὼν ἐτίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
δεικνὺς σῆμα βροτοῖσιν, ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαί·
ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
Μηριόνης δ' ἄρα οἱ, θεράπων ἐΰς, ἀντεβόλησεν,
ἐγγὺς ἔτι κλισίης· μετὰ γὰρ δόρυ χάλκεον ᾔει
οἰσόμενος· τὸν δὲ προσέφη σθένος Ἰδομενῆος·
Μηριόνη, Μόλου υἱὲ, πόδας ταχὺ, φίλταθ' ἑταίρων,
τίπτ' ἦλθες πόλεμόν τε λιπὼν καὶ δηϊοτῆτα;
ἠέ τι βέβληαι, βέλεος δέ σε τείρει ἀκωκή;
ἠέ τευ ἀγγελίης μετ' ἔμ' ἤλυθες; οὐδέ τοι αὐτὸς
ἧσθαι ἐνὶ κλισίῃσι λιλαίομαι, ἀλλὰ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
Ἰδομενεῦ, Κρητῶν βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
ἔρχομαι, εἴ τι τοι ἔγχος ἐνὶ κλισίῃσι λέλειπται,

244 ΔΕ ϜΟΙ 246 ΑΡΑ ϜΟΙ 252 Vulg. οὐδέ τι αὐτὸς

ret, Iupiter tonuit σῆμα τιθεὶς Τρώεσσι, μάχης ἑτεραλκέα νίκην, Θ, 170. 171.
246. M. δ' ἄρα. *Meriones autem vt dictum eſt.*" Clarke. Idem nunc demum quaerit, quis θεράπων ſit. Vid. notam ad Z, 18. — 247. μετὰ γὰρ δόρυ χ. ᾔει ſup. 167. — 251. ἠέ τι βέβληαι, κατὰ μέρος τι σώματος. v. Obſſ. — ἠέ τευ ἀγγελίης. ἢ ἀγγελίης τινὸς ἕνεκα ἦλθες μετ' ἐμέ; ſc. ad reuocandum Idomeneum in pugnam. — 253. At et ipſe ſponte mea propero reditum in aciem. (ſup. 162.) — 256. εἴ τι τοι ἔγχος. accipitur τοι *tibi.* Ita Meriones ſtatim ad Idomenei tentorium tendebat. Poteſt tamen, et ſic Koeppen acceperat, τοι eſſe *vtique;* nam Meriones videtur ad *ſuum* tentorium pergere voluiſſe; vt ἐνὶ κλισίῃσιν ſit, *in meo.* At Idomeneus copiam haſtarum ſibi ſupereſſe profatus, vt ex iis ſeligat haſtam, inuitare eum videtur. Meriones, etſi 467 nec ſibi de-

οἰσόμενος· τό νυ γὰρ κατεάξαμεν, ὃ πρὶν ἔχεσκον,
ἀσπίδα Δηϊφόβοιο βαλὼν ὑπερηνορέοντος.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
δούρατά γ', αἴκ' ἐθέλῃσθα, καὶ ἓν, καὶ εἴκοσι δήεις,
ἑσταότ' ἐν κλισίῃ πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Τρώϊα, τὰ κταμένων ἀποαίνυμαι· οὐ γὰρ ὀΐω
ἀνδρῶν δυσμενέων ἑκὰς ἱστάμενος πολεμίζειν.
τῷ μοι δούρατά τ' ἔστι, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,
καὶ κόρυθες, καὶ θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
καί τοι ἐμοὶ παρά τε κλισίῃ καὶ νηῒ μελαίνῃ
πόλλ' ἔναρα Τρώων· ἀλλ' οὐ σχεδόν ἐστιν ἑλέσθαι.
οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμέ φημι λελασμένον ἔμμεναι ἀλκῆς,
ἀλλὰ μετὰ πρώτοισι μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν
ἵσταμαι, ὁππότε νεῖκος ὀρώρηται πολέμοιο.

257 ΚΑΤΕϜΑΞΑΜΕΝ 260 ΚΑΙ ϜΕΙΚΟΣΙ vel ΚΑΙ ΕϜΕΙΚΟΣΙ 263 ϜΕΚΑΣ 264 Vulg. δούρατά ἐστι.

esse earum copiam praefatus Idomenei beneficium vsurpat. — 257. κατεάξαμεν — ἔχεσκον βαλών. De hac enallage numeri v. Obss. — 261. πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα. paries qui lucem excipit, anterior, siue in vestibulo, siue in ipso δώματι luce per fores admissa. Dictum ad Θ, 435. — 263. ait se esse ἀγχέμαχον. — 265. θώρηκες λαμπρὸν γανόωντες. γανᾷν nunc *renidere*. v. Obss.

266—274. Meriones, non quod sibi ipsi desint hastae, sed quod tentorium longius absit, excusat, quod facturus est, et ex Idomenei tentorio statim hastam petat.

269. λελασμένον ἀλκῆς, qui non habet, qui caret; vt contra μνᾶσθαι ἀρετῆς. — 271. νεῖκος πολέμοιο, φυλόπιδος, ἔριδος, pro μάχη

ἄλλον πού τινα μᾶλλον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
λήθω μαρνάμενος, σὲ δὲ ἴδμεναι αὐτὸν ὀΐω.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
οἶδ' ἀρετὴν οἷός ἐσσι· τί σε χρὴ ταῦτα λέγεσθαι;
εἰ γὰρ νῦν παρὰ νηυσὶ λεγοίμεθα πάντες ἄριστοι
ἐς λόχον, ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν,
ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ, ὅς τ' ἄλκιμος, ἐξεφαάνθη·
τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ·
οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει·

273 ΣΕ ΔΕ FΙΔΜΕΝΑΙ 274 Vulg. τὸν δ' αὖ 'Ι. 275 FΟΙΔ 277 ΔΙΑFΕΙΔΕΤΑΙ 280 ΟΥΔΕ FΟΙ

ἐγείρεται. — 273. σὲ δὲ, quia tanquam θεράπων ad eius latus pugnare ſolet.

274—294. Ita Idomeneus, ne diffidere videatur Merionis virtuti, aberrat in longum ſermonem, probatam eam eſſe et in inſidiis et in acie.

276. Nolim iungere (cum Sch. br.) λεγοίμεθα παρὰ νηυσὶν, ſed πάντες ἄριστοι παρὰ νηυσί.

277—286. Inſidiis, τῷ λόχῳ, virtus viri, iudicio priſcae aetatis, vel maxime ſpectari ſolet. v. Not. ad A, 227. 8. Nec male ad h. l. disputat Koeppen. — διαείδεται, *perſpicitur*, *cognoſcitur*. v. Obſſ. — 279. ἄλλυδις ἄλλῃ, pro ἄλλοτε ἄλλως. vt Euſtath.

280. 281. οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι — mutat ille ſubinde ſtatum corporis prae anxietate, ſubſidens in inſidiis, ſubſtratis cruribus, modo in hoc modo in illud genu inclinatus. οὐδὲ θυμὸς ἐρητύεται οἱ ἐν φρεσὶ, *non conſtat mens, non tranquilla manet*, (ſed in varias partes incerta rapitur) (ὥστε) ἧσθαι ἀτρέμας, *ita vt ſede ſua ſe contineat quietum*. Alias οὐκ ἐρητύεται θυμὸς iraſcentium, vti ſup. I, 458. — 281. μετοκλάζει *alternis genua mutando ſubſidit*. modo vni, modo

ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει,
Κῆρας ὀϊομένῳ· πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων·
τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἂρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίην
ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ·
οὐδέ κεν ἔνθα τεόν γε μένος καὶ χεῖρας ὄνοιτο·
εἴ περ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,
οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε,
πρόσσω ἱεμένοιο, μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
ἀλλ' ἄγε, μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὣς,
ἑσταότες, μή πού τις ὑπερφιάλως νεμεσήσῃ·
ἀλλὰ σύ γε κλισίηνδε κιὼν ἕλευ ὄβριμον ἔγχος.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
καρπαλίμως κλισίηθεν ἀνείλετο χάλκεον ἔγχος,
βῆ δὲ μετ' Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.

282 ΕΝ ΔΕ ΤΕ ϜΟΙ 291 ϜΙΕΜΕΝΟΙΟ

alteri calci insidet. cf. Obss. contra vir fortis in statu corporis, etsi molestio, perseuerat constanter. — 285. *ἐπειδὰν πρῶτον. ex quo semel. cum primum.* vt saepe. Sch. br.: *ἐπὰν ἅπαξ καθεσθῇ ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἵζηται εἰς λόχον.* — 287. *ὄνοιτό* sc. *τις.* v. Obss. — 288. *βλεῖο πονεύμενος. βληθείης μαχόμενος.* v. Obss. — 289. non inhonesto vulnere percussus eris; sed — 290. *aduerso vulnere. τὸ βέλος ἀντιάσειε στέρνων,* — 291. *μετὰ προμάχων ὀαριστύν. in conflictu,* congressu eorum qui ante primam aciem pugnant. — 293. *ὑπερφιάλως inique.* cf. Obss.

295 — 305. Idomeneus cum Merione in pugnam procedit. Res egregie ornata comparatione Martis cum Terrore in pugnam prodeuntis.

297. *μέγα πτολέμοιο με-*

οἷος δὲ βροτολοιγὸς Ἄρης πόλεμόνδε μέτεισι,
τῷ δὲ Φόβος, φίλος υἱὸς, ἅμα κρατερὸς καὶ ἀταρβὴς,
ἕσπετο, ὅστ' ἐφόβησε ταλάφρονά περ πολεμιστήν·
τὼ μὲν ἄρ' ἐκ Θρήκης Ἐφύρους μέτα θωρήσσεσθον,
ἠὲ μετὰ Φλέγυας μεγαλήτορας· οὐδ' ἄρα τώγε
ἔκλυον ἀμφοτέρων, ἑτέροισι δὲ κῦδος ἔδωκαν·
τοῖοι Μηριόνης τε καὶ Ἰδομενεὺς, ἀγοὶ ἀνδρῶν,
ἤϊσαν ἐς πόλεμον, κεκορυθμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
τὸν καὶ Μηριόνης πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·

300 f. ἕσπεται, ὅστε φόβησε   306 ΕϜΕΙΠΕ

μηλῶς. toto animo in pugnam intentus, de pugna follicitus. cf. Obff. — 299. Φόβος Martis f. v. ad O, 119. — ὅς τ' ἐφόβησε, φοβεῖ, terrendo in fugam conіicit. — 301. 2. Ἐφύρους μέτα — ἠὲ μετὰ Φλέγυας. Comparationem conftituit inceffus Martis *qualis procedit Mars cum Phobo, talis Idomeneus cum Merione.* Reliqua ad ornatum faciunt. Perpetua Martis fedes *Thracia,* quam tum inhabitabant barbari bellicofi. Procedunt illi, dum *pugna committenda eft,* quam ad certum genus reuocauit; *eft pugna Ephyrorum aut Phlegyarum* adfuturi illi et auxiliaturi funt alterutri parti. Valet et hoc ad ornatum, quod *nondum conftitutum apud fe habent* Mars et Terror, *vtri aciei victoriam largiantur:* id quod ad pugnae initia fpectat. Debet autem poeta agere de bello inter Ephyros et Phlegyas, finitimos populos Theffaliae, moto; nam fubiicit, *vtrinque inuocatum* Martem ad pugnam procedere. — 303. ἔκλυον pro κλύουσιν, ἀλλὰ διδόασι νίκην τοῖς ἑτέροις, *etfi vtrinque inuocatus Mars alterutri tantum victoriam largitur.*

306 — 329. Deliberatione inter Merionen et Idomeneum facta, in quam pugnae partem procedant, tandem ad laeuam caftrorum partem proficifcuntur. De

Δευκαλίδη, πῆ τ' ἄρ μέμονας καταδῦναι ὅμιλον;
ἢ ἐπὶ δεξιόφι παντὸς στρατοῦ, ἢ ἀνὰ μέσσους,
ἢ ἐπ' ἀριστερόφιν; ἐπεὶ οὔποθι ἔλπομαι οὕτω
δεύεσθαι πολέμοιο καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Τὸν δ' αὖτ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἀντίον ηὔδα·
νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι,
Αἴαντές τε δύω, Τεῦκρός θ', ὃς ἄριστος Ἀχαιῶν
τοξοσύνῃ, ἀγαθὸς δὲ καὶ ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ·
οἵ μιν ἅδην ἐλόωσι καὶ ἐσσύμενον πολέμοιο,

309 ΟΥΠΟΘΙ ϜΕΛΠΟΜΑΙ

hac colloquentium facundia monitum ſup. ad 239. Quod autem dramatice, per ſermones, haec exponit, in eo poetae laus praecipue cernitur.

308. 9. ἐπὶ δεξιόφιν pro ἐπὶ τὸ δεξιόν. et ἐπὶ τὸ ἀριστερόν. v. Obſſ. — 309. 310 ἐπεὶ οὔποθι. quandoquidem in nulla alia aciei parte puto tam inferiores eſſe pugnando Achiuos, δεύεσθαι κατὰ τοῦ πολέμοιο, ἐν τῷ πολεμίζειν, μάχεσθαι, quam in laeua. nam hic Hector in caſtra irruperat et pugnabat; ibique Aiaces ſtabant: vt patet vſ. 46. 80. ad eosque confluxerant alii e principibus 83 ſqq. Repete animo locorum ſitum ex K, 112. 3. M, 118 et al. et vide Excurſ. I. ad M. (XII.) de τειχομαχίᾳ.

312. ἐν μέσσῃσι νηυσὶ, in mediis caſtris, ante naues, ſeu inter vallum et naues, quo Hector peruenerat, ex quo in caſtra irruperat: Occurrerant ei Aiaces cum Teucro et principibus aliis, vt modo dixi. Ab hoc loco verſus laeuam caſtrorum partem pergit Idomeneus, qua maxime vrgebantur Achiui. — 314. ἐν σταδίῃ ὑσμίνῃ, μάχῃ, pugna ſtataria, in qua haſtae vſus eſt. — 315. οἵ μιν ἐλόωσιν (ἐς) ἅδην, εἰς κόρον, πολέμοιο, καὶ (καίπερ) ἐσσύμενον. Vt nunc legitur, verba ſic, vt feci, ſunt iungenda. *qui illum adducant ad taedium pugnandi, fatigent et ad*

Ἕκτορα Πριαμίδην, καὶ εἰ μάλα καρτερός ἐστιν.
αἰπύ οἱ ἐσσεῖται, μάλα περ μεμαῶτι μάχεσθαι,
κείνων νικήσαντι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
νῆας ἐνιπρῆσαι, ὅτε μὴ αὐτός γε Κρονίων
ἐμβάλλοι αἰθόμενον δαλὸν νήεσσι θοῇσιν·
ἀνδρὶ δέ κ' οὐκ εἴξειε μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ὃς θνητός τ' εἴη, καὶ ἔδοι Δημήτερος ἀκτὴν,
χαλκῷ τε ῥηκτὸς, μεγάλοισί τε χερμαδίοισιν·
οὐδ' ἂν Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι χωρήσειεν,
ἔν γ' αὐτοσταδίῃ· ποσὶ δ' οὔπως ἐστὶν ἐρίζειν.
νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερ' ἔχε στρατοῦ, ὄφρα τάχιστα
εἴδομεν, ἠέ τῳ εὖχος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
Ὣς φάτο· Μηριόνης δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
ἦρχ' ἴμεν, ὄφρ' ἀφίκοντο κατὰ στρατὸν, ᾗ μιν ἀνώγει.

317 ΑΙΠΥ FOI 327 FΕΙΔΟΜΕΝ

incitas redigant, etsi ἐσσύμενον (πολέμου ἕνεκα) *ruentem ad pugnandum*. Nam multo minus cum vsu verborum conuenit, vt ἐλᾶν sit fugare, agitare, vel κλονεῖν, qui illum satis, (κατ') ἄδην, repellant, reprimant.

322. 3. qui mortalis sit et vulnerari possit. — 325. ποσὶ δ' οὔπως etsi ei cedat pedum velocitate. s. cui solo cursu inferior est; nam est ποδώκης Ἀχιλλεύς. spectabatur autem pedum velocitas in procurrendo ante ordines, inter promachos, ad incurrendum, ad repetendam hastam iactam, in persequendo hoste. — 326. νῶϊν δ' ὧδ' ἐπ' ἀριστερὰ στρατοῦ ἔχε. tende hic ad laeuam nostri, ἡμῶν, (κατὰ τοῦ) στρατοῦ, aut, quod malim: tende mihi, ἡμῖν, ad laeuam castrorum. est enim νῶϊν casus secundus et tertius. ἔχειν, pro ὁρμᾶσθαι, ἰέναι. — 329. ᾗ μιν ἀνώγει scil. ἰέναι, ἔχειν.

330. Profectus Idomeneus cum Merione versus

οἱ δ', ὡς Ἰδομενῆα ἴδον, φλογὶ εἴκελον ἀλκήν,
αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·
τῶν δ' ὁμὸν ἵστατο νεῖκος, ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ λιγέων ἀνέμων σπέρχωσιν ἄελλαι
ἤματι τῷ, ὅτε τε πλείστη κόνις ἀμφὶ κελεύθους,
οἵ τ' ἄμυδις κονίης μεγάλην ἱστᾶσιν ὀμίχλην·
ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη, μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ

330 ΙΔΟΜΕΝΗΑ ϜΙΔΟΝ ΦΛΟΓΙ ϜΕΙΚΕΛΟΝ

finiſtram, pugnat acerrime ab ea parte. Perſequitur eam pugnam poeta vsque ad vſ. 673. vbi ad Hectorem redit. Narratur primo pugna ipſa, Iouisque et Neptuni interuentus; tum a vſ. 361—383 Othryonei caedes per Idomeneum facta.

330. *οἱ δ' ὡς.* ſunt Troiani. *φλογὶ εἴκελον ἀλκήν,* non nunc dictum, vt vſ. 245. et v. c. de Hectore P, 88. propter armorum coruſcationem; adiectum enim eſt *ἀλκήν·* ſed de virtute, motu et impetu pugnantis; ſolent haec comparari cum igni late proxima vaſtante; vt in illo: *ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.* — 332. *κεκλόμενοι καθ' ὅμιλον.* mutuo ſe cohortando in pugna in eum irruerunt cuncti. — 333. *ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσι.* in interuallo inter vallum et naues; ante naues, quarum puppes in terram ſpectabant.

334. 337. Vtraque acies inuicem miſcentur ſic, vt ventorum procellae colliguntur in eundem turbinem. Quod vſ. 335. 6. puluis concitatur, non comparationem facit, ſed ad comparationem ornandam adiectum puta. *σπέρχωσιν* vel, concitant puluerem, vel, quod malim, ſe, h. e. ruunt. — 336. *οἵ τ'* ſc. *ἄνεμοι.* — 337. *ὣς ἄρα τῶν ὁμόσ' ἦλθε μάχη.* ſic horum conflictus fiebat; talis erat; *ὣς οὗτοι ἦλθον ὁμόσε, συνῆλθον, μαχόμενοι· μέμασαν δ' ἐνὶ θυμῷ,* et toto animo ruebant in caedes mutuas.

ἀλλήλους καθ' ὅμιλον ἐναιρέμεν ὀξέϊ χαλκῷ·
ἔφριξε δὲ μάχη φθισίμβροτος ἐγχείῃσι
μακρῇς, ἃς εἶχον ταμεσίχροας· ὄσσε δ' ἄμερδεν
αὐγὴ χαλκείη κορύθων ἄπο λαμπομενάων,
θωρήκων τε νεοσμήκτων, σακέων τε φαεινῶν,
ἐρχομένων ἄμυδις· μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη,
ὃς τότε γηθήσειεν ἰδὼν πόνον, οὐδ' ἀκάχοιτο.
Τὼ δ', ἀμφὶς φρονέοντε, δύω Κρόνου υἷε κραταιὼ
ἀνδράσιν ἡρώεσσι τετεύχετον ἄλγεα λυγρά.
Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι καὶ Ἕκτορι βούλετο νίκην,
κυδαίνων Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· οὐ δ' ὅγε πάμπαν
ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιϊκὸν Ἰλιόθι πρό·
ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον.

344 ΓΗΘΗΣΕΙΕ ϜΙΔΩΝ 349 ΑΧΑΙΙΚΟΝ ϜΙΛΙΟΘΙ ΠΡΟ. fuit ΑΧΑΙΩΝ

cum hoc arte coniuncta ſunt ſeqq. et, quae poſt ea, quae ad ornandam et declarandam rem interpoſita ſunt, finem faciunt, vſ. 343. 4. *μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη* — propter has caedes et vulnera ferociſſimus quisque animo commotus fuiſſet pugnae adſpectu. — 343. *ἐρχομένων ἄμυδις, συνελθόντων. μάλα κε θρασυκάρδιος εἴη.* debet eſſe animo duro, inhumano, atroce. vt is adſpectu vulnerum et caedium non cohorruiſſet; poſuit generalius: *ἀκάχοιτο*, proprie enim talis aſpectus mouet horrore et miſeratione: *ἀκαχέσθαι, λυπεῖσθαι*, inf. 352 *ἄχθεσθαι.*

345. *τὼ δ', ἀμφὶς φρονέοντε*, diuerſas partes tuentes. Alias *νόσφι φρονεῖν.* Oppoſitum eſt *ὁμοφρονεῖν.* — 346. *τετεύχετον ἄλγεα λυγρά. ἔτευχον* illi, pararunt mala foeda, vulnera et caedes, pugnantibus. — 347. *Ζεὺς μὲν ἄρα Τρώεσσι.* Diſertius nunc Iouis conſilium aperitur, quam adhuc factum erat: vid. ad A, 5. — 350. *κύδαινε, κυδαίνειν*

Ἀργείους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν
λάθρη, ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἁλός· ἤχθετο γάρ ῥα
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.
ἦ μὰν ἀμφοτέροισιν ὁμὸν γένος, ἠδ' ἴα πάτρη,
ἀλλὰ Ζεὺς πρότερος γεγόνει καὶ πλείονα ᾔδη.
τῷ ῥα καὶ ἀμφαδίην μὲν ἀλεξέμεναι ἀλέεινε,
λάθρη δ' αἰὲν ἔγειρε κατὰ στρατὸν, ἀνδρὶ ἐοικώς.

355 ΠΛΕΙΟΝΑ ϜΗΙΔΗΙ 357 ΑΝΔΡΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ

ἤθελε, deae dignitatem vindicando, dum vlciſcitur iniuriam filio factam.

351. 2. Neptunus, non nunc demum ἐξαναδὺς ἁλὸς, ſed iam ſup. 31. ergo redde: Neptunus, qui eo conſilio e mari emerſerat, ὀρόθυνεν Ἀχαιοὺς, et retrahe huc, vt feci λάθρῃ, nam et ſequitur vſ. 357 λάθρῃ δ' αἰὲν ἔγειρε. ἤχθετο γάρ ῥα (διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς) δαμναμένους Τρωσὶν (ὑπὸ τῶν Τρώων.) ἤχθετο γάρ ῥα „dolebat enim vt dixi." Clarke. — 354. ἦ μὰν ἀμφοτέροισι — ἴα πάτρη\ ſtirps, gens, eadem. — 355. πλείονα ᾔδη. ex antiquo ſermone et populorum rudiorum, etiamnum obtinente, iudicio et vſu, declaratio ſollennis aetatis maturae aut ſenectutis, a rerum peritia et experientia, qua iuuenilem aetatem antecedit; cf. inf. T, 218. 219. Φ, 449 ſq. Od. B, 16. Abiit res ita in vſum vulgarem, vt etiam is, qui maior natu eſſet fratre, etſi paucorum annorum interuallo, iisdem verbis declararetur, vt h. l. Iupiter. — 356. τῷ ῥα καὶ non ad vltima eſt referendum, quod πλείονα ᾔδη, ſed quod maior natu frater erat: huic enim, ex more iſtarum aetatum, reuerentia debetur; adſunt huic Erinnyes, ſi a fratre natu minore, iniuria ei fiat: v. inf. O, 204.

357. λάθρῃ δ' αἰὲν ἤγειρε ſcil. τοὺς Ἀχαιοὺς κατὰ στρατὸν, aut, quod malim, ἤγειρε μάχην, πόλεμον, μένος, νεῖκος, quae fere ſo-

τὼ δ' ἔριδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο
πεῖραρ, ἐπαλλάξαντες, ἐπ' ἀμφοτέροισι τάνυσσαν,
ἄῤῥηκτόν τ' ἄλυτόν τε, τὸ πολλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἔνθα, μεσαιπόλιός περ ἐὼν, Δαναοῖσι κελεύσας
Ἰδομενεὺς, Τρώεσσι μετάλμενος ἐν φόβον ὦρσε·
πέφνε γὰρ Ὀθρυονῆα, Καβησόθεν ἔνδον ἐόντα.

358 f. ὁμοιιόφι πτολέμοιο 362 Vulg. Τρώεσσιν ἐπάλμενος

lent adiungi. — 358. 9. Iunge: τὼ δὲ ἐπετάνυσσαν ἀμφοτέροις πεῖραρ ἔριδος καὶ πολέμου, ἐπαλλάξαντες. πεῖραρ, πέρας, τέλος, eſt ora funis. h. l. pro plurali, πείρατα, aut accipe πεῖραρ ſimpliciter pro fune. Petitum eſt a duobus de manuum vi et robore certantibus, cum tenent vtrinque funem extremis partibus, oris, et alter alteri vt manu extorqueat annituntur. Fuit hoc habitum inter luſuum genera; exemplum habemus in gemma Muſei Flor. To. II, tab. 83, 5. et alludit eo Horatius in verſu: ne funis eat retro. Dictum iam de his, ſi bene memini, ad Λ, 336. Similis luſus fuit orientis, annulo vtrinque manu apprehenſo, qui in Anaglyphis Perſepolitanis viſitur. Ceterum comparatio cum comparato eſt permixta: vt duo contendentes funem vtrinque adducunt, intendunt, ἐπαλλάξαντες, dum modo hic modo alter validius intendit: ſic intendebant pugnam Iupiter et Neptunus, vt modo Troiani modo Achiui nouum robur ſumerent, ſuperiores fierent. v. Obſſ. Ad ornatum ſpectant adiecta, quod πεῖραρ eſt ἄῤῥηκτον, ἄλυτον, quandoquidem pertinaciter pugnatur, nec alterutra pars de loco cedit.

361—384. Othryoneum necat Idomeneus et corpus ſpoliare parat.

361. μεσαιπόλιος qui iam ſparſim mixtos habet canos. — 362. ἐνῶρσε φόβον, ἐνέβαλε φυγήν, vt Sch. br. — 363. *Cabeſus* vrbs Thraciae. v. Obſſ. ἔνδον ἐόντα erat in domo Priami tanquam gener futurus. v. Obſſ. —

ὅς ῥα νέον πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει·
ἤτεε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Κασσάνδρην, ἀνάεδνον· ὑπέσχετο δὲ μέγα ἔργον,
ἐκ Τροίης ἀέκοντας ἀπωσέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
τῷ δ' ὁ γέρων Πρίαμος ὑπό τ' ἔσχετο, καὶ κατένευσε,
δωσέμεναι· ὁ δὲ μάρναθ', ὑποσχεσίῃσι πιθήσας.
Ἰδομενεὺς δ' αὐτοῖο τιτύσκετο δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν ὕψι βιβάντα τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξε·
δούπησε δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο, φώνησέν τε·
Ὀθρυονεῦ, πέρι δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
εἰ ἐτεὸν δὴ πάντα τελευτήσεις, ὅσ' ὑπέστης
Δαρδανίδῃ Πριάμῳ· ὁ δ' ὑπέσχετο θυγατέρα ἥν.
καί κέ τοι ἡμεῖς ταῦτά γ' ὑποσχόμενοι τελέσαιμεν·

365 ΓΕΙΔΟΣ 366 ΑΝΑΓΕΔΝΟΝ — ΜΕΓΑ ΓΕΡΓΟΝ 367 ΑΓΕΚΟΝΤΑΣ 376 ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΓΗΝ

364. *πολέμοιο μετὰ κλέος εἰληλούθει. audita fama de bello.* Sane eum *nuper* demum aduenisse, *bello* iam per multos annos protracto, mirari licet; sed in poeta, in quem *in rebus ornandis* subtilitas historica non cadit, talia vrgere velle ineptum esset. Potuit tamen iam ante multos annos ei innotuisse bellum inter Achivos et Troianos; et tamen nuper demum venisse Troiam, consilio hoc nunc demum capto. — 365. *ἤτεε δέ. petierat autem.* — 366. *ἀνάεδνον.* siue vt ipse nulla ἕδνα daret, siue vt nulla acciperet. Antiquiores prius sequuntur. — 369. *ὑποσχεσίῃσι πιθήσας* erectus spe Cassandrae sibi pactae. — 370. (*κατ'*) *αὐτοῖο τιτύσκετο.* et *τυχὼν* sc. *αὐτοῦ.* non *τυχὼν βιβάντα.* — 374. *αἰνίζομαι*, praedicandum esse censeo, vel praedicabo. Ceterum ferocia heroum ingenia in hac irrisione et

δοῖμεν δ' Ἀτρείδαο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἄργεος ἐξαγαγόντες, ὀπυιέμεν· εἴ κε σὺν ἄμμιν
Ἰλίου ἐκπέρσῃς εὖ ναιόμενον πτολίεθρον.
ἀλλ' ἕπευ, ὄφρ' ἐπὶ νηυσὶ συνώμεθα ποντοπόροισιν
ἀμφὶ γάμῳ· ἐπεὶ οὔτοι ἐεδνωταὶ κακοὶ εἰμέν.
Ὣς εἰπὼν, ποδὸς εἷλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην
ἥρως Ἰδομενεύς. τῷ δ' Ἄσιος ἦλθεν ἀμύντωρ,
πεζὸς πρόσθ' ἵππων· τὼ δὲ πνείοντε κατ' ὤμων
αἰὲν ἔχ' ἡνίοχος θεράπων· ὁ δὲ ἵετο θυμῷ
Ἰδομενῆα βαλεῖν· ὁ δέ μιν φθάμενος βάλε δουρὶ
λαιμὸν ὑπ' ἀνθερεῶνα, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς,
ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες

378 ϜΕΙΔΟΣ 380 ϜΙΛΙΟΥ 382 ΕϜΕΔΝΩΤΑΙ
383 ϜΕΙΠΩΝ 386 ͰΟ ΔΕ ϜΙΕΤΟ

sarcasmo, immanitatem arguente, ad meliores mores, multo minus ad sapientiam meliorem, non esse exigenda, facile sentis. — 381. ὄφρα συνώμεθα ἀμφὶ γάμῳ *paciscamur.* nam συνίενται, committuntur in vnum locum et sermonem, qui paciscuntur. v. Obss.

383—410. Idomeneo, Othryonei corpus abstracturo, occurrit Asius, sed Idomenei hasta transfixus cadit; tum auriga eius caeso equos abigit Antilochus.

383. εἷλκεν (ἐκ) ποδός. per turbam pugnantum, vt eum spoliaret. — 385. πεζὸς πρόσθ' ἵππων. descenderat curru (v. M, 110 sq.) Asius, et equos a tergo habebat; idem ille, qui antea curru solus inuehi volebat in castra per vallum. — 388. βάλε μιν (κατὰ) λαιμὸν, in gutture sub mento.

389. Asii ingentem corporis speciem memorauerat supra M, 136 μέγαν Ἄσιον. — ἀχερωΐς, *populus alba.* v. V. L. — 390. βλωθρὴ,

ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
ἐκ δέ οἱ ἡνίοχος πλήγη φρένας, ἃς πάρος εἶχεν·
οὐδ' ὅγε τόλμησεν, δηΐων ὑπὸ χεῖρας ἀλύξας,
ἂψ ἵππους στρέψαι· τὸν δ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης
δουρὶ μέσον περόνησε τυχών· οὐδ' ἤρκεσε θώρηξ
χάλκεος, ὃν φορέεσκε, μέσῃ δ' ἐν γαστέρι πῆξεν.
αὐτὰρ ὅγ' ἀσθμαίνων εὐεργέος ἔκπεσε δίφρου·
ἵππους δ' Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς,
ἐξέλασε Τρώων μετ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς.
Δηΐφοβος δὲ μάλα σχεδὸν ἤλυθεν Ἰδομενῆος,
Ἀσίου ἀχνύμενος, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
Ἰδομενεύς· κρύφθη γὰρ ὑπ' ἀσπίδι πάντοσ' ἐΐσῃ,
τὴν ἄρ' ὅγε ῥινοῖσι βοῶν καὶ νώροπι χαλκῷ
δινωτὴν φορέεσκε, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν·

394 ΕΚ ΔΕ FΟΙ 399 ΕΥFΕΡΓΕΟΣ 404 ΑΝΤΑ FΙΔΩΝ 405 ΕFΙΣΗΙ

procera v. Obſſ. — 393. βεβρυχὼς *dentibus frendens* v. V. L. — 394. ἐξεπλάγη τὰς φρένας ὁ ἡνίοχος αὐτοῦ. — 395. Proprie deb. οὐκ ἐτόλμησεν ἵππους ἂψ στρέψας ὑπαλύξαι χεῖρας δηΐων.

402—412. Deiphobus Aſii caedem vlturus haſtam in Idomeneum emittit, quae ab illo euitata, ferit Hypſenorem, Hippaſi f. hominem aliunde non notum; qui tamen inter principes Pyliorum eſſe debuit.

407. τὴν ἄρ δινωτὴν φορέεσκε. κυκλοτερῆ, *rotundam* ſimpliciter, δύω κανόνεσσ' ἀραρυῖαν, ἔχουσαν δύο κανόνας ἀραρότας, duabus virgis ex aere cauo clipei praetextis, quibus inſertum erat brachium ad regendum clipeum. v. ſup. ad Θ, 193.

τῇ ὕπο πᾶς ἐάλη, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος·
καρφαλέον δέ οἱ ἀσπὶς ἐπιθρέξαντος ἄϋσεν
ἔγχεος. οὐ δ' ἅλιόν ῥα βαρείης χειρὸς ἀφῆκεν,
ἀλλ' ἔβαλ' Ἱππασίδην Ὑψήνορα, ποιμένα λαῶν,
ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε.
Δηΐφοβος δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ἄτιτος κεῖτ' Ἄσιος· ἀλλά ἑ φημὶ,
εἰς Ἄϊδός περ ἰόντα πυλάρταο κρατεροῖο,
γηθήσειν κατὰ θυμόν· ἐπεί ῥά οἱ ὤπασα πομπόν.
Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Ἀντιλόχῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ἀλλ' οὐδ', ἀχνύμενός περ, ἑοῦ ἀμέλησεν ἑταίρου,
ἀλλὰ θέων περίβη, καί οἱ σάκος ἀμφεκάλυψε.
τὸν μὲν ἔπειθ' ὑποδύντε δύω ἐρίηρες ἑταῖροι,
Μηκιστεὺς, Ἐχίοιο πάϊς, καὶ δῖος Ἀλάστωρ,
νῆας ἔπι γλαφυρὰς φερέτην, βαρέα στενάχοντε.
Ἰδομενεὺς δ' οὐ λῆγε μένος μέγα· ἵετο δ' αἰεὶ
ἠέ τινα Τρώων ἐρεβεννῇ νυκτὶ καλύψαι,

408 ΕFΑΛΗ 409 ΔΕ FΟΙ 414 ΑΛΛΑ FΕ 416 FΡΑ FΟΙ 420 FΟΙ 424 ΜΕΓΑ FΙΕΤΟ

— 408. ἐάλη. συνεστάλη. συνεστράφη. *se collegit in arma.* v. Obss. — 409. καρφαλέον ἄϋσεν de certo genere soni acuti. vt Virgil. *aridus fragor.* ἐπιθρέξαντος, *hasta superuolante ad extremam oram clipei:* ita vt aurae percussu resonaret aes.

413—423. Deiphobo de Hypsenore caeso gloriante Antilochus Hypsenoris caesi corpus tuetur et in castra reportat.

420. περίβη. περιέβη tutandi caussa. v. Obss. — 422. Iidem homines sup. Θ, 333 memorati.

423—444. Idomeneus caedit Alcathoum.

ἢ αὐτὸς δουπῆσαι, ἀμύνων λοιγὸν Ἀχαιοῖς.
ἔνθ' Αἰσυήταο διοτρεφέος φίλον υἱὸν
ἥρω' Ἀλκάθοον· — γαμβρὸς δ' ἦν Ἀγχίσαο·
πρεσβυτάτην δ' ὤπυιε θυγατρῶν Ἱπποδάμειαν,
τὴν πέρι κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἐν μεγάρῳ· πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
κάλλεϊ, καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσί· τοὔνεκα καί μιν
γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ· —
τὸν τόθ' ὑπ' Ἰδομενῆϊ Ποσειδάων ἐδάμασσε,
θέλξας ὄσσε φαεινὰ, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα.
οὔτε γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ', οὔτ' ἀλέασθαι·
ἀλλ', ὥστε στήλην, ἢ δένδρεον ὑψιπέτηλον,
ἀτρέμας ἑσταότα, στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ
ἥρως Ἰδομενεὺς, ῥῆξεν δέ οἱ ἀμφὶ χιτῶνα

432 ϜΕΡΓΟΙΣΙ 439 ΡΗΞΕΝ ΔΕ ϜΟΙ

427. *Alcathous, Aesyetae* f. eiusdem forte, cuius tumulus memoratur Β, 793. ad quem loc. vide. Duxerat *Hippodamiam*, Anchisae f. Aeneae sororem: cf. Exc. I* ad lib. IX Aeneidis.

430. πέρι, περισσῶς v. V. L. 431. ἐν μεγάρῳ, οὖσαν, adeoque *adhuc virginem*, antequam ducta erat. Hoc voluit Ernesti.

431. πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην. κατὰ πάσας ὁμήλικας ipsa erat insignis, *eminebat*, ἐκέκαστο, forma, sollertia et prudentia. — 434. Ποσειδάων ἐδάμασσε μιν. Epicum inuentum, quod Neptuno hoc tribuitur, vt inf. Π, 791 Apollini, cum Patroclus viribus exhaustus deliquium patitur; h. l. stupore corripitur Alcathous e repentino malo: vertigine captus de loco decedere nequit. — 439. ἀμφιέῤῥηξέν οἱ χιτῶνα χ. loricam perrupit hasta. — tum lorica 441. αὖον ἄϋσεν, vt 409 καρφαλέον, acute, ὀξύ. περιερεικόμενος (σὺν) δουρί. περισχιζόμενος. διαῤῥηγνύμενος.

χάλκεον, ὅς οἱ πρόσθεν ἀπὸ χροὸς ἤρκει ὄλεθρον,
δὴ τότε γ' αὖον ἄϋσεν, ἐρεικόμενος περὶ δουρί.
δούπησε δὲ πεσὼν, δόρυ δ' ἐν κραδίῃ ἐπεπήγει,
ἥ ῥά οἱ, ἀσπαίρουσα, καὶ οὐρίαχον πελέμιζεν
ἔγχεος· ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
Ἰδομενεὺς δ' ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Δηΐφοβ', ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν ἄξιον εἶναι,

440 ϜΟΣ ϜΟΙ 443 ϜΗ ΡΑ ϜΟΙ. vulg. πελέμιξεν. 446 ΔΗ ΤΙ ϜΕΙΣΚΟΜΕΝ

— 441. ἄϋσε thorax haud dubie. — 443. ἥ ῥα οἱ. Ordo: ἥ ῥα καὶ, ἀσπαίρουσά οἱ, πελέμιζεν οὐρίαχον. *cor eius palpitans tremefaciebat etiam ipsam inferiorem hastae cuspidem.* Quod an vere narratum sit, v. Obss. — 444. ἔνθα δ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης. Difficile est, sententiam verborum satis expedire. μένος esse potest Martis: ita est: *tum vero Mars remisit vim suam;* potest esse Alcathoi, ita vero ἀφίει esset, *dimisit vitam eius Mars;* tandem μένος hastae, impetus, quo ferebatur hasta; et de hac μένος accipere iubet alter locus Π, 613. ita sensus: *tunc Mars impetum hastae fecit remittere se ac cessare:* quae esset simplicissima interpretatio: v. Obss. Ita tamen ἀφιέναι transitiue vix recte dicitur. Veteres Ἄρην accepere dictum pro σίδηρος, vt sit ipsa hasta. Est sane insolens notio; videtur tamen posse defendi, quatenus ad Martem referuntur omnia quae in pugna fiunt; acies, pugna ipsa, virtus, caedes, ergo et arma, quibus caedes infertur.

445 — 455. Idomeneus gloriatur de Alcathoo caeso, cum irrisione Deiphobi.

446. ἦ ἄρα δή τι ἐΐσκομεν, vel: *nunc vtique censeo,* vel interrogando: *an probabiliter existimo?* ἄξιον εἶναι, scil. χρῆμα, h. e. ἀντάξιον, *aequiparandam rem esse,* compensationis loco hoc esse, τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι, *quod tres pro vno caesi sint:* tres

τρεῖς ἑνὸς ἀντιπεφάσθαι, ἐπεὶ σύ περ εὔχεαι οὕτως;
δαιμόνι', ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐναντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
ὄφρα ἴδῃ, οἷος Ζηνὸς γόνος ἐνθάδ' ἱκάνω·
ὃς πρῶτος Μίνωα τέκε Κρήτῃ ἐπίουρον·
Μίνως δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Δευκαλίωνα·
Δευκαλίων δ' ἐμὲ τίκτε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἄνακτα
Κρήτῃ ἐν εὐρείῃ· νῦν δ' ἐνθάδε νῆες ἔνεικαν,
σοί τε κακὸν, καὶ πατρὶ, καὶ ἄλλοισι Τρώεσσιν.
Ὣς φάτο· Δηΐφοβος δὲ διάνδιχα μερμήριξεν,
ἤ τινά που Τρώων ἑταρίσσαιτο μεγαθύμων,
ἄψ ἀναχωρήσας· ἦ πειρήσαιτο καὶ οἷος.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι, δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Αἰνείαν· τὸν δ' ὕστατον εὗρεν ὁμίλου

447 Vulg. αὔτως. 449 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙ. vulg. ἴδῃς
452 ΑΝΔΡΕΣΣΙ ϜΑΝΑΚΤΑ 458 ΔΕ ϜΟΙ

Troiani, Othryoneus, Aſius, Alcathous, pro vno ex Achiuis Hypſenore a Deiphobo caeſo. τι pro κατά τι, adiungendum τῷ, ἐΐσκομεν, quod bene Erneſti monet. Inſ. Ξ, 471 ἦ δὴ οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιπεφάσθαι ἄξιος; *qui aequiparari poſſit cum Prothoenore caeſo;* — 449. Locus de Idomenei ſtirpe notandus, ad quem prouocant viri docti. — 450. ἐπίουρον, regem, ἄρχοντα. v. Obſſ. Confunditur Minos I et II. multo ſerior; quo in errore praeiuit Homerus multis aliis, etiam Apollod. III, 1. ad q. vide. Obſeruatus error paſſim a chronographis.

455—469. Deiphobus ſocium ſibi aduerſus Idomeneum adiungit Aeneam.

457. πειρήσαιτο ſc. τοῦ Ἰδομενέως an ſolus cum Idomeneo congrederetur. — 459. Simultas Aeneam inter et Priamum inter obſcuriores narrationes referenda: orta forte ex eo, quod ſibi inſidias ab opibus Aeneae timebat Priamus. v. ad Virgil. Aen. IX Exc. I*

ἑσταότ᾽· αἰεὶ γὰρ Πριάμῳ ἐπεμήνιε δίῳ,
οὕνεκ᾽ ἄρ᾽, ἐσθλὸν ἐόντα μετ᾽ ἀνδράσιν, οὔ τι τίεσκεν·
ἀγχοῦ δ᾽ ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, νῦν σε μάλα χρὴ
γαμβρῷ ἀμυνέμεναι, εἴπερ τί σε κῆδος ἱκάνει.
ἀλλ᾽ ἕπευ, Ἀλκαθόῳ ἐπαμύνομεν, ὅς σε πάρος γε
γαμβρὸς ἐὼν ἔθρεψε, δόμοις ἔνι, τυτθὸν ἐόντα·
τὸν δέ τοι Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς ἐξενάριξεν.
Ὣς φάτο· τῷ δ᾽ ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε·
βῆ δὲ μετ᾽ Ἰδομενῆα, μέγα πτολέμοιο μεμηλώς.
ἀλλ᾽ οὐκ Ἰδομενῆα φόβος λάβε, τηλύγετον ὥς,
ἀλλ᾽ ἔμεν᾽, ὡς ὅτε τις σῦς οὔρεσιν ἀλκὶ πεποιθὼς,
ὅστε μένει κολοσυρτὸν ἐπερχόμενον πολὺν ἀνδρῶν
χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, φρίσσει δέ τε νῶτον ὕπερθεν·
ὀφθαλμὼ δ᾽ ἄρα οἱ πυρὶ λάμπετον· αὐτὰρ ὀδόντας
θήγει, ἀλέξασθαι μεμαὼς κύνας ἠδὲ καὶ ἄνδρας.
ὣς μένεν Ἰδομενεὺς δουρικλυτὸς, οὐδ᾽ ὑπεχώρει,

462 ϜΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ϜΕΠΕΑ 465 Vulg. πάρος περ
474 ΑΡΑ ϜΟΙ

464. γαμβρῷ. nunc sororis marito: vt sup. 428. 9. vidimus. ἀμύνειν autem ei debet, ne eius corpus spolietur. — 469. μέγα πτολέμοιο μεμηλώς. *flagrans cupiditate pugnandi* iam sup. 297.

470 — 495. Idomeneus imperterritus manet in statione, sociosque et ipse arcessit.

470. τηλύγετον ὥς. *tanquam puerum tenellum.* — 472. κολοσυρτὸν ἀνδρῶν *turbam venantium* μένει, ex natura apri, in statu excipit, sustinet, manet. cf. sup. M, 146 sqq. — 476. ἔμενεν Αἰνείαν Idomeneus. *Asoalaphus* Martis f. erat inter duces Boeotorum, B, 512 habitus inter fortissimos, etiam accensus castro-

Αἰνείαν ἐπιόντα βοῇ θοόν· αὖε δ' ἑταίρους,
Ἀσκάλαφόν τ' ἐσορῶν, Ἀφαρῆά τε, Δηΐπυρόν τε,
Μηριόνην τε, καὶ Ἀντίλοχον, μήστωρας ἀϋτῆς·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Δεῦτε, φίλοι, καί μ' οἴῳ ἀμύνετε· δείδια δ' αἰνῶς
Αἰνείαν ἐπιόντα πόδας ταχὺν, ὅς μοι ἔπεισιν·
ὃς μάλα καρτερός ἐστι μάχῃ ἔνι φῶτας ἐναίρειν·
καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅ τε κράτος ἐστὶ μέγιστον.
εἰ γὰρ ὁμηλικίῃ γε γενοίμεθα τῷδ' ἐπὶ θυμῷ,
αἶψά κεν ἠὲ φέροιτο μέγα κράτος, ἠὲ φεροίμην.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες, ἕνα φρεσὶ θυμὸν ἔχοντες,
πλησίοι ἔστησαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Αἰνείας δ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισι,
Δηΐφοβόν τε, Πάριν τ' ἐσορῶν, καὶ Ἀγήνορα δῖον,
οἵ οἱ ἅμ' ἡγεμόνες Τρώων ἔσαν· αὐτὰρ ἔπειτα
λαοὶ ἕποντ', ὡσεί τε μετὰ κτίλον ἕσπετο μῆλα
πιόμεν' ἐκ βοτάνης· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν·

480 ϜΕΠΕΑ 481 Vulg. ἀμύνατε 485 Vulg. ὁμηλικίῃ γεγενοίμεθα et τῷδ' ἐνὶ θυμῷ. 489 ΕΚΕΚΛΕΤΟ ϜΟΙΣ 491 ϜΟΙ ϜΟΙ ϜΑΜ

rum excubiis I, 82 cum *Aphareo* et *Deipyro* caeſus inf. 518. *Aphareus* Caletoris f. caeſus ab Aenea inf. 541. memoratus iam inter promachos I, 83. *Deipyrus:* de quo ſup. 92. Caeditur ab Heleno inf. 576. — 485. ὁμηλικίῃ. εἰ ὁμήλικες εἴημεν, σὺν τῷδε θυμῷ. — 486. aut ipſe victoriam de me aut ego de ipſo auferrem h. *ſtatim congreſſus eſſem.* — 488. σάκε' ὤμοισι κλίναντες *admouendo.* Faciunt συνασπισμὸν, v. ſup. ad Λ, 592.

490. *Agenor* Antenoris f. Λ, 59. — 493. πιόμεν' ἐκ βοτάνης. *Paſtu facto potum ductae.* μεθέσπετο ſequi ſolent κτίλον. Ornat

ὣς Αἰνείᾳ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
ὡς ἴδε λαῶν ἔθνος ἐπισπόμενον ἑοῖ αὐτῷ.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀλκαθόῳ αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν
μακροῖσι ξυστοῖσι· περὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς
σμερδαλέον κονάβιζε, τιτυσκομένων καθ' ὅμιλον
ἀλλήλων· δύο δ' ἄνδρες Ἀρήϊοι ἔξοχον ἄλλων,
Αἰνείας τε, καὶ Ἰδομενεὺς, ἀτάλαντοι Ἄρηϊ,
ἵεντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀκόντισεν Ἰδομενῆος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ᾤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Ἰδομενεὺς δ' ἄρα Οἰνόμαον βάλε γαστέρα μέσσην·
ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.

495 FΙΔΕ — FΕΘΝΟΣ ΕΠΙΣΠΟΜΕΝΟΝ FΕΟΙ ΑΥΤΩΙ. 501 FΙΕΝΤ 503 ΑΝΤΑ FΙΔΩΝ 506 ΑΡΑ FΟΙΝΟΜΑΟΝ

et amplificat adiectum: γάνυται etc. Elicit simul inde poeta nouam comparationem. — 494. γεγήθει. bene comparat Koeppen κυδιόων λαοῖσι sup. B, 479 et Hesiod. Sc. H. 26. 27. laetatur ferociente cum superbia copias intuens.

496 — 515. Circa Alcathoi (caesi 427.) corpus pugnatur; congrediuntur Idomeneus et Aeneas: hic frustra emissa hasta, ille ferit Oenomaum; nec tamen spoliat.

498. τιτυσκομένων. *hasta petentibus* atque ideo *ferientibus illis se inuicem.* — 504. terrae infixa est hasta sic vt aliquamdiu contremisceret. v. Obss.

506. *Oenomaus* erat inter principes cum Asio castra oppugnantes M, 140. — 507. θώρηκος γύαλον, *cauum thoracis* omninoque *thoracem.* v. Obss. χαλκὸς

Ἰδομενεὺς δ' ἐκ μὲν νέκυος δολιχόσκιον ἔγχος
ἐσπάσατ', οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα δυνήσατο τεύχεα καλὰ
ὤμοιϊν ἀφελέσθαι· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσιν.
οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα ποδῶν ἦν ὁρμηθέντι,
οὔτ' ἄρ' ἐπαΐξαι μεθ' ἑὸν βέλος, οὔτ' ἀλέασθαι.
τῷ ῥα καὶ ἐν σταδίῃ μὲν ἀμύνετο νηλεὲς ἦμαρ,
τρέσσαι δ' οὐκέτι ῥίμφα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο.
τοῦ δὲ βάδην ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
Δηΐφοβος· δὴ γάρ οἱ ἔχε κότον ἐμμενὲς αἰεί·
ἀλλ' ὅγε καὶ τόθ' ἅμαρτεν, ὁ δ' Ἀσκάλαφον βάλε δου-
υἱὸν Ἐνυαλίοιο, δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος [ρὶ,
ἔσχεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
οὐδ' ἄρα πώ τι πέπυστο βριήπυος ὄβριμος Ἄρης
υἷος ἑοῖο πεσόντος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσέοισι νέφεσσιν

513 ΜΕΤΑ ϜΟΝ 517 ΓΑΡ ϜΟΙ

διήφυσε τὰ ἔντερα vt iterum inf. 517. fecit vt effluerent. Sup. Δ, 525 ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι χύντο χαμαὶ χολάδες. — 513. οὔτ' ἄρ' — οὔτ' fc. ὥςτε ἐπαΐξαι — ὥςτε ἀλέασθαι. — 515. ὡς δὲ τρέσσαι recedere e pugna, et in ordines fuos fe recipere, quoties maior hoftium vis ingruens fuftineri non poffet.

516—525. Idomeneum recedentem Deiphobus hafta petit; aberrans ab eo Afcalaphum fternit Martis filium. — 517. ἔχε κότον, quod antea hafta ab eo aberrauerat, 404 dum contra Idomeneus tres Troianos proftrauerat 447. — 518. *Afcalaphus* fup. 478. e Boeotorum ducibus B, 512. Quae 521—525 adiiciuntur, fpectant inf. ad O, 110 fq. — 521. βριήπυος Ἄρης. μεγαλόφωνος v. V. L. — 523. ἄκρῳ Ὀλύμπῳ ὑπὸ χρ. νέφεσσι. Ergo nunc fuper Olympo nubes funt, et fuper deorum confeffu: v.

ἧστο, Διὸς βουλῇσιν ἐελμένος, ἔνθα περ ἄλλοι
ἀθάνατοι θεοὶ ἦσαν ἐεργόμενοι πολέμοιο.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀσκαλάφου αὐτοσχεδὸν ὡρμήθησαν·
Δηΐφοβος μὲν ἀπ' Ἀσκαλάφου πήληκα φαεινὴν
ἥρπασε· Μηριόνης δὲ θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ
δουρὶ βραχίονα τύψεν ἐπάλμενος, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
αὐλῶπις τρυφάλεια χαμαὶ βόμβησε πεσοῦσα.
Μηριόνης δ' ἐξαῦτις ἐπάλμενος, αἰγυπιὸς ὥς,
ἐξέρυσε πρυμνοῖο βραχίονος ὄβριμον ἔγχος·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο. τὸν δὲ Πολίτης,
αὐτοκασίγνητος, περὶ μέσσω χεῖρε τιτήνας,
ἐξῆγε πτολέμοιο δυσηχέος, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους
ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἳ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα,

524 ΕFΕΛΜΕΝΟΣ vel ΒΟΥΛΗΙΣΙ FΕFΕΛΜΕΝΟΣ 525 ΕFΕΡΓΟΜΕΝΟΙ 533 ΕΣ FΕΘΝΟΣ 536 FΟΙ FΟΙ 538 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ

ad Il. A. Exc. de Olympo. — 524. Mars autem cum ceteris diis aberat, arcebatur a pugna, e Iouis mandato ſup. Λ, 75 ſq. inde ab Il. Θ, pr. ἐελμένος, non *incluſus*, συγκεκλεισμένος, vt reddunt, ſed coercitus, excluſus a pugna, quod mox ἐεργμένος (ἀπὸ τοῦ) πολέμοιο, μάχης· vetito, ne pugnae dii ſe interponerent.

526—539. Pugnatur de Aſcalapho ſpoliando: Deiphobus galeam eius abstulerat; vulneratus is a Merione pugna excedit.

530. αὐλῶπις τρυφάλεια. v. ad Il. E, 182. eſt galea inſtructa alueolo, cui inſeritur criſta, λόφος.

533. *Polites* frater Deiphobi, Priami f. Supra B, 791. τὸν δὲ Deiphobum.

τειρόμενον· κατὰ δ' αἷμα νεουτάτου ἔῤῥεε χειρός.
εἰ δ' ἄλλοι μάρναντο, βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει.
Αἰνείας δ' Ἀφαρῆα Καλητορίδην ἐπορούσας,
λαιμὸν τύψ', ἐπὶ οἱ τετραμμένον, ὀξέϊ δουρί·
ἐκλίνθη δ' ἑτέρωσε κάρη, ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
καὶ κόρυς· ἀμφὶ δέ οἱ θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Ἀντίλοχος δὲ Θόωνα, μεταστρεφθέντα δοκεύσας,
οὔτασ' ἐπαΐξας· ἀπὸ δὲ φλέβα πᾶσαν ἔκερσεν,
ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα διαμπερὲς, αὐχέν' ἱκάνει·
τὴν ἀπὸ πᾶσαν ἔκερσεν· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἑτάροισι πετάσσας.
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, καὶ αἴνυτο τεύχε' ἀπ' ὤμων,
παπταίνων· Τρῶες δὲ περισταδὸν ἄλλοθεν ἄλλος
οὔταζον σάκος εὐρὺ παναίολον· οὐδὲ δύναντο

542 ΕΠΙ ϜΟΙ 544 ΔΕ ϜΟΙ

540—544. Aeneas *Aphareum* caedit, Caletoris f. iam 476 memoratum.

543. *ἐπὶ δ' ἀσπὶς ἑάφθη*. *ἐφήφθη*, *συνήφθη*. vt *ἐφῆπτο* Z, 241. Clipeus balteo, galea loro ſub mento, alligata tenebatur, *ἐξήρτητο*. Itaque capite in alteram partem inclinato, clipeus et galea eandem in partem ferebantur et corpori admouebantur adhaereſcentes. De voce *ἐπὶ — ἑάφθη*, quam e contexto varie interpretantur veteres, atque ab *ἕπεσθαι* ducunt, v. Obſſ.

545—559. Thoonem tergum praebentem Antilochus, Neſtoris f. interimit et ſpoliat, fortiter pugnans.

546. *φλέβα — ἥτ' ἀνὰ νῶτα θέουσα* (*κατὰ τὰ νῶτα τεταμένη*, ſecundum ſpinam dorſi procurrens v. Obſſ.) *ἀνατρέχουσα διαμπερὲς αὐχέν' ἱκάνει*. *venam iugularem* innuit. hanc *ἀπέκερσε* haſta transuerſa. — 551. Puta Antilochum inclinatum ad corpus ſpoliandum te-

εἴσω ἐπιγράψαι τέρενα χρόα νηλέϊ χαλκῷ
Ἀντιλόχου· πέρι γάρ ῥα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Νέστορος υἱὸν ἔρυτο, καὶ ἐν πολλοῖσι βέλεσσιν.
οὐ μὲν γάρ ποτ' ἄνευ δηΐων ἦν, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς
στρωφᾶτ'· οὐδέ οἱ ἔγχος ἔχ' ἀτρέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
σειόμενον ἐλέλικτο· τιτύσκετο δὲ φρεσὶν ᾗσιν,
ἤ τευ ἀκοντίσσαι, ἠὲ σχεδὸν ὁρμηθῆναι.
ἀλλ' οὐ λῆθ' Ἀδάμαντα τιτυσκόμενος καθ' ὅμιλον
Ἀσιάδην, ὅς οἱ οὖτα σάκος μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· ἀμενήνωσεν δέ οἱ αἰχμὴν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων, βιότοιο μεγήρας.
καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ μεῖν', ὥστε σκῶλος πυρίκαυστος,
ἐν σάκει Ἀντιλόχοιο, τὸ δ' ἥμισυ κεῖτ' ἐπὶ γαίης·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων·

557 ΟΥΔΕ FΟΙ 558 ΣΕΙΟΜΕΝΟΝ FΕFΕΛΙΚΤΟ — ΦΡΕΣΙ FΗΙΣΙ 561 ͰΟΣ FΟΙ ΟΥΤΑ. leg. ͰΟ FΟΙ. ὅ οἱ v. Obſſ. 562 ΔΕ FΟΙ 566 ΕΣ FΕΘΝΟΣ

xiſſe ſuum tergum ſcuto. — 553. *ἐπιγράψαι* vt Δ, 139. *ἐπιξέσαι* intra ſcutum, ſub ſcuto, corpus. — 554. *Neptunus* Antilochum tuetur Nelei, aui, reſpectu. — 557. *ἔγχος οἱ ἀεὶ ἐσείετο.* pro hoc dictum, *σειόμενον ἐλίσσετο, ἕλικτο.* v. Obſſ. — 558. *τιτύσκετο.* hoc vno loco eſt *intendebat animo, parabat.* Koeppen laudat Heſiod. Theog. 209 *τιταίνοντας μέγα ἔργον ῥέξαι.* Sic *στοχάζεσθαι* ad animum refertur.

560—575. Adamas fruſtra haſtam in Antilochum emiſerat; eum, recedentem aduerſo corpore, haſta traiicit Meriones.

562. Neptunus haſtae vim et impetum frangit, retundit; *βιότοιο μεγήρας, auertens eam a vita* Antilochi, h. e. vetans ne eum Adamas vita priuaret. v. Obſſ. — 564. haſta ſcuto illiſa,

Μηριόνης δ' ἀπιόντα μετασπόμενος βάλε δουρὶ
αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ· ἔνθα μάλιστα
γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσιν·
ἔνθα οἱ ἔγχος ἔπηξεν· ὁ δ' ἑσπόμενος, περὶ δουρὶ
ἤσπαιρ', ὡς ὅτε βοῦς, τόν τ' οὔρεσι βουκόλοι ἄνδρες
ἰλλάσιν οὐκ ἐθέλοντα βίῃ δήσαντες ἄγουσιν·
ὣς ὁ τυπεὶς ἤσπαιρε, μίνυνθά περ, οὔτι μάλα δήν,
ὄφρα οἱ ἐκ χροὸς ἔγχος ἀνεσπάσατ' ἐγγύθεν ἐλθὼν
ἥρως Μηριόνης· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Δηΐπυρον δ' Ἕλενος ξίφει σχεδὸν ἤλασε κόρσην
Θρηϊκίῳ, μεγάλῳ, ἀπὸ δὲ τρυφάλειαν ἄραξεν·
ἡ μὲν ἀποπλαγχθεῖσα, χαμαὶ πέσε· καί τις Ἀχαιῶν
μαρναμένων μετὰ ποσσὶ κυλινδομένην ἐκόμισσε·
τὸν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν.
Ἀτρείδην δ' ἄχος εἷλε, βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·

570 ΕΝΘΑ ϜΟΙ   572 ϜΙΛΛΑΣΙΝ   574 ΟΦΡΑ ϜΟΙ   575 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε.

nec tamen alte in corpus penetrans, haerens in ſcuto mole ſua diffracta, partim infixa ſcuto haeret, τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῦ μεῖνε, altera pars defracta in terra iacet. — 567. 8. in inguine, quo loco vulnus maximos dolores creat. neceſſe eſt Adamantem aduerſo vultu receſſiſſe. — 570. ἑσπόμενος in vulnus cadens, hoc eſt, in eam partem, qua haſta adacta erat: cf. Obſſ. —

572. ἰλλάσιν loris ſeu funibus, οἷς εἴλεῖται. v. Obſſ.

576—580. *Deipyrus*, de quo v. ſup. ad 476. caeditur ab Heleno. Enſis Thracici vſ. 577. certa forma eſſe debuit v. Obſſ. Percuſſum autem enſe et ruptum erat vnum e loris, quibus ſub mento colligatis galea firmata erat; niſi ſtatuas etiam ſine corrigiis galeam interdum fuiſſe aptatam.

581—600. Menelaus cum

βῆ δ' ἐπαπειλήσας Ἑλένῳ ἥρωϊ ἄνακτι,
ὀξὺ δόρυ κραδάων· ὁ δὲ τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε.
τὼ δ' ἄρ' ὁμαρτήτην, ὁ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι
ἵετ' ἀκοντίσσαι, ὁ δ' ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ·
Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῷ
θώρηκος γύαλον, ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφι μεγάλην κατ' ἀλωὴν
θρώσκωσι κύαμοι μελανόχροες, ἢ ἐρέβινθοι,
πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ·
ὣς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου κυδαλίμοιο,
πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς, ἑκὰς ἔπτατο πικρὸς ὀϊστός.
Ἀτρείδης δ' ἄρα χεῖρα, βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
τὴν βάλεν, ᾗ ῥ' ἔχε τόξον ἐΰξοον· ἐν δ' ἄρα τόξῳ
ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος.
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
χεῖρα παρακρεμάσας· τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος·

582 ϜΗΡΩΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 585 ϜΙΕΤ 589 Vulg. θρώσκουσι. 592 ϜΕΚΑΣ 596 ΕΣ ϜΕΘΝΟΣ

Heleno congressus, sagitta eius nullo cum vulnere ictus, manum eius vulnerat: tum Heleni vulnus ab Agenore obligatur.

584. ὁμαρτήτην, ambo vnum idemque facere sunt annisi.

588—592. Comparatio sagittae ab aere resilientis cum leguminibus a ventilabro desilientibus. Locus verborum ornamentis et dignitate in re tenui memorabilis.

594. 5. ἐν δ' ἄρα τόξῳ. Praestat iungere ἔγχος ἐλήλατο ἀντικρὺ διὰ χειρὸς ἐν τόξῳ. ἡ χεὶρ ἐν τόξῳ οὖσα, pro σὺν τόξῳ. τόξον ἔχουσα. Longius enim petitum est, si sagitta, manu traiecta, in ipsum hastile fixa fuisse putatur.

καὶ τὸ μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσε μεγάθυμος Ἀγήνωρ,
αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ,
σφενδόνῃ, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν.
Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου κυδαλίμοιο
ἤϊε· τὸν δ' ἄγε Μοῖρα κακὴ θανάτοιο τέλοσδε,
σοὶ, Μενέλαε, δαμῆναι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν, ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Ἀτρείδης μὲν ἅμαρτε, παρὰ δέ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος·
Πείσανδρος δὲ σάκος Μενελάου κυδαλίμοιο
οὔτασεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἔσχεθε γὰρ σάκος εὐρὺ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ
ἔγχος· ὁ δὲ φρεσὶν ᾗσι χάρη, καὶ ἐέλπετο νίκην.
Ἀτρείδης δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ἀργυρόηλον,
ἅλτ' ἐπὶ Πεισάνδρῳ· ὁ δ' ὑπ' ἀσπίδος εἵλετο καλὴν
ἀξίνην εὔχαλκον, ἐλαΐνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ,

598 ΕΚ ΧΕΙΡΟΣ FΕΡΥΣΕ 600 ΑΡΑ FΟΙ 605 Vulg παραὶ ΠΑΡΑ ΔΕ FΟΙ 608 Vulg. ἔσχετο. 609 ΦΡΕΣΙ FΗΙΣΙ — ΕFΕΛΠΕΤΟ 610 ΔΕ FΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ

598. *Agenor*, Antenoris f. vid. 490. — 599. οἰὸς ἀώτῳ, ſimpliciter, *faſcia lanea*. v. Obſſ. — 600. ἣν ἄρα *quae, vt fieri ſolet*. Clarke. quam quidem ὁ θεράπων αὐτοῦ tenebat.

601 — 619. Menelaus et Piſander congreſſi. Occiditur *Piſander*, non alibi memoratus; diuerſus ab alio, et ipſo e Troianis, Antimachi filio ſup. Λ, 122 ſq. Diverſus et tertius, dux Myrmidonum Π, 193.

603. σοὶ, M. ὑπό σου vt ſaepe. — 605. παρετράπετο *auertit ſe*. quod Clarke notauit. Vidimus iam ſupra Λ, 233. — 608. ἐνὶ καυλῷ. vt iam ſup. 162 qua parte haſtile ferro immiſſum eſt. — 611. ἐφῆλτο Πεισάνδρῳ. ὡρμᾶτο ἐς αὐτόν. — 612. Exemplum pugnatoris inter Troianos *ſecuri* inſtructi,

μακρῷ, ἐϋξέστῳ· ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο.
ἤτοι ὁ μὲν κόρυθος φάλον ἤλασεν ἱπποδασείης
ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν· ὁ δὲ προσιόντα, μέτωπον,
ῥινὸς ὑπὲρ πυμάτης· λάκε δ' ὀστέα, τὼ δέ οἱ ὄσσε
πὰρ ποσὶν αἱματόεντα χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν·
ἰδνώθη δὲ πεσών· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Λείψετέ θην οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπώλων,
Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι ἀϋτῆς.
ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς,

616 ΔΕ FΟΙ 619 FΕΠΟΣ

cum *manubrio oleagineo*, πελέκκῳ. Inf. O, 711 πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι pugnantes videbimus. — 613. ἐφίκοντο (κατ') ἀλλήλων. non ſolum συνῆλθον, quod eſſet ἀφίκοντο, ſed, ſe inuicem ferierunt. — 614. κόρυθος φάλον, conum in vertice, cui inſeritur ὁ λόφος. v. ſup. ad Γ, 371. — 616. τὼ δέ οἱ ὄσσε humor oculorum cum ſanguine permixtus profluxit. — 618. ἰδνώθη δὲ πεσών. retro prolapſus capite reclinato.

620—639. Increpat Menelaus Troianos e pugna non recedentes, ſed in media caſtra irruentes. Obiurgatio haec per ſe ieiuna et tantum non ridicula videri poteſt; verum Menelaus haec alio modo pronuntiat: Nunc tandem, caeſo Piſandro poſt alios, arbitrabor impetum Troianorum in media caſtra repreſſum iri; cumque his, ille, iniuriarum a Troianis illatarum dolore exardeſcens, reliqua ipſis flagitia exprobrat. Accipio ergo λείψετέ et 630 σχήσεσθε non pro imperatiuo, ſed: *Nunc,* alio per alium caeſo, vltimo loco Piſandro, *ſane a nauibus diſcedetis, puto.*

621. Troiani, periuri et rebelles. ἀκόρητοι ἀϋτῆς. ex vſu loquendi Homerico: v. mox vſ. 635. — 622. ἄλλης μὲν λώβης — reſpondent 628 νῦν αὖτ'. οὐκ

ἣν ἐμὲ λωβήσασθε, κακαὶ κύνες· οὐδέ τι θυμῷ
Ζηνὸς ἐριβρεμέτεω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν
ξεινίου· ὅστε πότ᾽ ὔμμι διαφθέρσει πόλιν αἰπήν.
οἵ μευ κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ
μὰψ οἴχεσθ᾽ ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ᾽ αὐτῇ·
νῦν αὖτ᾽ ἐν νηυσὶ μενεαίνετε ποντοπόροισι
πῦρ ὀλοὸν βαλέειν, κτεῖναι δ᾽ ἥρωας Ἀχαιούς·
ἀλλά ποθι σχήσεσθε, καὶ ἐσσύμενοί περ, Ἄρηος.
Ζεῦ πάτερ, ἦ τέ σέ φασι περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν· σέο δ᾽ ἐκ τάδε πάντα πέλονται.
οἷον δὴ ἄνδρεσσι χαρίζεαι ὑβριστῇσι,
Τρωσὶν, τῶν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται
φυλόπιδος κορέσασθαι ὁμοιΐου πολέμοιο.
πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,

629 ολοϜον Bentl. 635 f. ὁμοιΐοφι πτολέμοιο.

ἐπιδευεῖς. qui nihil reliquum fecistis vt aliquid addi possit; *qui cumulate omne iniuriae et contumeliae genus iam antea mihi intulistis.* v. Obss. — 626. καὶ κτήματα πολλὰ, v. sup. ad Γ, 70. — 627. ἐπεὶ φιλέεσθε παρ᾽ αὐτῇ. ἐφιλέεσθε, ξενίας ἐτύχετε. vt recte Sch. br. — 630. *At forte* nunc, puto, tot caedibus promachorum *deterriti, a pugnando desistetis.* cf. ad 620.

632. σέο δ᾽ ἐκ, vt alibi, ἐκ Διὸς, pro διὰ, σὺν Διΐ; *tuo nomine, voluntate.* — 633. οἷον, pro ὡς, *pro eo quod indulges;* vt soles *indulgere*, aut, *vide, quam, quomodo.* per exclamationem nouam. Expostulatio cum Ioue grauis et rudium hominum sensibus ignoscenda. — 634. Τρωσὶν τῶν μ. pro οἳ ἀεὶ ἀτάσθαλοί εἰσι.

636—639. Aliena haec a nostris notionibus, prorsus ex vsu Homerico sunt accipienda. *Appetitur* pugna a pugnaturis et pugnacibus; itaque et *satietas* locum habet: quatenus *fessi*

μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο,
τῶν πέρ τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι,
ἢ πολέμου· Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, τὰ μὲν ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα
συλήσας, ἑτάροισι δίδου Μενέλαος ἀμύμων,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
ἔνθα οἱ υἱὸς ἐπᾶλτο Πυλαιμένεος βασιλῆος,
Ἁρπαλίων, ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο πτολεμίζων
ἐς Τροίην· οὐδ' αὖτις ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν.
ὅς ῥα τότ' Ἀτρείδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρὶ
ἐγγύθεν, οὐδὲ διὰ πρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
πάντοσε παπταίνων, μή τις χρόα χαλκῷ ἐπαύρῃ.

638 ΕFΕΛΔΕΤΑΙ 640 FΕΙΠΩΝ 643 ΕΝΘΑ FΟΙ 648 ΕΣ FΕΘΝΟΣ

pugnando decedunt et ad caſtra ſua reuertuntur. v. ad E, 388. H, 117. *Etiam iucundiſſimarum rerum, quas cupide aliquis appetierat, vt iis ſe exſpleret, ſuccedit tamen faſtidium; at* Troiani *pugna, re tam parum deſiderabili, exſatiari nequeunt;* pugnandi ſtudio inexhauſto tenentur, nunquam pugna feſſi excedunt, pugnant pertinaciter. Virgilius reddidit: *quos nulla fatigant Praelia, nec victi poſſunt abſiſtere bello* Aen. XI, 308. vti et Sc. Herc. 113. 4. λιλαιόμενοι πολέμοιο φυλόπιδα στήσειν. τά σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης *pugnare ipſis iucundius eſt quam epulari.*

640 — 659. Menelaum ſpoliato Piſandro recedentem dum Harpalio haſta petit, ipſe a Merione ſagitta traiectus absportatur. *Harpalio* Pylaemenis filius, qui dux erat Paphlagonum: B, 851. caeſus Pylaemenes E, 576. Ei comes ad Troiam venerat filius.

Μηριόνης δ' ἀπιόντος ἵει χαλκήρε' ὀϊστόν·
καί ῥ' ἔβαλε γλουτὸν κατὰ δεξιόν· αὐτὰρ ὀϊστὸς
ἀντικρὺ διὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν.
ἑζόμενος δὲ κατ' αὖθι, φίλων ἐν χερσὶν ἑταίρων
θυμὸν ἀποπνείων, ὥστε σκώληξ, ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο·
ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον προτὶ Ἴλιον ἱρὴν
ἀχνύμενοι· μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε, δάκρυα λείβων·
ποινὴ δ' οὔτις παιδὸς ἐγίγνετο τεθνειῶτος.
Τοῦ δὲ Πάρις μάλα θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη·
ξεῖνος γάρ οἱ ἔην, πολέσι μετὰ Παφλαγόνεσσι.
τοῦ ὅγε χωόμενος προΐει χαλκήρε' ὀϊστόν·
ἦν δέ τις Εὐχήνωρ, Πολυείδου μάντιος υἱὸς,
ἀφνειός τ', ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων,
ὅς ῥ' εὖ εἰδὼς Κῆρ' ὀλοὴν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε·

652 Vulg. κατὰ κύστιν 657 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 661 ΓΑΡ ϜΟΙ 663 ΠΟΛΥϜΕΙΔΟΥ. vulg. Πολυΐδου. 664 ΚΟΡΙΝΘΟΘΙ ϜΟΙΚΙΑ 665 ϜΕΙΔΩΣ κῆρ' ὀλοϜὴν Bentl.

650. ἵει ὀϊστὸν (κατ') ἀπιόντος. εἰς ἀπιόντα. — 653. καθεζόμενος αὖθι, ἀποπνείων θυμὸν ἐν χερσὶν ἑταίρων, κεῖτο ταθεὶς ἐπὶ γαίῃ, ὥςτε σκώληξ. Comparatio cum lumbrico in eo ſpectatur, quod rigens et extentus iacet cum antea ſediſſet corpore incuruato. — 659. ποινὴ δ' οὔτις. *nemo vltus eſt caedem filii.* Sed hoc non conuenit cum ſeqq. v. Obſſ.

660—672. Paris Euchenorem, Polyidi vatis filium telo transfigit.

663. *Polyidus* μάντις, Coerani f. notus reuocato in vitam Glauco Minois II. filio. Eodem vſus erat ſomnii de Pegaſo domando interprete Bellerophon ap. Pindar. Ol. XIII, 105. De

πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολύειδος,
νούσῳ ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν,
ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι·
τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν,
νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθῃ ἄλγεα θυμῷ·
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰθομένοιο·
Ἕκτωρ δ' οὐκ ἐπέπυστο Διῒ φίλος, οὐδέ τι ᾔδη,
ὅττι ῥά οἱ νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ δηιόωντο

666 ΓΑΡ ϜΟΙ ΕϜΕΙΠΕ — ΠΟΛΥϜΕΙΔΟΣ 667 ϜΟΙΣ ΕΝ 670 Vulg. πάθοι 674 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΗΙΔΗ 675 ϜΟΤΙ ΡΑ ϜΟΙ

eo v. Not. ad Apollod. p. 544 ſq. — 666. πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων — Pater filio praedixerat, fatale ei eſſe vt aut graui morbo afflictus domi moriatur, aut ad Troiam profectus pugna cadat. ἢ φθίσθαι — ἢ δαμῆναι. Optione ſibi data ille, tanquam vir fortis, praetulit alterum, vt ante Troiam pugna occumberet. Τῷ, *ita*, euitauit ille duo mala. — 669. θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν. Apparet hinc, iam tum cogi potuiſſe homines ad militiam, et fuiſſe multam τῆς ἀστρατείας. quod et Euſtath. monuit. Parebat autem Corinthus Agamemnoni: ſup. B, 570. — 670. et morbum grauem, ita vt nec eius dolores experiretur, h. e. vt expers maneret malorum ex morbo.

673—722. Nec minus Aiaces, qua parte Hector pugnat, ingruentes Troianorum copias fortiter ſuſtinent, ita vt neutrolibet his res ſuccedat.

675. νηῶν ἐπ' ἀριστερὰ, — eſt hic locus inter praecipuos de ſitu ac deſcriptione caſtrorum; cf. Lecheu. p. 276: idem tamen ex parte impeditus et ambiguus; ſiniſtram Hectoris intelligendam eſſe dixeris. At

λαοὶ ὑπ' Ἀργείων, τάχα δ' ἂν καὶ κῦδος Ἀχαιῶν
ἔπλετο· τοῖος γὰρ γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
ὤτρυν' Ἀργείους, πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνεν·
ἀλλ' ἔχεν, ᾗ τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσᾶλτο,
ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀσπιστάων.
ἔνθ' ἔσαν Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου,

nihil tum eſt, quod ſatis conueniat. Ergo *ſiniſtra nauium* dicta eſt ex Achiuorum aeſtimatione: illa ad Simoentem ſpectabat. Hector pugnabat *in media acie*, aduerſus Aiaces et Teucrum: ſup. 312 νηυσὶ μὲν ἐν μέσσῃσιν ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἄλλοι, Αἴαντές τε δύω Τεῦκρός τε — quod tamen ipſum non de mediis caſtris intelligi poſſe ſupra ad 312 monui; ſed medium oppoſitum eſſe *extremae parti*, adeoque *loca* deſignare *ab hac verſus media caſtra tendentia*. In illa *extrema ſiniſtri Achiuorum cornu parte* pugnauerat adhuc Marte hortatore, Idomeneus 326 ſq. De iis, quae ibi geſta fuerant, narratum eſt vsque ad v. 673. Sunt in his potiora: quod Aſius caeditur ab Idomeneo; quem Deiphobus vlturus arceſſit Aeneam, qui Paridem, Agenorem, Helenum habet ſocios; Helenum Menelaus vulnerat, Piſandrum et Harpalionem caedit; Paris viciſſim Euchenorem: Nunc poeta *ad Hectorem* redit: quem non minus ab Achiuis premi videbimus, quorum virtutem Aiaces inflammant. Tum ab illa ſiniſtra parte arceſſuntur ab Hectore fortiſſimi, Polydamantis conſilio 754 ſqq. Erat inter eos Paris μάχης ἐπ' ἀριστερὰ pugnans 765. Per hos pugna aduerſus Aiaces reſtituitur.

676. καὶ ὅτι τάχα καὶ ἔπλετο ἂν κῦδος Ἀχαιῶν *et quod parum aberat, quin ſuperiores fierent Achiui; adeo enim Neptunus eos incitabat et inſuper ſua vi adiuuabat.* — 679. ᾗ τὰ πρῶτα. ſup. M. extr. — 681. ἔνθ' ἔσαν. Si narrata haec compares: neceſſe eſt nauium ordines non ad extremum caſtrorum cornu pertinuiſſe, quod aut Si-

θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς εἰρυμέναι· αὐτὰρ ὕπερθε
τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον· ἔνθα μάλιστα
ζαχρηεῖς γίγνοντο μάχῃ αὐτοί τε καὶ ἵπποι·
ἔνθα δὲ Βοιωτοὶ, καὶ Ἰάονες ἑλκεχίτωνες,
Λοκροὶ, καὶ Φθῖοι, καὶ φαιδιμόεντες Ἐπειοὶ,
σπουδῇ ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον· οὐδὲ δύναντο
ὦσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ εἴκελον Ἕκτορα δῖον·
οἱ μὲν Ἀθηναίων προλελεγμένοι· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν

682 ϜΕΙΡΥΜΕΝΑΙ 687 Vulg. οὐδ' ἐδύναντο. 688 ΦΛΟΓΙ ϜΕΙΚΕΛΟΝ

moentem attingebat aut etiam vlteriorem ripam versus Rhoeteum occupabat, sed aliquantum inde versus mediam aciem littoralem oram occupasse. Aiacis naves, quas laeuum cornu tenuisse satis constat, (Θ, 224) primae et extremae ab hac parte stabant, cum Protesilai nauibus: quas iterum memorat O, 705. et ante eas vallum erat humilius quam ceteris partibus. — 684. ἔνθα μάλιστα ζαχρηὴς ἐγίνετο ἡ μάχη. vel ἐμάχοντο ζαχρηῶς. αὐτοί τε καὶ ἵπποι. ergo et curribus vsi sunt in his castrorum angustiis? Merito hoc mirabimur; inprimis cum M, 80 sq. ex Polydamantis praecepto omnes currus ante fossam relicti essent. Conf. inf. ad 749 Obss.

685. Hic Hectorem represserunt Boeoti, Iones, Locri, Phthii et Epei, qui istic ordines suos tenebant; nec tamen eum potuere loco pellere. Spectat locus ad ordinem turmarum in acie, qui non multum abfuisse videtur ab ordine navium in statione. — *Iones* sunt Athenienses. v. Obss. — 686. *Phthii* ex Achaeorum stirpe, sunt qui cum Protesilao aduenerant, cum iis forte Philoctetis copiae. v. Obss. — *Epei* non qui ex Elide venerant, qui sub ducibus quatuor (Jl. B, 615 — 624) habebantur; sed *qui Echinades incole-*

ἦρχ' υἱὸς Πετεῶο, Μενεσθεύς· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Φείδας τε, Στιχίος τε, Βίας τ' ἐΰς· αὐτὰρ Ἐπειῶν
Φυλείδης τε Μέγης, Ἀμφίων τε, Δρακίος τε.
πρὸ Φθίων δὲ, Μέδων τε, μενεπτόλεμός τε Ποδάρκης·
ἤτοι ὁ μὲν, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ γαίης ἀπὸ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς,
γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
αὐτὰρ ὁ, Ἰφίκλοιο πάϊς τοῦ Φυλακίδαο·
οἱ μὲν πρὸ Φθίων μεγαθύμων θωρηχθέντες,
νῆφιν ἀμυνόμενοι, μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο.
Αἴας δ' οὐκέτι πάμπαν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱὸς,

698 ΑΥΤΑΡ ϜΟ ϜΙΦΙΚΛΟΙΟ

bant: ibid. 625 ſqq. Bene hoc vidit Koeppen.

690. *Meneſtheus*, Petei f. ſup. B, 752. iam aliquoties memoratus inter promachos; E trinis comitibus *Stichius* ſup. N, 195 eſt memoratus.

692. *Meges* Phylei f. ſup. B, 627. *Dulichienſes* ducebat, cum ceterarum Echinadum incolis: quos *Epeos* fuiſſe ex h. l. apparet; nec mirum, quandoquidem Meges ipſe ex Elide erat oriundus, Augeae nepos: v. ad B, 627. Duo eius ſocios haud memini alibi legi.

693. Phthios ducunt *Medon* et *Podarces*, hic quidem Iphicli f. Phylaci n. v. B, 704 ſqq. et Notata. *Medon* autem Oilei f. nothus, eoque Aiacis minoris frater, in Philoctetae locum ſucceſſerat ducendis copiis e Methone aliisque Theſſaliae locis: ſup. B, 726 ſq. Fugerat *e patria domo*, itaque *e Locride*, caeſo fratre nouercae, *Eriopidis*: mater eius fuerat *Rhene*, B, 728. — πρὸ Φθίων — ſc. ἐμάχοντο. quod ſubiicitur mox 699 οἱ μὲν πρὸ Φθίων — ἐμάχοντο.

701—7. Aiax vterque alter ad alterius latus con-

ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλ' ὥστ' ἐν νειῷ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον,
ἶσον θυμὸν ἔχοντε, τιταίνετον· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
πρυμνοῖσι κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἱδρώς·
τὼ μέν τε ζυγὸν οἶον ἐΰξοον ἀμφὶς ἐέργει
ἱεμένω κατὰ ὦλκα· τέμει δέ τε τέλσον ἀρούρης·
ὣς τὼ, παρβεβαῶτε μάλ' ἕστασαν ἀλλήλοιϊν.
ἀλλ' ἤτοι Τελαμωνιάδῃ πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ
λαοὶ ἕπονθ' ἕταροι, οἵ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο,

703 ΒΟΕ ϜΟΙΝΟΠΕ 704 ϜΙΣΟΝ 706 ΕϜΕΡΓΕΙ 707 ϜΙΕΜΕΝΩ ΚΑΤΑ ϜΩΛΚΑ Vulg. τέμνει. 710 ϜΟΙ ϜΟΙ

iunctis viribus pugnant; comparatione a boum iugo petita. Nexus autem summa: ἀλλ' ὥςτε βόε ἄροτρον τιταίνετον, ὣς τὼ παρέστασαν ἀλλήλοιϊν παρβεβαῶτε. — 702. οὐχ ἀφίστατο τοῦ Αἴαντος. — 704. 5. ἀμφὶ κεράεσσι, quia taurorum cornibus religata sunt lora iugalia. πρυμνοῖσι *imis*, ima ad frontem parte cornuum. v. Obss. ἄρα, *vt fieri solet*. Clarke. — 706. *Iugum vnum* vtrumque taurum coniungere putandum est; sed capite vtriusque diuersa iugi parte inserto; puta formam esse ⌒∩⌒∩⌒ Ita οἶον ζυγὸν, μόνον, ἓν, ἀμφὶς ἐέργει, *seiungit* eos. — 707. Oratio inde a 703 ita iungenda: ἀλλ' ὥςτε βόε ἄροτρον τιταίνετον, τέμει δέ τε (τοῦτο τὸ ἄροτρον) τέλσον ἀρούρης. vt interposita sint reliqua ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν — ἱεμένω κατὰ ὦλκα ad ornandum. Cuiusmodi hyperbata seu parentheses iam aliquoties vidimus, vt E, 398—402. J, 551—569. — 708. παρβεβαῶτε. quod alias de iis qui eodem curru adstant aurigae et pugnant; nunc in ordinibus: quod vsitatius est παραστῆναι, vnde παραστάτης in ordine, et hoc ipso loco παρέστασαν.

709—712. Aiax Telamonius comites circa se habe-

ὁππότε μιν καμάτος τε καὶ ἱδρὼς γούναθ' ἵκοιτο.
οὐδ' ἄρ' Ὀϊλιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἕποντο·
οὐ γάρ σφι σταδίῃ ὑσμίνῃ μίμνε φίλον κῆρ·
οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἱπποδασείας,
οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα·
ἀλλ' ἄρα τόξοισι καὶ ἐϋστρόφῳ οἰὸς ἀώτῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο πεποιθότες· οἷσιν ἔπειτα
ταρφέα βάλλοντες, Τρώων ῥήγνυντο φάλαγγας.
δή ῥα τόθ' οἱ μὲν πρόσθε, σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισι,
μάρναντο Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ·

717 FΙΛΙΟΝ

bat, Oilei filius ſolus erat. Nam Locri 713—718 leuiter armati ſagittis et fundis vtebantur. Ita 719—722 Troiani eminus ſagittis, cominus haſtis petiti, in magnum discrimen etiam hac parte, qua Hector pugnabat, erant adducti.

711. ὁππότε κάματος καὶ ἱδρὼς μὲν κατὰ τὰ γούναθ' ἵκοιτο. ἐφίκοιτο. καθίκοιτο. Vno adhuc loco ſimile legitur de fame: ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται. quod 348 ſimpliciter ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται et 165 γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει δίψα τε καὶ λιμός. λύεσθαι γούνατα, κάμπτεσθαι γούνατα frequenter occurrunt. βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.

713. Locri leuiter armati erant; quippe qui omnino horridiore vitae cultu vtebantur quam alii Hellenes. Solet autem armorum vſus emendari et perfici cum vita hominum artibus expolita. v. Obſſ. οὐ γὰρ ἔμιμνον ἐν σταδίῃ μάχῃ, οὐχ ὑπέμενον τὴν συστάδην μάχην. Sch. br. Scilicet μίμνειν abſolute, *in ſtatu manere*.

716. ἀλλ' ἄρα. *ſed*, quod inermium et ſtatariae pugnae imperitorum eſt, *ſagittis* et *fundis vtentes advenerant*. Nam ita πεποιθὼς dici, iam aliquoties monitum: ſtatim ad B, 588.

719. Δή ῥα τότ' οἱ μὲν;

οἱ δ' ὄπιθεν βάλλοντες ἐλάνθανον· οὐδ' ἔτι χάρμης
Τρῶες μιμνήσκοντο· συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί.
Ἔνθα κε λευγαλέως νηῶν ἄπο καὶ κλισιάων
Τρῶες ἐχώρησαν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
εἰ μὴ Πουλυδάμας θρασὺν Ἕκτορα εἶπε παραστάς· 725
Ἕκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραῤῥητοῖσι πιθέσθαι.
οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις πέρι ἴδμεναι ἄλλων;

721 Vulg οὐδέ τι 724 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 725 ϜΕΚΤΟΡΑ ϜΕΙΠΕ 727. 730 ΠΟΛΕΜΗΙΑ ϜΕΡΓΑ 728 ΠΕΡΙ ϜΙΔΜΕΝΑΙ vulg. περιΐδμεναι

Et tunc quidem, iuxta istam pugnandi consuetudinem. *Clarke.* σὺν ἔντεσι pugnant h. l. qui hastis et clipeis vtuntur, ὁπλῖται. — 721. οὐδ' ἔτι χάρμης Τρῶες ἐμιμνήσκοντο. *non amplius pugnare poterant, quippe arma expedire non licebat, ingruentibus sagittis,* sed scutis capita erant tegenda; ita ordinibus ruptis, et impetu represso tumultuabantur. συνεκλόνεον αὐτοὺς ὀϊστοί. Opportunum ad hanc rem voc. κλονεῖν et συγκλονεῖν.

723—753. ἔνθα κε. atque hic, hoc in rerum positu, cum vtroque loco Troiani ab Achiuis premerentur, Troianis de receptu cogitandum fuisset non sine clade accepta: nisi — Polydamas prudenter monet Hectorem, arcessendos esse aliquot e fortissimis Troianorum, vt globo facto Aiaces de loco pellant; quo facto deliberandum esse omnino, vtrum in consilio, naues aggrediendi, persistant an recedant. v. Obss.

726. ἀμήχανός ἐσσι πιθέσθαι παραῤῥητοῖσι. pro ἀμήχανόν ἐστί σοι, πείθεσθαι τοῖς παραῤῥητοῖσιν. vt cedas monitis. τὰ παραῤῥητά, ἃ παραῤῥέει ἄλλος τις, παρηγορεῖ, παραινεῖ. v. Obss. — Respicit autem locum Μ, 216. vbi, ostento obiecto, monet Polydamas: μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν. Iterat idem consilium inf. Σ, 253. — 727. 8. οὔ-

ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι·
ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα·
ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδήν·
ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τίθει νόον εὐρύοπα Ζεὺς
ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι·
καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
πάντῃ γάρ σε πέρι στέφανος πολέμοιο δέδηε·
Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν,
οἱ μὲν ἀφεστᾶσι σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται

νεκα θεός δῶκέ τοι πέρι (περὶ ἄλλων) πολεμήϊα ἔργα, τούνεκα ἐθέλεις καὶ περὶ ἄλλων ἴδμεναι (ἐν) βουλῇ. quia deus tibi dedit prae aliis facultatem pugnandi, propterea etiam tibi arrogas, esse prudentiorem consilio. cf. Obss. Dat deus πολεμήϊα ἔργα, πράγματα, pro facultate et arte pugnandi, virtute bellica, vt deus δῶκέ τινι in sqq. 731 ὀρχηστὺν, κίθαριν, ἀοιδὴν, facultatem et artem saltandi, canendique cithara et voce. Sic Demodoco θεὸς πέρι δῶκεν ἀοιδὴν τερπνὴν, Od. Θ, 44. — 729. δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι. αὐτὸς, σὺ μόνος ἔχειν. consequi. — 732. τίθει νόον ἐν στήθεσσι θεὸς, aut ἐντίθει νόον στήθεσιν. est bona mens, prudentia; quod paullo ante erat, πέρι ἴδμεναι ἄλλων βουλῇ. — 733. τοῦ δέ τε πολλοὶ, οὗ νοῦ ἐσθλοῦ, ἐπαυρίσκονται πολλοὶ ἄνθρωποι. e qua prudentia multi vtilitates (bonorum consiliorum) capiunt. — 734. καί τε πόλεις ἐσάωσε. etiam totas ciuitates ille in statu continet, seruat, σαοῖ οὗτος, cui νόον ἐσθλὸν δῶκε θεός. μάλιστα δὲ καὶ αὐτὸς ἀνέγνω, pro ἀναγινώσκει, γινώσκει, experitur, scil. τὸ ἐπαυρίσκεσθαι τοῦ νοῦ ἐσθλοῦ, h. e. ἐπαυρίσκει καὶ αὐτός. fructum prudentiae habet praecipue ipse, agendo scilicet omnia prudenter. Sed v. de toto versu Obss.

736. πάντῃ γὰρ pro δή. στέφανος πολέμοιο, τῶν πολεμούντων, περιδέδηέ σε. h.

παυρότεροι πλεόνεσσι, κεδασθέντες κατὰ νῆας.
ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους.
ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν·
ἤ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσωμεν,
αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ἤ κεν ἔπειτα
πὰρ νηῶν ἔλθοιμεν ἀπήμονες. ἦ γὰρ ἔγωγε
δείδω, μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ
χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἆτος πολέμοιο
μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι ὀΐω.
Ὣς φάτο Πουλυδάμας· ἅδε δ' Ἕκτορι μῦθος ἀπήμων·

748 FAΔE

ὁ πόλεμος, ἡ μάχη, οἱ μαχόμενοι. pugna feruet circa te, quatenus eum circumdat pugnantium turba: v. Obſſ. — 740. Non conſilio habendo vocari fortiſſimos cenſendus eſt Polydamas velle; ſed ad eum locum, vbi οἱ ἄριστοι τῶν Ἀχαιῶν συνεκλέγεον αὐτοὺς, vſ. 721. 722. conuocare ſuadet fortiſſimos Troianorum: ſcilicet vt conglobati impreſſionem faciant (vt fieri videbimus 795 ſq.) et perrumpant hoſtium turmam. Seiungenda igitur ſunt ſeqq. v. 741. vt ſit: et tum videbimus quoque nos, quid porro agendum ſit. πᾶσαν βουλὴν, totam rem, de qua deliberandum eſt, de rerum ſumma diſpiciemus. — 742. ἤ κεν — ἤ κεν ἔπειτα. ſupple αἴ κ' ἐθέλῃσι θεὸς δόμεναι κράτος, ſi ſuperiores facti fuerimus pugnando, εἰ ἤ ἐμπέσωμέν κεν νήεσσι, ἤ ἔλθοιμέν. κεν ἔπειτα παρὰ νηῶν ἀπήμονες, vtrum adoriamur naues ipſas, an recedamus, dum adhuc ſumus incolumes.

745. μὴ τὸ χθιζὸν χρεῖος ἀποστήσωνται. vereor ne rependant debitum heri contractum, h. e. cladem, quae ipſis illata eſt, nobis, vt ipſi viciſſim ſtragem noſtratium faciant, atque ita nobis quaſi perſoluant, quod ſpro illa clade accepta debent.

αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε,
καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους·
αὐτὰρ ἐγὼ κεῖσ' εἶμι, καὶ ἀντιόω πολέμοιο·
αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὖτις, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω.
Ἦ ῥα, καὶ ὁρμήθη, ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικὼς,
κεκληγὼς, διὰ δὲ Τρώων πέτετ' ἠδ' ἐπικούρων.

750 ϜΕΠΕΑ 754 ΝΙΦΟΕΝΤΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ

749. *ἐξ ὀχέων ἆλτο.* Ergo Hector currum se in castra sequi iusserat. v. Obss.

752. *εἶμι καὶ ἀντιόω.* pro futuris: ego illic me conferam, et pugnantibus me immiscebo, illa aciei parte, qua fortissimos, vt eos huc conuocem, reperero. *κεῖσε, ἐπ' ἀριστερὰ,* vt sup. 675 vidimus. *ἀντιᾶν πολέμου, τῆς μάχης, τῶν μαχομένων.*

753. *ἐπὴν τοῖς εὖ ἐπιτείλω.* vbi iis imperauero, vt huc conueniant. v. sup. ad 675.

753—787. Hector ad laeuam castrorum partem progressus, ad eum locum, vnde discesserat, conuenire pugnantes iubet, vt conglobati impetum in Achiuos faciant. Vbi autem videt magnam fortissimorum virorum stragem factam, Paridem acerbe increpat, mox eo comite adscito ad pristinum locum redit.

754. *ὄρεϊ νιφόεντι ἐοικώς.* „Similitudo hic desumta partim ex corporis proceritate et robore, partim ex galeae splendore et cristae altitudine." Clarke. vereor, ne hoc sit auram captare. Equidem tantum de procera corporis specie cogitabam. Ceterum praeclare ad sensum lectoris vss. 754. 5 se habent: cum miratione Hectorem incedentem cernimus. Contra Virgilius nimium auxisse videtur phantasma Aen. XII, 701. Aeneas: *Quantus Athos, aut quantus Eryx, aut ipse coruscis Quum fremit ilicibus, quantus, gaudetque*

οἱ δ' ἐς Πανθοΐδην ἀγαπήνορα Πουλυδάμαντα
πάντες ἐπεσσεύοντ', ἐπεὶ Ἕκτορος ἔκλυον αὐδήν.
αὐτὰρ ὁ Δηΐφοβόν τε, βίην θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδην τ' Ἀδάμαντα, καὶ Ἄσιον Ὑρτάκου υἱόν,
φοίτα ἀνὰ προμάχους διζήμενος, εἴ που ἐφεύροι.
τοὺς δ' εὗρ' οὐκέτι πάμπαν ἀπήμονας, οὐδ' ἀνολέθρους·
ἀλλ' οἱ μὲν δὴ, νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν,
χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες·
οἱ δ' ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
τὸν δὲ τάχ' εὗρε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ δακρυοέσσης
δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠϋκόμοιο,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσι·

758 ϜΕΛΕΝΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 768 ϜΕΠΕΕΣΣΙ

niuali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras. — 756. Audito Hectoris iussu ad eum locum confluunt, quo Polydamas vt coniunctis viribus reprimerent Achiuos, conuocari Troianos dispersim pugnantes iusserat. Adiungit se iis Paris. Quae sequuntur, tantum episodii loco habenda sunt. Circumspicit Hector alios ex promachis, quos desiderat. — 758. *Deiphobus* sup. 526—539 a Merione vulneratus, *Helenus* a Menelao, 581—600. *Adamas* caesus ab Antilocho Nestoris f. 560—575. *Asius* ab Idomeneo 384 sq.

761. τοὺς δ' εὗρε, h. l. resciuit. οὐ πάμπαν ἀπήμονας οὐδ' ἀνολέθρους a contrarii negatione, vt saepe: vt statim A, 330 h. *comperit eos partim vulneratos esse, partim caesos.* — 764. ἐν τείχει. *intra castra;* non opponitur, sed est idem quod antea ἐπὶ νηυσίν.

765. μάχης ἐπ' ἀριστερὰ, pugnat Paris in extrema parte sinistri cornu: cf. Not. 675. 753 et ad pr. N.

Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτὰ,
ποῦ τοι Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
Ἀσιάδης τ' Ἀδάμας, ἠδ' Ἄσιος Ὑρτάκου υἱός;
ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς; νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης
Ἴλιος αἰπεινή· νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ· ἐπεί τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάασθαι·
ἄλλοτε δήποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο
μέλλω· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάλκιδα γείνατο μήτηρ.
ἐξ οὗ γὰρ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων,

769 ΔΥΣΠΑΡΙ ϜΕΙΔΟΣ 770 ϜΕΛΕΝΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 773 ϜΙΛΙΟΣ 774 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 776 Vulg. πτολέμοιο.

769. Δύσπαρι. Totus verſus iam lectus Γ, 39. Quod nos diceremus: Indigne homo, perdite, Paris, nonniſi forma inſignis, ceterum mulieroſe et pudori feminarum inſidians. — 772. Othryoneus caeſus ab Idomeneo erat 363 — κατ' ἄκρης, euerſa eſt *penitus*. v. Obſſ. Virgilio *a vertice:* alta ruunt *a culmine.* — 773. νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος, *graue*, magnum excidium Ilii nunc *certiſſimum* paratum eſt. v. Obſſ.

775. 6. Obiurgas me iniuria; ſemper enim hac in aciei parte fortiter pugnaui. Eſt hic iterum vſus ellipticus in ἐπεί, quandoquidem me immerito incuſas, *dicam quod res eſt;* de quo dictum ad Γ, 59. cf. ſup. ad 68. — ἐρωῆσαι. accurate debebat eſſe ἐρωηκέναι. *Alio tempore forte magis potui videri a pugna me ſubduxiſſe;* ſcil. *non vero nunc*, h. e. ſi forte alias. — non tamen nunc. *quandoquidem natura virtutem mihi non denegauit.* Noſtro more ſententia ſic effertur: *Nunquam tam fortiter pugnavi ſine intermiſſione quam nunc; neque ceteroqui imbellis homo ſum.* — 778. ἐξ οὗ γὰρ — vel omnino, ex quo pugna in caſtris

ἐκ τοῦδ' ἐνθάδ' ἐόντες ὁμιλέομεν Δαναοῖσι
νωλεμέως. ἕταροι δὲ κατέκταθεν, οὓς σὺ μεταλλᾷς.
οἴω Δηΐφοβός τε, βίη θ' Ἑλένοιο ἄνακτος,
οἴχεσθον, μακρῇσι τετυμμένω ἐγχείῃσιν,
ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα· φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων.
νῦν δ' ἄρχ', ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει·
ἡμεῖς δ' ἐμμεμαῶτες ἅμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημὶ
ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι·
πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.
Ὣς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως·
βὰν δ' ἴμεν, ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν
ἀμφί τε Κεβριόνην, καὶ ἀμύμονα Πουλυδάμαντα,
Φάλκην, Ὀρθαῖόν τε, καὶ ἀντίθεον Πολυφήτην,
Πάλμυν τ', Ἀσκάνιόν τε, Μόρυν θ' υἷ' Ἱπποτίωνος·
οἵ ῥ' ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ

781 ϜΕΛΕΝΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 787 Vulg. πτολεμίζειν. 788 ϜΕΙΠΩΝ 791 Vulg. Πολυφοίτην.

Achiuorum fit; vel ex quo tu hac aciei parte ad naves pugnam facis, *παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας ἑταίρων.* — 780. 1. vide ad 770.

786. *οὐδέ τι φημὶ* — (ἡμᾶς) *δευήσεσθαι ἀλκῆς. exeremus virtutem pro viribus noſtris.* v. Obſſ. — 787. *καὶ ἐσσύμενον*, h. *καίπερ προθυμούμενον.*

788—809. Poſtquam omnes vndique principes ad Polydamantem confluxerant, Troianos confertis ordinibus Hector antecedens adverſus Achiuos ducit, et vt libro ſequ. videbimus, de loco cedere cogit.

790. *Cebrionem* iam vidimus aliquoties, Hectoris fratrem Θ, 318 et aurigam ibid. et Λ, 522. Π, 727. caeſum a Patroclo, Π, 738. Reliqui obſcuri. Phalces et Morys caeſi inf. Ξ, 513. 514. Venerant ex Aſcania, Myſiae, circa Nicaeam, quae poſtea fuit. v. Obſſ. — 793. *ἀμοιβοί, ἐκ διαδοχῆς.* v.

ἠοῖ τῇ προτέρῃ· τότε δὲ Ζεὺς ὦρσε μάχεσθαι.
οἳ δ' ἴσαν, ἀργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλῃ,
ἥ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διὸς εἶσι πέδονδε,
θεσπεσίῳ δ' ὁμάδῳ ἁλὶ μίσγεται, ἐν δέ τε πολλὰ
κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
κυρτὰ, φαληριόωντα, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα·
ὣς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι,
χαλκῷ μαρμαίροντες, ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἕποντο·
Ἕκτωρ δ' ἡγεῖτο, βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Πριαμίδης· πρὸ ἕθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα πάντοσ' ἐίσην,
ῥινοῖσι πυκινήν· πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός·
ἀμφὶ δέ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πήληξ.
πάντῃ δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων,

802 ϜΙΣΟΣ ΔΕ ϜΟΙ 803 ΠΡΟ ϜΕΘΕΝ — ΕϜΙΣΗΝ 806

Obſſ. Notabile hoc, quod tam bene inſtituta iam tum res militaris fuit, vt ex ſociorum terris miſſi alii in feſſorum locum ſuccederent.

795—801. Splendida, etiam verbis et grandiſona oratione, comparatio ingruentis turmae cum turbine ventorum. Laudata propter τὸ ἐναργὲς etiam veteribus, inprimis in hoc quod τὰ ἄψυχα facit κινούμενα καὶ ζῶντα· Ariſtot. Rhet. III, 11. cf. Euſtath. — Eſt autem comparatio duplex: exorſus poeta a vehementi impetu, ſubiungit 800 crebritatem ordinum vt fluctuum. — 797. ἐν δέ τε, pro ἐν ἁλὶ δέ. ſc. γίνονται, vel ὀρίνονται, ex voce μίσγεται. niſi hoc ipſum repetere malis. — 799. φαληριόωντα. *candentes ſpuma fluctus.* v. Obſſ. — 800. Troiani inſtructi turmatim incedebant; nam ordines aliis locis iis fuiſſe negantur. Mox attende de Hectore dicta, idonea ad viri ſpeciem oculis animoque obiiciendam; figitur legentis mens in clipeo, in galea, in inceſſu.

εἴ πως οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι.
ἀλλ' οὐ σύγχει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
Αἴας δὲ πρῶτος προκαλέσσατο, μακρὰ βιβάσθων·
Δαιμόνιε, σχεδὸν ἐλθέ· τίη δειδίσσεαι αὔτως
Ἀργείους; οὔτοι τι μάχης ἀδαήμονες εἰμέν,
ἀλλὰ Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν Ἀχαιοί.
ἦ θήν πού τοι θυμὸς ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν
νῆας· ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.
ἦ κε πολὺ φθαίη εὖ ναιομένη πόλις ὑμὴ
χερσὶν ὕφ' ἡμετέρῃσιν ἁλοῦσά τε, περθομένη τε.
σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι, ὁππότε φεύγων
ἀρήσῃ Διῒ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι,
θάσσονας ἰρήκων ἔμεναι καλλίτριχας ἵππους,
οἵ σε πόλινδ' οἴσουσι, κονίοντες πεδίοιο.

807 FOI 810 al. οὕτως. 813 ΕFΕΛΠΕΤΑΙ 816 FΗΜΕΤΕΡΗΙΣΙ FΑΛΟΥΣΑ

806. 807. ἐπειρᾶτο, πάντη ἀμφὶ φάλαγγας, προποδίζων, εἴ πως. Similis locus sup. 157 πρόσθεν δ' ἔχεν ἀσπίδα, — κοῦφα ποσὶ προβιβάς, καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. — 808. non tamen *metum incussit* Achiuis, vt ordines relinquerent: vnde mox Hectorem frustra δειδίσσεσθαι Achiuos dicit Aiax.

809—823. Aiax prouocat Hectorem ad pugnandum propius accedendo, et minatur fugam; firmantur dicta ostento.

812. Διὸς μάστιγι κακῇ ἐδάμημεν. Phantasma hoc paullo insolentius *Iouis flagello homines insequentis* et ad exitium adigentis vidimus iam Μ, 37. et ad e. l. vide. — 813. ἄφαρ δέ τε χ. *at illico intelliges et nobis esse manus.* cf. Obss. — 815. πολὺ πρότερον ἁλώσεται. — 817. σχεδὸν ἔμμεναι *tibi instare hoc,* h. tempus haud longe abfore, *quo fugam circumspicias.*

Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
αἰετὸς ὑψιπέτης· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν,
θάρσυνος οἰωνῷ· ὁ δ' ἀμείβετο φαίδιμος Ἕκτωρ·
Αἶαν ἁμαρτοεπὲς, βουγάϊε, ποῖον ἔειπες;
αἲ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς παῖς αἰγιόχοιο
εἴην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη,
τιοίμην δ', ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων·
ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι
πᾶσι μάλ'· ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσεαι, αἴκε ταλάσσῃς
μεῖναι ἐμὸν δόρυ μακρὸν, ὅ τοι χρόα λειριόεντα

821 ϜΩΣ ΑΡΑ ϜΟΙ ϜΕΙΠΟΝΤΙ ἐπέπτατο v. Obſſ. 822 ΕΠΙϜΙΑΧΕ 824 ϜΑΜΑΡΤΟϜΕΠΕΣ — ϜΕϜΕΙΠΕΣ 826 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ

821. Hoc augurii ſeu ominis et oſtenti genere aliquoties vſus eſt poeta: vt ſup. Θ, 248 ſq. M, 200. Od. O, 160. 524. Y, 242.

823 — ad f. Hector Aiaci certam mortem denuntiat, et ducit turmas adverſus Achiuos; quos repreſſos ab eo libro ſequ. videbimus.

824. ἁμαρτοεπὲς, *qui ſtolide loqueris.* βουγάϊε. *ſtolide ſe iactans, ferociens.* v. Obſſ. — 825. αἲ γὰρ ἐγὼ οὕτω γε Διὸς παῖς — Memorabilis formula aſſeuerandi: *vtinam tam certo eſſem immortalis,* (vt ſup. 54 Hector ſe *immortalem* iactat Διὸς παῖδα) *quam certo hoc futurum eſt.* Similia iam vidimus ſup. Θ, 538 Αἲ γὰρ ἐγὼν ὣς Εἴην ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα, Τιοίμην δ' ὡς τίετ' Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων, Ὡς νῦν ἡμέρη ἥδε κακὸν φέρει Ἀργείοισιν. Quod ibi eſt ἀθάνατος καὶ ἀγήραος, hoc loco eſt *filius Iouis et Iunonis,* ἤματα πάντα ſpectant ad *immortalitatem,* et praecipuum inter deos locum declarat memoratio *Apollinis et Mineruae.* — 830. χρόα λειριόεντα *molle corpus.* ſiue ad ſarcaſmum trahas, ſiue vt ſimpliciter

δάψει· ἀτὰρ Τρώων κορέεις κύνας ἠδ' οἰωνοὺς
δημῷ καὶ σάρκεσσι, πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν.
Ἀργεῖοι δ' ἑτέρωθεν ἐπίαχον, οὐδὲ λάθοντο
ἀλκῆς, ἀλλ' ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους·
ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἵκετ' αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγάς.

834 FΗΧΗΙ — ΕΠΙFΙΑΧΕ 835 ΕFΙΑΧΟΝ Vulg. οὐδ' ἐλάθοντο. 837 FΗΧΗ

ornet, ex natura omnis carnis et mollium partium.

833. τοὶ δὲ, qui circa Hectorem conuenerant 788 sq.

— 837. Διὸς αὐγάς. ex antiquo ſermone pro *aethere*, qui per Δία declarari ſolebat: adeoque eſſet ἐς Δία αἰγλήεντα, αὐγήεντα, pro quo Διὸς αὐγή.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ξ

ARGVMENTVM.

Redit poeta ad Neſtorem, qui Machaonem vulneratum in tentorium ſuum abduxerat; (Λ, 596 ſq.) Audito pugnae tumultu ingraueſcente prodit Neſtor armatus — 26. Incidit in Agamemnonem, Diomedem et Vlyſſem, qui et ipſi, ſolliciti de pugna inclinata, proceſſerant. Edoctus a Neſtore Agamemnon, res ad ſummum diſcrimen eſſe adductas, adeo animo concidit, vt diſceſſum nauibus parare cogitet — 82. Obiurgatus grauiter ab Vlyſſe, —

102 paret Diomedis consilio, vt ipsi in aciem prodeant, si non pugnaturi, confirmaturi tamen pugnantes — 134. Erigit animum labantem Neptunus specie senis assumta — 152. Iuno prospiciens Iouem in Ida sedentem, vt eius animum a pugna auertat, quo facto in Achiuorum gratiam aliquid, quo ipsis subueniatur, parari possit, consilium capit deliniendi eum blanditiis et somno consopiendi. Lota vncta et ornata, — 186. cesto a Venere impetrato, — 223 et Somno comite adsumto — 279 vbi ad Idam peruenerat, Iouis animum amore sui et cupiditate inflammat, amplexuque sui lassatum somno opprimit — 353. Nuntiata re per Somnum, Neptunus suadet principibus Achiuorum, vt vulnerati sua arma, vtpote meliora induant aliis integro robore valentibus, et ipse eos ducit aduersus hostem — 387. Recrudescit pugna; congressu facto vulneratus ab Aiace Hector absportatur ex pugna; depositus humi ad ripam Scamandri delinquit animo. — 439. Hectore digresso Achiui erecti summis viribus pugnant; Aiax Oilei necat Satnium; ad corpus tuendum aduolans Polydamas hasta traiicit Prothoenorem, Boeotum 451. Gloriantem Polydamantem hasta petit Aiax Telamonis, quae Archilochum Antenoris f. ferit — 475. Acamas Promachum Boeotium — 485. Peneleus Ilioneum — 506. Ita tandem sit fuga Troianorum extra castra et vallum.

Deorum interuentus nullus, nisi quod Neptunus senis specie assumta Agamemnonis animum erigit 135 sq. Iuno autem ad visendum et consopiendum Iouem in Idam descendit, in quo ille inde a Λ, 181 sq. sedebat; episodium notissimum et suauissimum, 153 — 352.

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ, πίνοντά περ, ἔμπης,
ἀλλ' Ἀσκληπιάδην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Φράζεο, δῖε Μαχάον, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα·
μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἴθοπα οἶνον,

1 ΕΛΑΘΕ FΙΑΧΗ 2 FΕΠΕΑ 3 ΤΑΔΕ FΕΡ-ΓΑ 5 ΑΙΘΟΠΑ FΟΙΝΟΝ

1—26. Neſtor audito pugnae tumultu proſpiciens Achiuos in ſummo diſcrimine verſari videt; ambigensque vtrum ad pugnantes an ad Agamemnonem ſe conferat, tandem ad hunc procedit, qui et ipſe vulneratus a Coone in tentorium ſe receperat. Λ, 273—283. Cum mox Hecamede adhuc occupata ſit in lauacro parando v. 6. dum interea potione ſe recreant Neſtor et Machaon, aut nimium temporis illam aqua calefacienda inſumſiſſe, aut nimis multa in tam exiguo temporis interuallo eueniſſe dixeris. Intercedit enim longa Neſtoris narratio et cum Patroclo ab Achille miſſo confabulatio Λ, 641—803. Tum Patroclus in reditu Eurypylum vulneratum in tentorium ducit et vulnus leuat. Λ, 803 ſqq. expugnatur a Troianis vallum, libro XII. (M.) Prodit Idomeneus in pugnam et fiunt tot caedes per lib. XIII. (N.) et ecce nunc ſequuntur verba Neſtoris ad Machaonem: ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε — εἰσόκε θερμὰ λόετρα Ἑκαμήδη θερμήνῃ. Verum tamen inique talis cenſura fieret; refecerunt vires per hoc temporis interuallum heroes. At aquam calefacere non principio ſtatim, ſed nunc demum viribus Machaonis refectis, iuſſiſſe videri debet Neſtor.

1. Nihil amplius poeta declarare voluit, quam ſimpliciter Neſtorem Machaoni aſſidentem exaudiiſſe ſtrepitum pugnantium propius admotum. Deduxerat ille Idomenei hortatu Machaonem vulneratum in tentorium ſuum, et vt vires ille reciperet, potionem appo-

εἵσοκε θερμὰ λοετρὰ ἐϋπλόκαμος Ἑκαμήδη
θερμήνῃ, καὶ λούσῃ ἄπο βρότον αἱματόεντα·
αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπήν.
Ὣς εἰπὼν, σάκος εἷλε τετυγμένον υἷος ἑοῖο,
κείμενον ἐν κλισίῃ, Θρασυμήδεος ἱπποδάμοιο,
χαλκῷ παμφαῖνον· ὁ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἑοῖο.
εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
στῆ δ' ἐκτὸς κλισίης, τάχα δ' εἴσιδεν ἔργον ἀεικὲς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθε,
Τρῶας ὑπερθύμους· ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν.
ὡς δ' ὅτε πορφύρῃ πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ,

6 f. λόετρ' ἠϋπλόκαμος. FΕΚΑΜΗΔΗ 7 ἀπὸ alii. 8 ΤΑΧΑ FΕΙΣΟΜΑΙ 9 FΕΙΠΩΝ et ͰΥΙΟΣ ͰΕFΟΙΟ. al. ἑῆος. 11 ΠΑΤΡΟΣ ͰΕFΟΙΟ 13 ΕΣFΙΔΕ FΕΡΓΟΝ ΑFΕΙΚΕΣ

fuerat, Λ, 510—520. 596—642.

10. In armorum firmitate magnam fiduciam habuisse heroes, vnde etiam saepe laus et honos et dignitas iis petitur, intelligitur quoque ex hoc, quod arma alii ab aliis mutuantur aut permutant, vt inf. 381.

15. *τεῖχος ἤριπτο* scilicet, cum decedere: pugna Nestor Λ, 516, vallum nondum expugnatum erat. Serius enim irrupere Troiani post eius discessum: M, extr.

16. Versatur comparatio in incerta et fluctuante deliberatione Nestoris. Faciem maris in primo motu diserte descripsit inter alios Catull. Epith. 270 sq. vbi etiam 276 *purpureae vndae* illustratae docte a viris doctis, qui carmen illud tractarunt. Hoc est quod Virgil. Ge. III, 241 *nigramque alte subiectat arenam* vnda. *πορφύρειν* h. l. est *μελαίνεσθαι* de mari turbato, v. Obss. — *ὀσσόμενον, significans* tempestatem ingruentem hominibus. v. Obss. *ἀνέμων κέλευθα* antiquo sermone, *ventos venientes,* et simpliciter ventos vt saepe

ὀσσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα
αὔτως, οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδ' ἑτέρωσε,
πρίν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὖρον·
ὣς ὁ γέρων ὥρμαινε, δαϊζόμενος κατὰ θυμὸν
διχθάδι', ἢ μεθ' ὅμιλον ἴοι Δαναῶν ταχυπώλων,
ἦε μετ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
βῆναι ἐπ' Ἀτρείδην. οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον,
μαρνάμενοι· λάκε δέ σφι περὶ χροῒ χαλκὸς ἀτειρής,
νυσσομένων ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
Νέστορι δὲ ξύμβληντο Διοτρεφέες βασιλῆες
πὰρ νηῶν ἀνιόντες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῷ,

23 ΔΕ FOI

κέλευθα, ὁδοί, merae periphrasi inseruiunt.

27—134. Nestor, ad Agamemnonis tentorium processurus, in Diomedem, Vlyssem et ipsum Agamemnonem incidit, e tentoriis suis progressos, audito pugnae se appropinquantis tumultu; Agamemnoni, de rerum summa tantum non desperanti, consultandum esse respondet, quid consilii in tanto discrimine sit capiendum. —63. Agamemnonem censentem naues in mare esse deducendas et noctu discessum parandum (—81) Vlysses grauiter increpat, (—102) cumque Agamemnon meliora consilia in medium proferre iuberet: Diomedes animose suadet, vt ipsi in aciem procedant, vna omnes, ad confirmandos pugnantium animos, ipsi, vtpote vulnerati, a pugna abstineant. Parent omnes (—134).

27—41. Nestori in via Diomedes, Vlysses et Agamemnon obuii facti mirantur senis occursum. Non sine ingenii et artis laude haec a poeta attemperata sunt.

Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων.
πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο νῆες
θῖν' ἐφ' ἁλὸς πολιῆς· τὰς γὰρ πρώτας πεδίονδε
εἴρυσαν, αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν.

30 f. εἰρύατο νῆας. v. Obff. 32 FEIPTΣAN

29. Diomedes vulneratus a Paride, Λ, 369—400. Vlyffes a Soco Λ, 434 fq. 488. Agamemnon a Coone 273 fq.

30 fqq. Locus ad topographiam caftrorum primarius: fi modo eum a prima poetae manu profectum effe conftaret! Quantum affequi licet, littus ea parte, qua Achiui efcenfu facto tendebant, erat finuofum, (quod Od. X, 385 κοῖλος αἰγιαλός) ita vt obliqua in curuum effet ftatio, et naves non vna ferie applicari littori poffent. Erant itaque naues ordinibus pluribus, faltem binis, aliae ante alias, in littus deductae; eoque aliae altius in terram euectae, propiusque verfus vallum; aliae in ipfa littoris ora haerentes: quae primae erant deducendae, quando difceffus erat parandus.

30. πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε μάχης. neceffe eft, *magnum inde a vallo ad naves*, et ad oram maris fuiffe *interuallum*. Itaque, quod fequitur, 32. τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν, non debet vrgeri, quafi *haud multum ante naves* vallum factum fuerit; vt neque hoc, quod paullo poft 65 νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχονται. Sic iam N, 107 Troiani ἕκαθε πόλιος κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ μάχονται. πρώτας autem puta effe naves, *quae primae*, priores ceteris, *appulerant*, eas πεδίονδε, *longius a mari*, (εἰς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν, inter Simoentem et Scamandrum,) conftituerant; vallum nuper eductum factum erat ἐπὶ πρύμνῃσιν, quod de *puppibus* earundem nauium eft intelligendum: nam naues *proris ad mare verfis* ftabant, adeoque puppibus verfus vallum fpectabant. Contra inuerfe inf. 75 πρῶται funt quae ad mare ftant proximae, quibusque adeo primo vela funt foluenda in

οὐδὲ γὰρ οὐδ', εὐρύς περ ἐὼν, ἐδυνήσατο πάσας
αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν· στείνοντο δὲ λαοί.
τῷ ῥα προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλῆσαν ἁπάσης
ἠιόνος στόμα μακρὸν, ὅσον συνεέργαθον ἄκραι.
τῷ ῥ' οἵγ', ὀψείοντες ἀϋτῆς καὶ πολέμοιο,
ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι· ἄχνυτο δέ σφι
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι. ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιὸς
Νέστωρ, πτῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
τὸν καὶ φωνήσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
Ὦ Νέστορ Νηληιάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
τίπτε, λιπὼν πόλεμον φθισήνορα, δεῦρ' ἀφικάνεις;
δείδω, μὴ δή μοι τελέσῃ ἔπος ὄβριμος Ἕκτωρ,

35 ϜΕΡΥΣΑΝ 36 ΣΥΝΕϜΕΡΓΑΘΟΝ 44 ϜΕ-ΠΟΣ

discessu. Plures nauium erant ordines; an duo, quod in vtramque partem veteres asserunt, non dicam; in medio ordinum fuere tentoria, apparatus curruum et equorum, tum forum, viae.

33. *οὐδὲ γὰρ οὐδ'* rationem reddit non vltimorum verborum: *τεῖχος ἐπὶ πρύμνῃσιν ἔδειμαν*, sed antecedentium: *τὰς πρώτας πεδίονδε εἴρυσαν.* — 35. *προκρόσσας*, simpl. ordinibus, dum aliae ante alias collocatae essent. Volunt, scalae more; quod admitti potest, modo non adscensum cogites in altum. — 36. *ἠιόνος στόμα*, *ora*, pro ipso littore. *ἄκραι*, Rhoeteum ab aquilone, et Sigeum ex aduerso; vt saltem seu fama seu opinione traditum creditur. — 37. *τῷ ῥ' οἵγ' ὁ.* redit ad v. 30. cum itaque naues tam longe abessent a pugna etc. — 40. *πτῆξε θυμὸν* *percussit* animum heroum occursu suo, admiratione et sollicitudine de caussa. Sed v. Obss. ad h. v.

42—51. Agamemnonis

ὣς ποτ' ἐπηπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι,
πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς.
κεῖνος τὼς ἀγόρευε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
ὢ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥςπερ Ἀχιλλεύς,
οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ·
ἦ δὴ ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται, οὐδέ κεν ἄλλως
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης αὐτὸς παρατεκτήναιτο.
τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν, ᾧ ἐπέπιθμεν,
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ θοῇσι μάχην ἀλίαστον ἔχουσι
νωλεμές· οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων,
ὁπποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται·

46 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 56 ϜΕΙΛΑΡ

de iniqua ſua fortuna querelae.

45. ὥς ποτ' ἠπείλησεν ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων. Superiore die. ſup. Θ, 182. vnde Agamemnon hoc reſciuiſſet, poetae non erat curandum. cf. Obſſ. ἔπος dictum pro *minis*. 49. 50. bene adiecta, vt poenitere regem iniuriae Achilli factae conſtaret.

52—63. Neſtor non negat aduerſa fortuna pugnari ab Achiuis, etſi ſumma cum virtute; deliberandum tamen eſſe, quid factu opus ſit.

53. ταῦτά γ' ἑτοῖμα τετεύχαται. Res eo loco iam ſunt, vt omnia haec euentum habeant, nec apparet via et ratio, qua fieri poſſit, vt aliter ſe habeant aut aliter conſtituantur. v. Obſſ. — 56. εἶλαρ, *munimentum*, quod nos *tutos* praeſtaret. — 57. μάχην ἀλίαστον. *ſine intermiſſione*. v. Obſſ. Ad 59. cf. ſup. 14. — 59. ὁπποτέρωθεν,

ὡς ἐπιμὶξ κτείνονται, ἀϋτὴ δ' οὐρανὸν ἵκει.
ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα,
εἴ τι νόος ῥέξει· πόλεμον δ' οὐκ ἄμμε κελεύω
δύμεναι· οὐ γάρ πως βεβλημένον ἐστὶ μάχεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
Νέστορ, ἐπειδὴ νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσι μάχονται,
τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον, οὐδέ τι τάφρος,
ᾗ ἔπι πόλλ' ἔπαθον Δαναοὶ, ἔλποντο δὲ θυμῷ
ἄῤῥηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ ἔσεσθαι·
οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
νωνύμνους ἀπολέσθαι ἀπ' Ἄργεος ἐνθάδ' Ἀχαιούς.
ᾔδεα μὲν γὰρ, ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυνεν·
οἶδα δὲ νῦν, ὅτι τοὺς μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι
κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν.

61 ΤΑΔΕ ϜΕΡΓΑ 64 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ
67 ϜΕΛΠΟΝΤΟ 71 ϜΗΙΔΕΑ 72 ϜΟΙΔΑ

cum mixti sint Achiuis Troiani, et promiscuae caedes fiant: non potest discerni, qua parte laborent et inferiores pugna sint Achiui et caedantur. — 62. εἴ τι νόος ῥέξει. si forte, an, *consilium*, prudentia, *aliquid efficiet*, an ipsi consilio aliquid efficere poterimus. Scilicet, quia, cum vulnerati sint, *manu* nihil efficere poterunt.

64—81. Agamemnon animum despondens discessum classis parare suadet. neque nunc explorandorum animorum caussa, vt sup. Il. B, sed serio.

69. οὕτω που Διῒ μέλλει φίλον εἶναι. ἔοικε. vt Schol. reddunt; potius pro δῆλόν ἐστιν. *apparet.* Sic et N, 225 ἀλλά που οὕτω μέλλει δὴ φίλον εἶναι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι. — 71. ᾔδεα μὲν γὰρ, ὅτε. ᾔδειν, noram, persuasum habebam certis argumentis, *Iouem nobis adesse. Nunc autem mihi non obscurum est*, eum etc. — 72. κυδάνει ὁμῶς μ.

ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
νῆας, ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης,
ἕλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν·
ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὁρμίσσομεν, εἰσόκεν ἔλθῃ
νὺξ ἀβρότη, ἢν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἔπειτα δέ κεν ἐρυσαίμεθα νῆας ἁπάσας.
οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἠὲ ἁλώῃ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρείδη, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
οὐλόμεν', αἴθ' ὤφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου
σημαίνειν, μηδ' ἄμμιν ἀνασσέμεν· οἷσιν ἄρα Ζεὺς
ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ ἐς γῆρας τολυπεύειν
ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα ἕκαστος.

74 ΕΓΩ FΕΙΠΩ 75 FΕΙΡΥΑΤΑΙ 76 ΔΕ FΕΡΥΣΣΟΜΕΝ 79 ΚΕ FΕΡΥΣΑΙΜΕΘΑ 81 ΗΕ FΑΛΩΗΙ. vulg. ἤπερ ἁλώῃ. 82 ϜΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ 83 ΣΕ FΕΠΟΣ 84 ΑϜΕΙΚΕΛΙΟΥ 85 ΑΜΜΙ FΑΝΑΣΣΕΜΕΝ 87 ΦΘΙΟΜΕΣΘΑ FΕΚΑΣΤΟΣ

θεοῖσι, antiquo more, pro, *valde* ſuppetias illis fert, vt magnam belli gloriam conſequantur, at noſtram virtutem inhibet, infringit, hoc ἔδησε dixit, vt alias πεδᾶν. — 75. νῆας, ὅσαι πρῶται. primo ordine, verſus mare, in primo littore: aliter ac ſup. 31. — 77. ἐπ' εὐνάων pro ancoris deductas a littore naues tenebimus. v. Obſſ. — 81. βέλτερον ὃς pro εἴ τις. ἁλώῃ *pereat.* de vtroque v. Obſſ.

82—102. Agamemnonem grauiter obiurgat Vlyſſes, et docet, quam indecorum et ipſo duce et Achaeorum nomine, tum quam periculoſum hoc diſceſſus faciendi conſilium ſit.

84. οὐλόμενε, *perdite. pernicie digne.* v. Obſſ. — 86. 87. *per totam vitam.*

οὕτω δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν
καλλείψειν, ἧς εἵνεκ' ὀϊζύομεν κακὰ πολλά;
σίγα, μή τίς τ' ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ
μῦθον, ὃν οὔ κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο,
ὅστις ἐπίσταιτο ᾗσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν,
σκηπτοῦχός τ' εἴη, καί οἱ πειθοίατο λαοὶ
τοσσοίδ', ὅσσοισι σὺ μετ' Ἀργείοισιν ἀνάσσεις.
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
ὃς κέλεαι, πολέμοιο συνεσταότος καὶ ἀϋτῆς,
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης,
ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιῤῥέπῃ· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ
σχήσουσι πόλεμον, νηῶν ἅλαδ' ἑλκομενάων,
ἀλλ' ἀποπαπτανέουσιν, ἐρωήσουσι δὲ χάρμης.
ἔνθα κε σὴ βουλὴ δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν.

92 ΕΠΙΣΤΑΙΤΟ ϜΗΙΣΙ 93 ΚΑΙ ϜΟΙ 94 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ 95 ΕϜΕΙΠΕΣ

— 91. 92. *nemo qui mente ſana ſit.* — 94. καί οἱ π. inuerſa oratio pro καὶ ᾧ πείθοιντο. Mox ὠνοσάμην pro ὀνόσσε κατὰ τοῖον οἷον (τοῦτο ὃ) ἔειπες. — 97. ἐπικρατέουσι περ *qui quidem vel ſic iam ſuperiores pugna ſunt.* ὄφρ' εὐκτὰ (τὰ πράγματα) γένηται Τρωσί, pro ἐκεῖνο, ὃ εὔχονται γίνεσθαι.

100. 101. οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ σχήσουσι πόλεμον, *pugnam ſuſtinebunt*, ſcilicet diſceſſu ſemel parato et facta fuga Achiuorum animi frangentur, Troianorum firmabuntur; ita Achiui eos non poterunt *ſuſtinere*, et ipſi receptum circumſpicient, ἀποπαπτανέουσι auerſo ab hoſtibus ore diſpicient in alias partes, *fugam circumſpiciant.* v. Obſſ. πάπτηνε δὲ ἕκαστος ὅπῃ φύγῃ αἰπὺν ὄλεθρον inf. 507. Π, 283. h. l. reſpiciunt ad naues.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
ὦ Ὀδυσεῦ, μάλα πώς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῇ
ἀργαλέῃ· ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼ ἀέκοντας ἄνωγα
νῆας ἐϋσσέλμους ἅλαδ' ἑλκέμεν υἷας Ἀχαιῶν·
νῦν δ' εἴη, ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
ἢ νέος, ἠὲ παλαιός· ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·

103 ΕΠΕΙΤΑ FΑΝΑΞ 105 ΕΓΩ ΑFΕΚΟΝΤΑΣ 109 ΜΕΤΕFΕΙΠΕ

103—134. Copia meliora conſulendi ab Agamemnone data, Diomedes ſuadet prodire in aciem, ſi non ad pugnandum, ſaltem ad confirmandos aliorum pugnantium animos.

104. καθίκεο ἐμὲ (κατὰ) θυμὸν ἐνιπῇ proprie, *percuſſiſti, feriiſti, me obiurgatione*, obiurgaſti me grauiter. v. Obſſ. — 105. Atqui ego tantum deliberandi gratia hoc in medio protuleram, an forte expediret, naues deducere. — 108. ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη. *mihi hoc gaudio erit; ego laetabor*, ſi erit, qui meliora conſuluerit. v. Obſſ.

109. De Diomede locus hic notabilis poſt H, 399—404. et I, 31 ſqq. quo morum modeſtia (v. Δ, 401 ſq.) et ingenium eius notatur generoſum, nec ferox et impotens; promtum tamen; praeclare illud ἐγγὺς ἀνήρ, ſc. ὅς τῆς δέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι. pro οὗτος ἐγώ. Quod porro excuſat ſe primum ad dicendum ſurgentem, quodque a genere ac ſtirpe rationes excuſationis petit, ad veteres mores notandos valere debet. Alterum quidem notiſſimum eſt, quod, ſenum reuerentia, iuniores in conſeſſibus non audent ſermonem niſi vltimo loco proferre; alterum autem, quod a generis nobilitate petitum eſt, etſi per ſe ſatis arguit, etiam homines iſtius aetatis hanc inſaniam inſaniiſſe, quam noſtrum aeuum nondum depoſuit, referendum tamen eſt ad illam potiſſimum perſuaſionem, quod

ἐγγὺς ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἴ κ' ἐθέλητε
πείθεσθαι· καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστος,
οὕνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
πατρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι
Τυδέος, ὃν Θήβῃσι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε.
Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
ᾤκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι,
Ἄγριος, ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότα Οἰνεύς,
πατρὸς ἐμοῖο πατήρ· ἀρετῇ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν.
ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μεῖνε, πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη,

111 ΑΓΑΣΗΣΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 116 ϜΟΙΚΕΟΝ
117 ͰΙΠΠΟΤΑ ϜΟΙΝΕΥΣ

armorum parandorum et tractandorum studium, et heroum priscorum aemulatio, non facile locum habebat nisi in regibus; h. e. viris principibus, qui opibus et copiis satis valerent, quorum omnis laus e virtute bellica peti solebat. Hactenus virtutem illam ipsa stirpis nobilitas et antiquitas promittere poterat. Ait igitur se quidem aetate cedere, virtute parem esse ceteris in consilio. Cur autem a Diomede consilium hoc proponatur, caussa quaerenda in eo, quod calidius et audacius consilium recte conueniebat iuniori. Postremum hoc obseruant quoque Schol. B. — 113. Ne consilium, tanquam ab homine parum spectatae virtutis, et iuuenili vanitate se iactantis, profectum, spernatis: forti patre me natum mementote. — 114. Tydeus ante Thebas occubuit occisus a Melanippo. cf. Apollod. I, 8, 5. et III, 6, 8. De eius stirpe locus hic classicus. v. Obss. Stemma vid. ad Apollod. tab. IX, a. p. 1013. Spectat ad Aetolorum origines ac mythos. *Calydone* Oeneus habitabat. cf. sup. Il. I, 527. — 119. Tydeus caede patruelium ἀκουσίως facta Argos concesserat et Adrasti filiam duxerat, Deipylen. v. Obss.

πλαγχθείς· ὡς γάρ που Ζεὺς ἤθελε καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ἀδρήστοιο δ' ἔγημε θυγατρῶν, ναῖε δὲ δῶμα 121
ἀφνειὸν βιότοιο, ἅλις δέ οἱ ἦσαν ἄρουραι
πυροφόροι, πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς·
πολλὰ δέ οἱ πρόβατ' ἔσκε, κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαι-
ἐγχείῃ· τὰ δὲ μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ. [οὺς
τῷ οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες, 126
μῦθον ἀτιμήσαιτε πεφασμένον, ὅν κ' εὖ εἴπω.
δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε, καὶ οὐτάμενοί περ, ἀνάγκῃ·
ἔνθάδ' ἔπειτ' αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος,
ἐκ βελέων, μή πού τις ἐφ' ἕλκει ἕλκος ἄρηται· 130
ἄλλους δ' ὀτρυνέοντες ἐνήσομεν, οἳ τὸ πάρος περ,
θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσ', οὐδὲ μάχονται. [θοντο·
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπί-
βὰν δ' ἴμεν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος, 135

122 ΒΙΟΤΟΙΟ ϜΑΛΙΣ ΔΕ ϜΟΙ 124 ΔΕ ϜΟΙ 127 ϜΕΙΠΩΙ vulg. ἀτιμήσητε. 132 ϜΗΡΑ 134 ΣΦΙ ϜΑΝΑΞ

— 120. πλαγχθείς, h. l. φυγὼν caedis reatu. — 124. κέκαστο δὲ (ὑπὲρ) πάντας. *virtute.* — 125. μέλλετ' ἀκουέμεν. ἐοίκατε. h. e. ἐοικός ἐστιν. debetis ipſi noſſe, ὡς ἐτεόν περ ſc. ἐγένετο ταῦτα. vel ἐτεὸν λεχθέντα. v. Obſſ. — 129. αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα, ἐπεχώμεθα, *contineamus* nos, *abstineamus a pugna.* v. Obſſ. — 131. ἐνήσομεν. *immittemus in pugnam*, adigemus ad pugnandum. — 132. θυμῷ ἦρα φέροντες. ἦρα ab ἦρ, χάρις. v. ad A, 572. χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, *indulgentes ſibi*, et per hoc, *viribus parcentes.*

135—152. Neptunus forma grandaeui viri aſſumta, confirmat Agamemnonis animum.

ἀλλὰ μετ' αὐτοὺς ἦλθε, παλαιῷ φωτὶ ἐοικώς·
δεξιτερὴν δ' ἕλε χεῖρ' Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀτρείδη, νῦν δή που Ἀχιλλῆος ὀλοὸν κῆρ
γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι, φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν
δερκομένῳ· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί.
ἀλλ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε·
σοὶ δ' οὔπω μάλα πάγχυ θεοὶ μάκαρες κοτέουσιν·
ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
εὐρὺ κονίσουσι πεδίον· σύ δ' ἐπόψεαι αὐτὸς
φεύγοντας προτὶ ἄστυ νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς εἰπὼν, μέγ' ἄϋσεν, ἐπεσσύμενος πεδίοιο.
ὅσσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχιλοι

136 ΦΩΤΙ FEFOIKΩΣ 138 FEΠEA 139 ὀλοFόν. Bentl. 141 ΟΥ FOI 142 ΔΕ FE 145 Vulgg. κονίσσουσι et αὐτούς. 146 ΠΡΟΤΙ FAΣΤΥ 147 FEIΠΩΝ 148 ΕFΙΑΧΟΝ

135. *οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε*, sed, acute vidit. Quod nunc poeta non certum ac definitum hominem nomine designat, sed omnino *senem* memorat, variat forte id quod alibi aliter facit. — 141. *ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι φρένες οὐδ' ἠβαιαί. prorsus desipit;* quia non videt, dedecus et noxam ad ipsum aliquando peruenturam esse. — 142. *ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο. sic,* cum hoc non intelligat, vel cum hac mente sit, vt laetetur pernicie nostra, *σιφλώσειεν, deus eum perdat.* v. Obss. — 145. *εὐρὺ κονίσουσι πεδίον* campum puluere obducent, fugient. v. Obss. Sunt autem haec pro solatio dicta, cum praedictione eius quod euenturum est. — 148. Clamor valet ad inflammandos pugnantium animos; hinc Neptunus tantum clamorem edit, qui pro hortatu militari sit, et alias a ducibus proficiscitur. cf. Υ, 47 sq. Mox 151.

ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρηος·
τόσσην ἐκ στήθεσφιν ὄπα κρείων Ἐνοσίχθων
ἧκεν· Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ
καρδίῃ, ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ἥρη δ' εἰσεῖδε χρυσόθρονος ὀφθαλμοῖσι,
στᾶσ', ἐξ Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥίου· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν ποιπνύοντα μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν

151 vitioſum εμβαλ' Fεκαστῳ. v. Obſſ. 153 FΗΡΗ 154 Οὐλύμποιο ἀπὸ ῥ. de hiatu v. Obſſ.

diſerte adiectum Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἑκάστῳ.

153 — 363. Iuno, vt auertat Iouem a pugna et cura Troianorum, eum adit, in Ida ſedentem blanditiisque ſuis delinitum ſomno demulcet. Nunc res in eo erant, vt Achiui collectis viribus ſuperiores fierent Troianis; at reſtabat graue impedimentum, Iouis ex Ida proſpicientis et Troianis ſtudentis numen. Ad hoc remouendum poeta adhibet blanditias Iunonis et ſomnum quo ille opprimitur; adumbrata res prorſus ad rudium hominum ſenſum et morem; itaque philoſophis haec narratio ſaepe fuit notata; praeclara tamen attemperata ingenio muliebri Iunonis: quandoquidem animus feminae odio et ira ex accepta iniuria aut contumelia accenſus nihil intentatum relinquit ad vindictae cupiditatem explendam, et ingenioſus eſt ad artes excogitandas, inprimisque ad mentes blanditiis fictis et ſuae formae illecebris irretiendas eorum, quorum opera vtendum ſibi eſſe videt; facitque id tanto magis admirationem, quod ſuperbia et arrogantia Iunonis irae impotentia victa ad tales artes deſcendere potuit.

153. εἰσεῖδεν ἐξ' Ὀλύμπου, et quidem ἀπὸ ῥίου quandoquidem montis ſunt prominentia iuga, et talis Olympus v. Il. Θ. 25. — 155. ποιπνύοντα ἀνὰ μάχην Neptunum ſtrenue res ge-

αὐτοκασίγνητον καὶ δαέρα, χαῖρε δὲ θυμῷ·
Ζῆνα δ' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς πολυπίδακος Ἴδης
ἥμενον εἰσεῖδε· στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο θυμῷ.
μερμήριξε δ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη,
ὅππως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον αἰγιόχοιο.
ἥδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
ἐλθεῖν εἰς Ἴδην, εὖ ἐντύνασαν ἓ αὐτήν,
εἴ πως ἱμείραιτο παραδραθέειν φιλότητι
ᾗ χροιῇ, τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε
χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμῃσι.
βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον, τόν οἱ φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσε
κληῗδι κρυπτῇ, τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῷγεν.

158 ΔΕ ϜΟΙ 159 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 161 ΔΕ ϜΟΙ 162 εντυνασαν ϝε. v. Obſſ. 164 ϜΗΙ ΧΡΟΙΗΙ 166 ΤΟΝ ϜΟΙ 168 ἀνῷγεν. non ἄνῳγεν.

rentem. v. Obſſ. — 158. στυγερὸς δέ οἱ ἔπλετο. *abalienato animo erat. ſuccenſebat ei*, nil amplius: Sup. Θ, 370 Νῦν δ' ἐμὲ μὲν στυγέει. abalienatus eſt a me, dum Thetidi ſtudet.

160. ὅππως ἐξαπάφοιτο ſcil. vt eum a pugnae inſpectione auerteret, liberiorque Neptuno auxiliandi Achiuis facultas eſſet. — 164. ᾗ χροιῇ, ſuo corpori, ſibi ᾗ (ἐν) φιλότητι. — ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρόν τε, ſomnum placidum et dulcem. v. Obſſ.

167. 168. κληῒς κρυπτή h. l. eſt peſſulus, obex, ianuae intus obduci et poſti alterutri immitti ſolitus, vt fores continerentur, quo educto ac remoto ope ferri vnci fores diſſilirent, quod et ipſum κληῒς dictum eſt. v. Obſſ. Erant autem in Olympo praeter Iouis regiam paruae aedes, θάλαμοι, ſingulis diis deabusque deſtinatae, vt in aedibus regum et heroum. v.

ἔνθ' ἥγ' εἰσελθοῦσα, θύρας ἐπέθηκε φαεινάς·
ἀμβροσίῃ μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος
λύματα πάντα κάθηρεν, ἀλείψατο δὲ λίπ' ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ, τό ῥά οἱ τεθυωμένον ἦεν·
τοῦ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
ἔμπης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' ἀϋτμή.
τῷ ῥ' ἥγε χρόα καλὸν ἀλειψαμένη, ἰδὲ χαίτας
πεξαμένη, χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαεινούς,
καλούς, ἀμβροσίους, ἐκ κράατος ἀθανάτοιο.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιον ἑανὸν ἕσαθ', ὅν οἱ Ἀθήνη
ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά·

172 ⊦ΕΑΝΩΙ vel ⊦ΕϜΑΝΩΙ ΤΟ ΡΑ ϜΟΙ   178 ⊦ΕΑΝΟΝ vel ⊦ΕϜΑΝΟΝ ϜΕΣΑΘ ⊦ΟΝ ϜΟΙ

Excurſ. VIII. ad Jl. A. p. 188. 9. cf. Obſſ. ad Jl. VI, p. 242. ἐπήρονται τοῖς σταθμοῖς θύραι, poſtibus admotae iunguntur, vt clauſae fores ſint: θύρας ἐπέθηκε.

170. ἀμβροσίῃ. h. l. pro lauacro, latice, ad lauandum. Ita autem omnia in diis ad morem humanum adumbrantur, vt etiam deae ſordes contrahant et purgent; tota dea inungit ſe λίπι ἐλαίῳ, pingui oleo, (K, 571) vnguento, ἑδανῷ, ſuaui; ſeu potius diffuſo. v. Obſſ. τεθυωμένον, bene odorum. Ceterum Homerus in Iunone ornanda Horarum miniſterium ignorat; at Venerem a Gratiis lauari et inungi narrat Od. Θ, 364. 365. — 178. ἀμβρόσιον ἑανὸν. veſtem odoram declarare debet, vt paullo ante πλόκαμοι ἀμβρόσιοι. ſolebant autem veſtes odoribus perfundi. Qui ſeuerior erit, diuinam interpretabitur. — 179. ἔξυσ' ἀσκήσασα, affabre elaborauerat. v. Obſſ. καὶ ἐνετίθει, ἐνεποιήσατο, δαίδαλα πολλὰ, h. e. ἐνεποίκιλλε, intextis figuris vel ornamentis. Tum v. 180 peplus fibula aurea in pectore continebatur; magnus autem ornatus olim in fibulis quaerebatur.

χρυσείης δ' ἐνετῇσι κατὰ στῆθος περονᾶτο.
ζώσατο δὲ ζώνην ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν·
ἐν δ' ἄρα ἕρματα ἧκεν ἐϋτρήτοισι λοβοῖσι,
τρίγληνα, μορόεντα· χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
κρηδέμνῳ δ' ἐφύπερθε καλύψατο δῖα θεάων,
καλῷ, νηγατέῳ· λευκὸν δ' ἦν, ἠέλιος ὥς.
ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ θήκατο κόσμον,
βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· καλεσσαμένη δ' Ἀφροδίτην,

181 FEKATON 182 de metri vitio v. Obſſ. 185 ἠέλιος ϝὼς Bentl.

181. *ζώνην θυσάνοις ἀραρυῖαν*, cingulum ſimbriatum ſibi circumdedit; debuit hoc antiquo tempore in mundo muliebri haberi, vt zona eſſet ſimbriis apta. Ceterum hoc cingulum diuerſum eſt habendum ab illo balteo, quem Iuno infra 214 a Venere mutuatur; cumque ille *a pectore ſoluatur ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο*, videri illo debet pectus ſubligatum fuiſſe, *ζώνη* autem h. l. putanda eſſe cingulum illud quod ſupra femora corpori iniicitur. cf. Obſſ. ad v. 219. — 183. *ἕρματα, τρίγληνα, μορόεντα*, inaures trinis lapillis ſeu vnionibus inſignes; ſcite et induſtrie fabricatae. — 184. *κρηδέμνῳ ἐκαλύψατο*, velauit ſe, capiti impoſuit, vittam, qua comam religaret, h. textum aliquod, quod complicatum pro faſcia eſſet, explicitum pro velamine eſſet. v. Obſſ.

187 — 224. Iuno adit Venerem, et ab ea impetrat, vt ſibi commodet ceſtum ſuum, quo ornata Iouem amore ſui demulceat. v. Obſſ. ad v. 219. Quod itaque in ſimplici oratione erat, Iunonem adiiſſe Iouem omnibus iis inſtructam, quibus Iouis animum ad amorem ſui pelliceret, eximieque veſtibus ornatam, et venuſte cinctam, hoc poeta mythicis ornamentis amplificauit. cf. Obſſ. ad vſ. 214.

τῶν ἄλλων ἀπάνευθε θεῶν, πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, φίλον τέκος, ὅττι κεν εἴπω;
ἦέ κεν ἀρνήσαιο, κοτεσσαμένη τόγε θυμῷ,
οὕνεκ' ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσιν ἀρήγεις;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὴν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
δὸς νῦν μοι φιλότητα καὶ ἵμερον, ᾧ τε σὺ πάντας
δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους·
εἶμι γὰρ ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,

189 ΕϜΕΙΠΕ 190 ϜΟ ΤΙ ΚΕ ϜΕΙΠΩ 194 ϜΗΡΗ 197 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ

194. Ἥρη, πρέσβα θεὰ, quod alias σεμνή. — 195. θυμὸς ἄνωγεν, animus iubet, parato sum animo ad perficiendum id, quod animo agitas. — 196. καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί. pro τελεστέον. τὸ τελεσθῆναι δυνατόν. v. Obss.

198. φιλότης est ipse amoris sensus, ἵμερος coniunctum cum eo desiderium; nihil amplius. — 200. πείρατα γαίης Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν. non declarat, qua parte terrarum Oceani regia adeatur; non in Occidente; nam ibi Noctis et Solis regia est. Restat meridies; quo spectant forte Aethiopes sup. A, 423. Quod Oceanum θεῶν γένεσιν appellat, videtur e cosmogoniis petitum esse, etsi, quo sensu dictum fuerit, non ausim definire; nam subtilitates physicorum, qui aquam rerum principium constituerunt, haud dubie ignorarunt prisci illi homines; pinguius tamen aliquod visum insidere potuit eorum animis de rerum ortu ex mari; nam de rerum initiis et elementis per Titanomachiam, et de caussis physicis per Typhoeum et alia monstra adumbrandis

Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,
οἵ με σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον,
δεξάμενοι Ῥείης, ὅτε τε Κρόνον εὐρυόπα Ζεὺς
γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω·
ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
εἰ κείνω γ' ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ
εἰς εὐνὴν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι·

202 Vulg. οἵ μ' ἐν   208 ΚΕΙΝΩ ϜΕΠΕΕΣΣΙ vel ΚΕΙΝΩ ΓΕ ϜΕΠΕΕΣΣΙ.'   209 v. Obſſ.

mature etiam ante Homerum commentati ſunt. Quis neget v. c. Coeli et Terrae, Oceani et Tethyos, Ponti, Croni, progeniem, item genitalia Oceani et Croni exſecta, ad res phyſicas ſpectare? Ceterum Iunonis exemplo res abiit in vſum poetarum, vt latebras dii quaererent in mari, vt ſup. Z, 135 ſq. Bacchus, et Σ, 395 ſq. Vulcanus. — 202. οἵ με σφοῖσι δόμοισι. Itaque narratum eſſe debuit inter bella Titanum cum Iove Iunonem a matre fuiſſe Oceani et Tethyos fidei creditam, in regia Oceani abditam et nutritam. Bellum cum Titanibus declaratur ab euentu, vſſ. 203. 4. cum Iupiter Cronum (cum Titanibus cf. inf. 274. 279) detruſit in Tartarum: quae expoſita ſunt in Heſiodi Theogonia. — 205. Debuit in carminibus iſtis theogonicis et coſmogonicis narratum eſſe et hoc, fuiſſe aliquando disſidia inter Oceanum et Tethyn: quod nunc poeta ingenioſe alio reſpectu memorat; quo ſenſu vero illud ab antiquioribus traditum, et quibus de cauſſis iurgium illud natum fuerit, cum antiqua carmina perierint, nunc ignoramus. Commenta allegorica ſpernimus; ſed potuit ac debuit aliquid ſymbolice declarari pro vetuſtatis more. — 209. ἀνέσαιμι, ſi eos

αἰεί κέ σφι φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη·
οὐκ ἔστ', οὐδὲ ἔοικε, τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι·
Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαύεις.
Ἦ, καὶ ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο κεστὸν ἱμάντα,

211 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 212 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ ΤΕΟΝ ϜΕΠΟΣ.

permouero, ὁμοῦσθαι εἰς εὐνὴν, vt congrediantur iterum in amplexus mutuos. Ergo secessum et diuortium fecerant, saltem secubuerant per aliquod tempus coniuges Oceanus et Tethys. — 212. ἔπος ἀρνήσασθαι, quod postulas, recusare, abnegare. vox generalis pro propria. —

214—223. Cestum Iuno a Venere accipit. Vnde notio haec tantarum *cesti* virium orta sit, et cur potissimum *cesto* inesse fingi potuerit, est quaestio, in quam grammaticos descendisse facile expectes. Plurimum venustatis et elegantiae a balteo callide corpori iniecto et a cinctura proficisci facile intelligebatur; id quod ipse adspectus veterum signorum docet. Rem tamen obscurant verba: τεῷ δ' ἐγκάτθεο κόλπῳ vs. 219 et v. 223 ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ, quod, si verba grammatice ac proprie accipias, repositum in sinu cingulum et quasi absconditum declarare videtur; vnde creditum est, cestum illum vim aliquam arcanam habuisse. Videtur quoque serioribus aetatibus notio *baltei magici* hinc ducta esse. Plura huius generis commenta fuere inter seriores. Narrant de cingulo Dianae Ephesiae ignotis litterarum ductibus inscripto. Romae fuit cingulum Caiae Caeciliae notum: v. Festus in Proelia. p. 148. Similitudinem habet τὸ κρήδεμνον Leucotheae in Odyssea, quo religatus Vlysses sustinetur, ne fluctibus submergatur. — 214. ἀπελύσατο (ἀπὸ) στήθεος (ergo pectus deae reuinxerat ille) κεστὸν ἱμάντα. proprie balteum coriaceum affabre factum, acu pictum,

ποικίλον· ἔνθα δέ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο·
ἔνθ᾽ ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ᾽ ἵμερος, ἐν δ᾽ ὀαριστὺς,
πάρφασις, ἥ τ᾽ ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων·
τόν ῥά οἱ ἔμβαλε χερσὶν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε·
Τῆ, νῦν τοῦτον ἱμάντα τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ,
ποικίλον, ᾧ ἔνι πάντα τετεύχαται· οὐδέ σε φημὶ
ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὅ τι φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
μειδήσασα δ᾽ ἔπειτα ἑῷ ἐγκάτθετο κόλπῳ.
ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη·
Ἥρη δ᾽ ἀΐξασα λίπε ῥίον Οὐλύμποιο,

215 ΔΕ ϜΟΙ 218 ΡΑ ϜΟΙ — ΧΕΡΣΙ ϜΕΠΟΣ
219 Vulg. τεῷ δ᾽ ἐγκάτθεο. 222 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ
223 ΕΠΕΙΤΑ ϜΕΩΙ 225 ϜΗΡΗ

vnde ποικίλον, seu coloribus, seu potius figuris. Ita Herculis balteus figuris insignis est Odyss. Λ, 609. et Agamemnonis sup. Λ, 38. tres serpentes. Nec tamen, quae h. l. memorantur, *intexta* sunt, sed poetico phantasmate inesse creduntur.

219. τῆ. λάβε, δέξαι. τεῷ ἐγκάτθεο κόλπῳ veteres accipiunt, quod verba primo loco offerunt: *absconde cestum tuo sinu.* Videtur tamen res postulare, vt sit: *pectori tuo cingulum appone, circumda.* v. Obss. Mihi probabile sit, fraudem facere vocem ἐγκαταθέσθαι, quae h. l. dicta est pro admouere, illigare, circumdare cestum pectori, pectus succingere cingulo.

221. σὲ ἄπρηκτον (κατὰ τοῦτο) ὅ τι φ.

225. ῥίον Οὐλύμποιο. nam ibi stabat sup. 154. Ex h. l. manifestum fit, in ipso monte Olympo sedem deorum esse constitutam. Ex eo iter fit versus septentrionem per *Pieriam,* nam Pieres tum eam partem inhabitabant, et *Emathiam,*

Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα, καὶ Ἠμαθίην ἐρατεινὴν,
σεύατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόεντα,
ἀκροτάτας κορυφάς· οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν.
ἐξ Ἀθόω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα·
Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε, πόλιν θείοιο Θόαντος,
ἔνθ' Ὕπνῳ ξύμβλητο, κασιγνήτῳ Θανάτοιο,

quae partem earum terrarum complectebatur, quae ſerius dicta eſt Macedonia. — 227. Ex Emathia iter factum per Chalcidicen ſerius dictam cum peninſula excurrente in montem Atho. Θρηκῶν ὄρεα. adeo illo tempore ea regio fuit habitata *a Thracibus:* qui ſenſim repreſſi ceſſere Graecis de ſuis ſedibus, aut eos colonos accepere. ἱπποπόλων. ita Thraces illis temporibus, vt etiam ex Herodoto patet, equis alendis ſtuduerunt; et in bellis equitatu valuerunt, h. e. curribus bellicis. — 228. *οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖιν* vt ſolet inceſſus deorum volatui ſimilis haberi, vt ſuperficiem ſoli vix attingant; nunc dea ſuper montium iuga et cacumina leui greſſu incedit; vt inf. 285 ſuper ſiluarum culmina; quomodo illud efficiatur, poeta haud narrat; petita res eſt ex hominum ſenſu, ad auium volatum talem motum et inceſſum deorum adumbrante. Itaque nec vſ. 229 *ἐπεβήσατο πόντον* aliter eſt accipiendum, et aliena ſunt a poetae ingenio, more, et ab vetuſtatis et ſermonis priſci indole, commenta, quae paſſim allata fuerunt. Iidem homines, qui nubes celerrime per aerem ferri videbant, facile deos quoque ſuper his iisdem nubibus ferri putare poterant et ſic alia. — 229. *Athos* mons imminet inſulae Lemno, vt et eius vmbra obſcurari narretur inſulae pars media. v. Obſſ.

231. *In Lemno* ſedes *Somni* aut antiqua aliqua religione, Ara vel ſacro ibi Somno conſtituto, traditur h. l. aut ex mytho nunc parum noto. cf. Obſſ. niſi praeſtat, ad occurſum fortuitum hoc referre, cum in mediis dei per orbem ter-

ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων,
εἰ μὲν δή ποτ' ἐμεῦ ἔπος ἔκλυες, ἠδ' ἔτι καὶ νῦν
πείθευ· ἐγὼ δέ κέ τοι ἰδέω χάριν ἤματα πάντα·
κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὄσσε φαεινὼ
αὐτίκ', ἐπεί κεν ἐγὼ παραλέξομαι ἐν φιλότητι.
δῶρα δέ τοι δώσω, καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ,
χρύσεον· Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς ἀμφιγυήεις
τεύξει ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἥσει,

232 ΕΝ Τ ΑΡΑ ϜΟΙ ΦΥ ΧΕΙΡΙ ϜΕΠΟΣ 233 ϜΥΠΝΕ ϜΑΝΑΞ 234 ϜΕΠΟΣ 235 ϜΙΔΕΩ. Vulg. εἰδέω.

rarum erroribus ad ſopiendos homines dea ei occurreret. Alias Somni ſedes eſt in inferis, et ad Orci oſtia, vti iam in Heſiodo Θ. 744. 758.

233. θεῶν. nam et illi ſomno oppreſſi dormiunt: vt ſup. B, pr.

234. Si vnquam *meis precibus locus apud te fuit, nunc quoque mihi concede, quod precor te.* ἠδ' pro ἦ *ſane et nunc.*

236. quod poſt ὄσσε, ὑπ' ὀφρύσιν adiectum, antiquo ſermone fit; habet vim ad mentis ſenſum multo magis feriendum, quam ſi ſimpl. eſſet κοίμησόν μοι Ζῆνα. Occurrunt animo plura per adiecta; atque ideo potentius eſt ad phantaſiam.

238. Quod Somno θρόνον promittit Iuno, puto ad maiorum deorum honorem ſpectare, hoc, quod alto throno inſident. At referunt ad Somni mollitiem et ſomnolentiam, vt habeat, vbi recumbat. Neceſſe adeo eſt θρόνον lecti ſpeciem et vſum habuiſſe, vt reclinatus aliquis in eo recumberet; quod aliunde non teneo. ἄφθιτον αἰεὶ, quid ſit, e χρύσεον ſtatim intelligitur: quod vſu non atteritur, ideoque durabile eſt. v. ad B, 46. Talia ſunt omnia Vulcani opera.

τῷ κεν ἐπισχρίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε νήδυμος Ὕπνος·
Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
ἄλλον μέν κεν ἔγωγε θεῶν αἰειγενετάων
ῥεῖα κατευνήσαιμι, καὶ ἂν ποταμοῖο ῥέεθρα
Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται·
Ζηνὸς δ' οὐκ ἂν ἔγωγε Κρονίονος ἆσσον ἱκοίμην,
οὐδὲ κατευνήσαιμ', ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι.
ἤδη γάρ με καὶ ἄλλοτε ᾗ ἐπίνυσσεν ἐφετμῇ,

243 FΗΡΗ 249 ΑΛΛΟΤΕ FΗΙ. vulg. καὶ ἄλλο τεῇ et ἄλλοθ' ἑῇ.

242—262. Somnus tergiuersatur erga Iunonis postulata et metum irascentis Iouis ostentat.

245. καὶ ῥέεθρα Ὠκεανοῖο ῥεῖα κατευνήσαιμι ἄν. Aut τὰ ῥέεθρα Ὠκεανοῦ pro ipso Oceano, etsi in hoc contexto parum subtiliter, dicta esse debent, aut ex mythico sermone hoc insidet poetae animo, vt Oceanum et proprie et appellatiue dictum confundat; ποταμὸν appellat; debuit ergo esse notio ea, vt fluminis modo circumfluere terram crederetur; quae res ad disputationem de notione veterum super Oceano spectat.

249. Repetitum hoc ex Heracliis; et hoc ipso patet antiquiora ante Homerum fuisse huiusmodi ἔπη; alioqui necesse est, et h. l. et omnia loca in Jliade de Hercule esse insititia. Quod Hercules a Troia rediens tempestate oppressus vix in insulam Con enatauerat, ornatum erat hoc modo: Iunonis fraude Iouem somno oppressum fuisse, vt ipsa tempestatem concitare posset. Fabulam v. ap. Apollod. II, 7, 1. Coniungendus locus alter inf. O, 18 sqq. — 30 et A, 587 sq. — 249. ᾗ ἐπίνυσσεν ἐφετμῇ. Ille me iam antea suis minis perterrefecit, vt me poeniteret similis facti, cum Iouem in tui gratiam con-

ἤματι τῷ, ὅτε κεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς
ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας.
ἤτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο
νήδυμος ἀμφιχυθείς· σὺ δέ οἱ κακὰ μήσαο θυμῷ,
ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας·
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας,
νόσφι φίλων πάντων· ὁ δ' ἐπεγρόμενος χαλέπαινε,
ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεούς· ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ζήτει, καί κέ μ' ἄϊστον ἀπ' αἰθέρος ἔμβαλε πόντῳ,

250 Vulg. ὅτ' ἐκεῖνος. 251 ΕΠΛΕΕ FΙΛΙΟΘΕ 253 ΔΕ FΟΙ 258 ΑFΙΣΤΩΝ

sopiissem. ἐφετμὴ h. l. pro minis. πινύσσειν, facere vt alter resipiscat. v. Obss. — 252. ἔλεξα Διὸς νόον pro τὸν Δία *sopiui* Iouem. — 256. νόσφι φίλων πάντων. puto, quia naufragio facto in insulam enatauerat, aut, quod alii narrant, ceteris amissis vna naui appulerat: v. Apollod. II, 7, 1. Adierat autem Troiam Hercules sex nauibus, vt sup. E, 640 sq. vidimus. — 257. ῥιπτάζων κατὰ δῶμα. expressit mores rudium aetatum, in quibus irae intemperantia regnat; v. A, 586. et mox O, 137. — 258. ἄϊστον. de eo qui periit, vt nec amplius eius notitia supersit. vnde est ἀϊστοῦν. ἀϊστωθῆναι Od. K, 259. 260. et h. l. ἄϊστον idem quod ἀϊστωθέντα. Videmus ergo et hoc a sensibus hominum petitum, quod deus non modo in Tartarum, verum et in mare proiectus, ἀϊστωθῆναι, ἄϊστος γίνεσθαι, potest. Omnia enim haec ad rudissimae vetustatis sensum sunt adumbrata. Similiter iam Vulcanum ex Olympo proturbatum vidimus A, 590. Commode *Nox* interuenit, vtpote Somni mater: Hesiod. Θ. 758 et a nocte ille occultatur. *Noctis* autem tanquam antiquissimae, πρεσβυτάτης cum Chao deae magna auctoritas: vnde 261 ἅζετο γάρ. Alia reuerentia accessit Nocti e rebus ma-

εἰ μὴ Νὺξ δμήτειρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν,
τὴν ἱκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ·
ἅζετο γάρ, μὴ Νυκτὶ θοῇ ἀποθύμια ἔρδοι.
νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶπις πότνια Ἥρη·
Ὕπνε, τίη δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς;
ἦ φῂς, ὡς Τρώεσσιν ἀρηγέμεν εὐρύοπα Ζῆν',
ὡς Ἡρακλῆος πέρι χώσατο, παιδὸς ἑοῖο;
ἀλλ' ἴθ', ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων
δώσω ὀπυιέμεναι, καὶ σὴν κεκλῆσθαι ἄκοιτιν,
Πασιθέην, ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα. [δα·
Ὣς φάτο. χήρατο δ' Ὕπνος, ἀμειβόμενος δὲ προσηύ-

261 ΑΠΟΘΥΜΙΑ ϜΕΡΔΟΙ 263 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 266 ϜΕϜΟΙΟ 269 ΕϜΕΛΔΕΑΙ

gicis, de qua h. l. non est cogitandum. Eandem mature communicauit cum Hecate, iam apud Hesiodum in Theogonia. μὴ ἀποθύμια ἔρδοι. λυπηρόν τι. μὴ λυπῇ αὐτήν. v. Obss.

263—291. Nouis Iunonis promissis delinitus Somnus recipit in se, quod ea petierat, vt Iouem sopiat.

264. Ὕπνε, τίη — quomodo tibi haec in animum veniunt! — 265. an putas, Iouem ita Troianis nunc opitulari, vt olim studuit Herculi, ita vt irasceretur Iunoni, quod eum fraude oppresserat? Poeta haec coagmentauit: Ζῆνα ἀρηγέμεν ὥς, ὡς ἐχώσατο περὶ Ἡρακλῆος. — 267. 8. 9. Ex fabulis antiquioribus, nunc obliteratis, petitum hoc esse debuit, quod Somnum amor Pasitheae, vnius e Gratiis, tenuit. ἧς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα. cuius amore tu semper teneris. Nostro loquendi more hoc per praeteritum effertur. Virgilius ad futurum tempus transtulit Aen. I, 74 *omnes vt tecum — annos*

ἄγρει νῦν μοι ὄμοσσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ,
χειρὶ δὲ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἕλε χθόνα πουλυβότειραν,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἅλα μαρμαρέην· ἵνα νῶϊν ἅπαντες
μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοὶ Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες·
ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων,
Πασιθέην, ἧς τ' αὐτὸς ἐέλδομαι ἤματα πάντα.
  Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
ὤμνυε δ', ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας,

271 ΑϜΑϜΑΤΟΝ 276 ΕϜΕΛΔΟΜΑΙ 277 λευκώλενος Ϝηρη. v. Exc. II. ad A, 55.

exigat. — 271. ὀμοσσόν μοι — ἦ μὲν ἐμοὶ δώσειν. ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ, Styx, quam nemo periurio violare impune ausit. v. Obſſ. — 272. 3. 4. altera manu terram, altera mare attingere Iunonem iurantem iubet Somnus: magnitudinem hoc habet, pro eo, quod erat, extendere ſeu protendere manum verſus terram et mare. Eſt autem is mos iurandi omnium temporum, vt iurantes manu teneant aliquid, quod ſanctum et religioſum ſit; vt victimam, aram, menſam tactam; ſeriores, ſceptrum, gladium, codicem ſacrum. Idem fit precando, obteſtando, diras faciendo, vti I, 564. 5. Symbolici aliquid ineſſe his, facile agnoſcas; etſi id, quod ab initio ſymboli vſum habuerat, mature in morem et ritum ſine vi et ſenſu abire ſolet. Ad iurisiurandi religionem ſpectant maxime duo, *teſtes* et *vltor.* *Teſtes* h. l. ſunt dii in Tartaro: μάρτυροι ὦσ' οἱ ἔνερθε θεοί vſſ. 274. 275. videntur pro teſtibus adhibiti propter reuerentiam antiquioribus diis habitam; quos in foederum quoque formula adhiberi vidimus, Γ, 278. 279. Horum reſpectu apprehendi videtur terra et mare, ſub quibus Tartarus eſt. *Vltrix* periurii eſt Styx, qua pota periurus ſenſibus priuatur et ſpiritu per annum integrum, vt eſt ap. Heſiod. Θ. 793. — 276. v. ad vſ. 269.

278. Iuno θεοὺς ὀνόμηνεν

τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε, τελεύτησέν τε τὸν ὅρκον,
τὼ βήτην, Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστυ λιπόντε,
ἠέρα ἑσσαμένω, ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
Ἴδην δ' ἱκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν,
Λεκτόν· ὅθι πρῶτον λιπέτην ἅλα· τὼ δ' ἐπὶ χέρσου
βήτην· ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὕπο σείετο ὕλη.
ἔνθ' Ὕπνος μὲν ἔμεινε, πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι,
εἰς ἐλάτην ἀναβὰς περιμήκετον, ἣ τότ' ἐν Ἴδῃ
μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἵκανεν·
ἔνθ' ἧστ' ὄζοισι πεπυκασμένος εἰλατίνοισιν,
ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἥν τ' ἐν ὄρεσσι

281 ϜΑΣΤΥ 282 ΗΕΡΑ ϜΕΣΣΑΜΕΝΩ 285 Vulg. ὑπ' ἐσείετο. f. legendum σείετ' ἄρ' ὕλη. 286 ΟΣΣΕ ϜΙΔΕΣΘΑΙ

απαντας· pro ſimplici: ea iurauit per deos Titanes; putanda enim eſt ſacere id, quod Somnus poſtulauerat; μάρτυροι ὦσιν οἱ ἔνερθε θεοί. Et ergo eos inuocare debuit, vt teſtes eſſent. hoc ipſum eſt, quod mox 280 τελευτᾷν τὸν ὅρκον, h. e. τελεῖν, obſeruato rite iurisiurandi ritu et pronuntiata formula. — 281. Lemni et Imbri ἄστυ. quod alias πόλις, pro locis inſulae habitatis; omnino pro ipſa inſula. Serius in vrbes proprie dictas collecti ſunt inſularum incolae. — 282. ἠέρι ἑσσάμενοι, nube. — 283. Ἴδην — Λεκτόν. appoſita: venerunt ad Idam, et quidem ad primam Idae partem, Lectum promontorium. — 285. Etiam hoc ad inceſſum deorum leuem et ſuſpenſum ſpectat, ex rudium hominum ſenſu facile aſſequendum; v. ſup. ad 227. 8. — 286. πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι antequam in conſpectum Iouis veniret. — 290. ὄρνιθι ἐναλίγκιος, non quaſi Somnus in auem mutatus aut ei ſimilis factus fuerit; ſed inſedit arbori auis more, et quidem ex eo gene-

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν.
Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσετο Γάργαρον ἄκρον
Ἴδης ὑψηλῆς· ἴδε δὲ νεφεληγερέτα Ζεύς.
ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρος πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν,
οἷον ὅτε πρώτιστον ἐμισγέσθην φιλότητι,
εἰς εὐνὴν φοιτῶντε, φίλους λήθοντε τοκῆας·
στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥρη, πῆ μεμαυῖα κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνεις;
ἵπποι δ' οὐ παρέασι καὶ ἅρματα, τῶν κ' ἐπιβαίης.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ἔρχομαι ὀψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης,
Ὠκεανόν τε, θεῶν γένεσιν, καὶ μητέρα Τηθύν,

292 FHPH vulg. προσεβήσατο. 293 FIΔE 294 ϜΩΣ ΔE FIΔ ϜΩΣ vulg. ἔρως 297 ΠΡΟΠΑΡΟΙΘΕ FEΠΟΣ 298 FHPH 300 ΠΟΤΝΙΑ FHPH

re, quod solet inter frondes maxime delitescere: hoc volebat Schol. B. ἐναλίγκιος κατὰ τὴν κάθεδραν. nam capite sub frondibus occultato insidere arbori. solet cymindis. v. Obss. Simili modo Minerua et Apollo sedebant in arboribus ὄρνισιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσιν, sup. H. (VII,) 58 sq. vbi v. Obss. — 291. Vulgare auis nomen Ionum fuit κύμινδις, doctius seu antiquius, forte in antiquioribus carminibus memoratum, χαλκίς. ἥν τ' ἐν ὄρεσσιν sc. οὖσαν, διατρίβουσαν. v. Obss.

292—351. Iunone conspecta Iupiter amore exarsit et in eius amplexus ruit. 294. ἔρος μιν φρένας ἀμφεκάλυψε, petitum esse malim a nube (vt inf. 343) vmbra, tenebris, somno; de his enim frequentatur vox, quam a reti, quod Schol. et Eustath. statuunt. — 295. 296. Ἥρας γένος ad antiquissimos mythos spectat. v. Obss. — 297. στῆ δ' αὐτῆς προπάροιθεν *obuiam ei processit.* — 299. Tam insolens res erat, deos non curru inuehi, sed pedibus incedere. — 301. Ad seqq. cf.

οἵ με σφοῖσι δόμοισιν ἐῢ τρέφον ἠδ' ἀτίταλλον·
τοὺς εἶμ' ὀψομένη, καί σφ' ἄκριτα νείκεα λύσω.
ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται
εὐνῆς καὶ φιλότητος· ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
ἵπποι δ' ἐν πρυμνωρείῃ πολυπιδάκου Ἴδης
ἑστᾶσ', οἵ μ' οἴσουσιν ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρήν.
νῦν δὲ σεῦ εἵνεκα δεῦρο κατ' Οὐλύμπου τόδ' ἱκάνω,
μή πως μοι μετέπειτα χολώσεαι, αἴκε σιωπῇ
οἴχωμαι πρὸς δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὁρμηθῆναι·
νῶϊ δ', ἄγ', ἐν φιλότητι τραπείομεν εὐνηθέντε·
οὐ γάρ πώποτέ μ' ὧδε θεᾶς ἔρος, οὐδὲ γυναικὸς,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσεν,
οὐδ' ὁπότ' ἠρασάμην Ἰξιονίης ἀλόχοιο,
ἣ τέκε Πειρίθοον, θεόφι μήστωρ' ἀτάλαντον·
οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἀκρισιώνης,
ἣ τέκε Περσῆα, πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν·

303 Vulg. οἵ μ' ἐν   309 Vulg. δέ σευ   313 ϜΗΡΗ

ſup. 200 ſq. — 311. δῶμα Ὠκεανοῦ. non bene nunc conuenit epitheton βαθυῤῥόου de perſona dei. Sed hoc veteres non reſpuerunt. cf. ad 434.

314. ἐν φιλότητι εὐνηθέντε, τραπείομεν pro ταρπῶμεν ab ἐτάρπην, a τέρπεσθαι v. V. L. — 316. Enumeratio amorum eſt ex pannis rhapſodicis, v. V. L. per ſe, et alio loco, non indocta. — 317. 8. Cum Pirithous Iouis f. haberetur, vt B, 741 vidimus: *Dia*, Deionis filia, *Ixioni* nupta, eum ante nuptias e Ioue concipere debuit: ergo Ἰξιονίη ἄλοχος ſerius facta. Socerum Ixion fraude ſuſtulerat ap. Pindar. P. II,

οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο,
ἣ τέκε μοὶ Μίνω τε καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν·
οὐδ' ὅτε περ Σεμέλης, οὐδ' Ἀλκμήνης ἐνὶ Θήβῃ,
ἥ ῥ' Ἡρακλῆα κρατερόφρονα γείνατο παῖδα·
ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε, χάρμα βροτοῖσιν.
οὐδ' ὅτε Δήμητρος, καλλιπλοκάμοιο ἀνάσσης·
οὐδ' ὁπότε Λητοῦς ἐρικυδέος, οὐδὲ σεῦ αὐτῆς·
ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καί με γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
εἰ νῦν ἐν φιλότητι λιλαίεαι εὐνηθῆναι
Ἴδης ἐν κορυφῇσι· τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα·
πῶς κ' ἔοι, εἴ τις νῶϊ θεῶν αἰειγενετάων
εὕδοντ' ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν
πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην,
ἐξ εὐνῆς ἀνστᾶσα· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν
Ἥφαιστος, πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν·
ἔνθ' ἴομεν κείοντες, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν εὐνή.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

326 ΚΑΛΛΙΠΛΟΚΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΣΣΗΣ 329 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 330 ΕϜΕΙΠΕΣ 340 ΕϜΑΔΕ

59. vbi v. Sch. et ſup. Schol. ad A, 268. — 321. De *Europa* locus notabilis. v. V. L. — 332. τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα, φανερά ἐστι. in medio poſita ſunt. — 336. νεμεσσητὸν, Heſych. ἐπίφθονον. μεμψίμοιρον. καὶ ὃ ἄν τις ἐντραπείη. vltima ad h. l. ſpectant vt inf. Π, 544 νεμεσσήθητε. αἰσχύνθητε. — 340. ἐπεὶ — εὐνή. *ample-*

Ἥρη, μήτε θεῶν τόγε δείδιθι, μήτε τίν' ἀνδρῶν
ὄψεσθαι· τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος ἀμφικαλύψω
χρύσεον· οὐδ' ἂν νῶϊ διαδράκοι Ἠέλιός περ,
οὗ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι.
Ἦ ῥα, καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἣν παράκοιτιν·
τοῖσι δ' ὑπὸ Χθὼν δῖα φύεν νεοθηλέα ποίην,
λωτόν θ' ἑρσήεντα, ἰδὲ κρόκον, ἠδ' ὑάκινθον
πυκνὸν καὶ μαλακόν· ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε.
τῷ ἔνι λεξάσθην, ἐπὶ δὲ νεφέλην ἕσσαντο
καλὴν, χρυσείην· στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἕερσαι.
Ὡς ὁ μὲν ἀτρέμας εὗδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ,
ὕπνῳ καὶ φιλότητι δαμείς· ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν.
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν νήδυμος Ὕπνος,
ἀγγελίην ἐρέων γαιηόχῳ Ἐννοσιγαίῳ·

342 FΗΡΗ 346 FΗΝ ΠΑΡΑΚΟΙΤΙΝ 348 leg. ἑρσήεντ' ἠδὲ 349 ΕFΕΡΓΕ 350 FΕΣΣΑΝΤΟ 355 FΕΡΕΩΝ

xus pro ἔπεὶ ἀνδάνει σοι (cupido te incessit) *συνευνᾶσθαι ἐμοί.*

343. *τοῖόν τοι. nam ego* nobis *densissimam* nubem obducam. *Auream*, qualem natura caeli interdum offert. *ἀμφικαλύψω* vt 359 mox 350 *ἐφέσσαντο* more loquendi Homerico. v. Obss. ad Θ, 331.

346. Locus pulcerrimus ex antiquitate, multis poetarum pro exemplo futurus; petitis ornamentis a verno tempore; et traducta re ab iis quae praesentiam deorum arguunt vel numen; cf. E, 776. 7. — 349. *ὑψόσ' ἔεργε. διεῖργεν αὐτούς.* praeclare reddit mollitiem tori in gramine alto, quod ita suffulti sumus, vt eleuari ab eo videamur.

352—387. Re a Somno nuntiata, Iouem obdormiisse, Neptunus, nunc instandum esse videns, incendit Achiuorum pugnantium animos ira, suadetque, vt

ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πρόφρων νῦν Δαναοῖσι, Ποσειδάων, ἐπάμυνε,
καί σφιν κῦδος ὄπαζε, μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὕδει
Ζεύς· ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα·
Ἥρη δ' ἐν φιλότητι παρήπαφεν εὐνηθῆναι.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ᾤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων·
τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορὼν ἐκέλευσεν·
Ἀργεῖοι, καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν Ἕκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἕλῃ, καὶ κῦδος ἄρηται;
ἀλλ' ὁ μὲν οὕτω φησὶ, καὶ εὔχεται, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι μένει κεχολωμένος ἦτορ·
κείνου δ' οὔτι λίην ποθὴ ἔσσεται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι
ἡμεῖς ὀτρυνώμεθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισιν.

356 ϜΙΣΤΑΜΕΝΟΣ ϜΕΠΕΑ 357 Vulg. ἐπάμυναι 358 corr. ἔτι γ' εὕδει. 360 ϜΗΡΗ 361 ϜΕΙΠΩΝ

arma firmiora inualidi ualidioribus et fortioribus mutuentur; persuadet idem hoc ipsis regibus in pugnam progressis, cum vulneribus tardati pugnare nequeant. De iis, quae hunc locum premunt, v. Obss. ad vs. 370. 379.

357. πρόφρων omni cum studio. — 358. κῦδος ὄπαζε. νίκην. vt superiores sint pugna. — 360. παρήπαφε τὸν Δία, ὥστε (αὐτὸν) εὐνηθῆναι (παρ' αὐτῇ), ἐν φιλότητι.

364. Neptunus animos Achiuorum partim pudore partim indignatione, Achillis mentione facta, pertentat. Qua specie se obtulerit deus, poeta non memorat. Supra vs. 136 *seni* se assimulauerat; antea N, 45 Calchanti, 216 Thoanti.

366. ὁ μὲν οὕτω φησὶ scil. νῆας ἑλεῖν, putat, confidit, ita se facturum esse et classe potiturum. vt sup. 45 ὥς ποτ' ἐπηπείλησεν. —

ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
ἀσπίδας, ὅσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται,
ἑσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθῃσι κορύθεσσι
κρύψαντες, χερσί τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἑλόντες,
ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼ ἡγήσομαι, οὐδέ τι φημὶ
Ἕκτορα Πριαμίδην μενέειν, μάλα περ μεμαῶτα.
ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχῃ δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο.
τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον, οὐτάμενοί περ,
Τυδείδης, Ὀδυσεύς τε, καὶ Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων·
οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας, ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον·
ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκεν.
αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἕσσαντο περὶ χροῒ νώροπα χαλκὸν,
βάν ῥ' ἴμεν· ἦρχε δ' ἄρα σφι Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ.
εἴκελον ἀστεροπῇ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι

370 al. ἐγών item 374. 372 FΕΣΣΑΜΕΝΟΙ 376 Vulg. ἔχει 382 Vulg. δόσκον 383 ΕΠΕΙ FΕΣΣΑΝΤΟ 386 FΕΙΚΕΛΟΝ

372. *ἀσπίδας ἑσσάμενοι.* quod alias de thorace: nunc de clipeo, respectu baltei, e quo pendebat. — 375. *μενέειν*, sc. *ἡμᾶς.* subsistendo sustinere. — 386. *τῷ δὲ*, seu Ποσειδῶνι, seu *ἄορι.* huic nemo ausit occurrere, obiicere se; itaque nec concurrere cum Neptuno. *οὐ θέμις ἐστίν. οὐ θεμιτόν.* vt Lat. fas, de eo quod nemo facere ausit, quia perfici nequit. Ita est non modo quod lege vetitum est, verum etiam fato, vel etiam metu, vt h. l. vt Π, 796 *πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν* add. Od. K, 73. Pindar. P. IX, 75 de Apolline, *σὲ, τὸν οὐ θεμιτὸν, ψεύδει θίγειν.* qui falli nequit. Ab-

ἐν δαῒ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας.
Τρῶας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκόσμεε φαίδιμος Ἕκτωρ.
δή ῥα τότ' αἰνοτάτην ἔριδα πτολέμοιο τανύσσαν
κυανοχαῖτα Ποσειδάων, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἤτοι ὁ μὲν Τρώεσσιν, ὁ δ' Ἀργείοισιν ἀρήγων.
ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε
Ἀργείων· οἱ δὲ ξύνισαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ.
οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοάᾳ ποτὶ χέρσον,
ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέω ἀλεγεινῇ·
οὔτε πυρὸς τόσσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο,

396 ποτὶ f. ποθί.

iit quoque ad pedeſtres ſcriptores.

388 ad f. Nunc efficitur Neptuni opera et Achinorum virtute, vt Troiani caſtris iterum excedant. Primo vsque ad 401. pugna recrudeſcit acerrima. — 388. ἐκόσμεε. nunc non vt antea, 379 ſed *inſtruere ordinibus*. — 389. ἔριδα πτολέμοιο τάνυσσαν *intentis viribus*, *acriter*, *pugnarunt*. *Formam* iam vidimus N, 358. 9. magnificum autem Hectorem opponi Neptuno.

392. Mirabilis rerum ſpecies magni ingenii inuentum! ad tumultum pugnae exprimendum primo in auxilium vocat maris regi ſuo ſubuenientis fluctus, tempeſtate motos! vt ſolet natura deorum praeſentiam ſentire; mare adeo exaeſtuat Neptuno praeſente. tum comparat idem maris et ignis furentis et procelloſi aeris fremitum. Mirabilis vero ſagacitas. in eo ſpectanda, quod haec ab initio praemittit, antequam de ipſa pugna exponat, ita vt iam ab initio animus legentis percuſſus ſit terrore et magnarum rerum expectatione teneatur. cf. Obſſ.

392. ἐκλύσθη δὲ θάλασσα. ἐκλυδωνίσθη, *fluctibus agitatum*. v. Obſſ. — 396. οὔτε τόσσος γε βρόμος (γίνεται) πρὸς πυρὸς pro παρά, διά, ἐκ πυρός. At 398 πο-

οὔρεος ἐν βήσσῃς, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην·
οὔτ' ἄνεμος τόσσον γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν
ἠπύει, ὅστε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων·
ὅσση ἄρα Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνὴ,
δεινὸν ἀϋσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
Αἴαντος δὲ πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἕκτωρ
ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτε·
τῇ ῥα δύω τελαμῶνε περὶ στήθεσσι τετάσθην,
ἤτοι ὁ μὲν σάκεος, ὁ δὲ φασγάνου ἀργυροήλου·
τώ οἱ ῥυσάσθην τέρενα χρόα. χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
ἂψ δ' ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.
τὸν μὲν ἔπειτ' ἀπιόντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χερμαδίῳ, τά ῥα πολλὰ, θοάων ἔχματα νηῶν,
πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο· τῶν ἓν ἀείρας,

403 ΙΘΥ ϜΟΙ 406 ΤΩ ϜΟΙ 407 Vulg. ὅττι δή οἱ. ΡΑ ϜΟΙ et ΩΚΥ ϜΕΤΩΣΙΟΝ 408 ΕΣ ϜΕΘΝΟΣ.

τὶ δρυσὶν est dictum pro ἐπί. ἐν δρυσίν. et 395 cum quarto casu ποτὶ χέρσον, eadem vi. Vide tamen Obss.

402—439. Hector cum Aiace congressus vulnere accepto absportatur.

403. ἐπεὶ προςετέτραπτό οἱ. conuersus in eum κατ' ἰθὺ, recta, ore recto. οὐδ' ἀφάμαρτε, pro ἔτυχεν αὐτοῦ ἐκεῖ, ᾗ. Puta autem a dextra ensem a sinistra clipeum dependisse suis balteis. Munimentum corporis itaque hac parte erat triplex: geminatus balteus super thorace. τέρενα, epitheton ornans sine vi.

410. ἔχματα νηῶν. Subiecta seu supposita saxa, quibus firmarentur naues in solum deductae. Pugnatum adeo iam erat inter naues? vix putes, si locorum, in quibus pugnatur, situm et prospectum ante oculos habeas. praestat statuere, o-

στῆθος βεβλήκει ὑπὲρ ἄντυγος, ἀγχόθι δειρῆς·
στρόμβον δ' ὣς, ἔσσευε βαλών, περὶ δ' ἔδραμε πάντη.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πατρὸς Διὸς ἐξερίπῃ δρῦς
πρόρριζος, δεινὴ δὲ θεείου γίνεται ὀδμὴ
ἐξ αὐτῆς· τὸν δ' οὔπερ ἔχει θράσος, ὅς κεν ἴδηται
ἐγγὺς ἐών, χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός·
ὣς ἔπεσ' Ἕκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίῃσι·
χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπὶς ἑάφθη,
καὶ κόρυς, ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῷ.
οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
ἐλπόμενοι ἐρύεσθαι, ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς
αἰχμάς· ἀλλ' οὔτις ἐδυνήσατο ποιμένα λαῶν
οὐτάσαι, οὐδὲ βαλεῖν· πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι,
Πουλυδάμας τε, καὶ Αἰνείας, καὶ δῖος Ἀγήνωρ,
Σαρπηδών τ' ἀρχὸς Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμύμων·
τῶν δ' ἄλλων οὔτις εὖ ἀκήδεσεν, ἀλλὰ πάροιθεν
ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ· τὸν δ' ἄρ' ἑταῖροι
χερσὶν ἀείραντες φέρον ἐκ πόνου, ὄφρ' ἵκεθ' ἵππους

416 ϜΟΣ ΚΕ ϜΙΔΗΤΑΙ 420 ΔΕ ϜΟΙ 421 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΟΝΤΕΣ 422 ϜΕΛΠΟΜΕΝΟΙ ϜΕΡΥΕΣΘΑΙ 427 ΟΥΤΙΣ ϜΕΥ Vulg. ἀκήδησ'

mnino eſſe ſaxa magna, ex eo genere quae nauibus ſubiici poterant. — 412. στῆθος βεβλήκει. receſſit adeo Hector vultu verſus Achivos verſo. — 413. ἔσσευεν, Aiax, περιέδραμε τὸ χερμάδιον.

417. χαλεπὸς δὲ pro γάρ.

terribile enim fulmen eſt. — 419. ſupino ore reclinatur, itaque ſcutum balteo alligatum ſupra os incidit, ἐφῆφθη αὐτῷ. — 427. Etiam alii Hectoris curam habuere et praetenderunt ipſi ſcuta.

429. 430. ὄφρ' ἵκεθ' ἵπ-

ὠκέας, οἵ οἱ ὄπισθε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο
ἕστασαν, ἡνίοχόν τε καὶ ἅρματα ποικίλ' ἔχοντες·
οἵ τόν γε προτὶ ἄστυ φέρον βαρέα στενάχοντα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
ἔνθα μιν ἐξ ἵππων πέλασαν χθονὶ, κὰδ δέ οἱ ὕδωρ
χεῦαν· ὁ δ' ἀμπνύνθη, καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
ἑζόμενος δ' ἐπὶ γοῦνα, κελαινεφὲς αἷμ' ἀπέμεσσεν·
αὖτις δ' ἐξοπίσω πλῆτο χθονὶ, τὼ δέ οἱ ὄσσε
νὺξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δ' ἔτι θυμὸν ἐδάμνα.
Ἀργεῖοι δ', ὡς οὖν ἴδον Ἕκτορα νόσφι κιόντα,

430 ϜΟΙ ϜΟΙ 432 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ 435 ΚΑΔ ΔΕ ϜΟΙ 438 ΔΕ ϜΟΙ Vulg. καὶ δέ οἱ 440 ϜΙΔΟΝ

τους. Iusserat Hector currum se subsequi in castra, nam sup. N, 749 eum iterum curru descendere vidimus; iusserat tamen hunc haud procul a tergo tenere, vt ex h. l. patet. — 433. πόρον Ξάνθου ἷξον. manifestum adeo fit, Troianos ad castra Achiuorum peruenisse Scamandro traiecto et ad tergum relicto. Tenendum hoc ad locorum faciem animo repraesentandam. — 434. Non sensit illa aetas, non bene Xanthum, nunc deum, dici *δινήεντα*, cum subiicitur, *eum a Ioue natum* esse, vt nec sup. de Oceano vs. 311 δῶμα βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο. Atqui nec Alexandrini poetae similia respuerunt, nec Horatius aut Virgilius. — 436. κατέχευάν οἱ ὕδωρ pro vulgari αὐτοῦ. — 437. ἑζόμενος ἐπὶ γοῦνα, *succiduis poplitibus collapsus.* inf. 495 simpl. ἑζόμενος. — 438. πλῆτο χθονὶ, est a πλάω, idem ac πελάω, ἐπέπλητο, *admouebatur terrae*, collapsus in terram. — 439. βέλος, vulnus, ictus vis, qua vires animi adhuc fractae et debilitatae iacebant.

440—458. Absportato Hectore erecti Argiui acrius

μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.
ἔνθα πολὺ πρώτιστος Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας
Σάτνιον οὔτασε, δουρὶ μετάλμενος ὀξυόεντι,
Ἠνοπίδην, ὃν ἄρα νύμφη τέκε Νηῒς ἀμύμων
Ἤνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας Σατνιόεντος.
τὸν μὲν Ὀϊλιάδης δουρικλυτὸς, ἐγγύθεν ἐλθὼν,
οὔτασε καλλαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ', ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐ-
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην. [τῷ
τῷ δ' ἐπὶ Πουλυδάμας ἐγχέσπαλος ἦλθεν ἀμύντωρ
Πανθοΐδης· βάλε δὲ Προθοήνορα δεξιὸν ὦμον,
υἱὸν Ἀρηϊλύκοιο· δι' ὤμου δ' ὄβριμον ἔγχος
ἔσχεν. ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ·
Πουλυδάμας δ' ἔκπαγλον ἐπηύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Οὐ μὰν αὖτ' ὀΐω μεγαθύμου Πανθοΐδαο
χειρὸς ἄπο στιβαρῆς ἅλιον πηδῆσαι ἄκοντα,

444 ϜΗΝΟΠΙΔΗΝ 445 ϜΗΝΟΠΙ 447 Vulg. οὖτα κατὰ λαπάρην. 453 Vulg. ἐπεύξατο.

instant Troianis. Aiax, Oilei f. Satnium necat; at Prothoenorem ex Achiuis Polydamas: qui de successu gloriatur.

440. νόσφι κιόντα. ἀπερχόμενον, absportatum. — 445. *Satniois* Troadis fl. in finibus Lelegum: de quo v. ad Z, 34. ad eum vrbs Pedasus ibid. et Φ, 85. 86.

449. *Polydamas*, Panthoi f. quem alias prudentem (M, 60. N, 725 sq.) nunc et fortem exhibet. — 450. *Prothoenor*, Areilyci f. erat inter duces Boeotorum: sup. B, 495.

454. οὐ μὰν αὖτε — αὖτε nunc non potest esse *iterum*, cum nihil praecesserit; sed pro δή. *vtique*. — πηδῆσαι ἅλιον pro πεπηδηκέναι. ἐξορμηθῆναι. Sollennius πέτεσθαι de hasta. Comparat τὸ, ἔκφυγε χειρὸς Eu-

ἀλλά τις Ἀργείων κόμισε χροΐ· καί μιν ὀΐω
αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὣς ἔφατ᾽· Ἀργείοισι δ᾽ ἄχος γένετ᾽ εὐξαμένοιο·
Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε
τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα.
καρπαλίμως δ᾽ ἀπιόντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
Πουλυδάμας δ᾽ αὐτὸς μὲν ἀλεύατο Κῆρα μέλαιναν,
λικριφὶς ἀΐξας· κόμισεν δ᾽ Ἀντήνορος υἱὸς
Ἀρχέλοχος· τῷ γάρ ῥα θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον·
τόν ῥ᾽ ἔβαλε, κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνεοχμῷ,
νείατον ἀστράγαλον· ἀπὸ δ᾽ ἄμφω κέρσε τένοντε.
τοῦ δὲ πολὺ προτέρη κεφαλή, στόμα τε, ῥῖνές τε
οὔδεϊ πλῆντ᾽, ἤπερ κνῆμαι καὶ γοῦνα πεσόντος.
Αἴας δ᾽ αὖτε γέγωνεν ἀμύμονι Πουλυδάμαντι·
Φράζεο, Πουλυδάμα, καί μοι νημερτὲς ἐνισπε,

464 Vulg. Ἀρχίλοχος 467 Vulg. πρότερον

ſtathius. — 456. κόμισε τὸν ἄκοντα (ἐν) χροΐ, ἀπεκόμισεν, ἀπέλαβε, *recepit in ſuo corpore*, ictus eſt telo. — 457. vt haſta vteretur pro ſcipione; vt reges vulnerati ſup. 38 ἔγχει ἐρειδόμενοι κίον ἀθρόοι.

458—475. Aiax Polydamantis iactantia incenſus telo eum petit, feritque Archelochum, Antenoris f. quo facto et ipſe gloriatur.

463. λικριφὶς ἀΐξας, *corpore obliquato*, latere contracto, vt praeterfugeret haſta eo intacto. Niſi cum Koeppen malis: ſaltu in obliquum facto, comparatis locis de apro ſup. M, 148. Od. T, 451. κόμισε *recepit* haſtam, vt ſup. 456. *Archelochus* Antenoris f. v. ſup. M, 100. — 465. ἐν συνεοχμῷ in iunctura capitis et ceruicis (κατὰ) νείατον ἀστράγαλον h. σπόνδυλον, vertebra extrema verſus ſinciput.

ἦ ῥ' οὐχ οὗτος ἀνὴρ Προθοήνορος ἀντιπεφάσθαι,
ἄξιος· οὐ μέν μοι κακὸς εἴδεται, οὐδὲ κακῶν ἐξ·
ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο,
ἢ παῖς· αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐῴκει.
Ἦ ῥ', εὖ γιγνώσκων· Τρῶας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν.
ἔνθ' Ἀκάμας Πρόμαχον Βοιώτιον οὔτασε δουρί,
ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς· ὁ δ' ὕφελκε ποδοῖιν.
τῷ δ' Ἀκάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο, μακρὸν ἀΰσας·
Ἀργεῖοι ἰόμωροι, ἀπειλάων ἀκόρητοι,
οὔ θην οἴοισί γε πόνος τ' ἔσεται καὶ ὀϊζὺς
ἡμῖν, ἀλλά ποθ' ὧδε κατακτανέεσθε καὶ ὔμμες.
φράζεσθ', ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὕδει
ἔγχει ἐμῷ, ἵνα μή τι κασιγνήτοιό γε ποινὴ
δηρὸν ἔῃ ἄτιτος· τῷ καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
γνωτὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἀρῆς ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

471 Vulg. ἢ δὴ οὐχ 472 ΚΑΚΟΣ ϜΕΙΔΕΤΑΙ. v. Obss. 474 ΑΓΧΙΣΤΑ ϜΕϜΟΙΚΕΙ 486 Vulg. ἐνὶ μεγάροις ἄρεως.

471. Compensari ait, tanquam ἀντιμετρήσει, iacturam in Prothoenore factam caede Archelochi, vltosque adeo esse Achiuos istius caedem. Sic iam N, 446 sq. — 472. οὐδὲ κακῶν ἐξ sc. γενόμενος *ignobili genere*. Supra 126 τῷ οὐκ ἄν με κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες. Koeppen laudat Theocr. XXV, 37 οὔ σε κακῶν ἐξ ἔμμεναι, οὐδὲ κακοῖσιν ἐοικότα φύμεναι αὐτῶν.

476—485. Acamas necat Promachum, Alegenoris f. Boeotum: de quo facinore et ipse gloriatur.

477. ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαώς, ad tuendum corpus, ne spolietur. Est autem etiam Acamas inter Antenoridas. — 479. ἰόμωροι. *bellicosi.* v. Obss. — 485. propter hoc ipsum in votis habet quisque vt sibi frater superstes sit, qui sui vltor esse possit. ἀρῆς ἀλκτῆρα

Ὣς ἔφατ'· Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο·
Πηνέλεῳ δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν·
ὡρμήθη δ' Ἀκάμαντος· ὁ δ' οὐχ ὑπέμεινεν ἐρωὴν
Πηνελέοιο ἄνακτος· ὁ δ' οὔτασεν Ἰλιονῆα,
υἱὸν Φόρβαντος πολυμήλου, τόν ῥα μάλιστα
Ἑρμείας Τρώων ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσε·
τῷ δ' ἄρ' ὑπὸ μήτηρ μοῦνον τέκεν Ἰλιονῆα·
τὸν τόθ' ὑπ' ὀφρύος οὖτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα,
ἐκ δ' ὦσε γλήνην· δόρυ δ' ὀφθαλμοῖο διὰ πρὸ,
καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν· ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
ἄμφω· Πηνέλεως δὲ, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
αὐχένα μέσσον ἔλασσεν· ἀπήραξεν δὲ χαμᾶζε,
αὐτῇ σὺν πήληκι, κάρη· ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος
ἦεν ἐν ὀφθαλμῷ· ὁ δὲ φῆ, κώδειαν ἀνασχὼν,
πέφραδέ τε Τρώεσσι, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

489 ΠΗΝΕΛΕΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ et ΟΥΤΑΣΕ ϜΙΛΙΟΝΗΑ 492 ΤΕΚΕ ϜΙΛΙΟΝΗΑ 495 ΔΙΑ ϜΙΝΙΟΥ 496 ΔΕ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 500 ϜΕΠΟΣ

omnino *mali, calamitatis, iniuriae vltorem*; ſed λιπέσθαι ſententiam reuocat ad ipſam *mortem*.

486—505. Peneleos Acamantem vlturus ferit Ilioneum e Troianis, gloriabundus et ipſe de facinore.

487. *Peneleos* et ipſe erat inter Boeotorum duces (B, 494) vt Promachus. — 491. 2. Eſt Mercurius inter deos Nomios, agrorum gregumque prouentus augentes. Πλούτου δοτήρ. et Ἐριούνης. — 495. ἕζετο et χεῖρε πετάσσας vt ſup. N, 549 mirum in tali vulnere. Sed videtur haſta oculo inhaerens reſtitiſſe, quo minus praeceps rueret; ſubſedit ſucciduis poplitibus; ſup. 437 ἑζόμενος ἐπὶ γοῦνα. — 499. κώδειαν ἀνασχών. pro ὡς κώδειαν tanquam caput papaueris in caule, ſic nunc

Εἰπέμεναί μοι, Τρῶες, ἀγαυοῦ Ἰλιονῆος
πατρὶ φίλῳ καὶ μητρὶ, γοήμεναι ἐν μεγάροισιν.
οὐδὲ γὰρ ἡ Προμάχοιο δάμαρ Ἀλεγηνορίδαο,
ἀνδρὶ φίλῳ ἐλθόντι γανύσσεται, ὁππότε κεν δὴ
ἐκ Τροίης σὺν νηυσὶ νεώμεθα κοῦροι Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλε·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ὅστις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν
ἤρατ', ἐπεί ῥ' ἔκλινε μάχην κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Αἴας ῥα πρῶτος Τελαμώνιος Ὕρτιον οὖτα
Γυρτιάδην, Μυσῶν ἡγήτορα καρτεροθύμων·

501 FΕΙΠΕΜΕΝΑΙ — FΙΛΙΟΝΗΟΣ 507 ΔΕ FΕΚΑΣΤΟΣ

caput infixum haſtae. v. Obſſ. — 503. οὐδὲ γὰρ ἡ Π. Comparata eſſe debet fortuna duorum caeſorum: vti Promachi Boeoti vxor non erit exceptura maritum reducem a Troia, ita nunc viciſſim Jlionei caeſi parentibus mors filii erit lugenda. Supplenda adeo eſt propoſitio media: *nuntiate parentibus Jlionei, eſſe ipſis lugendum de filii morte;* neque id iniuria; *nam nec Promachi* ab eo caeſi *vxor reducem excipiet* maritum.

506. Caeſi Jlionei capite reſciſſo a Peneleo manu ſublato et oſtentato conterriti Troiani fugiunt. Fit eorum caedes promiſcua.

508. Muſas inuocat in re enarranda, cuius memoria inter homines eſſe poterat nulla; vt ſup. B, 484. — 509. ἀνδράγρια *ſpolia cruenta viri caeſi quis primus legerit;* h. e. quis primus ex Achiuis Troianum hominem necauerit. *pugna inclinata.*

512. *Hyrtius* Myſorum dux fuit cum Chromide et Ennomo ſup. B, 858 me-

Φάλκην δ' Ἀντίλοχος, καὶ Μέρμερον ἐξενάριξε·
Μηριόνης δὲ Μόρυν τε, καὶ Ἱπποτίωνα κατέκτα·
Τεῦκρος δὲ Προθόωνά τ' ἐνήρατο, καὶ Περιφήτην·
Ἀτρείδης δ' ἄρ' ἔπειθ' Ὑπερήνορα, ποιμένα λαῶν,
οὖτα κατὰ λαπάρην, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς ἄφυσσε
δῃώσας· ψυχὴ δὲ κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν
ἔσσυτ' ἐπειγομένη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
πλείστους δ' Αἴας εἷλεν, Ὀϊλῆος ταχὺς υἱός·
οὐ γάρ οἵ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν
ἀνδρῶν τρεσσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὦρσεν.

519 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε. 521 ΟΥ ΓΑΡ ϜΟΙ

moratis. — 513. *Phalces* inter Troianos iam N, 790. et *Morys* et *Hippotion* ibid. 792. at *Mermerus*, *Prothous*, *Periphetes* nusquam memorati; *Hyperenoris* memoratio iterum fit inf. P, 24 ſq. vnde patet eum fuiſſe Panthi filium. Ἀτρείδης h. l. eſt Menelaus. nam Agamemnonem vulneratum pugnare non potuiſſe meminimus: 129 ſq.

520 ſq. in hoc loco, apparet, quanta fugatis hoſtibus celeritatis pedum laus fuerit. — 521. ὅτε τε Ζεὺς φόβον ἐνῶρσε nunc vniuerſe dictum non de praeſenti fuga, quae Ioue ignaro fiebat.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ο

ARGVMENTVM.

Iupiter expergefactus, fugam Troianorum et Hectorem animam agentem videns, Iunonis fraudes incuſat — 33 illa culpam in Neptunum transferente, Iupiter profeſſus palam, id quod decreuerat, ſuperiores ſe Troianos pugna eſſe redditurum, donec pro iniuria Achilli facta poenas ſoluiſſent Achiui, Iridem ad hunc auocandum et Apollinem, vt Hectorem recreet, mittit — 236. qui, receptis viribus, Troianorum fugam ſiſtit, Achiuos conſpectu ſuo

perterret —280. Thoantis consilio, ab insequendo hoste colliguntur Achiui in vnum globum a tergo principum, qui obiectis corporibus Troianos irruentes sustinent —305 tandem perterriti Achiui manifestam fugam capiunt, Apolline terrorem iniiciente —327. Caeduntur multi ex Achiuis, —342 qui intra vallum se recipiunt; Troiani vallo rupto et fossa completa insequuntur viris equisque; fit pugna apud naues —389. Re iam ad summum discrimen adducta Patroclus in curando Eurypylo adhuc moratus ad Achillem propere redit —405. Ante naues obiiciunt se Achiui Troianis, Aiax Hectori —418. Aiax Caletorem, Hector Lycophronem caedunt —435 Aiacis hortatu Teucer sagitta transfigit Clitum —457 cum altera vice arcum tenderet, rupto neruo, hasta pugnat —483 qua re conspecta Troianos ad pugnam accendit Hector —500 nec minus altera ex parte Aiax suos — 514. Fiunt caedes et mutui hortatus. Achiui ante naves fortiter ordines seruant —567 Melanippo ab Antilocho, qui ante ordines prosiluerat, caeso, Hector multo magis exasperatus perfringere ordines annititur, et Periphета caeso tantum terrorem Achiuis iniicit, vt post naves se recipiant —658. Nestore hortante, et caligine dispulsa, Aiax nauium tabulatá conscendit, aliosque hortatur, vt Troianos ignem inferentes arceant —704. Tandem pugna increbescit circa nauem Protesilai, quam Hector prehenderat, Aiax autem tuetur. ad f.

Ministerium deorum insigne hoc in libro est, primo Iouis, qui in Ida expergefactus stragem Troianorum factam videt, Iunonis perfidiam obiurgat, eam ad Olympum relegat, mandatis ad Iridem et Apollinem datis; 4—78 exposito simul disertius consilio suo, quod Troianos superiores pugna esse decretum apud se habet, donec Patroclo occiso Achilles arma iterum capturus sit 61 —77. Iuno, vbi in Olympum rediit, in medio deorum vanitatem consiliorum suorum aduersus Iouis decretá exponit —76 facta autem ab ea mentione caesi Ascalaphi, parens eius Mars excandescens aegre a Minerua coerce-

tur — 110 — 142 Iris et Apollo ad Iouem in Idam progressi, illa quidem mandata Iouis ad Neptunum perfert, vt pugna decedat, quibus aegre ille paret 143 — 218 Apollo mittitur, vt Hectori vires restituat, vtque aegide sumta ante eorum turmas ingressus Achiuos terreat 219 — 262. Quae ille exsequens, ante Troianos incedit cum aegide, 307 — 311. 326. 7. vallum diruit et fossam complet, vt lata in castra via pateat, 355 — 366. Factis interea a Nestore precibus, Iupiter tonitru facto augurium edit 370 — 378. Teucro arcum intendenti neruum rumpit 461 — 5. 489 — 493. vt consilia ad exitum adducat, Hectoris et Troianorum robur animumque fouet et auget 593 — 614. Ad mythicum, seu poeticum phantasma pertinet, quod Minerua (quae inde a lib. VIII, 426 in Olympo sedebat) caliginem ab Achiuorum oculis remouet: haec et similia dii, eminus quoque, facere narrantur.

Liber est inter praestantiores, germanam virtutem Martiam spirans, et Hectorem Aiacemque collocans in conspicuo virtutis cum laude exerendae loco.

Αὐτὰρ, ἐπεὶ διά τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν
φεύγοντες, πολλοὶ δὲ δάμεν Δαναῶν ὑπὸ χερσὶν,
οἱ μὲν δὴ παρ' ὄχεσφιν ἐρητύοντο μένοντες,
χλωροὶ ὑπὸ δείους, πεφοβημένοι· ἔγρετο δὲ Ζεὺς
Ἴδης ἐν κορυφῇσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης·
στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς,
τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν
Ἀργείους· μετὰ δέ σφι Ποσειδάωνα ἄνακτα.
Ἕκτορα δ' ἐν πεδίῳ ἴδε κείμενον· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
εἵαθ', ὁ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι, κῆρ ἀπινύσσων,
αἷμ' ἐμέων· ἐπεὶ οὔ μιν ἀφαυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν.
τὸν δὲ ἰδὼν ἐλέησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
δεινὰ δ' ὑπόδρα ἰδὼν Ἥρην πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦ μάλα δὴ κακότεχνος, ἀμήχανε, σὸς δόλος, Ἥρη,
Ἕκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαούς.

6 ϜΙΔΕ 8 ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΑ ϜΑΝΑΚΤΑ 9 ϜΙΔΕ 12 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ 13 ͰΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ — ΕϜΕΙΠΕ

1—33. Iupiter e ſomno expergefactus, ſtrage Troianorum animaduerſa, rem Iunonis fraude adminiſtratam ſuſpicatus, grauibus minis eam increpat.

1. διέβησαν Troiani τάφρον καὶ σκόλοπας h. ſpatio pro aditu relicto ſuper foſſam vallis munitam. Reſpicit Ξ, 506. 507. et 522. 523. — 3. Currus reliquerant Troiani ante vallum, ſaltem plerique: v. Obſſ. apud hos nunc conſiſtunt. οἱ μὲν δὴ, ſunt ipſi φεύγοντες, qui fugae finem fecerant, extra vallum recepta facto. — 10. κῆρ ἀπινύσσων, κατὰ τὸ κῆρ. deficiens animo. αἷμ' ἐμέων, vt Ξ, 437. ex ictu ſaxi valida manu in pectus inflicti.

14. κακότεχνος δόλος, ſimpl. κακός. malitioſe inſtructus dolus. mala fraus.

οὐ μὰν οἶδ', εἰ αὖτε κακοῤῥαφίης ἀλεγεινῆς
πρώτη ἐπαύρηαι, καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖϊν
ἄκμονας ἧκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἴηλα
χρύσεον, ἄῤῥηκτον; σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν
ἐκρέμω, ἠλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον·
λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι,
ῥίπτασκον τεταγὼν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἵκηται
γῆν ὀλιγηπελέων· ἐμὲ δ' οὐδ' ὧς θυμὸν ἀνίει
ἀζηχὴς ὀδύνη Ἡρακλῆος θείοιο,
τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας,

16 FOIΔ 24. 25 Vulg. θυμὸς ἀνίει ἀζηχὴς ὀδύνῃ —

— 17. καί σε πληγῇσιν ἱμάσσω. Argutantur in his veteres. v. Obſſ. noli dubitare, vere de verberibus agi; res geritur ex rudium et ferociorum aetatum ſenſu et more. — 16. αὖτε. iterum, vt ante ad puniendam fraudem ad Herculem perdendum inuentam.

18—30. Niſi haec a ſeriore manu inſerta ſunt, ſatis ea teſtantur, extitiſſe carmina vetuſtiora de rebus Herculis, quibus hoc eius naufragium ad inſulam Con copioſius expoſitum eſſet, vna cum poena Iunoni inflicta, cum illa tempeſtatem in Herculem mouerat, Ioue ſopito. v. Ξ, 249 ſqq.

19. περιέβαλον δεσμὸν χερσίν. — 21. ἠλάστεον, de ſenſu mixto ex indignatione et miſeratione. v. Obſſ. —

23. ῥίπτασκον τεταγών. apprehenſum proturbaui. vt A, 521 ῥίψε ποδὸς τεταγὼν, vbi v. Obſſ. Videntur reſpici ea, quae de Vulcano narrata ſunt A, 591 ſqq. cf. Obſſ. ſup. ad 19. — 26. τὸν σὺ ξὺν Βορέῃ. Videtur Iuno in Heraclea Boream in ſuas partes traxiſſe, eodem modo, quo in Iliade Somnum Ξ, 231 ſq. Adeo multa ſunt, quae arguunt, antiquiora extitiſſe carmina, e quibus Homerus profecit.

πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα,
καί μιν ἔπειτα Κόωνδ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας.
τὸν μὲν ἐγὼ ἔνθεν ῥυσάμην, καὶ ἀνήγαγον αὖτις
Ἄργος ἐς ἱππόβοτον, καὶ πολλά περ ἀθλήσαντα.
τῶν σ' αὖτις μνήσω, ἵν' ἀπολλήξῃς ἀπατάων·
ὄφρα ἴδῃς, ἤν τοι χραίσμῃ φιλότης τε καὶ εὐνὴ,
ἣν ἐμίγης ἐλθοῦσα θεῶν ἄπο, καί μ' ἀπάτησας.
Ὣς φάτο· ῥίγησεν δὲ βοῶπις πότνια Ἥρη,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἴστω νῦν τόδε Γαῖα καὶ Οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε,

29 Vulg. ἐγών. 32 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΙΣ vulg. ὄφρ' εἰδῇς 34 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 35 ΦΩΝΗΣΑΣΑ ϜΕΠΗ

— 27. πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον. cursu deiectum, nam Argos reditum parabat, tempestate in altum euexisti, ita vt naufragio facto Con enataret, aut naue quassata eo deferretur. — 29. 30. Herculem incolumem Argos reduxit Iupiter καίπερ ἀθλήσαντα πολλά. Ordo fabulae videtur diuersus esse ab eo, quem alii sequuntur, cum ab insula Co Herculem in Pallenen deduxerunt. (Apollod. II, 7, 1.) Nisi poeta ista aduersus Gigantes gesta praeterit, et reditum serius factum solum memorat; omisso etiam praelio, quod cum Meropibus in insula Co fecit.

34—47. Iuno iurat, Neptunum suo ipsius iudicio Achiuis opitulari, nec se ei auctorem consilii fuisse. Itaque Somnus nuntium ad Neptunum, nullo Iunonis monitu, pertulerat Ξ, 354.

36. Iurari per numina antiquissima, eaque esse ipsa naturae elementa, iam alibi vidimus, vt Γ, 276 sq. Nunc quoque adiicitur obtestatio per res carissimas vs. 39. 40. scil. tam verum esse id, quod testamur, quam cara res est per quam iuramus. Sunt autem ii per quos iuramus, pro testibus; hinc formula: quae proprie ad Γαῖαν et Οὐρανὸν et Στύγα, pro Orco, et Infe-

καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅστε μέγιστος
ὅρκος, δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι·
σή θ' ἱερὴ κεφαλὴ, καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν
κουρίδιον, τὸ μὲν οὐκ ἂν ἐγώ ποτε μὰψ ὀμόσαιμι·
μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
πημαίνει Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει·
ἀλλά που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει·
τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιούς.
αὐτάρ τοι καὶ κείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην,
τῇ ἴμεν, ᾗ κεν δὴ σὺ, Κελαινεφὲς, ἡγεμονεύεις.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἶσον ἐμοὶ φρονέουσα μετ' ἀθανάτοισι καθίζοις,
τῷ κε Ποσειδάων γε, καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλῃ,
αἶψα μεταστρέψειε νόον, μετὰ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ.

44 ΝΗΤΣΙ FΙΔΩΝ 45 Vulg. κᾀκείνῳ 48 ΑΜΕΙΒΟΜΕΝΟΣ FΕΠΕΑ 49 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 50 FΙΣΟΝ

ris dictam, ſpectat; improprie ad caput et torum mariti; quae pro pignore fidei et veritatis ſunt habenda. — 37. *κατειβόμενον*, ὃ ἐκ πέτρης καταλείβεται ap. Heſiod. Theog. 786. — 46. *τῇ ἴμεν ᾗ κεν* — pro *ὁμοφρονεῖν σοι*. Mox *ἶσον φρονεῖν*.

47—77. Iupiter placatus (hoc enim eſt *μειδήσας*, vt ſaepe, ridere) Iridem et Apollinem ad ſe mitti mandat Iunoni, ſimulque conſilium aperit, Achiuorum partes non ante fore ſuperiores, quam Achilli pro iniuria illata ab Agamemnone ſatisfactum fuerit.

51. *βούλεται ἄλλῃ*, ſi conſulit in diuerſum, alia conſilia ſequitur, alia ſentit. —

ἀλλ' εἰ δή ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις,
ἔρχεο νῦν μετὰ φῦλα θεῶν, καὶ δεῦρο κάλεσσον
Ἶριν τ' ἐλθέμεναι, καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον,
ὄφρ' ἣ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἔλθῃ, καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι,
παυσάμενον πολέμοιο, τὰ ἃ πρὸς δώμαθ' ἱκέσθαι·
Ἕκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων,
αὖτις δ' ἐμπνεύσῃσι μένος, λελάθῃ δ' ὀδυνάων,
αἳ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
αὖτις ἀποστρέψῃσιν, ἀνάλκιδα φύζαν ἐνόρσας·
φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι
Πηλείδεω Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον
Πάτροκλον, τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχεϊ φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἰλίου προπάροιθε, πολεῖς ὀλέσαντ' αἰζηοὺς
τοὺς ἄλλους, μετὰ δ', υἱὸν ἐμὸν Σαρπηδόνα δῖον·

55 ϜΙΡΙΝ 57 ϜΕΙΠΗΙΣΙ ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 58 ΤΑ ϜΑ 64 ϜΟΝ ϜΕΤΑΙΡΟΝ 66 ϜΙΛΙΟΘΙ

60. λελάθῃ δ' ὀδυνάων *faciat eum obliuiſci dolores*, pro dolorem e vulnere leniat.

63. ἐμπέσωσι νηυσὶν Ἀχιλλῆος. De toto loco v. Obſſ. Si Homerica haec ſunt, quod mihi non perſuadere poſſum, non proprie accipienda ſunt; nam fugientes Achiui in ſuas naves irruerunt, non in Achillis; cuius tamen ſtationi proximo loco Achiuorum ceterorum naues ſtabant, ita vt irruendo in has videri poſſent etiam ad Achillis ſtationem peruenire. Reſpiciunt autem haec dicta Achillis ſup. I, 646—651. — 64. ὁ δ' ἀνστήσει ὃν ἑταῖρον Patroclum ſcil. non proprio ſuaſu, ſed Patrocli precibus exoratus. Mox tamen periculo ingraueſcente Patroclum morantem ipſe excitat vt feſtinet Π, 126 ὄρσεο, διογενὲς Πατρόκλεις.

τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς.
ἐκ τοῦδ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν
αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερές, εἰσόκ' Ἀχαιοὶ
Ἴλιον αἰπὺ ἕλοιεν, Ἀθηναίης διὰ βουλάς.
τὸ πρὶν δ' οὔτ' ἄρ' ἐγὼ παύω χόλον, οὔτε τιν' ἄλλων
ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἐάσω,
πρίν γε τὸ Πηλείδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ·
ὥς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῷ δ' ἐπένευσα κάρητι
ἤματι τῷ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἥψατο γούνων,
λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὄλυμπον.
ὡς δ' ὅταν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, ὅστ' ἐπὶ πολλὴν

71 ϜΙΛΙΟΝ 72 Vulg. παύσω 75 ϜΟΙ 80 Vulg. ὅτ' ἀναΐξῃ

et Myrmidones exeuntes castris ad strenuam pugnam excitat Π, 200. 210. — 68. *τοῦ δὲ χολωσάμενος*, Patrocli caussa; non, Sarpedonis: quod rerum ordini adversatur. — 69. *ἐκ τοῦδ' ἄν τοι*. non hoc factum demum Hectore caeso, sed iam a Patrocli exitu v. 64. 65. huc erit retrahendum. sed v. Obss. — 70. *τεύχοιμι* pro *τεύξω*. — 71. *Ἀθηναίης διὰ βουλάς*, dolo equi lignei inuento; v. Od. Θ, 492. etiam ducto in arcem Vlysse et Diomede ad Palladium auferendum et alia: quae seriora sunt Iliade. — 75. respiciunt Il. A, 523 sq.

78 — 167. Iuno in Olympum redux exponit diis peruicacem Iouis voluntatem; tum a v. 109 Martem docet mortem Ascalaphi: quem ira excandescentem aegre coercet Athene — 142. tum Iuno Iridi et Apollini mandata Iouis nuntiat — 167. a quibus ea mox peraguntur.

80. Celebrata laudibus cum altero loco Od. H, 36 *νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ*

γαῖαν ἐληλουθὼς, φρεσὶ πευκαλίμῃσι νοήσῃ,
ἔνθ' εἴην, ἢ ἔνθα, μενοινήσειέ τε πολλά·
ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη·
ἵκετο δ' αἰπὺν Ὄλυμπον· ὁμηγερέεσσι δ' ἐπῆλθεν
ἀθανάτοισι θεοῖσι Διὸς δόμῳ· οἱ δὲ ἰδόντες,
πάντες ἀνήϊξαν, καὶ δεικανόωντο δέπασσιν.
ἡ δ' ἄλλους μὲν ἔασε, Θέμιστι δὲ καλλιπαρῄῳ
δέκτο δέπας, πρώτη γὰρ ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένῃ δὲ ἔοικας;

83 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 85 ϜΟΙ ΔΕ ϜΙΔΟΝΤΕΣ 89 ΦΩΝΗΣΑΣΑ ϜΕΠΕΑ vel ϜΕΠΗ 90 ΔΕ ϜΕϜΟΙΚΑΣ·

νόημα, comparatio celeritatis motus cum celeritate cogitandi; memorabilis in hoc, quod comparatio a re ducta eſt, quae ſub ſenſus non cadit. Ornauit rem multis verſibus in Mineruae deſcenſu Apollon. II, 541 ſq. iisque paullum impeditis. Translata quoque comparatio in Hymnos, in Apoll. 448 in Mercur. 43. — ὅταν ἀΐξῃ νόος. cum animus celerrime *ſe mouet*, h. e. *cogitat*. ἔνθ' εἴην. *hic eram illic eram*. ſi eſt pro ἦειν. Sin, quod minus bene ſit, manemus in εἴην, erit optatiue, *vtinam ſim* vel proficiſcar. v. Obſſ. recordatione facta celerrime mens diuerſas terras tanquam praeſentes intuetur. — 85. Honos deae reduci in Iouis δῶμα, Oecum, habitus ad mores ſaeculi eſt adumbratus; *aſſident dii epulis*, hactenus ὁμηγερέες, et ἀνήϊξαν, ἀνώρουσαν, ἀνέσταν, *ſurgunt* de ſuo quisque loco venientique *poculum ſuum propinant:* hoc eſt — 86 δεικανόωντο δέπασσιν. Commode meminit Koeppen alterius loci I, 666. 7. de redeuntibus legatis. At illa *a Themide*, primo loco ſibi obuia facta, poculum accipit.

90. τίπτε βέβηκας, *cur*

ἦ μάλα δή σε φόβησε Κρόνου παῖς, ὅς τοι ἀκοίτης;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
μή με, θεὰ Θέμι, ταῦτα διείρεο· οἶσθα καὶ αὐτή,
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
ἀλλὰ σύ γ' ἄρχε θεοῖσι δόμοις ἔνι δαιτὸς ἐίσης.
ταῦτα δὲ καὶ μετὰ πᾶσιν ἀκούσεαι ἀθανάτοισιν,
οἷα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται· οὐδέ τι φημὶ
πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, οὔτε βροτοῖσιν,
οὔτε θεοῖς, εἴπερ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὔφρων.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα καθέζετο πότνια Ἥρη·
ὄχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί· ἡ δὲ γέλασσε
χείλεσιν, οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν
ἰάνθη· πᾶσι δὲ νεμεσσηθεῖσα μετηύδα·

93 ΔΙΕΙΡΕΟ ϜΟΙΣΘΑ 95 ΕϜΙΣΗΣ 97 ΚΑΚΑ ϜΕΡΓΑ 100 ϜΕΙΠΟΥΣΑ — ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 101 Vulg. ἡ δ' ἐγέλασσε

venis huc? — 94. ὑπερφίαλος haud dubie *ſuperbiam* cum *truculentia* denotat, vt ἀπηνὴς *durus* et immitis eſt, qui ipſi coniugi acerbus et ſaeuus eſt. Vtrumque h. l. ad peruicaciam ſpectat in partibus Troianorum tuendis aduerſante Iunone. — 95. ἄρχε δαιτὸς ſiue poculo ſumto, ſiue potius ciborum portione accepta: qui ſolebant ex ordine diſtribui ſingulis menſa cuique appoſita: ideo neceſſe erat, aliquem e pluribus ἄρχειν δαιτὸς primo loco appoſitis ei epulis. — 97. πιφαύσκεται h. l. *denuntiat*, *minatur*; e generali notione, *declarat*.

102. οὐδὲ μέτωπον — ἰάνθη. non explicita frons, ſed corrugata ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν. apparet adeo et Iunonem, vti Iouem, habuiſſe nigricantia ſupercilia. — At quaeritur de animi ſenſu, vnde hic riſus aut potius irriſio profecta ſit. Ad maleuolentiam Iunonis et χαιρεκακίαν, quod nunc

Νήπιοι, οἳ Ζηνὶ μενεαίνομεν ἀφρονέοντες,
ἢ ἔτι μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν, ἆσσον ἰόντες,
ἢ ἔπει, ἠὲ βίῃ· ὁ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίζει,
οὐδ' ὄθεται· φησὶ γὰρ ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
κάρτεΐ τε σθένεΐ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος.
τῷ ἔχεθ', ὅ ττι κεν ὔμμι κακὸν πέμπῃσιν ἑκάστῳ·
ἤδη γὰρ νῦν ἔλπομ' Ἄρηΐ γε πῆμα τετύχθαι·

106 ϜΕΠΕΙ 109 ΠΕΜΠΗΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ 110 ϜΕΛΠΟΜ

deos ὀχθῆσαι vidit, aut quod tristem casum Marti nuntiatura est, trahere nolim; videtur esse risus ex indignatione, cum sensu stolidi consilii, quod Iouis decreta rescindere voluere, nullo cum effectu: hoc postulat adiunctum νεμεσσηθεῖσα, et ipsa oratio: Νήπιοι οἳ — Iungenda autem sunt πᾶσι μετηύδα.

104—142. Iuno primo deorum temeritatem incusat, et a consilio repugnandi Ioui deterret, tum Marti Ascalaphi filii mortem nuntiat; quo audito ille furens ad vltionem sumendam prosiliens aegre a Minerua coercetur. Obuia est designatio diuersae indolis in Marte et Minerua; quemadmodum et illud, quod stolidus et viribus ferox Mars a prudentiore et moderatiore dea exui armis, obiurgari, et 142 sedili suo collocari se patitur.

105. καταπαυσέμεν h. l. *coercere.* ἆσσον ἰόντες, eum inuadentes, manum iniicientes. v. Obss. ad A, 567. ἆσσον ἰόνθ'. — 106. ἀφήμενον *seorsum ab aliis sedentem;* bene adiectum, nam hoc est quod impotentibus dolorem creat, si se non adhibitis alium suas res agere vident. — 107. φησὶ γὰρ, non, *ait,* sed, *nouit, intelligit,* se longe praestare. Koeppen ad Θ, 17 sq. reuocat. — 109. ἔχετε, ἀνέχεσθε. Est scilicet notum illud: *vana est sine viribus ira.* — 110. Ferat quisque aequo animo, quod ei acciderit, vti nunc Marti ferendum, quod

υἱὸς γάρ οἱ ὄλωλε μάχῃ ἔνι, φίλτατος ἀνδρῶν,
Ἀσκάλαφος, τὸν φησὶν ὃν ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ Ἄρης θαλερὼ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ', ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·
Μὴ νῦν μοι νεμεσήσετ', Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
τίσασθαι φόνον υἷος, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
εἴπερ μοι καὶ μοῖρα, Διὸς πληγέντι κεραυνῷ
κεῖσθαι, ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίῃσιν.
Ὣς φάτο· καί ῥ' ἵππους κέλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε
ζευγνύμεν· αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσετο παμφανόωντα.
ἔνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος
πὰρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη,
εἰ μὴ Ἀθήνη, πᾶσι περιδδείσασα θεοῖσιν,
ὦρτο δι' ἐκ προθύρου, λίπε δὲ θρόνον, ἔνθα θάασσε.
τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆς κόρυθ' εἵλετο, καὶ σάκος ὤμων,

111 ΓΑΡ ϜΟΙ   112 ΦΗΣΙ ϜΟΝ   121 Vulg. ἔνθα κέ κε

filio orbatus est. ἔλπομαι *vereor*, vt faepe. Afcalaphi nex memorata N, 518 fq. — 113. 4. Adeo dii hominum rudiorum mores referunt. Vidimus hoc idem in Afio M, 162. Ceterum ad fenfum res bene eft expreffa adiunctis χερσὶ καταπρηνέσσι.

115. μὴ νεμεσήσετε — τίσασθαι. pro *ne me retinete*, dixit, ne mihi fuccenfete, fc. improbando, tanquam rem temerariam aggreffuro. — 117. 8. Lucem habet locus comparatis verff. E, 886 ad quos vide. — 119. Δεῖμος et Φόβος, *Terror* et *Horror*, funt θεράποντες Martis iidemque filii, quos iubet equos iungere; non autem funt equorum nomina. v. Obff.

124. ὦρτο δι' ἐκ προθύρου· διῆλθε fc. διὰ τοῦ δώματος. Od. Δ, 37 ἐκ μεγά-

ἔγχος δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ἑλοῦσα
χάλκεον· ἡ δ' ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα·
Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως
οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς;
οὐκ ἀΐεις, ἅτε φησὶ θεὰ λευκώλενος Ἥρη;
ἣ δὴ νῦν παρ Ζηνὸς Ὀλυμπίου εἰλήλουθεν.
ἦ ἐθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ,
ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ,
αὐτὰρ τοῖς ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι;
αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς
λείψει, ὁ δ' ἡμέας εἶσι κυδοιμήσων ἐς Ὄλυμπον·
μάρψει δ' ἑξείης, ὅστ' αἴτιος, ὅστε καὶ οὐκί.
τῷ σ' αὖ νῦν κέλομαι μεθέμεν χόλον υἷος ἑῆος·
ἤδη γάρ τις, τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων,
ἢ πέφατ', ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται· ἀργαλέον δὲ
πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεήν τε τόκον τε.
Ὣς εἰποῦσ', ἵδρυσε θρόνῳ ἔνι θοῦρον Ἄρηα.
Ἥρη δ' Ἀπόλλωνα καλέσσατο δώματος ἐκτὸς,

126 Vulg. ἐκ χειρὸς 127 ΗΙ ΔΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 142 ϜΕΙΠΟΥΣ

ῥοιο διέσσυτο. quod Koeppen bene meminerat. — 128. φρένας ἠλὲ, μάταιε, ἠλίθιε. ſtolide, periiſti. v. Obſſ. Dicit autem haec verba, obiurgando, καθήπτετο, dum interea eum in δῶμα reducit manu. — 132. 133. expertus multa mala, ἂψ ἴμεν (σὺν) ἀνάγκῃ, καίπερ ἀχνύμενος. — 135. Iterum in Ioue ira deſcribitur hominum rudiorum necdum vllo decori ſenſu imbutorum. — 136. εἶσιν, ἐλεύσεται ἐφ' ἡμᾶς, κυδοιμήσων, ὥστε θορυβῆσαι, σὺν κυδοιμῷ. — 136. 7. Similia facta iam vidimus memorata Ξ, 256 ſq. A, 590 ſq. et videbimus mox 137.

143. Nunc Iridi et Apol-

Ἶριν θ', ἥ τε θεοῖσι μετ' ἄγγελος ἀθανάτοισι·
καί σφεας φωνήσασ', ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ζεὺς σφὼ εἰς Ἴδην κέλετ' ἐλθέμεν ὅττι τάχιστα·
αὐτὰρ, ἐπὴν ἔλθητε, Διός τ' εἰς ὦπα ἴδησθε,
ἔρδειν, ὅ ττι κε κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσα πάλιν κίε πότνια Ἥρη·
ἕζετο δ' εἰνὶ θρόνῳ· τὼ δ' ἀΐξαντε πετέσθην,
Ἴδην δ' ἵκανον πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
εὗρον δ' εὐρυόπα Κρονίδην ἀνὰ Γαργάρῳ ἄκρῳ
ἥμενον, ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο·
τὼ δὲ πάροιθ' ἐλθόντε Διὸς νεφεληγερέταο,
στήτην· οὐδὲ σφῶϊν ἰδὼν ἐχολώσατο θυμῷ,

144 ϜΙΡΙΝ. Vulg. μετάγγελος. 145 ΦΩΝΗΣΑΣΑ ϜΕΠΕΑ vel ϜΕΠΗ 147 ΩΠΑ ϜΙΔΗΣΘΕ 149 ϜΕΙΠΟΥΣΑ — ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 155 ΣΦΩΕ ϜΙΔΩΝ. v. Obff.

lini Iouis mandata exponit Iuno; tum 150 illi ad Iouem properant. Ille 157 Iridem ad perferenda Neptuno mandata mittit; 167 Iris paret iuffis.

143. *δώματος ἔξω.* mandata dat Iuno clam ceteris diis, feu omnino, ne diis bilem moueat, feu ne faltem Marti, qui modo ad fanam mentem redierat. Quaerere licet, vnde Apollo nunc in Olympo adfuerit, cum ille antea ex Pergamo fere profpiciens memoratus fit Δ, 508. Ε, 460. Η, 21. Refpondendum eft, eum ad concilium deorum vocatum Il. Θ, pr. in Olympo manfiffe. Etfi mox Il. Κ, 515 ille profpicit Vlyffem et Diomedem Athene comite incedentem, et iam ante Θ, 311 Teucri fagittam aberrare facit. Verum haec et fimilia funt extra epicum narrandi ordinem.

147. cum coram Ioue conftiteritis. v. Obff.

153. *θυόεν νέφος* fragrans *ἀμβρόσιον.* eft eadem nubes Ξ, 350. — 155. *οὐδὲ σφῶϊν ἐχολώσατο,* propter confilia

ὅττι οἱ ὦκ' ἐπέεσσι φίλης ἀλόχοιο πιθέσθην·
Ἶριν δὲ προτέρην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, Ποσειδάωνι ἄνακτι
πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι·
παυσάμενόν μιν ἄνωχθι μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεται, ἀλλ' ἀλογήσει,
φραζέσθω δὴ ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
μή μ' οὐδὲ, κρατερός περ ἐὼν, ἐπιόντα ταλάσσῃ
μεῖναι· ἐπεὶ εὖ φημὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἶσον ἐμοὶ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων εἰς Ἴλιον ἱρήν.
ὡς δ' ὅταν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς, ἠὲ χάλαζα

156 ϜΟΤΙ ϜΟΙ ΩΚΑ ϜΕΠΕΣΣΙ 157 ϜΙΡΙΝ — ϜΕΠΕΑ 158 ΙΘΙ ϜΙΡΙ — ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 162 ΟΤ ϜΕΠΕΕΣΣ vel, vt Bentl. ΟΤΧΙ ϜΕΠΕΣΣ 165 ΕΠΕΙ ϜΕΤ. vulg. ἐπεὶ ἔο. 167 ϜΙΣΟΝ 168 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 169 ΕΣ ϜΙΛΙΟΝ

cum Iunone communia, puto. — 163. *Φραζέσθω μὴ* nunc eſt, *videat, caueto ne,* — *μὴ καίπερ κρατερὸς ἐὼν, οὐδὲ* (alias *οὐδ' ὧς*) *ταλάσσῃ μεῖναι ἐμὲ ἐπιόντα.* — 165. *ἐπεὶ εὖ φημί.* pro *αὐτοῦ.* v. Obſſ. — 166. *τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ,* et tamen ille haud veretur, ille audet, ſe aequiparare mihi, quem alii metuunt. — 169. Non in vrbem contendere poterat Iris ad euocandum Neptunum, qui intererat pugnae; ergo *εἰς Ἴλιον* h. l. *ad loca circa, ante vrbem.*

170. Comparatio celeritatis in deſcenſu Iridis cum niue vel grandine habet

ψυχρὴ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὣς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἶρις,
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
Ἀγγελίην τινά τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
ἦλθον δεῦρο φέρουσα παρὰ Διὸς αἰγιόχοιο·
παυσάμενόν σε κέλευσε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο,
ἔρχεσθαι μετὰ φῦλα θεῶν, ἢ εἰς ἅλα δῖαν.
εἰ δέ οἱ οὐκ ἐπέεσσ' ἐπιπείσεαι, ἀλλ' ἀλογήσεις,
ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων
ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι· σὲ δ' ὑπεξαλέασθαι ἀνώγει
χεῖρας, ἐπεὶ σέο φησὶ βίῃ πολὺ φέρτερος εἶναι,
καὶ γενεῇ πρότερος· σὸν δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ
ἶσόν οἱ φάσθαι, τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη κλυτὸς Ἐννοσίγαιος·
ὢ πόποι, ἦ ῥ', ἀγαθός περ ἐὼν, ὑπέροπλον ἔειπεν,
εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίῃ ἀέκοντα καθέξει.
τρεῖς γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφεοὶ, οὓς τέκετο Ῥέα,
Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισιν ἀνάσσων.
τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

172 ΩΚΕΑ FIPIΣ 176 Vulg. σ' ἐκέλευσε. 177 Vulg. ἔρχεσθ' ἢ 178 ΔΕ FOI OΥ FΕΠΕΕΣΣ vel OΥΧΙ FΕΠΕΣΣ 179 Vulg. κἀκεῖνος. 183 FIΣON FOI 185 ΕFΕΙΠΕ 186 AFΕΚΟΝΤΑ 187 Vulg. τέκε Ῥείη. 188 ΕΝΕΡΟΙΣΙ FΑΝΑΣΣΩΝ 189 f. δέδαστο, ἕκαστος.

ἐνέργειαν. — 182: 3. v. sup. 166. 7. — 186. καθέξει. sup. 105 erat καταπαύειν pro *coercere*. ἀγαθός περ h. l. fortis, vt A, 275 adeoque potens. — 189. τιμῆς. Quod et Hesiodo modo τιμὴ, modo γέρας est Θ. 112. 882. inprimis 421 sqq. At inf. est μοῖρα 195 vt Hesiod. 413 et αἶσα 209.

ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεί,
παλλομένων, Ἀΐδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα·
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσι.
γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων, καὶ μακρὸς Ὄλυμπος·
τῷ ῥα καὶ οὔ τι Διὸς βέομαι φρεσίν· ἀλλὰ ἕκηλος,
καὶ κρατερός περ ἐών, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ.
χερσὶ δὲ μή τι με πάγχυ, κακὸν ὥς, δειδισσέσθω.
θυγατέρεσσιν γάρ τε καὶ υἱάσι κέρδιον εἴη
ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὓς τέκεν αὐτός·
οἱ ἕθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκῃ.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
οὕτω γὰρ δή τοι, Γαιήοχε κυανοχαῖτα,
τόνδε φέρω Διῒ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε;
ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.
οἶσθ', ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐρινύες αἰὲν ἕπονται.

194 ΑΛΛΑ ϜΕΚΗΛΟΣ 196 Bentl. κακὸν ϝώς, 198 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 199 ϜΟΙ ϜΕΘΕΝ 200 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 204 ϜΟΙΣΘ

— 191. παλλομένων sc. τῶν πάλων, τῶν κλήρων, *iactis sortibus*. v. Obſſ. — 192. 3. Vides οὐρανὸν et Ὄλυμπον discerni: v. ad A, Exc. VIII. Diuiſio autem vniuerſi haec eſt, Ioui ceſſiſſe caelum, ſeu nubes et aerem, Neptuno mare, Plutoni loca infera: terram autem et Olympum in communi ditione et vſu habitum eſſe. — 194. οὔ τι Διὸς βέομαι φρεσίν. *non ego incedam*, h. *agam*, *ex ſententia Iouis*. v. Obſſ.

198. 9. βέλτιον εἴη, αὐτὸν ἐπιπλήττειν τὰ τέκνα ἑαυτοῦ. ὀτρύνοντος ſimpl. κελεύοντος qui iuſſis eius parebunt vel inuiti.

203. μεταστρέψεις ſc. τὰς φρένας. — ἐσθλῶν h. l. prudentum. — 204. Erinnyes ſunt vltrices pietatis in ſuos violatae; vt in parentes; nunc et in fratrem natu maiorem: iis adſunt, ad-

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἶρι θεὰ, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ·
ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππόταν ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μέν κε νεμεσσηθεὶς ὑποείξω·
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, καὶ ἀπειλήσω τόγε θυμῷ·
αἴκεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥρης, Ἑρμείω τε, καὶ Ἡφαίστοιο ἄνακτος,
Ἰλίου αἰπεινῆς πεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσει
ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν,
ἴστω τοῦθ', ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, λίπε λαὸν Ἀχαιϊκὸν Ἐννοσίγαιος·

205 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 206 ϜΙΡΙ — ΤΟΥΤΟ ϜΕΠΟΣ — ΕϜΕΙΠΕΣ 207 ΑΙΣΙΜΑ ϜΕΙΔΗΙ 209 ͰΟΠΟΤΕ ϜΙΣΟΜΟΡΟΝ 210 ΧΟΛΩΤΟΙΣΙ ϜΕΠΕΕΣΣΙ 214 ͰΗΦΑΙΣΤΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 215 ϜΙΛΙΟΥ 217 ϜΙΣΤΩ 218 ϜΕΙΠΩΝ

ſtant, infeſtae (nam hoc ſenſu *ἕπεσθαι* occurrit, vt de Ἄτῃ I, 508.) vt vlciſcantur iniurias iis factas. Translatum autem h. l. ad deos vt puniantur per Erinnyas ob violatum fas; vti periurii poenas luunt ſup. 37.

207. *ἐσθλὸν καὶ τὸ τ.* — *αἴσιμα εἰδῇ.* pro *αἴσιμος εἴη. ἀγαθόν ἐστι καὶ, τὸ συνετὸν εἶναι τὸν ἀγγέλλοντα.* vt et Euſtath. *πολλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς κατορθοῖ.* — 209. *ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ,* per ipſos natales, tanquam fratrem, idem ius habentem, *deſtinatum* ad eandem ſortem, dixit, pro *impertitum* portione pari. — 210. *νεικείειν obiurgare cum minis.* — 212. *ἀπειλήσω τόγε θυμῷ.* adiectum *θυμῷ,* vſu antiquo, apud animum meum; — 213. *ἄνευ ἐμέθεν.* non,

δῦνε δὲ πόντον ἰὼν, πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί·
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἔρχεο νῦν, φίλε Φοῖβε, μεθ' Ἕκτορα χαλκοκορυστήν·
ἤδη μὲν γάρ τοι γαιήοχος Ἐννοσίγαιος
οἴχεται εἰς ἅλα δῖαν, ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν
ἡμέτερον· μάλα γάρ τε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι,
οἵπερ ἐνέρτεροί εἰσι θεοὶ, Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες.
ἀλλὰ τόδ' ἠμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον, ἠδέ οἱ αὐτῷ
ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσσηθεὶς ὑπόειξε
χεῖρας ἐμάς· ἐπεὶ οὔ κεν ἀνιδρωτί γ' ἐτελέσθη.
ἀλλὰ σύ γ' ἐν χείρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,

224 Vulg. μάλα γάρ κε   226 ΗΔΕ FOI

ſine; ſed *ſeorſum* a nobis, *contra voluntatem noſtram.* — 219. de diſceſſu Neptuni: πόθεσαν δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ ſc. μιν. cf. ſup. ad B, 703.

220—262. Nunc Apollini mandata dat Iupiter, vt ad Hectorem recreandum ſe conferat et Achiuis pavorem iniiciat; Hectori vires reſtituuntur.

220. Euocatus a Iunone Apollo 143 vna cum Iride ad Idam ſe contulerat 150 cui datis mandatis, ad Apollinem nunc ſe conuertit Iupiter. — 224. Senſerunt pugnam mecum initam etiam Titanes, qui cum Crono in Tartaro habentur, vt ſupra Θ, 479. 480 vidimus et Ξ, 274. v. Obſſ. — 226. *et mihi et ipſi hoc magis expedit.* — 228. ἐτελέσθη. ſc. τὸ πρᾶγμα niſi e 224 μάχην malis. — 229. Aegis h. l. in Apollinis manu, ſed accepta a Ioue. cf. inf. 308 ſq. vbi Ioui ea a Vulcano elaborata eſſe narratur. 318. Alia de Aegide Iouis v. ſup. ad E, 736 ſq. et ad B, 447. Ea θυσσανόεσσα, fimbriis aureis dependentibus ex ora. v. ibid. ad terrorem iniiciendum inprimis ſplendore, tum et fimbriarum motu, dum ori aduerſi hoſtis in-

τῇ, μάλ' ἐπισσείων, φοβέειν ἥρωας Ἀχαιούς.
σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, Ἑκατηβόλε, φαίδιμος Ἕκτωρ·
τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ
φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκωνται·
κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε,
ὥς κε καὶ αὖτις Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
βῆ δὲ κατ' Ἰδαίων ὀρέων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκέϊ, φασσοφόνῳ, ὅστ' ὤκιστος πετεηνῶν·
εὗρ' υἱὸν Πριάμοιο δαΐφρονος, Ἕκτορα δῖον,
ἥμενον, οὐδ' ἔτι κεῖτο· νέον δ' ἐσαγείρετο θυμόν,
ἀμφὶ ἓ γιγνώσκων ἑτάρους· αὐτὰρ ἆσθμα καὶ ἱδρὼς

230 Vulg. τὴν μάλ' ἐπισσείων. 231 FEKATHBOΛE 232 FOI 234 FEPΓON TE FEΠOΣ TE 237 IPHKI FEFOIKΩΣ 240 Vulg. ἐσαγείρατο 241 AMΦI FE

tentatur. — μάλα ἐπισείων, ἐκφόβει.

232—235. Achiuis ab Hectore *ad mare* fugatis *alium rationem recreandi* eos adhibebit Iupiter: Patroclo in pugnam prodeunte, mox ipso Achille. Τόφρα γὰρ οὖν οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν — Recreatur Hector, et restituuntur ipsi vires primo, dum ille se ex animi deliquio recipit; hactenus illud τόφρα — ὄφρα locum non habet; tum vero, viribus refectis, virtus eius excitatur et incenditur, vt fortiter pugnet, donec Achiuorum fuga ad naues facta sit. Haec duo in verbis sunt comprehensa.

237. 8. Ἴρηκι ἐοικὼς ὠκέϊ: pro pedestri ἱέρακι ὅμοιος ὠκύτητι. Vsus erat comparatione Il. N, 62 sqq. φασσοφόνῳ. Est adeo accipiter hoc ipso nomine etiam ab Aristotele designatus, quod palumbes venatur: Hist. An. IX, 36. — 241. ἆσθμα καὶ ἱδρὼς sudor gelidus corporis

παύετ', ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, υἱὲ Πριάμοιο, τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων
ἧσ' ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος ἱκάνει;
Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε θεῶν, ὅς μ' εἴρεαι ἄντην;
οὐκ ἀΐεις, ὅ με νηυσὶν ἐπὶ πρύμνῃσιν Ἀχαιῶν,
οὓς ἑτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας
χερμαδίῳ πρὸς στῆθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς;
καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Ἀΐδαο
ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον ἄιον ἦτορ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
θάρσει νῦν, τοῖόν τοι ἀοσσητῆρα Κρονίων

243 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ 252 ΑϜΙΟΝ 253 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ

e deliquio animi. — 243. *ἐπεί μιν ἔγειρε Διὸς νόος* quod e deliquio se receperat Hector, quod altera vice passus erat sup. Ξ, 438. 439. Ioui tribuitur antiquo more; etsi ab Apolline curata re, iussu tamen Iouis.

244—270. Recreatur nunc Hector ab Apolline, vt iterum in pugnam procedere possit.

245. *ἱκάνει* (*ἐπί*) *σέ*. sollenni vsu vides poeticum ingenium, ea, quae simpliciter narrari poterant, mutans in drama et dialogum. — 248. *οὐκ ἀΐεις*, *scis*. proprie, *audito accepisti*, *nosti*. — 252. *ἐπεὶ φίλον ἄιον ἦτορ* *cum animam agebam*; in eo essem, vt animam efflarem. v. Obss.

254. *τοῖόν τοι*. *nam* me, deum magnum et potentem, praesentem, misit tibi Iupiter. Monuit Ernesti. Sic iam Δ, 390 *τοίη οἱ ἐπίῤῥοθος ἦεν Ἀθήνη*. item Ε, 808. 828. Apollon. Arg. I, 471 *Τοῖόν μ' Ἀρήνηθεν ἀ-*

ἐξ Ἴδης προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν,
Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον· ὅς σε πάρος περ
ῥύομ᾽, ὁμῶς αὐτόν τε καὶ αἰπεινὸν πτολίεθρον.
ἀλλ᾽ ἄγε, νῦν ἱππεῦσιν ἐπότρυνον πολέεσσι,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν ὠκέας ἵππους·
αὐτὰρ ἐγὼ προπάροιθε κιὼν, ἵπποισι κέλευθον
πᾶσαν λειανέω, τρέψω δ᾽ ἥρωας Ἀχαιούς.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
ὡς δ᾽ ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
δεσμὸν ἀποῤῥήξας θείῃ πεδίοιο κροαίνων,
εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
κυδιόων, ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ᾽ ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ᾽ ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
ὣς Ἕκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ᾽ ἐνώμα,

262 FΕΙΠΩΝ 264 Vulg. θείει 265 FΕΙΩΘΩΣ
268 ΡΙΜΦΑ FΕ — ΜΕΤΑ FΗΘΕΑ

ασσητῆρα κομίζεις. — 256. χρυσάορον Apollinem, *hastam auream* (nisi ἄορ quoque sagittam aliquando designauit) tenentem; ex antiquo sermone. v. ad E, 509. — 257. ὅς σε πάρος περ ῥύομαι, *tueri soleo*, semper tuitus sum. — 258. ἱππεῦσι — πολέεσσι. pro τῷ πλήθει ἱππέων. — 260. 1. quod *viam planam reddet* Apollo, ad discrimen spectat, quod antea Troiani metuerant, ne intra vallum impedimento essent currus: sup. M, 65. 81, 108 sq.

263. Praeclara comparatio Hectoris recreati cum equo prorumpente se et in pascua solita prosiliente. De vss. vide sup. ad E, 506—511. vbi iam lecti sunt. Comparatio h. l. in celeritate et alacritate quaerenda.

ὀτρύνων ἱππῆας, ἐπεὶ θεοῦ ἔκλυεν αὐδήν.
οἱ δ', ὥστ' ἢ ἔλαφον κεραὸν ἢ ἄγριον αἶγα
ἐσσεύοντο κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιῶται·
τὸν μέν τ' ἠλίβατος πέτρη καὶ δάσκιος ὕλη
εἰρύσατ', οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν·
τῶν δέ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λῖς ἠϋγένειος
εἰς ὁδὸν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας·
ὣς Δαναοὶ εἵως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἕκτορ' ἐποιχόμενον στίχας ἀνδρῶν,
τάρβησαν, πᾶσι δὲ παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός.
Τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀγόρευε Θόας, Ἀνδραίμονος υἱὸς,
Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι,

274 ϜΕΙΡΥΣΑΤ sed v. Obss. 275 ϜΥΠΟ ϜΙΑΧΗΣ vulg. ὑπαὶ 279 ϜΙΔΟΝ 280 Vulg. παραὶ

271—280. Conspectu Hectoris Achiui perterriti sunt: vt conspectu leonis venatores feram insectantes. *οἱ δ', ὥστ'* — refer ad 275 *ὣς Δαναοί.* et explenda est comparatio hunc in modum: *οἱ δὲ Δαναοὶ εἵως μεν — ἕποντο — αὐτὰρ τάρβησαν, οὕτως, ὡς κύνες καὶ ἀνέρες ἕπονται — καὶ ταρβοῦνται, ὅτε ἢ ἔλαφον ἢ αἶγα ἐσσεύοντο* etc. Est autem similitudo loci cum illo Λ, 474 — 482.

272. *ἐσσεύοντο. σεύονται ἐπὶ, διώκουσι.* et *εἰρύσατο,* pro *ἐρύεται.* et mox *ἀπέτραπε* pro *ἀποτρέπει.* Latini in his notionem *τοῦ solet* adiungunt. — 274. *οὐδ' ἄρα τε αἴσιμον ἦεν. οὐδέ τε ἄρα necdum sane αἴσιμον ἦν σφιν, οὐκ ἔμελλον κιχεῖν αὐτόν.* Plus tamen est in altero: non fatale erat, vt ipsi illum assequerentur. — 280. *παρὰ ποσὶ κάππεσε θυμός.* antiquo loquendi more, quod postea *ἔπεσε, κατέπεσεν, ἐξέπεσε.*

281—299. Thoas auctor est Achiuis, vt se in castra recipiant; promachis inter-

ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ· ἀγορῇ δέ ἑ παῦροι Ἀχαιῶν
νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειαν περὶ μύθων·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
οἷον δ' αὖτ' ἐξαῦτις ἀνέστη, Κῆρας ἀλύξας,
Ἕκτωρ· ἦ θήν μιν μάλα ἔλπετο θυμὸς ἑκάστου,
χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο·
ἀλλά τις αὖτε θεῶν ἐῤῥύσατο καὶ ἐσάωσεν
Ἕκτορ', ὃ δὴ πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι· οὐ γὰρ ἄτερ γε
Ζηνὸς ἐριγδούπου πρόμος ἵσταται, ὧδε μενοινῶν.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες·
πληθὺν μὲν προτὶ νῆας ἀνώξομεν ἀπονέεσθαι·
αὐτοὶ δ', ὅσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι,

283 ΔΕ FE 285 ΜΕΤΕFΕΙΠΕ 288 ΜΑΛΑ FΕΛΠΕΤΟ. et f. θυμὸς Ἀχαιοῖς pro ΘΥΜΟΣ FΕΚΑΣΤΟΥ 294 ΕΓΩ FΕΙΠΩ vulg. ἐγών.

ea hostis impetum a tergo illorum et ante castra sustinentibus. De *Thoante* v. B, 638.

283. 4. Magnifica laus Thoantis non modo a virtute, et quidem, siue eminus siue cominus ἄκοντι vel ἔγχει, esset pugnandum, (quam laudem Hector sibi arrogat H, 238—240.) verum etiam a facundia. ὁππότε κοῦροι ἐρίσσειεν περὶ μύθων. non tam certamine eloquentiae, quam, cuius sententia reliquos ad assensum pertrahat, in concione populi. cf. Obss. — 288. ἔλπετο *putabat vnusquisque eum occisum*, saltem letali vulnere percussum *esse ab Aiace*. — 293. οὐ γὰρ ἄτερ γε Διὸς (αὐτὸς) ἵσταται πρόμος ὧδε μενοινῶν. *nunc tanto robore et virtute instructus*. — 295. Thoas prudenter monet, vt Achiui ordinibus seruatis recedant, ne, ingruentibus Troianis turpi fuga dissi-

στείομεν, εἴ κε πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἴω καὶ μεμαῶτα
θυμῷ δείσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὅμιλον.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἀμφ' Αἴαντε καὶ Ἰδομενῆα ἄνακτα, [το.
Τεῦκρον, Μηριόνην τε, Μέγην τ' ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ὑσμίνην ἤρτυνον, ἀριστῆας καλέσαντες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον· αὐτὰρ ὀπίσσω
ἡ πληθὺς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ
μακρὰ βιβάς· πρόσθεν δὲ κί' αὐτοῦ Φοῖβος Ἀπόλλων,
εἱμένος ὤμοιϊν νεφέλην, ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν,

301 Vulg. Αἴαντα. ΙΔΟΜΕΝΗΑ ϜΑΝΑΚΤΑ 308 ϜΕΙΜΕΝΟΣ

pentur. — 297. στείομεν, εἴ κε. στῶμεν, ὡς, ἵνα, ἐρύξωμεν.

300—327. Thoanti obtemperant Achiui; aliquamdiu fortiter pugnant; tandem terrore ab Apolline incuſſo fugiunt effuſe.

302. *Meriones* Idomenei ſodalis. *Meges* Phylei f. (B, 627) ducebat copias ex Dulichio et Echinadibus. — 305. ὀπίσσω ἀπονέοντο. a tergo promachorum, verſus naues ſe recipiebant turmae. — 306. Τρῶες δὲ προὔτυψαν, progreſſi, cum illos recedere viderent. Magnificum, quod ſequitur, phantaſma! Praecedit agmen Apollo, Iouis aegidem quatiens: vt ſup. E, 592 praecedebant Mars et Enyo, et Υ, 94 Athene Achillem. Inuentum hoc debetur fabulis heroicis. Herculi in laboribus obeundis adſtabat Minerua, etiam in pugna cum Cycno, cui adſtabat curru Mars. — 308. εἱμένος ὤμοιϊν νεφέλην. quorſum nube amictum humeros, h. e. caligine inuolutum, incedentem facit poeta Apollinem? Vtique non eo conſilio vt lateat deus nec

δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέ', ἣν ἄρα χαλκεὺς
Ἥφαιστος Διῒ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν·
τὴν ἄρ' ὅγ' ἐν χείρεσσιν ἔχων, ἡγήσατο λαῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπέμειναν ἀολλέες· ὦρτο δ' ἀϋτὴ
ὀξεῖ' ἀμφοτέρωθεν· ἀπὸ νευρῆφι δ' ὀϊστοὶ
θρῶσκον· πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἄλλα μὲν ἐν χροῒ πήγνυτ' Ἀρηϊθόων αἰζηῶν·
πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ, πάρος χρόα καλὸν ἐπαυρεῖν,
ἐν γαίῃ ἵσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἆσαι.
ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν ἔχ' ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων,
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πίπτε δὲ λαός·
αὐτὰρ, ἐπεὶ, κατενῶπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων,
σεῖσ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν
ἐν στήθεσσιν ἔθελξε, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.

320 ΚΑΤΕΝΩΠΑ FΙΔΩΝ

agnofcatur; verum ad terrorem iniiciendum fpectat hoc, vti mox terret aegide vibrata. cf. ad Α, 47. — 309. Aegidem ἀμφιδάσειαν propter fimbrias θυσάνους. fup. 229. non enim eft h. l. aegis illa, Amaltheae pellis qua manus inuoluerat Iupiter in pugna cum gigantibus, fed clipeus *a Vulcano fabricatus*, adeoque ex aere feu auro, v. 310. — δῶκε φορήμεναι. *dederat:* inuoluit h. l. alterum: *fabricauerat* in vfum Iouis. — 312. Ἀργεῖοι nunc funt promachi, qui denfo agmine ftant et Troianam aciem fuftinent ingruentem. — 313. 4. ὀϊστοὶ δὲ ἀπέθρωσκον νευρῆφι, ἀπὸ τῆς νευρῆς. v. Obff. — 316. 317. Iam fup. vidimus Λ, 572. 573.

320. 1. 2. Concutiendo clipeo inprimis terrorem iniectum effe in aperto eft; fcilicet fplendore metalli praeftringente oculos. κατενῶπα ἰδὼν Δαναῶν declarat fimul adfpectu et intutu oculorum deum augere terrorem, tandem etiam voci-

οἱ δ᾽, ὥστ᾽ ἠὲ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ᾽ οἰῶν
θῆρε δύω κλονέωσι, μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῷ,
ἐλθόντ᾽ ἐξαπίνης, σημάντορος οὐ παρεόντος·
ὣς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες· ἐν γὰρ Ἀπόλλων
ἧκε φόβον, Τρωσὶ δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
ἔνθα δ᾽ ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης·
Ἕκτωρ μὲν Στιχίον τε καὶ Ἀρκεσίλαον ἔπεφνε,
τὸν μὲν, Βοιωτῶν ἡγήτορα χαλκοχιτώνων·
τὸν δὲ, Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸν ἑταῖρον.
Αἰνείας δὲ Μέδοντα καὶ Ἴασον ἐξενάριξεν·
ἤτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θείοιο
ἔσκε Μέδων, Αἴαντος ἀδελφεός· αὐτὰρ ἔναιεν
ἐν Φυλάκῃ, γαίης ἄπο πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς

324 Vulg. κλονέουσι

feratione. *ἐπεὶ σεῖσε* fcil. *τὴν αἰγίδα,* — *τοῖσι δὲ* eft apodofis; pro *ἔθελξεν αὐτοῖς τὸν θυμὸν, αὐτούς.* iniecit pauorem. *θέλγειν* dicuntur ea, quae viribus fubductis eneruant. v. ad M, 255. — 323. *οἱ δὲ* — *Ἀχαιοὶ* 326. Plena comparatio ita fe haberet: *οἱ Ἀχαιοὶ ἐφοβήθησαν,* difperfi fugiebant, *ὡς βοῶν ἀγέλη ἢ πῶϋ οἰῶν φοβεῖται, ὅτε θῆρε δύω κλονέουσιν αὐτό.*

324. *θῆρε δύω.* leones: tanquam nobilius genus ferarum. *νυκτὸς ἀμολγῷ.* pro nocte omnino, et *σημάντωρ* pro paftore. v. Obff.

328—342. Fit caedes promifcua, pugna in pluribus locis facta. — 329. *Stichius,* inter duces Athenienfium cum Meneftheo: fup. N, 195. 6. 690. 1. De Meneftheo v. ad B, 552. *Arcefilaus* ex Boeotorum ducibus B, 495. — 332. *Medon* et *Iafus.* De *Medonte* dictum iam ad N, 694. vbi hi iidem verfus legebantur. *Iafus* Athenienfium ductor, Spheli f. Bucoli n. hoc vno loco memoratur.

γνωτὸν μητρυιῆς Ἐριώπιδος, ἣν ἔχ' Ὀϊλεύς·
Ἴασος αὖτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο,
υἱὸς δὲ Σφήλοιο καλέσκετο Βουκολίδαο.
Μηκιστῆ δ' ἕλε Πουλυδάμας, Ἐχίον δὲ Πολίτης
πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ, Κλονίον δ' ἕλε δῖος Ἀγήνωρ·
Δηΐοχον δὲ Πάρις βάλε νείατον ὦμον ὄπισθε,
φεύγοντ', ἐν προμάχοισι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν.
Ὄφρ' οἱ τοὺς ἐνάριζον ἀπ' ἔντεα, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ
τάφρῳ καὶ σκολόπεσσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῇ,
ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο· δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκῃ·
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας,
νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα·
Ὃν δ' ἂν ἐγὼ ἀπάνευθε νεῶν ἑτέρωθι νοήσω,
αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι, οὐδέ νυ τόν γε
γνωτοί τε γνωταί τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα,
ἀλλὰ κύνες ἐρύουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέροιο.
Ὣς εἰπὼν, μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους,

348 Vulg. ἐγὼν 349 FOI 351 FΕΡΥΟΥΣΙ ΠΡΟ FΑΣΤΕΟΣ 352 FΕΙΠΩΝ

339. *Meciſteus* obſcurus, et diuerſus a Meciſteo Argiuo ex Talaionidis (de eo v. ad B, 566.) Erat filius Echii Θ, 333. N, 422. *Echius* hic alius quam Meciſtei pater modo memoratus. — 340. *πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ*, in promachis ante aciem. *Clonius* eſt inter duces Boeotorum B, 495. *Agenor* ex Antenoris filiis: Λ, 59. —

341. *Deiochus* hoc vno loco memoratus.

343—366. Fuga Achiui effuſa in caſtra irruunt; Hector Troianos, vt inſequantur, hortatur, proruto vallo expletur foſſa, vt traiici poſſit.

350. *οὐδὲ τόνγε — πυρὸς λελάχωσι*, *participem facient rogi*, f. honoris fu-

κεκλόμενος Τρώεσσιν, ἐπὶ στίχας· οἱ δὲ, σὺν αὐτῷ
πάντες, ὁμοκλήσαντες, ἔχον ἐρυσάρματας ἵππους,
ἠχῇ θεσπεσίῃ· προπάροιθε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
ῥεῖ' ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρείπων
ἐς μέσσον κατέβαλλε· γεφύρωσεν δὲ κέλευθον
μακρὴν, ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ
γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἥσει.
τῇ ῥ' οἵγε προχέοντο φαλαγγηδὸν, πρὸ δ'' Ἀπόλλων,
αἰγίδ' ἔχων ἐρίτιμον· ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν
ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης,
ὅστ', ἐπεὶ οὖν ποιήσῃ ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
ἄψ αὖτις συνέχευε ποσὶ καὶ χερσὶν, ἀθύρων.
ὥς ῥα σὺ, ἤϊε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ ὀϊζὺν
σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φύζαν ἐνῶρσας.

353 Vulg. Τρώεσσι κατὰ στίχας. 354 ΕΧΟΝ FΕΡΥΣΑΡΜΑΤΑΣ 355 FΗΧΗΙ 363 Vulg. ποιήσει

nebris; non impertient eum iusta sepultura. — 354. ἔχον ἵππους. ἤλαυνον. vt toties. Quod Apollo 355 vallum deiicit, fossam aequat humo, et quod facit id facillima opera 362 praeclara sunt, ad eleuandum humanum opus et declarandum numen; inprimis si memineris μέγαν πόνον Ἀχαιῶν sup. H et M pr. Dii autem omnia consilia exsequuntur *facile*. ῥεῖα. vt sup. K, 556. Hesiod. Ἔργ. pr. Pindar. P. IX, 119. et multis locis. — 358. ἐγεφύρωσεν ὁδὸν μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν (ἐπὶ τόσον) ἐφ' ὅσον τε. pro ὅσον simpliciter. viam tam latam, quam qua hasta cum vi emissa pertingere potest h. e. viam hastae iactum latam. Ita φαλαγγηδὸν, *turmatim*, incedere poterant Troiani. — 363. νηπιέῃσι. ἐν νηπιέῃ, νηπίως, *pueriliter*. v. Obss. — 365. ἤϊε Φοῖβε, *iaculator Apollo*. vulgo redditur; nec melius

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶν ἐρητύοντο μένοντες,
ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, καὶ πᾶσι θεοῖσι
χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος·
Νέστωρ αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα·
Ζεῦ πάτερ, εἴποτέ τίς τοι ἐν Ἄργεΐ περ πολυπύρῳ,
ἢ βοὸς, ἢ οἶος κατὰ πίονα μηρία καίων,
εὔχετο νοστῆσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας·
τῶν μνῆσαι, καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ·
μηδ' οὕτω Τρώεσσιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιούς.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς,
ἀράων ἀΐων Νηληϊάδαο γέροντος.
Τρῶες δ', ὡς ἐπύθοντο Διὸς νόον αἰγιόχοιο,
μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης.

369 ΕΥΧΕΤΟΩΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 373 ΟϜΙΟΣ

quid pro explorato constat. v. Obss.

367—389. Achiui ad naves consistunt, implorant deorum opem, et inter eos Nestor; Iupiter tonat; Troiani omen ad se pertinere rati, tanto concitatius irruunt; Achiui de nauibus pugnant. — 367. ὣς οἱ μὲν — Parum commoda est iunctura: Cum Achiui fugientes peruenissent ad naues suas, substiterunt. Potest forte molliri, si ὣς accipiamus pro ἕως. φύζαν ἐνῶρσας. ἕως μὲν —

372—376. Precatur Nestor Iouem per sacra pro reditu facta ante expeditionem. — 374. σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας pro, *et si tu eius preces exaudieras.* — 375. νηλεὲς ἦμαρ, antiqua loquendi forma, iam vidimus Λ, 484.

378. ἀράων ἀΐων. Potest *exaudiens* reddi, et simpliciter *audiens;* omen autem per se est faustum Nestori. v. Obss. — 379. ἐπύθοντο Διὸς νόον vt sup. 242 et al. voluntatem per tonitru declaratam; ostentum quod

οἱ δ', ὥστε μέγα κῦμα θαλάσσης εὐρυπόροιο
νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὁππότ' ἐπείγῃ
ἲς ἀνέμου· ἡ γάρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει·
ὣς Τρῶες μεγάλῃ ἰαχῇ κατὰ τεῖχος ἔβαινον.
ἵππους δ' εἰσελάσαντες, ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο,
ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδὸν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων,
οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων, ἐπιβάντες,
μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥά σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο
ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.
Πάτροκλος δ', εἵως μὲν Ἀχαιοί τε Τρῶές τε

383 FIΣ 384 FIAXHI 389 KATA ΣΤΟΜΑ FEIMENA

ſibi fauſtum eſſe cenſebant, infauſtum hoſtibus.

381. Comparatio ſit inter fluctus nauis latera ſuperantes magno cum fragore, et Troianos in vallum magna cum vociſeratione irruentes. *οἱ δὲ Τρῶες ὑπερέβησαν τὸ τεῖχος, ὡς παφλάζοντα κύματα.* — *εὐρύπορος* pro *εὐρεῖα θάλασσα.* — 382. *ὥστε* — *ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται* ſc. *ἔνδον εἰς νῆα.* eſt plenius dictum quam *ὑπερβαίνει τοίχους.* Sup. N, 50 et 87 erat *οἱ μέγα τεῖχος ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ.* Futurum *καταβήσεται* ſolito more pro aoriſto ac praeſenti: *καταβήσηται ἄν.* — 386. *οἱ μὲν ἀφ' ἵππων.* difficultatem pugnae talis, curribus admotis viderunt veteres grammatici, cum equi pugnantium de nauibus telis fuiſſent petiti. Putarunt ergo equos auerſos et ad vrbem conuerſos ſtetiſſe.' Praeſtat dicere: aut minus accurate haec eſſe narrata, aut eſſe truncata, aut eſſe interpolata. v. Obſſ. — 387. *ἐπιβάντες* ſc. *αὐτῆς,* ſeiunctim ſcripſi.

390—404. Patroclus, appropinquante in ipſis caſtris pugna, relicto Eurypylo ad Achillem properat, an forte ad ſubueniendum Achiuis ille permoueri poſſit. Redit narratio ad Λ, 805

τείχεος ἀμφεμάχοντο, θοάων ἔκτοθι νηῶν,
τόφρ᾽ ὅγ᾽ ἐνὶ κλισίῃ ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο
ἧστό τε, καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ᾽ ἕλκεϊ λυγρῷ
φάρμακ᾽ ἀκήματ᾽ ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων·
αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους ἐνόησε
Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε,
ᾤμωξέν τ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα, καὶ ὣ πεπλήγετο μηρὼ
χερσὶ καταπρηνέσσ᾽· ὀλοφυρόμενος δὲ προσηύδα·
Εὐρύπυλ᾽, οὐκέτι τοι δύναμαι, χατέοντί περ ἔμπης,
ἐνθάδε παρμενέμεν· δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν·
ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω· αὐτὰρ ἔγωγε
σπεύσομαι εἰς Ἀχιλῆα, ἵν᾽ ὀτρύνω πολεμίζειν.
τίς δ᾽ οἶδ᾽, εἴ κεν οἱ, σὺν δαίμονι, θυμὸν ὀρίνω
παρειπών; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.
Τὸν μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰπόντα πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

396 ΓΕΝΕΤΟ FΙΑΧΗ 398 Vulg. δ᾽ ἔπος ηὔδα. 403 ΤΙΣ FΟΙΔ ΕΙ ΚΕ FΟΙ 404 ΠΑΡFΕΙΠΩΝ 405 FΕΙΠΟΝΤΑ

ad f. vbi v. ad 803. Omnino ab hoc inde loco tanquam in dramate paratur ἡ περιπέτεια.

390. Patrocli indolem mitem et humanitatis ſenſu perfuſam recte Koeppen et h. l. commendabat. v. ſup. ad Λ, 803. — 391. θοάων ἔκτοθι νηῶν longe a nauium ſtatione, antequam ad eam eſſet peruentum, dum pugnabant circa vallum; — 394. φάρμακ᾽ ἔπασσε, ἐπέπασσεν ἕλκει, ſi proprie dixit, ſunt plantae et radices contuſae. — 395. τεῖχος ἐπεσσυμένους, in caſtra irrumpentes.

403. σὺν δαίμονι. *deo annuente. propitio.* — 404. παρειπὼν, παρηγορῶν, *monendo* et hortando. ἀγαθὸν δέ ἐστι. τὸν ἑταῖρον παραφάσθαι. παρειπεῖν.

405—418. Pugna ad naves diu aequa vtrinque virtute et fortuna fit; neque

Τρῶας ἐπερχομένους μένον ἔμπεδον, οὐδὲ δύναντο
παυροτέρους περ ἐόντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν·
οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας
ῥηξάμενοι, κλισίῃσι μιγήμεναι, οὐδὲ νέεσσιν.
ἀλλ' ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει
τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης
εὖ εἰδῇ σοφίης, ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης·
ὣς μὲν τῶν ἐπὶ ἶσα μάχη τέτατο πτόλεμός τε.
ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχην ἐμάχοντο νέεσσιν·
Ἕκτωρ δ' ἀντ' Αἴαντος ἐείσατο κυδαλίμοιο.
τὼ δὲ μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο
οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆα,
οὔθ' ὁ τὸν ἂψ ὤσασθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
ἔνθ' υἷα Κλυτίοιο Καλήτορα φαίδιμος Αἴας,
πῦρ ἐς νῆα φέροντα, κατὰ στῆθος βάλε δουρί·

408 Vulg. οὔτε ποτὲ   412 FΕΙΔΗΙ   413 ΕΠΙ FΙΣΑ
416 Vulg. οὐδ' ἐδύναντο   417 Vulg. νῆας

Hector aut Aiax loco cedunt. — Redit ad Patroclum narratio rhapsodia Π, pr.

410. Pugna in neutram partem inclinata, sed vtrinque aequalis, Achiuis ante nauium ordinem in statu manentibus, comparatur *cum trabe* ad amussim aequata et dolata. Inuersa oratio et ornata. Eadem res comparatione cum lance illustrata erat M, 433 sqq. Quod δόρυ non quodcunque sed νήϊον memorat, poetam decet: cui quam maxime ad indiuidua et singularia est deueniendum. — 413. ἐπὶ τέτατο ἶσα, ἴσως. v. Obss. — 418. ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων antique, pro, ἐπελάσθη. ἐπεὶ ἐφώρμα ὁ Ἕκτωρ.

419 — 435. Caletorem Aiax, Lycophronem Hector necant. *Caletor* Clytii f. ἀνεψιὸς Hectoris 422. De

δούπησεν δὲ πεσὼν, δαλὸς δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἕκτωρ δ' ὡς ἐνόησεν ἀνεψιὸν ὀφθαλμοῖσιν
ἐν κονίῃσι πεσόντα, νεὸς προπάροιθε μελαίνης,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
μὴ δή πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνεϊ τῷδε·
ἀλλ' υἷα Κλυτίοιο σαώσατε, μή μιν Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
Ὣς εἰπὼν, Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
τοῦ μὲν ἅμαρθ'· ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα, Μάστορος υἱὸν,
Αἴαντος θεράποντα, Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ
ναῖ', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισι·
τόν ῥ' ἔβαλε κεφαλὴν ὑπὲρ οὔατος ὀξέϊ χαλκῷ,
ἑσταότ' ἄγχ' Αἴαντος· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
νηὸς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε· λῦντο δὲ γυῖα.
Αἴας δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Τεῦκρε πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἑταῖρος
Μαστορίδης, ὃν νῶϊ, Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα,
ἶσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι·

421 ΔΕ ϜΟΙ 423 Vulg. νεὼς 429 ϜΕΙΠΩΝ 439 ϜΙΣΑ

Clytio v. ad Γ, 147. — 426. ἐν στείνεϊ τῷδε dum pugna fit ad vnam maxime nauem, conglobatis ordinibus, nec hoſte recedente. cf. V. L. — 428. νεῶν ἐν ἀγῶνι. in ſtatione ipſa nauium. v. Obſſ.

430. *Lycophron*, Maſtoris f. *Cytheris* inſula oriundus. Nil praeterea de homine tenetur.

436—441. Caeſo Lycophrone, Maſtoris f. Aiax Teucrum ad ſe vocat, vt arcu in hoſtem vtatur. — 438. ἔνδον ἐόντα. *domi*. Cytheris in domum noſtram

τὸν δ' Ἕκτωρ μεγάθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰοὶ
ὠκύμοροι καὶ τόξον, ὅ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων;
Ὣς φάθ'· ὁ δὲ ξυνέηκε· θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
ἰοδόκον· μάλα δ' ὦκα βέλεα Τρώεσσιν ἐφίει·
καί ῥ' ἔβαλε Κλεῖτον, Πεισήνορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Πουλυδάμαντος ἑταῖρον, ἀγαυοῦ Πανθοΐδαο,
ἡνία χερσὶν ἔχοντα. ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους·
τῇ γὰρ ἔχ', ᾗ ῥα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος· τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔτις ἐρύκακεν, ἱεμένων πέρ·
αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός·

442 ΔΕ ϜΟΙ 450 ΤΟ ϜΟΙ — ΕΡΥΚΑΚΕ ϜΙΕΜΕΝΩΝ ΠΕΡ 451 ΓΑΡ ϜΟΙ

receptum. — 441. Manifestum h. l. *ab Apolline acceptum arcum* esse simpl. arcum praestantiorem. Veteres τόξον de ipsa arte accipiunt. v. Obss.

442—457. Teucri sagitta transfigitur Clitus, Polydamantis auriga; equos coercet Polydamas, eosque regendos mandat Astynoo; qui diuersus est ab eo, qui sup. E, 144 Diomedis telo occubuit.

445. *Clitus*, Pisenoris f. aliunde haud notus. auriga *Polydamantis*, Panthoi f. de quo v. ad Λ, 57. — 447. ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους. *occupatus erat in equis regendis*, ἔργον εἶχε περὶ τοὺς ἵππους· τῇ γὰρ ἔχε sc. τοὺς ἵππους, *agebat*, vt centies. — 451. αὐχένι γάρ οἱ ὄπισθεν ἔμπεσεν ἰός. Cum versus naues conuersi essent currus, pectore, non ceruice excipere debuit sagittam. Vt rem expedirent, veteres grammatici in eam rationem inciderunt, vt currus ad terga quidem pugnantium, sed conuersis versus vallum et vrbem frontibus, stetisse putarent. Alii interpolatum esse locum sta-

ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι,
κείν' ὄχεα κροτέοντες· ἄναξ δ' ἐνόησε τάχιστα
Πουλυδάμας, καὶ πρῶτος ἐναντίος ἤλυθεν ἵππων.
τοὺς μὲν ὅγ' Ἀστυνόῳ, Προτιάονος υἱέϊ, δῶκε·
πολλὰ δ' ἐπώτρυνε σχεδὸν ἴσχειν, εἰσορόωντα,
ἵππους· αὐτὸς δ' αὖτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
Τεῦκρος δ' ἄλλον ὀϊστὸν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
αἴνυτο, καί κεν ἔπαυσε μάχης ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν,
εἴ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν·
ἀλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὅς ῥ' ἐφύλασσεν
Ἕκτορ', ἀτὰρ Τεῦκρον Τελαμώνιον εὖχος ἀπηύρα,
ὅς οἱ ἐϋστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξῳ
ῥῆξ' ἐπὶ τῷ ἐρύοντι· παρεπλάγχθη δέ οἱ ἄλλῃ
ἰὸς χαλκοβαρής, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Τεῦκρος δ' ἐῤῥίγησε, κασίγνητον δὲ προσηύδα·
Ὢ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει

452 ΔΕ ϜΟΙ 453 ΚΡΟΤΕΟΝΤΕΣ ϜΑΝΑΞ. Male: v. Obſſ. 455 ͰΟ ϜΑΣΤΥΝΟΩΙ. v. Obſſ. 454 Vulg. ἐναντίον 463 ͰΟΣ ϜΟΙ 464 ϜΕΡΥΟΝΤΙ — ΔΕ ϜΟΙ 465 ΔΕ ϜΟΙ

tuerunt. v. Obſſ. Equidem ore quoque in hoſtem verſo inſiſtentem currui vulnus in ceruice accipere poſſe video, ſi ille, tanquam auriga, prono in equos capite corpus inflectens haſta deſuper delata in ceruice feritur.

458—470. Teucer alia ſagitta arrepta arcum in Hectorem tendit, rupto neruo ea aberrat: obſtupeſcit ille eo quod inopinanti acciderat.

462. Τεῦκρον — εὖχος ἀπηύρα *ſucceſſum optatum*, vt ſaepe de victoria, de caede hoſtis quem quis petit telo. Iupiter ἔῤῥηξε νευρὴν ἐν τόξῳ οἱ (Teucro) ἐπερύοντι τόξον τῷ, Hectori. pro κατ' αὐτοῦ. ἐπ' αὐτόν. — 467. ἐπικείρει μή-

δαίμων ἡμετέρης, ὅ τέ μοι βιὸν ἔκβαλε χειρός·
νευρὴν δ᾽ ἐξέῤῥηξε νεόστροφον, ἣν ἐνέδησα
πρώϊον, ὄφρ᾽ ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας ὀϊστούς.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς
κεῖσθαι, ἐπεὶ συνέχευε θεὸς, Δαναοῖσι μεγήρας·
αὐτὰρ χερσὶν ἑλὼν δολιχὸν δόρυ, καὶ σάκος ὤμῳ,
μάρναό τε Τρώεσσι, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς.
μὴ μὰν ἀσπουδί γε, δαμασσάμενοί περ, ἕλοιεν
νῆας ἐϋσσέλμους, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης.
Ὣς φάθ᾽· ὁ δὲ τόξον μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ἔθηκεν·
αὐτὰρ ὅγ᾽ ἀμφ᾽ ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον·
κρατὶ δ᾽ ἐπ᾽ ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν,
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν·

469 ϜΗΝ ϜΟΙ   476 Vulg. ἀσπουδεί γε

δεα. vt latini, *praecidere conatum, ſpem, conſilium.* — 470. πρώϊον. πρωῒ, *hoc ipſo mane.* v. Obſſ.

471 — 483. Aiacis monitu Teucer armis, h. e. haſta cum clipeo, arreptis ſe ei pugnanti adiungit.

473. συνέχευε. ſcil. τὸν βιὸν et τοὺς ἰούς. Dictum non ſatis accurate. Non tam arcum et ſagittas conturbauerat Iupiter, quam *conſilium et conatum ſagittas emittendi*, vel *vſum arcus.* In μεγήρας non eſt argutandum: quod quis alteri negat, recuſat, eum priuat, dicitur μεγαίρειν — φθονεῖν. Etſi per ſe vera et nota ſunt, quae de deorum inuidia narrantur. — 476. μὴ μὰν ſc. φυλασσώμεθα μὰν, μή. *caueamus, ne* — ἀλλὰ μνησώμεθα. cf. Obſſ. — 478. ἐνὶ κλισίῃσι pugnabatur enim ad naues; et inter naues erant κλισίαι. cf. 656. — 479. σάκος τετραθέλυμνον. quaternis coriis ſeu ſtratis laminarum et coriorum indutum.

εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
βῆ δ' ἰέναι, μάλα δ' ὦκα θέων Αἴαντι παρέστη.
Ἕκτωρ δ' ὡς εἶδε Τεύκρου βλαφθέντα βέλεμνα,
Τρωσί τε καὶ Λυκίοισιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς
νῆας ἀνὰ γλαφυράς· δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν βλαφθέντα βέλεμνα.
ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίγνεται ἀλκὴ,
ἠμὲν ὁτέοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν·
ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος, ἄμμι δ' ἀρήγει.
ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες· ὃς δέ κεν ὑμέων
βλήμενος, ἠὲ τυπεὶς, θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
τεθνάτω· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης

484 FΕΙΔΕ 488 FΙΔΟΝ 496 ΟΥ FΟΙ ΑFΕΙΚΕΣ

484—500. Conſpectu rupti arcus Teucri, Hector ferociens Troianos diis tam manifeſte opem ferentibus erectos ad fortiter pugnandum hortatur.

487. *μνήσασθε ἀλκῆς, exſerite* virtutem; vt vidimus: v. c. ad Z, 112. — 490. *ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀλκὴ*, numen interueniens, vis, potentia. Locus tenendus ad aſſequendum quasnam res diuinitus, *Διόθεν, ἐκ Διὸς*, *Iouis numine*, eueniſſe putarent; ſcilicet, ſi rem inſolitam inexpectato et ſine cauſſa apparente fieri viderant. — 491. quos vult reddere ſuperiores pugna, *οἷς κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίζει*, opp. *μινύθειν*, quos vinci vult et inferiores eſſe. Eo modo ſolet antiquus ſermo vti vocibus generalibus pro propriis, quas nondum habet; cf. Heſiodus Ἔργ. pr. 5. 6.

494 — 499. Praeclarae ſententiae. cf. Obſſ. — 496.

τεθνάμεν· ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
καὶ οἶκος, καὶ κλῆρος ἀκήρατος· εἴκεν Ἀχαιοὶ
οἴχωνται σὺν νηυσὶ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Αἴας δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐκέκλετο οἷς ἑτάροισιν·
Αἰδὼς, Ἀργεῖοι· νῦν ἄρκιον, ἢ ἀπολέσθαι,
ἠὲ σαωθῆναι, καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν.
ἦ ἔλπεσθ', ἢν νῆας ἕλῃ κορυθαίολος Ἕκτωρ,
ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἣν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;
ἦ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα
Ἕκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει;
οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλετ' ἐλθέμεν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
ἡμῖν δ' οὔτις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων,
ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖξαι χεῖράς τε μένος τε.
βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,

498 ϜΟΙΚΟΣ 500 ϜΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ 501 ΕΚΕΚΛΕΤΟ ϜΟΙΣ 504 ϜΕΛΠΕΣΘ 505 ϜΗΝ — ΓΑΙΑΝ ϜΕΚΑΣΤΟΣ v. Obff. 510 Vulg. αὐτοσχεδίην.

εὖ οἱ ἀεικὲς, ἀπρεπές. v. Obff. — 497. ἐς τὸ ὀπίσω, τὸ μέλλον, σόη ἐστίν. — 498. κλῆρος ἀκήρατος. *intacta*, incolumis, poffeffio, ager manet ei faluus et tutus ab hoftili vi.

501—514. Etiam Achiuos adhortatur Aiax ad fortiter refiftendum. Praeclarus hic quoque locus.

502. νῦν ἄρκιον, *nunc tempus adeft*, νῦν καιρός ἐστιν, ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι — *Vt aut moriamur, aut hofte a nauibus fugato vitam feruemus.* v. Obff. κακὰ pro *incendio* vel *excidio*.

511. Vt verba fe habent, ne videantur tria poni, iungenda funt: βέλτερον, ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἠὲ βιῶναι· duo haec ponuntur ab vna parte; *praeftat periclitari, occubiturus ne*

ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ὧδ' αὔτως παρὰ νηυσὶν, ὑπ' ἀνδράσι χειροτέροισιν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
ἔνθ' Ἕκτωρ μὲν ἕλε Σχεδίον, Περιμήδεος υἱὸν,
ἀρχὸν Φωκήων· Αἴας δ' ἕλε Λαοδάμαντα,
ἡγεμόνα πρυλέων, Ἀντήνορος ἀγλαὸν υἱόν·
Πουλυδάμας δ' Ὦτον Κυλλήνιον ἐξενάριξε,
Φυλείδεω ἕταρον, μεγαθύμων ἀρχὸν Ἐπειῶν.
τῷ δὲ Μέγης ἐπόρουσεν ἰδών· ὁ δ' ὕπαιθα λιάσθη
Πουλυδάμας· καὶ τοῦ μὲν ἀπήμβροτεν· οὐ γὰρ Ἀπόλ-
εἶα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι· [λων

514 ϜΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ 520 ΕΠΟΡΟΥΣΕ ϜΙΔΩΝ

ſit an victurus et incolumis abiturus, (βιῶναι incolumem abire et victorem) ab altera ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι. *quam diuturna aerumna conſumi.* Conuenit Horatianum: *Horae momento cita mors venit aut victoria laeta.* v. Obſſ. vbi etiam de στρεύγεσθαι.

515 ſqq. Narrantur iam pugnae ſingulares variis modis ornatae: de quibus ſigillatim monere haud opus eſt.

515. *Schedius*, Perimedis f. inter duces Phocenſium; diuerſus ab alio Schedio, Iphiti filio, qui cum Epiſtropho, fratre, ſummum Phocenſium imperium habebat B, 517. — 516. *Laodamas* vnus ex filiis Antenoris alibi non memoratus; vt nec *Otus* Epeorum dux v. 517. 8. (Inhabitabant autem, quod notum eſt, Epei Elidem Od. N, 275) Megetis, Phylei f. ſodalis. Itaque *Meges* mox 520 in *Polydamantem* irruit; ſed aberrante haſta 523 *Croeſmum* occidit et ſpoliat.

520. ὕπαιθα λιάσθη *ſubter* (h. e. inclinato corpore) *euitauit.* — 521. οὐ γὰρ Ἀπόλλων εἴα — quare? quia, puto, Panthous vir μαντικὸς erat: v. ſup. Not. Γ, 146. Vidit quoque Koep-

αὐτὰρ ὅγε Κροίσμου στῆθος μέσον οὔτασε δουρί·
δούπησεν δὲ πεσών, ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δόλοψ, αἰχμῆς εὖ εἰδώς,
Λαμπετίδης, (ὃν Λάμπος ἐγείνατο, φέρτατος ἀνδρῶν,
Λαομεδοντιάδης, εὖ εἰδότα θούριδος ἀλκῆς·)
ὅς τότε Φυλεΐδαο μέσον σάκος οὔτασε δουρί,
ἐγγύθεν ὁρμηθείς· πυκινὸς δέ οἱ ἤρκεσε θώρηξ,
τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα· τόν ποτε Φυλεὺς
ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.
ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης,
ἐς πόλεμον φορέειν, δηΐων ἀνδρῶν ἀλεωρήν·
ὅς οἱ καὶ τότε παιδὸς ἀπὸ χροὸς ἤρκεσ' ὄλεθρον.

525 FEIΔΩΣ 527 FEIΔOTA 529 ΔΕ FOI
532 ΓΑΡ FOI ΕΔΩΚΕ FANAΞ 534 ͰΟΣ FOI

pen et laudat Notam ad Virgil. Aen. II, 318. — 524. δούπησε sc. Κροῖσμος. minus suauiter omissum ὁ μέν.

525. In Megetem irruit Dolops Lampi f. Laomedontis nepos. *Lampus* adeo Priami frater sup. Γ, 147 inter principes memoratus.

529 — 534. *Megetem*, clipeo a Dolope hasta transfixo, tuitus est *thorax:* qui propterea narratione facta ornatur: Pater Phyleus eum ab Euphete hospite acceperat, cum Ephyrae ad Selleentem Thesprotiae apud eum deuertisset. Scilicet, vt sup. B, 629 vidimus, Phyleus a patre Augea exvlare iussus Dulichium abierat, eoque etiam Thesprotiam facile adire potuit. — 530. τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα. h. διὰ γυάλων. ὃς ἦν ἀραρὼς γυάλοισιν qui commissus erat cauis partibus. Constabat thorax partibus cauis binis aut pluribus ad corpus applicandis. — 531. Ephyra ad Selleentem Thesprotiae fl. cf. sup. ad B, 659. Alii ad Ephyram Elidis retulere. v. Obss.

τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἱπποδασείης
κύμβαχον ἀκρότατον νύξ' ἔγχει ὀξυόεντι,
ῥῆξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφον αὐτοῦ· πᾶς δὲ χαμᾶζε
κάππεσεν ἐν κονίῃσι, νέον φοίνικι φαεινός.
ἕως ὁ τῷ πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἤλπετο νίκην,
τόφρα δέ οἱ Μενέλαος Ἀρήϊος ἦλθεν ἀμύντωρ·
στῆ δ' εὐρὰξ σὺν δουρὶ λαθών, βάλε δ' ὦμον ὄπισθεν·
αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα,
πρώσσω ἱεμένη· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐλιάσθη.
τὼ μὲν ἐεισάσθην χαλκήρεα τεύχε' ἀπ' ὤμων
συλήσειν· Ἕκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευε
πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἱκεταονίδην ἐνένιπτεν,

539 ΕΤΙ Δ ϜΕΛΠΕΤΟ. v. Obss. em. πολέμιζε, μένων δ' ἔτι ἤλπετο 540 ΔΕ ϜΟΙ 543 ϜΙϜΕΜΕΝΗ

535—543. Meges Dolopis summam galeam hasta percutit, Menelaus autem subueniens Dolopem a tergo traiicit. — 536. κύμβαχον ἀκρότατον. superiorem galeae partem conuexam cui inerat conus cum crista. — Obserua 538 pilos equinos, h. l. pro crista, iam illo tempore rubro colore infectos. — 534. ὅς (θώρηξ) καὶ ἀπήρκεσε τότε ὄλεθρον ἀπὸ χροὸς τοῦ παιδός οἱ ὄντος, τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. Megetis, qui Phylei filius erat. — 541. εὐρὰξ *a latere:* Si humerum a tergo, ὄπισθεν, hasta *emissa,* βάλε, traiecit vt per pectus exiret, non a latere stare et ex obliquo iaculari potuit, sed, postquam a latere Dolopem circumuenerat, a tergo iaculari. v. Obss. — 543. πρηνὴς ἐλιάσθη. h. l. simpliciter ἐκλίνετο. praeceps prolapsus est. — 544. τὼ μὲν, *Menelaus* et *Meges* ἐεισάσθην *irruunt, aduolant.* v. Obss.

544—559. Menelaus et Meges irruerant ad Dolopem caesum spoliandum; ad quem tutandum adsumto Melanippo approperat Hector.

546. *Melanippus,* Hice-

ἴφθιμον Μελάνιππον· ὁ δ' ὄφρα μὲν εἰλίποδας βοῦς
βόσκ' ἐν Περκώτῃ, δηΐων ἀπὸ νόσφιν ἐόντων·
αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι,
ἂψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι·
ναῖε δὲ πὰρ Πριάμῳ· ὁ δέ μιν τίεν ἶσα τέκεσσι·
τόν ῥ' Ἕκτωρ ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Οὕτω δή, Μελάνιππε, μεθήσομεν; οὐδέ νύ σοί περ
ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀνεψιοῦ κταμένοιο;
οὐχ' ὁράας, οἷον Δόλοπος περὶ τεύχε' ἕπουσιν;
ἀλλ' ἕπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἐστὶν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι
μάρνασθαι, πρίν γ' ἠὲ κατακτάμεν, ἠὲ κατ' ἄκρης

549 ΑΜΦΙFΕΛΙΣΣΑΙ 550 ΕΣ FΙΛΙΟΝ 551 ΤΙΕ FΙΣΑ 552 ΕΝΕΝΙΠΤΕ FΕΠΟΣ

taonis f. qui Priami frater erat, Υ, 238. pascere greges ad Percoten iussus e more istorum temporum. *Percote* ad Hellespontum. v. ad Β, 835 et Λ, 229.

547. ὁ δ' ὄφρα μὲν. h. l. pro τόφρα ὄφρα. τέως. adhuc. — 551. μὶν etsi nepotem ex fratre.

553. μεθήσομεν l. absolute, vt v. c. Κ, 121 l. sc. τὸν νεκρὸν τοῦ Δόλοπος consanguinei: quod contextum docet. — 554. ἀνεψιοῦ proprie h. l. de patrueli. Vt fratres erant Lampus, Hicetaon, Priamus, ita Dolops, Melanippus, Hector, eorum filii, inter se patrueles. — 555. περὶ τεύχε' ἕπουσι. περιέπουσιν. in iis occupati sunt sc. spoliandis. v. Obss. — 556. ἀποσταδὸν μάχεσθαι. *telis eminus iactis*, sed cominus, vt robore ac vi eos loco pellamus; nam vt sit dictum pro ἀποστῆναι τοῦ μάχεσθαι, vix grammatice fieri posse censeo; etsi sane conueniret cum seqq. *non a pugna cessare licebit* (χάζεσθαι, μεθίεσθαι) *ante quam aut nos profligauerimus illos, aut illi Ilium ceperint:* et Sch. B. reddit: ἀποστατεῖν μάχης. — 557. Supple: ἀποσταδὸν μάχεσθαι (πρὶν,) πρίν γ' ἠὲ (ἡμᾶς) κατακτά-

Ἴλιον αἰπεινὴν ἑλέειν, κτάσθαι τε πολίτας.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
Ἀργείους δ' ὤτρυνε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ,
ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον·
ἐν θυμῷ δὲ βάλοντο ἔπος· φράξαντο δὲ νῆας
ἕρκεϊ χαλκείῳ· ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρεν.
Ἀντίλοχον δ' ὤτρυνε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν
οὔτε ποσὶν θάσσων, οὔτ' ἄλκιμος, ὡς σὺ, μάχεσθαι·

558 FΙΛΙΟΝ 559 FΕΙΠΩΝ — FΕΣΠΕΤΟ FΙΣΟ-ΘΕΟΣ 566 ΒΑΛΟΝΤΟ FΕΠΟΣ

μεν (αὐτοὺς), ἠὲ (αὐτοὺς, τοὺς Ἀργείους) ἑλέειν Ἴλιον καὶ κτείνειν τοὺς Τρῶας.

560—567. Aiacis hortatu nec minus Achiui inflammantur. ἐνθέσθε αἰδῶ θυμῷ. εἰς θυμὸν v. Obſſ. — 563. αἰδομένων et, cum effectu, pugnantium fortiter infamiae metu, nunquam ſit tanta et tam foeda ſtrages quam turpiter fugientium. — 564. οὔτε τις ἀλκή, h. e. ἀσθενεῖς εἰσι. — 565. ἀλέξασθαι ſc. ἀλλήλοις ex 562. quod alibi adiicitur vt Γ, 9. — 567. ἕρκεϊ χαλκείῳ. ipſi ante naves ſtantes armati: ſeu protendendo haſtas et obuertendo ſcuta.

568—578. Menelai hortatu Antilochus ante aciem proſiliens Melanippum cum Hectore incedentem haſta traiicit; at idem ad corpus Melanippi ſpoliandum aduolans ab Hectore fugatus ad ſuos ordines ſe recipit — 591.

569. 570. Ad procurrendum ante aciem et haſta iacta celeriter ad ordines recipiendum ſe corporis agi-

εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἄνδρα βάλοισθα.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἀπέσσυτο, τὸν δ' ὀρόθυνεν·
ἐκ δ' ἔθορε προμάχων, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
ἀμφὶ ἓ παπτήνας· ὑπὸ δὲ Τρῶες κεκάδοντο,
ἀνδρὸς ἀκοντίσσαντος· ὁ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἧκεν·
ἀλλ' Ἱκετάονος υἱὸν ὑπέρθυμον Μελάνιππον,
νισσόμενον πόλεμόνδε βάλε στῆθος παρὰ μαζόν·
δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ·
Ἀντίλοχος δ' ἐπόρουσε, κύων ὥς, ὅστ' ἐπὶ νεβρῷ
βλημένῳ ἀΐξῃ, τόν τ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα
θηρητὴρ ἐτύχησε βαλὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα·
ὣς ἐπὶ σοὶ, Μελάνιππε, θόρ' Ἀντίλοχος μενεχάρμης,
τεύχεα συλήσων· ἀλλ' οὐ λάθεν Ἕκτορα δῖον,
ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε, θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
Ἀντίλοχος δ' οὐ μεῖνε, θοός περ ἐὼν πολεμιστὴς,
ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔτρεσε, θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἐοικὼς,
ὅστε κύνα κτείνας, ἢ βουκόλον, ἀμφὶ βόεσσι,

571 Vulg. βάλησθα 572 FΕΙΠΩΝ 574 ΑΜΦΙ FΕ
584 FΟΣ ΡΑ FΟΙ 586 ΡΕΞΑΝΤΙ FΕFΟΙΚΩΣ

litate opus erat, adeoque iuuentute. — 571. εἴ τινα. ſ. *Vtinam ferias:* ſ. *vide an ferire poſſis*. Latinis: *Quid? ſi ferias* — v. Obſſ.

573. Antilochus ἔκθορε προμάχων *procurrendo*. — 577. νισσόμενον πόλεμόνδε. non, primum in pugnam prodeuntem, ſed cum Hectore ad Dolopis corpus tuendum in mediam pugnam procedentem ſup. 559. — 580. τόν τε βαλὼν ἐτύχησεν. ἔτυχεν αὐτοῦ. v. Obſſ. — 584. θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα, ἀνὰ μάχην, μαχομένους, *inter turmas pugnantium*. — 585. θοὸς non *celer*, ſed *acer. alacer*. — 586. κακὸν ῥέξαντι *caede facta*. ſi laniauit aut pecudem aut paſtorem.

φεύγει, πρίν περ ὅμιλον ἀολλισθήμεναι ἀνδρῶν·
ὣς τρέσε Νεστορίδης· ἐπὶ δὲ Τρῶές τε καὶ Ἕκτωρ
ἠχῇ θεσπεσίῃ βέλεα στονόεντα χέοντο·
στῆ δὲ μεταστρεφθείς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων:
Τρῶες δέ, λείουσιν ἐοικότες ὠμοφάγοισι,
νηυσὶν ἐπεσσεύοντο, Διὸς δὲ τέλειον ἐφετμάς·
ὅ σφισιν αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα, θέλγε δὲ θυμὸν
Ἀργείων, καὶ κῦδος ἀπαίνυτο· τοὺς δ' ὀρόθυνεν.
Ἕκτορι γάρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι
Πριαμίδῃ, ἵνα νηυσὶ κορωνίσι θεσπιδαὲς πῦρ
ἐμβάλῃ ἀκάματον, Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν
πᾶσαν ἐπικρήνειε. τὸ γὰρ μένε μητίετα Ζεύς,
νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.

590 FΗΧΗΙ 591 FΙΚΕΤΟ FΕΘΝΟΣ 592 ΛΕΙΟΥΣΙ FΕFΟΙΚΟΤΕΣ 593 Vulg. δ' ἐτέλειον 596 ΓΑΡ FΟΙ 600 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΕΣΘΑΙ

592—658. Ioue id agente, vt, Achillis vlciscendi caussa, Achiui in summum discrimen adducerentur, Troiani cum Hectore omni vi annixi tandem Achiuos pone primum nauium ordinem se recipere cogunt. Variis modis haec ornantur a poeta. Et primo quidem 594—604 Iouis consilium luculenter exponitur.

593. Διὸς δὲ τέλειον ἐφετμάς, reuocat animum ad consilium totius operis: quod statim sub pr. videramus: Διὸς δὲ τελείετο βουλή. ad q. l. vide. Cuius rei respectu omnino hic locus est classicus secundum alterum N, 347 et sup. O, 63 sq.

598. Θέτιδος δ' ἐξαίσιον ἀρὴν πᾶσαν (respectu libri A, 523.) ἐπικρήνειε. ἐπιτελέσειε. *id, quod Thetis ab eo supplex flagitauerat, arduum quiddam.* cf. Obss.

599. τὸ γὰρ μένε, expectabat tanquam finem, ex quo rerum omnium alius

ἐκ γὰρ δή του ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν
θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι.
τὰ φρονέων, νήεσσιν ἔπι γλαφυρῇσιν ἔγειρεν
Ἕκτορα Πριαμίδην, μάλα περ μεμαῶτα καὶ αὐτόν.
μαίνετο δ', ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέσπαλος, ἢ ὀλοὸν πῦρ
οὔρεσι μαίνηται, βαθέης ἐνὶ τάρφεσιν ὕλης·
ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίγνετο, τὼ δέ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην βλοσυρῇσιν ὑπ' ὀφρύσιν· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο
Ἕκτορος· αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ
Ζεύς, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι μοῦνον ἐόντα
τίμα καὶ κύδαινε· μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν
ἔσσεσθ'· ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ

605 ΟΛΟFΟΝ 606 ⊦ΤΑFΗΣ 607 ΔΕ FΟΙ 610 ΓΑΡ FΟΙ 613 ΓΑΡ FΟΙ

ordo procederet. — 601. παλίωξιν θ. vide ſup. 69. 70. et effecta res inf. Π, 293 ſq. 364 ſq. — 603. ἔγειρεν Ἕκτορα. ſup. μένος ἔγειρεν et ὀρόθυνε 594. 5.

605—638. Hectoris robur et impetus ἐναργῶς declaratur primo ſpecie pugnantis exhibita, tum adverſae aciei pertinacia in reſiſtendo, tandem per comparationes cum fluctu impetuoſo 623—9. et cum leonis irruentis impetu: 630—638. Impetus hic et vehemens animi corporisque motus per τὸ μαίνεσθαι innuitur.

607—610. Locus ἐναργῶς declarans terrorem ab Hectore pugnante hoſti iniectum; eum ante oculos adſtantem cernas.

607. ἀφλοισμὸς ſeu ſtridor dentium, ſeu ſpuma oris.

611. πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσι. *verſantem*, pugnantem, *ſolum in magna turba*, ἐν πλήθει, *conſpicuum reddebat virtute* et *ſucceſſu*; τίμα καὶ κύδαινε. — 613.

Παλλὰς Ἀθηναίη ὑπὸ Πηλείδαο βίηφι.
καί ῥ' ἔθελε ῥῆξαι στίχας ἀνδρῶν, πειρητίζων,
ᾗ δὴ πλεῖστον ὅμιλον ὅρα καὶ τεύχε' ἄριστα·
ἀλλ' οὐδ' ὧς δύνατο ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων·
ἴσχον γὰρ πυργηδὸν ἀρηρότες, ἠΰτε πέτρη
ἠλίβατος, μεγάλη, πολιῆς ἁλὸς ἐγγὺς ἐοῦσα·
ἥτε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα,
κύματά τε τροφόεντα, τά τε προσερεύγεται αὐτήν·
ὡς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον, οὐδὲ φέβοντο.
αὐτὰρ ὁ, λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν, ἔνθορ' ὁμίλῳ·
ἐν δ' ἔπεσ', ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ἐν νηῒ πέσῃσι
λάβρον ὑπὸ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, ἡ δέ τε πᾶσα
ἄχνῃ ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτη
ἱστίῳ ἐμβρέμεται· τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται
δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται·

617 Bentl. οὐδϝώς. 622 Vulg. οὐδ' ἐφέβοντο 626 Vulg. ἀήτης. v. Obss.

614. ἤδη γάρ οἱ ἐπώρνυε μόρσιμον ἦμαρ Παλλὰς Ἀθηναίη. quia Minerua Achilli erat adfutura in pugna cum Hectore: inf. X, 214 sq. 226 sq. — 615. πειρητίζων. quod iam vidimus M, 47. Animi autem robur declarat hoc, quod irruere tentat Hector, *qua aduersa acies est firmissima.* — 618. ἴσχον, ἀντεῖχον, *muri instar conserti.* Comparatio, etsi obuia, eximie est ornata. — 620. ἀνέμων κέλευθα, impetus irruentium ventorum. — 621. quod Virgil. VII, Aen. 590 *laterique infusa refunditur alga.*

623—629. Comparatio altera praeclara, eaque ex eo genere, quo duplex comparandum infertur: impetus Hectoris et terror Achivorum. — 625. ὑπὸ νεφέων ἀνεμοτρεφὲς, τρεφόμενον διὰ ἀνέμων ἐκ νεφέων ἐρχομένων. — 628. τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται *naui*

ὣς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν.
αὐτὰρ ὅγ', ὥστε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν,
αἵ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἕλεος μεγάλοιο νέμονται
μυρίαι, ἐν δέ τε τῇσι νομεὺς οὔπω σάφα εἰδὼς
θηρὶ μαχέσσασθαι, ἕλικος βοὸς ἀμφὶ φονῇσιν·
ἤτοι ὁ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν
αἰὲν ὁμοστιχάει, ὁ δέ τ' ἐν μέσσῃσιν ὀρούσας
βοῦν ἔδει, αἱ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὣς τότ' Ἀχαιοὶ
θεσπεσίως ἐφόβηθεν ὑφ' Ἕκτορι καὶ Διῒ πατρὶ
πάντες· ὁ δ' οἶον ἔπεφνε Μυκηναῖον Περιφήτην,
Κοπρῆος φίλον υἱὸν, ὃς Εὐρυσθῆος ἀέθλων
ἀγγελίης οἴχνεσκε βίῃ Ἡρακληείῃ·

630 ΟΛΟFΟΦΡΩΝ 632 ΣΑΦΑ FΕΙΔΩΣ 639 Vulg. Εὐρυσθῆος ἄνακτος. v. Obſſ.

feruntur cum ſummo vitae discrimine. At hoc dictum a poeta ſimpliciter et graviter: *paullulum eos abeſſe a morte.* Alias: *nauigare in media morte*, in medio vitae discrimine. — 629. *ἐδαΐζετο* h. l. reſpondet *τῷ τρομεῖν* v. 627 vexabatur, agitabatur, ſollicitudine, metu.

630—638. Tertia comparatio caedis vnius ab Hectore irruente factae cum leone ex armentis fugatis vnam pecudem laniante. Ornatiſſimus poetae locus. — 631. *εἰαμενῇ ἕλεος in prato paluſtri.* v. Obſſ. — 633. *ἀμφὶ φονῇσι.* pro *ἀμφὶ φόνῳ*, ſcil. ne fiat. v. Obſſ. — *ὁ μὲν paſtor.* — 636. *ἔδει* — *ὑπέτρεσαν.* bene pro praeſenti *ὑποτρέουσι.* Eſt inuerſio ſtructurae in toto loco; veteres *ἀνακόλουθον* appellant.

638—652. *Periphetes* ab Hectore caeſus: erat is Coprei, qui Euryſthei mandata ad Herculem perferebat, filius. Fuit Copreus Euryſthei *κῆρυξ.* v. Apollod. II, 5, 1 extr. ad q. l. cf. Not. p. 343. — 640. *ὃς οἴχνεσκεν ἀγγελίης* (*ἕνεκα*)

τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν πόδας, ἠδὲ μάχεσθαι,
καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο·
ὅς ῥα τόθ' Ἕκτορι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυάλιξε.
στρεφθεὶς γὰρ, μετόπισθεν ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο,
τὴν αὐτὸς φορέεσκε, ποδηνεκὲς ἕρκος ἀκόντων·
τῇ ὅγ' ἐνιβλαφθεὶς, πέσεν ὕπτιος· ἀμφὶ δὲ πήληξ
σμερδαλέον κονάβησε περὶ κροτάφοισι πεσόντος·
Ἕκτωρ δ' ὀξὺ νόησε, θέων δέ οἱ ἄγχι παρέστη,
στήθει δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δέ μιν ἐγγὺς ἑταίρων
κτεῖν'· οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο, καὶ ἀχνύμενοί περ ἑταίρου,
χραισμεῖν· αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἕκτορα δῖον.
εἴσωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν, περὶ δ' ἔσχεθον ἄκραι

645 Vulg. ὑπ' ἀσπίδος 649 ΔΕ FOI 652 Vulg. μάλ' ἐδείδισαν.

βίῃ Ἡρακληείῃ (pro ὥστε φέρειν Ἡρακλεῖ ἀγγελίας) Εὐρυσθῆος. — 642. (κατὰ) παντοίας ἀρετὰς, ἠμὲν (κατὰ) πόδας ἠδὲ (κατὰ τὸ) μάχεσθαι. h. e. ἢ ταχύτητι, ἢ μάχῃ. quod ſup. 570 de Antilocho: *οὔτε ποσὶ θάσσων οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ, μάχεσθαι.* *καὶ αὐτὸς ἐγένετο* (κατὰ) *νόον*, *prudentia*, *ἐν πρώτοις*, inter primos e Mycenaeis, ſcil. qui prudentia excellerent.

645 — 652. Peripheten retro prolapſum occidit Hector. cum clipeum ἀνδρομήκῃ haberet, corpore verſo offenderat pes ad clipei oram. *ἐν ἀσπίδος ἄντυγι πάλτο. ἐνεπέπαλτο*, percuſſus erat, itaque *ἐνεβλάφθη*. v. Obſſ. *clipei alliſus eum labefactauerat*, *impulerat*, vt prolaberetur in tergum. Vti in inceſſu allidebatur ora clipei pedibus incedentis, ſup. Z, 117. *μετόπισθεν στρεφθεὶς*, *conuerſus in tergum.*

653 — 657. Argiui repreſſi, intra nauium ordines recepti, reſiſtunt Troianis *εἴσωποὶ νεῶν ἐγένοντο*· *in*

νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο· τοὶ δ' ἐπέχυντο.
Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκῃ
τῶν πρωτέων, αὐτοῦ δὲ πάρα κλισίῃσιν ἔμειναν
ἀθρόοι, οὐδὲ κέδασθεν ἀνὰ στρατόν· ἴσχε γὰρ αἰδὼς
καὶ δέος· ἀζηχὲς γὰρ ὁμόκλεον ἀλλήλοισι·
Νέστωρ δ' αὖτε μάλιστα Γερήνιος, οὖρος Ἀχαιῶν,
λίσσεθ' ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον·
Ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ
ἄλλων ἀνθρώπων· ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος
παίδων, ἠδ' ἀλόχων, καὶ κτήσιος, ἠδὲ τοκήων,
ἠμὲν ὅτεῳ ζώουσι, καὶ ᾧ κατατεθνήκασι.
τῶν ὕπερ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων,

656 Vulg. τῶν προτέρων 657 Vulg. οὐδ' ἐκέδασθεν. 660 ΑΝΔΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 662 ΜΝΗΣΑΣΘΕ FΕΚΑΣΤΟΣ

conſpectu habuere naues. Non de vno momento, ſed de rerum progreſſu accipio locum hoc modo: *Achiui primo* ſeu *tergis verſis* ſeu *dum retroceſſerant, in conſpectu habuere naues; inde receperunt ſe intra ſpatia inter naues*, quae anteriorem ordinem conſtituebant; ita νῆες ἄκραι, naues quae priore tempore et loco fuerant in littus deductae ὅσαι πρῶται εἴρυντο, περιέσχεθον αὐτούς. *circumdabant* et obtegebant eos puppibus ſuis, quae editiores erant. *Troiani inſequuntur* eos recedentes: τοὶ δ' ἐπέχυντο, ἐπηνέχθησαν. *Ita Achiui*, cum reſiſtere nequibant, ex his nauium interuallis vsque *ad loca pone priorem nauium ordinem*, a tergo nauium, *ſe recepere*, νεῶν μὲν ἐχώρησαν τῶν προτέρων, h. e. ὑπεχώρησαν, *quibus locis tentoria poſita erant; non tamen in caſtra ſe diſpergunt, ſed collecti ac conſtipati vno loco ſubſiſtunt.*

659—667. Neſtoris hor-

ἑστάμεναι κρατερῶς· μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
τοῖσι δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὦσεν Ἀθήνη
θεσπέσιον· μάλα δέ σφι φόως γένετ' ἀμφοτέρωθεν,
ἠμὲν πρὸς νηῶν, καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Ἕκτορα δ' ἐφράσσαντο βοὴν ἀγαθὸν, καὶ ἑταίρους,
ἠμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο,
ἠδ' ὅσσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῇσιν.
Οὐ δ' ἄρ' ἔτ' Αἴαντι μεγαλήτορι ἥνδανε θυμῷ

667 ΓΕΙΠΩΝ — ΘΥΜΟΝ ΤΕ ΓΕΚΑΣΤΟΥ
Vulg. πάρ 674 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ ΓΗΝΔΑΝΕ

tatu firmantur Achiuorum animi. Neſtoris adhortatio magnam vim habet partim a viri auctoritatè, partim a distributione rerum per quas obteſtatur.

668—673. Caligine ademta apertum proſpectum factum Achiuis dicit poeta; atqui non apparet, quae caligo, et vnde, et quorſum fuerit obducta; nec Hector eos latuerat. v. Obſſ. Aliis locis, vbi noctis inter pugnam, e puluere ſcilicet et tumultu, mentio fit, longe alio modo inſtruitur narratio; v. Π, 567. Ρ, 269. 366. — 670. *καὶ ὁ. π.* pro ἠδέ. et a tergo verſus naues, ſeu mare, et ante, ad turmas pugnantium. — 671. *καὶ ἑταίρους* ſc. Hectoris.

674 ad fin. Cum ex plano non ſatis reſiſti poſſe Troianis videret Aiax, conſcendit nauium tabulata et inde Troianos contis arcere decreuit. 688. — quo animaduerſo Hector ordinibus pugnantium erumpit et vnam ex omnibus nauem e proximo adoritur; noua et acerrima ad hanc nauem fit pugna — 703. — narratio de ea: — 715. — Hector ignem ſibi afferri iubet; quo audito Troiani tanto animoſius irruunt in Achiuos; — 726. At Aiax de naui propulſat ignem ferentes, ſuos autem in ſummo discrimine hortatur et animat. ad f.

674. *non ei placuit:* h. e. decreuit Aiax, e loco in-

ἑστάμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν υἷες Ἀχαιῶν·
ἀλλ' ὅγε νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο, μακρὰ βιβάσθων,
νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμῃσι,
κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεικοσίπηχυ.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδὼς,
ὅστ', ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναείρεται ἵππους,
σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ δίηται,

678 ΔΥΟΚΑΙϜΕΙΚΟΣΙΠΗΧΥ 679 ϜΕΙΔΩΣ 680 Vulg. *συναγείρεται.* 681 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ vulg. *προτὶ ἄστυ διώκει.*

equo proſilire, ex turma procurrere et nauem conſcendere, vnde propulſaret hoſtem. Fecerant hoc iam alii ſup. 587—9.

676. *νηῶν ἴκρι' ἐπῴχετο.* tabulata in prora et puppi: nam in his tantum partibus conſtratae erant naues. v. Obſſ. — 677. (*τὸ*) *ξυστὸν,* (*δόρυ.*) contum e pluribus breuioribus coagmentatum, et vinctum: vincula ſunt *βλῆτρα.* Vidimus iam ſup. 588. 9 *οἱ δ'* (*ἐμάχοντο*) *ἀπὸ νηῶν — μακροῖσι ξυστοῖσι, τά ῥα σφ' ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο, Ναύμαχα, κολλήεντα, κατὰ στόμα εἱμένα χαλκῷ.*

679—684. Comparatio referenda vnice ad ſaltum ex vna naui in alteram factum. Locus notabilis, cum altero Od. E, 371 quod equo inſidere homines, non ignorauit Homerus, etſi equitatum in acie non nouit. Artis etiam genus nouit *τὸ κελητίζειν,* deſultoris modo, et quidem quatuor equis; vt eius aetate rem equeſtrem iam ad artem adductam fuiſſe appareat. Quod heroum aetate equis ad currus bellicos, non ad equitatum, vtebantur, videtur potius ab inopia et caritate equorum repetendum eſſe. Si Caſtor tamen cum fratre equis inſediſſe narratur: ſerioribus hoc poetis debetur. Ceterum vel ex h. l. probari poteſt, morem ſaeculi Troiani diligenter Homerum ſeruaſſe: nam ſuae aetatis morem ſedulo diſcernit: — *ἐκ πολέων.* dilectu facto e multis. — 681. *προτὶ ἄστυ.* forte quia op-

λαοφόρον καθ' ὁδόν· πολέες τέ ἑ θηήσαντο
ἀνέρες, ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δ' ἔμπεδον ἀσφαλὲς αἰεὶ
θρώσκων, ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται·
ὣς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν
φοίτα, μακρὰ βιβὰς, φωνὴ δέ οἱ αἰθέρ' ἵκανεν·
αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων Δαναοῖσι κέλευε,
νηυσί τε καὶ κλισίῃσιν ἀμυνέμεν. Οὐδὲ μὲν Ἕκτωρ
μίμνεν ἐνὶ Τρώων ὁμάδῳ πύκα θωρηκτάων·
ἀλλ' ὥστ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων
ἔθνος ἐφορμᾶται, ποταμὸν πάρα βοσκομενάων
χηνῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δουλιχοδείρων·
ὣς Ἕκτωρ ἴθυσε νεὸς κυανοπρώροιο,
ἀντίος ἀΐξας· τὸν δὲ Ζεὺς ὦρσεν ὄπισθε
χειρὶ μάλα μεγάλῃ, ὤτρυνε δὲ λαὸν ἅμ' αὐτῷ.
Αὖτις δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη·
φαίης κ' ἀκμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ· ὣς ἐσσυμένως ἐμάχοντο.
τοῖσι δὲ μαρναμένοισιν ὅδ' ἦν νόος· ἤτοι Ἀχαιοὶ
οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ, ἀλλ' ὀλέεσθαι·

682 ΔΕ ϜΕ 686 ΔΕ ϜΟΙ 691 ϜΕΘΝΟΣ 694 Vulgg. ὦσεν

pidani proſpiciunt e muris. — 682. θηήσαντο *mirantur.* — 683. *continuo, ſine offenſa,* ἀσφαλῶς.

688—695. Etiam Hector ante ordines procedit et vnam nauem adoritur.

690. αἰετὸς αἴθων. *aquila fulua.* ὀρνίθων ἔθνος. vidimus iam B, 459. — 693. ἴθυσεν, ὥρμησε κατὰ νεός.

696—704. Redintegrata acerrima pugna, maxime ab Hectore ad nauem cui Aiax inſtiterat. — 698. ὡς ἐσσυμένως tanta cum contentione, enixe, intentis viribus. — 699. 700. Achiui

Τρωσὶν δ' ἤλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἑκάστου,
νῆας ἐνιπρήσειν, κτενέειν θ' ἥρωας Ἀχαιούς.
οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνης νεὸς ἥψατο ποντοπόροιο,
καλῆς, ὠκυάλου, ἣ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν
ἐς Τροίην, οὐδ' αὖτις ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν·
τοῦ περ δὴ περὶ νηὸς Ἀχαιοί τε Τρῶές τε
δῄουν ἀλλήλους αὐτοσχεδόν· οὐδ' ἄρα τοίγε
τόξων αἰκὰς ἀμφὶς μένον, οὐδέ τ' ἀκόντων,
ἀλλ' οἵγ' ἐγγύθεν ἱστάμενοι ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνῃσι μάχοντο,
καὶ ξίφεσι μεγάλοισι, καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι.
πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ, μελάνδετα, κωπήεντα,

701 ΤΡΩΣΙ Δ ΕϜΕΛΠΕΤΟ quod eſſe poteſt et Τρωσὶ δὲ ϝέλπετο. et Τρωσὶ δ' ἐϝέλπετο. vtrumque bene. — ΣΤΗΘΕΣΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΥ

tantum non deſperata ſalute pugnabant.

704—726. Hector vna ex reliquis naue apprehenſa ignem et incendium minatur. — 704. πρύμνηθεν. *a puppi* apprehendit nauem, quippe ſtabant naues puppibus in terram, proris in mare, conuerſis. Adhuc pugnatum erat a tergo prioris nauium ordinis, videntur adeo collectis viribus Achiui Troianos iterum repreſſiſſe.

705. nauis Proteſilai: cf. ſup. B, 701. prima illa appulerat; ideo ſtabat priore loco in ordine nauium anteriore, qua parte Troiani irruerant. — 708. τοίγε et Achiui et Troiani; ſic iterum 710 ἀλλ' οἵ γε *cominus* pugnarunt, vt *miſſilium* vſus nullus eſſet. αἰκή, ὁρμή, — 709. ἀμφὶς *eminus*. v. Obſſ.

713. μελάνδετα κωπήεντα. eſt ſane idem quod μελαίνας κώπας ἐνδεδεμένα h. ἔχοντα. At vis poetica ineſt, dum obiiciuntur animo

ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων
ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα μέλαινα.
Ἕκτωρ δὲ πρύμνηθεν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει,
ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶ δὲ κέλευεν·
Οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' ἀϋτήν.
νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἦμαρ ἔδωκε,
νῆας ἑλεῖν, αἳ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι,
ἡμῖν πήματα πολλὰ θέσαν, κακότητι γερόντων·
οἵ μ', ἐθέλοντα μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
αὐτόν τ' ἰσχανάασκον, ἐρητύοντό τε λαόν.
ἀλλ' εἰ δή ῥα τότε βλάπτε φρένας εὐρύοπα Ζεὺς

717 Vulg. δ' ἐκέλευεν. 720 ΑϜΕΚΗΤΙ 724 Vulg. τότ' ἔβλαπτε.

ſpecies plures in enſe: nigredo, tum manubrium ipſum, quod nunc e contexto et collocatione ſit magnum: vt et Π, 332. — 714. ἀπ' ὤμων ἔπεσον. Non ſatis definias modum: puto eſſe enſes humeris thorace munitis inflictos et fractos aut reſilientes in terram decidere. — 717. ἄφλαστον· in puppi; anteceſſerat πρύμνηθεν.

719. πάντων ἄξιον ἦμαρ. non vno modo hoc quoque dictum eſſe poteſt. v. Obſſ. accipio: *diem, qui compenſat omnia* ſc. quae ſuperioribus temporibus euenere minus ſauſta et ex voto.

721. κακότητι γερόντων, puſillanimitate, qui conſultum eſſe putauerant, non in acie obiicere Achiuis iuventutem, ſed murorum munimentis tutos vim hoſtilem aut depellere aut vires eorum conſumere. — 724. Quod ipſe Iupiter de ſana mente deturbare homines rudi ſermone dicitur, res nunc nota eſt. Si olim ſtulto conſilio omiſimus facere quod optimum factu erat, nunc ipſa res nos eo ducit et ſucceſſum praebet.

ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα μᾶλλον ἐπ' Ἀργείοισιν ὄρουσαν·
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν·
ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθὸν, ὀϊόμενος θανέεσθαι,
θρῆνυν ἐφ' ἑπταπόδην, λίπε δ' ἴκρια νηὸς ἐΐσης·
ἔνθ' ἄρ' ὅγ' ἑστήκει δεδοκημένος· ἔγχεϊ δ' αἰεὶ
Τρῶας ἄμυνε νεῶν, ὅστις φέροι ἀκάματον πῦρ·
αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων, Δαναοῖσι κέλευεν·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
ἠέ τινάς φαμεν εἶναι ἀοσσητῆρας ὀπίσσω;
ἠέ τι τεῖχος ἄρειον, ὅ κ' ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι;
οὐ μέν τις σχεδόν ἐστι πόλις, πύργοις ἀραρυῖα,
ῇ κ' ἀπαμυναίμεσθ', ἑτεραλκέα δῆμον ἔχοντες·

729 ΕϜΙΣΗΣ

727 ad f. Aiax etsi se ab hoste vrgeri videns, Achiuos hortatur et Troianos ad nauem incendendam properantes retundit. In hortatibus his, non vniuerse ac communiter, sed, ipsius hortantis verbis appositis, quanta vis insit, suus quemque sensus docere potest.

728. ὀϊόμενος *metuens.* — 729. θρῆνυν. tabulatis in puppi relictis, desiluit in *mediam* nauis partem, *non tectam,* et institit transtris, in quibus remigantes sedent; ex eoque loco hostem *obseruat* accedentem et prohibet. Erat quoque sic ad mediam vsque corporis partem tectus nauis latere, τοίχῳ.

733. sequentia iam alibi vidimus. Danai ἥρωες, simpliciter fortes bellatores — μνήσασθε, *exerite vestram virtutem* intendite eam. — 735. ἠὲ φαμὲν *an putamus.* — 736. ἀνδράσι pro *nobis.* — 737. πόλις πύργοις ἀραρυῖα. pro vrbe munita, cui sint muri, πύργοι, ἀραρότες, iuncti, adeoque firmi. — 738. ἑτεραλκέα δῆμον, aut,

ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ πύκα θωρηκτάων,
πόντῳ κεκλιμένοι, ἑκὰς ἥμεθα πατρίδος αἴης.
τῷ ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.
Ἦ, καὶ μαιμώων ἔφεπ' ἔγχεϊ ὀξυόεντι·
ὅστις δὲ Τρώων κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο
σὺν πυρὶ κηλείῳ, χάριν Ἕκτορος ὀτρύναντος,
τὸνδ' Αἴας οὔτασκε, δεδεγμένος ἔγχεϊ μακρῷ.
δώδεκα δὲ προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὖτα.

740 ϜΕΚΑΣ 745 Vulg. ὀξέϊ δουρί.

alium, h. e. nouum robur adiecturam ciuitatem, aut, quae in alteram partem victoriam erat inclinatura et, vt Achiui ſuperiores pugnando eſſent, effectura. — 740. πόντῳ κεκλιμένοι, ad extremum littus caſtra habentes. — 741. φόως *ſalus* eſt in manu, fortiter pugnando; non in remittendo a pugna. v. Obſſ.

742. Cum impetu, animoſe, hoſtes adeuntes *excipit* haſta, *ferit.* Fere vt ἐφέπειν ἔγχει τινά inſequi haſta et occidere. Idem quod ſupra 730 ἔγχεϊ δ' αἰεὶ Τρῶας ἄμυνε νεῶν.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Π

ARGVMENTVM.

Patroclus ad Achillem redux, cur lacrimas fundat interrogatus, quo in discrimine Achiui verſentur exponit, Achillem obiurgat, tandem precatur, vt ſibi ſaltem concedat, eius armis indutum Myrmidones ad auxilium Achiuis ferendum educere — 47. Annuit Achilles, praecipit tamen, vt reiectis a claſſe Troianis ſtatim ad ſe redeat — 100. Interea Aiax, et vrgente hoſte, et virium defectu, tandem haſta ictu gladii ab Hectore prae-

cifa, recedere coactus; ita ignis naui iniectus —123. Quo conſpecto Achilles Patroclum iubet feſtinare —129. Armat ſe Patroclus —154. educuntur Myrmidones —197. Achilles ad virtutem animos inflammat —220. poculo e penu depromto libat et vota facit; egreſſum copiarum proſpicit —256. Procedunt Myrmidones, Patroclo hortante, —275. cuius adſpectu perturbati extemplo Troiani fugam circumſpiciunt —284. Pyraechme caeſo, fugientes a nauibus depellit, ignem reſtinguit Patroclus —301. Iterum collectis et reſiſtentibus Troianis, grauis fit pugna. Enumerantur caeſi et caedentes —351 donec Troiani vallo excedere coguntur, et cum iis ipſe Hector. Patroclus, praeceptorum Achillis parum memor, eos extra caſtra inſequitur, proturbat, disſipat, caedit multos —418. Ecce aduerſus eum procedit Sarpedon, Ioue a Iunone admonito, ne fatis intercederet, pugna facta, Sarpedon a Patroclo necatur —490. Glaucus a moriente Sarpedone inuocatus, ne ſpoliari ſe ſineret, arceſſit Aeneam et Hectorem; Patroclus ſibi adiungit vtrumque Aiacem; inſtauratur pugna circa Sarpedonis corpus —562. Caeduntur multi, et modo hi modo illi cedunt; —644. tandem Hectore recedente terga vertunt Troiani, Sarpedon ſpoliatur, corpus in Lyciam defertur —683. Exultans ſecundo ſucceſſu Patroclus, contra quam praeceperat Achilles, fugientes inſequitur, vsque ſub vrbis moenia; —697. Fruſtra ab Apolline deterritus muros eſcendere annititur —711. Hector ſub porta Scaea viribus refectis iterum in Achiuos inuehitur et Patroclum adoritur —732. a quo Cebriones, Hectoris auriga, ſaxo iacto proſternitur; fit pugna circa corpus ſpoliandum; cedunt tandem Troiani —782. Noua hac victoria animo elatus Patroclus denuo in Troianos inuectus tandem viribus exhauſtis deliquium paſſus, Apollinis opera, vacillat, ab Euphorbo vulneratus, dum ſe ad ſuos recipit, haſta ab Hectore transfigitur —827. Inſultanti ſe Hectori Patroclus ſimile fatum ominatur —863. Auriga eius Automedon Hectorem ſe inſequentem effugit — ad f.

Deorum ministeria maxime ad Iouem et Apollinem redeunt: Patroclo et Sarpedone congressis deliberat Iupiter, an Sarpedon, eius filius, a morte seruandus sit, Iuno intercedit, vt tamen corpus ad populares deferatur haud improbat; tum Iupiter quem adhuc ex Ida prospicientem cogitare licet, cf. ad 432. instantem Sarpedonis caedem imbre cruento portendit. 431—462. Defenditur eius corpus a Glauco ab Apolline sanato ex vulnere 508—531. Cum Patroclo fatale esset, hac pugna occumbere, idque statim hac circa Sarpedonis corpus spoliandum contentione fieri posset, iterum Iupiter euentum differt, et, vt Troianos ille vsque sub moenia vrbis fuget, permittit: 644—658. Interea ab Apolline Iouis iussu Sarpedonis corpus in Lyciam perfertur —683. Ab Apolline porro Patroclus a muris Troiae repellitur 698—710. mox viribus solutis eum inermem dat Euphorbo vulnerandum, et Hectori occidendum: 786—821.

Ὣς οἱ μὲν περὶ νηὸς ἐϋσσέλμοιο μάχοντο.
Πάτροκλος δ' Ἀχιλῆϊ παρίστατο, ποιμένι λαῶν,
δάκρυα θερμὰ χέων, ὥστε κρήνη μελάνυδρος,
ἥτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις; ἠΰτε κούρη
νηπίη, ἥθ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει,
εἱανοῦ ἁπτομένη, καί τ' ἐσσυμένην κατερύκει·
δακρυόεσσα δέ μιν προτιδέρκεται, ὄφρ' ἀνέληται·
τῇ ἴκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις.
ἠέ τι Μυρμιδόνεσσι πιφαύσκεαι, ἢ ἐμοὶ αὐτῷ;
ἠέ τιν' ἀγγελίην Φθίης ἐξ ἔκλυες οἶος;
ζώειν μὰν ἔτι φασὶ Μενοίτιον, Ἄκτορος υἱόν,
ζώει δ' Αἰακίδης Πηλεὺς μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
τῶν κε μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνειώτων.

5 ΤΟΝ ΔΕ ϜΙΔΩΝ 6 ϜΕΠΕΑ 9 ϜΕΙΑΝΟΥ
11 ϜΙΚΕΛΟΣ

1—101. Patroclus lacrimabundus ad Achillem accedit, rogatus nuntiat, quo loco Achiuorum res ſint; eius duritiem accuſat, impetratque vt Myrmidones in aciem educat.

2. Tumultu pugnae propiore facto Patroclus, Eurypylo, cuius vulnus curabat, relicto ad Achillem redierat: O, 390—404. — 3. 4. Comparationem lacrimantis cum fonte perenni iam vidimus I, 14. 15. placuit ea veteribus.

7—11. Suauis oratio per ornamenta; pro vulgari fles vt puella. — 8. ἀνώγει (ſc. τὴν μητέρα) ἀνελέσθαι αὐτήν, ſcilicet in ſinum.

12. *πιφαύσκεαι renuntias, habes, quod renunties.* v. Obſſ. — 13. οἶος, h. e. quam

ἠὲ σύ γ᾽ Ἀργείων ὀλοφύρεαι, ὡς ὀλέκονται
νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν, ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόῳ, ἵνα εἴδομεν ἄμφω.
Τὸν δὲ βαρυστενάχων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ᾽ Ἀχαιῶν,
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς.
οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶ κέαται βεβλημένοι, οὐτάμενοί τε.
βέβληται μὲν Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·
οὔτασται δ᾽ Ὀδυσεὺς δουρικλυτὸς, ἠδ᾽ Ἀγαμέμνων·
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν ὀϊστῷ.
τοὺς μέν τ᾽ ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπένονται,
ἕλκε᾽ ἀκειόμενοι· σὺ δ᾽ ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.
μὴ ἐμὲ γοῦν οὗτός γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις.
αἰναρέτη, τί σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ,

19 ϜΙΝΑ ϜΕΙΔΟΜΕΝ 25 Vulg. βέβληται μὲν ὁ Τ. 31 Vulg. τίς σευ

ipſe *nondum reſciuerim:* ex v. 19. — 18. ὑπερβασίης ἕνεκα σφῆς *ſuo ſcelere. ſua improbitate.* h. e. *merito ſuo*, propter iniuriam mihi illatam.

21—45. Patrocli verba ad Achillem *prudentia* et *grauitate* ſe commendant.

25. Diomedes vulneratus erat Paridis telo in planta pedis, Λ, 376. 7. Vlyſſes a Soco in coſtis Λ, 436 ſq. Agamemnon a Coone manu haſta traiecta Λ, 251 ſq. Eurypylus femore ſagitta traiecto a Paride Λ, 580. ſq.

29. ἀμήχανος ἔπλευ pro πέλῃ *es indomitus; qui flecti nequeas.* v. Obſſ. — 31. αἰναρέτη. ὁ ἐπὶ κακῷ ἀρετὴν, ἀνδρίαν, ἔχων. nam τὸ αἰνὸν eſt τὸ κακόν. v. Obſſ. Sic αἰνόπαρις. αἰνελένη. αἰνόγαμος. ergo et ὁ αἰναρέτης, *virtutem cum aliorum malo habens*, h. e. cum animi duritie coniunctam, non ad alios ſeruandos, cum

αἴ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνῃς;
νηλέες, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ· γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
πέτραι τ' ἠλίβατοι· ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
εἰ δέ τινα φρεσὶ σῇσι θεοπροπίην ἀλεείνεις,
καί τινά τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·
ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦχ', ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασσον
Μυρμιδόνων, ἤν πού τι φόως Δαναοῖσι γένωμαι.
δὸς δέ μοι ὤμοιϊν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι,
αἴ κ' ἐμέ σοι ἴσκοντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν

32 ΑϜΕΙΚΕΑ 41 ϜΙΣΚΟΝΤΕΣ

haud moueatur Achiuorum clade.

33. Locus a multis expressus ad significandam animi duritiem; inprimis a Virgilio Aen. IV, 365 sq. Conuenit hoc cum prisco sermone, quo tanquam per symbola haec, mox per tropos, sensus hic animi reddebatur. Ita homines natos aiebant e saxis; ita tot fabulae de feris hominibus e Neptuno natis.

36. *εἰ δέ τινα.* Dicta et haec ex ingenio istorum hominum, qui, si caussa rei vel facti occulta erat, ab oraculo vel vaticinio accepto eam repetebant. Prohiberi autem diuino monito, ne in pugnam prodiret, cum vitae periculo, non tam suspicari debebat Patroclus, quam potius nosse poterat ac debebat: v. sup. I, 410 sq. Ergo verba in eum sensum interpretanda sunt: *si forte metuis euentum responsi quod a matre audiisse diceris.* — 39. *φόως, salus;* h. is, qui e summo discrimine Achiuos eripiat ac seruet. *ἤν που* pro *ἵνα* vt et mox *αἴ κ' ἐμέ.* — 40. Valet hoc egregium poetae inuentum ad Achillis gloriam, quanta de eius virtute persuasio esse debuerit, vt vel eius conspectu inopinato fugiant Troes. — 41. *ἐμέ σοι ἴσκον-*

τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.
ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ
ὤσαιμεν προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Ὣς φάτο λισσόμενος, μέγα νήπιος· ἦ γὰρ ἔμελλεν
οἷ αὐτῷ θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ὤ μοι, Διογενὲς Πατρόκλεις, οἷον ἔειπες·
οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ἥντινα οἶδα,
οὔτε τί μοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ·

45 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ 47 FΟΙ ΑΥΤΩΙ 49 ΕFΕΙΠΕΣ 50 FΗΝΤΙΝΑ FΟΙΔΑ

τες, aſſimulantes, pro te habentes, putantes te in conſpectum prodiiſſe. — 43. ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο ſcil. γένηται. εἴη. v. Obſſ.

46. 47. Praeiuit aliis Homerus h. l. interponendis, tanquam e narrantis perſona, iis, quae audientis animum erigant quidem et doceant, quid euenturum ſit, de modo tamen rei gerendae incertum relinquunt.

49 — 100. Affectus varietate notabilis oratio Achillis; non vaticinium matri datum de ſe ad Troiam occubituro, ſed iniuriam ab Agamemnone acceptam ſe retinere, quominus Achiuis ſuccurrat — 59. conſtitutum itaque ſibi fuiſſe, non mouere arma, antequam ſuam ipſius nauem Troiani ſint adorti — 63. concedere tamen ſe nunc velle, vt armis ſuis Patroclus indutus in praelium exeat, in tanta ſalutis Achiuorum deſperatione — 82. Verum hoc iniungit Patroclo, vt, hoſte de nauibus depulſo, ſtatim ad ſe redeat, ne Achiui omnino bello liberati nullam poſthac Achillis curam habeant, neue ipſe in vitae periculum incurrat.

50. οὔτε θεοπροπίης — ἥντινα οἶδα. pro ἣν οἶδα. vaticinium, quod quidem noui. — 51. οὔτε τί μοι, nec mater a Ioue mihi renun-

ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
ὁππότε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλῃσιν ἀμέρσαι,
καὶ γέρας ἂψ ἀφελέσθαι, ὅ τε κράτεϊ προβεβήκῃ.
αἰνὸν ἄχος τό μοι ἐστίν. ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
κούρην, ἣν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
δουρὶ δ' ἐμῷ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας,
τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν· οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἀσπερχὲς κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσίν· ἤτοι ἔφην γε
οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπόταν δὴ
νῆας ἐμὰς ἀφίκηται ἀϋτή τε, πτόλεμός τε.
τύνη δ' ὤμοιϊν μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι,
ἄρχε δὲ Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι μάχεσθαι·

54 Vulg. προβεβήκει   60 Vulg. οὐδ' ἄρα περ ἦν.

tiauit, aperuit scil. quod me a pugnando retineat.

52. 53. ἀλλὰ τόδε ἄχος ἐφικνεῖται (ἐπ') ἐμὲ, ὅτε, ἐπειδὴ, ἀνὴρ, ὅγε, ὃς, κράτει προβεβήκῃ, προέχῃ ἀξίᾳ, θέλει ἀμέρσαι (ex sqq. τοῦ γέραος) τὸν ὁμοῖον, τὸν ἐν ἴσῃ ἀξίᾳ ὄντα, καὶ ἂψ ἑλέσθαι, ἀφελέσθαι αὐτὸν τὸ γέρας.

55. De mutata interpunctione v. Obss. τοῦτό μοι ἐστὶν αἰνὸν ἄχος. Postquam multas aerumnas pertuleram, captiuam mihi eripuit Agamemnon. — 57. πόλιν εὐτείχεα πέρσας, Lyrnessum, cuius captae pars praedae fuerat Briseis. v. B, 90. T, 29. — 59. ὡσεί τιν' — ταύτην ἀφείλετο ἐμὲ, ὡσεὶ φυγάδα τινά. v. Obss.

60. ἀλλὰ τὰ μὲν π. verum mittamus praeterita. οὐδ' ἄρα πως ἦν. οὐκ ἔξεστι. οὐ πρέπον. consentaneum non est, pertinaciter iram retinere. — 61. Sane quidem constitutum apud me habebam, non, antequam meas ipsius naues ad-

εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον
ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες, ἐναύλους
πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἄπο λοιγὸν ἀμῦναι·

73 ΗΠΙΑ ϜΕΙΔΕΙΗ

oriturus esset hostis, arma iterum capere ira deposita. — 66. εἰ δή, ἐπειδή, quandoquidem Troianorum ingens multitudo περιέχει, circumdat naues. — 68. οἱ δὲ κέκλινται ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. illi consistunt in ipso littore, exiguum adhuc spatium loci tenentes; ad tantas angustias illi redacti sunt. — 69. Τρώων δὲ πόλις πᾶσα ἐπιβέβηκε, ἐπιβαίνει, ἐπίκειται. tota Troiana ciuitas, omnes eorum copiae, adueniunt.

70—79. Paullo quidem iactantius haec sunt dicta, euenisse Achiuis aduersa quia ipse aberat; eo tamen loco sunt dicta, quo quis recte suam virtutem praedicare potest, ex sensu iniuriae sibi factae. οὐ γὰρ ἐμῆς — Nam antea quod sup. I, 352 sq. gloriatus erat Achilles, quoad ipse interfuerat Achiuis, Troiani moenibus exire ausi non erant. — 71. ἐναύλους, fossas campi. possis ad loca caua referre, quae inter montes decurrens facit Simois; aberant tamen ea longius a locis, in quibus pugnabatur. — 73. εἴ μοι — ἤπια εἰδείη. pro ἤπιος εἴη. γένοιτο. aequus h. l. pro grauiore vocabulo: homo est arrogans, insolens, stolide ferox. — 75. μαίνεται ἐγχείη, antiquo sermone, vibratur: vt iam Il. Θ, 111.

οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται· οἱ δ' ἀλαλητῷ
πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
ἀλλὰ καὶ ὥς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων
ἔμπεσ' ἐπικρατέως· μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
πείθεο δ', ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω·
ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
πρὸς πάντων Δαναῶν· ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
ἂψ ἀπονάσσωσι, προτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,

78 ΠΕΡΙϜΑΓΝΥΤΑΙ 84 Vulg. ἄροιο. 85 Vulg. ἀτὰρ οἱ

— 76. οὐδέ πω. amare haec dicta: Agamemnonem quoque pugna exceſſiſſe. — 78. Hectoris vox ὄψ, (Euſtath. ſupplet αὐδή ex αὐδήσαντος) περιάγνυται. *reſonat*, pro vulgari, *auditur*. Homero frequentatum, petitum à *repercuſſione vocis*, inde ſaepe vſurpatum a poetis.

80—86. Reiici et expelli caſtris Troianos vult Achilles, ne Achiui cum claſſe pereant; inuidet quoque laudem eam Troianis; at nec Troianos clade affici vult, ne ſui omne deſiderium tollatur Achiuis. — 83. μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω. ὡς ἐνθῶ φρεσί σου τὸν μῦθον. Aliter nunc μύθου τέλος quam ſup. I, 56 οὔπω τέλος ἵκεο μύθων. Nunc propius dictum ad vulgarem vſum, vt periphraſi et ornatui inſeruiat: *ſumma orationis* pro ipſa oratione. cf. inf. 630. — 84. ὡς ἄν μοι. Scilicet hoc ipſum laudi ceſſurum erat Achilli, ſi Myrmidones ab amico educti ſtatim rem erant reſtituturi. — 85. 86.

μὴ σύ γ' ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις.
μηδ', ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν·
μή τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἀλλὰ πάλιν τροπάασθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι
θήῃς, τοὺςδε δ' ἐᾶν πεδίον καταδηριάασθαι.
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
μήτε τις Ἀργείων· νῶϊν δ' ἐκδῦμεν ὄλεθρον·

92 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 94 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ

Ita quoque Achiuos procliues fore ad iniuriam reparandam, reddita Briſeide.

87—90. *ne pugnam continues fortuna elatus: ne meo honori aliquid inde detrahatur*, cum Achiui iam exiſtimaturi ſint, ſe me non, magnopere nunc egere, cum tu iis interſis. — εἰ δέ κεν. Non eſt aduerſatiua δὲ ſed copula. debebat eſſe, *ſi igitur*.

91—96. Multo minus vrbem expugnare conare; nam hoc ad tuam ipſius perniciem verti poteſt. ἐπαγαλλόμενος cum dilectu, de eo qui effertur ſucceſſu, exſultat, ferocit: vt mox, P, 473. Praeiuit in vſu vocis aliis multis Homerus h. l. Synonyma ſunt γαυριᾷν. ἐπαγάλεσθαι ap. Apollon. IV, 1261. πολέμῳ autem, pugna, pro ſucceſſu pugnae ac fortuna ſecunda.

93. μή τις ἀπ' Οὐ. ſiue vt vaticinium haec reſpiciant, ſiue metum a diis Troiae defenſoribus. ἐμβήῃ, ἐμβῇ, de hoſtili incurſu. v. Obſſ. — 95. 96. φάος iterum ſalus, reſtituta pugna.

97—100. Verba hominis ira non excandeſcentis ſed furentis et inſanientis. v. Obſſ.

99. νῶϊν δ' ἐκδύμεν ὄλεθρον. νῶϊν δὲ γένοιτο ἐκδύμεναι ὄλεθρον, nobis duo-

ἔφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
δάμνα μιν Ζηνός τε νόος, καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεὶ
καὶ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐ δὲ δύναντο
ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρείδοντες βελέεσσιν·
αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔῤῥεεν, οὐδέ πῃ εἶχεν
ἀμπνεῦσαι· πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.

95 Vulg. τρωπᾶσθαι 96 Vulg. θείης. 99 Vulg. ἐκδῦμεν. v. Obſſ. 100 Vulg. λύοιμεν. 106 Vulg. καπφάλαρ' 109 ΚΑΔ ΔΕ ΦΟΙ

bus ſolis obtingat, vt effugiamus interitum, vt tum ſoli Troiam, τὰ τείχη, τὴν ἄκραν, alibi pro τὴν πόλιν, expugnemus. v. Obſſ.

102—111. Aiax, etſi hoſtibus valde vrgentibus, animoſe tamen pugnat. Redit poeta ad dicta ſuperiore libro O. ſub fin. 727 ſqq. Locus dilectu verborum et viuida rerum declaratione conſpicuus; grammaticorum quoque iudicio in Schol. B.

103. Ζηνός τε νόος. decretum id eſſe a Ioue, nouerat Aiax Il. O, 467 ſq. rupto neruo arcus Teucri. — 105. καναχὴν ἔχε. quod alias καναχὴν — ποιεῖσθαι. καναχεῖν. — 106. καὶ φάλαρα. reſonabat galea et ornamenta galeae in fronte, percuſſa repetitis telorum ictibus. v. Obſſ. — 108. οὐδὲ δύναντο (ſc. Τρῶες) ἐρείδοντες (σὺν) βελέεσσι ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι (αὐτόν.) loco mouere, vrgendo eum telis. ἐρείδοντες ἀμφὶ αὐτῷ, h. e. ἐπερείδοντες αὐτῷ ἀμφὶ, vndique eum vrgentes. ἐρείδοντες εἰς αὐτόν. — 111. continuo labore exhauſtus viribus deficiebat: κακὸν κα-

εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε
νηυσὶν ἐπικρατέως· οἱ δὲ ῥηγμῖνι θαλάσσης
κεκλίαται, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες,
Ἀργεῖοι· Τρώων δὲ πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε,
θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον
ἐγγύθι λαμπομένης· τάχα κεν φεύγοντες, ἐναύλους
πλήσειαν νεκύων, εἴ μοι κρείων Ἀγαμέμνων
ἤπια εἰδείη· νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται.
οὐ γὰρ Τυδείδεω Διομήδεος ἐν παλάμῃσι
μαίνεται ἐγχείη, Δαναῶν ἄπο λοιγὸν ἀμῦναι·

73 ΗΠΙΑ ϜΕΙΔΕΙΗ

oriturus eſſet hoſtis, arma iterum capere ira depoſita. — 66. εἰ δή, ἐπειδή, quandoquidem Troianorum ingens multitudo περιέχει, circumdat naues. — 68. οἱ δὲ κέκλινται ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης. illi conſiſtunt in ipſo littore, exiguum adhuc ſpatium loci tenentes; ad tantas anguſtias illi redacti ſunt. — 69. Τρώων δὲ πόλις πᾶσα ἐπιβέβηκε, ἐπιβαίνει, ἐπίκειται. tota Troiana ciuitas, omnes eorum copiae, aduenjunt.

70—79. Paullo quidem iactantius haec ſunt dicta, eueniſſe Achiuis aduerſa quia ipſe aberat; eo tamen loco ſunt dicta, quo quis recte ſuam virtutem praedicare poteſt, ex ſenſu iniuriae ſibi factae. οὐ γὰρ ἐμῆς — Nam antea quod ſup. I, 352 ſq. gloriatus erat Achilles, quoad ipſe interfuerat Achiuis, Troiani moenibus exire auſi non erant. — 71. ἐναύλους, foſſas campi. poſſis ad loca caua referre, quae inter montes decurrens facit Simois; aberant tamen ea longius a locis, in quibus pugnabatur. — 73. εἴ μοι — ἤπια εἰδείη. pro ἤπιος εἴη. γένοιτο. aequus h. l. pro grauiore vocabulo: homo eſt arrogans, inſolens, ſtolide ferox. — 75. μαίνεται ἐγχείη, antiquo ſermone, vibratur: vt iam Il. Θ, 111.

οὐδέ πω Ἀτρείδεω ὀπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος
ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς· ἀλλ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
Τρωσὶ κελεύοντος, περιάγνυται· οἱ δ' ἀλαλητῷ
πᾶν πεδίον κατέχουσι, μάχῃ νικῶντες Ἀχαιούς.
ἀλλὰ καὶ ὧς, Πάτροκλε, νεῶν ἄπο λοιγὸν ἀμύνων
ἔμπεσ' ἐπικρατέως· μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο
νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἕλωνται.
πείθεο δ', ὥς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω·
ὡς ἄν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄρηαι
πρὸς πάντων Δαναῶν· ἀτὰρ οἱ περικαλλέα κούρην
ἂψ ἀπονάσσωσι, προτὶ δ' ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν.
ἐκ νηῶν ἐλάσας, ἰέναι πάλιν· εἰ δέ κεν αὖ τοι
δώῃ κῦδος ἀρέσθαι ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,

78 ΠΕΡΙϜΑΓΝΥΤΑΙ 84 Vulg. ἄροιο. 85 Vulg. ἀτάρ οἱ

— 76. οὐδέ πω. amare haec dicta: Agamemnonem quoque pugna exceſſiſſe. — 78. Hectoris vox ὄψ, (Euſtath. ſupplet αὐδή ex αὐδήσαντος) περιάγνυται. *reſonat*, pro vulgari, *auditur*. Homero frequentatum, petitum a *repercuſſione vocis*, inde ſaepe vſurpatum a poetis.

80—86. Reiici et expelli caſtris Troianos vult Achilles, ne Achiui cum claſſe pereant; inuidet quoque laudem eam Troianis; at nec Troianos clade affici vult, ne ſui omne deſiderium tollatur Achiuis. — 83. μύθου τέλος ἐν φρεσὶ θείω. ὡς ἐνθῶ φρεσί σου τὸν μῦθον. Aliter nunc μύθου τέλος quam ſup. I, 56 οὔπω τέλος ἵκεο μύθων. Nunc propius dictum ad vulgarem vſum, vt periphraſi et ornatui inſeruiat: *ſumma orationis* pro ipſa oratione. cf. inf. 630. — 84. ὡς ἄν μοι. Scilicet hoc ipſum laudi ceſſurum erat Achilli, ſi Myrmidones ab amico educti ſtatim rem erant reſtituturi. — 85. 86.

μὴ σύ γ᾽ ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις.
μηδ᾽, ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι,
Τρῶας ἐναιρόμενος, προτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν·
μή τις ἀπ᾽ Οὐλύμποιο θεῶν αἰειγενετάων
ἐμβήῃ· μάλα τούς γε φιλεῖ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
ἀλλὰ πάλιν τροπάασθαι, ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι
θήῃς, τοὺςδε δ᾽ ἐᾶν πεδίον καταδηριάασθαι.
αἲ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἄπολλον,
μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι, ὅσσοι ἔασι,
μήτε τις Ἀργείων· νῶϊν δ᾽ ἐκδύμεν ὄλεθρον·

92 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 94 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ

Ita quoque Achiuos procliues fore ad iniuriam reparandam, reddita Briseide.

87—90. *ne pugnam continues fortuna elatus: ne meo honori aliquid inde detrahatur*, cum Achiui iam existimaturi sint, se me non, magnopere nunc egere, cum tu iis intersis. — εἰ δέ κεν. Non est aduersatiua δὲ sed copula. debebat esse, *si igitur*.

91—96. Multo minus vrbem expugnare conare; nam hoc ad tuam ipsius perniciem verti potest. ἐπαγαλλόμενος cum dilectu, de eo qui effertur successu, exsultat, ferocit: vt mox, P, 473. Praeiuit in vsu vocis aliis multis Homerus h. l. Synonyma sunt γαυριᾷν. ἐπαγαίεσθαι ap. Apollon. IV, 1261. πολέμῳ autem, pugna, pro successu pugnae ac fortuna secunda.

93. μή τις ἀπ᾽ Οὐ. siue vt vaticinium haec respiciant, siue metum a diis Troiae defensoribus. ἐμβήῃ, ἐμβῇ, de hostili incursu. v. Obss. — 95. 96. φάος iterum salus, restituta pugna.

97—100. Verba hominis ira non excandescentis sed furentis et insanientis. v. Obss.

99. νῶϊν δ᾽ ἐκδύμεν ὄλεθρον. νῶϊν δὲ γένοιτο ἐκδύμεναι ὄλεθρον, nobis duo-

ἔφρ' οἶοι Τροίης ἱερὰ κρήδεμνα λύωμεν.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε· βιάζετο γὰρ βελέεσσι·
δάμνα μιν Ζηνός τε νόος, καὶ Τρῶες ἀγαυοὶ
βάλλοντες· δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαεινὴ
πήληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε· βάλλετο δ' αἰεὶ
καὶ φάλαρ' εὐποίηθ'· ὁ δ' ἀριστερὸν ὦμον ἔκαμνεν,
ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον· οὐ δὲ δύναντο
ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρείδοντες βελέεσσιν·
αἰεὶ δ' ἀργαλέῳ ἔχετ' ἄσθματι· κὰδ δέ οἱ ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔῤῥεεν, οὐδέ πη εἶχεν
ἀμπνεῦσαι· πάντῃ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.

95 Vulg. τρωπᾶσθαι 96 Vulg. θείης. 99 Vulg. ἐκδῦμεν. v. Obss. 100 Vulg. λύοιμεν. 106 Vulg. κασφάλαρ' 109 ΚΑΔ ΔΕ FOI

bus solis obtingat, vt effugiamus interitum, vt tum soli Troiam, τὰ τείχη, τὴν ἄκραν, alibi pro τὴν πόλιν, expugnemus. v. Obss.

102—111. Aiax, etsi hostibus valde vrgentibus, animose tamen pugnat. Redit poeta ad dicta superiore libro O. sub fin. 727 sqq. Locus dilectu verborum et viuida rerum declaratione conspicuus; grammaticorum quoque iudicio in Schol. B.

103. Ζηνός τε νόος. decretum id esse a Ioue, nouerat Aiax Il. O, 467 sq. rupto neruo arcus Teucri. — 105. καναχὴν ἔχε. quod alias καναχὴν — ποιεῖσθαι. καναχεῖν. — 106. καὶ φάλαρα. resonabat galea et ornamenta galeae in fronte, percussa repetitis telorum ictibus. v. Obss. — 108. οὐδὲ δύναντο (sc. Τρῶες) ἐρείδοντες (σὺν) βελέεσσι ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι (αὐτόν.) *loco mouere*, vrgendo eum telis. ἐρείδοντες ἀμφὶ αὐτῷ, h. e. ἐπερείδοντες αὐτῷ ἀμφὶ, vndique eum vrgentes. ἐρείδοντες εἰς αὐτόν. — 111. continuo labore exhaustus viribus deficiebat: κακὸν κα-

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχουσαι,
ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ἕκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παραστὰς
πλῆξ᾽ ἄορι μεγάλῳ, αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν·
ἀντικρὺ δ᾽ ἀπάραξε· τὸ μὲν Τελαμώνιος Αἴας
πῆλ᾽ αὔτως ἐν χειρὶ κόλον δόρυ, τῆλε δ᾽ ἀπ᾽ αὐτοῦ
αἰχμὴ χαλκείη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα.
γνῶ δ᾽ Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε
ἔργα θεῶν, ὃ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρε
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην.
χάζετο δ᾽ ἐκ βελέων· τοὶ δ᾽ ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ
νηῒ θοῇ· τῆς δ᾽ αἶψα κατ᾽ ἀσβέστη κέχυτο φλόξ.

117 Vulg. κολὸν   120 FΕΡΓΑ — vulg. κείρει

κῷ ἐστήρικτο. continuo exferendis viribus, dum alia alii aerumnae fuccedebat. Nam quae continuantur, tanquam iuncta fe alterum alterum excipiunt, videntur fe ἐρείδεσθαι. fuffulciunt ea fe mutuo, dum fe mutuo attingunt.

112. 3. Ad momentum rerum fummum, quod ipfe Iupiter interuentus fui tanquam metam, et Troum fortunae terminum conftituerat: fup. O, 596 fq. pervenerat poeta; nunc locus Mufis inuocandis erat.

114—123. Aiax haftam fuam ab Hectore praecifam videns retrocedit; ignis navi iniicitur.

115. παρὰ καυλὸν τοῦ δόρατος, haftile, qua parte illud ferro infertum eft. cf. N, 162. — 117. πῆλ᾽ αὔτως — nullo cum effectu, inutiliter. Viuide fingula reddita mentem in mediam rem ducunt. — 119. 120. ἔργα θεῶν, pro, ὃ ἐγένετο πραχθὲν ὑπὸ θεοῦ· ὅτι Ζεὺς ἐπέκειρε τὰ μήδεα μάχης, Iouem fentit Aiax *confilia pugnae intercidiffe, intercepiffe et euertiffe:* vt ideo incaffum virtutem pugnando exfererent Achiui. — 123. αἶψα φλὸξ ἀσβέ-

ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μηρὼ πληξάμενος Πατροκλῆα προσέειπεν·
Ὄρσεο, Διογενὲς Πατρόκλεις, ἱπποκέλευθε·
λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἰωήν.
μὴ δὴ νῆας ἕλωσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλωνται·
δύσεο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δέ κε λαὸν ἀγείρω.
Ὣς φάτο· Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
ποικίλον, ἀστερόεντα, ποδώκεος Αἰακίδαο·

125 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ   127 Vulg. δηΐοιο ἐρωήν.

στη κατεκέχυτο αὐτῆς, *per nauem flamma cucurrit,* quae extingui haud facile posset.

124—129. Incendio nauis animaduerso Achilles, conuerso animi affectu, Patroclum etiam festinare iubet.

124. ὣς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπε. circumdedit, amplexa est flamma nauem, inuoluit. — 128. Vereor ne nauium interitu intercipiatur omnino reditus: μὴ ἔτι φυκτὸν εἴη. μὴ φεύγειν ἐξείη. μὴ φεύγειν, ἀνέρχεσθαι, δυνήσωνται.

130—275. Cum egressus Patrocli ad pugnam res sit magni momenti in hoc carmine: ornatur ille a poeta eximie; primo quidem in armis Achillis Patroclo induendis — 144. et quidem non enarrando, quibus armis ille iam indutus sit, sed, more callide et alibi seruato, vt commemoret ordine deinceps sigillatim, quae Achillis arma Patroclus induerit, adeoque, id quod ratio ad sensus tenendos facere iubet, motum et actum induendi ante oculos ponat et succedentes sibi res exponat, non quae iam vna sunt et habentur. Singula per se saepius iam sunt memorata.

134. θώρηκα, ἀστερόεντα accipiam simpliciter fulgen-

ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὔτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἵλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τά οἱ παλάμηφιν ἀρήρει·
ἔγχος δ' οὐχ ἕλετ' οἶον ἀμύμονος Αἰακίδαο,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς·
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
ἵππους δ' Αὐτομέδοντα θοῶς ζευγνύμεν' ἄνωγε,
τὸν μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα τῖε μάλιστα·
πιστότατος δέ οἱ ἔσκε μάχῃ ἔνι μεῖναι ὁμοκλήν.
τῷδε καὶ Αὐτομέδων ὕπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους,
Ξάνθον καὶ Βαλίον, τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην·
τοὺς ἔτεκε Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἅρπυια Ποδάργη,

139 ΤΑ FOI et vulg. δοῦρα 147 ΔΕ FOI

tem. v. Obss. — 138. ἵππουριν, δεινὸν δὲ — habet δεινότητα seiunctio haec epitheti, pro ἵππουριν καὶ ἔχουσαν λόφον, verbo κυνέην εὔλοφον. — 140. nobilis hasta Pelias et locus hic de ea classicus. v. Obss. ad vs. 144. — 144. φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσι, ex antiquo sermone; πρὸς τὸ φονεύειν.

145—154. Equi iunguntur currui ab Automedonte, Achillis auriga. — 147. ὁμοκλὴν, ad excipienda Patrocli iussa in curru regendo — Est hic locus 148 sq. locus de equis Achillis clarissimus. Xanthus et Balius a colore dicti, (vt Pedasus ἀπὸ τοῦ πηδᾷν) et, propter celeritatem cursus a vento geniti dicti, et hinc immortales; nam quicquid a mortalibus haud proficiscitur, θεῖον esse credere licebat. v. Obss.

βοσκομένη λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο.
ἐν δὲ παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἵει,
τόν ῥά ποτ' Ἠετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς·
ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν, ἕπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισι.
Μυρμιδόνας δ' ἄρ' ἐποιχόμενος θώρηξεν Ἀχιλλεὺς
πάντας ἀνὰ κλισίας σὺν τεύχεσιν· οἱ δὲ, λύκοι ὣς
ὠμοφάγοι, τοῖσί τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκὴ,
οἵτ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δῃώσαντες
δάπτουσι· πᾶσι δὲ παρήϊον αἵματι φοινόν·
καί τ' ἀγεληδὸν ἴασιν, ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
λάψοντες γλώσσῃσιν ἀραιῇσι μέλαν ὕδωρ
ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος· ἐν δέ τε θυμὸς
στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ·

156 Bentl. λύκοι ϝως. 161 ΓΛΩΣΣΗΙΣΙ ϜΑΡΑΙΗΙΣΙ 162 Vulg. ἐν δέ γε

152. *ἐνίει, ἐνέβαλεν, ἐνετίθει, ἐνεδέσμει, ταῖς παρηορίαις,* ſc. *σειραῖς,* quibus adiungebatur equus, non ad trahendum currum, ſed vt in promtu eſſet, vt ſuccederet in locum equi iugalis qui forte vulneratus eſſet. — 153. Thebe capta v. ſup. A, 366 ſq. in praedae parte acceperat Pedaſum equum Achilles.

155—167. Myrmidonas armare ſe et ad pugnam procedere iubet Achilles. Locus ſplendidus! etiam comparatione cum lupis gregatim incedentibus, fera laniata, ad ſitim fonte reſtinguendam. ſpectat tamen comparatio tantum ad duces Myrmidonum et ad *τὸ εἰς τὴν μάχην πρόθυμον* et concurſum plurium. Fatendum, de nimia copia ornamentorum moneri forte poſſe; ſaltem interpoſitis in medio: *ἐν δέ τε θυμὸς στήθεσιν ἄτρομός ἐστι.*

159. *παρήϊον αἵματι φοινόν. rubet ſanguine mala, rictus.* — 161—3. Viuida deſcriptio bibentium luporum *ἐρευγόμενοι φόνον αἵ-*

τοῖοι Μυρμιδόνων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο
ῥώοντ'· ἐν δ' ἄρα τοῖσιν Ἀρήϊος ἵστατ' Ἀχιλλεὺς,
ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας.

Πεντήκοντ' ἦσαν νῆες θοαὶ, ᾗσιν Ἀχιλλεὺς
ἐς Τροίην ἡγεῖτο Διῒ φίλος· ἐν δὲ ἑκάστῃ
πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῗσιν ἑταῖροι·
πέντε δ' ἄρ' ἡγεμόνας ποιήσατο, τοῖς ἐπεποίθει,
σημαίνειν· αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασσε.
τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ,

169 ΕΝ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΗΙ 172 ΕϜΑΝΑΣΣΕ

ματος rubicundum ſanguinem eructantes. v. Obſſ. omnia, etiam 163. ad ingluuiem luporum referenda ſunt. Iungenda ſunt λάψοντες ὕδωρ ἀπὸ κρήνης.

168—197. Recenſus copiarum a Patroclo educendarum et ducum: numero bis mille et quingentorum virorum. — Quinquaginta in vnaquaque naui erant; at in Boeotorum nauibus centum et viginti: inter hos numeros errant, qui Achivorum copias ad computum reuocant. v. ad B, 494. ἐπὶ κληῗσιν ad transtra. v. Obſſ.

173. Ducum quinque, praeerant ſinguli quingentorum virorum turmae, notitia ſubiicitur cum notionibus genealogicis heroicarum aetatum. *Meneſthius Eudorus* 179. *Piſander* 193. *Phoenix* et *Alcimedon*, 196. 7. De quibus v. Obſſ.

Meneſthius, Sperchio, Theſſaliae fluuio, natus e Polydora, Pelei filia, Achillis ſorore, quae Boro nupta erat, a Sperchio tamen compreſſa fuerat. αἰολοθώρηξ pro αἰόλος, *agilis*, ſimpl. ſed nunc cum adiuncto, quod corporis cum motu mouet ille thoracem. v. ad Δ, 489. — διϊπετέος ποταμοῖο. epitheton ornans fluminum, quatenus imbribus increſcunt aquae. v. V. L.

υἱὸς Σπερχειοῖο, διιπετέος ποταμοῖο·
τὸν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ, καλὴ Πολυδώρη,
Σπερχειῷ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῷ εὐνηθεῖσα·
αὐτὰρ ἐπίκλησιν Βώρῳ, Περιήρεος υἷϊ,
ὅς ῥ' ἀναφανδὸν ὄπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
τῆς δ' ἑτέρης Εὔδωρος Ἀρήϊος ἡγεμόνευε,
παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῷ καλὴ Πολυμήλη,
Φύλαντος θυγάτηρ· τῆς δὲ κρατὺς Ἀργειφόντης
ἠράσατ', ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν, μετὰ μελπομένῃσιν
ἐν χορῷ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς.
αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς, παρελέξατο λάθρῃ
Ἑρμείας Ἀκάκητα· πόρεν δέ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν
Εὔδωρον, περὶ μὲν θείειν ταχὺν, ἠδὲ μαχητήν.
αὐτὰρ ἐπειδὴ τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια

178 ΑΠΕΡΕΙΣΙΑ ϜΕΔΝΑ 182 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ϜΙΔΩΝ 185 ΔΕ ϜΟΙ

— 177. (κατ') ἐπίκλησιν Βώρῳ. vt haberetur et nominaretur Menesthius Bori filius.

179—193. Eudorus Polymelae filius: quae e Phylante nata erat. Haec in choro Dianae ducto a Mercurio conspecta mox in thalamo compressa puerum ediderat, quem auus Phylas educauit; cum mater nupsisset Echecli Actoris filio. — παρθένιος a virgine non nupta natus. χορῷ καλὴ, καλὴ ἐν τῷ χορεύειν. v. Obss. — μετὰ μελπομένῃσι proprium pro saltare et canere. v. ad H, 240. Diana χρυσηλάκατος, χρυσότοξος, et κελαδεινὴ ἀπὸ τοῦ κελάδου τῶν θηρευόντων. *Diana venatrix*. v. Obss.

184. εἰς ὑπερῷ' ἀναβὰς in superiore aedium parte erant tum feminarum thalami v. Obss. — 185. Ἑρμείας Ἀκάκητα a monte Arcadiae Acaco et Acacesio. — 187. μογοστόκος Εἰλείθυια quae laborat circa partum, obstetriciam operam prae-

ἐξάγαγε πρὸ φόωσδε, καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς,
τὴν μὲν Ἐχεκλῆος κρατερὸν μένος Ἀκτορίδαο
ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα·
τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν, ἠδ' ἀτίταλλεν,
ἀμφαγαπαζόμενος, ὡσεὶ θ' ἑὸν υἱὸν ἐόντα.
τῆς δὲ τρίτης Πείσανδρος Ἀρήϊος ἡγεμόνευε,
Μαιμαλίδης, ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν,
ἔγχεϊ μάρνασθαι, μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον.
τῆς δὲ τετάρτης ἦρχε γέρων ἱππηλάτα Φοῖνιξ.
πέμπτης δ' Ἀλκιμέδων, Λαέρκεος υἱὸς ἀμύμων.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντας ἅμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεὺς
στῆσεν εὖ κρίνας, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
Μυρμιδόνες, μήτις μοι ἀπειλάων λελαθέσθω,
ἃς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἀπειλεῖτε Τρώεσσι,
πάνθ' ὑπὸ μηνιθμόν· καί μ' ᾐτιάασθε ἕκαστος·
σχέτλιε, Πηλέος υἱὲ, χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ·

188 FΙΔΕ 190 ΜΥΡΙΑ FΕΔΝΑ 192 FΩΣΕΙ ΤΕ FΟΝ 202 ΗΙΤΙΑΑΣΘΕ FΕΚΑΣΤΟΣ

ſtat: v. Obſſ. — *ἐπειδή τόν γε προεξήγαγεν εἰς φῶς, καὶ* (*ἐπειδὴ αὐτὸς, ὁ Εὔδωρος*) *ἠελίου ἴδεν αὐγάς.*

193—195. *Piſander*, tertiam turmam ducebat, Maemali filius, excellens pugna ſtataria. Idem *ἀρήϊος* ſimpliciter fortis, vt et vſ. 179 Eudorus erat dictus.

198—209. Achilles hortatur Myrmidones in pugnam egreſſuros ad fortiter pugnandum.

202. *πάνθ' ὑπὸ μηνιθμὸν*, per totum tempus, quo in ira perſtiti et ab armis deſtiti. Erat autem dies octavus, a quo Achilles discesſum ab Achiuis fecerat. — 203. *χόλῳ ἄρα σ' ἔτρεφε μήτηρ.* Vides antiquum morem loquendi ſymbolicum, hominum mores animi a cauſſis phyſicis ducentium;

νηλεές, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταίρους.
οἴκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν
αὖτις· ἐπεί ῥά τοι ὧδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ.
ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θαμὰ βάζετε· νῦν δὲ πέφανται
φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἕης τὸ πρίν γ' ἐράασθε.
ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρώεσσι μαχέσθω.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν.
ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
ὣς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι·
ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ·
ψαῦον δ' ἱππόκομοι κόρυθες λαμπροῖσι φάλοισι

204 ΑϜΕΚΟΝΤΑΣ 205 ϜΟΙΚΑΔΕ 207 Vulg. θάμ' ἐβάζετε. 208 ΜΕΓΑ ϜΕΡΓΟΝ 210 ϜΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ

bile nutritus aliquis dicitur, pro iracundo; vt sermone serius expolito, biliosus. Eustathius comparat e Bucolico laudatum: ἦ ῥα λεαίνας μασδὸν ἐθήλαξε. (Idyll. III, 16.) Nota sunt e Virgilio Aen. IV, 367 sq. *Nec tibi diua parens.*

210—220. Incessus Myrmidonum ordinibus densis. In hoc iam apparent vestigia melioris tacticae Achilli notae, qua ille inter ceteros Achiuos non minus, quam virtute, eminere debuit. — 211. στίχες ἤρθησαν, ἡρμόσθησαν, ὡς ὁ τέκτων ἀράρῃ τοῖχον, (proprie iungit τοὺς λίθους, e quibus paries fit) ὣς ἄραρον κόρυθες· sic iungebant se, seu iunctae erant galeae, h. e. attingebant se inuicem propter densos ordines. Ergo ἀράρω modo actiue modo actione immanente dictum. Notionem mox variata voce reddit, per ἐρείδειν et ψαύειν. — 216. κόρυθες ἔψαυον κόρυθας.

νευόντων· ὣς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισι.
πάντων δὲ προπάροιθε δύ' ἀνέρε θωρήσσοντο,
Πάτροκλός τε καὶ Αὐτομέδων, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,
πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
βῆ ῥ' ἴμεν ἐς κλισίην· χηλοῦ δ' ἄπο πῶμ' ἀνέῳγε
καλῆς, δαιδαλέης, τήν οἱ Θέτις ἀργυρόπεζα
θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐῢ πλήσασα χιτώνων,
χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων, οὔλων τε ταπήτων,
ἔνθα δέ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον, οὐδέ τις ἄλλος
οὔτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἴθοπα οἶνον,
οὔτε τέῳ σπένδεσκε θεῶν, ὅτε μὴ Διῒ πατρί.
τό ῥα τότ' ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεείῳ
πρῶτον, ἔπειτα δὲ νίψ' ὕδατος καλῇσι ῥοῇσι·
νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἴθοπα οἶνον·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,

221 Vulg. χηλοῦ δ' ἀπὸ 222 ΤΗΝ ϜΟΙ 223 Vulg. ἐϋπλήσασα vna voce. 225 ΔΕ ϜΟΙ 226 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ 230 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ 231 ΔΕ ϜΟΙΝΟΝ

220—256. Achilles poculo e penu depromto libatione facta preces facit Ioui pro fausto egressu Myrmidonum et Patrocli.

221. Obserua, qua arte instituta sit narratio per enumerationem ad conciliandam dignitatem et religiosam augustamque caerimoniam, libationi faciendae, ex ipsa quoque poculi dignitate. — 223. θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι pro vulgari ἔδωκεν, ὥστε, vel ἐπέθηκε νηΐ, ἄγεσθαι. — ἐῢ πλήσασα τὸν χηλὸν χιτώνων. — 225. δέπας τετυγμένον, pro εὖ τετυγμένον, εὔτυκτον. — 228. Tota libandi h. l. tenenda est ratio, ad morem religiosum obseruandum. — 231. μέσῳ ἕρκει. Erat ante tentorium, seu tectum, Achillis, tanquam in domo aliqua, au-

οὐρανὸν εἰσανιδών· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον·
Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικὲ, τηλόθι ναίων,
Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου· ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ
σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες, χαμαιεῦναι.

233 FANA

la, in qua Iouis Hercei ara erat, vt in aliis aedibus. v. Obſſ.

τηλόθι ναίων, reſpectu Dodonae a Troade magno interuallo remotae et diſſitae.

233. *Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε.* Achilles inuocat Iouem nominibus, quae communia erant ceteris Pelasgis, e quorum medio erant quoque Myrmidones, etſi Achiui iis admixti principatum tenebant. cf. disputata ad B, 684. p. 361 ſqq. Pelasgorum ſtirps aliqua antiquiore aetate e Theſſalia profecta Dodonam condiderat; non mirum itaque Pelasgicam religionem eo fuiſſe adductam. Antiquiſſimum Pelasgorum numen fuit Iupiter; condito autem oraculo praecipua Iouis religio fuit Dodonaei. ergo Iupiter Dodonaeus et Pelasgicus, non minus Achilli domeſticum eſſe debuit numen, quod ab eo nunc inuocari potuit. Ita facile compones tradita et disputata inter veteres. v. Obſſ.

234. *Δωδώνης δυσχειμέρου.* gelidum fuiſſe tractum quis miretur, cum ſiluoſa et montana ſit regio; propter id ipſum etiamnum agrorum et hominum cultu deſtituta, incolarum feritate et barbarie infamis. *ἀμφὶ δὲ Σελλοί.* Selli, Pelasgicus populus, ſeu tribus aliqua, quam nos dicimus, inter varios populos iſtum tractum habitantes, in quibus fuere quoque *Γραικοί*, v. Obſſ. Hi Selli curam habuere ſacri; ex iisdem erant *ὑποφῆται*, qui reſponſa a deo edita enuntiabant inter ceteros templi antiſtites facile principes. Iidem ſanctitatem ſacro conſtituerant affectando cultum corporis horridum, pedibus illotis incedentes, et humi ſtrati. v. Excurſ. I. ad h. l.

ἦ μὲν δή ποτ' ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο·
τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἴψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
ἠδ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήηνον ἐέλδωρ·
αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι,
ἀλλ' ἕταρον πέμπω, πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσι,
μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες, εὐρύοπα Ζεῦ·
θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὄφρα καὶ Ἕκτωρ
εἴσεται, ἤ ῥα καὶ οἶος ἐπίστηται πολεμίζειν
ἡμέτερος θεράπων, ἦ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι
μαίνονθ', ὁππότ' ἐγώ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος.
αὐτὰρ ἐπεί κ' ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται,
ἀσκηθής μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκοιτο,
τεύχεσί τε ξὺν πᾶσι καὶ ἀγχεμάχοις ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·

236 ΕΜΟΝ ϜΕΠΟΣ 238 ΕϜΕΛΔΩΡ 242 ΔΕ ϜΟΙ 243 ϜΕΙΣΕΤΑΙ 244 Η ϜΟΙ

236. ἦ μὲν δή ποτε — ἠδ' ἔτι καὶ νῦν. pro εἰ μὲν δή ποτε — ἦτε καὶ νῦν. v. Obss. si vnquam audiuisti preces meas — exaudi me nunc. — 238. τόδ' ἐέλδωρ. sequitur illud vs. 241 τῷ κῦδος ἅμα πρόες. — 239. νηῶν ἐν ἀγῶνι de loco classis, ideoque, in castris. — 242. *Obsirma eius animum; virtute* instrue: *vt Hector intelligat, num Patroclus, vel solus, eum pugnantem sustineat, an mecum congredi ausurus sit, quando ego ipse in pugnam processero.* — 243. ἤ ῥα καὶ οἶος pro εἴ ἄρα — ἦ (εἰ) οἱ τότε χ. — 244. 5. χεῖρες ἄαπτοι μαίνονται. proprie μαίνεται ipse pugnator; tum eius *hasta,* (vt Θ, 111 et sup. Π, 75.) tandem et *manus,* summo cum impetu vibrantes hastam et immittentes in hostem.

249—252. Occupat euentum poeta, narrando, precum tantum partem exauditum iri. Versus sunt notissimi.

τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε·
νηῶν μέν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε
δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξ ἀπονέεσθαι.
ἤτοι ὁ μὲν, σπείσας τε, καὶ εὐξάμενος Διῒ πατρὶ,
ἂψ κλισίην εἰσῆλθε, δέπας δ' ἀπέθηκ' ἐνὶ χηλῷ.
στῆ δὲ πάροιθ' ἐλθὼν κλισίης, ἔτι δ' ἤθελε θυμῷ
εἰσιδέειν Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνήν.

Οἱ δ' ἅμα Πατρόκλῳ μεγαλήτορι θωρηχθέντες
ἔστιχον, ὄφρ' ἐν Τρωσὶ μέγα φρονέοντες ὄρουσαν.
αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο
εἰνοδίοις, οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες,
αἰεὶ κερτομέοντες, ὁδῷ ἔπι οἰκί' ἔχοντας,
νηπίαχοι· ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι.

251 ΜΕΝ ϜΟΙ 256 ΕΣϜΙΔΕΕΙΝ 259 ΣΦΗΚΕΣΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ 260 ΕΡΙΘΜΑΙΝΩΣΙ ϜΕΘΟΝΤΕΣ — vulg. ἐριδμαίνουσι 261 ΕΠΙ ϜΟΙΚΙ

253—274. Repoſito in penu poculo Achilles exeuntes Myrmidones proſpicit: quod praeclaro cum dilectu adiicitur, nam animo geſtiebat Achilles cum iisdem et ipſe exire. Illi ſpirant iram et pugnandi ardorem; Patroclus eos hortatur.

259—265. Comparatio Myrmidonum cum veſpis in eo continetur, quod multitudo magna ira et exaſperatis animis effundit ſe. vſſ. 263. 4. 5. ornant tantum.

260. οὓς παῖδες ἐριδμαίνωσιν ἔθοντες *frequenter accedentes laceſſunt.* — 262. ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι. quaeri poteſt de ſubiecto. ſi τιθεῖσιν ſcil. οἱ σφῆκες, veſpae multis promiſcue mala inferunt, ſive pueris, ſiue etiam aliis praetereuntibus, non modo pueris petulantibus. Sin ſubiectum ſunt ipſi pueri, iterum πολέεσσι ambiguum eſt, vel ipſis σφήκεσσι, dum pueri multas veſpas necant, vel pueri malum creant

τοὺς δ' εἴπερ παρά τίς τε κιὼν ἄνθρωπος ὁδίτης
κινήσῃ ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες
πρόσσω πᾶς πέτεται, καὶ ἀμύνει οἷσι τέκεσσι.
τῶν τότε Μυρμιδόνες κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες
ἐκ νηῶν ἐχέοντο· βοὴ δ' ἄσβεστος ὀρώρει·
Πάτροκλος δ' ἑτάροισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Μυρμιδόνες, ἕταροι Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι· μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὡς ἂν Πηλείδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες·
γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
ἣν ἄτην, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου·
ἐν δὲ πέσον Τρώεσσιν ἀολλέες· ἀμφὶ δὲ νῆες
σμερδαλέον κονάβησαν, ἀϋσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
Τρῶες δ', ὡς εἴδοντο Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
αὐτὸν, καὶ θεράποντα, σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας,

264 ΑϜΕΚΩΝ — vulg. κινήσει. 265 ϜΟΙΣΙ 275 ϜΕΙΠΩΝ — ΜΕΝΟΣ ΘΥΜΟΝ ΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ 276 Vulg. ἐν δ' ἔπεσον. 278 ϜΕΙΔΟΝΤΟ

multis promiſcue hominibus, quos veſpae irritatae a pueris appetunt, ſi praetereant. Praeferenda videtur propter reliqua ea ratio, vt pueri ipſi πολέεσσι σφήκεσσι afferant malum, irritando, vexando, necando. Ita enim exaſperatae veſpae ſi fuerint: τοὺς δ' εἴπερ etc. pro εἴπερ γάρ.

268—274. Patrocli hortatus.

273. γνῷ δὲ καὶ Ἀτρείδης — ἣν ἄτην, et ſtultitiam et iniuriam. οὐδὲν ἔτισεν. ὕβρισεν. v. ſup. A, 412.

275—283. Irruunt Myrmidones ſubuenientes Achiuis: Troiani putantes Achillem cum iis adeſſe fugam circumſpiciunt. — 277. ὑπ'

πᾶσιν ὀρίνθη θυμὸς, ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες,
ἐλπόμενοι παρὰ ναῦφι ποδώκεα Πηλείωνα
μηνιθμὸν μὲν ἀποῤῥῖψαι, φιλότητα δ' ἑλέσθαι·
πάπτηνεν δὲ ἕκαστος, ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Πάτροκλος δὲ πρῶτος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ
ἀντικρὺ κατὰ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο,
νηῒ παρὰ πρύμνῃ μεγαθύμου Πρωτεσιλάου·
καὶ βάλε Πυραίχμην, ὃς Παίονας ἱπποκορυστὰς
ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος ἀπ' Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος·
τὸν βάλε δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι
κάππεσεν οἰμώξας· ἕταροι δέ μιν ἀμφὶ φόβηθεν
Παίονες· ἐν γὰρ Πάτροκλος φόβον ἧκεν ἅπασιν,
ἡγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
ἐκ νηῶν δ' ἔλασε, κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ.
ἡμιδαὴς δ' ἄρα νηῦς λίπετ' αὐτόθι· τοὶ δὲ φόβηθεν
Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ· Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο

281 ϜΕΛΠΟΜΕΝΟΙ 283 ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 290 Vulg. ἀμφεφόβηθεν. 294 Vulg. τοὶ δ' ἐφόβηθεν

Ἀχαιῶν ſunt ipſi Myrmidones. cf. B, 684. — 280. ἐκίνηθεν turbati ſunt ordines. ἐλπόμενοι ſimpl. *putantes.* ἐλπομένων αὐτῶν. — 282. φιλότητα δ' ἑλέσθαι praeferre et amplecti: h. e. placatum eſſe, *in gratiam cum Atridis rediiſſe.*

284 — 296. Sequuntur ſtrenue facta Patrocli ad nauem Proteſilai: (ad quam pugnabatur ſup. O, 705 ſq.) primo ictu ferit *Pyraechmen*, ducem *Paeonum*, de quo v. B, 848. vbi et de *Amydone* Theſſaliae, tum adhuc Thraciae. quo facto nauis iam ambuſta a Troianis relinquitur. — 295. Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο νῆας ἀνὰ γλαφυρὰς, vt ſupra O, 653 ſq. Achiuos videramus interuallis nauium cum diu pugnaſſent pone naues verſus littus fugiſſe: ſic nunc

νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὅμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη.
ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος μεγάλοιο
κινήσῃ πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεύς,
ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι σκοπιαὶ καὶ πρώονες ἄκροι,
καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερῤῥάγη ἄσπετος αἰθήρ·
ὡς Δαναοὶ, νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δήϊον πῦρ,
τυτθὸν ἀνέπνευσαν. πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή·
οὐ γάρ πώ τι Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
προτροπάδην φοβέοντο μελαινάων ἀπὸ νηῶν,

298 Vulg. κινήσει. 299 Vulg. ἔφανον

Troianis cedentibus iisdem interuallis fugientibus instant.

297—302. Respirant tandem Achiui repressis Troianis. Comparationis non satis explicite ac dilucide expositae vis huc redit: Achivi ita respirarunt, vt, quum caelum omne caligine obductum est, repente de monte vento exorto nubibus dispulsis caelum serenum factum est. Declaratur autem aliquoties pugna in melius mutata per φῶς. vt Jl. Z, 6 Αἴαξ Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκε. Est itaque, quod appellamus, tertium comparationis positum in similitudine salutis, quae per φῶς declarari solet, cum sereno caelo; et debebat 301 sequi: sic et Achiui, aliquantum, laetiore rerum fortuna vsi, procellam pugnae dispulerunt. Comparatio autem a coeli caligine dispulsa similis. erat iam sup. Θ, 551—7. allata: sed ibi de caelo serena nocte, stellis per nubes caeruleas igni micantibus.

300. ὑπερῤῥάγη ἄσπετος αἰθήρ. luce transmissa per serenitatem factam nubibus dispulsis. Aether fit ea parte pellucidus, aperitur. vt iam Θ, 554. — 302. Troiani, etsi a naui incensa depelluntur, adhuc tamen resistunt, *nec effuse fugiunt*; quin pugnant potius acriter. Inde sequitur expositio vsque ad 351. multarum

ἀλλ' ἔτ' ἄρ' ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκῃ.
ἔνθα δ' ἀνὴρ ἕλεν ἄνδρα, κεδασθείσης ὑσμίνης,
ἡγεμόνων. πρῶτος δὲ Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς
αὐτίκ' ἄρα στρεφθέντος Ἀρηϊλύκου βάλε μηρὸν
ἔγχει ὀξυόεντι, διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
ῥῆξεν δ' ὀστέον ἔγχος· ὁ δὲ πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσ'· ἀτὰρ Μενέλαος Ἀρήϊος οὖτα Θόαντα,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
Φυλείδης δ' Ἄμφικλον ἐφορμηθέντα δοκεύσας,
ἔφθη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος, ἔνθα πάχιστος
μυὼν ἀνθρώπου πέλεται· περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῇ
νεῦρα διεσχίσθη· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.

310 Vulg. ἐπὶ γαίης. 315 Vulg. μυών 316 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε.

vtrinque caedium ſingulorum, vt poeta facere debet ac ſolet, hominum. — 305. νεῶν δ' ὑ. nos: *etſi a navibus recedere coacti fuerant.*

307—311. Patroclus *Areilycum* caedit, non alibi memoratum. Alter hoc nomine erat ex Achiuis, Prothoenoris pater Ξ, 451.

310. femore haſta traiecta et femorali oſſe perfracto concidit praeceps Areilycus.

. 311—329. *Menelaus* caedit *Thoantem* Troianum.

313. *Meges* Phylei f. *Amphiclum* 317. *Antilochus Atymnium*, (diuerſum ab eo qui E, 581 memorabatur) *Marin* eius fratrem *Thraſymedes.* Erant illi Lycii, *Amiſodari* filii.

312. γυμνωθέντα (κατὰ) τὸ στέρνον, παρ' ἀσπίδα, ſubter clipeo, qua parte, clipeo incaute reducto, nudatum pectus erat. — 314. ἔφθη ὀρεξάμενος, anteuertit eum petendo, atque etiam feriendo, (κατὰ τὸ) πρυμνὸν σκέλος. cf. Obſſ. partem ſuperiorem oſſis inter femur et genu percuſſam haſta putabimus. — 316.

Νεστορίδαι δ', ὁ μὲν οὔτασ' Ἀτύμνιον ὀξέϊ δουρὶ
Ἀντίλοχος, λαπάρης δὲ διήλασε χάλκεον ἔγχος·
ἤριπε δὲ προπάροιθε· Μάρις δ' αὐτοσχεδὰ δουρὶ
Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε, κασιγνήτοιο χολωθεὶς,
στὰς πρόσθε νέκυος· τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης
ἔφθη ὀρεξάμενος, πρὶν οὐτάσαι, οὐδ' ἀφάμαρτεν,
ὦμον ἄφαρ· πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ
δρύψ' ἀπὸ μυιώνων, ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξε·
δούπησεν δὲ πεσὼν, κατὰ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
ὣς τὼ μὲν δοιοῖσι κασιγνήτοισι δαμέντε
βήτην εἰς Ἔρεβος, Σαρπηδόνος ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
υἷες ἀκοντισταὶ Ἀμισωδάρου· ὅς ῥα Χίμαιραν
θρέψεν ἀμαιμακέτην, πολέσι κακὸν ἀνθρώποισιν.
Αἴας δὲ Κλεόβουλον Ὀϊλιάδης ἐπορούσας

325 Vulg. ὄσσ' ἐκάλυψε

νεῦρα tendines. — 322. τοῦ δ' — ἔφθη ὀρεξάμενος. pro κατὰ τοῦδε (v. modo ad 314.) πρὶν (τὸν Μάριν) οὐτάσαι (τὸν Ἀντίλοχον.) Iungenda porro: ἔφθη ὀρεξάμενος ἄφαρ, (κατὰ τὸν) ὦμον, οὔτ' ἀφάμαρτε. — 323. ἀκωκὴ δουρὸς ἀπέδρυψε βραχίονα πρυμνὸν (τὸν ἀκρότατον versus humerum) μυώνων, (pro ἀπέδρυψε τοὺς μυῶνας) ἀπήραξε δὲ ἄχρις (ἐπὶ τὸ) ὀστέον. *hasta brachium nudauit pulpa carnis et decussit eam vsque ad os.*

325—329. Mire variata est tota narratio varietate casuum, vulnerum, etiam interpositis narrationibus, vt h. l. de *Amisodaro*, qui *Chimaeram* nutriisse dicitur: de qua v. Z, 179. Reliqua mythi nos fugiunt. ἀμαιμακέτη, *indomita*, dicta ea est eodem loco.

330—334. *Aiax* Oilei f. *Cleobulum*, 335—341. *Peneleos Lyconem*, 342—4. *Meriones Acamantem*, 345—350. *Idomeneus Erymantem*, Achiui Troianos, occiderunt. *Acamas* seu Κλιi

ζωὸν ἕλε, βλαφθέντα κατὰ κλόνον· ἀλλά οἱ αὖθι
λῦσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι·
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Πηνέλεως δὲ, Λύκων τε, συνέδραμον· ἔγχεσι μὲν γὰρ
ἤμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω·
τὼ δ' αὖτις ξιφέεσσι συνέδραμον· ἔνθα Λύκων μὲν
ἱπποκόμου κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν
φάσγανον ἐῤῥαίσθη· ὁ δ' ὑπ' οὔατος αὐχένα θεῖνε
Πηνέλεως, πᾶν δ' εἴσω ἔδυ ξίφος, ἔσχεθε δ' οἶον
δέρμα· παρηέρθη δὲ κάρη, ὑπέλυντο δὲ γυῖα.
Μηριόνης δ' Ἀκάμαντα, κιχεὶς ποσὶ καρπαλίμοισι,
νύξ', ἵππων ἐπιβησόμενον, κατὰ δεξιὸν ὦμον·
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς.
Ἰδομενεὺς δ' Ἐρύμαντα κατὰ στόμα νηλέϊ χαλκῷ
νύξε· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε
νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλοιο· κέασσε δ' ἄρ' ὀστέα λευκά·
ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες· ἐνέπλησθεν δέ οἱ ἄμφω
αἵματος ὀφθαλμοί· τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας

331 ΑΛΛΑ ϜΟΙ 348 ΔΕ ϜΟΙ

ſeu Antenoris f. nam duo ſunt inter Troianos hoc nomine; niſi forte hic tertius. — 331. *βλαφθέντα offenſo pede.* v. Obſſ. — 336. *μέλεον, ματαίως.* incaſſum. v. Obſſ. — 338. *κόρυθος φάλον, conus,* cui inſerta criſta; v. ad Γ, 371. ita fractus enſis *ad capulum.* — 340. *ἔσχεθε δ' οἶον δέρμα. ἀντεῖχε,* reſtitit, percuſſa erat transuerſim media ceruix, ita vt ſola cutis parte extrema relicta *caput dependeret.* — 349. Erymas *χανὼν ἔπρησε τὸ αἷμα ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥῖνας.* Vulnera et effecta vulnerum plura occurrunt in Homero no-

πρῆσε χανών· θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
οὗτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν ἕλον ἄνδρα ἕκαστος.
Ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσιν ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι
σίνται, ὑπ' ἐκ μήλων αἱρεύμενοι, αἵτ' ἐν ὄρεσσι
ποιμένος ἀφραδίῃσι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες,
αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας·
ὣς Δαναοὶ Τρώεσσιν ἐπέχραον· οἱ δὲ φόβοιο
δυσκελάδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ
ἵετ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ, ἰδρείῃ πολέμοιο,
ἀσπίδι ταυρείῃ κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους,
σκέπτετ' ὀϊστῶν τε ῥοῖζον, καὶ δοῦπον ἀκόντων.
ἦ μὲν δὴ γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην·

351 ΑΝΔΡΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 352 ϜΑΡΝΕΣΣΙ 354 ΔΕ ϜΙΔΟΝΤΕΣ 359 ϜΙΕΤ' — ͰΟ ΔΕ ϜΙΔΡΕΙΗΙ

stra arte militari non vbique obuia. Genus hoc *αἱμοῤῥαγίας* notabile 348.

352—419. Troianos castris fugatos insequitur Patroclus magna caede facta.

352—7. In Troianos irruunt Achiui: vt lupi invadunt pecudes, easque fugant: *ἐπέχραον*. pro praesenti *ἐπέρχονται*. cf. Obss. *μήλων αἵτε*. Similia saepe illustrarunt viri docti; est *ὑφαιρούμεναι ἐκ μήλων* (*ἐκείνας τὰς αἶγας ἢ ἐρίφους*) *αἵτε* —

356. 7. *φόβοιο μνήσαντο, λάθοντο* — sollenni vsu, pro *vsi sunt*, et hoc periphrastice, pro *ἔφυγον καὶ οὐκ ἐμάχοντο*.

358—364. Hector aliquamdiu resistit Aiaci se telis petenti. tandem 364—383 et ipse castris excedere cogitur; fuga Troianorum fit effusa; Patroclus eos insequitur extra vallum, Hectorem tamen non assequitur.

362. 3. *ἑτεραλκέα νίκην*, pugnam in alteram partem

ἀλλὰ καὶ ὣς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμπου νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω,
αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνῃ·
ὣς τῶν ἐκ νηῶν γένετο ἰαχή τε φόβος τε·
οὐδὲ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν· Ἕκτορα δ' ἵπποι
ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσι· λεῖπε δὲ λαὸν
Τρωϊκὸν, οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκε.
πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι,
ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων·
Πάτροκλος δ' ἕπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων,
Τρωσὶ κακὰ φρονέων· οἱ δὲ ἰαχῇ τε φόβῳ τε.

365 Vulg. τείνει. 366 ΓΕΝΕΤΟ FΙΑΧΗ 369 ΑFΕΚΟΝΤΑΣ 370 FΕΡΥΣΑΡΜΑΤΕΣ 371 FΑΞΑΝΤ. ͰΑΡΜΑΤ ΑΝΑΚΤΩΝ peccat. v. Obſſ. 373 ΔΕ FΙΑΧΗΙ

inclinatam tandem intellexit eſſe.

364—6. Comparatio ita conſtituenda: Fuga facta eſt turmarum conglobatim et tanto cum impetu quanto nubes collecta a vento procelloſo de monte propellitur, vt per caelum feratur.

365. Ζεὺς λαίλαπα τείνει. facit vt ἐντεταμένως, *intente* flet. *immittit vehementem procellam* et 366 ὡς τῶν. pro: ſic fugiunt Troiani. — 367. πέραον πάλιν in animo habet τάφρον ὀρυκτὴν, quae demum 369 ſequitur. οὐδὲ κατὰ μοῖραν, ἀτάκτως, ἀκόσμως — Ita euentum habuit Polydamantis praedictio ſup. M, 223 ſqq. Ἕκτορα δ' ἵπποι ἔκφερον — Ita is curru vectus fugit. Atqui currus reliquerant ante vallum: Sup. M, 75 ſq. Verum ab Apolline iis via facta fuerat O, 260. 1. Tum O, 384. 5 Troiani κατὰ τεῖχος ἔβαινον, ἵππους δ' εἰσελάσαντες ἐπὶ πρύμνῃσι μάχοντο. — 368. λεῖπε δὲ λαὸν ſc. ὡς φυγὼν πρὸ αὐτῶν. — 371. ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ. anteriore, puto, qua iugati ſunt equi, temonis parte fracta. cf. Obſſ.

πάσας πλῆσαν ὁδοὺς, ἐπεὶ ἂρ τμάγεν· ὕψι δ' ἀέλλη
σκίδναθ' ὑπὸ νεφέων· τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι
ἄψοῤῥον προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων.
Πάτροκλος δ', ᾗ πλεῖστον ὀρινόμενον ἴδε λαὸν,
τῇ ῥ' ἔχ' ὁμοκλήσας· ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον
πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνακυμβαλίαζον.
ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι,
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
πρόσσω ἱέμενοι· ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι.
Ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβριθε χθὼν

374 Vulg. ἀέλλα 376 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ 377 ϜΙΔΕ 379 Vulg. ἀνεκυμβαλίαζον 380 Vulg. ἀνὰ τάφρον 382 ϜΙΕΜΕΝΟΙ 383 ϜΙΕΤΟ

378. 9. Valde animate omnia per totum locum narrata: ſi curruum humilem et leuem ſtructuram cogites, duorum verſuum vim melius aſſequaris. — ἀνακυμβαλίαζον *cum ſono ſubſilierunt*, ſ. *ſubſilientes reſonuere*. Niſi eſt ſimpliciter, euerſi ſunt. v. Obſſ. — 380. ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον. Vix credam, currus Troianorum aut ſaltu equorum facto traieciſſe, aut deſcenſu in foſſam facto altera ora emerſiſſe; verum fuga fit per eandem viam, qua ſtrata aditus erat, aggere per foſſam facto. — 381. οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν. vt et P, 443. Definite Ψ, 277 Ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι. Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς πατρὶ ἐμῷ, Πηλῆϊ. — 382. ἐπὶ δ' Ἕκτορι κέκλετο θυμός. ὁ θυμὸς ἐπεκέκλετο Ἕκτορι ſc. Patroclum: pro ἐπὶ τὸν Ἕκτορα. *animus eum incitabat in Hectorem:* h. e. vt Hectorem aſſequeretur.

384—393. Vti torrens ex imbre auctus rapide fertur: ſic Troiani fugientes; potenter autem nominat inprimis currus, et ſtrepitum quem facit curſus. Ornatiſſimus locus. χθὼν βέβρι-

ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ
Ζεύς, ὅτε δή τ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες·
τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
ὣς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θέουσαι.
Πάτροκλος δ', ἐπεὶ οὖν πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας,

386 Vulg ὅτε δή ῥ' 392 ΔΕ ΤΕ ϜΕΡΓ

θεν ὑπὸ λαίλαπι h. e. βέβριθε, βρίθει ſc. ὕδατι quod ſequitur.

385. ὅτε λαβρ. *cum pluit effuſe.* — 386. obſeruanda opinio iſtius quoque aetatis hominum, calamitates, inque his inundatas aquis terras, a diis ad puniendos homines improbos immitti. — 388. κρίνωσι θέμιστας σκολιὰς pro σκολιῶς. ſi *ferant ſententias iniquas.* v. Obſſ. θεῶν ὄπιν, *reſpectum,* ἐπιστροφήν, et *vltionem.* Illuſtrauit Clarke allatis Od. Φ, 28. Heſiod. Ἔργ. 185. Θ, 222 (et ſaepe) — 390. χαράδραι, torrentes, ἀποτμήγουσι, reuellunt, κλιτῦς *prominentes rupes.* v. Obſſ. — 392. ἐπὶ κάρ, *decliui ac praecipite curſu:* inundati autem *agri* (ἔργα) *pereunt,* h. e. cultura pereunte vaſtantur.

394—418. Patroclus inſequitur fugientes; multos interimit.

394. πρώτας ἐπέκερσε φάλαγγας circumuectus et vltra primam aciem hoſtilem euectus conuerſo curru fugientes a fronte adortus verſus caſtra repellit. ἄψ παλιμπετὲς, ἄψ πάλιν. Ad Troianos fugientes haec ſpectare quis dubitet? Ceterum hic verſus eſt inter eos, quorum vſus eſt ad locorum ſitum declarandum. Non longe a caſtrorum fronte et vallo Scamander amne transuerſo a dextris

ἂψ ἐπὶ νῆας ἔεργε παλιμπετὲς, οὐδὲ πόληος
εἴα ἱεμένους ἐπιβαινέμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ
νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο
κτεῖνε μεταΐσσων, πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν·
ἔνθ' ἤτοι Πρόνοον πρῶτον βάλε δουρὶ φαεινῷ,
στέρνον γυμνωθέντα παρ' ἀσπίδα· λῦσε δὲ γυῖα.
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δὲ Θέστορα, Ἤνοπος υἱὸν,
δεύτερον ὁρμηθείς· ὁ μὲν εὐξέστῳ ἐνὶ δίφρῳ
ἧστο ἀλείς· ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
ἡνία ἠΐχθησαν· ὁ δ' ἔγχεϊ νύξε παραστὰς
γναθμὸν δεξιτερὸν, διὰ δ' αὐτοῦ πεῖρεν ὀδόντων·
ἕλκε δὲ δουρὸς ἑλὼν ὑπὲρ ἄντυγος· ὡς ὅτε τις φὼς,

395 ΕϜΕΡΓΕ 396 ϜΙΕΜΕΝΟΥΣ 398 Vulg. ἀπετίνυτο. 401 ΘΕΣΤΟΡΑ ϜΗΝΟΠΟΣ 403 ͰΗΣΤΟ ϜΑΛΕΙΣ 406 Vulg. εἷλκε

partibus in sinistras ferri et cum Simoente iungi debuit; caesi itaque fugientes et intra naues et vallum, tum castris elapsi inter vallum et Scamandrum, in ipso traiectu: quem a poeta non memorari, est, quod miramur. v. Excursum ad lib. VI. (Z) p. 306. et cf. ad Θ, 556 et 490 vbi Troianos oppugnaturos castra videmus consedisse inter Scamandrum et castra. — 398. *πολέων δ' ἀπετίνυτο ποινήν.* ἀπετίνυτο (τοὺς Τρῶας) ποινὴν (ἀντὶ) πολέων. v. Obss. *vltionem expetiit,* vltus est multos, dum eos occidit. — 399. *Pronous* et qui sequuntur, — 401. Thestor, Enopis f. 411 Erylaus, et qui vs. 415. 6. 7. enumerantur, a Patroclo occisi, ne sollicite quaeras, sunt Troiani; alibi non memorati. — 401. ὁ δὲ, *porro* Patroclus. — 403. ἧστο ἀλεὶς, *metu contrahens se;* quod alibi est καταπτήσσειν et πτώσσειν, voces ἐναργεῖς. — 406. ἑλὼν δὲ δουρὸς (sc. μέρος τι adeoque pro δόρυ) εἷλκεν αὐτὸν ὑπὲρ ἄντυγος. Patroclus hasta, quam immiserat, prehensa, et retracta e The-

πέτρῃ ἔπι προβλῆτι καθήμενος, ἱερὸν ἰχθὺν
ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἤνοπι χαλκῷ·
ὣς ἕλκ' ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ·
κὰδ δ' ἄρ' ἐπὶ στόμ' ἔωσε· πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός.
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύλαον ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
μέσσην κακκεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κάππεσεν· ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἐρύμαντα, καὶ Ἀμφοτερὸν, καὶ Ἐπάλτην,
Τληπόλεμόν τε Δαμαστορίδην, Ἐχίον τε, Πύριν τε,
Ἰφέα τ', Εὔιππόν τε, καὶ Ἀργεάδην Πολύμηλον,
πάντας ἐπασσυτέρους πέλασε χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
Σαρπηδὼν δ' ὡς οὖν ἴδ' ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους
χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμέντας,
κέκλετ' ἄρ' ἀντιθέοισι καθαπτόμενος Λυκίοισιν·

408 FHNOΠI 411 Vulg. Ἐρύαλον 416 Vulg. Πύρην
417 FIΦEA 419 FIΔ

storis corpore cum hasta traxit eum transfixum supra oram currus. v. Obss. ὡς ὅτε τις ἕλκει ἰχθύν. — 407. ἱερὸν ἰχθὺν, seu ornans epitheton, *ingentem*, seu certum genus, de quo ambigitur. v. Obss. — λίνῳ *linea piscatoria*; καὶ ἤνοπι χαλκῷ, et *hamo* ex aere.

419—505. *Sarpedon* cum *Patroclo* congressus iugulatur. Res sic ornata, vt Iupiter de fato Sarpedonis dubitet, Iuno autem nequaquam differendum esse fatum contendat. 422—457. Edit Iupiter signa futurae caedis —462.

ἀμιτροχίτωνας ἑταίρους. Lyciis peculiare hoc fuisse videtur, vt thoraces nulla subiecta mitra seu fascia, quae atterendae cuti et tuendis inguinibus inseruiret, haberent.

421. κέκλετο τοῖς Λυκίοις καθαπτόμενος αὐτῶν ἐπέεσ-

Αἰδὼς, ὦ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἐστέ·
ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω,
ὅστις ὅδε κρατέει· καὶ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
Τρῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε.
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν, ἐπεὶ ἴδεν, ἔκθορε δίφρου.
οἱ δ', ὥστ' αἰγυπιοὶ, γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι,
πέτρῃ ἔφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχωνται·
ὣς οἱ, κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν.
τοὺς δὲ ἰδὼν ἐλέησε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω,
Ἥρην δὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε·

424 ΠΟΛΛΑ FΕFΟΡΓΕ 427 FΙΔΕ 429 Vulg. μάχονται 431 ΔΕ FΙΔΩΝ 432 FΗΡΗΝ ΔΕ ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

σι. — 422. *νῦν θοοὶ ἐστέ.* alacres. — 424. *ὅςτις ὅδε κρατέει* superior eſt pugnando. — 428. puta duo vultures in praedam, *ἕλωρ*, incidiſſe.

431. *τοὺς δὲ ἰδὼν* — Non appoſuit poeta, vbi locorum Iupiter verſari nunc putandus ſit; adhucne ex Ida proſpiciens: an in Olympo ſedens? Vidimus ſane eum ſedentem in Ida O, 150 ſq. Confabulatur nunc cum Iunone: vſ. 432 quae in Olympum redierat O, 79. Inf. 665 alloquitur Apollinem; is vſ. 677 ex Ida deſcendit. Ita putes Iouem adhuc in Ida ſedere. Apollo ſupra ex mandato Iouis in Ida accepto Hectorem recreauerat: O, 236 ſq. — 261. Hectori mox in praelio anteit et terrorem Achiuis iniicit vſ. 307. Licet puto, rem ſic conſtituere: quandoquidem Iupiter cum Iunone confabulatur, illa autem in Olympum redierat, ſup. O, 77. neceſſe eſt etiam Iouem nunc, et per ſequentes libros, cf. Σ, 356. in Olympo ſedere; Apollinem autem, qui Ilio quaſi excubat, et modo in muris, modo in propinquo colle ſedet, vſ. 677. ex Ida,

Ὤ μοι ἐγὼ, ὅτε μοι Σαρπηδόνα, φίλτατον ἀνδρῶν,
μοῖρ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι.
διχθὰ δέ μοι κραδίη μέμονε, φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
ἤ μιν ζωὸν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυοέσσης
θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐνὶ πίονι δήμῳ,
ἢ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενοιτιάδαο δαμάσσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἕρδ', ἀτὰρ οὔ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
αἴκε ζῶν πέμψῃς Σαρπηδόνα ὅνδε δόμονδε,
φράζεο, μήτις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος

439 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 440 ΕFΕΙΠΕΣ 445 Vulg. ζωὸν ΣΑΡΠΗΔΟΝΑ FΟΝΔΕ

h. e. ex locis ad Idam, circa Ilium, defcendere in campum, in quo pugnatur; nifi ille verfus ab interpolatoris manu illatus eft, et Apollo nunc in Olympo federe eft putandus.

433—438. ὤ μοι ἐγώ. Locus propter Fati notionem notabilis, quod a Ioue differri poterat, omnino tolli non poterat. cf. fup. ad Z, 488. Iupiter animo fluctuat, differatne id quod fatale erat, Sarpedonem Patrocli manu occumbere, an nunc exitum habere decretum fatale iubeat.

435. διχθὰ μέμονε κραδίη, μενοινᾷ. ὁρμᾷ. v. ad E, 482. —436 εἴ μιν, ἢ — ἢ ἤδη — 438. δαμάσσω, permittam vt occumbat ille.

439—457. Iuno disfuadet fati dilationem; fuggerit autem pro folatio hoc, vt corpus Sarpedonis in Lyciam deferatur. Videtur fama fuiffe de Sarpedonis fepulcro in Lycia; cuius generis monumenta erant frequentia, tumuli cum cip-

πέμπειν ὃν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης·
πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο μάχονται
υἱέες ἀθανάτων, τοῖσι κότον αἰνὸν ἐνήσεις.
ἀλλ' εἴ τοι φίλος ἐστὶ, τεὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ,
ἤτοι μέν μιν ἔασον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὑπὸ Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο δαμῆναι·
αὐτὰρ ἐπὴν δὴ τόνγε λίπῃ ψυχή τε καὶ αἰὼν,
πέμπειν μιν Θάνατόν τε φέρειν, καὶ νήδυμον Ὕπνον,
εἰςόκε δὴ Λυκίης εὐρείης δῆμον ἵκωνται·
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἔται τε,
τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
αἱματοέσσας δὲ ψιάδας κατέχευεν ἔραζε,

447 FΟΝ 448 ΠΕΡΙ FΑΣΤΥ 456 ΕΝΘΑ FΕ — ΤΕ FΕΤΑΙ ΤΕ

pis, vt in campo Troiae tumulus Ili, Aesyetae. probabile itaque erat corpus Sarpedonis in Lyciam esse reportatum.

454. πέμπειν, πέμπε, Θάνατον καὶ Ὕπνον, ὥςτε φέρειν μιν. Locus a multis obseruatus, et iterum ac tertium inf. 671. 681 repetitus, notabilis propter Mortem et Somnum iunctos ad auferendum corpus. Infra iidem sunt gemelli. Ducta hinc est disputatio notissima inter Lessingium et Klotzium, veniente in subsidium Herdero: adde Viscontium Mus. Pio-Clement. To. III. p. 59. — 456. ταρχύσουσι, iusta ei facient, τύμβῳ τε στήλῃ τε. habitus igitur hic mos iustorum praestitorum illa aetate, si tumulus factus esset, cum cippo imposito: itaque tumulos etiamnum in istis terris oculis obuios monimenta sepulcralia esse credunt viri docti.

459. αἱματοέσσας δὲ ψιάδας. Petitum hoc ab imbre cruento, prodigio, quod portendere creditum est

παῖδα φίλον τιμῶν, τόν οἱ Πάτροκλος ἔμελλε
φθίσειν ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
ἔνθ' ἤτοι Πάτροκλος ἀγακλειτὸν Θρασύμηλον,
ὅς ῥ' ἠῢς θεράπων Σαρπηδόνος ἦεν ἄνακτος,
τὸν βάλε νείαιραν κατὰ γαστέρα· λῦσε δὲ γυῖα·
Σαρπηδὼν δ' αὐτοῦ μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
δεύτερος ὁρμηθείς· ὁ δὲ Πήδασον οὔτασεν ἵππον
ἔγχεϊ δεξιὸν ὦμον· ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων·
κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακὼν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός·
τὼ δὲ διαστήτην· κρίκε δὲ ζυγὸν, ἡνία δέ σφι
σύγχυτ', ἐπειδὴ κεῖτο παρήορος ἐν κονίῃσι.
τοῖο μὲν Αὐτομέδων δουρικλυτὸς εὕρετο τέκμωρ·
σπασσάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,

460 ΤΟΝ FΟΙ 464 ΗΕ FΑΝΑΚΤΟΣ

euentum rerum infauſtum et magnam calamitatem. At h. l. per verba 460 παῖδα φίλον τιμῶν alia cauſſa prodigii miſſi memoratur, vt edatur illud a Ioue in honorem Sarpedonis filii. Profecta videtur haec opinio ab ea notione, qua magnorum virorum mortes per prodigia denuntiari creduntur, quaſi rerum naturam ſenſus aliquis morte magni viri attingat. Eſt ſaltem phantaſma per ſe praeclarum!

462—489. Pugna Sarpedonis et Patrocli — 468. Pedaſus erat equus morfalis: ſup. 152 cui prope adſtitiſſe puta Patroclum. — ὁ δ' ἔβραχε θυμὸν ἀΐσθων. non, animum *exſpirans;* quod poſt factum v. 502 ſq. ſed, *grauiter anhelans:* Erneſtio monente. — 470. κρίκε δὲ ζυγόν, *gemebat,* equis in diuerſa tendentibus. Ita *turbatae* quoque habenae (συνεχέχυντο) equis turbantibus. — 471. παρήορος. cf. v. 152 Pedaſus.

472. εὕρετο τέκμωρ auxi-

ἀΐξας ἀπέκοψε παρήορον, οὐδ' ἐμάτησε.
τὼ δ' ἰθυνθήτην, ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν·
τὼ δ' αὖτις συνίτην ἔριδος περὶ θυμοβόροιο.
Ἔνθ' αὖ Σαρπηδὼν μὲν ἀπήμβροτε δουρὶ φαεινῷ,
Πατρόκλου δ' ὑπὲρ ὦμον ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκωκὴ
ἔγχεος, οὐδ' ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερος ὤρνυτο χαλκῷ
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐχ ἅλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς,
ἀλλ' ἔβαλ', ἔνθ' ἄρα τε φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν
ἤριπε δ', ὡς ὅτε τις δρῦς ἤριπεν, ἢ ἀχερωΐς, [κῆρ·
ἠὲ πίτυς βλωθρὴ, τήν τ' οὔρεσι τέκτονες ἄνδρες
ἐξέταμον πελέκεσσι νεήκεσι, νήϊον εἶναι·
ὣς ὁ πρόσθ' ἵππων καὶ δίφρου κεῖτο τανυσθεὶς,
βεβρυχὼς, κόνιος δεδραγμένος αἱματοέσσης.
ἠΰτε ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθὼν,
αἴθωνα, μεγάθυμον, ἐν εἰλιπόδεσσι βόεσσιν,
ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῇσι λέοντος·
ὣς ὑπὸ Πατρόκλῳ Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων
κτεινόμενος μενέαινε, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·

476 Vulg. πέρι

lium, remedium. — 474. ἀπέκοψε παρήορον supra Θ, 87 de eadem re Neſtor ἵπποιο παρηορίας ἀπέταμνε. idque *haud moratus*, quod eſt οὐδ' ἐμάτησε. cf. Obſſ. — 475. ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν. Iterum conſtiterunt equi et annixi ſunt adductis loris vt currum traherent. — 476. ἔριδος πέρι. Alias συνιέναι ἔριδι. μάχῃ.

481. Φρένες ἔρχαται ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ. qua parte ſeptum transuerſum includit cor, ſeparando thoracem a ventre, ἀμφιείργουσι. v. Obſſ. — κῆρ ἀδινὸν, propter membranas et muſculos denſos. — 482. ἤριπεν, ὡς ἐρείπει, ilex vel populus vel pinus procera.

491. μενέαινε debet eſſe h. l. *ingemuit*, ἐστέναχε.

Γλαῦκε πέπον, πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα
αἰχμητήν τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν· [χρὴ
νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακός, εἰ θοὸς ἐσσί.
πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντη ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφὶ μάχεσθαι·
αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο χαλκῷ.
σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερές, εἴ κε μ' Ἀχαιοὶ
τεύχεα συλήσωσι, νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα.
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν,
ὀφθαλμούς, ῥῖνας θ'· ὁ δὲ λὰξ ἐν στήθεσι βαίνων,
ἐκ χροὸς ἕλκε δόρυ, προτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἕποντο·

494 ΕϜΕΛΔΕΣΘΩ 502 ΜΙΝ ϜΕΙΠΟΝΤΑ 504 Vulg. εἷλκε

492—501. Sarpedon moriens Glaucum hortatur, vt cum Lyciis corpus ſuum tueatur, ne a Patroclo ſpolietur. Erat id tanto aequius, quod Glaucum ſub vallo vulneratum ſup. M, 387 ſqq. Sarpedon vltus erat. Mirum videri poteſt, non tam, cum Euſtathio, hoc, quod praecordiis laeſis verba facit Sarpedon, (v. ad 481. V. L.) quam hoc, quod Patroclus adſtat et Glaucum impune mandata eius accipere permittit. Mihi videtur res ita probabilis, ſi cogites haſta eminus emiſſa Patroclum paullo poſt demum accurriſſe ad repetendam haſtam; interea Glaucum a Sarpedone eſſe appellatum; mox accurrente Patroclo receſſiſſe.

494. *ἐελδέσθω nunc tibi curae ſit pugna.* — 500. *νεῶν ἐν ἀγῶνι. apud naues. ναύσταθμον.* pro, in pugna ad naues, etſi continuata in campo, cum inde pulſi eſſent Troes. v. Obſſ.

504. *φρένες* membranae

τοῖο δ' ἅμα ψυχήν τε, καὶ ἔγχεος ἐξέρυσ' αἰχμήν.
Μυρμιδόνες δ' αὐτοῦ σχέθον ἵππους φυσιόωντας
ἱεμένους φοβέεσθαι, ἐπεὶ λίπον ἅρματ' ἀνάκτων.
Γλαύκῳ δ' αἰνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς ἀΐοντι·
ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι.
χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεζε βραχίονα· τεῖρε γὰρ αἰνῶς
ἕλκος, ὃ δή μιν Τεῦκρος ἐπεσσύμενον βάλεν ἰῷ
τείχεος ὑψηλοῖο, ἀρὴν ἑτάροισιν ἀμύνων.
εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι·
Κλῦθι, ἄναξ, ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ
εἰς, ἢ ἐνὶ Τροίῃ· δύνασαι δὲ σὺ πάντοσ' ἀκούειν
ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἱκάνει.
ἕλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε καρτερὸν, ἀμφὶ δέ μοι χεὶρ

507 FIEMENOTΣ — FAPMA FANAKTOΣ 509 ΔΕ FOI 513 ΑΡΑ FEIΠΕ FEKHBOΛΩΙ 514 ΚΛΥΘΙ FANAΞ

praecordiorum. — 506. 7. Myrmidones curru Sarpedonis potiri volebant. — 507. ἐπεὶ λίπεν ἅρματ' ἀνάκτων. ſi vera eſt lectio, eſt: *cum currus vacuus relictus eſſet a dominis.* ἐλίπησαν, ἐρημώθησαν. v. Obſſ.

508—531. Glaucus vulnerata manu telo Teucri (M, 387) aegre ferens, quod Sarpedonem tueri non poterat, inuocat Apollinem et ab eo ſanatur. — 509. ὠρίνθη dolore et ira. Locus, qui ſequitur, eſt ἐναργέστατος. Cernimus ante oculum dolentem Glaucum, χειρὶ ἐπίεζε τὸν βραχίονα.

512. ἀρὴν ἑ. ἀμύνων *propulſans malum a ſuis, eos tutatus.* v. Obſſ. Iunxi: Τεῦκρος ἔβαλέ μιν ἰῷ τείχεος ὑψηλοῖο, pro ἀπὸ τοῦ τ. *deſuper de muro.*

516. κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐγὼ κήδομαι, dolore crucior.

517. χεὶρ δὲ ἀμφιελήλαταί μοι ὀδύνῃσιν, transfixa dolore ex vulnere: propter brachii motum inter pugnam.

ὀξείῃς ὀδύνῃσιν ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα
τερσῆναι δύναται· βαρύθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ·
ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι
ἐλθὼν δυσμενέεσσιν· ἀνὴρ δ' ὤριστος ὄλωλε,
Σαρπηδὼν, Διὸς υἱός· ὁ δ' οὐδ' οὗ παιδὸς ἀμύνει.
ἀλλὰ σύ πέρ μοι, ἄναξ, τόδε καρτερὸν ἕλκος ἄκεσσαι,
κοίμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρ' ἑτάροισι
κεκλόμενος Λυκίοισιν ἐποτρύνω πολεμίζειν·
αὐτός τ' ἀμφὶ νέκυι κατατεθνειῶτι μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·
αὐτίκα παῦσ' ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἕλκεος ἀργαλέοιο
αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ.
Γλαῦκος δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, γήθησέν τε,
ὅττι οἱ ὦκ' ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο.
πρῶτα μὲν ὤτρυνε Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας,
πάντῃ ἐποιχόμενος, Σαρπηδόνος ἀμφὶ μάχεσθαι.
αὐτὰρ ἔπειτα μετὰ Τρῶας κίε, μακρὰ βιβάσθων,
Πουλυδάμαντ' ἐπὶ Πανθοΐδην, καὶ Ἀγήνορα δῖον·
βῆ δὲ μετ' Αἰνείαν τε, καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν,
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἷς ἐπικούρων,

522 Vulg. οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει. ΟΥ ϜΟΥ ΠΑΙΔΟΣ 523 ΜΕ ϜΑΝΑΞ v. Obss. 529 ΔΕ ϜΟΙ 530 ϜΗΙΣΙΝ 531 ϜΟΤΙ ϜΟΙ 537 ϜΕΠΕΑ

525. *Λυκίοισιν* ad *κεκλόμενος*, *ἐποτρύνω* (*αὐτοὺς*)

531. *ὅττι οἱ.* *in eius gratiam.* *εὐξαμένοιο* (*αὐτοῦ*).

532—553. Glaucus vulnere sanato fortissimos Troianorum arcessit ad Sarpedonis corpus tuendum et in Achiuos irruit.

οἵ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
θυμὸν ἀποφθινύθουσι· σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν.
κεῖται Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκῃσί τε καὶ σθένεϊ ᾧ·
τὸν δ' ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασ' ἔγχεϊ χάλκεος Ἄρης.
ἀλλὰ, φίλοι, πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ,
μὴ ἀπὸ τεύχε' ἕλωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρὸν
Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσσοι ὄλοντο,
τοὺς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνομεν ἐγχείῃσιν.
Ὣς ἔφατο· Τρῶας δὲ κατακρῆθεν λάβε πένθος
ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτὸν, ἐπεί σφισιν ἕρμα πόληος
ἔσκε, καὶ ἀλλοδαπός περ ἐών· πολέες γὰρ ἅμ' αὐτῷ
λαοὶ ἕποντ', ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελιημένοι· ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἕκτωρ, χωόμενος Σαρπηδόνος· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
ὦρσε Μενοιτιάδαο Πατροκλῆος λάσιον κῆρ·
Αἴαντε πρώτω προσέφη, μεμαῶτε καὶ αὐτώ·
Αἴαντε, νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω,

542 ΣΘΕΝΕΙ ϜΩΙ 545 ΑϜΕΙΚΙΣΣΩΣΙ

540. *θυμὸν ἀποφθινύθουσι vitam perdunt:* vt *ἀπώλεσε θυμόν* et similia. — 542. *ὅς Λυκίην εἴρυτο.* munera regis ex istarum aetatum notione h. l. reddita vides: tueri populum, iustitia et fortitudine, illud pace, iure dicundo, hoc bello, pugnando. *δίκῃσι* iudiciis, sententiis. l. pro *δίκῃ,* iustitia. — 543. *Ἄρης* pro *pugna.* et 546 *Δαναῶν* sc. *ἕνεκα* vel *περί·* vt 553 quoque. — 548. *κατακρῆθεν.* quod nos *penitus;* prorsus. v. Obss. inde a vertice, a fastigio sc. ad ima.

553—562. Patroclus his conspectis arcessit et ipse auxiliatum Aiacem vtrumque.

556. *φίλον ἔστω σφῶϊν* scil. *οὖσι τοίοις, οἷοι περ ἤ-*

οἷοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν, ἢ καὶ ἀρείους.
κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν,
Σαρπηδών· ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισσαίμεθ' ἑλόντες,
τεύχεά τ' ὤμοιϊν ἀφελοίμεθα, καί τιν' ἑταίρων
αὐτοῦ ἀμυνομένων δαμασαίμεθα νηλέϊ χαλκῷ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενέαινον.
οἱ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας,
Τρῶες καὶ Λύκιοι, καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοὶ,
σύμβαλον ἀμφὶ νέκυι κατατεθνειῶτι μάχεσθαι,
δεινὸν ἀΰσαντες· μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν.
Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτ' ὀλοὴν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ,
ὄφρα φίλῳ περὶ παιδὶ μάχης ὀλοὸς πόνος εἴη.
ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
βλῆτο γὰρ οὔτι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
υἱὸς Ἀγακλῆος μεγαθύμου, δῖος Ἐπειγεὺς,

559 ΑFΕΙΚΙΣΣΑΙΜΕΘ 567 ΟΛΟFΗΝ 568 ΟΛΟFΟΣ 569 FΕΛΙΚΩΠΑΣ

τε. — 558. ὃς πρῶτος v. M, 397. primus labefactauit vallum, et ab ea ſaltem parte primus irrupit. v. Obſſ. — 559. ἀλλ' εἴ μιν. vt Lat. *quid? ſi. praeclara res eſſet, ſi.* ſed videamus, an.

563 — 632. Enarrantur ſingula ſtrenue facta *in pugna circa Sarpedonis corpus:* ἀμφὶ νέκυι 565. quod in animum reuocat inf. 638. 649. 661.

567. 8. Ad miraculum eſt ornatum, quod de puluerea nube in tumultu pugnantium concitata dici poterat: vt dictum eſt ſimpliciter E, 499—505. vbi ſubiicitur 507 ἀμφὶ δὲ νύκτα θοῦρος Ἄρης ἐκάλυψε μάχῃ. Narratum erat: pugnatum eſſe acerrime; ſequitur nunc, et nubes pulueris omnia caligine obduxerat. Verſum hoc eſt in Iouis ſtudium, et conſilium, vt clara eſſet fama pugnae circa Sarpedonem factae.

571—580. Epigeus Bu-

ὃς ῥ' ἐν Βουδείῳ εὖ ναιομένῳ ἤνασσε
τὸ πρίν· αὐτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίξας
ἐς Πηλῆ' ἱκέτευσε, καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν·
οἵ δ' ἅμ' Ἀχιλλῆϊ ῥηξήνορι πέμπον ἕπεσθαι
Ἴλιον εἰς εὔπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο.
τόν ῥα τόθ' ἁπτόμενον νέκυος βάλε φαίδιμος Ἕκτωρ
χερμαδίῳ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη
ἐν κόρυθι βριαρῇ· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ
κάππεσεν, ἀμφὶ δέ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής.
Πατρόκλῳ δ' ἄρ' ἄχος γένετο φθιμένου ἑτάροιο·
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς
ὠκεῖ, ὅστε φόβησε κολοιούς τε, ψῆράς τε·
ὣς ἰθὺς Λυκίων, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
ἔσσυο καὶ Τρώων· κεχόλωσο δὲ κῆρ, ἑτάροιο.
καί ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον, Ἰθαιμένεος φίλον υἱόν,
αὐχένα χερμαδίῳ, ῥῆξε δ' ἄπο τοῖο τένοντας.
χώρησαν δ' ὕπο τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
ὅσση δ' αἰγανέης ῥιπὴ τανᾳοῖο τέτυκται,
ἥν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφέῃ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ,

572 Vulg. εὐναιομένῳ. ΕϜΑΝΑΣΣΕ 576 ϜΙΛΙΟΝ 582 ΙΡΗΚΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ 583 Vulg. ὅστ' ἐφόβησε.

deo vrbe caedis perpetratae reus ad Peleum ſupplex confugerat; nunc Achillem comitatus ab Hectore caeditur. Βούδειον in Theſſalia, et quidem Phthiotide, probabiliter editur: v. V. L.

581—592. Patroclo, vt ſodalem vlciſceretur irruenti, cedunt Troiani.

589. recedunt Troiani intra iaculi iactum: et quidem tergis verſis; vnde v. 594 Glaucus vertit ſe ἐτράπετο et 598 στρεφθείς. *αἰγανέης τανᾳοῖο iaculi longioris.* v. Obſſ. — 590. πειρώμενος, experiens ſc. quam longiſſime iaculari poſſit. Eſt enim abſolute

ἠὲ καὶ ἐν πολέμῳ, δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων·
τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὤσαντο δ' Ἀχαιοί.
Γλαῦκος δὲ πρῶτος, Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστάων,
ἐτράπετ', ἔκτεινε δὲ Βαθυκλῆα μεγάθυμον,
Χάλκωνος φίλον υἱὸν, ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων,
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι.
τὸν μὲν ἄρα Γλαῦκος στῆθος μέσον οὔτασε δουρὶ,
στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων·
δούπησεν δὲ πεσών· πυκινὸν δ' ἄχος ἔλλαβ' Ἀχαιοὺς,
ὡς ἔπεσ' ἐσθλὸς ἀνὴρ, μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο·
στὰν δ' ἀμφ' αὐτὸν ἰόντες ἀολλέες· οὐδ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν.
ἔνθ' αὖ Μηριόνης Τρώων ἕλεν ἄνδρα κορυστὴν
Λαόγονον, θρασὺν υἱὸν Ὀνήτορος, ὃς Διὸς ἱρεὺς
Ἰδαίου ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὣς τίετο δήμῳ·
τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος· ὦκα δὲ θυμὸς
ᾤχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερὸς δ' ἄρα μιν σκότος εἷλεν·

595 ϜΕΛΛΑΔΙ ϜΟΙΚΙΑ

dictum pro vires experiri. E, 279 νῦν αὖ τ' ἐγχείῃ πειρήσομαι αἴκε τύχωμι. Plenior erat oratio in simili sententia O, 358 γεφύρωσε δὲ κέλευθον μακρὴν ἠδ' εὐρεῖαν, ὅσσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ γίγνεται, ὁππότ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος ἥσει. — 591. δηΐων ὑπὸ — forte pro ἐν δηΐοις.

593—602. Glaucus conversus e fuga interimit Bathyclem; tum Troiani se ei iterum ad pugnandum adiungunt.

595. Ἑλλάδι. de hoc pago seu vrbe Thessaliae v. sup. ad B, 683. — 598. ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων. Bathycles fugientem Glaucum. — 601. ἀμφ' αὐτὸν, seu Glaucum; seu circa caesum: vt armis spoliari posset.

603—607. Meriones, Ido-

Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον ἧκεν·
ἔλπετο γάρ τεύξεσθαι ὑπασπίδια προβιβῶντος·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος,
πρόσσω γὰρ κατέκυψε, τὸ δ' ἐξόπιθεν δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχεος· ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης·
αἰχμὴ δ' Αἰνείαο κραδαινομένη κατὰ γαίης
ᾤχετ', ἐπεί ῥ' ἅλιον στιβαρῆς ἀπὸ χειρὸς ὄρουσεν.
Αἰνείας δ' ἄρα θυμὸν ἐχώσατο, φώνησέν τε·
Μηριόνη, τάχα κέν σε, καὶ ὀρχηστήν περ ἐόντα,

609 ϜΕΛΠΕΤΟ 610 ΑΝΤΑ ϜΙΔΩΝ

menei fodalis, interimit Laogonum — 604. *Iouis Idaei* facerdotem h. l. videmus, vnde patet, aram et facrum Iouis in Ida fuiffe, poetamque adeo probabiliter Ioui fedem in Ida tribuere potuiffe. Sacerdotes autem ab armis tractandis nec abhorrere, nec liberari illa aetate, iam aliquoties vidimus.

608—631. Aeneas Merione fruftra hafta petito indignatur; Merionen ei refpondentem, Patroclus increpans, pugnandi, non verba inaniter faciendi, locum effe ait.

609. τεύξεσθαι (αὐτοῦ) προβιβῶντος ὑπασπίδια. ὑπ' ἀσπίδος. *vt clipeo fe tegeret.* Non bene iungeres: τεύξεσθαι ὑπασπίδια, vt haftam fubter telum incideret corpori. v. ad N, 158 κοῦφα ποσὶ προβιβὰς καὶ ὑπασπίδια προποδίζων. — 612. 613. De his v. ad N, 443. 4. — 613. ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίει μένος Ἄρης. contremuit hafta, vsque dum vis et motus haftae *fe fifteret, ceffaret:* feu vt Marti hoc tanquam auctori tribuatur; quod parum placet; feu vt dicatur Ἄρης pro impetu, vi haftae, ἐρωή. v. ad N, 444. — 617. ὀρχηστήν περ ἐόντα ad motum corporis refer in euitanda hafta, vti chori cum motu corporis et geftu ducebantur. Ne autem haec

ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερὲς, εἴ σε βάλον περ.
Τὸν δ' αὖ Μηριόνης δουρικλυτὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἰνεία, χαλεπόν σε, καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα,
πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα
ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δὲ νυ καὶ σὺ τέτυξαι.
εἰ καὶ ἐγώ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξέϊ χαλκῷ,
αἶψά κε, καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
εὖχος ἐμοὶ δώης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπώλῳ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἐνένιπτε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός·
Μηριόνη, τί σὺ ταῦτα, καὶ ἐσθλὸς ἐὼν, ἀγορεύεις;
ὦ πέπον, οὔτι Τρῶες ὀνειδείοις ἐπέεσσι
νεκροῦ χωρήσουσι· πάρος τινὰ γαῖα καθέξει·
ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ', ἐνὶ βουλῇ·
τῷ οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.

618 Vulg. εἴ σ' ἔβαλόν περ. 628 FΕΠΕΕΣΣΙ 630 FΕΠΕΩΝ

etsi per se satis otiosa pro nugatoriis habeantur, sic eloquere: Bene tibi, quod motu corporis euitasti hastam! quae, qua vi iacta erat, facile te traiecisset. *τάχα confestim.*

620 — 625. Non expectandum esse Aeneae ait, vt omnes hastae ab eo emissae attingant eos qui petuntur. tu enim mortalis es etc.

623. *βάλοιμί σε μέσον, τυχών* (*σου.*) Non *τυχεῖν* cum quarto casu ponitur. — 629. *νεκροῦ* Sarpedonis; antequam id fiat, prosternendus est vnus aliquis ex propugnantibus. — 630. *ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου* summa belli sita est in viribus, in consilio redeunt omnia ad verba quae quis facit. v. Obss. — 631. *μῦθον ὀφέλλειν. protrahere.* multa verba facere. Nam *ὀφέλλειν* non modo de *copia et auctu*, (cf. inf. 651.) verum et de tempore protracto.

Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' ἅμ' ἕσπετο ἰσόθεος φώς.
τῶν δ' ὥστε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν
οὔρεος ἐν βήσσῃς, ἕκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκουή·
ὣς τῶν ὤρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης,
χαλκοῦ τε, ῥινοῦ τε, βοῶν τ' εὖ ποιητάων,
νυσσομένων ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν.
οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνὴρ Σαρπηδόνα δῖον
ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι, καὶ αἵματι, καὶ κονίῃσιν,
ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερὲς ἐς πόδας ἄκρους.
οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον, ὡς ὅτε μυῖαι
σταθμῷ ἔνι βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας,
ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τὲ γλάγος ἄγγεα δεύει·

632 ϜΕΙΠΩΝ ͰΕΣΠΕΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 634 ϜΕΚΑΘΕΝ 636 Vulg. εὐποιητάων 640 ϜΕΙΛΥΤΟ 643 ͰΩΡΗΙ ϜΕΙΑΡΙΝΗΙ

633—665. Pugna congredientium circa Sarpedonis corpus redintegrata a Patroclo et Merione: donec cedentibus Lyciis ſpoliatur a Patroclo Sarpedonis corpus. Haec ſimplex narratio epica arte ornatur. Comparationem 633 cum lignatorum ictibus et fragore inde orto per ſiluam nemo improbet. — 636. fragor fit alliſis et percuſſis aereis thoracibus galeisque et ſcutis.

638. 9. 640. adeo puluere, vulneribus, telis immiſſis totus erat obtectus, vt vix agnoſceret eum aliquis καί περ φράδμων, ἐγνωκὼς αὐτόν· — εἴλυτο, proprie ad κονίῃσιν ſpectat.

641—4. Comparatio in turbae confuſae motu conſtituenda eſt; πρὸς τὸ πλῆθος καὶ τὸ πρόθυμον ait Sch. B. neque adeo aſſumenda tenuitas animalculorum. ὁμιλεῖν de turba (ὁμίλῳ) pugnantium, μυῖαι βρομεῖν dicuntur κατὰ πέλλας περιγλαγέας, pro, *inter* vaſa lacte plena. cf. Obſſ. per locum, in quo vaſa repoſita ſunt.

ὣς ἄρα τοὶ περὶ νεκρὸν ὁμίλεον· οὐδέ ποτε Ζεὺς
τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὄσσε φαεινώ,
ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὅρα, καὶ φράζετο θυμῷ
πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνῳ Πατρόκλου μερμηρίζων,
ἢ ἤδη καὶ κεῖνον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
αὐτοῦ ἐπ' ἀντιθέῳ Σαρπηδόνι φαίδιμος Ἕκτωρ
χαλκῷ δῃώσῃ, ἀπό τ' ὤμων τεύχε' ἕληται,
ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσιν ὀφέλλειε πόνον αἰπύν.
ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
ὄφρ' ἠῢς θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
ἐξαῦτις Τρῶάς τε καὶ Ἕκτορα χαλκοκορυστὴν
ὤσαιτο προτὶ ἄστυ, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοιτο.
Ἕκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάλκιδα φύζαν ἐνῶρσεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους
Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα.
ἔνθ' οὐδ' ἴφθιμοι Λύκιοι μένον, ἀλλὰ φόβηθεν
πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον βεβλημένον ἦτορ,

648 Vulg. κἀκεῖνον. 652 ΔΕ FOI 655 ΠΡΟΤΙ FAΣΤΥ 656 Vulg. ἀνάλκιδα θυμὸν 659 Vulg. ἀλλ' ἐφόβηθεν 660 ΒΑΣΙΛΗΑ FΙΔΟΝ

644—655. Varia pugnae fortuna petitur a Iouis conſilio ac decreto, deliberatione facta, ſtatimne nunc Hectori traderet Patroclum necandum, an permitteret, vt antea iterum ſuperior eſſet pugna Patroclus. Iovem nunc ex Olympo proſpicere, recordandum eſt: cf. ad 432.

656—665. Hectore fugiente fugiunt Troiani et Lycii. Sarpedonis corpus ſpoliatur a Patroclo.

658. γνῶ γὰρ Διὸς ἱρὰ τάλαντα h. *voluntatem* Iouis, cui eſt cedendum; vt bene Erneſti. Declarandus locus ex Θ, 69. Supra eo ſenſu Hector γίγνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκην 362. — 660.

κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ
κάππεσον, εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων.
οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμοιιν Σαρπηδόνος ἔντε' ἕλοντο,
χάλκεα, μαρμαίροντα, τὰ μὲν κοίλας ἐπὶ νῆας
δῶκε φέρειν ἑτάροισι Μενοιτίου ἄλκιμος υἱός.
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Εἰ δ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφὲς αἷμα κάθηρον
ἐλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα, καί μιν ἔπειτα,
πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσον ποταμοῖο ῥοῇσι,
χρῖσόν τ' ἀμβροσίῃ, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσον.
πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,

670 ΑΜΒΡΟΤΑ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΣΟΝ

βεβλημένον (κατὰ τὸ) ἦτορ, hasta traiectis praecordiis. — 662. εὖτ' ἔριδα κρατερὴν ἐτάνυσσε Κρονίων. *ex quo vtrinque acerrime pugnatum erat.* v. Obss.

667—683. Sarpedonis corpus, etsi nudum, in patriam reportatur. Iouis iussu ab Apolline id curatum narrat poeta.

667. εἰ δ' ἄγε νῦν — ἐλθὼν κάθηρον, h. e. ἐλθὲ καὶ κάθηρον Σαρπηδόνα (κατὰ τὰ), αἷμα ἐκ βελέων (*purga Sarpedonis corpus a sanguine e vulneribus*) καὶ ἔπειτα λοῦσόν μιν. Quae molesta sint in his, v. in Obss. — 669. ποταμοῖο ῥοῇσιν. Scamandrum intelligimus, quippe qui traiiciendus erat: v. sup. ad 395—397. et Excurs. ad VI, p. 306. — 670. *ambrosia* etiam h. l. pro vnguento quo corruptio auertitur. — 671. e Iunonis suasu sup. 453 sqq. quae confer. Suauissimum autem inuentum hoc et magno poeta dignum: cum Sarpedonis corpus exanimum transferendum esset in patriam, deportari illud a *Somno et Morte*, gemellis. Variatum in Quinto II, 549 sq. Memnone caeso mittuntur a matre Aurora Venti ad absportandum corpus et iterum

Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἵ ῥά μιν ὦκα
θήσουσ᾽ ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ·
ἔνθα ἑ ταρχύσουσι κασίγνητοί τε, ἔται τε,
τύμβῳ τε, στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ὣς ἔφατ᾽· οὐδ᾽ ἄρα πατρὸς ἀνηκούστησεν Ἀπόλλων·
βῆ δὲ κατ᾽ Ἰδαίων ὀρέων ἐς φύλοπιν αἰνήν·
αὐτίκα δ᾽ ἐκ βελέων Σαρπηδόνα δῖον ἀείρας,
πολλὸν ἄπο προφέρων, λοῦσε ποταμοῖο ῥοῇσι,
χρῖσέν τ᾽ ἀμβροσίῃ, περὶ δ᾽ ἄμβροτα εἵματα ἕσσε·
πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι,
Ὕπνῳ καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν· οἵ ῥά μιν ὦκα
κάτθεσαν ἐν Λυκίης εὐρείης πίονι δήμῳ.
Πάτροκλος δ᾽ ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας,
Τρῶας καὶ Λυκίους μετεκίαθε, καὶ μέγ᾽ ἀάσθη,
νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Πηληϊάδαο φύλαξεν,
ἦτ᾽ ἂν ὑπέκφυγε Κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο.
ἀλλ᾽ αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος, ἠέ περ ἀνδρῶν,

674 ΕΝΘΑ FΕ — ΚΑΣΙΓΝΗΤΟΙ ΤΕ FΕΤΑΙ ΤΕ 680 ΑΜΒΡΟΤΑ FΕΙΜΑΤΑ FΕΣΣΕ 685 ΑFΑΣΘΗ 686 ΕΙ ΔΕ FΕΠΟΣ

in Glauco caeſo IV, pr. — 673. θήσουσι. καταθήσουσιν. inf. 683 ἐν δήμῳ Λυκίης, ἐν χώρᾳ, γῇ. — 677. In Ida adhuc ſediſſe Iouem putes, vt mandatis a Ioue acceptis Apollo Ida deſcenderet: quod ceteris haud conuenit. Iouem enim in Olympo ſediſſe proditur locis aliis. v. Not. ad vſ. 431.

684—711. Patroclus Achillis mandatorum immemor iuueniliter exſultans Troianos fugientes perſequitur, multisque caeſis ipſos muros Troiae adortus ab Apolline repellitur.

685. *μέγ᾽ ἀάσθη*, vel: *admodum ſtulte egit.* vel: et *magnum ſibi malum arceſſiuit.* — 688. Sed fatale

ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
ῥηιδίως, ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἀνῆκεν.
ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας,
Πατρόκλεις, ὅτε δή σε θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν;
Ἄδρηστον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ἔχεκλον,
καὶ Πέριμον Μεγάδην, καὶ Ἐπίστορα, καὶ Μελάνιππον·
αὐτὰρ ἔπειτ' Ἔλασον, καὶ Μούλιον, ἠδὲ Πυλάρτην·
τοὺς ἕλεν· οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος.
ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
Πατρόκλου ὑπὸ χερσί, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν·
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐϋδμήτου ἐπὶ πύργου
ἔστη, τῷ ὀλοὰ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων.
τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος βῆ τείχεος ὑψηλοῖο

691 ϜΟΣ ϜΟΙ 697 ΜΝΩΟΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΣ vulg. φύγαδ' ἐμνώοντο 701 ΟΛΟϜΑ

hoc erat, Patroclum in fugam coniectos Troianos persequi, quo longius a castris prouectus, et viribus exhaustis deficiens, necaretur; vt eius mortis vlciscendae cupiditate incensus Achilles iterum arma sumeret: cum iam effectum esset id, quod Iupiter propositum habuerat, vt Achiui, propulsis a Patroclo et Myrmidonibus Troianis, quos ipsi Achiui sustinere haud potuerant, intelligerent, omnem eorum salutem in Achillis virtute positam esse. — 689. ἀφείλετο, ἀφαιρεῖται. — 690. ὁτὲ δ' αὐτὸς — *interdum autem ad pugnandum incendit.* — 691. θυμὸν ἀνῆκε. *eum exstimulauit,* vt longius quam debebat a castris procederet. — 697. φύγαδε μνώοντο h. τρέπεσθαι εἰς φυγήν. *admiserunt in animum, sustinuerunt fugere.*

700. Phoebus a muris Troiae prospiciens tanquam tutela vrbis; alibi ex acropoli. — 702. ἐπ' ἀγκῶνος

Πάτροκλος; τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων,
χείρεσσ' ἀθανάτῃσι φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
  Χάζεο, Διογενὲς Πατρόκλεις. οὔ νύ τοι αἶσα,
σῷ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθαι Τρώων ἀγερώχων,
οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
  Ὣς φάτο· Πάτροκλος δ' ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσσω,
μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
  Ἕκτωρ δ' ἐν Σκαιῇσι πύλῃς ἔχε μώνυχας ἵππους·
δίζε γάρ, ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὖτις ἐλάσσας,
ἢ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι.
ταῦτ' ἄρα οἱ φρονέοντι παρίστατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἀνέρι εἰσάμενος αἰζηῷ τε, κρατερῷ τε,

704 Vulg. χείρεσιν 705 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ 706 ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ 711 ϜΕΚΑΤΗΒΟΛΟΥ — vulg. ἀλευόμενος 714 ϜΟΜΟΚΛΗΣΕΙΕ ϜΑΛΗΝΑΙ 715 ΑΡΑ ϜΟΙ 716 ΑΝΕΡΙ ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

τείχεος ἔβη. ἐπέβη τοῦ ἀγκῶνος *adortus est murum*, qua parte prominebat pars muri inflexa in cubiti morem: (*Rondel*) — 706. δεινὰ δ' — in apodosi δέ. — 709. Ab Achille Troiam non captam esse, praemonuit poeta; vt plura post Iliaca.

712—725. Receperat se Hector cum copiis, ab hoste cedere coactus, sub moenia: inde animo confirmato conuersus iterum in Achiuos inuehitur; tribuitur hoc monito Apollinis in Asii personam versi.

712. Porta Scaea Achiuis obuersa cf. Γ, 149. Ζ, 392. 393. ἐν Σ. intra, circa portam. — 716. *Asius* Hecubae frater e Dymante; eoque Hectoris patruus a matre. Diuersus hic Asius ab Hyrtaci filio quem vidimus Β, 837 sq. Μ, 35 sq. et cae-

Ἀσίῳ, ὃς μήτρως ἦν Ἕκτορος ἱπποδάμοιο,
αὐτοκασίγνητος Ἑκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος,
ὃς Φρυγίην ναίεσκε ῥοῆς ἔπι Σαγγαρίοιο·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
αἴθ', ὅσον ἥσσων εἰμὶ, τόσον σέο φέρτερος εἴην·
τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας.
ἀλλ' ἄγε, Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους,
αἴκεν πώς μιν ἕλῃς, δώῃ δέ τοι εὖχος Ἀπόλλων.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Κεβριόνῃ δὲ κέλευσε δαΐφρονι φαίδιμος Ἕκτωρ
ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν· αὐτὰρ Ἀπόλλων
δύσεθ' ὅμιλον ἰών· ἐν δὲ κλόνον Ἀργείοισιν
ἧκε κακὸν, Τρωσὶ δὲ καὶ Ἕκτορι κῦδος ὄπαζεν.
Ἕκτωρ δ' ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἔα, οὐδ' ἐνάριζεν·
αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους.

720 ΤΩΙ ΜΙΝ ΕϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vel ΜΙΝ ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ Tum vulg. προσεφώνεε Φοῖβος Ἀπόλλων. 726 ϜΕΙΠΩΝ 727 Vulg. δ' ἐκέλευσε 732 Vulg. ἔπεχε

ſum N, 384 ſq. — 723. τῷ κε τάχα στυγερῶς πολέμου ἀπερωήσειας. quod 721. ἀποπαύεσθαι a pugnando; *magno cum malo tuo;* male tibi hoc foret, quod ita inferiaris et otioſus adſtas, κολαστέος εἶς. loquitur autem ex auunculi perſona et auctoritate. — 724. ἔφεπε ἵππους Πατρόκλῳ *immitte currum. irrue in Patroclum.*

727—782. Hector in Achiuos inuectus Patroclum petit: qui de curru deſiliens ſaxo Cebrionem Hectoris aurigam proſternit, eique illudens ſpolia colligere incipit; Hector obſiſtit; exoritur inter vtrumque pugna —765. mox adiungunt ſe pugnantibus vtrinque alii, donec die iam aduesperaſcente Achiui Cebrionis cor-

Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἀφ' ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
σκαιῇ ἔγχος ἔχων· ἑτέρηφι δὲ λάζετο πέτρον
μάρμαρον, ὀκριόεντα, τόν οἱ περὶ χεὶρ ἐκάλυψεν,
ἧκε δ' ἐρεισάμενος· οὐδὲ δὴν χάζετο φωτὸς,
οὐδ' ἁλίωσε βέλος· βάλε δ' Ἕκτορος ἡνιοχῆα
Κεβριόνην, νόθον υἱὸν ἀγακλῆος Πριάμοιο,
ἵππων ἡνί' ἔχοντα, μετώπιον ὀξέϊ λᾶϊ·
ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελε λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν
ὀστέον· ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν
αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· ὁ δ' ἄρ', ἀρνευτῆρι ἐοικὼς,
κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου· λίπε δ' ὀστέα θυμός.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
Ὢ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνήρ. ὡς ῥεῖα κυβιστᾷ.
εἰ δή που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο,

735 ΤΟΝ FΟΙ. v. Obſſ. 740 ΟΥΔΕ FΟΙ 742 ΑΡΝΕΥΤΗΡΙ FΕFΟΙΚΩΣ 743 ΕΥFΕΡΓΕΟΣ

pore potiuntur; — 782. — Cebriones auriga ſucceſſerat in locum Archeptolemi caeſi ſup. Θ, 312. 318.

735. *πέτρον, τόν οἱ περικάλυψεν ἡ χείρ.* h. e. *χερμάδιον. χειροπληθῆ.* — 736. *οὐδὲ δὴν χάζετο φωτὸς nec multum ab eo* Patroclus abſtitit. prope adſtitit v. Obſſ. — 737. *Nec ſaxum incaſſum emiſit οὐχ ἅλιον βέλος ἧκε.* Inter haec quaerere licet, cur non haſta vſum eſſe fecerit poeta Patroclum ſed ſaxo? forte, vt ſeruaret haſtam in Hectorem; ſaltem variandi conſilio. — 742. *ἀρνευτῆρι ἐοικώς·* vrinatoris ſpecie iam ſupra vſus erat M, 385.

745—750. Condonandus eſt *χλευασμὸς* rudioribus hominibus; abhorret melior humanitas, et melius animi iudicium ac decori ſenſus; friget tamen vel ſic inepta cauillatio. — *κυβιστᾷν, ἵστασθαι ἐπὶ κεφαλῇ,* quae et *κύβη* fuit: v. Obſſ. et

πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε, τήθεα διφῶν,
νηὸς ἀποθρώσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη·
ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων ῥεῖα κυβιστᾷ·
ἦ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἔασιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ Κεβριόνῃ ἥρωϊ βεβήκει,
οἶμα λέοντος ἔχων, ὅστε, σταθμοὺς κεραΐζων,
ἔβλητο πρὸς στῆθος, ἑή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή·
ὡς ἐπὶ Κεβριόνῃ, Πατρόκλεις, ἆλσο μεμαώς.
Ἕκτωρ δ᾽ αὖθ᾽ ἑτέρωθεν ἀφ᾽ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε.
τὼ περὶ Κεβριόναο, λέονθ᾽ ὡς, δηρινθήτην·
ὥ τ᾽ ὄρεος κορυφῇσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο,
ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον·
ὣς περὶ Κεβριόναο δύω μήστωρες ἀϋτῆς,
Πάτροκλός τε Μενοιτιάδης καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ,

751 ϜΕΙΠΩΝ 753 ΣΤΗΘΟΣ ϜΕϜΗ

homines dicti κυβιστητῆρες. — 747. πολλοὺς ἂν κορέσειε, *magnam testarum copiam paraturus esset;* declaratum per id quod sequitur, vt satietatem ita afferat vescentibus — τήθεα διφῶν, genus ostrearum. v. Obss. — 748. εἰ καὶ δυςπέμφελος εἴη· sc. ὁ πόντος. v. Obss.

751—776. Super Cebrionis corpore pugnatur a victore Patroclo et ab Hectore; vtrique suae se adiungunt copiae.

751. ἐπιβεβηκέναι et 754 ἐφάλλεσθαι vel ἐφῆλθαί τινι eodem sensu. — In comparatione est impetus leonis vulnerati, qui putandus est in eum, a quo vulneratus est, collectis viribus et ira irruere.

755. Diuersa haec comparatio a superiore: nunc duo leones fame in rabiem acti de cadauere, in quod ambo inciderant, pugnant: sic duo viri bellicosi, vs. 759 digladiantur inter se de corpore Cebrionis.

ἰέντ' ἀλλήλων ταμέειν χρόα νηλέϊ χαλκῷ.
Ἕκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει·
Πάτροκλος δ' ἑτέρωθεν ἔχε ποδός· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην.
Ὡς δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοιϊν
οὔρεος ἐν βήσσῃς βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην,
φηγόν τε, μελίην τε, τανύφλοιόν τε κράνειαν,
αἵ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους
ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμενάων·
ὣς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
δῄουν, οὐδ' ἕτεροι μνώοντ' ὀλοοῖο φόβοιο.
πολλὰ δὲ Κεβριόνην ἀμφ' ὀξέα δοῦρα πεπήγει,
ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρῆφι θορόντες·
πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε
μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν· ὁ δ' ἐν στροφάλιγγι κονίης
κεῖτο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυνάων.
Ὄφρα μὲν Ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,

761 FIENT 769 FHXHI — ΔΕ ΤΕ FΑΓΝΥΜΕΝΑΩΝ 771 ΟΛΟFΟΙΟ

765. Pugna asperrima exoritur circa Cebrionis corpus, vt supra de Sarpedonis corpore: Comparatur illa cum pugna duorum ventorum ex aduersis partibus ruentium. *ἐριδαίνετον πελεμιζέμεν, πελεμίζοντες, certatim agitant*, ita vt rami mutuo sibi illidantur. — 769. *πάταγος δέ τε* dura omissio *τοῦ, γίνεται*. cf. Λ, 800. Comparatio ornatissima. — 773. *ἀπὸ νευρῆφι θορόντες. ἀποθορόντες ἀπὸ τῆς νευρᾶς.* — 776. *λελασμένος ἱπποσυνάων* pro — *σύνης*. et hoc pro vulgari *τῆς ἱππασίας*. non tam illudendi quam miserandi caussa adiectum. *peritus ille auriga ecce iacet.*

777—828. Post medium diem, Sole iam vergente,

τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἥπτετο, πῖπτε δὲ λαός·
ἦμος δ' Ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
καὶ τότε δή ῥ' ὑπὲρ αἶσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν·
ἐκ μὲν Κεβριόνην βελέων ἥρωα ἔρυσσαν
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
Πάτροκλος δὲ Τρωσὶ κακὰ φρονέων ἐνόρουσε·
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
σμερδαλέα ἰάχων· τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνεν·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βιότοιο τελευτή·

779 Vulg. μετενείσσετο. 781 ϜΗΡΩΑ ϜΕΡΥΣΣΑΝ 785 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ϜΙΑΧΩΝ 786 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ

inclinata eſt pugna et Troiani coacti cedere corpus Cebrionis Achiuis ſpoliandum. Patroclus ſucceſſu ferociens mortem ſibi arceſſit; manu Apollinis percuſſus, et viribus priuatus, ab Euphorbo a tergo vulneratus, tandem ab Hectore confectus.

780. *ὑπὲρ αἶσαν* hactenus, quod fato conſtitutum erat hoc die Troianos ſuperiores fieri pugna; attamen nunc ii in fugam coniecti ſunt: hac de re v. ad Z, 487. 8. cf. P, 321. — *καὶ* iterum in apodoſi.

787. Non magna ſagacitate opus eſt ad aſſequendum, qui fundus veri facti, quod aut fama acceperat Homerus aut ſumſerat tanquam acceptum, ſubeſſe videri debeat: nimia virium intentione, qua vsque ad furorem et rabiem inflammatus ſaeuierat, tandem exhauſtus Patroclus ſtupori ac deliquio animi propior fuerat; ita vt arma mouere vlterius haud poſſet. Eſt hoc, quod alias eſt *θέλγειν*, vt N, 435 Neptunus *ὑπ' Ἰδομενῆϊ δάμασσε* Alcathoum *θέλξας ὄσσε φαεινά, πέδησε δὲ φαίδιμα γυῖα. οὐδὲ γὰρ ἐξοπίσω φυγέειν δύνατ', οὔτ' ἀλέασθαι* etc. ad q. l. cf. Obſſ. Virgilius ſimilem fortunam Turni ex-

ἤντετο γάρ τοι Φοῖβος ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
δεινός· ὁ μὲν τὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησεν·
ἠέρι γὰρ πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε.
στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξέν τε μετάφρενον, εὐρέε τ' ὤμω,
χειρὶ καταπρηνεῖ· στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.

791 Vulg. πλῆξεν δὲ   792 ΔΕ ϜΟΙ.

pressit: cum saxum arreptum in Aeneam torquere vellet, lib. XII, 903 *Sed neque currentem se nec cognoscit euntem, Tollentemue manu saxumque immane mouentem; Genua labant, gelidus concreuit frigore sanguis.* Epice hoc praeclarum in modum ornauit poeta: Patroclum Apollo percussit manu, vertigo obnubilauit oculos; capite pendente decidit galea; hasta confracta est, clipeus prolapsus, thoracis vincula soluta: ita mens obstupuit, genua labarunt, mentis haud compos stetit. Ita ab Euphorbo hasta percutitur; recedens ab Hectore conficitur. Nihil in his est, quod non et per se probabile, et ingeniose inventum, et cum poetica vi enuntiatum sit. Hectoris autem gloria valde imminuta, cum tertius accesserit; vt inf. 850 ipse Patroclus facinus eleuat. Comparari quoque potest, quod Eustath. habet, Mineruae opera Achilli praestita in necando Hectore X, 286 cum eo quod Apollo h. l. agit in Patroclo domando. Verbo deorum interuentu aguntur omnia epice, quae alicuius momenti sunt.

792. Apollo a tergo Patroclum manu magna percutit. Ad sensum nostrum cum hoc nulla cum virtute et aliqua cum fraude fiat, indignum deo esse bene sensit Koeppen olim noster. Attamen non nisi de *potenti* numine nunc est cogitandum; et, si res ad sensum reuocanda erat, vt erat, percussu manus satis potenter et ἐναργῶς ea reddita est; nam dii contactu, seu manuum seu virgae, homines aut roborant, aut infirmant, aut alio modo af-

του̂ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων
αὐλῶπις τρυφάλεια· μιάνθησαν δὲ ἔθειραι
αἵματι καὶ κονίῃσι· πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν,
ἱπποκόμον πήληκα μιαίνεσθαι κονίῃσιν·
ἀλλ' ἀνδρὸς θείοιο κάρη, χαρίεν τε μέτωπον
ῥύετ' Ἀχιλλῆος· τότε δὲ Ζεὺς Ἕκτορι δῶκεν
ᾗ κεφαλῇ φορέειν. σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος·
πᾶν δέ οἱ ἐν χείρεσσιν ἄγη δολιχόσκιον ἔγχος,
βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, κεκορυθμένον· αὐτὰρ ἀπ' ὤμων
ἀσπὶς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα·
λῦσε δέ οἱ θώρηκα ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων.

795 ΔΕ ϜΕΘΕΙΡΑΙ 800 ϜΗΙ ΚΕΦΑΛΗΙ — ΔΕ ϜΟΙ 801 ΔΕ ϜΟΙ ΕΝ ΧΕΡΣΙ ϜΑΓΗ 804 ΔΕ ϜΟΙ ΘΩΡΗΚΑ ϜΑΝΑΞ

ficiunt. vt ſupra Neptunus Aiaces N, 59 ſq. Nec aliter vates Hebraei. Neptunus l. c. quidem σκηπανίῳ, quod tenebat, vtebatur; arcu vel ſagitta, vel enſe aut haſta vix vti potuit Apollo. — *στρεφεδίνηθεν δέ οἱ ὄσσε.* Oculorum *vertigo ei oborta eſt; ἰλιγγίασε.* nam ἴλιγγα vel ἴλιγγον appellant.

793. *κυνέην βάλε Φοῖβος Ἀ.* an *manu ſua*, quod puerile eſſe recte cenſebat Koeppen, poeta non adiecit; ſed enumerat ſimpliciter effecta contactus Apollinis; vt et 804 *λῦσε δέ οἱ.* non manu; ſed effectum eſt vt fieret.

794. *καναχὴν ἔχε* vt alia vidimus pro *καναχὴν ἐποιήσατο. ἐκανάχησε. ἐψόφησε.* — 796. *πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν. δεινῶς* eſt adiectum pro noſtro: *ah! antea hoc nunquam erat factum!*

801. *πᾶν δέ οἱ.* tota haſta, quantaquanta illa erat. — 803. *ἀσπὶς τερμιόεσσα* *vsque ad talos pertingens. ποδηνεκής.* v. V. L. *λῦσε* autem ſc. balteo ſoluto, itaque

τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε, λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα·
στῆ δὲ ταφών· ὄπιθεν δὲ μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
ὤμων μεσσηγὺ σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνήρ,
Πανθοΐδης Εὔφορβος, ὃς ἡλικίην ἐκέκαστο
ἔγχεΐ θ', ἱπποσύνῃ τε, πόδεσσί τε καρπαλίμοισι·
καὶ γὰρ δὴ τότε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων,
πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι, διδασκόμενος πολέμοιο.
ὅς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλεις ἱππεῦ,
οὐδὲ δάμασσ'· ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὁμίλῳ,
ἐκ χροὸς ἁρπάξας δόρυ μείλινον· οὐδ' ὑπέμεινε
Πάτροκλον, γυμνόν περ ἐόντ', ἐν δηϊοτῆτι.
Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεὶς
ἂψ ἑτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο, Κῆρ' ἀλεείνων.

810 ΕΓΕΙΚΟΣΙ Vulg. δή ποτε 817 ΕΣ ΓΕΘΝΟΣ

Patroclo discincto adstante. — 805. τὸν δ' ἄτη φρένας εἷλε. Potens vocabulum h. l. de *perturbatione et occaecatione mentis* dictum. v. ad T, 88. — 808. *Euphorbus*, Panthoi f. is quem inf. P, 47—60 a Menelao caesum videbimus. Est is, quem Pythagoras aliquando se fuisse meminerat: quod ex Horat. I, 28, 10 tenemus. Add. Ouid. Met. XV, 160 sq. Pausan. II, 17. ὃς (κατὰ τὴν) ἡλικίην, (τοὺς ὁμήλικας) ἐκέκαστο (ὑπὲρ τοὺς ἄλλους. ὑπερεῖχε) ἔγχει. Ita N, 431 Hippodamia Anchisae filia πᾶσαν ὁμηλικίην ἐκέκαστο κάλλει καὶ ἔργοισιν ἰδὲ φρεσίν. Ita nunc Euphorbus: *excellebat pugna cominus facienda, arte aurigandi et pedum celeritate.* — 810. βῆσεν ἀφ' ἵππων. ἀπεβίβασεν. ἀπέβαλεν. deiecerat curru caesos. — 811. atque his rebus gestis inclaruerat cum ille, tiro adhuc, illo ipso tempore primum in pugnam progressus esset. v. Obss. — 813. ὁ μὲν αὖτις ἀνέδραμε. mox 817 ἂψ ἑ-

Ἕκτωρ δ', ὡς εἶδε Πατροκλῆα μεγάθυμον
ἂψ ἀναχαζόμενον, βεβλημένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀγχίμολον ῥά οἱ ἦλθε κατὰ στίχας, οὖτα δὲ δουρὶ
νείατον ἐς κενεῶνα· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε.
δούπησεν δὲ πεσὼν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν.
ὡς δ' ὅτε σῦν ἀκάμαντα λέων ἐβιήσατο χάρμῃ,
ὤ τ' ὄρεος κορυφῇσι μέγα φρονέοντε μάχεσθον,
πίδακος ἀμφ' ὀλίγης· ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω·
πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφιν·
ὡς πολέας πέφνοντα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
Ἕκτωρ Πριαμίδης σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα·

818 FEIΔE 820 PA FOI 824 Vulg. τώ τ'

χάζετο. Euphorbi autem hastam non alte penetrasse puta. Tota narratio comparata est ad mirationem et miserationem herois Patrocli.

Contra 818 sq. ad nostrum sensum parum decore poeta adaptauit personae Hectoris, quod is non nisi ex hostis iam victi caede laudem habet. Sed iam saepe et ad h. l. etiam a Koeppen monitum, non vno loco hoc facere poetam; Ita et Achillis virtus in Hectoris caede priuatur sua laude Mineruae interventu. cf. M, 450. Scilicet poeta mirationem epicam magis in numinis viribus humana vi maioribus quaerit, quam in heroum robore humanae naturae attemperato.

820. 1. νείατον ἐς κενεῶνα. aut aduerso in hostes ore Patroclus recesserat, aut, vt in conflictu permista turba pugnantium fit, Hector recedentem obliquo ictu aut etiam anteuertens in ima aluo percutere hasta potuit: vt sup. 806 a tergo aggressus Patroclum ferierat Euphorbus. — 823. ὡς δ' ὅτε. Ingeniose variata et ornata adiecta pugnae caussa, siti, comparatio: cf. ad 756. Obss. Egre-

καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Πάτροκλ', ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊξέμεν ἀμὴν,
Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,
ἄξειν ἐν νήεσσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
νήπιε· τάων δὲ πρόσθ' Ἕκτορος ὠκέες ἵπποι
ποσσὶν ὀρωρέχαται πολεμίζειν· ἔγχεϊ δ' αὐτὸς
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅς σφιν ἀμύνω
ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται.

829 ΚΑΙ ϜΟΙ — ϜΕΠΕΑ Vulg. πτερόεντ' ἀγόρευε.

gie adiectum aprum πολλὰ ἀσθμαίνοντα, nam etiam Patroclus *viribus exhaustus* occubuerat.

829—842. Ad affectum monendum faciunt quae subiiciuntur, priore loco Hectoris feraciter gloriantis, tum 843—854 Patrocli eum grauiter monentis et futura ominantis verba. Est autem locus cum his comparandus alter de Hectoris morte, vbi Achillis gloriatio X, 330 sq. Hectoris moribundi verba 337 sq. et praedictio de Achillis morte instante 355 sq. ad typum simillimum expressa sunt.

830. ἦ που ἔφησθα. *Sane quidem*, quantum intelligere licet, *cogitaueras* et *animo praesumseras nostram vrbem diripere.* —

831. ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας, *erepta libertate.* γυναῖκας ἄξειν. proprium de captiuis; grauius ἕλκειν.

833—6. Non memineras, me pro matronis Troianis pugnare. Ἐναργὴς oratio, quod pugnantis speciem ante oculos ponit, dum *curru inuectum* se memorat, quodque ἵπποι memorantur, qui ποσσὶν ὀρωρέχαται, ὀρέγονται, *intendunt se*, concitate currunt, ad pugnandum, — ἦμαρ ἀναγκαῖον, quod alias ἦμαρ δούλιον, h. δουλοσύνην. — 836. σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδονται. hoc ipso simili fato corporis He-

ἆ δειλ', οὐδέ τοι, ἐσθλὸς ἐὼν, χραίσμησεν Ἀχιλλεύς,
ὅς πού τοι μάλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετ' ἰόντι·
μή μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεις ἱπποκέλευθε,
νῆας ἐπὶ γλαφυράς, πρίν γ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι·
ὥς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθε.

Τὸν δ' ὀλιγοδρανέων προσέφης, Πατρόκλεις ἱππεῦ·
ἤδη νῦν, Ἕκτορ, μεγάλ' εὔχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε
νίκην Ζεὺς Κρονίδης καὶ Ἀπόλλων, οἵ με δάμασσαν
ῥηϊδίως· αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἕλοντο.
τοιοῦτοι δ' εἴπερ μοι ἐείκοσιν ἀντεβόλησαν,
πάντες κ' αὐτόθ' ὄλοντο, ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες.
ἀλλά με Μοῖρ' ὀλοὴ, καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός,
ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος· σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,

840 Vulg. νῆας ἀνὰ 845 Vulg. οἵ μ' ἐδάμασσαν. 847 ΕFΕΙΚΟΣΙ 848 Vulg. πάντες ἂν 849 ΟΛΟFΗ

ctoris praeluditur. — 837. Achilles, etsi fortis vir, interitum a te haud propulit, ὅς που *qui forte, vt probabile sit*, μένων ipse παρὰ ναυσὶ, vetuit redire te nisi caeso Hectore. — 839. ἰέναι pro πάλιν ἰέναι, ἀνιέναι, ἐπανελθεῖν.

840. 1. graphice, pro, *non nisi Hectore caeso.*

842—854. Patroclus, ὀλιγοδρανέων, *animam agens.* ὀλίγος δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν, A, 593. Patroclus, inquam, partim eleuat iactanter dicta ab Hectore, partim minatur vltionem suae caedis, quam expetiturus esset Achilles. Hoc praeclare in praedictionem vertit, quae moribundis tribui solet, quippe quorum dicta et auctoritatem habere solent et veritatem. Nam *cadit persona, manet res.* Vnde

σὺ δὴν οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκε Θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή,
χερσὶ δαμέντ' Ἀχιλῆος ἀμύμονος Αἰακίδαο.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε.
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,
ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα φαίδιμος Ἕκτωρ·
Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον;
τίς δ' οἶδ', εἴ κ' Ἀχιλεύς, Θέτιδος πάϊς ἠϋκόμοιο,
φθήῃ ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι;
Ὣς ἄρα φωνήσας δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς

855 ΜΙΝ FΕΙΠΟΝΤΑ 857 FΟΝ 860 ΤΙΣ FΟΙΔ

opinio hominum nata, *μαντικὰς* esse animas corpore iam soluendas; quam et philosophi adoptarunt. v. inf. ad X, 355. — 852. *οὐ δὴν οὐδ' αὐτὸς βέῃ* *viuis* pro *viues, superstes eris.* v. Obss.

855—858. Mors Patrocli ad sensum veterum expressa: anima corpore liberata in Hadis sedem abit, lamentando fatum suum, quod ex iuuenili corpore excessit. *λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην* *vigorem iuuenilem*, iuuentam. Sic igitur *ἀκμάζον τὸ σῶμα καὶ εὐσθενὲς*, inuitam relinquere animam putarunt rudiore aetate homines. Sic iterum de Hectore: X, 363. At seriores Homero substituerunt sententias ex suis philosophematibus ab Homero alienas. Ita Sch. B. *λυπεῖται ἡ ψυχὴ, μήποτε ἀνάξια πράξασα ἑαυτῆς ἀναξίοις περιπέσῃ, καὶ ὅτι σῶμα ἐᾷ ἀκμάζον.* De hoc iudicio v. Cic. de Diu. I, 30. vbi cf. Dauis. Haec, etsi tenuia visa, animo imprimenda sunt, tanquam notiones quibus multa alia tanquam fundo innituntur.

858—867. Placet Hector in ferocia persistens, et ani-

εἴρυσε, λὰξ προσβάς· τὸν δ' ὕπτιον ὦσ' ἀπὸ δουρός.
αὐτίκα δὲ ξὺν δουρὶ μετ' Αὐτομέδοντα βεβήκει,
ἀντίθεον θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο·
ἵετο γὰρ βαλέειν· τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι
ἄμβροτοι, οὓς Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.

863 FΕΙΡΥΣΕ 866 FΙΕΤΟ

moſe reſpondens, tum relicto corpore currum Patrocli, vt eo potiatur perſequens.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ρ

ARGVMENTVM.

Hectore Patrocli currum et aurigam Automedontem persequente, Menelaus Patrocli corpus tuetur; 1—8. Euphorbum Panthi f. spoliare corpus audentem hasta percussum prosternit —60. prostratum ne spoliaret, deterret Hector in pugnam rediens cum turba Troianorum in Menelaum ducta —113. Pugnabat illa in laeua aciei parte, 116. nam Patroclus videtur cecidisse in media acie; eodem in cornu inf. 682. Antilochus pugnat. Me-

nelaus aduocat Aiacem ad tuendum Patrocli corpus: at illud interea ſpoliauerat Hector et eorum aduentu cum ſpoliis ad ſuos redierat. — 127. Stant ambo, Aiax et Menelaus, ante corpus nudum, — 139. Glaucus Hectorem obiurgat, quod et Sarpedonem ab Achiuis caedi ac ſpoliari ſiuerit, et nunc Aiace veniente a Patrocli corpore ſubducendo receſſerit; potiundum eſſe Patrocli corpore, vt redimantur eo reddito Sarpedonis arma — 168. Hector, ceteris pugnare iuſſis, ipſe arma Achillis, quibus ſpoliato Patrocli corpore potitus erat, induit, quippe et validiora et terrorem iniectura Achiuis — 197. Iupiter ipſe inſiantem ei mortem auguratur 198—209. Redux in pugnam ſuos hortatur, pollicitus dimidiam partem armorum Patrocli ei, qui corpore potitus fuerit — 236. Hectore Troianos ducente verſus ſe, Aiacis Telamonii monitu Menelaus vociferans aduocat Aiacem, Oilei f., Idomeneum, Merionen cum aliis — 261 Troianis tamen ingruentibus deferunt corpus Patrocli Achiui; at Aiax iterum conuerſus impetum in Troianos corpus trahentes facit, eosque diſpergit — 287. Exoritur pugna cruenta circa Patrocli corpus: caeduntur e Troianis Hippothous — 303 ex Achiuis Schedius — 311. inde Phorcyn Hippothoi corpus tuitus; vtrumque ſpoliant Achivi — 318. In eo iam res erat, vt Troiani fugerent, cum ecce Aeneas procedit hortatu Apollinis incitatus, eosque iterum in hoſtem ducit — 343. Pugnatur multis cum caedibus — 365. Obducitur caelum puluere ſub pugnantium pedibus circa Patrocli corpus orto — 377. Thraſymedes interea et Antilochus, Neſtoris filii, alia aciei parte pugnant, ignari mortis Patrocli — 383. Ita omni parte pugnatur acriter; circa Patrocli tamen corpus acerrime; — 401. Necdum tamen Achilles de Patrocli morte reſciuerat — 411. [Interea pugna nihil remittit, dum mutuo ſe vtrinque incendunt, hortantur — 425.] Automedon qui Hectorem inſequentem effugerat, videt equos, Patrocli morte moerentes, poſtquam aliquamdiu conſtiterant, nec vltra citraque procedere voluerant,

Ioue, equos incitante, iterum in praelium redit. —458. et Alcimedonte currum conſcendere iuſſo, in pugnam prodit; —483. qua re animaduerſa Hector ad equos in poteſtatem redigendos procurrit, adiuncto Aenea et aliis; contra Automedon Aiaces et Menelaum auxilio vocat; Aretum haſta traiicit, ipſe Hectoris haſtam euitat, qui aduentantibus Aiacibus, cum Aenea et Chromio, recedit, ſpoliandumque Aretum relinquit —542. quo facto Achiui vires recipiunt; Minerua, Phoenicis faciem mentita, animos addente; —573. at de caeſo Troiano Pode ab Apolline ſub Phaenopis Aſii forma latente monitus, dolore ſtimulatus Hector, impetum in Achiuos facit, et, Ioue tonante, fugam iis iniicit. —596. Fugiunt vulnerati Peneleos et Leitus, Boeoti, fugit caeſo Coerano Idomeneus et Meriones. —625. Aiax fugam diuinitus immiſſam ſentiens, Menelaum iubet circumſpicere Antilochum, vt mittatur ad nuntium de Patrocli morte Achilli ferendum; caligine ex pulueris moti nube diſpulſa Menelaus ad Antilochum procedit; mandatisque ei datis ad Patrocli corpus reuertitur —706. Menelao auctore conſilium capitur, vt ipſe et Meriones corpus abſportent, Aiaces autem hoſtem imminentem auertant — 723 Inſequuntur eos abeuntes Troiani, ab Aiacibus ſubinde ſe conuertentibus repreſſi; fit tamen fuga foeda Achiuorum — f.

Deorum opera in hoc libro P eſt tantum episodica; nam Hectorem in perſequendo Automedonte, auriga Patrocli, occupatum, dum interea Euphorbus caeditur, reuocat Apollo 72 — 82. Achiuisque metum incutit 118. Hectore erepta Patroclo arma Achillis induente, Iupiter inſtantem eius mortem ominatur, ſuperiorem tamen pugna huius diei eum fore promittit 198 — 209. Idem Iupiter ſtudet Achiuis corpus Patrocli tuentibus 268 — 272. Cedentibus Troianis Apollo, aſſumta ſpecie Periphantis, Epyti f. praeconis, Aeneam, vt virtutem exſerat, hortatur 321 — 334. Iupiter autem equos Patroclo caeſo moerentes et tanquam defixos ſtantes mouet, vt iterum in pugnam reuertantur 441 — 456. mox idem miſſa

Minerua quae, Iridis ſpecie caelo deſcendit, cum ad hoc vsque tempus illa in Olympo ſediſſet, cum ceteris diis inde a Θ, 426 ſq. etiam Ο, 123 ſq. Achiuos concitat, inprimis Menelaum Phoenicis ſpeciem mutuata 544—573. Menelaus Poden necat —581. Tum Hectorem Apollo Phaenopis, Aſii f. perſona ſumta, concitat, vt ad eam pugnae partem aduolet; confirmatur ille animo tonitru audito —696.

Οὐδ' ἔλαθ' Ἀτρέος υἱὸν, Ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
Πάτροκλος Τρώεσσι δαμεὶς ἐν δηϊοτῆτι·
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ·
ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖν', ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ,
πρωτοτόκος, κινυρὴ, οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο.
ὣς περὶ Πατρόκλῳ βαῖνε ξανθὸς Μενέλαος.
πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔσχε καὶ ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην,
τὸν κτάμεναι μεμαὼς, ὅστις τοῦ γ' ἀντίος ἔλθοι.
οὐδ' ἄρα Πάνθου υἱὸς ἐϋμμελίης ἀμέλησε

5 ΠΡΙΝ ϜΕΙΔΥΙΑ 7 ΔΕ ϜΟΙ — ΕϜΙΣΗΝ

1—60. Menelaus, cum vidiſſet Patroclum caeſum, ante aciem procurrit ad corpus tuendum. Occurrit ei Euphorbus, Panthi f. fruſtraque minis terret; pugna facta Euphorbus occiditur et ſpoliatur a Menelao.

4. ὥς τις περὶ πόρτακι μήτηρ. Suauis comparatio, ſuauior per adiecta, πρωτοτόκος, et οὐ πρὶν εἰδυῖα τόκοιο. Obſeruatio ad hiſtoriam naturae ſpectans in poeta notatu eſt digna.

9. Spoliandi corporis ius erat apud eum, cuius manu Patroclus occubuerat, Hectorem; is vero perſequebatur Automedontem cum equis: v. Π extr. cf. inf. 75. Proximo loco id

Πατρόκλοιο πεσόντος ἀμύμονος· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
ἔστη, καὶ προσέειπεν Ἀρηΐφιλον Μενέλαον·
Ἀτρεΐδη Μενέλαε, Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
χάζεο, λεῖπε δὲ νεκρὸν, ἔα δ' ἔναρα βροτόεντα·
οὐ γάρ τις πρότερος Τρώων κλειτῶν τ' ἐπικούρων
Πάτροκλον βάλε δουρὶ κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην.
τῷ με ἔα κλέος ἐσθλὸν ἐνὶ Τρώεσσιν ἀρέσθαι,
μή σε βάλω, ἀπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλωμαι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ζεῦ πάτερ, οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
οὔτ' οὖν πορδάλιος τόσσον μένος, οὔτε λέοντος,
οὔτε συὸς κάπρου ὀλοόφρονος, οὗ τε μέγιστος
θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι περὶ σθένεϊ βλεμεαίνει,
ὅσσον Πάνθου υἷες ἐϋμμελίαι φρονέουσιν.
οὐδὲ μὲν οὐδὲ βίη Ὑπερήνορος ἱπποδάμοιο

11 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ. 16 leg. τῷ μ' ἐάα. 17 ΜΕΛΙFΗΔΕΑ 21 ΟΛΟFΟΦΡΟΝΟΣ

ſibi vindicabat Euphorbus, Panthi f. qui prius vulnus intulerat: Π, 807. 8. Itaque ille Menelaum recedere iubet. οὐ γάρ τις. fui enim ego is, qui primum (ante Hectorem) vulnus ei intulit.

18. Menelaus iactabunde haec dicta a Panthi filio dolens in mentem ei reuocat fratrem eius a ſe caeſum Hyperenorem: ſup. Ξ, 516. etſi ibi nihil de conviciis vſ. 26 ab eo in Menelaum iactis memoratum,

20—23. Panthi prolem magnos ſpiritus habere, audaciam et confidentiam prae ſe ferre ſolere declarat. οὐ μένος πορδάλιός ἐστι τόσον, ὅσον (μένος) φρονέουσιν υἷες Π. Eſt ergo μένος φρονεῖν, *animum ſpirare* vt μέγα φρονεῖν ſup. Π, 758. pro vulgari: ὅσον μένος ἐστὶ τῶν υἱῶν Π. ὅσαν φρονοῦσι. cf. Obſſ.

24. οὐδὲ — ἧς ἥβης ἀπόνητο h. e. *praematura morte obiit.* De Hyperenore

ἧς ἥβης ἀπόνηθ', ὅτε μ' ὤνατο, καί μ' ὑπέμεινε,
καί μ' ἔφατ' ἐν Δαναοῖσιν ἐλέγχιστον πολεμιστὴν
ἔμμεναι· οὐδέ ἑ φημὶ, πόδεσσί γε οἷσι κιόντα,
εὐφρῆναι ἄλοχόν τε φίλην, κεδνούς τε τοκῆας.
ὣς θὴν καὶ σὸν ἐγὼ λύσω μένος, εἴ κε μευ ἄντα
στήῃς· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
Ὣς φάτο, τὸν δ' οὐ πεῖθεν· ἀμειβόμενος δὲ προσηύδα·
νῦν μὲν δὴ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἦ μάλα τίσεις
γνωτὸν ἐμὸν, τὸν ἔπεφνες· ἐπευχόμενος δ' ἀγορεύεις·
χήρωσας δὲ γυναῖκα μυχῷ θαλάμοιο νέοιο,
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας.
ἦ κέ σφιν δειλοῖσι γόου κατάπαυμα γενοίμην,
εἴ κεν ἐγὼ κεφαλήν τε τεὴν καὶ τεύχε' ἐνείκας
Πάνθῳ ἐν χείρεσσι βάλω καὶ Φρόντιδι δίῃ·
ἀλλ' οὐ μὰν ἔτι δηρὸν ἀπείρητος πόνος ἔσται,

25 FΗΣ 27 ΟΥΔΕ FΕ — ΠΟΔΕΣΣΙ ΓΕ FΟΙΣΙ
30 Vulg. στῇης et σ' ἐγὼν

caeſo v. Ζ, 516. at h. l. plura memorantur. — 27. non ſaluus et viuus rediit. πόδεσσιν οἷσι κιόντα, ſcil. cum reſpectu, quod mortuus praelio exportatus eſt.

33—42. Fratris caeſi mentione facta exacerbatus Euphorbus vltionem eius minatur. — 36. θαλάμοιο νέοιο. ex more, quia nouis nuptiis nouae aedes in συνοικίᾳ exſtruebantur. v. ſup. ad Β, 701. — 37. ἀρητὸν γόον *horrendum* luctum. v. Obſſ. — 38. καταπαύσαιμι ἂν τὸν γόον αὐτῶν. — 41. πόνος, μάχη, ἤδη (περὶ) ἀλκῆς ἢ (περὶ) φόβοιο, h. περὶ νίκης ἢ φυγῆς οὐκ ἔσται, pro ἔστω, δηρὸν ἀπείρητος οὐδέ τ' ἀδήριτος. *non differenda eſt amplius pugna, qua cernatur, vter vincat*

οὐδέ τ' ἀδήριτος, ἠδ' ἀλκῆς, ἠδὲ φόβοιο.
  Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐίσην·
οὐδ' ἔῤῥηξεν χαλκὸς, ἀνεγνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
ἀσπίδι ἐν κρατερῇ. ὁ δὲ δεύτερος ὤρνυτο χαλκῷ
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπευξάμενος Διῒ πατρί·
ἄψ δ' ἀναχαζομένοιο κατὰ στομάχοιο θέμεθλα
νύξ', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε, βαρείῃ χειρὶ πιθήσας·
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή.
δούπησεν δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι, Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
οἷον δὲ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης

42 Vulg. οὔτ' ἀλκῆς οὔτε φόβοιο. 43 ϜΕΙΠΩΝ — ἘϜΙΣΗΝ 44 ΔΕ ϜΟΙ vulg. χαλκόν. 45 legendum ἀσπίδ' ἐνὶ κρατερῇ. 51 ͰΑΙΜΑΤΙ ϜΟΙ

an vincatur. πειρατέος νῦν ὁ πόνος ἐστί. h. e. μαχητέον ἐστί. age ordiamur pugnam.

43—69. Euphorbus, hasta incassum emissa, a Menelao transfigitur, et spoliatur, nemine e Troianis accedere audente.

47. κατὰ στομάχοιο θέμεθλα ad imum guttur. cf. Obss. recedebat ille aduerso corpore. — 48. χειρὶ πιθήσας *confisus* pro *vsus* manuum robore, vt iam saepe vidimus.

51—60. Ad miseratio-nem mouendam adiecta κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι h. ταῖς κόμαις τῶν Χαρίτων. Charites a comae pulcritudine commendari, non mirum est; ξανθὰς Χάριτας dixit Pindar. Nem. V. extr.

52. πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. συνεσφιγμένοι ἦσαν. Cincinni fasciis auro argentoque ornatis vincti, religati.

53—60. Elaborata comparatio: qualis olea floribus conspicua a turbine correpta prosternitur; talis Euphorbus a Menelao caesus

χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
καλὸν, τηλεθάον, τό δέ τε πνοιαὶ δονέουσι
παντοίων ἀνέμων, καί τε βρύει ἄνθεϊ λευκῷ·
ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος, σὺν λαίλαπι πολλῇ,
βόθρου τ' ἐξέστρεψε καὶ ἐξετάνυσσ' ἐπὶ γαίῃ·
τοῖον Πάνθου υἱὸν ἐϋμμελίην Εὔφορβον
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπεὶ κτάνε, τεύχε' ἐσύλα.

54 ϜΟΘ ϜΑΛΙΣ. cum vitio. forte ϜΟ ϜΑΛΙΣ. ὅ, καθ' ὅ. vbi.

procubuit. Vt laetius efflorefcat arbor, profunt humidum folum, peruius aeri locus, an etiam eo fpectat χῶρος οἰόπολος? num quod vnius arboris tanto magis aſſidua eſt cura? vt fere Euſtathius; an quod ſola ſata eo magis conſpicua eſt arbor, quam in oliueto? aut quod ſic minus eſt obnoxia iniuriae a praetereuntibus? At Schol. B. ne vicinia aliarum olearum alimenta radicibus ſubtrahat. Bene Koeppen laudat Catull. LXII, 49. *vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis ignotus pecori, nullo contuſus aratro, quem mulcent aurae, firmat ſol, educat imber.* Propert. I, 2, 11. adſpice vt — *ſurgat et in ſolis felicius arbutus antris.* Monet idem in Oſſiano ſimilia occurrere loca; et quot non loca ſimilia occurrunt in recentioribus poetis!

54. ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ. ἀναβρύχει. cum ſtrepitu ebullit, ἀναβλύζει. v. Obſſ. — 56. παντοίων ἀνέμων, adiectum, quia motus a ventis vim magnam habet ad alendas et roborandas plantas: quae motu non minus vigent quam corpora animantium; fit τὸ φυτὸν εὔτονον. Vnde ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος Λ, 256 ad quem cf. Obſſ. — τὸ ἔρνος τηλεθάον, ſeu θάλλον, βρύει ἄνθεϊ λευκῷ. floribus abvndat verno tempore.

59. 60. Comparatio haec erat: οἷον, ὡς, ἔρνος ἄνεμος ἐκστρέφει καὶ ἐκτανύει ἐπὶ γαίῃ, τοῖον ἐξετάνυσεν Εὔφορβον Μενέλαος. pro hoc

ὡς δ' ὅτε τίς τε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς,
βοσκομένης ἀγέλης βοῦν ἁρπάσῃ, ἥτις ἀρίστη·
τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδοῦσι,
πρῶτον, ἔπειτα δέ θ' αἷμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει
δηῶν, ἀμφὶ δὲ τόν γε κύνες τ' ἄνδρες τε νομῆες
πολλὰ μάλ' ἰύζουσιν ἀπόπροθεν, οὐδ' ἐθέλουσιν
ἀντίον ἐλθέμεναι· μάλα γὰρ χλωρὸν δέος αἱρεῖ·
ὣς τῶν οὔ τινι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
ἀντίον ἐλθέμεναι Μενελάου κυδαλίμοιο.
ἔνθα κε ῥεῖα φέροι κλυτὰ τεύχεα Πανθοΐδαο
Ἀτρείδης, εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ Ἕκτορ' ἐπῶρσε, θοῷ ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἀνέρι εἰσάμενος Κικόνων ἡγήτορι Μέντῃ·

63 ΕFΑΞΕ 71 FΟΙ 72 FΟΣ ΡΑ FΟΙ 73 ΑΝΕΡΙ FΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

cum adiuncto dictum: τεύχε' ἐσύλα.

61—69. Nemo e Troianis propius accedere ausus est, vt leone in armenta irruente et bouem dilaniante nec pastores nec canes eum aggredi audent. Similis erat locus sup. Λ, 414. 417. 8. Ornata singula, et quidem ex propria leonis natura, si expenderis. δηῶν adiectum, *dilaniando*.

66. ἰύζουσι, clamant ἰῦ, ἰῦ.

70—113. Menelaum, quo minus spoliet Euphorbum, prohibet Hector. Tribuitur Apollini, Troianorum tutelari deo, quod Hector Menelaum adoritur. Assumit ille personam Mentae, e ducibus Ciconum. ῥεῖα φέροι pro *abstulisset*. ἔφερεν ἄν. ἀγάσσατο. *inuidisset*, pro, *vetuisset*, more Homerico. Ergo Menelaus non abstulit Euphorbi spolia. In fano tamen Iunonis apud Mycenas adhuc Pausaniae aetate (II, 17 p. 148) monstrabatur ἀνάθημα ἀσπὶς, ἣν Μενέλαός ποτε ἀφείλετο Εὔφορβον ἐν Ἰλίῳ. Ergo creditus est Menelaus abstulis-

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, νῦν σὺ μὲν ὧδε θέεις, ἀκίχητα διώκων
ἵππους Αἰακίδαο δαΐφρονος· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, ἠδ' ὀχέεσθαι,
ἄλλῳ γ', ἢ Ἀχιλῆϊ, τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
τόφρα δὲ τοι Μενέλαος, Ἀρήϊος Ἀτρέος υἱός,
Πατρόκλῳ περιβὰς, Τρώων τὸν ἄριστον ἔπεφνε,
Πανθοΐδην Εὔφορβον, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη θεὸς ἀμπόνον ἀνδρῶν·
Ἕκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
πάπτηνε δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ στίχας· αὐτίκα δ' ἔγνω
τὸν μὲν ἀπαινύμενον κλυτὰ τεύχεα, τὸν δ' ἐπὶ γαίῃ
κείμενον· ἔῤῥει δ' αἷμα κατ' οὐταμένην ὠτειλήν.
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,

74 FΕΠΕΑ 82 FΕΙΠΩΝ 83 Vulg. ἀμφιμελαίνας

se saltem clipeum: quem Pythagoras agnouisse narratur a Diogene Laert. et aliis. Clipeus etiam ab Horatio nobilitatus Carm. I, 28, 11. vbi v. Mitscherlich.

74—89. Quod Hector facere debuit, cum currum Achillis, quo vectus fuerat Patroclus, frustra persequeretur, vt rediret ad pugnam, facit nunc monitu Mentae, cuius personam Apollo induerat.

75. ἀκίχητα, ἀκιχήτως. ita vt κιχάνειν τοὺς ἵππους, assequi nequiret. v. Obss. — 76. οἱ δ' ἀλεγεινοὶ δαμήμεναι, pro, ἀλεγεινόν ἐστιν, αὐτοὺς δαμῆναι ὑπὸ θνητῶν ἀνδρῶν. iam vidimus: K, 402. 3. et similia alibi. ὀχέεσθαι ἄλλῳ γε. h. l. pass. siue, *ab auriga regi*.

82. ἀμπόνον ἀνδρῶν. ἀνὰ τὴν μάχην. ἀνὰ τοὺς μαχομένους. — 83. ἄχος ἀμφιεπύκασε φρένας Ἕκτορος, *obduxit, tanquam nubes, oppressit*. v. Obss. — 86. κατ' οὐταμένην ὠτειλὴν, *cominus inflictum vulnus*.

ὀξέα κεκληγὼς, φλογὶ εἴκελος Ἡφαίστοιο
ἀσβέστῳ· οὐδ' υἱὸν λάθεν Ἀτρέος ὀξὺ βοήσας·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ, εἰ μέν κε λίπω κάτα τεύχεα καλὰ,
Πάτροκλόν θ', ὃς κεῖται ἐμῆς ἕνεκ' ἐνθάδε τιμῆς,
μή τίς μοι Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται·
εἰ δέ κεν Ἕκτορι μοῦνος ἐὼν καὶ Τρωσὶ μάχωμαι
αἰδεσθεὶς, μή πώς με περιστείωσ' ἕνα πολλοί·
Τρῶας δ' ἐνθάδε πάντας ἄγει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλῃ πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη·
τῷ μ' οὔ τις Δαναῶν νεμεσήσεται, ὅς κεν ἴδηται
Ἕκτορι χωρήσαντ', ἐπεὶ ἐκ θεόφι πολεμίζει.
εἰ δέ που Αἴαντός γε βοὴν ἀγαθοῖο πυθοίμην,

88 ΦΛΟΓΙ ϜΕΙΚΕΛΟΣ 89 ac si esset ἀσβέστῳ· ὑδ' υἱόν. 90 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ͰΟΝ. Forte fuit: ὀχθήσας δ' ἄρ' ἔφη πρὸς ϝόν. 93 ͰΟΣ ΚΕ ϜΙΔΗΤΑΙ 98 Vulg. ἐθέλει. 99 ΤΑΧΑ ϜΟΙ 100 ͰΟΣ ΚΕ ϜΙΔΗΤΑΙ

89—113. Menelaus Hectori imparem se esse videns, deliberat quid facto opus sit; constituit tandem in praesenti recedere a Patrocli corpore; aduocato tamen Aiace statim redire.

91. τεύχεα Euphorbi. — 92. ἐμῆς ἕνεκα τιμῆς. *mei vlciscendi caussa.* v. Obss. — 94. *verendum mihi est,* εὐλαβοῦμαι, μή τις et iterum idem supplendum 95 ante μή πως. — 96. Τρῶας δ' pro γάρ. — 97. διελέξατο, διαλογίζεται. Colligit nunc, sibi recedendum esse. — 98. πρὸς δαίμονα *adverso numine.* vt contra Hector pugnat ἐκ θεόφι 101 h. e. σὺν δαίμονι. iterum sic 104 καὶ πρὸς δαίμονά περ. ὅν κε θεὸς τιμᾷ. ei studet adeoque *cum pugna supe-*

ἄμφω κ' αὖτις ἰόντες ἐπιμνησαίμεθα χάρμης,
καὶ πρὸς δαίμονά περ, εἴ πως ἐρυσαίμεθα νεκρὸν
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ. κακῶν δέ κε φέρτατον εἴη.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα δ' ἐπὶ Τρώων στίχες ἤλυθον· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, λεῖπε δὲ νεκρὸν
ἐντροπαλιζόμενος· ὥστε λῖς ἠϋγένειος,
ὅν ῥα κύνες τε καὶ ἄνδρες ἀπὸ σταθμοῖο δίωνται
ἔγχεσι καὶ φωνῇ· τοῦ δ' ἐν φρεσὶν ἄλκιμον ἦτορ
παχνοῦται, ἀέκων δέ τ' ἔβη ἀπὸ μεσσαύλοιο·
ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο κίε ξανθὸς Μενέλαος.
στῆ δὲ μεταστρεφθεὶς, ἐπεὶ ἵκετο ἔθνος ἑταίρων,
παπταίνων Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν·
τὸν δὲ μάλ' αἶψ' ἐνόησε μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·

104 ϜΕΡΥΣΑΙΜΕΘΑ 105 Vulg. φέρτερον. 112 ΑϜΕΚΩΝ 114 ϜΙΚΕΤΟ ϜΕΘΝΟΣ

riorem esse vult, vt iam aliquoties vidimus: v. c. O, 611. 612. — κυλίσθη, κυλίεται. ἐπέρχεται. — 105. κακῶν δέ κε φέρτατον εἴη. εἴη ἂν τοῦτο βέλτιον κακῶν vel ἐν τοῖς κακοῖς, *in his malis quibus premimur*, vel ἀνὰ, κατὰ τῶν κακῶν, *ex his malis*, optione data. quod nos solemus dicere, ex pluribus malis hoc esset minimum eligendum. cf. Obss.

106 — 124. Recedit Menelaus a corpore Patrocli, mox autem adsumto socio Aiace ad illud redit. Discedit ἐντροπαλιζόμενος, quia inuitus, subinde respiciens.

112. ἦτορ παχνοῦται. vt sollenne poetis, quoties seu subito terrore, seu metu et formidine constrictum pectus frigore corripitur, horret. — 116. μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης. versus Simo-

θεσπέσιον γάρ σφι φόβον ἔμβαλε Φοῖβος Ἀπόλλων·
βῆ δὲ θέειν, εἶθαρ δὲ παριστάμενος ἔπος ηὔδα·
Αἶαν, δεῦρο, πέπον, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
σπεύσομεν, αἴ κε νέκυν περ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
γυμνόν· ἀτάρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· Αἴαντι δὲ δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος·
Ἕκτωρ μὲν Πάτροκλον, ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
ἕλχ', ἵν' ἀπ' ὤμοιϊν κεφαλὴν τάμοι ὀξέϊ χαλκῷ,
τὸν δὲ νέκυν Τρωῇσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη·
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἠΰτε πύργον.
Ἕκτωρ δ' ἂψ ἐς ὅμιλον ἰὼν ἀνεχάζεθ' ἑταίρων·
ἐς δίφρον δ' ἀνόρουσε· δίδου δ' ὅγε τεύχεα καλὰ
Τρωσὶ φέρειν προτὶ ἄστυ, μέγα κλέος ἔμμεναι αὐτῷ.
Αἴας δ' ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ σάκος εὐρὺ καλύψας,

119 FΕΠΟΣ - 127 ΤΡΩΗΙΣΙ FΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ
131 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ

entem puto. Patroclus in media fere acie pugnasse putandus. Non video quidem, quomodo hoc satis definiri possit. Si de acie Achiuorum agitur, qua vallo exierant, laeua spectabat versus Simoentem. Sin de fuga; ratio inuersa esse debuit. Probabilius hoc alterum. — 120. περὶ Πατρόκλοιο θανόντος σπεύσομεν. super Patrocli corpore studium adhibebimus. αἴκε vt saltem spoliatum illud reportemus ad Achillem.

125—139. Cum aduenirent Aiax et Menelaus, vident Hectorem Patrocli corpus spoliasse et in eo occupatum esse, vt caput amputet; tum illi eum conterritum fugant; et corpus Patrocli protegunt. — 127. ἐρυσσάμενος. vbi corpus ad se raptauerit, pertraxerit. — 132. ἀμφικαλύψας Me-

ἑστήκει, ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσιν·
ᾧ ῥά τε νήπι' ἄγοντι συναντήσωνται ἐν ὕλῃ
ἄνδρες ἐπακτῆρες· ὁ δέ τε σθένεϊ βλεμεαίνει,
πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων·
ὣς Αἴας περὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει.
Ἀτρείδης δ' ἑτέρωθεν, Ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
ἑστήκει, μέγα πένθος ἐνὶ στήθεσσιν ἀέξων.
Γλαῦκος δ', Ἱππολόχοιο πάϊς, Λυκίων ἀγὸς ἀνδρῶν,
Ἕκτορ' ὑπόδρα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
Ἕκτορ, εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο·

133 Vulg. hic et 139 εἰστήκει — ΠΕΡΙ ϜΟΙΣΙ 134 Vulg. συναντήσονται 141 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 142 ϜΕΚΤΟΡ ϜΕΙΔΟΣ

νοιτιάδην σάκει. — 133. ὥς τίς τε λέων περὶ οἷσι τέκεσσι. pro περιστῇ. περιβῇ. Elaborata comparatio: ducit νήπια ſc. τὰ τέκνα, τοὺς σκύμνους. — 135. σθένεϊ βλεμεαίνει; *fremit*: ſup. 22. — 136. πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται· proprium leonis, *demiſſa* et *corrugata fronte deſpicere*, vnde tanto maior fit vultus toruitas. Plinius VIII, 16 ſ. 19 *Quum pro catulis feta dimicat, oculorum aciem traditur defigere in terram, ne venabula expaneſcat.* hoc itaque vulgo creditum. Adhibent quoque alii poetae: Val. Fl. I, 758. *quam multa leo cunctatus in arta Mole virum* (incluſus venatorum turba) *rictuque genas et lumina preſſit* (frendet et palpebras contrahit.) — 139. πένθος ἀέξων pro ἔχων. Lat. *fouens*. cf. ad 226.

140—168. Cum Hector, Menelao et Aiace ſuperuenientibus, ſpoliis Patrocli onuſtus receſſiſſet, obiurgatur a Glauco, Sarpedonis familiari (H, 491.) quod non Patrocli corpus ipſum abstractum Ilium asportaverit, ita enim Sarpedonis arma ab Achiuis redimi potuiſſe. — 168. Quibus permotus Hector, iterum in

ἤ σ' αὔτως κλέος ἐσθλὸν ἔχει, φύξηλιν ἐόντα.
φράζεο νῦν, ὅππως κε πόλιν καὶ ἄστυ σαώσῃς
οἶος σὺν λαοῖσι, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν·
οὐ γάρ τις Λυκίων γε μαχησόμενος Δαναοῖσιν
εἶσι περὶ πτόλιος· ἐπεὶ οὐκ ἄρα τὶς χάρις ἦεν
μάρνασθαι δηΐοισιν ἐπ' ἀνδράσι νωλεμὲς αἰεί.
πῶς κε σὺ χείρονα φῶτα σαώσειας μεθ' ὅμιλον,

144 ΓΑΣΤΤ 145 ΣΤΝ ΛΑΟΙΣ ΤΟΙ ΓΙΛΙΩΙ
148 Vulg. δηΐοισι μετ' ἀνδράσι.

aciem prodire constituit, et, vt tanto maiorem terrorem Achiuis incutiat, arma Patrocli antea induit —232. Ceterum, si poetae artificium hoc imputari potest: magna sane cum arte et sagacitate effectum est, vt Hector ad induenda Patrocli arma permoueatur, quae res ad eius caedem magnum momentum habitura erat, dum Glauci obiurgatione eum stimulatum et incensum narrat poeta. Noui consilii noua a poeta caussa fuit inuenta. Accedit, quod ita quoque auertit poeta et prohibuit id, quod Achiuis intolerabile visum foret si effectum fuisset, vt arma Achillis Patroclo detracta in vrbe suspensa pro tropaeo essent. Neque ita carmen finiri potuisset, nisi Achilles vrbe expugnata arma recepisset; dedecori fuisset, si Hectoris corpore reddito ea recuperare voluisset.

143. φύξηλιν ἐόντα *pauidum*, qui adeo *fugam* circumspicit, fugere solet. v. Obss. *Immerito tibi adest fama praeclara fortitudinis, cum tam ignauus sis, vt retrocesseris* adueniente Menelao et Aiace. — 145. cum Ilii incolis, cum oppidanis.

146. 7. *μαχησόμενος — εἶσι. ἐλεύσεται. ad pugnandum procedet.* — 147. οὔ τις χάρις ἦεν, ἐστί. quandoquidem apud te nulla gratia initur. beneficium gratus non agnoscis, etsi aliquis continuis cum hoste pugnis atteritur.

σχέτλι᾽· ἐπεὶ Σαρπηδόν᾽, ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον,
κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
ὅς τοι πόλλ᾽ ὄφελος γένετο πτόλεϊ τε καὶ αὐτῷ,
ζωὸς ἐών· νῦν δ᾽ οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
τῷ νῦν, εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
οἴκαδ᾽ ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
ἄτρομον, οἷόν τ᾽ ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω·
εἰ δ᾽ οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
ἔλθοι τεθνειὼς, καί μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
λύσειαν, καί κ᾽ αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω·
τοίου γὰρ θεράπων πέφατ᾽ ἀνέρος, ὃς μέγ᾽ ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.

151 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ϜΕΛΩΡ 153 ΟΤ ϜΟΙ 155 ϜΟΙΚΑΔ 159 ΠΑΤΡΟΚΛΟΝ ϜΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ ϜΙΛΙΟΝ 160 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΤ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 161 ΜΙΝ ϜΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ 165 ΑΓΟΙΜΕΘΑ ϜΙΛΙΟΝ

150. ἐπεὶ Σαρπηδόν᾽ ἅμα — non quod occubuerit Sarpedon vitio dat, verum quod Sarpedonis corpus haud eripuerit Hector, ne ſpoliaretur a Patroclo. Π, 656. 663. Nam Apollinis cura corpus absportatum eſſe putandus eſt ignorare Glaucus. v. Obſſ. — 155. οἴκαδ᾽ ἴμεν domum redire praeſtat, domum redeamus. πεφήσεται vt alias φαίνεται. inſtat, adeſt. Non male 156 εἰ γὰρ precatiue accipi poteſt. — 158. πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο. ἐποιοῦντο. ποιοῦνται. μάχονται. — 163. ἔντεα λύσειαν, ſimpl. reddent. ἀνταποδώσουσι. — αὐτὸν δὲ Sarpedonis corpus. — 164. πέφαται pro ἐστὶ

ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος· οὐκ ἐτάλασσας
στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
ὢ πόποι, ἦτ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
τῶν, ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι·
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
ὅς τέ με φῇς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
οὔτοι ἐγὼ ἔῤῥιγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων·
ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο.
ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην

167 ΚΑΤ ΟΣΣΕ FΙΔΩΝ 169 ͰΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ 170 ΕFΕΙΠΕΣ 171 Vulg. ὢ πέπον. 173 ΕFΕΙΠΕΣ

γὰρ ὁ πεφασμένος, ὁ φονευθεὶς Πάτροκλος, familiaris, θεράπων viri inter Achiuos eminentiſſimi, vt pro eius corpore redimendo nihil recuſaturi ſint Achiui. — 167. κατ' ὄσσε ἰδὼν. κατιδὼν τὸ ὄσσε. *adſpectum, vultum cum conſpexiſſes.* Ita ὄσσε ſup. Ξ, 286 πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι.

169—181. Punxerat Hectorem Glauci obiurgatio: excuſat diſceſſum ſuum ex pugna, et virtutis ſuae tanto luculentius nunc documentum ſe editurum eſſe promittit.

170. τοῖος ἐὼν. e ſeqq. conſtituendum. *cum prudens homo ſis.* — 171. περιεῖναι ἄλλων κατὰ τὰς φρένας, φρεσί. τῶν, h. τούτων, οἳ Λ. — 176. Suam itaque fugam diuinitus iniectam pronuntiat Hector. Quod toties profiteri heroes videmus. idque vbi multitudine et vi maiore ſunt ſuperati; fere vt modo Menelaus v. 98. Iouis *voluntas*, decretum, omnem virtutem hominis infringit.

177. ἀφείλετο. ἀφαιρεῖται. ὅτε δὲ — ἄλλοτε δὲ,

ῥηϊδίως· ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον·
ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
ἤ τινα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς, μάλα περ μεμαῶτα,
σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὄφρ' ἂν ἐγὼ Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαιόλος Ἕκτωρ
δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν,
οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλείδαο.
στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν.

179 ϜΙΔΕ ϜΕΡΓΟΝ 181 Vulg. μέγα περ 183 ϜΕΙΠΩΝ 185 Vulg. ἐστέ 191 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ

modo autem. — 180. supple: *εἰ, ἠὲ* — *ἢ* — 181. *εἰ ἀλκῆς σχήσω τινὰ μέγα περ μεμαῶτα. pugna,* qua virtus exeritur, *an aliquem, etsi magno ille cum impetu fertur, prohibiturus sim, ne* Patrocli corpus tueatur: scilicet aut terrendo eum, aut vulnerando et occidendo.

183—197. Armis Patrocli, vt tanto maiorem Achi-

vis metum iniiciat, corpus munire se velle pronuntiat Hector, et eos, qui ea in vrbem absportabant, (vt ibi *ἀνάθημα* fierent in fano) insequutus, ea induit. Praeclara oeconomia in hoc, quod via et ratio idonea reperta est, vt Hectore caeso Achilles sua arma recuperare posset.

189. 190. *ὦκα μάλα μετασπὼν,* cum *celeriter eos*

ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε, φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δῦνε
Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες
πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδε νεφεληγερέτα Ζεὺς
τεύχεσι Πηλείδαο κορυσσόμενον θείοιο,
κινήσας ῥα κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δείλ', οὐδέ τι τοὶ θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
ὃς δή τοι σχεδόν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε, κρατερόν τε·
τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔ τι μάχης ἐκ νοστήσαντι

193 ΤΑ ϜΑ — ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 194 Vulg τεύχε' ἔδυνε. 195 ΤΑ ϜΟΙ 196 ͰΟ Δ ΑΡΑ ϜΩΙ 198 ΑΠΑΝΕΥΘΕ ϜΙΔΕ 200 ΠΡΟΤΙ ϜΟΝ 207 Vulg. ἐκνοστήσαντι.

insequutus esset. — 193. Deb. ὁ, (at ille) τὰ μὲν ἃ — τὰ δὲ Ἀχιλῆος.

194. ἄμβροτα τεύχεα ipse poeta interpretatur: ἃ θεοὶ οὐρανίωνές οἱ πατρὶ φίλῳ ἔπορον. pro, πατρὶ αὐτοῦ. Erant Pelei arma in nuptiis cum Thetide a diis dono data. v. Obſſ.

198—209. Quod poeta interponere poterat, vt moneret, de paullo poſt ſucceſſura rerum mutatione, cum mors immineat Hectori: id Ioui tribuit, cum indignatione miſeranti Hectorem. — 201. οὐδέ τι τοι. pro οὔ τι. vt *nec vero*, pro, *nonnulla* tibi eſt cogitatio *de morte.* — 205. οὐ κατὰ κόσμον. *non vt par erat,* fortiori: vel σὺν ὕβρει. ὑπερηφάνως vel *parum prudenter.* v. Obſſ. nam varie exponi poteſt. — 207. τῶν ποι-

δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ᾽ ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἕκτορι δ᾽ ἥρμοσε τεύχε᾽ ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ᾽ ἄρα οἱ μέλε᾽ ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
τεύχεσι λαμπόμενος, μεγαθύμου Πηλείωνι.
ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισήνορά θ᾽, Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
τοὺς ὅγ᾽ ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτε, μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων,

211 ΑΡΑ ϜΟΙ 213 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΩΝ 214 Vulg. μεγαθύμου Πηλείωνος. 215 ΟΤΡΤΝΕ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΝ ΕΠΟΙΧΟΜΕΝΟΣ ϜΕΠΕΕΣΣΙ 219 ϜΕΠΕΑ

νήν, ὅ. h. e. καθ᾽ ὅ, pro ἀντὶ τούτου, ὅτι. *compenſationem* v. Obſſ. faciam vt tu nunc eximiae virtutis laudem conſequaris, vt hoc tibi ſit pro compenſatione mortis inſtantis. Cum affectu autem dictum hoc, quod, pro: Hector e pugna ſaluus haud redibit, Andromachen ei reduci non eſſe arma depoſita excepturam: quod quoque illa facere ſolebat: cf. Θ, 186 ſq.

209. ἐπένευσε σὺν ὀφρύσι.

210—232. Hector armis Achillis indutus incendi animum ſentiens ſociorum copias (nam ab ea aciei parte ſocii pugnaſſe putandi ſunt) ad pugnam hortatur, eique qui corpus Patrocli Aiaci, qui id maxime tuebatur, erepturus ſit, promittit partem ſpoliorum Patrocli.

210. Ἕκτορι δ᾽ ἥρμοσε τεύχε᾽. ἁρμόσαι nunc vi media, *ſe aptare*, *aptum eſſe*. — 213. ἰνδάλλετο σφίσι

οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
τὰ φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
ἠὲ σαωθήτω· ἣ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας,

222 ΗΓΕΙΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 226 ΔΕ FΕΚΑΣΤΟΥ
230 FΕΡΥΣΗΙ ΕΙΞΗΙ ΔΕ FΟΙ vulg. ἐρύσει et εἴξει

Πηλείωνι. *visus ipsis est similis esse Achilli.* v. Obss. — 225. τὰ φρονέων *hoc animo, consilio.* δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαούς. Locus inseruit illustrandis vitae priscae institutis. Nondum stipendia erant constituta, nec tributa descripta, vnde ea soluerentur; ita nec alebat rex copias. Pro stipendiis sunt δῶρα, quibus euocantur socii, et commeatum praebent Troiani: cf. Σ, 290. — 226. θυμὸν ἀέξω, recreo vos. sc. rebus necessariis prouisis. — 227. *Quare vnusquisque recta in hostem conversus*, inuadens aciem adversam imperterrito animo, *aut pereat, aut saluus discedat*, ἢ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω. h. e. *putato sibi aut pereundum, aut non nisi victori sibi incolumi abeundum esse.* ἢ γὰρ (τοῦτο γάρ ἐστι) πολέμου ὀαριστύς. *haec sunt belli commercia, haec est praelii lex et conditio.* Quod nos efferimus, aut pereundum est aut vincendum: alterum hoc effert per σαοῦσθαι· vt iam vidimus Ο, 502. 503 νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι· exclusa salute e fuga. v. ad Ο, 503. ὀαριστὺς proprie est ὁμιλία, *confabulatio* cf. ad Ξ, 216. eoque, negotium quod aliquis cum altero peragit; μετὰ

δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
τεύχεσι λαμπόμενος, μεγαθύμῳ Πηλείωνι.
ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισήνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτε, μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων,

211 ΑΡΑ FOI 213 ΜΕΓΑ FIΑΧΩΝ 214 Vulg. μεγαθύμου Πηλείωνος. 215 ΟΤΡΥΝΕ ΔΕ FΕΚΑΣΤΟΝ ΕΠΟΙΧΟΜΕΝΟΣ FΕΠΕΕΣΣΙ 219 FΕΠΕΑ

νῆν, ὅ. h. e. καθ' ὅ, pro ἀντὶ τούτου, ὅτι. *compensationem* v. Obss. faciam vt tu nunc eximiae virtutis laudem consequaris, vt hoc tibi sit pro compensatione mortis instantis. Cum affectu autem dictum hoc, quod, pro: Hector e pugna saluus haud redibit, Andromachen ei reduci non esse arma deposita excepturam: quod quoque illa facere solebat: cf. Θ, 186 sq.

209. ἐπένευσε σὺν ὀφρύσι.

210—232. Hector armis Achillis indutus incendi animum sentiens sociorum copias (nam ab ea aciei parte socii pugnasse putandi sunt) ad pugnam hortatur, eique qui corpus Patrocli Aiaci, qui id maxime tuebatur, erepturus sit, promittit partem spoliorum Patrocli.

210. Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε'. ἁρμόσαι nunc vi media, *se aptare*, *aptum esse*. — 213. ἰνδάλλετο σφίσι

οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
τὰ φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
ἠὲ σαωθήτω· ἣ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας,

222 ΗΓΕΙΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 226 ΔΕ FΕΚΑΣΤΟΥ
230 FΕΡΥΣΗΙ ΕΙΞΗΙ ΔΕ FΟΙ vulg. ἐρύσει et εἴξει

Πηλείωνι. *visus ipsis est similis esse Achilli.* v. Obss. — 225. τὰ φρονέων *hoc animo, consilio.* δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαούς. Locus inseruit illustrandis vitae priscae institutis. Nondum stipendia erant constituta, nec tributa descripta, vnde ea soluerentur; ita nec alebat rex copias. Pro stipendiis sunt δῶρα, quibus euocantur socii, et commeatum praebent Troiani: cf. Σ, 290. — 226. θυμὸν ἀέξω, recreo vos. sc. rebus necessariis prouisis. — 227. *Quare vnusquisque recta in hostem conversus*, inuadens aciem adversam imperterrito animo, *aut pereat, aut saluus discedat*, ἢ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω. h. e. *putato sibi aut pereundum, aut non nisi victori sibi incolumi abeundum esse.* ἣ γὰρ (τοῦτο γάρ ἐστι) πολέμου ὀαριστύς. *haec sunt belli commercia, haec est praelii lex et conditio.* Quod nos efferimus, aut pereundum est aut vincendum: alterum hoc effert per σαοῦσθαι· vt iam vidimus Ο, 502. 503 νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι· exclusa salute e fuga. v. ad Ο, 503. ὀαριστὺς proprie est ὁμιλία, *confabulatio* cf. ad Ξ, 216. eoque, negotium quod aliquis cum altero peragit; μετὰ

ἥμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο·
νήπιοι· ἦ τε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
οὔ τι τόσον νέκυος πέρι δείδια Πατρόκλοιο,
ὅς κε τάχα Τρώων κορέει κύνας, ἠδ' οἰωνοὺς,
ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ πέρι δείδια, μή τι πάθῃσι,
καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει

232 ΔΕ ϜΟΙ 234 ΣΦΙΣΙ ϜΕΛΠΕΤΟ 235 ϜΕΡΥΕΙΝ 237 ϜΕΙΠΕ 239 ϜΕΛΠΟΜΑΙ 240. 242 Vulg. περιδείδια

προμάχων ὀαριστὺν vidimus N, 291. cf. Obſſ.

233—6. Verbis Hectoris erecti ſocii Troianorum inuadunt Achiuos. *βρίσαντες ἔβησαν*, impreſſione facta vrgent, *ἔβρισαν. δούρατ' ἀνασχόμενοι*, parati ad haſtam emittendam.

237—262. Aiace monente, cum tanta Troianorum turma ingrueret, Menelaus inuocat e proximo principes ex Achiuis, vt ſibi adſint. Subueniunt Aiax Oilei, Idomeneus, Meriones, cum aliis multis.

240—244. Ad noſtrum ſenſum abeſſe debebant hi verſus: ne Aiax de ſe magis quam de Patroclo ſollicitus eſſe videatur. Sed videtur ſententia ineſſe: nunc non minus, atque etiam multo magis, *nobis ipſis* metuo, quam Patrocli corpori.

243. *πολέμοιο νέφος*, "Ἕκτωρ, περικαλύπτει πάντα. Lyrico conueniens oratio, non epico poetae: *Hector*,

Ἕκτωρ· ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ἤυσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
οἵτε παρ' Ἀτρείδῃς, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δήμια πίνουσι, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
λαοῖς, ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ·
ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,

250 ΣΗΜΑΙΝΟΥΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 252 ΔΙΑΣΚΟΠΙΑΣΘΑΙ ϜΕΚΑΣΤΟΝ. forte ἅπαντας

pugnae nubes, obducit omnia. Altera ratio est: Ἕκτωρ καλύπτει νέφος πολέμοιο περὶ πάντα, obducit Hector nubem pugnae omnibus, pugnam facit, mouet, omni parte. v. Obss.

250. δήμια πίνουσι, vel τὰ δήμια, δημόσια, vel pro δημίως, publico sumtu; epulis a rege habitis adhibentur. Vt autem rex haberet vnde tantae copiae suppeterent, prouisum erat partim τῷ τεμένει, agro ei publice assignato, partim muneribus a populo afferri solitis. — 251. ἔκ τε Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ. iunctura sollennior erat, καὶ οἷς — ὀπηδεῖ, h. πάρεστιν, ἐστί. Supra A, 97 τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. Sententia ergo est: et qui dignitatem regiam habent; nihil amplius; sed, ex istarum aetatum sermone, eam diuinitus obtigisse, aiunt; quemadmodum omnia praeclara sunt θεῖα. De iure diuino nihil cogitarunt isti homines. — 253. τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν. ardet, pro vulgari, μάχη γίνεται. sed cum notione adiuncta, late et acriter pugnari, omni aciei parte. — 254. ἀλλά τις. ἕκαστός τις. ἕκαστος. venito

Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι,
ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπετέος ποταμοῖο
βέβρυχε μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
ἠιόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω·
τόσσῃ ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,

259 Ἐνυαλίῳ 'νδρειφόντῃ 260 v. Obſſ. 265 Bentl. βοόϝωσι 266 ΤΡΩΕΣ ϜΙΑΧΗΙ

ſponte, pro ſe. — 255. κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι *praedam*: ſed cum notione dilaniationis.

257. ἀνὰ δηϊοτῆτα per pugnae ordines ſeu turmas. — 260. ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι. adiecta ſunt priora, antiqua orationis copia: *quis dixerit apud ſe.* μετόπισθε erit adeo *poſt* et *praeter* hos duo. μετὰ τούτους. — 262. προὔτυψαν inuadunt procurrendo.

263—318. Redintegratur pugna circa Patrocli corpus; primo Troiani corpus abstrahunt; fortiter reſiſtunt Achiui; Hippothous ab Aiace, Schedius ab Hectore, Phorcyn ab Aiace vita priuantur.

263. Troiani inuadunt Achiuos, cum clamore qui cum maris littori alliſi fragore comparatur. Ornatur comparatio dilectu loci, in quo maximus fluctuum fremitus fit, memorato: ἐπὶ προχοῇσι ποταμοῖο, aqua amnis erumpente alliſis fluctibus repreſſa. — 265. ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω puta in

φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσιν· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
χεῦ'· ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἔχθαιρε πάρος γε,
ὄφρα ζωὸς ἐὼν θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
μίσησε δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρῳῇσι· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν. οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ·
ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο. μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ

270 Vulg. ἤχθηρε 273 FOI 274 FΕΛΙΚΩΠΑΣ 276 FΕΓΧΕΣΙ FΙΕΜΕΝΟΙ 277 ΝΕΚΥΝ FΕΡΥΟΝΤΟ

terram, fluctibus littus superantibus. — 268. *ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν χεῦ'* — Caliginem ex puluere per pugnantes excitato coortam vt inf. 367. 371. 375. 6. 644. cf. Quintus XI, 247. 257. VIII, 442 sq. videtur poeta in ostentum vertere quo Iupiter moneat, se nolle Patrocli corpus insepultum abiici. Forte ad terrorem, qui auerteret Troianos a corpore Patrocli, valere hoc debuit. Simplicior tamen ratio haec est: Cum dicendum esset: exorta est acerrima pugna; eaque declarari posset per puluerem caligine omnia obducentem, reuocatur res, more solito, ad Iouem. Iam, quod Ioui proprie tribuitur, est, quod pro corpore Patrocli tuendo Achiuorum ille virtutem inflammat, cum nollet illud insepultum abiici. Ita conueniunt sequentia, inprimis 273. quod Achiuos ad tuendum corpus concitat Iupiter. — 275. *νεκρὸν δὲ*, pro *γάρ*. mutato subiecto nunc sunt *οἱ προλιπόντες* Achiui. — 277. *μίνυνθα δὲ* — Enimuero —

277—287. Troianos Patroclum abstrahere volentes Aiax denuo repellit.

σχέτλι'· ἐπεὶ Σαρπηδόν', ἅμα ξεῖνον καὶ ἑταῖρον,
κάλλιπες Ἀργείοισιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
ὅς τοι πόλλ' ὄφελος γένετο πτόλεϊ τε καὶ αὐτῷ,
ζωὸς ἐών· νῦν δ' οὔ οἱ ἀλαλκέμεναι κύνας ἔτλης.
τῷ νῦν, εἴ τις ἐμοὶ Λυκίων ἐπιπείσεται ἀνδρῶν,
οἴκαδ' ἴμεν, Τροίῃ δὲ πεφήσεται αἰπὺς ὄλεθρος.
εἰ γὰρ νῦν Τρώεσσι μένος πολυθαρσὲς ἐνείη
ἄτρομον, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἳ περὶ πάτρης
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο,
αἶψά κε Πάτροκλον ἐρυσαίμεθα Ἴλιον εἴσω·
εἰ δ' οὗτος προτὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
ἔλθοι τεθνειὼς, καὶ μιν ἐρυσαίμεθα χάρμης,
αἶψά κεν Ἀργεῖοι Σαρπηδόνος ἔντεα καλὰ
λύσειαν, καὶ κ' αὐτὸν ἀγοίμεθα Ἴλιον εἴσω·
τοίου γὰρ θεράπων πέφατ' ἀνέρος, ὃς μέγ' ἄριστος
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ, καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες.

151 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ϜΕΛΩΡ 153 ΟΤ ϜΟΙ 155 ϜΟΙΚΑΔ 159 ΠΑΤΡΟΚΛΟΝ ϜΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ ϜΙΛΙΟΝ 160 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΤ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 161 ΜΙΝ ϜΕΡΤΣΑΙΜΕΘΑ 163 ΑΓΟΙΜΕΘΑ ϜΙΛΙΟΝ

150. *ἐπεὶ Σαρπηδόν' ἅμα* — non quod occubuerit Sarpedon vitio dat, verum quod Sarpedonis corpus haud eripuerit Hector, ne ſpoliaretur a Patroclo. Π, 656. 663. Nam Apollinis cura corpus absportatum eſſe putandus eſt ignorare Glaucus. v. Obſſ. — 155. *οἴκαδ' ἴμεν* domum redire praeſtat, domum redeamus. *πεφήσεται* vt alias *φαίνεται*. *inſtat, adeſt.* Non male 156 *εἰ γὰρ* precatiue accipi poteſt. — 158. *πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο*. *ἐποιοῦντο*. *ποιοῦνται*. *μάχονται*. — 163. *ἔντεα λύσειαν*, ſimpl. *reddent*. *ἀνταποδώσουσι*. — *αὐτὸν δὲ* Sarpedonis corpus. — 164. *πέφαται* pro *ἐστὶ*

ἀλλὰ σύγ' Αἴαντος μεγαλήτορος οὐκ ἐτάλασσας
στήμεναι ἄντα, κατ' ὄσσε ἰδὼν δηΐων ἐν ἀϋτῇ,
οὐδ' ἰθὺς μαχέσασθαι· ἐπεὶ σέο φέρτερός ἐστι.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Γλαῦκε, τίη δὲ σὺ τοῖος ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπες;
ὢ πόποι, ἦτ' ἐφάμην σε περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων
τῶν, ὅσσοι Λυκίην ἐριβώλακα ναιετάουσι·
νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷον ἔειπες·
ὅς τέ με φῂς Αἴαντα πελώριον οὐχ ὑπομεῖναι.
οὔτοι ἐγὼ ἔῤῥιγα μάχην, οὐδὲ κτύπον ἵππων·
ἀλλ' αἰεί γε Διὸς κρείσσων νόος αἰγιόχοιο.
ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην

167 ΚΑΤ ΟΣΣΕ ϜΙΔΩΝ 169 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 170 ΕϜΕΙΠΕΣ 171 Vulg. ὦ πέπον. 173 ΕϜΕΙΠΕΣ

γὰρ ὁ πεφασμένος, ὁ φονευθεὶς Πάτροκλος, familiaris, θεράπων viri inter Achiuos eminentiſſimi, vt pro eius corpore redimendo nihil recuſaturi ſint Achiui. — 167. κατ' ὄσσε ἰδών. κατιδὼν τὸ ὄσσε. *adſpectum, vultum cum conſpexiſſes*. Ita ὄσσε ſup. Ξ, 286 πάρος Διὸς ὄσσε ἰδέσθαι.

169—181. Punxerat Hectorem Glauci obiurgatio: excuſat diſceſſum ſuum ex pugna, et virtutis ſuae tanto luculentius nunc documentum ſe editurum eſſe promittit.

170. τοῖος ἐών. e ſeqq. conſtituendum. *cum prudens homo ſis*. — 171. περιεῖναι ἄλλων κατὰ τὰς φρένας, φρεσί. τῶν, h. τούτων, οἳ Λ. — 176. Suam itaque fugam diuinitus iniectam pronuntiat Hector. Quod toties profiteri heroes videmus. idque vbi multitudine et vi maiore ſunt ſuperati; fere vt modo Menelaus v. 98. Iouis *voluntas*, decretum, omnem virtutem hominis infringit.

177. ἀφείλετο. ἀφαιρεῖται. ὁτὲ δὲ — ἄλλοτε δέ,

ῥηϊδίως· ὁτὲ δ' αὐτὸς ἐποτρύνει μαχέσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο, πέπον, παρ' ἔμ' ἵστασο, καὶ ἴδε ἔργον·
ἠὲ πανημέριος κακὸς ἔσσομαι, ὡς ἀγορεύεις,
ἤ τινα καὶ Δαναῶν ἀλκῆς, μάλα περ μεμαῶτα,
σχήσω ἀμυνέμεναι περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐκέκλετο μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι ἀγχιμαχηταὶ,
ἀνέρες ἔστε, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς·
ὄφρ' ἂν ἐγὼ Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἔντεα δύω
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξα κατακτάς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ
δηΐου ἐκ πολέμοιο· θέων δ' ἐκίχανεν ἑταίρους
ὦκα μάλ', οὔπω τῆλε, ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπὼν,
οἳ προτὶ ἄστυ φέρον κλυτὰ τεύχεα Πηλείδαο.
στὰς δ' ἀπάνευθε μάχης πολυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν.

179 ϜΙΔΕ ϜΕΡΓΟΝ 181 Vulg. μέγα περ 183 ϜΕΙΠΩΝ 185 Vulg. ἐστέ 191 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ

modo autem. — 180. supple: *εἰ, ἠὲ* — *ἢ* — 181. *εἰ ἀλκῆς σχήσω τινὰ μέγα περ μεμαῶτα. pugna,* qua virtus exeritur, *an aliquem, etsi magno ille cum impetu fertur, prohibiturus sim, ne* Patrocli corpus tueatur: scilicet aut terrendo eum, aut vulnerando et occidendo.

183—197. Armis Patrocli, vt tanto maiorem Achi-

vis metum iniiciat, corpus munire se velle pronuntiat Hector, et eos, qui ea in vrbem absportabant, (vt ibi ἀνάθημα fierent in fano) insequutus, ea induit. Praeclara oeconomia in hoc, quod via et ratio idonea reperta est, vt Hectore caeso Achilles sua arma recuperare posset.

189. 190. *ὦκα μάλα μετασπὼν,* cum *celeriter eos*

ἤτοι ὁ μὲν τὰ ἃ δῶκε, φέρειν προτὶ Ἴλιον ἱρὴν,
Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχεα δῦνε
Πηλείδεω Ἀχιλῆος, ἅ οἱ θεοὶ οὐρανίωνες
πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρα ᾧ παιδὶ ὄπασσε
γηράς· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ἐν ἔντεσι πατρὸς ἐγήρα.
Τὸν δ' ὡς οὖν ἀπάνευθεν ἴδε νεφεληγερέτα Ζεὺς
τεύχεσι Πηλείδαο κορυσσόμενον θείοιο,
κινήσας ῥα κάρη προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δείλ', οὐδέ τι τοὶ θάνατος καταθύμιός ἐστιν,
ὃς δή τοι σχεδὸν ἐστι· σὺ δ' ἄμβροτα τεύχεα δύνεις
ἀνδρὸς ἀριστῆος, τόν τε τρομέουσι καὶ ἄλλοι·
τοῦ δὴ ἑταῖρον ἔπεφνες ἐνηέα τε, κρατερόν τε·
τεύχεα δ' οὐ κατὰ κόσμον ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων
εἵλευ· ἀτάρ τοι νῦν γε μέγα κράτος ἐγγυαλίξω,
τῶν ποινὴν, ὅ τοι οὔ τι μάχης ἐκ νοστήσαντι

193 ΤΑ ϜΑ — ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 194 Vulg τεύχε' ἔδυνε. 195 ΤΑ ϜΟΙ 196 ͰΟ Δ ΑΡΑ ϜΩΙ 198 ΑΠΑΝΕΥΘΕ ϜΙΔΕ 200 ΠΡΟΤΙ ϜΟΝ 207 Vulg. ἐκνοστήσαντι.

insequutus esset. — 193. Deb. ὁ, (at ille) τὰ μὲν ἃ — τὰ δὲ Ἀχιλῆος.

194. ἄμβροτα τεύχεα ipse poeta interpretatur: ἃ θεοὶ οὐρανίωνές οἱ πατρὶ φίλῳ ἔπορον. pro, πατρὶ αὐτοῦ. Erant Pelei arma in nuptiis cum Thetide a diis dono data. v. Obſſ.

198 — 209. Quod poeta interponere poterat, vt moneret, de paullo poſt ſucceſſura rerum mutatione, cum mors immineat Hectori: id Ioui tribuit, cum indignatione miſeranti Hectorem. — 201. οὐδέ τι τοι. pro οὔ τι. vt *nec vero*, pro, *non*. nulla tibi eſt cogitatio *de morte*. — 205. οὐ κατὰ κόσμον. *non vt par erat*, fortiori: vel σὺν ὕβρει. ὑπερηφάνως vel *parum prudenter*. v. Obſſ. nam varie exponi poteſt. — 207. τῶν ποι-

δέξεται Ἀνδρομάχη κλυτὰ τεύχεα Πηλείωνος.
Ἦ, καὶ κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων·
Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε' ἐπὶ χροΐ· δῦ δέ μιν Ἄρης
δεινὸς ἐνυάλιος· πλῆσθεν δ' ἄρα οἱ μέλε' ἐντὸς
ἀλκῆς καὶ σθένεος· μετὰ δὲ κλειτοὺς ἐπικούρους
βῆ ῥα μέγα ἰάχων· ἰνδάλλετο δέ σφισι πᾶσι,
τεύχεσι λαμπόμενος, μεγαθύμῳ Πηλείωνι.
ὄτρυνεν δὲ ἕκαστον ἐποιχόμενος ἐπέεσσι,
Μέσθλην τε, Γλαῦκόν τε, Μέδοντά τε, Θερσίλοχόν τε,
Ἀστεροπαῖόν τε, Δεισήνορά θ', Ἱππόθοόν τε,
Φόρκυν τε, Χρομίον τε, καὶ Ἔννομον οἰωνιστήν·
τοὺς ὅγ' ἐποτρύνων, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Κέκλυτε, μυρία φῦλα περικτιόνων ἐπικούρων,

211 ΑΡΑ ϜΟΙ 213 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΩΝ 214 Vulg. μεγαθύμου Πηλείωνος. 215 ΟΤΡΥΝΕ ΔΕ ϜΕΚΑΣΤΟΝ ΕΠΟΙΧΟΜΕΝΟΣ ϜΕΠΕΕΣΣΙ 219 ϜΕΠΕΑ

νὴν, ὅ. h. e. καθ' ὅ, pro ἀντὶ τούτου, ὅτι. *compenſationem* v. Obſſ. faciam vt tu nunc eximiae virtutis laudem conſequaris, vt hoc tibi ſit pro compenſatione mortis inſtantis. Cum affectu autem dictum hoc, quod, pro: Hector e pugna ſaluus haud redibit, Andromachen ei reduci non eſſe arma depoſita excepturam: quod quoque illa facere ſolebat: cf. Θ, 186 ſq.

209. ἐπένευσε σὺν ὀφρύσι.

210—232. Hector armis Achillis indutus incendi animum ſentiens ſociorum copias (nam ab ea aciei parte ſocii pugnaſſe putandi ſunt) ad pugnam hortatur, eique qui corpus Patrocli Aiaci, qui id maxime tuebatur, erepturus ſit, promittit partem ſpoliorum Patrocli.

210. Ἕκτορι δ' ἥρμοσε τεύχε'. ἁρμόσαι nunc vi media, *ſe aptare*, *aptum eſſe*. — 213. ἰνδάλλετο σφίσι

οὐ γὰρ ἐγὼ πληθὺν διζήμενος, οὐδὲ χατίζων,
ἐνθάδ' ἀφ' ὑμετέρων πολίων ἤγειρα ἕκαστον·
ἀλλ' ἵνα μοι Τρώων ἀλόχους καὶ νήπια τέκνα
προφρονέως ῥύοισθε φιλοπτολέμων ὑπ' Ἀχαιῶν.
τὰ φρονέων, δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ
λαοὺς, ὑμέτερον δὲ ἑκάστου θυμὸν ἀέξω.
τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος, ἢ ἀπολέσθω,
ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.
ὃς δέ κε Πάτροκλον, καὶ τεθνειῶτά περ, ἔμπης
Τρῶας ἐς ἱπποδάμους ἐρύσῃ, εἴξῃ δέ οἱ Αἴας,

222 ΗΓΕΙΡΑ FΕΚΑΣΤΟΝ 226 ΔΕ FΕΚΑΣΤΟΥ
230 FΕΡΥΣΗΙ ΕΙΞΗΙ ΔΕ FΟΙ vulg. ἐρύσει et εἴξει

Πηλείωνι. *visus ipsis est similis esse Achilli.* v. Obss. — 225. τὰ φρονέων *hoc animo, consilio.* δώροισι κατατρύχω καὶ ἐδωδῇ λαούς. Locus inseruit illustrandis vitae priscae institutis. Nondum stipendia erant constituta, nec tributa descripta, vnde ea soluerentur; ita nec alebat rex copias. Pro stipendiis sunt δῶρα, quibus euocantur socii, et commeatum praebent Troiani: cf. Σ, 290. — 226. θυμὸν ἀέξω, recreo vos. sc. rebus necessariis prouisis. — 227. *Quare vnusquisque recta in hostem conversus*, inuadens aciem adversam imperterrito animo, *aut pereat, aut saluus discedat*, ἢ ἀπολέσθω ἠὲ σαωθήτω. h. e. *putato sibi aut pereundum, aut non nisi victori sibi incolumi abeundum esse.* ἡ γὰρ (τοῦτο γάρ ἐστι) πολέμου ὀαριστύς. *haec sunt belli commercia, haec est praelii lex et conditio.* Quod nos efferimus, aut pereundum est aut vincendum: alterum hoc effert per σαοῦσθαι· vt iam vidimus Ο, 502. 503 νῦν ἄρκιον ἢ ἀπολέσθαι ἠὲ σαωθῆναι· exclusa salute e fuga. v. ad Ο, 503. ὀαριστὺς proprie est ὁμιλία, *confabulatio* cf. ad Ξ, 216. eoque, negotium quod aliquis cum altero peragit; μετὰ

ἥμισυ τῷ ἐνάρων ἀποδάσσομαι, ἥμισυ δ' αὐτὸς
ἕξω ἐγώ· τὸ δέ οἱ κλέος ἔσσεται, ὅσσον ἐμοί περ.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἰθὺς Δαναῶν βρίσαντες ἔβησαν,
δούρατ' ἀνασχόμενοι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
νεκρὸν ὑπ' Αἴαντος ἐρύειν Τελαμωνιάδαο·
νήπιοι· ἦ τε πολέσσιν ἐπ' αὐτῷ θυμὸν ἀπηύρα.
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε Διοτρεφὲς, οὐκέτι νῶϊ
ἔλπομαι αὐτώ περ νοστησέμεν ἐκ πολέμοιο.
οὔ τι τόσον νέκυος πέρι δείδια Πατρόκλοιο,
ὅς κε τάχα Τρώων κορέει κύνας, ἠδ' οἰωνοὺς,
ὅσσον ἐμῇ κεφαλῇ πέρι δείδια, μή τι πάθῃσι,
καὶ σῇ· ἐπεὶ πολέμοιο νέφος περὶ πάντα καλύπτει

232 ΔΕ ϜΟΙ 234 ΣΦΙΣΙ ϜΕΛΠΕΤΟ 235 ϜΕΡΥΕΙΝ 237 ϜΕΙΠΕ 239 ϜΕΛΠΟΜΑΙ 240. 242 Vulg. περιδείδια

προμάχων ὀαριστὺν vidimus N, 291. cf. Obſſ.

233—6. Verbis Hectoris erecti ſocii Troianorum inuadunt Achiuos. *βρίσαντες ἔβησαν*, impreſſione facta vrgent, *ἔβρισαν. δούρατ' ἀνασχόμενοι*, parati ad haſtam emittendam.

237—262. Aiace monente, cum tanta Troianorum turma ingrueret, Menelaus inuocat e proximo principes ex Achiuis, vt ſibi adſint. Subueniunt Aiax Oilei, Idomeneus, Meriones, cum aliis multis.

240—244. Ad noſtrum ſenſum abeſſe debebant hi verſus: ne Aiax de ſe magis quam de Patroclo ſollicitus eſſe videatur. Sed videtur ſententia ineſſe: nunc non minus, atque etiam multo magis, *nobis ipſis* metuo, quam Patrocli corpori.

243. *πολέμοιο νέφος*, "Ἕκτωρ, περικαλύπτει πάντα. Lyrico conueniens oratio, non epico poetae: *Hector,*

Ἕκτωρ· ἡμῖν δ' αὖτ' ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος.
ἀλλ' ἄγ', ἀριστῆας Δαναῶν κάλει, ἤν τις ἀκούσῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
ἤυσεν δὲ διαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνώς·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
οἵτε παρ' Ἀτρείδης, Ἀγαμέμνονι καὶ Μενελάῳ,
δήμια πίνουσι, καὶ σημαίνουσιν ἕκαστος
λαοῖς, ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ·
ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστον
ἡγεμόνων· τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν.
ἀλλά τις αὐτὸς ἴτω, νεμεσιζέσθω δ' ἐνὶ θυμῷ,

250 ΣΗΜΑΙΝΟΥΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 252 ΔΙΑΣΚΟΠΙΑΣΘΑΙ ϜΕΚΑΣΤΟΝ. forte ἅπαντας

pugnae nubes, obducit omnia. Altera ratio eſt: Ἕκτωρ καλύπτει νέφος πολέμοιο περὶ πάντα, obducit Hector nubem pugnae omnibus, pugnam facit, mouet, omni parte. v. Obſſ.

250. δήμια πίνουσι, vel τὰ δήμια, δημόσια, vel pro δημίως, publico ſumtu; epulis a rege habitis adhibentur. Vt autem rex haberet vnde tantae copiae ſuppeterent, prouiſum erat partim τῷ τεμένει, agro ei publice aſſignato, partim muneribus a populo afferri ſolitis. — 251. ἔκ τε Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ. iunctura ſollennior erat, καὶ οἷς — ὀπηδεῖ, h. πάρεστιν, ἐστί. Supra A, 97 τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. Sententia ergo eſt: et qui dignitatem regiam habent; nihil amplius; ſed, ex iſtarum aetatum ſermone, eam diuinitus obtigiſſe, aiunt; quemadmodum omnia praeclara ſunt θεῖα. De iure diuino nihil cogitarunt iſti homines. — 253. τόσση γὰρ ἔρις πολέμοιο δέδηεν. ardet, pro vulgari, μάχη γίνεται. ſed cum notione adiuncta, late et acriter pugnari, omni aciei parte. — 254. ἀλλά τις. ἕκαστός τις. ἕκαστος. venito

Πάτροκλον Τρωῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· ὀξὺ δ' ἄκουσεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
πρῶτος δ' ἀντίος ἦλθε θέων ἀνὰ δηϊοτῆτα·
τὸν δὲ μετ' Ἰδομενεὺς καὶ ὀπάων Ἰδομενῆος
Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρειφόντῃ.
τῶν δ' ἄλλων τίς κεν ᾗσι φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι,
ὅσσοι δὴ μετόπισθε μάχην ἤγειραν Ἀχαιῶν.
Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες· ἦρχε δ' ἄρ' Ἕκτωρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προχοῇσι διϊπετέος ποταμοῖο
βέβρυχε μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον, ἀμφὶ δέ τ' ἄκραι
ἠϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω·
τόσσῃ ἄρα Τρῶες ἰαχῇ ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ, ἕνα θυμὸν ἔχοντες,

259 Ἐνυαλίῳ ̓νδρειφόντῃ 260 v. Obſſ. 265 Bentl. βοόϝωσι 266 ΤΡΩΕΣ ϜΙΑΧΗΙ

ſponte, pro ſe. — 255. *κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι praedam*: ſed cum notione dilaniationis.

257. *ἀνὰ δηϊοτῆτα* per pugnae ordines ſeu turmas. — 260. *ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶν οὐνόματ' εἴποι.* adiecta ſunt priora, antiqua orationis copia: *quis dixerit apud ſe.* *μετόπισθε* erit adeo *poſt* et *praeter* hos duo. *μετὰ τούτους.* — 262. *προὔτυψαν* inuadunt procurrendo.

263—318. Redintegratur pugna circa Patrocli corpus; primo Troiani corpus abstrahunt; fortiter reſiſtunt Achiui; Hippothous ab Aiace, Schedius ab Hectore, Phorcyn ab Aiace vita priuantur.

263. Troiani inuadunt Achiuos, cum clamore qui cum maris littori alliſi fragore comparatur. Ornatur comparatio dilectu loci, in quo maximus fluctuum fremitus fit, memorato: *ἐπὶ προχοῇσι ποταμοῖο*, aqua amnis erumpente alliſis fluctibus repreſſa. — 265. *ἐρευγομένης ἁλὸς ἔξω* puta in

φραχθέντες σάκεσι χαλκήρεσιν· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι
λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν
χεῦ'· ἐπεὶ οὐδὲ Μενοιτιάδην ἔχθαιρε πάρος γε,
ὄφρα ζωὸς ἐὼν θεράπων ἦν Αἰακίδαο·
μίσησε δ' ἄρα μιν δηΐων κυσὶ κύρμα γενέσθαι
Τρωῇσι· τῷ καί οἱ ἀμυνέμεν ὦρσεν ἑταίρους.
ὦσαν δὲ πρότεροι Τρῶες ἑλίκωπας Ἀχαιούς·
νεκρὸν δὲ προλιπόντες ὑπέτρεσαν. οὐδέ τιν' αὐτῶν
Τρῶες ὑπέρθυμοι ἕλον ἔγχεσιν, ἱέμενοί περ·
ἀλλὰ νέκυν ἐρύοντο. μίνυνθα δὲ καὶ τοῦ Ἀχαιοὶ

270 Vulg. ἤχθηρε 273 ϜΟΙ 274 ϜΕΛΙΚΩΠΑΣ 276 ΕΓΧΕΣΙ ϜΙΕΜΕΝΟΙ 277 ΝΕΚΥΝ ϜΕΡΥΟΝΤΟ

terram, fluctibus littus superantibus. — 268. ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λαμπρῇσι κορύθεσσι Κρονίων ἠέρα πολλὴν χεῦ — Caliginem ex puluere per pugnantes excitato coortam vt inf. 367. 371. 375. 6. 644. cf. Quintus XI, 247. 257. VIII, 442 sq. videtur poeta in ostentum vertere quo Iupiter moneat, se nolle Patrocli corpus insepultum abiici. Forte ad terrorem, qui auerteret Troianos a corpore Patrocli, valere hoc debuit. Simplicior tamen ratio haec est: Cum dicendum esset: exorta est acerrima pugna; eaque declarari posset per puluerem caligine omnia obducentem, reuocatur res, more solito, ad Iouem. Iam, quod Ioui proprie tribuitur, est, quod pro corpore Patrocli tuendo Achiuorum ille virtutem inflammat, cum nollet illud insepultum abiici. Ita conueniunt sequentia, inprimis 273. quod Achiuos ad tuendum corpus concitat Iupiter. — 275. νεκρὸν δὲ, pro γάρ. mutato subiecto nunc sunt οἱ προλιπόντες Achiui. — 277. μίνυνθα δὲ — Enimuero —

277—287. Troianos Patroclum abstrahere volentes Aiax denuo repellit.

μέλλον ἀπέσσεσθαι· μάλα γάρ σφέας ὦκ' ἐλέλιξεν
Αἴας, ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα·
ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, συΐ εἴκελος ἀλκὴν
καπρίῳ, ὅστ' ἐν ὄρεσσι κύνας θαλερούς τ' αἰζηοὺς
ῥηϊδίως ἐκέδασσεν, ἑλιξάμενος, διὰ βήσσας·
ὣς υἱὸς Τελαμῶνος ἀγαυοῦ, φαίδιμος Αἴας,
ῥεῖα μετεισάμενος Τρώων ἐκέδασσε φάλαγγας,
οἳ περὶ Πατρόκλῳ βέβασαν, φρόνεον δὲ μάλιστα
ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύειν, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
ἤτοι τὸν, Λήθοιο Πελασγοῦ φαίδιμος υἱὸς,
Ἱππόθοος ποδὸς εἷλκε κατὰ κρατερὴν ὑσμίνην,
δησάμενος τελαμῶνι παρὰ σφυρὸν ἀμφὶ τένοντας,
Ἕκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος. τάχα δ' αὐτῷ
ἦλθε κακὸν, τό οἱ οὔ τις ἐρύκακεν ἱεμένων περ.
τὸν δ' υἱὸς Τελαμῶνος, ἐπαΐξας δι' ὁμίλου,
πλῆξ' αὐτοσχεδίην, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
ἤρικε δ' ἱπποδάσεια κόρυς περὶ δουρὸς ἀκωκῇ,

278 ὦκα Ϝελιξεν, ex mente Dawesii. 279 ΠΕΡΙ ΜΕΝ ϜΕΙΔΟΣ ΠΕΡΙ Δ ϜΕΡΓΑ 281 ΣΤΙ ϜΕΙΚΕΛΟΣ 283 ΕΚΕΔΑΣΣΕ ϜΕΛΙΞΑΜΕΝΟΣ 287 ϜΑΣΤΥ — ϜΕΡΥΕΙΝ 292 ΤΟ ϜΟΙ — ΕΡΥΚΑΚΕ ϜΙΕΜΕΝΩΝ

278. ἐλέλιξε, effecit vt se converterent Achiui. — 281. συῒ καπρίῳ. comparationem iam vidimus cum apro similem Λ, 414. add. M, 41 sq. — 283. ἐκέδασσεν, pro σκεδάζει, διὰ βήσσας. — 285. μετεισάμενος, *irruendo*.

288—303. Hippothous Lethi f. Patrocli corpus fune pedi religato abstracturus ab Aiace occiditur.

293. τὸν δ' manifeste pro γάρ. — 294. (κατ') αὐτοσχεδίην (πληγήν), *cominus* vt iam M, 192. — 295. ἤρικε, *dissiliit. diffracta est.*

πληγεῖσ' ἔγχεϊ τε μεγάλῳ καὶ χειρὶ παχείῃ·
ἐγκέφαλος δὲ, παρ' αὐλὸν, ἀνέδραμεν ἐξ ὠτειλῆς,
αἱματόεις, τοῦ δ' αὖθι λύθη μένος· ἐκ δ' ἄρα χειρῶν
Πατρόκλοιο πόδα μεγαλήτορος ἧκε χαμᾶζε
κεῖσθαι· ὁ δ' ἄγχ' αὐτοῖο πέσε πρηνὴς ἐπὶ νεκρῷ,
τῆλ' ἀπὸ Λαρίσσης ἐριβώλακος· οὐδὲ τοκεῦσι
θρέπτρα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
ἔπλεθ', ὑπ' Αἴαντος μεγαθύμου δουρὶ δαμέντι.
Ἕκτωρ δ' αὖτ' Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος
τυτθόν· ὁ δὲ Σχεδίον, μεγαθύμου Ἰφίτου υἱὸν,
Φωκήων ὄχ' ἄριστον, ὃς ἐν κλειτῷ Πανοπῆϊ
οἰκία ναιετάασκε, πολέσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
τὸν βάλ' ὑπὸ κληῗδα μέσην· διὰ δ' ἀμπερὲς ἄκρη
αἰχμὴ χαλκείη παρὰ νείατον ὦμον ἀνέσχε.
δούπησε δὲ πεσὼν, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Αἴας δ' αὖ Φόρκυνα δαΐφρονα, Φαίνοπος υἱὸν,
ἱπποθόῳ περιβάντα, μέσην κατὰ γαστέρα τύψε·

302 ΔΕ ϜΟΙ 305 ΑΝΤΑ ϜΙΔΩΝ 306 ΜΕΓΑΘΥΜΟΥ ϜΙϜΙΤΟΥ Vulg. μεγάθυμον 308 ϜΟΙΚΙΑ — ΑΝΔΡΕΣΣΙ ϜΑΝΑΣΣΩΝ

— 297. παρ' αὐλὸν per conum galeae, cui alias infe- ritur crista. — 301. *Larissa* haec seu Troadis, seu, quod probabile, Aeolidis: de qua quaesitum ad B, 841.

304—311. Hector Aiacem hasta petens traiicit *Schedium*, e Phocensium ducibus: de quo v. B, 517. et de *Panopeo* seu Panope, Phocidis vrbe, ad B, 520.

309. ὑπὸ κληῗδα, subter iugulo, qua iungitur ceruix humero. v. Not. ad Θ, 325.

312—315. Aiax *Phorcynem* interimit. Erat is B, 862 e Phrygum ducibus; de quo supra ad v. 218.

ῥῆξε δὲ θώρηκος γύαλον, διὰ δ' ἔντερα χαλκὸς
ἤφυσ'· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν ἕλε γαῖαν ἀγοστῷ.
χώρησαν δ' ὑπό τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἴαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς,
Φόρκυν θ', Ἱππόθοόν τε· λύοντο δὲ τεύχε' ἀπ' ὤμων.
ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες·
Ἀργεῖοι δέ κε κῦδος ἕλον, καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν,
κάρτεϊ καὶ σθένεϊ σφετέρῳ· ἀλλ' αὐτὸς Ἀπόλλων
Αἰνείαν ὤτρυνε, δέμας Περίφαντι ἐοικώς,
κήρυκ' Ἠπυτίδῃ, ὅς οἱ παρὰ πατρὶ γέροντι

317 ΜΕΓΑ FΙΑΧΟΝ FΕΡΥΣΑΝΤΟ 320 FΙΛΙΟΝ 323 ΠΕΡΙΦΑΝΤΙ FΕFΟΙΚΩΣ 324 FΟΣ FΟΙ

314. *θώρηκος γύαλον*, proprie cauam partem thoracis. v. Obſſ.

316—343. Caede Phorcynis perculſi Troiani recedunt: verum ab Apolline, ſub Periphantis perſona latente, excitatus Aeneas Troianos iterum aduerſus hoſtem ducit.

320. *ἀναλκείῃσι δαμέντες.* δι' *ἀναλκείας*, *ignauia.* — 321. — *καὶ ὑπὲρ Διὸς αἶσαν.* Idem mox 327 eſt *ὑπὲρ θεόν.* Licet multa argutari. Simpliciſſima tamen eſt ratio Homerica: poſſe Iouis decretum ſaltem pro tempore interuerti, vbi magna hominis ſeu dei virtus ſe exeruerit: cf. 328. 9. 330. Subtiliter excutere velle, quomodo id cum notione numinis conueniat, vanum eſſet; nam homines illi habuere vix ipſi aliquid apud ſe explorati. Illud tamen videntur perſpectum habuiſſe; vt deorum ſtudia propitia locum habeant, etiam hominum operam, virtutem et prudentiam in actum eſſe deducendam ſecundum id quod olim in prouerbio erat *σὺν Ἀθηνᾷ καὶ τὴν χεῖρα κίνει.* — 323. *Periphas*, Epyti f. praeco *Anchiſae*; diuerſus a Peri-

κηρύσσων γήρασκε, φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, πῶς ἂν καὶ ὑπὲρ θεὸν εἰρύσαισθε
Ἴλιον αἰπεινήν, ὡς δὴ ἴδον ἀνέρας ἄλλους
κάρτεΐ τε σθένεΐ τε πεποιθότας, ἠνορέῃ τε,
πλήθεΐ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας;
ὑμῖν δὲ Ζεὺς μὲν πολὺ βούλεται, ἢ Δαναοῖσι,
νίκην· ἀλλ' αὐτοὶ τρεῖτ' ἄσπετον, οὐδὲ μάχεσθε.
Ὣς ἔφατ'· Αἰνείας δ' ἑκατηβόλον Ἀπόλλωνα
ἔγνω ἐσάντα ἰδών· μέγα δ' Ἕκτορα εἶπε βοήσας·
Ἕκτορ τ', ἠδ' ἄλλοι Τρώων ἀγοὶ, ἠδ' ἐπικούρων,

325 ΜΗΔΕΑ ϜΕΙΔΩΣ 326 ΜΙΝ ΕϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vel ΜΙΝ ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 328 ϜΙΔΟΝ 330 Vulg. ὑπερδία 331 Vulg. ἡμῖν 333 ΔΕ ϜΕΚΗΒΟΛΟΝ 334 ΕΣΑΝΤΑ ϜΙΔΩΝ — ϜΕΚΤΟΡΑ ϜΕΙΠΕ

phante Aetolo ſup. E, 842. — 325. φίλα φρεσὶ μήδεα εἰδώς, ſimpl. φίλα φρονέων, φιλόφρων. — 327. quid ſit, ὑπὲρ θεὸν diſerte expoſitum eſt vſſ. 328. 9. 330. cf. ad 321. *deo inuito. contra quam deus conſtituerit, aut conſtituiſſe videri poſſit.* Eſt enim ſententia nulla alia quam haec: ſe vidiſſe viros fortes res arduas gerere et in ſummis periculis verſari, vt illis pereundum eſſe crederes, tamen eluctatos eſſe diſcrimen virtute, robore et animi firmitate, copiarumque alacritate, etſi exiguo valde eae eſſent numero.

330. πλήθεΐ τε σφετέρῳ, ſimpliciter pro λαοῖς, *copiis ſuis*, quas ducunt. καὶ ὑπερδέα δῆμον ἔχοντας, *etſi valde inferiores numero copias haberent.* — 331. πολὺ (ſc. μᾶλλον) βούλεται.

333. 4. Aeneas nunc Apollinem ſub Periphantis perſona latentem agnoſcit; poeta tamen non monuit, quo indicio: quod alias facere ſolet. Ignorat tamen Aeneas, quis deus fuerit

αἰδὼς μὲν νῦν ἧδε γ', Ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν
Ϝίλιον εἰςαναβῆναι, ἀναλκείῃσι δαμέντας.
ἀλλ' ἔτι γάρ τις φησὶ θεῶν, ἐμοὶ ἄγχι παραστὰς,
Ζῆν' ὕπατον μήστωρα μάχης ἐπιτάῤῥοθον εἶναι·
τῷ ῥ' ἰθὺς Δαναῶν ἴομεν, μήδ' οἵ γε ἕκηλοι
Πάτροκλον νηυσὶ πελασαίατο τεθνειῶτα.
Ὣς φάτο· καί ῥα πολὺ προμάχων ἐξάλμενος ἔστη.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν.
ἔνθ' αὖτ' Αἰνείας Λειώκριτον οὔτασε δουρὶ,
υἱὸν Ἀρίσβαντος, Λυκομήδεος ἐσθλὸν ἑταῖρον.
τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρηΐφιλος Λυκομήδης·
στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ,
καὶ βάλεν Ἱππασίδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,

337 ϜΙΛΙΟΝ 340 ϜΟΙ ΓΕ ϜΕΚΗΛΟΙ 343 οἱ δὲ ϝελιχθησαν Bentl. et Dawes. v. ad A, 530. 344 Vulg. Λειόκριτον.

338. — 336. αἰδὼς ἧδε γε. nostro sermone τοῦτο γε εἴη ἂν αἰδὼς, αἰσχύνη, h. aliquid pudendum, opprobrium. — 339. aut μήστωρα μάχης iungenda sunt, Ζῆνα ὕπατον εἶναι ἐπιτάῤῥοθον (κατὰ) μάχης. v. Obss.

343 — 377. Conuersis nunc Aeneae hortatu, Troianis, ab Aenea Leocritus, a Lycomede Apisaon, caeduntur; hunc Asteropaeus frustra vlcisci studet, verum Achiuorum ordines perrumpere nequit; fit tamen caedes multorum cominus pugnantium; —365. Ita circa Patrocli corpus puluerulenta caligo excitatur, dum ceteris locis eminus pugnatur eoque aeris prospectus liber manet.

344. *Leocritus*, Arisbantis f. aliunde ignotus. At *Lycomedes* Creontis f. aliquoties inter principes Achiuorum memoratus, I, 84. M, 366. T, 244.

348. *Apisaon*, Hippasi f. inter Paeones fortissimus post *Asteropaeum*, et ipsum

ἧπαρ ὑπὸ πραπίδων, εἶθαρ δ' ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὃς ῥ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλακος εἰληλούθει,
καὶ δὲ μετ' Ἀστεροπαῖον ἀριστεύεσκε μάχεσθαι.
τὸν δὲ πεσόντ' ἐλέησεν Ἀρήϊος Ἀστεροπαῖος,
ἴθυσεν δὲ καὶ ὁ πρόφρων Δαναοῖσι μάχεσθαι·
ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε· σάκεσσι γὰρ ἔρχατο πάντη
ἑσταότες περὶ Πατρόκλῳ, πρὸ δὲ δούρατ' ἔχοντο.
Αἴας γὰρ μάλα πάντας ἐπῴχετο, πολλὰ κελεύων·
οὔτε τιν' ἐξοπίσω νεκροῦ χάζεσθαι ἀνώγει,
οὔτε τινὰ προμάχεσθαι Ἀχαιῶν ἔξοχον ἄλλων,
ἀλλὰ μάλ' ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, σχεδόθεν δὲ μάχεσθαι.
ὣς Αἴας ἐπέτελλε πελώριος. αἵματι δὲ χθὼν
δεύετο πορφυρέῳ· τοὶ δ' ἀγχηστῖνοι ἔπιπτον
νεκροὶ ὁμοῦ Τρώων καὶ ὑπερμενέων ἐπικούρων,
καὶ Δαναῶν· οὐδ' οἱ γὰρ ἀναιμωτί γε μάχοντο·
παυρότεροι δὲ πολὺ φθίνυθον· μέμνηντο γὰρ αἰεὶ
ἀλλήλοις ἀν' ὅμιλον ἀλεξέμεναι πόνον αἰπύν.

354 ἔτι εἶχε —et γὰρ ϝέρχατο. v. Obſſ. 363 Vulg. γ' ἐμάχοντο.

e Paeonibus ad Axium Thraciae, v. ſup. ad M, 102. Φ, 140. Alius *Apiſaon*, Phauſii f. memorabatur ſup. Λ, 577.

354. ἀλλ' οὔπως ἔτι εἶχε, οὐκ ἐδύνατο μάχεσθαι αὐτοῖς. ἐεργμένοι γὰρ ἦσαν σάκεσι, quod ſup. 268 φραχθέντες, ſepti. — 357. ἀνώγει licet vi reddere εἴα. Verum eſt proprie: *hortatus eſt, ne quis.* ἀνώγει, οὔτε χάζεσθαι — Aiax ordines denſos ſervare eos iuſſit, ita vt nemo nec recederet, nec procurreret, vt ſolebant facere πρόμαχοι, inprimis curribus. v. ſup. ad Δ, 303. 4. — 359. ἀμφ' αὐτῷ ſc. τῷ νεκρῷ. — 361. ἀγχηστῖνοι, ἐφεξῆς. ἐπάλληλοι. iam vidimus E, 141.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρός· οὐδέ κε φαίης
οὔτε ποτ' Ἠέλιον σόον ἔμμεναι, οὔτε Σελήνην·
ἠέρι γὰρ κατέχοντο μάχης ἔπι, ὅσσοι ἄριστοι
ἕστασαν ἀμφὶ Μενοιτιάδῃ κατατεθνειῶτι·
οἱ δ' ἄλλοι Τρῶες καὶ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
εὔκηλοι πολέμιζον ὑπ' αἰθέρι· πέπτατο δ' αὐγὴ
Ἠελίου ὀξεῖα, νέφος δ' οὐ φαίνετο πάσης
γαίης, οὐδ' ὀρέων· μεταπαυόμενοι δὲ μάχοντο,
ἀλλήλων ἀλεείνοντες βέλεα στονόεντα,

366 — 377. Ad maius phantaſma extulit, quod ipſa res afferebat, vt in turba cominus circa Patrocli corpus pugnantium nubes pulueris excitaretur, contra quam ceteris in locis. Idque iam praedictum erat ſup. 268. 9 *ἀμφὶ δ' ἄρα σφιν Κρονίων ἠέρα πολλὴν χεῦε.*

367. *οὔτε ποτ' ἠέλιον σόον ἔμμεναι οὔτε σελήνην.* antiquo ſermone, de caelo obſcurato, vt nullum ſidus conſpici poſſet. — Bene Sch. br. „diceret aliquis *ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα, ἥλιον καὶ σελήνην, ἐκλείπειν ἀπὸ τῆς ἀχλύος.* Ceterum haec, etſi multum aucta re, meliore cum iudicio dicta ſunt, quam illa in poetis obuia, *telis lucem, caelum*, eripi vel obſcurari: cuiusmodi loca ad h. l. attulit Barnes; quanquam in his ipſe Virgil. Aen. XI, 611 eſt: *fundunt vndique tela — caelumque obtexitur vmbra.* Notum quoque eſt illud Perſae: *Sagittarum multitudine caelum obſcuratum iri*, reſpondente Lacone: *ita in vmbra pugnabimus.* — 368. *μάχης ἔπι, κατὰ τῆς μάχης, ἐν μάχῃ.* Verum de hoc et de ceteris v. Obſſ. — 371. *εὔκηλοι πολέμιζον. ἐμάχοντο ἑκήλως, ἡσύχως. πέπτατο αὐγὴ ἠελίου.* magis proprie eſt dictum Od. Z, 44 *μάλ' αἴθρη πέπταται ἀννέφελος.* opp. ſol obſcuratus per nubes. Itaque liber et clarus ſol exſplendeſcebat. *τὴν βαθεῖαν οὖν αἰθρίαν ἐδήλωσε* poeta. Sch. B. — 373 ſq. Habemus tanquam in tabula

πολλὸν ἀφεσταότες· τοὶ δ' ἐν μέσῳ, ἄλγε' ἔπασχον
ἠέρι καὶ πολέμῳ, τείροντο δὲ νηλέϊ χαλκῷ,
ὅσσοι ἄριστοι ἔσαν. Δύο δ' οὔπω φῶτε πεπύσθην,
ἀνέρε κυδαλίμω, Θρασυμήδης, Ἀντίλοχός τε,
Πατρόκλοιο θανόντος ἀμύμονος, ἀλλ' ἔτ' ἔφαντο
ζωὸν ἐνὶ πρώτῳ ὁμάδῳ Τρώεσσι μάχεσθαι.
τὼ δ', ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων,
νόσφιν ἐμαρνάσθην, ἐπεὶ ὣς ἐπετέλλετο Νέστωρ,
ὀτρύνων πόλεμόνδε μελαινάων ἀπὸ νηῶν.
τοῖς δὲ πανημερίοις ἔριδος μέγα νεῖκος ὀρώρει
ἀργαλέης· καμάτῳ δὲ καὶ ἱδρῷ νωλεμὲς αἰεὶ
γούνατά τε, κνῆμαί τε, πόδες θ' ὑπένερθεν ἑκάστου,

386 ϜΥΠΕΝΕΡΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ

ſpeciem pugnarum iſtius aevi: Pugnatur turmatim; nunquam tota acie concurritur; acrius diuerſis locis, ſegnius aliis, eminus et per interualla miſſilibus iactis.

377—383. Ex quo Troiani caſtris pulſi exceſſerant, Π, 294 ſqq. Neſtoris filii, Thraſymedes et Antilochus, pugnabant in alia aciei parte, et quidem inf. 682 *μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης*. itaque de Patrocli caede nihil audierant.

380. *ἐν πρώτῳ ὁμάδῳ*, ante ordines inter promachos. — 381. *ἐπιοσσομένω θάνατον καὶ φύζαν ἑταίρων* *reputantes* quae caedes et ſuga fieri poſſet in ea parte, *pugnabant ſeorſum a ceteris* qui circa Patrocli corpus ſtabant. v. Obſſ.

384—401. Iterum ad pugnam circa Patrocli corpus redit narratio. Comparatur a v. 389 conatus vtrinque abſtrahendi corpus cum opera eorum, qui oleo invnctum corium molliunt.

384. *at illi per totum diem grauem pugnam ſuſtinebant* *ἔριδος μέγα νεῖκος*, vt alibi *ἔρις καὶ νεῖκος*, vtrumque pro *μάχῃ*. *ὀρώρει*

χεῖρές τ', ὀφθαλμοί τε, παλάσσετο μαρναμένοιϊν,
ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ταύροιο βοὸς μεγάλοιο βοείην
λαοῖσι δώῃ τανύειν, μεθύουσαν ἀλοιφῇ·
δεξάμενοι δ' ἄρα τοίγε διαστάντες τανύουσι
κυκλόσ', ἄφαρ δέ τε ἰκμὰς ἔβη, δύνει δέ τ' ἀλοιφὴ,
πολλῶν ἑλκόντων, τάνυται δέ τε πᾶσα διὰ πρό·
ὡς οἵγ' ἔνθα καὶ ἔνθα νέκυν ὀλίγῃ ἐνὶ χώρῃ
εἵλκεον ἀμφότεροι· μάλα γάρ σφισιν ἔλπετο θυμὸς,
Τρωσὶ μὲν, ἐρύειν προτὶ Ἴλιον, αὐτὰρ Ἀχαιοῖς,
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· περὶ δ' αὐτοῦ μῶλος ὀρώρει
ἄγριος· οὐδέ κ' Ἄρης λαοσσόος, οὐδέ κ' Ἀθήνη
τόν γε ἰδοῦσ' ὀνόσαιτ', οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκοι.
τοῖον Ζεὺς ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων
ἤματι τῷ ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. Οὐ δ' ἄρα πώ τι

392 ΔΕ ΤΕ FΙΚΜΑΣ 395 ΣΦΙΣΙ ΓΈΛΠΕΤΟ. Vulg. ἤλπετο 396 ΜΕΝ FΕΡΥΕΙΝ ΠΡΟΤΙ FΙΛΙΟΝ 399 ΤΟΝ ΓΕ FΙΔΟΥΣ

pro ἦν vt et alibi. — 390. μεθύουσαν ἀλοιφῇ βοείην. ἐλαίῳ διάβροχον. Nondum vſum norant faciliorem cuneo vel clauo affigendi extremas pellis extendendae oras. — 398. οὐδὲ — ὀνόσαιτο. Vidimus iam ſup. N, 127. praeterea edocti ſumus, deos delectari adſpectu virtutis hominum. Quod adiectum οὐδ' εἰ μάλα μιν χόλος ἵκει, rei ſpeciem auget; et ductum eſt ex eo, quod dii alterutri parti pugnantium quae vincitur, putantur eſſe aduerſi et infeſti: h. l. Minerua Troianis, Mars Achiuis.

401—411. Interponitur alia memoratio de Achille quod nondum mortem Patrocli reſciuerat. — ἐτάνυσσε κακὸν πόνον. pugnam aerumnoſam intendit, fecit vt multo acrior et pertinacior fieret. vt ἐντεταμένως pugnaretur.

ᾔδεε Πάτροκλον τεθνειότα δῖος Ἀχιλλεύς·
πολλὸν γὰρ ἀπάνευθε νεῶν μάρναντο θοάων,
τείχει ὕπο Τρώων· τό, μιν οὔποτε ἔλπετο θυμῷ
τεθνάμεν, ἀλλὰ ζωόν, ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν,
ἂψ ἀπονοστήσειν· ἐπεὶ οὐδὲ τὸ ἔλπετο πάμπαν,
ἐκπέρσειν πτολίεθρον ἄνευ ἕθεν, οὐδὲ σὺν αὐτῷ.
πολλάκι γὰρ τόδε μητρὸς ἐπεύθετο, νόσφιν ἀκούων,
ἥ οἱ ἀπαγγέλεσκε Διὸς μεγάλοιο νόημα.
δὴ τότε γ' οὔ οἱ ἔειπε κακὸν τόσον, ὅσσον ἐτύχθη,
μήτηρ, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ἀκαχμένα δούρατ' ἔχοντες,

402 FΗΙΔΕΕ 404 ΟΤΠΟΤΕ FΕΛΠΕΤΟ Vulg. ἤλπετο. 406 ΤΟ FΕΛΠΕΤΟ 407 ΑΝΕΤ FΕΘΕΝ 408 Vulg. τόγε 409 FΗ FΟΙ 410 ΟΤ FΟΙ ΕFΕΙΠΕ 411 ΡΑ FΟΙ

404. τείχει ὕπο Τρώων *versus vrbem*, longius a castris itaque — 405. ἐνιχριμφθέντα πύλῃσιν. τό μιν οὔποτε. pro δι' ὅ, *quamobrem*. — 408. A matre rescinerat duplicem fati vicem, aut ad Troiam proficiscendum et ibi gloria parta moriendum, aut domi esse manendum, sup. I, 410. vbi v. Not. Hoc loco docemur praeterea: *praedictum Achilli fuisse, Troiam eum nunquam esse expugnaturum.* Tertium est inf. Σ, 8—11. eo adhuc superstite fortissimum Myrmidonum esse occubiturum. De Patroclo nihil monitum fuerat; contra Patroclum sibi superstitem futurum crediderat Achilles inf. Τ, 328 sqq. At ipse ei praeceperat, ne Troiam sine se expugnare vellet: sup. Π, 83 sq. 88 sq. Igitur alterum οὐδὲ σὺν αὐτῷ ad vaticinium, alterum ἄνευ ἕθεν ad praeceptum referendum. νόσφιν *seorsum* ab aliis, secreto. — 411. non a matre tunc, vsque ad illud tempus, rescinerat id quod nunc ei euenerat fore vt Patroclo morte orbaretur.

412—423. Vtrinque et Achiui et Troiani se ad for-

νωλεμὲς ἐγχρίμπτοντο, καὶ ἀλλήλους ἐνάριζον·
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
Ὦ φίλοι, οὐ μὰν ἧμιν ἐϋκλεὲς ἀπονέεσθαι
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα μέλαινα
πᾶσι χάνοι· τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη·
ἢ τοῦτον Τρώεσσι μεθήσομεν ἱπποδάμοισιν
ἄστυ ποτὶ σφέτερον ἐρύσαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
Ὧδε δέ τις Τρώων μεγαθύμων αὐδήσασκεν·
ὦ φίλοι, εἰ καὶ μοῖρα παρ' ἀνέρι τῷδε δαμῆναι
πάντας ὁμῶς, μήπω τις ἐρωείτω πολέμοιο.
ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, μένος δ' ὄρσασκεν ἑκάστου.
Ὣς οἱ μὲν μάρναντο· σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς

414 FΕΙΠΕΣΚΕ 419 FΑΣΤΥ — FΕΡΥΣΑΙ 423 ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕ — ΟΡΣΑΣΚΕ FΕΚΑΣΤΟΥ Vulg. ὄρσασκεν ἑταίρου.

titer pugnandum hortantur. — 416. ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα χάνοι. *Sed terra potius nos hiatu facto excipiat;* terra prius condamur, occultemur; quam relinquamus Patrocli corpus Troianis absportandum. In medio posita sunt τό κεν ἧμιν ἄφαρ πολὺ κέρδιον εἴη. id quod nobis vtique optabilius esset.

424—483. Equi Achillis, effugiendo Hectorem, iam aliquantum a pugna digressi, repente substiterant, nec sine Patroclo in castra redire voluerant. Ioue annuente, vt, etsi Troianis hodierna pugna victoribus, incolumes tamen in castra redeant, reuertuntur in pugnam, et discurrunt per ordines. Cum tamen Automedon eos regendo simul armis tractandis vacare non posset, Alcimedontem currum conscendere iubet, ipse ad pugnandum descendit.

424. σιδήρειος δ' ὀρυμαγδὸς — Vix *subtilius* indagare licet, quae notio et huic et ei quod sequitur, χάλκεον οὐρανὸν, poetae menti obuersata fuerit: obscura vtique, ad sensum ta-

χάλκεον οὐρανὸν ἷκε δι' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο.
Ἵπποι δ' Αἰακίδαο, μάχης ἀπάνευθεν ἐόντες,
κλαῖον, ἐπειδὴ πρῶτα πυθέσθην ἡνιόχοιο
ἐν κονίῃσι πεσόντος ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.
ἦ μὰν Αὐτομέδων, Διώρεος ἄλκιμος υἱὸς,
πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων,
πολλὰ δὲ μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ·
τὼ δ' οὔτ' ἂψ ἐπὶ νῆας ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον
ἠθελέτην ἰέναι, οὔτ' ἐς πόλεμον μετ' Ἀχαιούς·

men animi mouendum potens. Si fragor *e ferro armorum* illud est, hoc alterum debet spectare ad *caelum aereo solo* instructum, quale ad Α, 426 vidimus. Sin est caelum *firmum, stabile, aeternum, ferreus fragor* esse debet *durus* ad auditum, adeoque ingens. Hocque praeferam, quia ista aetate ferrum in armis nondum memoratur. Per se bene esset ὀρυμαγδὸς σιδήρειος pro σιδήρου. vt similia alia. αἰθέρος ἀτρυγέτοιο. *vastum per aerem:* v. Obss.

426. Sequitur locus *de equis humano sensu instructis* notabilis ad sensus veterum hominum agnoscendos ab vsu, cura et amore iumentorum profectus. Adiecit alia mox superstitio, vti de equis flentibus: quod et in ostentum versum. Exempla collegit Barnes ad vs. 438. — 427. ἡνιόχοιο Patrocli, qui Achillis auriga erat etsi mox ἐπιβάτης factus. cf. ad Τ, 401 ne arguteris cum Popio. πυθέσθην, ᾔσθοντο. si tamen illis sensus vere humanus tribuitur: quidni et auditus?

430. ἐπεμαίετο incessebat flagro, proprie ad percutiendum eleuato corpore prominebat. — 431. ἀρειῇ, diuersa a vocibus μειλιχίοις, adeoque *increpatio. minae.* v. Obss.

432. ἐπὶ πλατὺν Ἑλλήσποντον. Monitum iam, latius apud Homerum patere Hellesponti nomen, etiam ad mare ante fretum; ita *latum* dici eum iure, re-

ἀλλ᾽, ὥστε στήλη μένει ἔμπεδον, ἥτ᾽ ἐπὶ τύμβῳ
ἀνέρος ἑστήκει τεθνειότος, ἠὲ γυναικὸς,
ὣς μένον ἀσφαλέως περικαλλέα δίφρον ἔχοντε,
οὔδει ἐνισκίμψαντε καρήατα· δάκρυα δέ σφι
θερμὰ κατὰ βλεφάρων χαμάδις ῥέε μυρομένοιϊν,
ἡνιόχοιο ποθῇ· θαλερὴ δὲ μιαίνετο χαίτη,
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν ἀμφοτέρωσε
μυρομένω δ᾽ ἄρα τώ γε ἰδὼν, ἐλέησε Κρονίων,
κινήσας δὲ κάρη, προτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν·
Ἆ δειλὼ, τί σφῶϊ δόμεν Πηλῆϊ ἄνακτι
θνητῷ, ὑμεῖς δ᾽ ἐστὸν ἀγήρω τ᾽, ἀθανάτω τε.
ἦ ἵνα δυστήνοισι μετ᾽ ἀνδράσιν ἄλγε᾽ ἔχητον;
οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
πάντων, ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
ἀλλ᾽ οὐ μὰν ὑμῖν γε καὶ ἅρμασι δαιδαλέοισιν

436 Vulg. ἔχοντες 437 Vulg. ἐνισκήψαντε 438 Vulg. μυρομένοισιν. 439 Vulg. πόθῳ. 440 Vulg. ἀμφοτέροισι 441 ΤΩ ΓΕ ϜΙΔΩΝ 442 ΠΡΟΤΙ ϜΟΝ 443 ΠΗΛΗΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 447 Vulg ἐπιπνείει

ſpectu ipſius freti et oris anguſtioris. v. Obſſ. — 434. *στήλη ἐπὶ τύμβῳ columna* ſepulcralis, cippus, non ſignum: cf. ad Λ, 371. — 440. *χαίτη ζεύγλης ἐξεριποῦσα. παρὰ ζυγὸν*, ſcilicet ex more antiquo ὁ *ζυγὸς*, *iugum*, h. e. lignum transverſum, loris alligatum temoni; perforatum binis extremis partibus, ita vt per hos orbes *ζεύγλας*, immittantur capita boum vel iugum. — 443. *τί σφῶϊ δόμεν. πρὸς τί, διὰ τί. ἔδομεν*, homini mortali, cum vos ſitis immortales. — 444. *ἀγήρω τ᾽ ἀθανάτω τε* per quae duo notio conſtituta erat naturae non humanae, adeoque diuinae. cf. ad Β, 447.

447. *γαῖαν ἔπι* pro *ἐπὶ γῆς, κατὰ γῆν.*

Ἕκτωρ Πριαμίδης ἐποχήσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
ἦ οὐχ ἅλις, ὡς καὶ τεύχε' ἔχει, καὶ ἐπεύχεται αὔτως;
σφῶϊν δ' ἐν γούνεσσι βαλῶ μένος, ἠδ' ἐνὶ θυμῷ,
ὄφρα καὶ Αὐτομέδοντα σαώσετον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἔτι γάρ σφισι κῦδος ὀρέξω,
κτείνειν, εἰσόκε νῆας ἐϋσσέλμους ἀφίκωνται,
δύῃ τ' Ἠέλιος, καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐνέπνευσε μένος ἠΰ·
τὼ δ' ἀπὸ χαιτάων κονίην οὖδάσδε βαλόντε,
ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἅρμα μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
τοῖσι δ' ἔπ' Αὐτομέδων μάχετ', ἀχνύμενός περ ἑταίρου,
ἵπποις ἀΐσσων, ὥστ' αἰγυπιὸς μετὰ χῆνας.
ῥέα μὲν γὰρ φεύγεσκεν ὑπ' ἐκ Τρώων ὀρυμαγδοῦ,

450 Η ΟΥ ϜΑΛΙΣ 451 Vulg. γούνασσι 456 ϜΕΙΠΩΝ

453. σφίσι Troianis: paullo durius. — 455. κνέφας ἱερὸν diuina, alma nox. cf. Λ, 194. Superuenit vespera inf. Σ, 239.

456—482. Equos puta diu peruicaciter resistentes tandem nouo impetu retro in pugnam, vnde venerant, cum curru ruisse. Hoc in miraculum versum et ad interpositum Iouis numen reuocatum est. Consilio vtique Automedontis factum hoc non erat; nam equos se regere non posse ipse fatetur: 475 sq. forte, quod Koeppen bene coniicit, quia nouum aurigam, Automedontem non audiebant equi, desiderantes Patroclum aurigam, cuius voci adsueuerant. Solus autem ille curru inuectus arma tractare non poterat; quo animaduerso Alcimedon se offert aurigam. Necesse est hunc aurigandi peritiorem fuisse.

459. τοῖσι δ' ἐπ' et ad Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς referri potest et ad ἵππους. hoc praefero, vt distinguatur versu sequenti: τοῖσί δ' ἔπ', ἐπὶ τούτοις ἵπποις, ἀΐσσων.

ῥεῖα δ' ἐπαΐξασκε πολὺν καθ' ὅμιλον ὀπάζων.
ἀλλ' οὐχ ᾕρει φῶτας, ὅτε σεύαιτο διώκειν·
οὐ γάρ πως ἦν, οἷον ἐόνθ' ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ
ἔγχει ἐφορμᾶσθαι, καὶ ἐπίσχειν ὠκέας ἵππους.
ὀψὲ δὲ δή μιν ἑταῖρος ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν
Ἀλκιμέδων, υἱὸς Λαέρκεος Αἱμονίδαο·
στῆ δ' ὄπιθε δίφροιο, καὶ Αὐτομέδοντα προσηύδα·
  Αὐτόμεδον, τίς τοί νυ θεῶν νηκερδέα βουλὴν
ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς;
οἷον πρὸς Τρῶας μάχεαι πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ
μοῦνος· ἀτάρ τοι ἑταῖρος ἀπέκτατο· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται Αἰακίδαο.
  Τὸν δ' αὖτ' Αὐτομέδων προσέφη, Διώρεος υἱός·
Ἀλκίμεδον, τίς γάρ τοι Ἀχαιῶν ἄλλος ὁμοῖος,
ἵππων ἀθανάτων ἐχέμεν δμῆσίν τε μένος τε,

463 Vulg. ὅτ' ἐσσεύαιτο. 466 ϜΙΔΕ

v. Obss. ἀχνύμενός περ, nunc est, quippe, quidem.

462. ὀπάζων. διώκων vt versu sequ. redditur. — 464. οὕτως γὰρ ἦν, δυνατὸν ἦν, αὐτὸν, οἷον ἐόντα. — Patet ex h. l. quod sane per se intelligitur, curruum vsum in hoc quoque parum fuisse probandum, quod e duobus viris fortibus alter non pugnabat, sed regendis equis vacabat, et, altero occiso, alter quoque pugnae inutilis erat, quippe cui equi regendi essent. ἱερῷ ἐνὶ δίφρῳ praestat inter plura accipere, θείῳ, praeclaro. cf. ad K, 56. — 465. καὶ ἐπίσχειν ἵππους, h. e. ἡνιοχεύειν. — 468 sq. Dramatice narrata res per sermones vtriusque habitos; quod per se patet, inutilem, vanam fuisse discursationem equorum Automedontis.

476. ἐχέμεν δμῆσιν τε μένος τε videtur esse pro δαμᾷν

εἰ μὴ Πάτροκλος, θεόφι μήστωρ ἀτάλαντος,
ζωὸς ἐών; νῦν δ' αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα
δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.
Ὣς ἔφατ'· Ἀλκιμέδων δὲ βοῇ θοὸν ἅρμ' ἐπορούσας,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
Αὐτομέδων δ' ἀπόρουσε. νόησε δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
αὐτίκα δ' Αἰνείαν προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε χαλκοχιτώνων,
ἵππω τώδ' ἐνόησα ποδώκεος Αἰακίδαο
ἐς πόλεμον προφανέντε σὺν ἡνιόχοισι κακοῖσι·
τῷ κεν ἐελποίμην αἱρησέμεν, εἰ σύ γε θυμῷ
σῷ ἐθέλεις· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐφορμηθέντε γε νῶϊ
τλαῖεν ἐναντίβιον στάντες μαχέσασθαι Ἄρηϊ.

481 Vulg. βοηθόον 488 ΕϜΕΛΠΟΙΜΗΝ 489 Vulg. νῶϊν

τὸ μένος. — 477. θεόφι μήστωρ ἀτάλαντος ad prudentiam referre praeſtat. v. Obſſ. — 478. μοῖρα κιχάνει αὐτὸν, *occupat, tenet*. v. Obſſ. — 480. ἐγὼ δ' ἵππων ἀποβήσομαι. vt pedes pugnet. — 481. ἐπορούσας ἅρμα θοὸν βοῇ, ἐν μάχῃ.

483—542. Curru Patrocli iterum conſpecto, Hector Aenea adſumto, tum viris fortibus, Chromio et Areto, eius potiundi conſilium init: — 490. quo animaduerſo Alcimedon et ipſe arceſſit Aiaces et Menelaum — 515. ſimulque emittit haſtam transfigitque Aretum — 524. Hector fruſtra Automedontem haſta cum petiiſſet, aduentu Aiacis vtriusque perterritus cum Aenea et Chromio retrocedit, Automedonti Aretum ſpoliandum relinquit; — 538. qua de re Automedon gloriatur — 542.

485. βουληφόρε de viro principe, vt ſtatim B, 24 vidimus: οὐ χρὴ π. — 490. οὐ τλαῖεν ἂν μαχέσασθαι

Ὣς ἔφατ᾽· οὐδ᾽ ἀπίθησεν ἐῢς πάϊς Ἀγχίσαο·
τὼ δ᾽ ἰθὺς βήτην, βοέῃς εἰλυμένω ὤμους
αὔῃσι, στερεῇσι· πολὺς δ᾽ ἐπελήλατο χαλκός·
τοῖσι δ᾽ ἅμα Χρομίος τε, καὶ Ἄρητος θεοειδὴς,
ἤϊσαν ἀμφότεροι· μάλα δέ σφισιν ἔλπετο θυμὸς
αὐτώ τε κτενέειν, ἐλάαν τ᾽ ἐριαύχενας ἵππους.
νήπιοι, οὐδ᾽ ἄρ᾽ ἔμελλον ἀναιμωτί γε νέεσθαι
αὖτις ἀπ᾽ Αὐτομέδοντος· ὁ δ᾽, εὐξάμενος Διῒ πατρὶ,
ἀλκῆς καὶ σθένεος πλῆτο φρένας ἀμφὶ μελαίνας·
αὐτίκα δ᾽ Ἀλκιμέδοντα προσηύδα, πιστὸν ἑταῖρον·
Ἀλκίμεδον, μὴ δή μοι ἀπόπροθεν ἰσχέμεν ἵππω,
ἀλλὰ μάλ᾽ ἐμπνείοντε μεταφρένῳ· οὐ γὰρ ἔγωγε
Ἕκτορα Πριαμίδην μένεος σχήσεσθαι ὀΐω,
πρίν γ᾽ ἐπ᾽ Ἀχιλλῆος καλλίτριχε βήμεναι ἵππω,
νῶϊ κατακτείναντα, φοβῆσαί τε στίχας ἀνδρῶν
Ἀργείων, ἤ κ᾽ αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισιν ἁλώῃ.

492 ϜΕΙΛΥΜΕΝΩ 494 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 495 ΣΦΙΣΙ ϜΕΛΠΕΤΟ 499 Vulg. ἀμφιμελαίνας 501 Vulg. ἵππους. 505 Vulg. φοβῆσαι δὲ 506 ΠΡΩΤΗΙΣΙ ϜΑΛΩΙΗ

Ἀρηΐ, πολέμῳ, πάντες ἐναντίβιον, νῶϊ ἐφορμηθέντε; casus abſolute poſiti, nobis eos inuadentibus. — 492. Incedebant aduerſus hoſtem ſcutis pectori et ori praetentis, adeoque ipſis humeris. — 498. Automedon firmato animo Hectorem accedentem excipit, vt tamen Alcimedon currum in propinquo habeat, rogat, ſcilicet vt vulneratus aut turba oppreſſus ſaluti fuga proſpicere poſſit. — 503. Ἕκτορα μένεος σχήσεσθαι, Hectorem pernicaciter inſtiturum ſibi eſſe ait, *non deſtiturum, antequam aut curru Achillis potiatur aut occumbat.* Proprie: eum *non ſe ab impetu cohibiturum.* v. Obſſ. — 506. aut antequam ipſe ceciderit in-

Ὣς εἰπὼν, Αἴαντε καλέσσατο, καὶ Μενέλαον·
Αἴαντ', Ἀργείων ἡγήτορε, καὶ Μενέλαε,
ἤτοι μὲν τὸν νεκρὸν ἐπιτράπεθ', οἵ περ ἄριστοι,
ἀμφ' αὐτῷ βεβάμεν, καὶ ἀμύνεσθαι στίχας ἀνδρῶν·
νῶϊν δὲ ζωοῖσιν ἀμύνετε νηλεὲς ἦμαρ.
τῇδε γὰρ ἔβρισαν πόλεμον κατὰ δακρυόεντα
Ἕκτωρ, Αἰνείας θ', οἳ Τρώων εἰσὶν ἄριστοι·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται·
ἥσω γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δέ κεν Διῒ πάντα μελήσει.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Ἀρήτοιο κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην·
ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκός·
νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσεν.
ὡς δ' ὅταν ὀξὺν ἔχων πέλεκυν αἰζήιος ἀνὴρ,
κόψας ἐξόπιθε κεράων βοὸς ἀγραύλοιο,

507 ϜΕΙΠΩΝ 509 Vulg. ὅσσοι ἄριστοι. 517 ΠΑΝΤΟΣ ΕϜΙΣΗΝ 518 leg. διὰ πρὸ δ' ἐείσατο.

ter προμάχους. — 507. Aiaces et Menelaum aduocat Automedon. — 509. ἐπιτράπετε τόσοις ὅσοι (τούτοις οἵ) ἄριστοι (pro τοῖς ἀρίστοις) τὸν νεκρὸν ὥστε αὐτοὺς ἀμφιβῆναι αὐτῷ. — 514. ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται vt nos, in alicuius finu aliquid deponere; fic Homericum, in alicuius fedentis gremio res poni, fiue vt v. c. puer in patris gremio; fiue vt quae diis vota vel dona offeruntur. cf. Obff. — 518. διὰ πρὸ δὲ εἴσατο χαλκὸς, διῆλθε. vt iam E, 538. Mox 519 ἔλασσεν fc. Alcimedon. — 520. ὡς δὲ βοῦς προθορὼν ἐρίπῃ, ὣς ἄρ' ὅγε ἔπεσε προθορὼν, etfi ὕπτιος, — *cum faltu, fubfultim.* Nam ita fert natura, vt percuffum corpus erigat fe, fed cum fenfu laefionis corruat: in tergum, pondere in eam partem inclinato.

ἵνα τάμῃ διὰ πᾶσαν, ὁ δὲ προθορὼν ἐρίπῃσιν·
ὣς ἄρ' ὅγε προθορὼν πέσεν ὕπτιος· ἐν δέ οἱ ἔγχος
νηδυίοισι μάλ' ὀξὺ κραδαινόμενον λύε γυῖα.
Ἕκτωρ δ' Αὐτομέδοντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ·
ἀλλ' ὁ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο χάλκεον ἔγχος·
πρόσσω γὰρ κατέκυψε· τὸ δ' ἐξόπιθε δόρυ μακρὸν
οὔδει ἐνισκίμφθη, ἐπὶ δ' οὐρίαχος πελεμίχθη
ἔγχεος· ἐνθάδ' ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος ἄρης·
καί νύ κε δὴ ξιφέεσσ' αὐτοσχεδὸν ὡρμηθήτην,
εἰ μὴ σφῶ' Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε,
οἵ ῥ' ἦλθον καθ' ὅμιλον, ἑταίρου κικλήσκοντος.
τοὺς δ' ὑποταρβήσαντες ἐχώρησαν πάλιν αὖτις
Ἕκτωρ, Αἰνείας τ', ἠδὲ Χρομίος θεοειδής·
Ἄρητον δὲ κατ' αὖθι λίπον, δεδαϊγμένον ἦτορ,
κείμενον· Αὐτομέδων δὲ, θοῷ ἀτάλαντος Ἄρηϊ,
τεύχεά τ' ἐξενάριξε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὖδα·
Ἦ δὴ μὰν ὀλίγον γε, Μενοιτιάδαο θανόντος,
κῆρ ἄχεος μεθέηκα, χερείονά περ καταπέφνων.
Ὣς εἰπὼν, ἐς δίφρον ἑλὼν ἔναρα βροτόεντα

522 FINA 523 ΔΕ FOI 526 ΑΝΤΑ FΙΔΩΝ 531 Vulg. εἰ μή σφω 534 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 537 FΕΠΟΣ 540 FΕΙΠΩΝ

527—9. *haſta infixa eſt ſolo a tergo eius, tanto cum impetu vt ſumma eius pars aliquantum vibratione ſe moueret, donec* motus haſtae a Martio pugnantis robore et impetu impreſſus (ὄβριμος Ἄρης) remitteret vim ſuam. — 531. Aduenerant interea Aiaces cum Menelao Automedontis clamore excitati 507 quorum metu recedunt Hector, Aeneas et Chromius. — 531. σφῶε — μεμαῶτε ſunt iungenda pro αὐτώ

θῆκ', ἀνὰ δ' αὐτὸς ἔβαινε, πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
αἱματόεις, ὥς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδώς.
Ἂψ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ τέτατο κρατερὴ ὑσμίνη,
ἀργαλέη, πολύδακρυς· ἔγειρε δὲ νεῖκος Ἀθήνη,
οὐρανόθεν καταβᾶσα· προῆκε γὰρ εὐρύοπα Ζεύς,
ὀρνύμεναι Δαναούς· δὴ γὰρ νόος ἐτράπετ' αὐτοῦ.
ἠΰτε πορφυρέην ἶριν θνητοῖσι τανύσσῃ

541 Vulg. ἂν δ' αὐτὸς   547 ϜΙΡΙΝ

543—592. Inſtauratur pugna iterum circa Patrocli corpus; redit quoque eo Menelaus, ab Athene ſub Phoenicis perſona monitus, ſtatimque Poden occidit — 581. Eodem etiam Hector reuertitur ab Apolline compellatus — 592. Sequitur pugna acerrima.

546. Iouis animus non tam *mutatus*, quam *conuerſus ad hoc*, dicendus eſt, quod ſequitur. Sed v. Obſſ. — 547. Comparatio Mineruae de caelo delapſae cum arcu caeleſti non vnum ſenſum admittit: aut vt eius iter et motus cum arcu per aerem orto compararetur, aut vt illa intuentibus ſpeciem iridis praeberet, aut vt illa in nube, quae iridem reddit, lateret. Poſtremum veriſimilius; nam nube ſe obtexerat, occultaverat: πυκάσασα ἓ αὐτήν, καλύψασα. ſiue ea caerulea, aut rubens, ſiue candida ſit putanda. Redit autem comparatio ad haec verba: deſcendit caelo Athene nube nigricante induta, qualis eſſe ſolet ea nubes, quae arcum caeleſtem in caelo exhibet. Reliqua ornantia ſunt. Porro ex h. l. manifeſtum fit, arcum caeleſtem inter oſtenta habitum eſſe, modo procellae ingruentis, modo belli ſeu pugnae. Hoc diſertius quam ſupra Λ, 28 ἴρισσιν — ἅς τε Κρονίων ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀνθρώπων. Quomodo in prius inciderint, facile eſt ad aſſequendum. ſi procellas, inprimis Ioniae, cogites, grandines et imbres afferentes, infeſtas repentino frigore ſub-

Ζεὺς ἐξ οὐρανόθεν, τέρας ἔμμεναι ἢ πολέμοιο,
ἢ καὶ χειμῶνος δυσθαλπέος· ὅς ῥά τε ἔργων
ἀνθρώπους ἀνέπαυσεν ἐπὶ χθονὶ, μῆλα δὲ κήδει·
ὣς ἣ, πορφυρέῃ νεφέλῃ πυκάσασά ἑ αὐτὴν,
δύσετ' Ἀχαιῶν ἔθνος, ἔγειρε δὲ φῶτα ἕκαστον.
πρῶτον δ' Ἀτρέος υἱὸν ἐποτρύνουσα προσηύδα,
ἴφθιμον Μενέλαον, ὃ γάρ ῥά οἱ ἐγγύθεν ἦεν,
εἰσαμένη Φοίνικι δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν·
Σοὶ μὲν δὴ, Μενέλαε, κατηφείη καὶ ὄνειδος
ἔσσεται, εἴ κ' Ἀχιλῆος ἀγαυοῦ πιστὸν ἑταῖρον
τείχει ὑπὸ Τρώων ταχέες κύνες ἑλκήσωσιν·
ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
Φοῖνιξ, ἄττα, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰ γὰρ Ἀθήνη

549 ΤΕ ϜΕΡΓΩΝ 551 ΠΥΚΑΣΑΣΑ ϜΕ 552 ϜΕΘΝΟΣ — ΦΩΤΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 553 Vulg. ἐποτρύνασα. 554 ΡΑ ϜΟΙ 555 ϜΕΙΣΑΜΕΝΗ 558 Vulg. ἑλκύσωσιν. 560 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

orto pecudibus: auocantes autem ab opere ruſtico agricolas, vt ſe intra tuguria ſua recipiant. at poſterius a mero tropo petitum videtur, vt ſuborta tempeſtas, atra nubes repente obducta, color ferrugineus ac purpureus, videretur ſymbolicum ſignum eſſe ſimilis rerum mutationis, h. e. belli inſtantis. Ita enim fert multitudinis ſuperſtitio, vt phaenomena phyſica ad res humanas, conſilia et fata, transferant. — χειμὼν μῆλα κήδει, βλάπτει, per morbos e frigore in medio aeſtu exorto. Nam ad hiemem haec trahi nolim.

555. Phoenicis perſonam aſſumere poterat, quia is cum Patroclo exierat in aciem ſup. Π, 196. φωνὴν ἀτειρέα, epitheton ornans, iam Ν, 45 vidimus: eſt proprie *firma*, valida. —

δοίη κάρτος ἐμοὶ, βελέων δ' ἀπερύκοι ἐρωήν·
τῷ κεν ἔγωγ' ἐθέλοιμι παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν
Πατρόκλῳ· μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν·
ἀλλ' Ἕκτωρ πυρὸς αἰνὸν ἔχει μένος, οὐδ' ἀπολήγει
χαλκῷ δηϊόων· τῷ γὰρ Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ὅττι ῥά οἱ πάμπρωτα θεῶν ἠρήσατο πάντων·
ἐν δὲ βίην ὤμοισι καὶ ἐν γούνεσσιν ἔθηκε,
καί οἱ μυίης θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἐνῆκεν,
ἥτε, καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
ἰσχανάα δακέειν· λαρόν τέ οἱ αἷμ' ἀνθρώπου·
τοίου μιν θάρσευς πλῆσε φρένας ἀμφὶ μελαίνας·

564 ἐσεμάσσατο. non ἐσεμάσατο. 568 ΡΑ FΟΙ 569 Vulg. γούνασσιν 570 FΟΙ 571 FΗ ΚΑΙ FΕΡΓΟΜΕΝΗ vel quod praeferam ΕFΕΡΓΟΜΕΝΗ cum Bentleio. 572 ΤΕ FΟΙ

562. *βελέων ἐρωὴν*, nunc *ὁρμήν*. impetum. *τὰ βέλη βεβλημένα.* *πετόμενα.* — 563. *τῷ κεν.* *οὕτως ἄρα.* — 564. *μάλα γάρ με θανὼν ἐσεμάσσατο θυμόν.* Sensus expeditus est: moriendo, morte sua magno moerore Patroclus animum meum affecit. At grammatica ratio molestias creat: v. Obss. Videtur accipiendum esse: *μᾶσθαι*, *εἰςμᾶσθαι*, *ὁρμᾷν*, *εἰς θυμόν τινος*. *irruere, repente opprimere animum.* — 565. *At Hector ignea virtute grassatur, furit.*

569 — 573. Menelaus Phoenicis seu Mineruae hortatu firmatus pertinaciter in repellendis a Patrocli corpore Troianis persistit: haec pertinacia, *τὸ ἐπίμονον*, quod per *θάρσος* designatur, cum peruicacia muscae comparatur.

572. *ἰσχανάα* *perseuerat mordendo et dulcis ei est sanguis humanus:* pro, dulcedine enim sanguinis allicitur. — 573. Simili pervicacia in pugnando replevit eius pectus: *ἔπλησεν* (*αὐτὸν*) *ἀμφὶ φρένας*, san-

βῆ δ' ἐπὶ Πατρόκλῳ, καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ.
ἔσκε δ' ἐνὶ Τρώεσσι Ποδῆς, υἱὸς Ἠετίωνος,
ἀφνειός τ', ἀγαθός τε· μάλιστα δέ μιν τίεν Ἕκτωρ
δήμου, ἐπεί οἱ ἑταῖρος ἔην φίλος εἰλαπιναστής·
τόν ῥα κατὰ ζωστῆρα βάλε ξανθὸς Μενέλαος,
ἀΐξαντα φόβονδε· διὰ πρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσε·
δούπησεν δὲ πεσών· ἀτὰρ Ἀτρείδης Μενέλαος
νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων ἔρυσε μετὰ ἔθνος ἑταίρων.
Ἕκτορα δ' ἐγγύθεν ἱστάμενος ὤτρυνεν Ἀπόλλων,
Φαίνοπι Ἀσιάδῃ ἐναλίγκιος, ὅς οἱ ἁπάντων
ξείνων φίλτατος ἔσκεν, Ἀβυδόθι οἰκία ναίων·
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, τίς κέ σ' ἔτ' ἄλλος Ἀχαιῶν ταρβήσειεν;
οἷον δὴ Μενέλαον ὑπέτρεσας, ὃς τὸ πάρος περ
μαλθακὸς αἰχμητής· νῦν δ' οἴχεται οἶος ἀείρας
νεκρὸν ὑπ' ἐκ Τρώων· σὸν δ' ἔκτανε πιστὸν ἑταῖρον,
ἐσθλὸν, ἐνὶ προμάχοισι, Ποδῆν, υἱὸν Ἠετίωνος.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
βῆ δὲ διὰ προμάχων κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

577 ϜΟΙ 581 ϜΕΡΥΣΕ ΜΕΤΑ ϜΕΘΝΟΣ 583 ͰΟΣ ϜΟΙ 584 ΑΒΥΔΟΘΙ ϜΟΙΚΙΑ 585 ΤΩΙ ΜΙΝ ϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vel ΕϜΕΙΣΑΜΕΝΟΣ — ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ

guine circa praecordia: vt 499. — 575. *Podes, Eetionis* f. alibi non memoratus: Erat is Hectoris familiaris, quem is ad epulas vocare solebat. κατὰ ζωστῆρα 578 vulneratus, *a tergo* tamen; fugiebat enim. — 582. *Phaenopis* specie assumta Apollo Hectorem qui aduentu Menelai et Aiacis a Patrocli corpore recesserat et alia parte pugnabat, increpat et ad vlciscendam Podis caedem incendit — 592. quo facto ille, osten-

Καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
μαρμαρέην, Ἴδην δὲ κατὰ νεφέεσσι κάλυψεν·
ἀστράψας δὲ, μάλα μεγάλ' ἔκτυπε, τὴν δ' ἐτίναξε·
νίκην δὲ Τρώεσσι δίδου, ἐφόβησε δ' Ἀχαιούς.
Πρῶτος Πηνέλεως Βοιώτιος ἦρχε φόβοιο·
βλῆτο γὰρ ὦμον δουρὶ, πρόσω τετραμμένος αἰεὶ,
ἄκρον ἐπιλίγδην· γράψε δέ οἱ ὀστέον ἄχρις
αἰχμὴ Πουλυδάμαντος· ὁ γὰρ ἔβαλε σχεδὸν ἐλθών.
Λήϊτον αὖθ' Ἕκτωρ σχεδὸν οὔτασε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
υἱὸν Ἀλεκτρυόνος μεγαθύμου, παῦσε δὲ χάρμης.
τρέσσε δὲ παπτήνας, ἐπεὶ οὐκέτι ἔλπετο θυμῷ
ἔγχος ἔχων ἐν χειρὶ μαχήσεσθαι Τρώεσσιν.
Ἕκτορα δ' Ἰδομενεὺς μετὰ Λήϊτον ὁρμηθέντα

597 Vulg. ἦρξε 599 ΔΕ ϜΟΙ 600 Vulg. γάρ ῥ' ἔβαλε
603 ΟΥΚΕΤΙ ϜΕΛΠΕΤΟ. vulg. ἤλπετο.

to tonitru confirmatus Achiuos aggreditur, qui conturbati fugam circumſpiciunt — 596. *Phaenops* Aſii filius. *Aſius* hic videtur idem cum filio Dymantis, fratris Hecubae, eſſe Π, 717 ſq.

593—6. Iouem aegidem pro clipeo incutere terroris cauſſa, iam vidimus. Quae h. l. adiiciuntur, videntur notionem aegidis, clipei aere fulgentis, reuocare ad fulmen nigra nube erumpens. Quod Hectore nouo cum impetu in Achiuos incurrente factum eſt, vt illi fugam circumſpicerent, praeclare a terrore diuinitus iniecto repetitur.

597. *Peneleos* et 601. *Leitos*, Boeotorum duces ſup. B, 494. iunctos quoque N, 91. 92. illum Polydamas, Panthi f. hunc Hector vulnerat. — 599. *ἐπιλίγδην ſtrictim, in cute* h. in carne, ſatis tamen alte vsque ad os. — 603. *τρέσσε δὲ*, Leitus, dextra vulnere percuſſa.

605—626. Leiti, in quem Hector irruebat, caedem auertit curru inuectus Ido-

βεβλήκει θώρηκα κατὰ στῆθος παρὰ μαζόν·
ἐν καυλῷ δ' ἐάγη δολιχὸν δόρυ· τοὶ δ' ἐβόησαν
Τρῶες· ὁ δ' Ἰδομενῆος ἀκόντισε Δευκαλίδαο
δίφρῳ ἐφεσταότος· τοῦ μέν ῥ' ἀπὸ τυτθὸν ἅμαρτεν·
αὐτὰρ ὁ Μηριόναο ὀπάονά θ', ἡνίοχόν τε,
Κοίρανον, ὅς ῥ' ἐκ Λύκτου ἐϋκτιμένης ἕπετ' αὐτῷ·
πεζὸς γὰρ τὰ πρῶτα, λιπὼν νέας ἀμφιελίσσας
ἤλυθε, καί κε Τρωσὶ μέγα κράτος ἐγγυάλιξεν,
εἰ μὴ Κοίρανος ὦκα ποδώκεας ἤλασεν ἵππους·
καὶ τῷ μὲν φάος ἦλθεν, ἄμυνε δὲ νηλεὲς ἦμαρ·
αὐτὸς δ' ὤλεσε θυμὸν ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο.

607 ΕϜΑΓΗ. ſed v. Obſſ.

meneus, Hectore haſta in pectore percuſſo, fracta tamen haſta; — 607. at Hector haſtam in Idomeneum torſit, quae ab eo aberrans Coeranum, Merionis aurigam, traiecit — 619. qui arreptis habenis verſus caſtra fugit vna cum Idomeneo.

607. ἐν καυλῷ. fracta eſt haſta ea parte, qua ferrum haſtili iunctum erat. Inclamant Troiani ſeu ea fracta laetantes ſeu Hectori metuentes. — 611. *Coeranus*, Cretenſis, *Lycto* quam B, 647 memoratam vidimus, oriundus, ideoque Idomenei et Merionis popularis, Merionis auriga. — 612. πεζὸς γὰρ ſc. Idomeneus: quod vidimus N, 210 ſq. 240 ſq. ergo 609 δίφρῳ ἐφεσταὼς ille ſc. Coerano admoto Videtur adeo Meriones curru deſcendiſſe et pedes pugnaſſe. Vbi Coeranus, qui curru Idomeneum receperat, haſta Hectoris traiectus prolapſus eſt, Meriones habenis humi collectis Idomeneum in caſtra ſe recipere iubet; e ſeqq. 717 apparet, Merionen in pugna permanſiſſe; itaque Idomeneum, habenis ei traditis, iubere poterat 622 μάστιε νῦν. — 613. *et praebiturus fuiſſet ille morte ſua Troianis materiem magnae laudis.* — 615. φάος, *ſalutem:* vt ſaepe. —

τὸν βάλ' ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος, ἐκ δ' ἄρ' ὀδόντας
ὦσε δόρυ πρυμνὸν, διὰ δὲ γλῶσσαν τάμε μέσσην.
ἤριπε δ' ἐξ ὀχέων, κατὰ δ' ἡνία χεῦεν ἔραζε·
καὶ τάγε Μηριόνης ἔλαβε χείρεσσι φίλῃσι
κύψας ἐκ πεδίοιο, καὶ Ἰδομενῆα προσηύδα·
Μάστιε νῦν, εἵως κε θοὰς ἐπὶ νῆας ἵκηαι·
γιγνώσκεις δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτ' οὐκέτι κάρτος Ἀχαιῶν.
Ὣς ἔφατ'· Ἰδομενεὺς δ' ἵμασε καλλίτριχας ἵππους
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· δὴ γάρ δέος ἔμπεσε θυμῷ.
Οὐδ' ἔλαθ' Αἴαντα μεγαλήτορα καὶ Μενέλαον
Ζεὺς, ὅτε δὴ Τρώεσσι δίδου ἑτεραλκέα νίκην·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Ὢ πόποι, ἤδη μέν κε καὶ, ὃς μάλα νήπιός ἐστι,
γνοίη, ὅτι Τρώεσσι πατὴρ Ζεὺς αὐτὸς ἀρήγει.
τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται, ὅστις ἀφείη,
ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός· Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει·

629 Vulg. μέν γε

617. Debebat sequi: Ἕκτωρ γὰρ τὸν, τοῦτον, ἔβαλε. obliquo ictu a latere stans, Coerano in curru equos circumagente.

626—701. Troianis cum Hectore in Achiuos magna cum vi irruentibus, Achivorum rebus ipse Aiax metuens, Achilli Patrocli mortem nuntiari cupiens, Menelaum mittit ad Antilochum, vt is nuntium perferat; —701 eumque reducem Merione socio adsumto, corpus Patrocli abstrahere et in castra reportare iubet.

631. 2. 3. Troianos magis propitia cum fortuna pugnare, ἐναργῶς declarat per caedes et vulnera quae faciunt. Siue ab imbelli siue a valida manu emissa sint tela, feriunt; ita Iupiter ea cuncta dirigit, ἔμπης nihilominus, nullo discrimine, elliptice, καίπερ ἢ κα-

ἡμῖν δ' αὔτως πᾶσιν ἐτώσια πίπτει ἔραζε.
ἀλλ' ἄγετ', αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
χάρμα φίλοις ἑτάροισι γενώμεθα νοστήσαντες·
οἵ που δεῦρ' ὁρόωντες ἀκηχέδατ', οὐδ' ἔτι φασὶν
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους
σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι·
εἴη δ', ὅστις ἑταῖρος ἀπαγγείλειε τάχιστα
Πηλείδῃ· ἐπεὶ οὔ μιν ὀΐομαι οὐδὲ πεπύσθαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ὅτι οἱ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος.
ἀλλ' οὔ πῃ δύναμαι ἰδέειν τοιοῦτον Ἀχαιῶν·

633 ΠΑΣΙ FΕΤΩΣΙΑ 635 FΕΡΥΣΣΟΜΕΝ v. Obſſ. 642 FΟΤΙ FΟΙ 643 FΙΔΕΕΙΝ

χὸς ἦτε ἀγαθὸς ἀφείη αὐτά, τὰ βέλη.

634. Cum *videret* Aiax, *reſiſti amplius Troianis non poſſe*, nec eos in fugam verti, conſilium mutat, idque agit, vt corpus Patrocli ſaltem absportare et ſe in caſtra ſaluos recipere ſtudeant. — 637. ἀκηχέδαται, ἀκήχηνται, *moerent et ſolliciti ſunt de noſtra ſalute*. — φασὶ, *putant, metuunt*, τὸ μένος καὶ χεῖρας Ἕκτορος (h. τὸν Ἕκτορα) οὐ σχήσεσθαι. *non eſſe Hectorem ſibi temperaturum*, pugnandi finem facturum; — ἀλλ'. (ἡμᾶς) ἐμπεσεῖσθαι νηυσὶν *nos ad naves eſſe fugituros*. v. Obſſ. — 640. Videri debet Aiax ſpem aliquam habuiſſe in Achille, ſi forte ira et vlciſcendi ſtudio aut ad ſeruandum amici corpus, ne Troiani eo potirentur, (inf. 692) in pugnam proditurus eſſet. Saltem praeparat poeta ea quae mox lib. ſequ. euentura ſunt. adde inf. 709—711.

643—650. Eſt et hic locus inter eos, in quibus poeta inopinato magnos ſenſus animi mouet; quod Iupiter in caelo, facit ipſe in carmine, vt fulgur e nube atra excitet. Pugnantium ſtudiis moto puluere,

ἠέρι γὰρ κατέχονται ὁμῶς αὐτοί τε καὶ ἵπποι.
Ζεῦ πάτερ, ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος υἷας Ἀχαιῶν.
ποίησον δ' αἴθρην, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι·
ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
Ὡς φάτο· τὸν δὲ πατὴρ ὀλοφύρατο δακρυχέοντα.
αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασε, καὶ ἀπῶσεν ὀμίχλην·
ἠέλιος δ' ἐπέλαμψε, μάχη δ' ἐπὶ πᾶσα φαάνθη.
καὶ τότ' ἄρ' Αἴας εἶπε βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον·
Σκέπτεο νῦν, Μενέλαε Διοτρεφές, αἴκεν ἴδηαι
ζωὸν ἔτ' Ἀντίλοχον, μεγαθύμου Νέστορος υἱόν·
ὄτρυνον δ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι θᾶσσον ἰόντα
εἰπεῖν, ὅττι ῥά οἱ πολὺ φίλτατος ὤλεθ' ἑταῖρος.
Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
βῆ δ' ἰέναι, ὥς τίς τε λέων ἀπὸ μεσσαύλοιο,

646 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ϜΙΔΕΣΘΑΙ 647 ΕϜΑΔΕ 651 ϜΕΙΠΕ 652 ΑΙΚΕ ϜΙΔΗΑΙ 655 ϜΕΙΠΕΙΝ ϜΟΤΙ ΡΑ ϜΟΙ

caligo obduxerat locum, vt prospectus ereptus esset; seu vento moto, seu quod subsederat puluis motus, mox prospiciendi copia Aiaci datur. At ornatur res 645. 6. 7. animosa Aiacis oratione. Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον ingentes animi spiritus prodit: vt saltem videamus, per quos perimus vtque caede eorum facta haud inulti moriamur.

643. ἀλλ' οὔτη — τοιοῦτον. quaerit Aiax *idoneum* nuntium: secundum dicta sup. O, 207 et Pindar. P. IV, 493 sq. Antilochus autem communis erat amicus, inprimis Achilli gratus, cuius etiam cineri communem vrnam habuit mortuus Od. Ω, 77.

657. Menelaus *inuitus* discedit a Patrocli corpore: eo spectat comparatio elaboratissima cum leone insidiante armentis, et re infecta abeunte. — 657. ἀπὸ μεσσαύλοιο. *a corte. a vil-*

ὅστ᾽, ἐπεὶ ἄρ κε κάμῃσι κύνας τ᾽ ἄνδρας τ᾽ ἐρεθίζων,
οἵτε μιν οὐκ εἰῶσι βοῶν ἐκ πῖαρ ἑλέσθαι,
πάννυχοι ἐγρήσσοντες, ὁ δὲ κρειῶν ἐρατίζων
ἰθύει, ἀλλ᾽ οὔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἄκοντες
ἀντίοι ἀΐσσουσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
καιόμεναί τε δεταὶ, τάς τε τρεῖ ἐσσύμενός περ·
ἠῶθεν δ᾽ ἀπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ·
ὣς ἀπὸ Πατρόκλοιο βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
ἤιε πόλλ᾽ ἀέκων· πέρι γὰρ δίε, μή μιν Ἀχαιοὶ,
ἀργαλέου πρὸ φόβοιο, ἕλωρ δηΐοισι λίποιεν·
πολλὰ δὲ Μηριόνῃ τε καὶ Αἰάντεσσ᾽ ἐπέτελλεν.
Αἴαντ᾽, Ἀργείων ἡγήτορε, Μηριόνη τε,
νῦν τις ἐνηείης Πατροκλῆος δειλοῖο
μνησάσθω· πᾶσι γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ Μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη ξανθὸς Μενέλαος,

666 ΑϜΕΚΩΝ 667 ΦΟΒΟΙΟ ϜΕΛΩΡ 668. Vulg. Αἰάντεσσι κέλευε

la. Ad ſeqq. cf. Λ, 547 ſq. — 658. ὅς τε iunge inf. 664 ἠῶθεν ἀπὸ νόσφιν ἔβη. ἐρεθίζων *tentando*, vndique aggreſſus. cf. Obſſ. — 667. μὴ προλίποιέν μιν (διὰ) φόβου, ἕλωρ δηΐοισι.

670. ἐνηείης. laudata in Patroclo beneuolentia et humanitas erga omnes aliquoties. v. ad 204. νῦν τις, ἕκαστος. vt ſaepe. — 672. κιχάνει non *conſequitur, occupat*, ſed, *tenet*.

673—684. Menelaus per aciem diſpiciens, cum aquila, praedam indagante, comparatur. Tandem ille Antilochum proſpicit. — Pugnabat ille in ſiniſtro cornu — vt ſup. 116 Aiax: qui inde fuerat auocatus, eumque nuntium de Patrocli caſu ad Achillem perferre iubet, vt is ad Patro-

πάντοσε παπταίνων, ὥστ' αἰετὸς, ὅν ῥά τέ φασιν,
ὀξύτατον δέρκεσθαι ὑπουρανίων πετεηνῶν,
ὅν τε καὶ ὑψόθ' ἐόντα πόδας ταχὺς οὐκ ἔλαθε πτὼξ,
θάμνῳ ὑπ' ἀμφικόμῳ κατακείμενος· ἀλλά τ' ἐπ' αὐτῷ
ἔσσυτο, καί τέ μιν ὦκα λαβὼν ἐξείλετο θυμόν.
ὣς τότε σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄσσε φαεινὼ
πάντοσε δινείσθην, πολέων κατὰ ἔθνος ἑταίρων,
εἴ που Νέστορος υἱὸν ἔτι ζώοντα ἴδοιτο.
τὸν δὲ μάλ' αἶψα νόησε, μάχης ἐπ' ἀριστερὰ πάσης,
θαρσύνονθ' ἑτάρους, καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι·
ἀγχοῦ δ' ἱστάμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
'Αντίλοχ', εἰδ' ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ὄφρα πύθηαι
λυγρῆς ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
ἤδη μέν σε καὶ αὐτὸν ὀΐομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν, ὅτι πῆμα θεὸς Δαναοῖσι κυλίνδει,
νίκη δὲ Τρώων· πέφαται δ' ὤριστος 'Αχαιῶν
Πάτροκλος, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι τέτυκται.
ἀλλὰ σύ γ' αἶψ' 'Αχιλῆϊ, θέων ἐπὶ νῆας 'Αχαιῶν,
εἰπεῖν, αἴ κε τάχιστα νέκυν ἐπὶ νῆα σαώσῃ
γυμνόν· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς ἔφατ'· 'Αντίλοχος δὲ κατέστυγε, μῦθον ἀκούσας·

680 ΚΑΤΑ FEΘΝΟΣ 681 ΖΩΟΝΤΑ FΙΔΟΙΤΟ. vulg. ἴδοιο. 682 Vulg. αἶψ' ἐνόησε. 692 FΕΙΠΕΙΝ

di corpus seruandum in aciem prodeat: vsque ad vs. 692. — ἀγγελίη vs. 686 est ipsa res nuntiata, ipse casus: quem euenisse nollet — 692. αἴ κε pro ἵνα et h. l. vs. 693. Ad vs. 692 notata sup. ad 640.

694 — 701. Antilochus contristatus ad Achillem perfert nuntium de Patrocli morte. κατέστυγε. ἐλυ-

δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
ἀλλ' οὐδ' ὣς Μενελάου ἐφημοσύνης ἀμέλησε·
βῆ δὲ θέειν, τὰ δὲ τεύχε' ἀμύμονι δῶκεν ἑταίρῳ
Λαοδόκῳ, ὅς οἱ σχεδὸν ἔστρεφε μώνυχας ἵππους·
τὸν μὲν, δακρυχέοντα πόδες φέρον ἐκ πολέμοιο,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ κακὸν ἔπος ἀγγελέοντα.
Οὐδ' ἄρα σοὶ, Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἤθελε θυμὸς
τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν, ἔνθεν ἀπῆλθεν
Ἀντίλοχος, μεγάλη δὲ ποθὴ Πυλίοισιν ἐτύχθη·
ἀλλ' ὅγε τοῖσιν μὲν Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν,
αὐτὸς δ' αὖτ' ἐπὶ Πατρόκλῳ ἥρωϊ βεβήκει·
στῆ δὲ παρ' Αἰάντεσσι θέων, εἶθαρ δὲ προσηύδα·
Κεῖνον μὲν δὴ νηυσὶν ἐπιπροέηκα θοῇσιν,
ἐλθεῖν εἰς Ἀχιλῆα πόδας ταχύν. οὐ δέ μιν οἴω
νῦν ἰέναι, μάλα περ κεχολωμένον Ἕκτορι δίῳ·
οὐ γάρ πως ἂν γυμνὸς ἐὼν Τρώεσσι μάχοιτο.

695 ϜΕΠΕΩΝ — ΤΩ ΔΕ ϜΟΙ 696 ΔΕ ϜΟΙ 699 ϜΟΣ ϜΟΙ 701 ΚΑΚΟΝ ϜΕΠΟΣ 707 θέων vulg. κιών.

πήθη. v. Obss. — 699. *Laodocus* ignotus aliunde; diversus ab Antenoris filio Δ, 87. pro Antilochi auriga videtur esse habendus.

702 — 722. Menelaus, Thrasymede qui cum Antilocho pugnauerat v. 378. Pylios in hostem ducere iusso, ad Patrocli corpus propere redit, et cum Aiace conuenit de eo absportando.

705. Θρασυμήδεα δῖον ἀνῆκεν ἀμύνειν αὐτοῖς h. e. αὐτὸς ἐπώτρυνε μάχεσθαι, tanquam partibus Antilochi qui abierat susceptis. — 709. οὐδέ μιν, Achillem. *nec tamen spero eum esse huc venturum.* — 711. γυ-

ἡμεῖς δ' αὐτοί περ φραζώμεθα μῆτιν ἀρίστην,
ἠμὲν ὅπως τὸν νεκρὸν ἐρύσσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τρώων ἐξ ἐνοπῆς θάνατον καὶ κῆρα φύγωμεν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
πάντα κατ' αἶσαν ἔειπες, ἀγακλεὲς ὦ Μενέλαε·
ἀλλὰ σὺ μὲν καὶ Μηριόνης, ὑποδύντε μάλ' ὦκα,
νεκρὸν ἀείραντες φέρετ' ἐκ πόνου· αὐτὰρ ὄπισθε
νῶϊ μαχησόμεθα Τρωσί τε καὶ Ἕκτορι δίῳ,
ἶσον θυμὸν ἔχοντες ὁμώνυμοι, οἳ τὸ πάρος περ
μίμνομεν ὀξὺν ἄρηα παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα νεκρὸν ἀπὸ χθονὸς ἀγκάζοντο
ὕψι μάλα μεγάλως· ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθε
Τρωϊκὸς, ὡς εἴδοντο νέκυν ἄραντας Ἀχαιούς·
ἴθυσαν δὲ, κύνεσσιν ἐοικότες, οἵτ' ἐπὶ κάπρῳ
βλημένῳ αἴξωσι πρὸ κούρων θηρητήρων·
ἕως μὲν γάρ τε θέουσι, διαῤῥαῖσαι μεμαῶτες·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐν τοῖσιν ἑλίξεται, ἀλκὶ πεποιθὼς,

713 ΝΕΚΡΟΝ FΕΡΥΣΣΟΜΕΝ v. Obſſ. 714 Vulg. φύγοιμεν. 716 ΕFΕΙΠΕΣ 718. Vulg. ὀπίσσω 720 FΙΣΟΝ 723 Δ FΙΑΧΕ v. Obſſ. fuit ϝιαχε δ' επι. 724 FΕΙΔΟΝΤΟ — ΑΙΡΑΝΤΑΣ vulg. αἴροντας. 725 ΚΥΝΕΣΣΙ FΕFΟΙΚΟΤΕΣ 728 ΕΝ ΤΟΙΣΙ FΕΛΙΞΕΤΑΙ

μνὸς ἐὼν ſine armis: perpetuo loquendi vſu.

717—721. Aiax iubet Menelaum cum Merione corpus Patrocli humeris ſuſcipere et auferre; ſe cum Aiace Oilei a tergo Troianos repellere velle.

722—733. Ita absportatur corpus Patrocli, Troianis in ſequentibus et ſubinde repulſis. — Comparatio valde ἐναργὴς cum canibus aprum perſequentibus: οἵ τ' ἐπαΐξωσι κάπρῳ. ἕως μὲν 727 et 730 eſt pro τέως, *aliquantum. aliquotenus.*

728. *cum aper animoſus*

ἄψ τ' ἀνεχώρησαν, διά τ' ἔτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
ὡς Τρῶες, εἴως μὲν ὁμιλαδὸν αἰὲν ἕποντο,
νύσσοντες ξίφεσί τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν·
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' Αἴαντε μεταστρεφθέντε κατ' αὐτοὺς
σταίησαν, τῶν δὲ τράπετο χρὼς, οὐδέ τις ἔτλη
πρόσσω ἀΐξας, περὶ νεκροῦ δηριάασθαι.
Ὣς οἵ γε μεμαῶτε νέκυν φέρον ἐκ πολέμοιο
νῆας ἐπὶ γλαφυράς· ἐπὶ δὲ πτόλεμος τέτατό σφιν
ἄγριος, ἠΰτε πῦρ, τό τ' ἐπεσσύμενον πόλιν ἀνδρῶν,
ὄρμενον ἐξαίφνης, φλεγέθει, μινύθουσι δὲ οἶκοι
ἐν σέλαϊ μεγάλῳ· τὸ δ' ἐπιβρέμει ἶς ἀνέμοιο·
ὡς μὲν τοῖς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν αἰχμητάων
ἀζηχὴς ὀρυμαγδὸς ἐπήϊεν ἐρχομένοισιν.
οἱ δ' ὥςθ' ἡμίονοι, κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες,
ἕλκωσ' ἐξ ὄρεος κατὰ παιπαλόεσσαν ἀταρπὸν

733 Vulg. τρέπετο 736 Vulg. ὡς οἵγ' ἐμμεμαῶτε 738 ΔΕ FOIKOI 739 FIΣ v. Obſſ.

ſe conuerterit in eorum medio. — 733. τῶν δὲ τράπετο χρώς. *expalluerunt:* vt iam vidimus N, 279.

735—741. Progredientibus Achiuis qui ad caſtra cum Patrocli corpore recedunt, pugna inſequentium Troianorum per campos protracta cum incendio comparatur latius ſerpente.

737. ἠΰτε πῦρ ſcil. ἐντείνεται, increbeſcit; creſcit. — 739. τὸ δ' ἐπιβρέμει ἶς ἀνέμοιο. *ventus facit ignem fremere.* v. Obſſ. — 741. τοῖς ἐπήϊεν, a tergo inſectando proſequebatur.

742—752. Comparatione a iumentis petita declaratur et labor portantium corpus Patrocli et virtus reſiſtentium inſequentibus Troianis. κρατερὸν μένος ἀμφιβαλόντες. μένος non poteſt de onere dictum eſſe, ſed eſſe debet ipſorum mulorum; illi igitur onus tra-

ἢ δοκὸν, ἠὲ δόρυ μέγα νήϊον· ἐν δέ τε θυμὸς
τείρεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἱδρῷ, σπευδόντεσσιν·
ὣς οἵ γε μεμαῶτε νέκυν φέρον. αὐτὰρ ὄπισθεν
Αἴαντ' ἰσχανέτην, ὥςτε πρὼν ἰσχάνει ὕδωρ
ὑλήεις, πεδίοιο διαπρύσιον τετυχηκώς·
ὅστε καὶ ἰφθίμων ποταμῶν ἀλεγεινὰ ῥέεθρα
ἴσχει, ἄφαρ δέ τε πᾶσι ῥόον πεδίονδε τίθησι
πλάζων, οὐδέ τί μιν σθένει ῥηγνῦσι ῥέοντες·
ὣς αἰεὶ Αἴαντε μάχην ἀνέεργον ὀπίσσω

746 Vulg. οἵγ' ἐμμεμαῶτε 747 ὥσπερ 752 ΑΝΕϜΕΡΓΟΝ

hendo ſumma vi annituntur, robur ſuum intendunt, itaque ἀμφιβάλλουσι μένος aut ſibi, induunt, aſſumunt, robur ſuum, aut περιβάλλουσι μένος ipſi oneri portando, adhibent, περιλαμβάνουσι. Prius tamen convenit alteri loquendi formae, ἐπιειμένος ἀλκήν, H, 164 et al. ἀναιδείην A, 149. indutus, pro inſtructus, exerens. Ita ἀμφιβάλλειν, περιλαβεῖν χιτῶνα, σάκος, ergo et robur, μένος. cf. Obſſ.

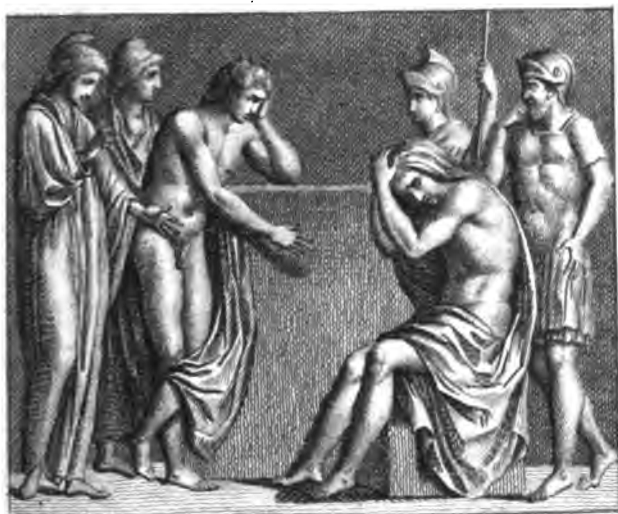
744. 5. ἐν δέ τε θυμὸς τείρεται αὐτοῖς σπεύδουσι. — 747. ὄπισθεν Αἴαντ' ἰσχανέτην ſcil. Τρῶας, quod ſequitur demum vſ. 752 μάχην ἀνέεργον Τρώων. — 748. πρὼν τετυχηκὼς (διὰ) πεδίοιο διαπρύσιον. per campum in longum ſpatium ductus, ſtans: h. e. extentus, procurrens, crepido, agger. v. Obſſ. — 750. πᾶσι (ῥεέθροις) ῥόον πεδίονδε. εἰς πεδίον, τίθησι, πλάζων ſc. αὐτὰ, faciens aquam exſpatiari in vicina loca plana. Situm locorum fingere licet apud animum non vno modo: dummodo cogites aquarum vim imbribus auctam de montium iugis in planitiem camporum delatam, et in curſu intra alveum pergentem, donec incidat in oppoſitam molem, quae aquas collectas vltra ripas exundare et per plana loca ſe explicare cogit.

Τρώων· οἱ δ' ἅμ' ἕποντο, δύω δ' ἐν τοῖσι μάλιστα,
Αἰνείας τ' Ἀγχισιάδης, καὶ φαίδιμος Ἕκτωρ.
τῶν δ' ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,
οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα
κίρκον, ὅ τε σμικρῇσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσιν·
ὣς ἄρ' ὑπ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι κοῦροι Ἀχαιῶν,
οὖλον κεκλήγοντες ἴσαν, λήθοντο δὲ χάρμης·
πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ πέσον περί τ' ἀμφί τε τάφρον,
φευγόντων Δαναῶν· πολέμου δ' οὐ γίγνετ' ἐρωή.

756 ΠΡΟ FΙΔΩΣΙ

753—761. Fugam tandem capessunt Achiui haud dubiam.

756. οὖλον κεκλήγοντες, sturni conspecto accipitre, οὖλον, ὀλεθρίως, tanquam instante sibi exitio; ac si iam morte teneantur; v. Obss. — 757. *Circus* accipitrum genus v. ibid. Erat quoque sup. Π, 582 in simili loco pro circo memoratus accipiter: ἴθυσεν δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικὼς ὠκεῖ, ὅς τε φόβησε κολοιούς τε ψῆράς τε.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Σ

ARGVMENTVM.

Reportatio corporis Patrocli in castra summam libri constituit. Interea dum Aiaces repellunt Troianos ne eos, qui Patrocli corpus portant, retardent, Antilochus ad Achillem nuntium de Patrocli morte perfert — 21. ille ingenti dolore furit — 35. audit mater Thetis et accurrit, doloris caussam rogat, ex eo audit — 93. dolet et ipsa, quod norat Patroclo caeso ipsi quoque filio mortem instare — 96. quo audito mortem saltem amici vl-

ciſci conſtituit Achilles — 126. Docet mater, cum amiſſis Patroclo ſpoliato armis, inermis in pugnam prodire nequeat, noua ſe ei arma allaturam eſſe a Vulcano fabricanda — 147. Appropinquantibus iam ad caſtra Achiuis inſtat tamen Hector, vt Patrocli corpore potiatur; donec, Iride monente, Achilli in animum venit, in vallum caſtrorum prodire et Troianos terrere, vt fugiant, Patrocli corpus in caſtra ducitur. Ita dies, cuius acta inde a libro XI (Λ.) narrata erant, occidit — 238.

Troianis, qui ante caſtra Achiuorum conſtiterant, concione habita, ſuadet Polydamas, vt in vrbem ſe recipiant et Achillem in pugnam poſtero die proditurum a muris pugnando auertant — 283. Contra Hector fortunae diei inſtandum ratus, altero die caſtra oppugnare conſtituit; aſſentientibus Troianis — 313. At Achilles luctui per noctem indulget, nec ſe humaturum eſſe Patroclum denuntiat, niſi Hectoris necem vltus fuerit; decernit ſimul XII captiuos e Troianis in eius funere immolare; interea captiuas corpus circumſtare lamentantes, nunc autem illud lauare, vngere et linteo obtegere iubet 355. Obiurgat Iupiter Iunonem propter rerum ſummam ab ea ſic adminiſtratam, vt Achilles iterum in pugnam prodeat — 368. Thetis interea Vulcanum adit, a Charite, inde ab ipſo Vulcano honorifice excepta, — 427. quid petitum veniat, exponit, — 462. Vulcanus promtam voluntatem oſtentans diſcedit in officinam, et armorum fabricam aggreditur; — 477. Inprimis in ſcuti fabrica et ſignis in eo expreſſis exponendis copioſus eſt poeta vsque ad libri extrema.

Deorum miniſterium non abeſt ab hoc libro. Vt taceam, quae in ornamentis ſunt, Mineruam augere clamorem Achillis et oris terrorem, 205. 217., auditis filii lamentis Thetis e mari progreſſa accurrit, filium cauſſam luctus rogat, et arma ſe ei eſſe curaturam promittit 35 — 147. Poſtea Thetidis aduentus in Olympo, ingreſſus in Vulcani aedes, preces Vulcano factae, deique facilitas in annuendo et armis fabricandis narratur

inde a 369. Haec ipsius actionis epicae partem constituunt. Praeter haec Iris a Iunone missa Achillem excitat, vt in vallum prodeat, et Troianos terreat 166—202. Interponitur quoque altercatio Iunonis et Iouis 356—368. in Olympo facta.

Ὣς οἱ μὲν μάρναντο δέμας πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἀντίλοχος δ' Ἀχιλῆϊ πόδας ταχὺς ἄγγελος ἦλθε.
τὸν δ' εὗρε προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ δὴ τετελεσμένα ἦεν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼ, τί τ' ἄρ' αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
νηυσὶν ἔπι κλονέονται ἀτυζόμενοι πεδίοιο;
μὴ δή μοι τελέσωσι θεοὶ κακὰ κήδεα θυμῷ,

5 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ v. Obss. s. ἄρ' ἔφη.
7 Vulg. ἐπικλονέονται.

1—21. Nuntium de Patroclo caeso ad Achillem perfert Antilochus.

7. Achiui κλονέονται διὰ τοῦ πεδίου, ἀτυζόμενοι, ἐπὶ νηυσίν. Sentiebat Achilles pugnae tumultum et spargi latius per campum et admoueri castris ac nauibus. — 8. μὴ δή μοι· auertant dii, ne euentum habeat, quod mihi mater e praedictione aliquando nuntiauit, fore, vt me viuente fortissimus Myrmidonum ad Troiam occumbat. Debuit hoc vaticinium coniunctum esse cum altero, quod acceperat Achilles, si claris factis cluere vellet, morte praematura ad Troiam esse occubiturum; accessit ergo hoc alterum: nec tamen id euenturum esse, nisi antea vidisset alium e Myrmidonibus fortissimum occidisse. Quatenus autem Patroclus, ipse Locrus, inter Myrmi-

ὥς ποτέ μοι μήτηρ διεπέφραδε, καί μοι ἔειπε,
Μυρμιδόνων τὸν ἄριστον, ἔτι ζώοντος ἐμεῖο,
χερσὶν ὑπὸ Τρώων λείψειν φάος Ἠελίοιο.
ἦ μάλα δὴ τέθνηκε Μενοιτίου ἄλκιμος υἱὸς,
σχέτλιος· ἦτ' ἐκέλευον, ἀπωσάμενον δήϊον πῦρ,
ἂψ ἐπὶ νῆας ἴμεν, μηδ' Ἕκτορι ἶφι μάχεσθαι.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθεν ἀγαυοῦ Νέστορος υἱὸς,
δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίην ἀλεγεινήν·
Ὤ μοι, Πηλέος υἱὲ δαΐφρονος, ἦ μάλα λυγρῆς
πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
κεῖται Πάτροκλος· νέκυος δὲ δὴ ἀμφὶ μάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἕκτωρ.
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,

9 ΕϜΕΙΠΕ 14 ϜΕΚΤΟΡΙ ϜΙΦΙ 16 ΤΟΦΡΑ ϜΟΙ

dones referri potuerit, quaeſitum eſt a veteribus. v. Obſſ. v. 10. — 12. *ἦ μάλα δὴ τέθνηκε.* Achilli de Patrocli virtute ita perſuaſum erat, vt eo viuo Achiuos verſus caſtra recedere poſſe haud crederet. — 13. *ἦτ' ἐκέλευον.* ſup. Π, 83 ſqq. — 17. Nuntiauit Antilochus caſum triſtiſſimum. — 19. *ἀγγελίη ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.* ipſa res quae nuntiatur. De artificio verſuum v. Obſſ.

22 — 35. Achillis dolor, miſeratio captiuarum, et Antilochi affectus, graphice omnia ſunt adumbrata. Achillis autem inſanus dolor exhibitus eſt ad ductum barbarorum hominum nullo in animi affectu ſibi temperantium, itaque efferatis quoque animis e dolore ſaeuientium; abiecto in terram corpore volutantur, manu puluerem corradunt, ſibi iniiciunt, vociferantur.

23. *κόνιν αἰθαλόεσσαν* aut

χεύατο κὰκ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον·
νεκταρέῳ δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
αὐτὸς δ' ἐν κονίῃσι μέγας μεγαλωστὶ τανυσθεὶς
κεῖτο, φίλῃσι δὲ χερσὶ κόμην ᾔσχυνε δαΐζων.
δμωαὶ δ', ἃς Ἀχιλεὺς ληΐσσατο, Πάτροκλός τε,
θυμὸν ἀκηχέμεναι μεγάλ' ἴαχον, ἐκ δὲ θύραζε
ἔδραμον ἀμφ' Ἀχιλῆα δαΐφρονα· χερσὶ δὲ πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο, λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης.
Ἀντίλοχος δ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο, δάκρυα λείβων,
χεῖρας ἔχων Ἀχιλῆος· ὁ δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ·
δείδιε γὰρ μὴ λαιμὸν ἀποτμήξειε σιδήρῳ.
σμερδαλέον δ' ᾤμωξεν· ἄκουσε δὲ πότνια μήτηρ,
ἡμένη ἐν βένθεσσιν ἁλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι,
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα· θεαὶ δέ μιν ἀμφαγέροντο
πᾶσαι, ὅσαι κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν·
ἔνθ' ἄρ' ἔην Γλαύκη τε, Θάλειά τε, Κυμοδόκη τε,
Νησαίη, Σπειώ τε, Θόη θ', Ἁλίη τε βοῶπις,
Κυμοθόη τε, καὶ Ἀκταίη, καὶ Λιμνώρεια,
καὶ Μελίτη, καὶ Ἴαιρα, καὶ Ἀμφιθόη, καὶ Ἀγαυή,
Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρουσά τε, Δυναμένη τε,

29 ΜΕΓΑ ϜΙϜΑΧΟΝ 31 ΓΥΙΑ ϜΕΚΑΣΤΗΣ

simpliciter puluerem atrum; aut cinere ex foco adstante et fuligine permistum. — 29. ἐκ δὲ θύραζε ἔδραμον. ergo in castris quoque captae mulieres thalamos suos ἐν κλισίαις, ab herili atrio remotos habuere. — 31. λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης genua labant: quippe subito exterritarum. — 33. ὁ δ' ἔστενε Achilles. δείδιε γὰρ vs. 34 Antilochus. At 35 ᾤμωξεν Achilles. v. Obss.

35—69. Mater auditis filii eiulatibus lamentata mari prodit, comitantibus Nereidibus. In fundo maris

Δεξαμένη τε, καὶ Ἀμφινόμη, καὶ Καλλιάνειρα,
Δωρὶς, καὶ Πανόπη, καὶ ἀγακλειτὴ Γαλάτεια,
Νημέρτης τε, καὶ Ἀψευδὴς, καὶ Καλλιάνασσα·
ἔνθα δ' ἔην Κλυμένη, Ἰάνειρά τε, καὶ Ἰάνασσα,
Μαῖρα, καὶ Ὠρείθυια, ἐϋπλόκαμός τ' Ἀμάθεια·
ἄλλαι θ', αἳ κατὰ βένθος ἁλὸς Νηρηΐδες ἦσαν.
τῶν δὲ καὶ ἀργύφεον πλῆτο σπέος· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
στήθεα πεπλήγοντο· Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο·
Κλῦτε, κασίγνηται Νηρηΐδες, ὄφρ' εὖ πᾶσαι
εἴδετ' ἀκούουσαι, ὅσ' ἐμῷ ἔνι κήδεα θυμῷ.
ὤ μοι ἐγὼ δειλὴ, ὤ μοι δυσαριστοτόκεια,
ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ τέκον υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος,
τὸν μὲν ἐγὼ θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἐπιπροέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,
Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,

46 ΚΑΛΛΙϜΑΝΑΣΣΑ 47 Vulg. ἔνθα δὲ ἦν. Bentl. ϝιάνειρα et ϝιάνασσα. 53 ϜΕΙΔΕΤ 56 ΕΡΝΕΙ ϜΙΣΟΣ 57 φυτὸν ϝὼς Bentl. 58 ΚΟΡΩΝΙΣΙ ϜΙΛΙΟΝ 60 ϜΟΙΚΑΔΕ

ſedes Nerei. v. ad A, 358. De enumeratione hac cf. dicta in Obſſ.

50. ἀργύφεον σπέος. *candens.* v. Obſſ. rupibus candentibus, μαρμαρέαις, ſeu topho, ſeu alio genere. — 51. Θέτις δ' ἐξῆρχε γόοιο alio modo quam in luctus ſollennibus v. c. inf. 316. Sed h. l. illa dolorem prodit geſtu, cum expoſitione rei coniuncto. — 55. ἥ τ' ἐπεὶ ἂρ — τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις. turbata prae

ἄχνυται, οὐδέ τί οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
ἀλλ' εἶμ', ὄφρα ἴδοιμι φίλον τέκος, ἠδ' ἐπακούσω,
ὅ ττι μιν ἵκετο πένθος, ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα.
Ὣς ἄρα φωνήσασα λίπε σπέος· αἱ δὲ σὺν αὐτῇ
δακρυόεσσαι ἴσαν, περὶ δέ σφισι κῦμα θαλάσσης
ῥήγνυτο· ταὶ δ', ὅτε δὴ Τροίην ἐρίβωλον ἵκοντο,
ἀκτὴν εἰσανέβαινον ἐπισχερὼ, ἔνθα θαμειαὶ
Μυρμιδόνων εἴρυντο νέες ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα.
τῷ δὲ βαρὺ στενάχοντι παρίστατο πότνια μήτηρ,
ὀξὺ δὲ κωκύσασα κάρη λάβε παιδὸς ἑοῖο·
καί ῥ' ὀλοφυρομένη, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε· τὰ μὲν δή τοι τετέλεσται
ἐκ Διὸς, ὡς ἄρα δὴ πρίν γ' εὔχεο, χεῖρας ἀνασχὼν,
πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι υἷας Ἀχαιῶν,

62 ΤΙ ϜΟΙ 63 ΟΦΡΑ ϜΙΔΟΙΜΙ vulg. ὄφρ' ἴδω τε 69 ϜΕΙΡΥΝΤΟ 70 Vulg. βαρυστενάχοντι 71 ΠΑΙΔΟΣ ϜΕϜΟΙΟ 72 ϜΕΠΕΑ 76 ΠΡΥΜΝΗΙΣΙ ϜΑΛΗΜΕΝΑΙ

dolore oratione. — 62. ὄφρα δέ μοι ζώει. hoc faltem de futuro tempore: inde ab iniuriae acceptae, ἀτιμίης, tempore. — 65. Comitantur Nymphae Thetidem tanquam forores maiorem natu. κῦμα περιεῤῥήγνυτό σφισι emergentibus ex maris fundo et natantibus per mare. — 70 fq. Iudicium et veritas naturae cum fimplicitate in fermonibus Thetidis et Achillis notari merentur. Ait illa: eueniffe ei, quae in votis habuerat, vt Achiuos poenitentia iniuriae incefferet, vltima paffos, poftquam Achilles ab iis difcefferat.

71. κάρη λάβε brachio ceruicem amplexa. — 76. πάντας ἐπὶ πρύμνῃσιν ἀλήμεναι. fugientes conglomerari; alibi κλονεῖσθαι. —

σεῦ ἐπιδευομένους, παθέειν τ' ἀεκήλια ἔργα.
Τὴν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ἄρ μοι Ὀλύμπιος ἐξετέλεσσεν·
ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος; τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων,
ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· τεύχεα δ' Ἕκτωρ
δῃώσας ἀπέδυσε πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι,
καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν, ἀγλαὰ δῶρα,
ἤματι τῷ, ὅτε σε βροτοῦ ἀνέρος ἔμβαλον εὐνῇ.
αἴθ' ὄφελες σὺ μὲν αὖθι μετ' ἀθανάτῃς ἁλίῃσι
ναίειν, Πηλεὺς δὲ θνητὴν ἀγαγέσθαι ἄκοιτιν.
νῦν δ', ἵνα καὶ σοὶ πένθος ἐνὶ φρεσὶ μυρίον εἴη,
παιδὸς ἀποφθιμένοιο· τὸν οὐχ ὑποδέξεαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντ'· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ θυμὸς ἀνώγει

77 ΑFΕΚΗΛΙΑ FΕΡΓΑ 80 FΗΔΟΣ 82 FΙΣΟΝ 83 ΘΑΥΜΑ FΙΔΕΣΘΑΙ 86 Vulg. ὡς 88 Vulg. μύριον 90 FΟΙΚΑΔΕ vulg. ἄνωγε

77. σεῦ ἐπιδευομένους, non modo *indigentes*, ἐπιδεεῖς, verum *desiderantes*, ποθοῦντας quod in votis habuerat: vt statim Α, 240 ἦ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται υἷας Ἀχαιῶν.

78—93. Achillis verba ad matrem moribus Achillis consentanea, impatientis, vt irae, ita nunc doloris ex luctu.

81. τὸν ἐγὼ — τὸν ἀπώλεσα, pro ὃν — τοῦτον. — 85. Arma Achillis a Peleo accepta, qui in nuptiis Thetidis a diis pro munere nuptiali ea acceperat; erant ergo ea διόςδοτα cf. sup. ad Ρ, 443. Apollod. III, 13, 5 f. — 88. Νῦν δ', sc. nunc autem Peleo mortali nupsisti et me mortalem peperisti, vt etiam ex filii morte dolorem maximum experireris. — 90. *quandoquidem taedet me vitae;* intolerabilis mihi vita est, *nisi Hectorem vltus fuero:* hoc autem quomodo perfi-

ζώειν, οὐδ' ἄνδρεσσι μετέμμεναι, αἴ κε μὴ Ἕκτωρ
πρῶτος ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃ,
Πατρόκλοιο δ' ἕλωρα Μενοιτιάδεω ἀποτίσῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θέτις καταδακρυχέουσα·
ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
Τὴν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι· ὁ μὲν μάλα τηλόθι πάτρης
ἔφθιτ'· ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι.

93 ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΔΕ ϜΕΛΩΡΑ 94 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

ceret, non habebat armis cum Patroclo ereptis. — 92. *πρῶτος*, *πρότερον* non ante cupiam viuere quam vltus Hectorem fuero. — 93. *ἕλωρα* — *ἀποτίσῃ*. poenam pro eo quod corpus Patrocli abiicere *ἕλωρ* praedam alitibus canibusque voluit. cf. Obſſ. — 95. 96. A matre monetur Achilles, Hectori caeſo non diu ipſum ſuperſtitem futurum. v. ad 10.

97—126. Nunc hoc ipſo audito, tanto magis vlciſcendi ſtudio incenditur Achilles; regnat haec cupido per totam orationem — iraſcitur ſibi quod ab armis receſſit, quod in contentionem cum Agamemnone deſcendit, — eleuat mortis fatum — portendit ſibi gloriam ex vltione, et voluptatem ex hoſtium luctu a ſe iis inferendo.

98. *αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ* — tantum abeſt, vt hoc, quod Hectore caeſo mortem mihi inſtare dixiſti, me deterreat, vt potius extemplo occumbere velim, quandoquidem amico meo ſuccurrere non potui, *οὐκ ἄρ' ἔμελλον*, qui longe a patria occubuit. *ἐμεῖο δὲ δῆσεν ἀρῆς ἀλκτῆρα γενέσθαι*, vſ. 100. vel pro *ἐδέησε*, me indiguit, me opus habuit, cui debueram auxilio venire; vel, qui me precatus

νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
οὐδέ τι Πατρόκλῳ γενόμην φάος, οὐδ' ἑτάροισι
τοῖς ἄλλοις, οἳ δὴ πολέες δάμεν Ἕκτορι δίῳ·
ἀλλ' ἧμαι παρὰ νηυσὶν ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης,
τοῖος ἐών, οἷος οὔτις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
ἐν πολέμῳ· ἀγορῇ δέ τ' ἀμείνονές εἰσι καὶ ἄλλοι.
ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι,
ὅς τε, πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο,
ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός·
ὡς ἐμὲ νῦν ἐχόλωσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
νῦν δ' εἶμ', ὄφρα φίλης κεφαλῆς ὀλετῆρα κιχείω
Ἕκτορα· Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε Κῆρα,

104 ΝΗΥΣΙ ϜΕΤΩΣΙΟΝ   111 ΕΧΟΛΩΣΕ ϜΑΝΑΞ

est vt vltor ei essem. v. Obss.

101. *νῦν δ', ἐπεὶ οὐ νέομαί γε* — deficit apodosis, vt sup. 88 post *νῦν δὲ*, et ante *ἐπεὶ* alibi, vt N, 68. quae ex mente Achillis est supplenda: At nunc mortem obire ardenter cupio; vita intolerabilis mihi est; quandoquidem. v. Obss.

102. *φάος*, tutela; vt saepe, salus. De vs. 106. v. Obss.

107. *ὡς ἔρις* imprecatio haec irae et contentionis praeclare accommodata est Achillis affectui; nisi enim haec fuisset, nec Patroclus exiisset sine Achille.

117. Mortem non recusat: quippe quae fortissimo

ὅσπερ φίλτατος ἔσκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι·
ἀλλά ἑ Μοῖρα δάμασσε καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης·
ὣς καὶ ἐγὼν, εἰ δή μοι ὁμοίη μοῖρα τέτυκται,
κείσομ', ἐπεί κε θάνω. νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην,
καί τινα Τρωϊάδων καὶ Δαρδανίδων βαθυκόλπων,
ἀμφοτέρῃσιν χερσὶ παρειάων ἁπαλάων
δάκρυ' ὀμορξαμένην, ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην·
γνοῖεν δ', ὡς δὴ δηρὸν ἐγὼ πολέμοιο πέπαυμαι.
μηδέ μ' ἔρυκε μάχης, φιλέουσά περ· οὐδέ με πείσεις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμον· οὐ κακόν ἐστι,

118 ΚΡΟΝΙΩΝΙ ϜΑΝΑΚΤΙ 119 ΑΛΛΑ ϜΕ

mortali, Herculi, ſubeunda fuit. Herculem itaque in deos receptum non norat Homerus: hoc ſaltem loco; nam alibi alia ſequi potuit, vt poeta. Sane in Odyſſ. Λ, 601. 2 in inferis eſt Herculis vmbra, εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι τέρπεται ἐν θαλίῃς, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. — 121. κείσομαι, ἐπεί κε θάνω. accipio ex ipſa re; ſe mortem contemnere ait: moriar, quandoquidem moriendum eſt. v. Obſſ. — 122. καί τινα Τρωιάδων — ἀδινὸν στοναχῆσαι ἐφείην, pro ἐφήσω. faciam multas Troianas matronas eiulare, orbas et viduas redditas. Nam ἐφιέναι τινὰ στοναχῇ, εἰς στοναχὴν, nunc eſt ἐφιέναι (ὡς) στοναχῆσαι. Fere vt A, 518 ὅτ' ἔμ' ἐχθοδοπῆσαι ἐφήσεις Ἥρῃ. Sic ἐνιέναι. vt I, 696 νῦν δ' αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας. — 125. γνοῖεν δ' ὡς δὴ δηρὸν — vtque intelligant me iterum praeliis intereſſe, me iterum arma ſumſiſſe. hoc declarat inuerſe: me diu a pugna abfuiſſe.

128 — 137. Mater admonet Achillem de armis Patrocli nece ei ereptis; promittitque ſe ei noua arma a Vulcano eſſe allaturam. Inde illa vſ. 147 ſqq. di-

τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον·
ἀλλά τοι ἔντεα καλὰ μετὰ Τρώεσσιν ἔχονται,
χάλκεα, μαρμαίροντα· τὰ μὲν κορυθαίολος Ἕκτωρ
αὐτὸς ἔχων ὤμοισιν ἀγάλλεται· οὐδέ ἑ φημὶ
δηρὸν ἐπαγλαϊεῖσθαι, ἐπεὶ φόνος ἐγγύθεν αὐτῷ.
ἀλλὰ σὺ μὲν μήπω καταδύσεο μῶλον Ἄρηος,
πρίν γ' ἐμὲ δεῦρ' ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδηαι.
ἠῶθεν γὰρ νεῦμαι, ἅμ' ἠελίῳ ἀνιόντι,
τεύχεα καλὰ φέρουσα παρ' Ἡφαίστοιο ἄνακτος.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τράπεθ' υἷος ἑοῖο·
καὶ στρεφθεῖσ', ἁλίῃσι κασιγνήτῃσι μετηύδα·
Ὑμεῖς μὲν νῦν δῦτε θαλάσσης εὐρέα κόλπον,
ὀψόμεναί τε γέρονθ' ἅλιον καὶ δώματα πατρὸς,
καί οἱ πάντ' ἀγορεύσατ'· ἐγὼ δ' ἐς μακρὸν Ὄλυμπον
εἶμι παρ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, αἴ κ' ἐθέλῃσιν
υἱεῖ ἐμῷ δόμεναι κλυτὰ τεύχεα παμφανόωντα.
Ὣς ἔφαθ'· αἱ δ' ὑπὸ κῦμα θαλάσσης αὐτίκ' ἔδυσαν.
ἡ δ' αὖτ' Οὔλυμπόνδε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα 146
ἤϊεν, ὄφρα φίλῳ παιδὶ κλυτὰ τεύχε' ἐνείκοι.

132 ΟΥΔΕ FΕ 135 ΕΝ ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΗΙΑΙ 137 ͰΗΦΑΙΣΤΟΙΟ FΑΝΑΚΤΟΣ 138 ͰΥΙΟΣ ͰΕFΟΙΟ 142 FΟΙ

missis Nereidibus ad Olympum contendit.

128. ναὶ δὴ ταῦτά γε, τέκνον, ἐτήτυμον. hoc pro adverbio: ταῦτα ἐτύμως εἶπες. οὐ κακόν ἐστιν ἀμυνέμεν. non improbandum; immo, praeclara res est, vlcisci. — 130. μετὰ Τρώεσσι. pro ἐν. παρά. vulgare, ὑπὸ Τρώων. — 133. ἀγλαϊεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς. — 136. νεῦμαι, ἐλεύσομαι. v. Obss. — 142. ἐς μ. Ὄλυμπον. Vulcani officina nunc in Olympo: v. inf. 370.

τὴν μὲν ἄρ' Οὔλυμπόνδε πόδες φέρον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
θεσπεσίῳ ἀλαλητῷ ὑφ' Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο
φεύγοντες, νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο.
οὐδέ κε Πάτροκλόν περ ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ
ἐκ βελέων ἐρύσαντο νέκυν, θεράποντ' Ἀχιλῆος·
αὖτις γὰρ δὴ τόν γε κίχον λαός τε καὶ ἵπποι,
Ἕκτωρ τε, Πριάμοιο πάϊς, φλογὶ εἴκελος ἀλκήν·
τρὶς μέν μιν μετόπισθε ποδῶν λάβε φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἑλκέμεναι μεμαὼς, μέγα δὲ Τρώεσσιν ὁμόκλα·
τρὶς δὲ δύ' Αἴαντες, θοῦριν ἐπιειμένοι ἀλκὴν,
νεκροῦ ἀπεστυφέλιξαν· ὁ δ' ἔμπεδον, ἀλκὶ πεποιθὼς,
ἄλλοτ' ἐπαΐξασκε κατὰ μόθον, ἄλλοτε δ' αὖτε
στάσκε μέγα ἰάχων· ὀπίσω δ' οὐ χάζετο πάμπαν.
ὡς δ' ἀπὸ σώματος οὔ τι λέοντ' αἴθωνα δύνανται
ποιμένες ἄγραυλοι μέγα πεινάοντα δίεσθαι·

152 FΕΡΥΣΑΝΤΟ 154 ΦΛΟΓΙ FΕΙΚΕΛΟΣ
157 ΕΠΙFΕΙΜΕΝΩ 160 ΜΕΓΑ FΙΑΧΩΝ

148—238. Patrocli corpore Troiani tantum non potiti Achillis vociferatione absterrentur. Et primo quidem 148—164 fuga Achivorum, tum pugna ſuper Patrocli corpore narratur. Eſt haec pars carminis in pulcerrimis. Finiendae huius diei pugnae modus erat inueniendus. Reducendus erat in medium Achilles; nec hoc fieri debuit niſi illuſtri aliquo et inſigni orſu. Ecce ſolo conſpectu et clamore fugat Troianos. Verum ex epica noſtri poetae ratione circumſpiciendum erat numinis miniſterium, quo res perpetraretur: nulla opportunior opera fuit, quam Iunonis.

151. *οὐδέ κε* — Sequitur apodoſis inf. 166. *εἰ μὴ* — 158. *ἀλκὶ πεποιθὼς robur exerendo*, vt iam aliquoties monitum.

ὣς ῥα τὸν οὐκ ἐδύναντο δύω Αἴαντε κορυστὰ,
Ἕκτορα Πριαμίδην, ἀπὸ νεκροῦ δειδίξασθαι.
καί νύ κεν εἴρυσσέν τε, καὶ ἄσπετον ἤρατο κῦδος,
εἰ μὴ Πηλείωνι ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἄγγελος ἦλθε θέουσ᾽ ἀπ᾽ Ὀλύμπου, θωρήσσεσθαι,
κρύβδα Διὸς, ἄλλων τε θεῶν· πρὸ γὰρ ἧκέ μιν Ἥρη·
ἀγχοῦ δ᾽ ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὄρσεο, Πηλείδη, πάντων ἐκπαγλότατ᾽ ἀνδρῶν·
Πατρόκλῳ ἐπάμυνον, οὗ εἵνεκα φύλοπις αἰνὴ
ἕστηκε πρὸ νεῶν· οἱ δ᾽ ἀλλήλους ὀλέκουσιν,
οἱ μὲν, ἀμυνόμενοι νέκυος πέρι τεθνειῶτος,
οἱ δὲ, ἐρύσσασθαι προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
Τρῶες ἐπιθύουσι· μάλιστα δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ,
ἑλκέμεναι μέμονε· κεφαλὴν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει
πῆξαι ἀνὰ σκολόπεσσι, ταμόνθ᾽ ἁπαλῆς ἀπὸ δειρῆς.
ἀλλ᾽ ἄνα, μηδ᾽ ἔτι κεῖσο· σέβας δέ σε θυμὸν ἱκέσθω,
Πάτροκλον Τρῳῇσι κυσὶ μέλπηθρα γενέσθαι·
σοὶ λώβη, αἴ κεν τι νέκυς ᾐσχυμμένος ἔλθῃ.
Τὴν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·

165 ΚΑΙ ΝΥ ΚΕ ϜΕΙΡΥΣΣΕ aut vt nos ſcribimus ϝείρυσσεν 166 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 169 ϜΕΠΕΑ 174 ϜΟΙ ΔΕ ϜΕΡΥΣΣΑΣΘΑΙ ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 176 ΔΕ ϜΕ

165—180. Iris ad Achillem miſſa, vt amici corpus ſeruet, hortatur. — 167. ἄγγελος ἦλθε θωρήσσεσθαι, pro ἤγγελλε θωρήσσεσθαι, vt ſe accingeret ad prodeundum. — 175. ἐπιθύουσι. ἐφορμῶσι vt ſaepe ἰθύειν v. c. modo P, 661 de leone. — 178. σέβας, αἰδὼς, εἰςικέσθω θυμόν σου. pudori tibi duc, ideoque *prohibe*, ne Patrocli corpus proiiciatur, et a canibus distraha-

Ἶρι θεὰ, τίς γάρ σε θεῶν ἐμοὶ ἄγγελον ἧκε;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
Ἥρη με προέηκε, Διὸς κυδρὴ παράκοιτις·
οὐδ' οἶδε Κρονίδης ὑψίζυγος, οὐδέ τις ἄλλος
ἀθανάτων, οἳ Ὄλυμπον ἀγάννιφον ἀμφινέμονται.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
πῶς τ' ἄρ' ἴω μετὰ μῶλον; ἔχουσι δὲ τεύχε' ἐκεῖνοι·
μήτηρ δ' οὔ με φίλη πρίν γ' εἴα θωρήσσεσθαι,
πρίν γ' αὐτὴν ἐλθοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι·
στεῦτο γὰρ Ἡφαίστοιο πάρ' οἰσέμεν ἔντεα καλά.
ἄλλου δ' οὔ τευ οἶδα, τεῦ ἂν κλυτὰ τεύχεα δύω,
εἰ μὴ Αἴαντός γε σάκος Τελαμωνιάδαο.
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὅγ', ἔλπομ', ἐνὶ πρώτοισιν ὁμιλεῖ,
ἔγχεϊ δηϊόων περὶ Πατρόκλοιο θανόντος.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις·
εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅ τοι κλυτὰ τεύχε' ἔχονται·
ἀλλ' αὔτως ἐπὶ τάφρον ἰὼν, Τρώεσσι φάνηθι,
αἴ κέ σ' ὑποδδείσαντες ἀπόσχωνται πολέμοιο
Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν
τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο.

182 FIPI 183 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ ΩΚΕΑ FIPIΣ 185 ΟΥ FΟΙΔΕ 190 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΩΜΑΙ 192 FΟΙΔΑ vulg. οὐ θὴν οἶδα 194 ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ FΕΛΠΟΜ ΕΝΙ 196 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ — ΩΚΕΑ FIPIΣ 197 FΙΔΜΕΝ

tur. — 191. στεῦτο, *pollicita est*, vt iam alibi vidimus. v. Obss.

196—201. Iris suggerit consilium adspectu et vociferatione deterrendi Achivos; quod Achilles exsequitur —221.

198. αὔτως *quo habitu es;* nullis armis sumtis. — αἴ κε *vt.* — 201. ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις (ἀπὸ) πολέμοιο.

Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς ὦρτο Διῒ φίλος· ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
ὤμοις ἰφθίμοισι βάλ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν·
ἀμφὶ δέ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔστεφε δῖα θεάων
χρύσεον, ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν.

202 ϜΕΙΠΟΥΣ — ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 205 ΔΕ ϜΟΙ

τῆς μάχης (εἴη ἄν, γένηται ἄν.) cf. Obſſ. — 203. Locus, quod iam ad vſ. 148 monui, vt in carminis argumento eminentior; ſpectat enim res nunc ad exitum; ita ornatiſſimus de Achille in pugnam prodeunte, et magno ingenio dignus. Qui naturalis eſſe, et Troianos inuadere, debuit terror ex adſpectu hominis irati, terribilis ardentibus oculis, tum ex clamore ac minis, eximie augetur phantaſmatibus epicis: aegide, qua terrent dii, inſtruit Achillem Minerua, nube cingit caput, intermicante flamma, tanquam e nube fulmine. Iram, et ex ea ductum terrorem, iam declaratum ſic vidimus in Apolline A, 47 ſq. Simili modo O, 307 exercitum Troianum praecedebat Apollo εἱμένος ὤμοιιν νεφέλην. ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν, δεινήν, a Vulcano fabrefactam Ioui εἰς φόβον ἀνδρῶν. — 204. αἰγίδα nunc de clipeo accipere praeſtat, v. ad B, 448 et E, 738 et quidem fimbriato, vt tanto magis perſtringerentur oculi fulgore aerearum laminarum. — 205. 6. νέφος χρύσεον, quod eſſe ſolet, quoties nubes caliginoſa radiis ſolis fulgidis in ora extrema eſt circumdata, emicantibus ſubinde ex media nube fulguribus, cum quibus crebros truculentorum oculorum motus, capite verſo, comparari puta. Verbo eſt flammeus obtutus hominis irati. — 206. ἐκ δ' αὐτοῦ ſcil. τοῦ νέφους dea δαῖε φλόγα fecit emicare, emiſit flammam: vt E, 5 Minerua Diomedi: δαῖέ οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ, ἀστέρ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον — τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε

ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστεος αἰθέρ' ἵκηται
τηλόθεν ἐκ νήσου, τὴν δήϊοι ἀμφὶ μάχονται,
οἵτε πανημέριοι στυγερῷ κρίνωνται Ἄρηϊ
ἄστεος ἐκ σφετέρου· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι, ὑψόσε δ' αὐγὴ
γίγνεται αἴσσουσα, περικτιόνεσσιν ἰδέσθαι,
αἴ κεν πως σὺν νηυσὶν ἄρεως ἀλκτῆρες ἵκωνται·
ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε.
στῆ δ', ἐπὶ τάφρον ἰὼν ἀπὸ τείχεος· οὐδ' ἐς Ἀχαιοὺς
μίσγετο· μητρὸς γὰρ πυκινὴν ὠπίζετ' ἐφετμήν.
ἔνθα στὰς ἤϋσ'· ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
φθέγξατ'· ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ὦρσε κυδοιμόν.

207 ΕΚ ϜΑΣΤΕΟΣ 209 Vulg. κρίνονται. 210 ϜΑΣΤΕΟΣ 212 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ ϜΙΔΕΣΘΑΙ

καὶ ὤμων ad q. loc. v. Not. et Obss. ibi galea et thorax ex aere fulgenti locum phantasmati dabat; nunc numen deae, sua vi, per aegidem et nubem.

207—214. Comparantur fulgura e nube Achillis caput innoluente cum flamma, noctu visa, vrbis obsessae, pro signo edita, vt auxilium submittatur a sociis et amicis; insula memoratur, vt sunt in mari Aegaeo vicinae sibi et propinquae Cyclades et Sporades. Iunctura autem loci haec est: ὡς δὲ — ἅμα ἠελίῳ καταδύντι πυρσοί τε φλεγέθουσιν ἐπήτριμοι etc. ὡς ἀπ' Ἀχιλλῆος κεφαλῆς σέλας αἰθέρ' ἵκανε. — 209. οἵ τε πανημέριοι debent intelligi oppidani, qui interdiu pugnant de muris, ἄστεος ἐκ σφετέρου. — 211. πυρσοί τε φλεγέθουσιν, ardent ignes incensi, h. e. oppidani incendunt ignes ex alto, ἐπήτριμοι, ἐφεξῆς, deinceps plures. — 213. Ἄρεως ἀλκτῆρες h. l. qui hostem obsidentem cogunt obsidionem soluere. Ἄρης pro bello, pugna, ergo et obsidio. — 215. στῆ, ἰὼν ἐπὶ τάφρον ἀπὸ τείχεος. de

ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνὴ, ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ
ἄστυ περιπλομένων δηίων ὑπὸ θυμοραϊστέων·
ὣς τότ' ἀριζήλη φωνὴ γένετ' Αἰακίδαο.
οἱ δ' ὡς οὖν ἄϊον ὄπα χάλκεον Αἰακίδαο,
πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ καλλίτριχες ἵπποι
ἂψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ.
ἡνίοχοι δ' ἔκπληγεν, ἐπεὶ ἴδον ἀκάματον πῦρ
δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς μεγαθύμου Πηλείωνος
δαιόμενον· τὸ δὲ δαῖε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
τρὶς μὲν ὑπὲρ τάφρου μεγάλ' ἴαχε δῖος Ἀχιλλεύς·
τρὶς δὲ κυκήθησαν Τρῶες κλειτοί τ' ἐπίκουροι.
ἔνθα δὲ καὶ τότ' ὄλοντο δυώδεκα φῶτες ἄριστοι

219 ϜΟΤΕ ϜΙΑΧΕ 220 ϜΑΣΤΥ 225 ϜΙΔΟΝ 227 Vulg. τὸ δ' ἔδαιε. 228 ΜΕΓΑ ϜΙΑΧΕ 229 Vulg. τρὶς δ' ἐκυκήθησαν

vallo degressus ad fossam, stetit; στῆ ἰὼν saepe sic iunctum. v. Obss.

219—231. Narratio de effectu conspectus Achillis, et vociferationis auditae mirifice instructa est comparatione eaque ornatissima.

219. ὡς δ' ὅτ' ἀριζήλη φωνὴ scil. γίνεται, exoritur sonus tubae, late auditur clangor, ὅτε σάλπιγξ ἴαχεν ὑπὸ δηΐων, pro ὅτε ἐσαλπίζετο ὑπὸ τῶν δηΐων, cum ab hostibus signum tuba datur; tum ὑπὸ δηΐων πελομένων περὶ ἄστυ, κυκλούντων τὸ ἄστυ. — 224. ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ, κακὰ, praesentiebant cladem nunc futuram *equi*; nam opp. ἡνίοχοι. — 225. potest iungi πῦρ — δεινὸν δαιόμενον, pro δεινῶς. τὸ δὲ δαῖεν Ἀθήνη, ex nube, vt vs. 206 vidimus; fecit ardere flammam, excitauit, dea. — 228. ὑπὲρ τάφρου, adstans fossae vocem emisit supra fossam versus Troianos irruentes ad castra. — 229. ἐκυκήθησαν, ἐταράχθησαν.

ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἀσπασίως Πάτροκλον ὑπ' ἐκ βελέων ἐρύσαντες,
κάτθεσαν ἐν λεχέεσσι· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι
μυρόμενοι· μετὰ δέ σφι ποδώκης εἵπετ' Ἀχιλλεύς,
δάκρυα θερμὰ χέων, ἐπεὶ εἴσιδε πιστὸν ἑταῖρον
κείμενον ἐν φέρτρῳ, δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
τόν ῥ' ἤτοι μὲν ἔπεμπε σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν
ἐς πόλεμον, οὐδ' αὖτις ἐδέξατο νοστήσαντα.
Ἠέλιον δ' ἀκάμαντα βοῶπις πότνια Ἥρη
πέμψεν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοὰς ἀέκοντα νέεσθαι·
Ἠέλιος μὲν ἔδυ, παύσαντο δὲ δῖοι Ἀχαιοὶ
φυλόπιδος κρατερῆς καὶ ὁμοιΐου πολέμοιο.
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν, ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης
χωρήσαντες, ἔλυσαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέροντο, πάρος δόρποιο μέδεσθαι·

232 FΕΡΥΣΑΝΤΕΣ 236 Vulg. φερέτρῳ 239 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 240 ΑFΕΚΟΝΤΑ 242 forte ὁμοιϊόφι πτολέμοιο

— 231. ἀμφὶ σφοῖς ὀχέεσσι καὶ ἔγχεσι. pro διὰ, ſuis curribus et haſtis impediti et transfixi perierunt in turba tumultuantium. v. Obſſ.

231—238. Patroclum intra caſtra tandem receptum, feretro portant ad tentorium, comitante corpus Achille.

239—242. Nox pugnae interuenit. De Iunonis hac in re opera v. Obſſ.

243—283. Receptu e pugna facto Troiani nouitate rei conſternati ſtatim in concionem conueniunt; Polydamas argumentis a poſſibili, a neceſſario, et ab vtili petitis, prudenter ſuadet, vt ſe in vrbem recipiant et, a muris propugnando, auertant Achillem, quem poſtridie in pugnam proditurum eſſe ominatur.

245. ἐς δ' ἀγορὴν ἀγέ-

ὀρθῶν δ' ἑσταότων ἀγορὴ γένετ', οὐδέ τις ἔτλη
ἕζεσθαι· πάντας γὰρ ἔχε τρόμος, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τοῖσι δὲ Πουλυδάμας πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
Πανθοίδης· ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω·
Ἕκτορι δ' ἦεν ἑταῖρος, ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο·
ἀλλ' ὁ μὲν ἂρ μύθοισιν, ὁ δ' ἔγχεϊ πολλὸν ἐνίκα·
ὅς σφιν ἐϋφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἀμφὶ μάλα φράζεσθε, φίλοι· κέλομαι γὰρ ἔγωγε
ἄστυδε νῦν ἰέναι, μὴ μίμνειν Ἠῶ δῖαν
ἐν πεδίῳ παρὰ νηυσίν· ἑκὰς δ' ἀπὸ τείχεος εἰμέν.
ὄφρα μὲν οὗτος ἀνὴρ Ἀγαμέμνονι μήνιε δίῳ,
τόφρα δὲ ῥηΐτεροι πολεμίζειν ἦσαν Ἀχαιοί.
χαίρεσκον γὰρ ἔγωγε θοῇς ἐπὶ νηυσὶν ἰαύων,
ἐλπόμενος νῆας αἱρησέμεν ἀμφιελίσσας·
νῦν δ' αἰνῶς δείδοικα ποδώκεα Πηλείωνα·
οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐκ ἐθελήσει
μίμνειν ἐν πεδίῳ, ὅθι περ Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ

253 ΜΕΤΕFΕΙΠΕ 255 FΑΣΤΥ 256 ΝΗΥΣΙ FΕΚΑΣ 260 FΕΛΠΟΜΕΝΟΣ — ΑΜΦΙFΕΛΙΣΣΑΣ. vulg. νῆάς γ'

ρoντo, πρὶν — Còncio e veſtigio, ſtatim poſt receptum in campum, habita, a confluentibus, nec conuocata; tam cupidi erant audiendi, quid in re noua factu opus eſſet et quid eſſet conſultum. — 248. μάχης δ' ἐπέπαυτ' ſermone antiquo, pro, ἐξεφάνη ὁ πρὶν πεπαυμένος, vel ὃς πρὶν ἐπέπαυτο. — 250. ὁ γὰρ οἶος ὅρα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. eſſe ex antiquo ſermone prudentiae declarationem, vidimus iam ad A, 343 — ἰῇ δ' ἐν νυκτὶ γένοντο alter ab Hecuba Priamo, Polydamas autem Panthoo a Pronome, Clytii ſilia: Schol. br. ad M,

ἐν μέσῳ ἀμφότεροι μένος Ἄρηος δατέονται,
ἀλλὰ περὶ πτόλιός τε μαχήσεται, ἠδὲ γυναικῶν.
ἀλλ' ἴομεν προτὶ ἄστυ, πίθεσθέ μοι, ὧδε γὰρ ἔσται·
νῦν μὲν νὺξ ἀπέπαυσε ποδώκεα Πηλείωνα
ἀμβροσίη· εἰ δ' ἄμμε κιχήσεται ἐνθάδ' ἐόντας
αὔριον ὁρμηθεὶς σὺν τεύχεσιν, εὖ νύ τις αὐτὸν
γνώσεται· ἀσπασίως γὰρ ἀφίξεται Ἴλιον ἱρὴν,
ὅς κε φύγῃ· πολλοὺς δὲ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
Τρώων· αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο.
εἰ δ' ἂν ἐμοῖς ἐπέεσσι πιθώμεθα, κηδόμενοί περ,
νύκτα μὲν εἰν ἀγορῇ σθένος ἕξομεν, ἄστυ δὲ πύργοι,

266 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ 270 ΑΦΙΞΕΤΑΙ ϜΙΛΙΟΝ v. Obſſ. 273 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 274 ϜΕΞΟΜΕΝ ϜΑΣΤΥ v. Obſſ.

231. — 264. μένος Ἄρηος δατέονται. primo μένος Ἄρηος eſt pro Ἄρης, et hic pro πόλεμος, μάχη. δατεῖσθαι μάχην, partiri pugnam, quatenus duo vel plures inuicem et mutuo ictus et vulnera ſibi inferunt, dum manus conſerunt. ἐν μέσῳ ſeu πεδίου, ſeu ἐν μεταιχμίῳ, interuallo inter vtramque aciem, quo πρόμαχοι procurrunt; hoc praefero. — 265. περὶ πτόλιος ἠδὲ γυναικῶν, (mox vſ. 279 περὶ τείχεος) pugnant alias obſeſſi, nunc qui obſident, vt vrbe et mulieribus potiantur. v. Obſſ. — 266. ὧδε γὰρ ἔσται pro ἔστω. vt ſolent futura pro imperatiuo adhiberi. ſic faciendum, factu opus eſt. — 272. αἲ γὰρ δή μοι ἀπ' οὔατος ὧδε γένοιτο. ne vnquam hoc auditum ad aures meas accidat. v. Obſſ. — 274. Polydamas ſuadet copias intra muros ſub armis pernoctare, et altero die per muros distribui, et ex iis Achiuorum adorientium impetum ſuſtinere. νύκτα, διὰ νύκτα. σθένος ἕξομεν, vel, robur recuperabimus, reficiemus nos; vel, copias in agmine, ſub armis, continebimus; vt σθένος ſit nove dictum,

ὑψηλαί τε πύλαι, σανίδες τ' ἐπὶ τῇς ἀραρυῖαι
μακραὶ, ἐΰξεστοι, ἐζευγμέναι εἰρύσσονται.
πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
στησόμεθ' ἀν πύργους· τῷ δ' ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσιν,
ἐλθὼν ἐκ νηῶν περὶ τείχεος ἄμμι μάχεσθαι.
ἂψ πάλιν εἶσ' ἐπὶ νῆας, ἐπεί κ' ἐριαύχενας ἵππους
παντοίου δρόμου ἄσῃ ὑπὸ πτόλιν ἠλασκάζων.
εἴσω δ' οὔ μιν θυμὸς ἐφορμηθῆναι ἐάσει,
οὐδέ ποτ' ἐκπέρσει· πρίν μιν κύνες ἀργοὶ ἔδονται.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πουλυδάμα, σὺ μὲν οὐκ ἔτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις,
ὃς κέλεαι κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι αὖτις ἰόντας.

278 Vulg. ἀμπύργους. 284 FΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ 286 ΚΑΤΑ FΑΣΤΥ FΑΛΗΜΕΝΑΙ

exercitus. v. Obſſ. ἐν ἀγορῇ, intra vrbem. v. Obſſ. — 275. πύλαι σανίδες τε. vt ſemper ap. Homerum, πύλαι eſt apertura, σανίδες ipſae fores — ἐζευγμένοι, fores iunctae, valuis obductis obice ſeu peſſulo, trabe ſeu vna ſeu duabus invicem e pariete immiſſis. — 278. τῷ δ' ἄλγιον ſcil. ἔσται, vt vſ. 306. — 280. ἂψ πάλιν εἶσι pro εἴσεται. ἵππους παντοίου δρόμου ἄσῃ. vbi diſcurſu vario ac multiplici circa muros incaſſum equos defatigauerit. v. Obſſ. — 282. θυμὸς οὐκ ἐάσει. nunc dictum θυμὸς de animi ac virtutis defectu et abſentia; non facient hoc, quia non audebunt, non ſatis animi habebunt: Solent enim nomina in communi ſermone interdum ſic adhiberi: non admittet facere hoc animus non ſatis firmus et fidens.

284—309. Polydamantem grauiter obiurgat Hector, quod iterum includi vult Troianos muris, quo bellum protrahatur; eſſe potius hic, vbi excubant, nocte exacta, craſtino die pugnandum; nec ſe detrectare congreſſum cum Achille.

286. κατὰ ἄστυ ἀλήμεναι,

ἦ οὔπω κεκόρησθε ἐελμένοι ἔνδοθι πύργων;
πρὶν μὲν γὰρ Πριάμοιο πόλιν μέροπες ἄνθρωποι
πάντες μυθέσκοντο πολύχρυσον, πολύχαλκον·
νῦν δὲ δὴ ἐξαπόλωλε δόμων κειμήλια καλά·
πολλὰ δὲ δὴ Φρυγίην καὶ Μηονίην ἐρατεινὴν
κτήματα περνάμεν' ἵκει, ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς.
νῦν δ' ὅτε πέρ μοι ἔδωκε Κρόνου πάϊς ἀγκυλομήτεω
κῦδος ἀρέσθ' ἐπὶ νηυσὶ, θαλάσσῃ τ' ἔλσαι Ἀχαιούς,

287 ΚΕΚΟΡΗΣΘΕ ϜΕϜΕΛΜΕΝΟΙ 294 ΘΑΛΑΣΣΗΙ Τ ϜΕΛΣΑΙ. v. Obſſ.

ἀλῆναι, ἀλίζεσθαι, includi intra muros. Omni autem ſuperiore tempore intra vrbem ſe continuerant Troiani, vsque ad Jliados initium. cf. E, 788 ſq. I, 352 ſq. — 287. ἦ οὔπω κεκόρησθε. cuius tamen conſilii noxam malo veſtro iam ſatis experti eſtis; omnibus enim opibus et copiis ea res vos exhauſit. — 288. πρὶν μὲν γάρ. Jlium olim propter opulentiam inclutum fuiſſe, videramus I, 401 ſq. — 290. attriti erant Troiani belli neceſſitatibus et ſociis alendis: ſup. P, 225 ſq. cum interea ager in Achiuorum poteſtate haberetur nec coli poſſet. Apparet autem ex his vrbem obſeſſam non ita circumdatam fuiſſe ab hoſtibus, quo minus in vrbem commeatus inferri poſſet; ſcilicet a parte orientali, per iuga Idae: quod docet locorum ſitus: cum Achiui tantum loca inde a mari occupaſſent. Ne rudiora quidem oppugnandarum vrbium elementa adhuc tenebant Achiui. — 291. 2. habemus hic exemplum commerciorum cum vicinis populis ad commeatum parandum permutatione τῶν κειμηλίων. περνάω et πέρνημι eſt proprie τὸ περᾶν, ἐξάγεσθαι, etſi per πιπράσκεσθαι redditur: quod, de emtione dictum, ab illa aetate erat alienum. — ἐπεὶ μέγας ὠδύσατο Ζεύς. h. e. quando bellum nobis illatum eſt; ex nota vulgi opinione, inprimis priſcorum hominum, mala belli

νήπιε, μηκέτι ταῦτα νοήματα φαῖν' ἐνὶ δήμῳ.
οὐ γάρ τις Τρώων ἐπιπείσεται· οὐ γὰρ ἐάσω.
ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
νῦν μὲν δόρπον ἕλεσθε, κατὰ στρατὸν, ἐν τελέεσσι,
καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος·
Τρώων δ' ὃς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει,
συλλέξας, λαοῖσι δότω καταδημοβορῆσαι,
τῶν τινα βέλτερόν ἐστιν ἐπαυρέμεν, ἤπερ Ἀχαιούς.
πρωῒ δ' ὑπηοῖοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὀξὺν Ἄρηα.
εἰ δ' ἐτεὸν παρὰ ναῦφιν ἀνέστη δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἄλγιον, αἴ κ' ἐθέλῃσι, τῷ ἔσσεται· οὔ μιν ἔγωγε
φεύξομαι ἐκ πολέμοιο δυσηχέος, ἀλλὰ μάλ' ἄντην
στήσομαι, ἤ κε φέρῃσι μέγα κράτος, ἤ κε φεροίμην.

297 ΕΓΩ ϜΕΙΠΩ 299 ΕΓΡΗΓΟΡΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ

repetendi a numinis ira. cf. vſ. 311. — 298. *ἐν τελέεσσι, ἐν τάγμασι.* in ordinibus ſtantes: vti iam vidimus idem hoc Η, 380. Λ, 729.

300. 1. 2. *Τρώων δ' ὃς κτεάτεσσιν ὑπερφιάλως ἀνιάζει.* videntur per ſarcaſmum dicta eſſe in Polydamantem eiusque conſilium recipiendi ſe intra moenia, quaſi illud a cura tuendarum fortunarum profectum ſit, ne in hoſtium poteſtatem eae veniant: *ὁ κτεάτεσσιν ἀνιάζων, ἀνιώμενος, ὑπὲρ κτεάτων,* ne ſcilicet vrbe capta in hoſtium manus veniant, et qui propterea a muris vrbem tueri vult; ſi itaque aliquis hac ſollicitudine tenetur, is praeueniat hoſtem, diſtribuendo bona inter ciues, ad inopiam eorum leuandam. In ſarcaſmis non nimis ſubtiles eſſe ſolent homines in rerum et ſententiarum comparatione. — 304. *νηυσὶν ἔπι,* caſtra iterum aggredi vult Hector. — 308. *ἤ κε φέρῃσι μέγα*

ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
Ὣς Ἕκτωρ ἀγόρευ᾽· ἐπὶ δὲ Τρῶες κελάδησαν,
νήπιοι· ἐκ γάρ σφεων φρένας εἵλετο Παλλὰς Ἀθήνη·
Ἕκτορι μὲν γὰρ ἐπῄνησαν κακὰ μητιόωντι,
Πουλυδάμαντι δ᾽ ἄρ᾽ οὔ τις, ὃς ἐσθλὴν φράζετο βουλήν.
δόρπον ἔπειθ᾽ εἵλοντο κατὰ στρατόν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
παννύχιοι Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ᾽ ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου,
πυκνὰ μάλα στενάχων· ὥς τε λῖς ἠϋγένειος,
ᾧ ῥά θ᾽ ὑπὸ σκύμνους ἐλαφηβόλος ἁρπάσῃ ἀνὴρ
ὕλης ἐκ πυκινῆς· ὁ δέ τ᾽ ἄχνυται ὕστερος ἐλθών·
πολλὰ δέ τ᾽ ἄγκε᾽ ἐπῆλθε μετ᾽ ἀνέρος ἴχνι᾽ ἐρευνῶν,

κράτος ἦ κε φεροίμην. ſiue ille victoriam auferat, ſiue ego obtinuero. v. Obſſ. — 309. ξυνὸς Ἐνυάλιος. communis eſt belli fortuna; eaque etiam ei, qui ad occidendum alium egreſſus erat, caedem interdum parare ſolet. de verbis v. Obſſ.

310—314. Hectoris iuſſu ſub dio pernoctant Troiani. Verſamur iterum in rerum, et in carminis, cardine. Si in vrbem ſe recipiebant Troiani, actum erat de tota Jliade. v. Obſſ. ad vſ. 311.

314—355. Achillis lamenta de Patrocli morte, cum cura cadaueris.

314. Ἀχαιοὶ ſunt h. l. Myrmidones, qui cum Achille erant. — 316. ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο. exemplo ſuo praeiuit Achilles, luctumque et lamenta aliorum mouit: v. Obſſ. ad h. v. ἁδινὸς lamenta continua deſignat, ſeu crebra. — 317. χεῖρας ἀνδροφόνους, ſuas, ἐπιθέμενος στήθεσσιν ἑταίρου, attingendo, nihil amplius. v. Obſſ.

318. ὥς τε λῖς ἠϋγένειος. ingemiſcere fertur leaena rugitu ſuo, cum ablatos ſibi ſe abſente animaduertit catulos. — 321. πολλὰ δέ τ᾽ ἄγκεα. multas conualles pererrat μετερευνῶν ἴχνια

εἴ ποθεν ἐξεύροι· μάλα γὰρ δριμὺς χόλος αἱρεῖ.
ὣς ὁ βαρὺ στενάχων μετεφώνεε Μυρμιδόνεσσιν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ,
θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισι·
φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα, λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεῦσαι
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ· ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ νοστήσαντα
δέξεται ἐν μεγάροισι γέρων ἱππηλάτα Πηλεύς,
οὐδὲ Θέτις μήτηρ, ἀλλ' αὐτοῦ γαῖα καθέξει.
νῦν δ' ἐπεὶ οὖν, Πάτροκλε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
τεύχεα καὶ κεφαλὴν μεγαθύμου σεῖο φονῆος·
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσω

324 ϜΑΛΙΟΝ ϜΕΠΟΣ 326 ΔΕ ϜΟΙ 327 ϜΙΛΙΟΝ 330 Vulg. οὐδέ με

ἀνδρὸς, venatoris. — 324. ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον. Ad miſerationem faciunt haec, non ex poetae, ſed ex ipſius Achillis, ore, pronuntiata, memoratione eorum, quae ſperata aliter ceciderant: qui locus omnino ad miſerationem eſt efficax, propter comparationem fortunae et viciſſitudinem. Menoetium Opunte oriundum vidimus iam, et videbimus diſertius Ψ, 85 ſq. Conf. Notam ad Λ, 764. et ſup. Obſſ. ad Σ, 10. — 329. γαῖαν ἐρεύθειν ſcil. αἵματι. φοινίξαι. — 333. σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν, εἴσομαι. — 334. οὔ σε πρὶν κτεριῶ. exſequitur haec inf. Ψ, 20 ſq. — 336. δώδεκα δὲ πρ. inferiarum loco: in homine tamen ſaeuo hoc cum reſpectu, vt vita Patrocli compenſaretur duodecim aliorum vita. Immanitatem ipſe poeta incuſat Ψ, 175.

Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
τόφρα δέ μοι παρὰ νηυσὶ κορωνίσι κείσεαι αὔτως·
ἀμφὶ δὲ σὲ Τρωαὶ καὶ Δαρδανίδες βαθύκολποι
κλαύσονται, νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσαι·
τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα βίηφί τε δουρί τε μακρῷ,
πιείρας πέρθοντε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων.
Ὣς εἰπὼν, ἑτάροισιν ἐκέκλετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα τάχιστα
Πάτροκλον λούσειαν ἄπο βρότον αἱματόεντα.
οἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἵστασαν ἐν πυρὶ κηλέῳ,
ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχεαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἑλόντες·
γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.

343 ϜΕΙΠΩΝ

176. — 337. *σέθεν κταμένοιο χολωθείς.* h. e. ad explendam iram et vindictam. — 338. *κείσεαι αὔτως.* ſic vt es.

339—342. Videmus hic et inf. Ω, 664 ritum barbarorum populorum eiulandi et lamentandi aſſidendo cadaueri per plures dies et noctes. Maxime cura ea erat mulierum, h. l. captivarum. Ita ſatis habebatur, lamenta fieri: quo ſenſu et affectu, non quaerebatur. Manſit tamen mos etiam per vitae cultioris tempora, vt Athenis, et Romae per praeficas. — 341. *τὰς αὐτοὶ καμόμεσθα,* parauimus multis aerumnis toleratis. — 342. *πέρθοντε πόλεις* circumferendis armis per oppida Jlio vicina: I, 328. 329.

343 ſq. Exponitur cura cadaueris abluendi et veſtibus operiendi. Locus eſt ex iis, qui tantum in priſco poeta placere poſſunt, res tenues ſigillatim et copioſe enarrante; iuvat audire vitae priſcae ſimplicitatem narratam ab homine earum rerum teſte. — 347. *δαῖον ἑλόντες, εἷλον καὶ ἔδαιον,* antiqua copia. ligna incenderunt. —

αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ,
καὶ τότε δὴ λοῦσάν τε, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ·
ἐν δ' ὠτειλὰς πλῆσαν ἀλείφατος ἐννεώροιο·
ἐν λεχέεσσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· καθύπερθε δὲ, φάρεϊ λευκῷ.
παννύχιοι μὲν ἔπειτα πόδας ταχὺν ἀμφ' Ἀχιλῆα
Μυρμιδόνες Πάτροκλον ἀνεστενάχοντο γοῶντες.
Ζεὺς δ' Ἥρην προσέειπε κασιγνήτην, ἄλοχόν τε·
Ἔπρηξας καὶ ἔπειτα, βοῶπις πότνια Ἥρη,
ἀνστήσασ' Ἀχιλῆα πόδας ταχύν· ἦ ῥά νυ σεῖο
ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες;
καὶ μὲν δή που τις μέλλει βροτὸς ἀνδρὶ τελέσσαι,

349 ΕΝΙ ϜΗΝΟΠΙ 357 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 360 ΠΟΤΝΙΑ ϜΗΡΗ 361 ΕϜΕΙΠΕΣ

351. vulnera repleuerunt *ἀλείφατος ἐννεώροιο* h. vnguento quod domo fecum attulerant ante nouem annos. v. Obff. — 352. *ἑανῷ λιτὶ* tenui peplo. v. Obff.

356—368. Iupiter Iunoni exprobrat tantum Achiuorum ftudium, quo effectum fit eius artibus, vt Achilles in pugnam redeat; fane hoc farcaftice; ipfe enim hoc idem parauerat; excufat illa ftudium fuum ira et vltione, qua Troianos profequitur, exemplo et more mortalium. — 357. *ἔπειτα καὶ* (*εἶτα*) *ἔπρηξας τὸ ἀναστῆσαι τὸν Ἀχιλλέα, ὥςτε τὸν Ἀχιλλέα ἀναστῆναι.* Ita tandem effecifti hoc, vt Achilles, miffa peruicacia in abfiftendo ab armis, excitatus iterum ad res agendas fe accingat. — 358. *ἦ ῥά νυ σεῖο ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο.* farcaftice. fane ex te ipfa geniti videntur effe Achiui; pro vulgari, diligere te neceffe eft Achiuos tanquam liberos ex te prognatos. — 362. *τελέσσαι* fcili-

ὅσπερ θνητός τ' ἐστὶ, καὶ οὐ τόσα μήδεα οἶδε·
πῶς δὴ ἔγωγ', ἣ φημὶ θεάων ἔμμεν' ἀρίστη,
ἀμφότερον, γενεῇ τε, καὶ οὕνεκα σὴ παράκοιτις
κέκλημαι, σὺ δὲ πᾶσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις,
οὐκ ὄφελον Τρώεσσι κοτεσσαμένη κακὰ ῥάψαι;
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἡφαίστου δ' ἵκανε δόμον Θέτις ἀργυρόπεζα
ἄφθιτον, ἀστερόεντα, μεταπρεπέ' ἀθανάτοισι,
χάλκεον, ὅν ῥ' αὐτὸς ποιήσατο Κυλλοποδίων.
τὸν δ' εὗρ' ἱδρώοντα, ἑλισσόμενον περὶ φύσας,
σπεύδοντα· τρίποδας γὰρ ἐείκοσι πάντας ἔτευχεν,
ἑστάμεναι περὶ τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο·

363 ΜΗΔΕΑ ϜΟΙΔΕ 366 ΑΘΑΝΑΤΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ 372 ϜΙΔΡΩΟΝΤΑ ϜΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΝ 373 ΕϜΕΙΚΟΣΙ

eet tale quid, vt vltionem in eos paret, quos odit. — 363. οὐ τόσα μήδεα οἶδε scil. vt ego quae dea sum. — 364. Cur non ego, quae primum locum inter deas teneo, debui mala machinari Troianis mihi exosis? Platonem in has sententias non inuectum esse mirari licet.

369—381. Thetis intrat domum Vulcani in Olympo: cf. sup. 142.

369. δόμον ἄφθιτον. — quem mox χάλκεον appellat; omnino de eo, quod solidum et durabile est: cf. ad B, 46. Aeris autem vsus in pauimento et pariete obducendo, et in foribus. — 372. ἑλισσόμενον περὶ φύσας simpl. *versantem in opere fabrili:* ideoque circa folles: quos, cum ars rudis nondum meliora excogitasset, manu tractabat faber ad flammam accendendam; vt inf. 409 ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι. add. 412. — 373. ἐείκοσι πάντας *pleno numero.* Ex vs. 374 apparet, vitam iam tum ita fuisse excultam, vt parietes atrii circumcirca essent tripodibus adstanti-

χρύσεα δέ σφ' ὑπὸ κύκλα ἑκάστῳ πυθμένι θῆκεν,
ὄφρα οἱ αὐτόματοι θεῖον δυσαίατ' ἀγῶνα,
ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο, θαῦμα ἰδέσθαι.
οἱ δ' ἤτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω
δαιδάλεα προσέκειτο, τά ῥ' ἤρτυε, κόπτε δὲ δεσμούς.

375 ΚΥΚΛΑ ϜΕΚΑΣΤΩΙ 376 ΟΦΡΑ ϜΟΙ 377 ΘΑΥΜΑ ϜΙΔΕΣΘΑΙ

bus ornati; erat autem tripodum vſus pro baſi, cui imponeretur modo tabula, vt pro menſa eſſet, modo peluis, modo lebes, focus, craticula, patella et ſic porro. — 375. ὑπέθηκε δέ σφιν (pro οἷς ὑπέθηκε) ἑκάστῳ, πυθμένι, (ἐν π.) κύκλα, h. e. τροχούς.

375—377. Verſum eſt in miraculum, quod loco moveri poterant tripodes rotis ſubditis; vt in mytho de Daedali ſignis αὐτοκινήτοις. v. Obſſ. ad vſ. 419. — Tripodibus rotas *aureas* ſubiectas eſſe narrat; an etiam tripodes aurei fuerint, non addit; ſit tamen probabile; etſi aerei ſollenni vſu erant tripodes. — Porro tripodibus οὔατα affixa ſunt, h. e. anſae, non ferruminatione, ſed fibulis, vncis, aut clavis exiguis impactis. Anſae autem affixae exterius in ſuperiora ora, vt tolli poſſent et portari. — 376. 7. ὄφρα οἱ θεῶν δυσαίατ' ἀγῶνα, vt conſeſſum deorum ipſi ſponte ingrederentur, ἠδ' αὖτις πρὸς δῶμα νεοίατο. Cogitandum eſt de ſpecie et proſpectu Olympi, qualis apud Homerum eſt: cf. Excurſ. VIII ad Il. A. p. 189. Praeter magnum illud atrium Iouis, quod excipit deos ſeu conſultantes ſeu epulantes, δῶμα, adiacent οἶκοι, δόμοι, δώματα, μέγαρα, diis ſingulis exſtructa, vt h. l. δόμος Vulcani vſ. 369. Cum tripodes redeant πρὸς δῶμα Vulcani, neceſſe eſt θεῖον ἀγῶνα, conſeſſum deorum eſſe h. l. in magno illo atrio Iouis, quod Vulcanus operibus ſuis exornat; vnde ea in domum Vulcani reportantur. — 378. οἱ δ' ἤτοι τόσσον μὲν ἔχον τέλος, οὔατα δ' οὔπω προςέκειτο, niſi quod anſae adiungendae erant

ὄφρ' ὅγε ταῦτα πονεῖτο ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
τόφρα οἱ ἐγγύθεν ἦλθε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα.
τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Χάρις λιπαροκρήδεμνος
καλή, τὴν ὤπυιε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε, Θέτις τανύπεπλος, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις·
ἀλλ' ἕπεο προτέρω, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πρόσω ἄγε δῖα θεάων·
τὴν μὲν ἔπειτα καθεῖσεν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
καλοῦ, δαιδαλέου, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦε·
κέκλετο δ' Ἥφαιστον κλυτοτέχνην, εἶπέ τε μῦθον·

380 ΠΟΝΕΙΤΟ ϜΙΔΥΙΗΙΣΙ vulg. ταῦτ' ἐπονεῖτο. 381 ΤΟΦΡΑ ϜΟΙ 382 ΤΗΝ ΔΕ ϜΙΔΕ 384 ΑΡΑ ϜΟΙ ΦΥ ΧΕΙΡΙ ϜΕΠΟΣ 385 Vulg. Θέτι τανύπεπλε 389 ΑΡΓΥΡΟϜΗΛΟΥ 390 Vulg. ἧεν. 391 ϜΕΙΠΕ

clauis, quos δεσμοὺς appellat. τόσσον — οὔατα δὲ — h. e. ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον τὰ οὔατα μὴ προσέκειτο, hoc antiquo more extulit per δὲ, οὔατα δ' οὔπω προσέκειτο. — 382. τὴν δὲ ἴδε προμολοῦσα Charis, ex atrio domus profpiciens et procurrens venientem deam amanter excipit. Charis Vulcano nupta; ingeniofo mytho. Quae enim poteft effe artis gratia, qua placeat, nifi venuftas adfit. — 387. ἵνα τοι παραθῶ ξείνια, epulas, quibus hofpes excipitur, lotus antea et vnctus. — 389. ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου fellas putabis fuiffe aureas, vt Ξ, 238. 9. argenteis clauis infignitas: miro ornatu! Pro dignitatis autem gradu altiores fuiffe fellas nota res eft, vnde fcabella fubiecta pedibus. cf. Ξ, 240.

391—467. Charis induxerat Thetidem intra domum feu atrium, cui vicina effe debet officina Vulcani, ita vt ab eo Charitis

Ἥφαιστε, πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει.
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
Ἦ ῥά νύ μοι δεινή τε καὶ αἰδοίη θεὸς ἔνδον,
ἥ μ' ἐσάωσ', ὅτε μ' ἄλγος ἀφίκετο τῆλε πεσόντα
μητρὸς ἐμῆς ἰότητι κυνώπιδος, ἥ μ' ἐθέλησε
κρύψαι χωλὸν ἐόντα· τότ' ἂν πάθον ἄλγεα θυμῷ,
εἰ μή μ' Εὐρυνόμη τε, Θέτις θ' ὑπεδέξατο κόλπῳ,
Εὐρυνόμη θυγάτηρ ἀψοῤῥόου Ὠκεανοῖο.
τῇσι πάρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,
πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, κάλυκάς τε, καὶ ὅρμους,
ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ· περὶ δὲ ῥόος Ὠκεανοῖο

396 Vulg. ἐθέλεσκε

vox exaudiri poſſet; itaque reſpondet intra officinam opere adhuc occupatus. Eſt autem hic rerum narratarum ordo: Vulcanus euocatus a Charite, audito Thetidis nomine, beneficia ab ea accepta gratus memorat; tum vſ. 410 adornat ſe, vt in conſpectum deae honeſte ac decenter venire poſſit. Tum vſ. 423 ex officina prodit, Thetidis poſtulata audit ſibi ab ea expoſita; ipſe vſ. 462 ſe paratum ad arma Achilli fabricanda oſtendit, et ad opus faciendum protinus ſe accingit.

395. Ingenioſe poeta mytho antiquo in rem ſuam vtitur, quo permotus Vulcanus prona ſit voluntate ad praeclara illa et memorabilia Achillis arma fabricanda; non enim vulgaris illa operae erant. De mytho ipſo v. Obſſ. — 397. τότ' ἂν πάθον. ex tam gravi lapſu fieri non potuiſſet, quin corpus ſugillatum et male affectum haberet. — 400. Vulcanus ſtatim puer fabrilia tractat et opera levioris artis perficit. v. Obſſ. — 402. ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ. In fundo maris puta eſſe ſpecus, non aliter ac in littorum rupibus, quos Nereides et Oceanides inhabitant; de his ad opiniones populares ſigmentis poeta-

ἀφρῷ μορμύρων ῥέεν ἄσπετος· οὐδέ τις ἄλλος
ᾔδεεν οὔτε θεῶν, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
ἀλλὰ Θέτις τε, καὶ Εὐρυνόμη ἴσαν, αἵ μ' ἐσάωσαν.
ἣ νῦν ἡμέτερον δόμον ἵκει· τῷ με μάλα χρεὼ
πάντα Θέτι καλλιπλοκάμῳ ζωάγρια τίνειν.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν οἱ παράθες ξεινήϊα καλά,
ὄφρ' ἂν ἐγὼ φύσας ἀποθείομαι ὅπλα τε πάντα.
Ἦ, καὶ ἀπ' ἀκμοθέτοιο πέλωρ αἴητον ἀνέστη
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
φύσας μέν ῥ' ἀπάνευθε τίθει πυρὸς, ὅπλα τε πάντα
λάρνακ' ἐς ἀργυρέην συλλέξατο, τοῖς ἐπονεῖτο·
σπόγγῳ δ' ἀμφὶ πρόσωπα καὶ ἄμφω χεῖρ' ἀπομόργνυ,
αὐχένα τε στιβαρὸν, καὶ στήθεα λαχνήεντα·
δῦ δὲ χιτῶν'· ἕλε δὲ σκῆπτρον παχύ· βῆ δὲ θύραζε
χωλεύων· ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι,

404 FHIΔEE 405 Vulg. ἴσαν FIΣAN 406 Vulg. ἥκει. 408 FOI 411 PΩONTO FAPAIAI 417 PΩONTO FANAKTI

rum v. ad Virgil. Ge. IV, Excurf. III. in vno ex his fpecubus latuit Vulcanus; *circumfluit Oceanus:* ergo h. l. Thetis et Eurynome in Oceano fedes habent. At in Iliade Thetidis et patris Nerei regia erat in fundo ἁλὸς, θαλάσσης, tanquam parte maris Aegaei, ex aduerfo Troiae: A, 357. 8. Σ, 36. 140. — 407. ζωάγρια τίνειν, praemia, hoc eft, gratiam pro vita fervata referendam. v. Obff.

410. πέλωρ αἴητον, portentum immane, h. e. deus portentofae ftaturae, ingenti corporis magnitudine: nec mirum, cum illud duro fabrili opere exercitum effet. De verbis v. Obff. — 411. ὑπὸ δὲ κνῆμαι crura ex claudicatione infirma movebant fe grauiter. ὑπερρώοντο αἱ κνῆμαι, ὑπ' αὐτῷ. — 417. ὑπὸ δ' ἀμφίπολοι ῥώοντο ἄνακτι. ὑπερρώοντο

χρύσειαι, ζωῇσι νεήνισιν εἰοικυῖαι,
τῇς ἐν μὲν νόος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ἐν δὲ καὶ αὐδὴ,
καὶ σθένος, ἀθανάτων δὲ θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν.
αἱ μὲν ὕπαιθα ἄνακτος ἐποίπνυον· αὐτὰρ ὁ ἔῤῥων,
πλησίον, ἔνθα Θέτις περ, ἐπὶ θρόνου ἷζε φαεινοῦ,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε, Θέτις τανύπεπλος, ἱκάνεις ἡμέτερον δῶ,
αἰδοίη τε, φίλη τε; πάρος γε μὲν οὔτι θαμίζεις.
αὔδα ὅ τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,

418 ΝΕΗΝΙΣΙ FΕΙFΟΙΚΥΙΑΙ 420 ΑΠΟ FΕΡΓΑ FΙΣΑΣΙ. 421 ͱΥΠΑΙΘΑ FΑΝΑΚΤΟΣ — ͱΟ FΕΡΡΩΝ 423 ΕΝ Τ ΑΡΑ FΟΙ ΦΥ ΧΕΙΡΙ FΕΠΟΣ 424 Vulg. Θέτι τανύπεπλε.

ὑπ' αὐτῷ, mouebant se, incedebant, subeundo, sustentando eius brachia et humeros. In his puellis poeta miraculum in prodigium auxit, cum essent Vulcani arte factae ex auro, tanquam mouentes se et ad res agendas idoneae: ducta haec esse ex antiquo loquendi et res notionesque de iis declarandi more, expositum est in Obss. — 418. 9. 420. εἰοικυῖαι νεήνισι ζωῇσι, τῇς (αἷς) ἔνεστι νοῦς καὶ αὐδὴ, καὶ σθένος καὶ τὸ ἐργάζεσθαι ἔργα σοφά. vt saepe legimus captiuas et seruas melioris conditionis, muliebria opera edoctas, haud dubie ipso habitu cultuque corporis conspicuas. θεῶν ἄπο ἔργα ἴσασιν, ex antiquo more, quem toties vidimus, omnem ingenii corporisque facultatem et praestantiam ad beneficium dei alicuius referendi itaque et sagacitatem in texendo, acu pingendo, vestes parando, et sic porro. ἔργα absolute; alias, ἔργα γυναικῶν. — 421. Illae operam praestabant, ministrabant, subiiciendo se ei, brachiis suis eum sustentando. At ille ἔῤῥων, incedens. v. Obss.

424—461. Rogatu Vulcani, Thetis vs. 428 sq. aerumnas suas, tum 436. filii fata, enarrat, satis copio-

εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Θέτις καταδακρυχέουσα·
Ἥφαιστ', ἦ ἄρα δή τις, ὅσαι θεαὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ,
τοσσάδ' ἐνὶ φρεσὶν ᾗσιν ἀνέσχετο κήδεα λυγρὰ,
ὅσσ' ἐμοὶ ἐκ πασέων Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν;
ἐκ μέν μ' ἀλλάων ἁλιάων ἀνδρὶ δάμασσεν,
Αἰακίδῃ Πηλῆϊ, καὶ ἔτλην ἀνέρος εὐνὴν,
πολλὰ μάλ' οὐκ ἐθέλουσα. ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ
κεῖται ἐνὶ μεγάροις ἀρημένος. ἄλλα δέ μοι νῦν.
υἱὸν ἐπεί μοι δῶκε γενέσθαι τε, τραφέμεν τε,
ἔξοχον ἡρώων, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος·
τὸν μὲν ἐγὼ, θρέψασα, φυτὸν ὣς γουνῷ ἀλωῆς,
νηυσὶν ἔπι προέηκα κορωνίσιν Ἴλιον εἴσω,

430 ΦΡΕΣΙ ϜΗΙΣΙ 437 ΕΡΝΕΙ ϜΙΣΟΣ 438 Bentl. φυτον ϝως 439 ΚΟΡΩΝΙΣΙ ϜΙΛΙΟΝ vulg. νηυσὶν ἐπιπροέηκα

ſe, vt Vulcanum rerum, quae extra officinam gererentur, valde ignarum eſſe illa credidiſſe videri debeat, tandem 457. ſua poſtulata exponit, vt Vulcanus noua ei arma paret.

426. *εἰ τετελεσμένον ἐστί.* *τελεστέον, τὸ δυνάμενον τελεῖσθαι,* quod perfici poteſt. v. ſup. ad Ξ, 195. 6. — 432. *ἀνδρὶ δάμασσεν,* pro elocauit, in coniugium dedit. v. Obſſ.

434. *οὐκ ἐθέλουσα μάλα πολλὰ, πολὺ, plurimum renuens:* vnde ſubnatae fabulae de Thetide in varias ſe mutante formas, ne Peleus ea potiri poſſet; iam in Pindaro Nem. IV, 101 ſq. — *ὁ μὲν δὴ γήραϊ λυγρῷ κεῖται ἀρήμενος.* ſane non tum, cum Thetis ei nuberet, ſed quod dolet dea, quae non ſeneſcebat, eſſe putes quod ille conſenuit. *ἀρημένος* confectus ſenio. v. Obſſ. — 435. *ἄλλα δέ μοι νῦν* refer ad vſ. 431 *ἄλγεα δῶκε.* —

437—443. cf. ſup. 56 —62.

Τρωσὶ μαχησόμενον· τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
οἴκαδε νοστήσαντα, δόμον Πηλήϊον εἴσω.
ὄφρα δέ μοι ζώει καὶ ὁρᾷ φάος Ἠελίοιο,
ἄχνυται, οὐδέ τι οἱ δύναμαι χραισμῆσαι ἰοῦσα.
κούρην ἣν ἄρα οἱ γέρας ἔξελον υἷες Ἀχαιῶν,
τὴν ἂψ ἐκ χειρῶν ἕλετο κρείων Ἀγαμέμνων.
ἤτοι ὁ τῆς ἀχέων, φρένας ἔφθιεν· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
Τρῶες ἐπὶ πρύμνῃσιν ἐείλεον, οὐδὲ θύραζε
εἴων ἐξιέναι· τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες
Ἀργείων, καὶ πολλὰ περικλυτὰ δῶρ' ὀνόμαζον.
ἔνθ' αὐτὸς μὲν ἔπειτ' ἠναίνετο λοιγὸν ἀμῦναι·
αὐτὰρ ὁ Πάτροκλον περὶ μὲν τὰ ἃ τεύχεα ἕσσε,
πέμπε δέ μιν πόλεμόνδε, πολὺν δ' ἅμα λαὸν ὄπασσε.
πᾶν δ' ἦμαρ μάρναντο περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι·
καί νύ κεν αὐτῆμαρ πόλιν ἔπραθον, εἰ μὴ Ἀπόλλων,
πολλὰ κακὰ ῥέξαντα, Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν,
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.

441 ϜΟΙΚΑΔΕ 443 ΤΙ ϜΟΙ 444 ΑΡΑ ϜΟΙ 447 ΕϜΕΙΛΕΟΝ 450 Vulg. ἠνήνατο 451 ΤΑ ϜΑ ΤΕΥΧΕΑ ϜΕΣΣΕ

444—456. Habes breuem repetitionem totius argumenti Jliadis ad hunc vsque diem; inprimis ſi adieceris alteram narrationem Achillis ad Thetidem matrem Jl. A, 366 ſq.

446. ὁ τῆς (ἕνεκα) ἀχέων, φρένας ἔφθιεν *de moerore*, quo conficimur, contabeſcimus. — αὐτὰρ Ἀχαιοὶ — *intra vallum compulſi* a Troianis, qui noctu ante caſtra excubabant: Θ, 343. 5 ſq. θύραζε ἐξιέναι non *nauibus*, ſed *vallo*. — 448. τὸν δὲ λίσσοντο γέροντες. legati, Vlyſſes, Phoenix cum Aiace Jl. I. — 453. περὶ Σκαιῇσι πύλῃσι Π, 653. 712. — 454. ἔνθα κεν Π, 698 ſq. — 456.

τοὔνεκα νῦν τὰ σὰ γούναθ' ἱκάνομαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα
υἷ' ἐμῷ ὠκυμόρῳ δόμεν ἀσπίδα καὶ τρυφάλειαν,
καὶ καλὰς κνημῖδας, ἐπισφυρίοις ἀραρυίας,
καὶ θώρηχ'· ὃ γὰρ ἦν οἱ, ἀπώλεσε πιστὸς ἑταῖρος,
Τρωσὶ δαμεὶς· ὁ δὲ κεῖται ἐπὶ χθονὶ θυμὸν ἀχεύων.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις·
θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
αἲ γάρ μιν θανάτοιο δυσηχέος ὧδε δυναίμην
νόσφιν ἀποκρύψαι, ὅτε μιν μόρος αἰνὸς ἱκάνοι·
ὥς οἱ τεύχεα καλὰ παρέσσεται, οἷά τις αὖτε
ἀνθρώπων πολέων θαυμάσσεται, ὅς κεν ἴδηται.
Ὣς εἰπὼν, τὴν μὲν λίπεν αὐτοῦ, βῆ δ' ἐπὶ φύσας·
τὰς δ' ἐς πῦρ ἔτρεψε, κέλευσέ τε ἐργάζεσθαι·
φῦσαι δ' ἐν χοάνοισιν ἐείκοσι πᾶσαι ἐφύσων,
παντοίην εὔπρηστον ἀϋτμὴν ἐξανιεῖσαι,

460 ϜΟΙ 466 ϜΟΙ 467 ΚΕ ϜΙΔΗΤΑΙ 468 ϜΕΙΠΩΝ 469 ΚΕΛΕΥΣΕ ΤΕ ϜΕΡΓΑΖΕΣΘΑΙ 470 ΕϜΕΙΚΟΣΙ

Ἀπόλλων — ἔκτανε Patroclum; ſcilicet vertigine ei iniecta, vt vidimus Π, 788 ſq. — 464. θανάτοιο — ἀποκρύψαι. pro vulgari, *a morte liberare, mortem auertere*, v. V. L. — 466. τὶς ἀνθρώπων πολέων iterum, quod vulgo ἕκαστός τις.

468—477. Orditur Vulcanus opus fabrile; tum arma fabricatur.

469. 470—3. Maiora ſolito omnia tribui dei arti, conſentaneum eſt, nec poſtulatur, vt doceat poeta, quomodo ille ſolus XX folles inſtauerit. Artis tamen rationem aliquam in follibus parandis et adhibendis iam tum notam fuiſſe apparet; etſi diſerte eam exponere nequeo. Machina admota, non ſolis manibus, folles inflatos collecto vento fuiſſe probabile fit: quandoquidem viginti ſimul in-

ἄλλοτε μὲν σπεύδοντι παρέμμεναι, ἄλλοτε δ' αὖτε,
ὅππως Ἥφαιστός τ' ἐθέλοι καὶ ἔργον ἄνοιτο.
χαλκὸν δ' ἐν πυρὶ βάλλεν ἀτειρέα, κασσίτερόν τε,
καὶ χρυσὸν τιμῆντα, καὶ ἄργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
θῆκεν ἐν ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα· γέντο δὲ χειρὶ
ῥαιστῆρα κρατερὴν, ἑτέρηφι δὲ γέντο πυράγρην.
Ποίει δὲ πρώτιστα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
πάντοσε δαιδάλλων, περὶ δ' ἄντυγα βάλλε φαεινὴν,

473 ϜΕΡΓΟΝ 477 Vulg. κρατερὸν

flari poterant. Fuisse folles mobiles, supra 412 vidimus *φύσας μέν ῥ' ἀπάνευθε τίθει.* Poterant adeo apponi et amoueri, et quidem plures paucioresue numero, et maiore minoreue impetu ac vi, si opus posceret. *ἐνεφύσων χοάνοισι, vasis* seu ollis metallo coquendo paratis *ventum admouebant, immittebant, folles,* — *εὔπρηστον ἀϋτμὴν, ventum bene efflatum,* quatenus eius vis temperatur 472. 3. vel afflantem, spirantem.

472. *ἄλλοτε δ' αὖτε* scil. *παρέμμεναι μὴ σπεύδοντι.* vicissim. v. Obss. — 474. *χαλκὸν ἐνέβαλλε πυρὶ,* proprie ollis, *χοάνοις,* igni admotis, et quidem, quod res postulabat, pluribus ollis ex ordine positis, etiam pro metallorum diuersitate. — 475. incus erat mobilis, vt nunc imponenda esset caudici seu fulcro, basi. — 476. 7. *εἵλετο,* prehendit malleum cum forcipe.

478. Sequitur locus nobilissimus de Clipeo Achillis, de cuius inuento, arte, antiquitate, probabilitate, v. disputata in Excursu ad h. v.

478—481. Clipeus erat materiis, figuris et coloribus variegatus; ora e metallo fulgente eum ambiebat, eaque triplici lamina compacta, subter qua circumfluum Oceanum expressum fuisse, infra 606. 7. declarare videtur. Ansa erat ex argento. Clipei superficies quinque seu coriis seu laminis altera super alteram inductae, vt tanto

τρίπλακα, μαρμαρέην, ἐκ δ' ἀργύρεον τελαμῶνα.
πέντε δ' ἄρ' αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες. αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, Σελήνην τε πλήθουσαν,

482 ΠΟΛΛΑ ϜΙΔΥΙΗΙΣΙ

maior esset clipei firmitas. In summa superficie, ex aere puta, erant anaglypha.

Fecit autem Vulcanus primo loco *clipeum*, h. e. cratem, e quinque seu laminis seu coriis constantem, quae πτύχες sunt, πλάκες, e diuersis metallis: quod docet locus alter inf. Υ, 270 sqq. cf. Obss. πάντοσε δαιδάλλων, affabre fabricando. itaque etiam oram triplici lamina circumduxit ἄντυγα τρίπλακα, τρισὶ πλαξὶ τετυγμένην, arbitror: ex aere quidem, vnde φαεινὴν, μαρμαρέην.

480. τελαμῶνα, ἐκ τῆς ἄντυγος, vel ἐκ τοῦ σάκους, quod praestat; nam clipeo balteus appendebat humero dextro iniunctus. Cf. Obss. — 482. ἐν αὐτῷ, τῷ σάκει, in summa eius superficie, ex aerea lamina, fecit multa signa affabre effi. cta. Dixit generatim δαίδαλα, arte fabricata, affabre effcta. Ea autem sunt signa, quae mox commemorantur.

483—489. Expressum fuit in clipeo Vniuersum: terra, caelum, mare. Memorantur inde sigillatim in caelo Sol, Luna, Sidera. Reliqua a vs. 490 ad Terram spectant; ambit eam vs. 606 Oceanus. Ars prisca itaque cum poesi antiqua in eo conuenisse videtur, quod argumenta sua a rerum natura exprimenda petiit. Simili enim modo carmina ab ipsis poetis pro antiquissimis memorata, a rerum primordiis erant ducta; quae res nota esse potest vel ex Virgilii Sileno Ecl. VI. Iopa Aen. I, 740 vnde ipse Virgilius colorem duxit, cum carminum argumenta, quae sibi deligere vellet, memorat Ge. II, 475. *me vero primum.* Conuenit hoc

ἐν δέ τε τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, τό τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.

cum miro procudendarum coſmogoniarum ſtudio, quod certa aliqua aetate viguiſſe inter Graecos debet. De ceteris, quae ex his ſequantur, v. Excurſ. de Clipeo.

485. Terram, Caelum, et Mare, et Solem cum Luna et Aſtris ordine naturali haud memorat; θάλασσα mare mediterraneum eſſe credendum eſt. Hemiſphaerium arcticum declarari vſſ. 485 apparet. τείρεα πάντα. antiqua voce, τὰ τείρεα, pro aſtris. Memorabilis autem hic locus 486—490 vsque ad noſtra tempora habitus eſt, quia creditum eſt inde apparere, quae ſidera iam Homeri aetate Ionibus innotuerint: Pleiades, Hyades, Orion, Vrſa maior nunquam occidua; ea — 487 Ἄρκτος quae et Ἅμαξα, *Plauſtrum*, a ſitu ſtellarum huius ſideris, appellata eſſe memoratur. Inter haec tamen nec ſtatui debebat, nulla alia ſidera tum fuiſſe cognita; nam, tanquam poeta, per distributionem et ſigillatim *nonnulla* tantum enumerat, eoque πάντα vſ. 485 reſtringitur; tum non pronuntiari poteſt tam indubitate, ad ea, quibus Homeri vita aſſignatur, haec quoque ſatis tuto referri poſſe. — 488. ἥτ' αὐτοῦ στρέφεται, κατ' αὐτοῦ τοῦ τόπου, latius tamen eodem caelo, in quo Pleiades, Hyades et Orion verſantur. alioqui eſt probandum: eodem ſemper in loco, nullo motu. porro, ἥ — Ὠρίωνα δοκεύει. *ex aduerſo ſibi poſitum in ſphaera auſtrali*, ἐπ' εὐθείας; *obſeruat* autem eum, tanquam ſuſpectum ſibi, quippe venantem. Tandem 489 οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο, h. non occidit, non ſubter ὁρίζοντα, finitorem, deſcendit, quae perpetua inde ab Homero manſit declaratio occaſus ſiderum, vti et ortus, per

Ἐν δὲ δύω ποίησε πόλεις μερόπων ἀνθρώπων
καλάς· ἐν τῇ μέν ῥα γάμοι τ' ἔσαν, εἰλαπίναι τε·
νύμφας δ' ἐκ θαλάμων, δαΐδων ὕπο λαμπομενάων,
ἠγίνεον ἀνὰ ἄστυ· πολὺς δ' ὑμέναιος ὀρώρει·
κοῦροι δ' ὀρχηστῆρες ἐδίνεον, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
αὐλοὶ, φόρμιγγές τε βοὴν ἔχον· αἱ δὲ γυναῖκες
ἱστάμεναι θαύμαζον ἐπὶ προθύροισιν ἑκάστη.

492 Vulg. ὑπολαμπομενάων. 493 ΑΝΑ ϜΑΣΤΥ 496 ΠΡΟΘΥΡΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΗ

ſpeciem ſubmerſionis in Oceano. cf. E, 6.

490—540. Ornatiſſimus locus. Expreſſae erant aere *duae vrbes:* *altera* 490—508 *pacatis rebus florens, altera ab hoſte obſeſſa.* Pacatum rerum ſtatum declarat ab iis, quae an poeta alicubi ſculpta viderit, recte dubitari poteſt, certe vt poeta carmine reddidit, narrare itaque putandus eſt res ſculptas, non tanquam ſculptas, ſed tanquam viſas, auditas, ſenſu perceptas. Itaque cantus nuptialis cum tibiis et fidibus auditur, altercantur duo, pronuntiant, et ſic porro. Haec ſemel monita eſſe ſatis ſit; poetica omnia ſunt, non plaſticae et ſculptoriae artis. Clipeus eſt poeticus, non ab arte fabrefactus. De quibus v. Excurſ. Admirabilis quoque eſt rerum dilectus, non quem artifex faceret, ſed poeticus, eorum ſcilicet, quae et ſuauiſſima phantaſmata et obiicerent, et poetici ornatus plurimum admitterent: *deductio nouae nuptae* 491—496. *iudicium et cauſſa forenſis* 497—508.

492. ὑπὸ δαΐδων, μετὰ, fiebat enim deductio veſperi, a domo ſponſae ad ſponſum. Memoratu dignum, quod ὑμέναιος iam tum in vſu fuit; vocabulum de *cantu nuptiali:* 493. et mos, quod inter illum inceſſum erant, qui ſaltabant, et quidem *ſoli,* inter cantum tibiarum et fidium. — 495. βοὴν ἔχον, alias ἐποιοῦντο βοὴν, ἐβόων, ἐφώνουν.

λαοὶ δ' εἰν ἀγορῇ ἔσαν ἀθρόοι· ἔνθα δὲ νεῖκος
ὠρώρει· δύο δ' ἄνδρες ἐνείκεον εἵνεκα ποινῆς
ἀνδρὸς ἀποφθιμένου· ὁ μὲν εὔχετο, πάντ' ἀποδοῦναι,
δήμῳ πιφαύσκων· ὁ δ' ἀναίνετο, μηδὲν ἑλέσθαι.
ἄμφω δ' ἱέσθην ἐπὶ ἵστορι πεῖραρ ἑλέσθαι.

501 ϜΙΕΣΘΗΝ ΕΠΙ ϜΙΣΤΟΡΙ

497—508. Memorabilis locus, qui *iudicii antiquiorum aetatum* formam ante oculos ponit. *Iudicium in foro habitum;* antiquissimo more, in populi coetu, ἐκκλησίᾳ. Seniores e populo sunt iudices. Controuersia erat de pretii solutione pro compensanda caede, altero asseuerante, se iam persoluisse, altero negante se quicquam accepisse. Populo silere iusso consedit Senatus; iussus vterque caussam agere: binis auri talentis in medio positis, seu vt esset sacramentum, seu quod erat illud ipsum pretium, quo satisfieret pro caede. νεῖκος ὠρώρει. non quasi nunc primo *ortum;* sed *agebatur controuersia,* caussa.

498. εἵνεκα ποινῆς ἀνδρὸς ἀποφθιμένου e more priscarum aetatum in iudiciis Φονικῶν· quae primum Athenis instituta fuere. Est itaque hic locus memoratus, vnde pateat, caussas Φονικὰς iam ante Draconem in iudicio fuisse actas sed aliter constituto. Soluendum erat proximis agnatis et cognatis pretium pro caeso, maxime tamen in caede haud voluntaria. Res nunc nota ex antiquitate graeca. cf. I, 628 sq. — 499. πάντ' ἀποδοῦναι, pro πᾶσαν ποινήν. vt I, 387 πρίν γ' ἀπὸ πᾶσαν ἐμοὶ δόμεναι θυμαλγέα λώβην. — 500. εὔχετο δήμῳ πιφαύσκων, professus est asseuerando, declarando iis qui aderant. — 501. ἱέσθην ἐπὶ ἵστορι πεῖραρ ἑλέσθαι, finire litem testibus adhibitis. vterque paratus erat ad producendos testes, secundum quos sententia ferri et lis decidi posset. At alii: ἐπὶ ἵστορι, arbitro seu iudice sententiam ferente. v. Obss.

λαοὶ δ' ἀμφοτέροισιν ἐπήπυον, ἀμφὶς ἀρωγοί·
κήρυκες δ' ἄρα λαὸν ἐρήτυον· οἱ δὲ γέροντες
εἵατ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοις, ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ·
σκῆπτρα δὲ κηρύκων ἐν χέρσ' ἔχον ἠεροφώνων·
τοῖσιν ἔπειτ' ἤϊσσον, ἀμοιβηδὶς δὲ δίκαζον.
κεῖτο δ' ἄρ' ἐν μέσσοισι δύο χρυσοῖο τάλαντα,
τῷ δόμεν, ὃς μετὰ τοῖσι δίκην ἰθύντατα εἴπῃ.

506 Vulg. δ' ἐδίκαζον. 508 ΙΘΥΝΤΑΤΑ ϜΕΙΠΗΙ

502. *ἐπήπυον*, acclamabant fauendo alterutri. Faciunt adiuncta haec ad rem *ἐμφαντικῶς* declarandam. — 503. *λαὸν ἐρήτυον* silere iubebant vt B, 96. 97. *γέροντες*, seniores populi, qui pro Senatu erant, etiam pro iudicibus: nam ipsi populi ipsius vices sustinebant; erant autem iudicia antiquissimo more populi, non singulorum iudicum; nisi his arbitrium delatum esset a litigantibus. Videmus itaque h. l. consessum Senum seu Senatus populi seu vrbis. — 504. *ἱερῷ ἐνὶ κύκλῳ*, de ipso consessu accipio, augusto, venerabili, sacro. v. Obss. — 505. baculum seu hastam dicturi sumunt, vt hoc ipso declarent, se publice dicturos esse venia dicendi impetrata: v. Obss. vt sup. B, 185 Vlysses sumta Agamemnonis hasta seu sceptro mandata se a rege accepta dare significabat. praecones *ἠερόφωνοι*, quorum vox per aerem diditur, et auditur. — 506. *τοῖσιν* vel vt vulgo accipitur, *σὺν οἷς σκήπτροις*. vel, vt sexcenties, pro *ἐν τοῖσιν*, *ἐν αὐτοῖς*, *ἤϊσσον*, surrexerunt ad dicendum, et petitor et is, vnde petitur; et alter post alterum *ἐδίκαζον*, caussam egerunt. cf. Obss. — 507. *κεῖτο*. duo talenta, quae, vt probabile est, ipsam *ποινὴν ἀντὶ φόνου* constituebant, erant a reo apportata, in medio posita, vt ea auferret is qui caussa vicisset. — 508. *ὃς δίκην ἰθύντατα εἴπῃ*. qui caussam suam verissime dixisset, h. e. edocuisset iudices, iusta se postulare. v. Obss.

Τὴν δ' ἑτέρην πόλιν ἀμφὶ δύο στρατοὶ εἵατο λαῶν,
τεύχεσι λαμπόμενοι· δίχα δέ σφισιν ἥνδανε βουλὴ,
ἠὲ διαπραθέειν, ἢ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι 511
κτῆσιν, ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
οἱ δ' οὔπω πείθοντο, λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο.

510 ΣΦΙΣΙ FΗΝΔΑΝΕ 512 ΕFΕΡΓΕΙ

509—540. Vrbs obſeſſa, et quidem a duobus exercitibus. Pro more iſtorum hominum, in primis poliorceticis rudimentis, exibant oppidani et in inſidiis collocati praedabantur obſidentium armenta, vt haberent, vnde ipſi obſidionem tolerarent. Quo conſpecto, accurrit agmen obſidentium, et pugnam committit.

Non haec narrata eſſe, vti ſculpta, per ſe obuium eſt; narrata ſunt, vt poeta rem auditam ante oculos poſitam mente concipiat et carmine viuide enarret. Obſcuratur tamen narratio vſu pronominum parum accurate inſtituto; et quod *δύο στρατοὶ* ſunt.

510. *τεύχεσι λαμπόμενοι* bene adiectum, vt ſenſui oculorum res ſubiiciatur. *δίχα δέ σφισιν*, obſidentibus, qui deliberant, vrbe capta, diripere ne vrbem an praedam diuidere conſultius futurum ſit. Videntur haec nimis otioſe interpoſita eſſe. Cum igitur ſequantur vſſ. 513 *οἱ δ' οὔπω πείθοντο*, qui oppidani ſunt, videtur conditio eſſe propoſita oppidanis, vt obſidentibus dimidiam bonorum ſuorum partem tradant, quo facto fore, vt obſidione liberentur, ſin recuſent, et vltima experiantur, fore vt vrbs diripiatur. Nec tamen oppidani conditionem admiſerunt. v. Obſſ. — 511. 512. *πάντα*, per appoſitionem, *κτῆσιν, ὅσην*. Similis prorſus eſt pactio ab Hectore propoſita inf. X, 114 ſq. — 120 *ἀλλ' ἄνδιχα πάντα δάσασθαι*. — 513. *οἱ δ' οὔπω πείθοντο*. oppidani. *οὐκ ἐπείθοντο*, conditionem oblatam non admiſere, vt dimidiam bonorum partem hoſti traderent. *λόχῳ δ' ὑπεθωρήσσοντο*. *εἰς λόχον*. Conuenit cum more veterum in re bellica, vt non

τεῖχος μέν ῥ' ἄλοχοί τε φίλαι καὶ νήπια τέκνα
ῥύατ', ἐφεσταότες, μετὰ δ' ἀνέρες, οὓς ἔχε γῆρας.
οἱ δ' ἴσαν· ἦρχε δ' ἄρα σφιν Ἄρης καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἄμφω χρυσείω, χρύσεια δὲ εἵματα ἕσθην,
καλὼ καὶ μεγάλω σὺν τεύχεσιν, ὥς τε θεώ περ,
ἀμφὶς ἀριζήλω· λαοὶ δ' ὑπολίζονες ἦσαν.
οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον, ὅθι σφίσιν εἶκε λοχῆσαι,
ἐν ποταμῷ, ὅθι τ' ἀρδμὸς ἔην πάντεσσι βοτοῖσιν,
ἔνθ' ἄρα τοί γ' ἵζοντ', εἰλυμένοι αἴθοπι χαλκῷ.
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε δύω σκοποὶ εἵατο λαῶν,

517 ΔΕ ϜΕΙΜΑΤΑ ϜΕΣΘΗΝ 520 ΣΦΙΣΙ ϜΕΙΚΕ 522 lectum ϜΙΖΟΝ ϜΕΙΛΥΜΕΝΟΙ

modo eruptionem facerent obſeſſi, verum et extra vrbem inſidias ſtruerent obſidentibus, inprimis ad pecora, pro praeda abacta, recuperanda et in vrbem abducenda. Obſidentes autem, cum machinas et alias artes oppugnationis ignorarent, id machinabantur, vt vrbem propugnatoribus vacuam occuparent; itaque oppidanis de tutela murorum erat cogitandum vſſ. 514. 515. cf. ſup. Θ, 518 ſq. — 516. οἱ δ' ἴσαν, oppidani ad inſidias ſtruendas egreſſi. Sequentia animum ad anaglyphum aliquod revocare poſſunt; Mars et Palles auro efficti et, tanquam dii, maiore ſpecie quam mortales; ſunt tamen nec minus poetica; notabiles quoque verſus ſunt ad opinionem de pulcritudine et magnitudine corporum, quibus dii ad humanam naturam adumbrabantur.

520. οἱ δ' ὅτε δή ῥ' ἵκανον — ἔνθ' ἄρα τοίγε ſunt iidem oppidani: vbi venerant ad locum, vbi ipſis viſum erat, inſidias collocare, apud amnem, ad quem obſidentis exercitus pecudes potum duci ſolebant: illi ibi conſederunt, humi, clipeis ſuis tecti, conſtitutis antea duobus ſpeculatoribus. Pecudes ſunt λεία, eaedem, quas hoſtes prae-

δέγμενοι, ὁππότε μῆλα ἰδοίατο καὶ ἕλικας βοῦς.
οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
τερπόμενοι σύριγξι· δόλον δ' οὔ τι προνόησαν.
οἱ μὲν τὰ προϊδόντες ἐπέδραμον, ὦκα δ' ἔπειτα
τάμνοντ' ἀμφὶ βοῶν ἀγέλας καὶ πώεα καλὰ
ἀργεννῶν οἰῶν· κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας.
οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο πολὺν κέλαδον παρὰ βουσὶν,
εἰράων προπάροιθε καθήμενοι, αὐτίκ' ἐφ' ἵππων
βάντες ἀερσιπόδων μετεκίαθον· αἶψα δ' ἵκοντο.
στησάμενοι δὲ μάχοντο μάχην ποταμοῖο παρ' ὄχθας,
βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
ἐν δ' Ἔρις, ἐν δὲ Κυδοιμὸς ὁμίλεον, ἐν δ' ὀλοὴ Κὴρ,
ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον,
ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν.

524 ΜΗΛΑ ϜΙΔΟΙΑΤΟ De ϝέλικας v. Exc. de digammo. 527 ΠΡΟϜΙΔΟΝΤΕΣ 529 ΟϜΙΩΝ 531 ϜΕΙΡΑΩΝ vulg. ἱράων et ἰράων. 533 Vulg. δ' ἐμάχοντο. 535 ολοϜη

dati vicina abegerant. — 525. οἱ δὲ (sc. μῆλα καὶ βόες) τάχα προγένοντο, παρεγένοντο. Tum vs. 527 οἱ μὲν τὰ προϊδόντες sunt oppidani in insidiis sedentes; ii statim ἀμφιετάμνοντο, ἀπετάμνοντο, armenta et pecora, vndique includendo, quo minus fugae locus esset, iisque potiti in vrbem egerunt. — 529. κτεῖνον δ' ἐπὶ μηλοβοτῆρας, vel ἐπὶ praeterea, vel ἐπ' αὐτοῖς καθεστηκότας, ἐπ' αὐτοῖς ὄντας. — 530. οἱ δ' ὡς οὖν ἐπύθοντο. iam hi sunt obsidentes, et quidem excubantes ante castra, in quibus exercitus versabatur in foro, loco publico, ἐν ἀγορᾷ, in qua concio habebatur. Excubias agentes etiam ante castra Achiuorum vidimus K, 180. εἴρα vel ἶρα est locus concionis, et ipse coetus. v. Obss.

535 — 538. Poeticum

εἷμα δ' ἔχ' ἀμφ' ὤμοισι δαφοινεὸν αἵματι φωτῶν·
ὡμίλευν δ', ὥστε ζωοὶ βροτοὶ, ἠδ' ἐμάχοντο,
νεκρούς τ' ἀλλήλων ἔρυον κατατεθνειῶτας.
Ἐν δὲ τίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,

538 FEIMA 540 FEPYON 541 Vulg. ἐν δ' ἐτίθει

phantaſma, quo declaratur, alios vulnerari inter pugnandum, alios occidi. Pugna et Caedes in perſonas mutatae ſunt: Ἔρις et Κυδοιμὸς ipſe tumultus pugnando contendentium inter ſe; inprimis Κὴρ, Mors fatalis, ſaeuit, alium iam vulnerauit, arripit alterum ἄουτον, vt eum vulneret, alium iam caeſum abstrahit, vt ſolent corpora abstrahi ad ſpolia legenda. Accedunt tamen et haec propius ad argumentum anaglyphi conſtituendum. Ita in arca Cypſeli ad pugnam inter Aiacem et Hectorem declarandam expreſſa eſt ſtans inter vtrumque Ἔρις, tum Φόβος, Κὴρ. Sunt haec inter ea, in quibus ars plaſtica antiquior plura audebat, quam arti natura rerum conceſſit; voluit illa reddere ea, quae mera phantaſmata ſunt, ſermone antiquo et oratione poetica feliciter exprimi ſolita, cum abstracta in perſonas mutata ſint; eadem ab arte expreſſa, allegorica ſunt, quae rebus ex vera natura adumbratis vix bene interponuntur et admiſcentur: nam pugnantibus addita femina ad oculorum ſenſum nihil aliud erit quam femina pugnans; nec niſi nomine adſcripto aſſequi licet, eſſe deam Discordiam.

539. ὡμίλευν, ἐμάχοντο, οἱ στησάμενοι vſ. 533. 534. — 540. et corpora caeſorum mutuo abstrahunt, vt ea ſpolient.

541 – 573. Sequuntur argumenta iucundiora, inter ſe cognata; aratio, meſſis, vindemia; putes tria anni tempora adumbrari. Tum ſubiiciuntur paſcua primo armentorum, tum ouium 574 — 589. priora illa georgici erant argumenti, haec vitae paſtoralis.

541. νειὸν μαλακὴν, agrum noualem, molli ſolo. τρίπολον, trina aratione ver-

εὐρεῖαν, τρίπολον· πολλοὶ δ' ἀροτῆρες ἐν αὐτῇ
ζεύγεα δινεύοντες ἐλάστρεον ἔνθα καὶ ἔνθα.
οἱ δ' ὁπότε στρέψαντες ἱκοίατο τέλσον ἀρούρης,
τοῖσι δ' ἔπειτ' ἐν χερσὶ δέπας μελιηδέος οἴνου
δόσκεν ἀνὴρ ἐπιών· τοὶ δὲ στρέψασκον ἀν' ὄγμους,
ἱέμενοι νειοῖο βαθείης τέλσον ἱκέσθαι.
ἡ δὲ μελαίνετ' ὄπισθεν, ἀρηρομένῃ δὲ ἐῴκει,

545 ΜΕΛΙFΗΔΕΟΣ FΟΙΝΟΥ v. Obſſ. 547 FΙΕΜΕΝΟΙ 548 ΔΕ FΕFΩΙΚΕΙ

ſam. cf. Ge. I, 47. — 544. οἱ δὲ, ὁπότε ἵκοιντο ἐπὶ τέλσον, τέρμα ἀρούρης, ſulco ducto. — 546. ἀν' ὄγμους, ſecundum ſeries iugorum, κατὰ τάξεις, cum plures eſſent aratores, et iuga. vulgo, per ſulcos accipiunt. v. Obſſ. — 548. 9. agri ſuperficies auro adumbrata erat, a tergo tamen arantium nigricabat; h. e. fuſco colore aurum inductum erat. Hic ſane videtur poeta iterum opus fabrile ex metallo ante oculos habere, tincto per aliud metallum fuſura aliqua cum auro mixtum, forte opus encauſtum aliquod ex aere mixto. Simili modo licet coniectare de ſeqq. quando 562 μέλανες βότρυες, 564 κυανέη κάπετος, memorantur. Poteſt tamen acumen noſtrum perperam in his ſe exercere; et non improbabile videri poteſt, poetam haec narrare, non quomodo ars ea effecerit aut efficere potuerit, ſed qua ſpecie res ipſae extra opus in ipſa rerum natura ſe offerunt; et eſſe phantaſmata mere poetica. Minorem difficultatem ad cogitationem de ipſa arte habent admixtae ex argento et caſſitero partes et figurae. In miracula operis diuini refert ſulcos nigricantes Plinius XVII, 5. — *terram teneram, quae vocatur pulla; erit igitur haec optima et operi et ſatis, — illa poſt vomerem niteſcens; qualem fons ingeniorum Homerus in armis a deo caelatum dixit, addiditque miraculum nigreſcentis, quamuis fie-*

χρυσείη περ ἐοῦσα· τὸ δὴ περὶ θαῦμα τέτυκτο.
Ἐν δὲ τίθει τέμενος βαθυλήϊον· ἔνθα δ' ἔριθοι
ἤμων, ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
δράγματα δ' ἄλλα μετ' ὄγμον ἐπήτριμα πίπτον ἔραζε,
ἄλλα δ' ἀμαλλοδετῆρες ἐν ἐλλεδανοῖσι δέοντο.
τρεῖς δ' ἄρ' ἀμαλλοδετῆρες ἐφέστασαν· αὐτὰρ ὄπισθε
παῖδες δραγμεύοντες, ἐν ἀγκαλίδεσσι φέροντες,
ἀσπερχὲς πάρεχον· βασιλεὺς δ' ἐν τοῖσι σιωπῇ
σκῆπτρον ἔχων ἑστήκει ἐπ' ὄγμου γηθόσυνος κῆρ.
κήρυκες δ' ἀπάνευθεν ὑπὸ δρυῒ δαῖτα πένοντο·
βοῦν δ' ἱερεύσαντες μέγαν, ἄμφεπον· αἱ δὲ γυναῖκες

549 Vulg. θαῦμ' ἐτέτυκτο. 550 et 561 Vulg. ἐν δ' ἐτίθει

ret in auro. (alii, ex auro.) — 549. περὶ vel πέρι, περισσῶς, admodum.

550—560. Messis; argumentum et arti et poeticae facultati egregie accommodatum. ἔριθοι sunt, qui opus faciunt, seu mercenarii, seu famuli. v. Obss.

552. Dum culmi falce secantur, manipuli alii quidem serie, qua recisi fuerant deinceps, ἐπήτριμα, συνεχῆ καὶ πυκνά, cadebant in solum, alii autem fasciculis colligabantur; nam plura δράγματα colliguntur in ἄμαλλαν, *Garben*, et obligantur. — 553. ἐν ἐλλεδανοῖσι, σὺν δεσμοῖς. v. Obss. — 555. δραγμεύοντες, qui culmos demessos manipulatim colligunt et collectos porrigunt iis, qui ἄμαλλαν, fasciculum, vinciunt. — 556. βασιλεύς, herus, ἄναξ, adstabat ad eam seriem metentium. — 558. κήρυκες officia principum virorum et publica et domestica obibant. — 559. βοῦν ἱερεύσαντες, simpliciter de mactatione, vt notum est; nulla vero pecus mactabatur, cuius primitiae non diis consecrarentur; ita vtraque res ad vnam notionem redibat; vt in Odyssea

δεῖπνον ἐρίθοισι, λεῦκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον.
Ἐν δὲ τίθει σταφυλῇσι μέγα βρίθουσαν ἀλωὴν,
καλὴν, χρυσείην, μέλανες δ' ἀνὰ βότρυες ἦσαν·
ἑστήκει δὲ κάμαξι διαμπερὲς ἀργυρέῃσιν.
ἀμφὶ δὲ, κυανέην κάπετον, περὶ δ' ἕρκος ἔλασσε
κασσιτέρου· μία δ' οἴη ἀταρπιτὸς ἦεν ἐπ' αὐτὴν,
τῇ νίσσοντο φορῆες, ὅτε τρυγόῳεν ἀλωήν.
παρθενικαὶ δὲ καὶ ἠΐθεοι, ἀταλὰ φρονέοντες,
πλεκτοῖς ἐν ταλάροισι φέρον μελιηδέα καρπόν.

568 ΜΕΛΙϜΗΔΕΑ

locis pluribus. — 560. λεῦκ' ἄλφιτα πολλὰ πάλυνον, ſcil. ἐπ' αὐτοῦ, τοῦ δείπνου, carnibus apponendis; nam caro aſſa farina aſperſa tanquam cruſtam induebat. Alibi quoque vt Od. Ξ, 76. 77. Non aptum eſſet voc. παλύνειν, ſi intelligere vellemus paratum farina potum, vt ſup. Λ, 630. nam hoc ἐνέμασσον, ἐνέμισγον ἄλφιτα ὕδατι eſſet.

561 — 572. Vindemia. Mirum eſt, quod in hac potiſſimum diuerſorum colorum ſit mentio, et quod tam diuerſis coloribus eſt diſtincta ac variata. ἀλωή, vinea in plano h. l. βρίθουσα σταφυλῇσι, dicta eſt pro vitibus; erant ἄμπελοι, vites, βρίθουσαι σταφυλαῖς, βότρυσι. ἑστήκει δὲ ἡ ἀλωή, h. e. αἱ ἄμπελοι ἑστήκεισαν, ἦσαν, (ἀνὰ) κάμαξιν. Ipſa vinea, cum vitibus, ex auro facta, vuae autem purpureae, pali quibus alligantur, argentei, foſſa caerulea, et ſeptum e ſtanno. Si vere notio artis et operis ſimilis obuerſata eſt poetae animo: nae vixit ille ea aetate, qua metallorum tractandorum ratio eſſe debuit admodum elaborata. v. Excurſ. de clipeo.

566. ὅτε τρυγόῳεν τὰς βότρυας. — 567. pueri ἀταλὰ φρονέοντες, ἁπαλοί, ἁβροὶ aetate.

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε
λεπταλέῃ φωνῇ· τοὶ δὲ ῥήσσοντες ἁμαρτῇ
μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, ποσὶ σκαίροντες ἕποντο.
Ἐν δ' ἀγέλην ποίησε βοῶν ὀρθοκραιράων·
αἱ δὲ βόες χρυσοῖο τετεύχατο, κασσιτέρου τε,

571 Vulg. ὁμαρτῇ

569—572. Suaue phantasma, poeticum vtique; puer ſtans in medio ſaltantium: Qui tamen illi ſunt? aliine ac diuerſi ab iis qui vuas ferunt caniſtris? eſt ergo alius temporis articulus, vindemia iam facta. At eſt τοῖσι δ' ἐν μέσσοισι. Videntur ergo eſſe iidem vindemiantes: incedunt illi ac geſtant calathos, in capite puta, factis ad numeros greſſibus; σκαίροντες ἕποντο, puero quaſi chorago antecedente et ducente chorum incedentium. Suauior ſic rerum adſpectus; ſicque acceperat quoque Philoſtratus l. c. παρθένοι τε γὰρ καὶ ἠΐθεοι εὔιον καὶ βακχικὸν ἐν ῥυθμῷ βαίνουσιν, ἐνδιδόντος αὐτοῖς τὸν ῥυθμὸν ἑτέρου.

570. ὁ παῖς ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε. Sunt plures iungendi et interpretandi modi; ſequamur grammaticum, eumque elegantiorem, ipſe puer ἄειδε καλὸν, ὑπὸ λίνον. ὑπῇδε τῷ λίνῳ, fidibus accinuit, voce ſeu ſubmiſſa, ſeu molli ac ſuauiore.

571. 2. τοὶ δὲ ἕποντο, ῥήσσοντες ὁμαρτῇ, σὺν μολπῇ τ' ἰϋγμῷ τε, σκαίροντες πόδεσσι. ῥήσσοντες ſcil. τὸ πέδον, τὴν γῆν, σὺν ποσί. pulſantes, quatientes pede terram.

573—586. Armentorum paſcua; variatum argumentum per leones ea aggreſſos. Etiam in hac area colorum ratio habita eſt, plus quam in ſuperioribus; boves auro et caſſitero effecti, fului, et candidi an nigri? nam quis κασσίτερος fuerit,

μυκηθμῷ δ' ἀπὸ κόπρου ἐπεσσεύοντο νομόνδε
πὰρ ποταμὸν κελάδοντα, παρὰ ῥεδανὸν δονακῆα.
χρύσειοι δὲ νομῆες ἅμ' ἐστιχόωντο βόεσσι
τέσσαρες, ἐννέα δέ σφι κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
σμερδαλέω δὲ λέοντε δύ' ἐν πρώτῃσι βόεσσι
ταῦρον ἐρύγμηλον ἐχέτην· ὁ δὲ, μακρὰ μεμυκὼς
ἕλκετο· τοὺς δὲ κύνες μετεκίαθον, ἠδ' αἰζηοί.
τὼ μὲν ἀναῤῥήξαντε βοὸς μεγάλοιο βοείην,
ἔγκατα καὶ μέλαν αἷμα λαφύσσετον· οἱ δὲ νομῆες
αὕτως ἐνδίεσαν, ταχέας κύνας ὀτρύνοντες.
οἱ δ' ἤτοι δακέειν μὲν ἀπετρωπῶντο λεόντων,
ἱστάμενοι δὲ μάλ' ἐγγὺς ὑλάκτεον, ἔκ τ' ἀλέοντο.

576 Vulg. περὶ. legendum διὰ ῥαδανὸν δονακῆα per arundinetum mobile. 581 Vulg. τὸν

ignoramus; ex auro pastores.

575. ἀπὸ κόπρου. e *stabulo*. v. Obſſ. ἐπεσσεύοντο, cum dilectu positum, ad naturam pecudum pascua nota petentium. — 576. παρὰ ῥοδανὸν δονακῆα. pascua erant ad amnem; et quidem *ad eam amnis partem, qua* inundata ripa aquis *arundinetum enatum erat;* hoc arundinetum, δονακῆα, dixit *mobile, vento quassatum.* an vero ῥοδανὸν hanc notionem habeat, videndum est in Obſſ. vbi et de δονακεὺς, male pro adiectiuo vulgo habito dicta vide. — 578. πόδας ἀργοὶ, ταχύποδες. — 580. ταῦρον ἐρύγμηλον *mugientem.* v. Obſſ. — 584. οἱ δὲ νομῆες αὕτως ἐνδίεσαν. ἐνεδίωκον, *nec tamen aliquid efficiebant;* non enim prope accedere audebant nec ipsi nec canes. — 585. ἀπετρωπῶντο λεόντων (ὥςτε μὴ) δακέειν αὐτούς. refugiebant, detrectabant, morsu appetere leones.

Ἐν δὲ νομὸν ποίησε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
ἐν καλῇ βήσσῃ μέγαν οἰῶν ἀργεννάων,
σταθμούς τε, κλισίας τε κατηρεφέας, ἰδὲ σηκούς.
Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
τῷ ἴκελον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
Δαίδαλος ἤσκησε καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδνῃ.
ἔνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες·
τῶν δ' αἱ μὲν λεπτὰς ὀθόνας ἔχον, οἱ δὲ χιτῶνας

588 οιϜων 591 ϜΙΚΕΛΟΝ

587—9. Paſcua ouium ſed cum ſtabulis et tuguriis et caulibus.

590—605. *Chorum* ſ. choricam ſaltationem expreſſerat Vulcanus, quem poeta deſcripſit, qualem ſibi aliquis fingere poteſt animo, non qualem ars poteſt exprimere. Attamen materiem et colorem ille memorat, enſes ex auro, balteis argenteis ſuſpenſos. — 591. Τῷ ἴκελον. Extabat ergo in Creta exemplum ſimilis operis, cuius auctor Daedalus ferebatur. Forte inde argumentum habet ſingulare aliquid, quod Creticum morem referret; eſt enim ſaltationis genus insolens: quae obſeruatio ad criſin huius loci tenenda eſt. — 592. ἤσκησε. vocabulo proprio artis, ἀσκεῖν, elaborare, vt iam vidimus Γ, 388. — 593. ἔνθα μὲν — in hac chorea efficti erant a Vulcano ſaltantes; non enim haec ad Daedalum ſpectant. — ἀλφεσίβοιαι, amabiles *quae ad amorem ſui allicerent;* hoc ex priſco more redditum: *quae procos nanciſcerentur,* a quibus emebantur a parentibus. In ſeriore aetate alio more nominantur puellae quae dotem afferunt, vbi declarandae ſunt ingenuae, nobiles, patrimae et matrimae.

595. Quae ſequuntur ad

εἷατ' ἐϋνήτους, ἧκα στίλβοντας ἐλαίῳ·
καί ῥ' αἱ μὲν καλὰς στεφάνας ἔχον, οἱ δὲ μαχαίρας
εἶχον χρυσείας ἐξ ἀργυρέων τελαμώνων.
οἱ δ' ὅτε μὲν θρέξασκον ἐπισταμένοισι πόδεσσι
ῥεῖα μάλ', ὡς ὅτε τις τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν
ἑζόμενος κεραμεὺς πειρήσεται, αἴ κε θέῃσιν·
ἄλλοτε δ' αὖ θρέξασκον ἐπὶ στίχας ἀλλήλοισι.
πολλὸς δ' ἱμερόεντα χορὸν περιίσταθ' ὅμιλος

596 FEIAT et FHKA vulg. εἵατο εὐνήτους.

605. non ab artifice expreſſa, ſed tanquam a poeta mente concepta narrari puta. Ad chori apparatum maxime veſtitus ſpectat, quippe ad ſenſus percutiendos valens; itaque puellae peplo tenui ſunt indutae, et comas habent redimiculis vinctas; iuuenes tunicis candore fulgentibus et gladiis inſignes e balteo pendentibus. Debuit igitur hoc eſſe certum genus ſaltationis choricae, forte Creticum.

596. ἧκα στίλβοντας ἐλαίῳ χιτῶνας, antiqua loquendi forma, de nitore: de qua v. Obſſ. — 598. οἱ δ' ὅτε μὲν et 602 ἄλλοτε, pro ὅτε μὲν, ὅτε δέ. —

600. ὡς ὅτε τις. ad cyclicam ſaltationem ſpectare, ex comparatione apparet. Celeritatem motus in orbem declarat a celeritate rotae figulinae circumactae; πειρήσεται αἴ κε θέῃσιν, ſi quis opus aggreſſus principio manus impulſu explorat rotam, ſitne ſatis mobilis et facile circumagenda; itaque aſſidet figulus, ἑζόμενος, vt opus faciat. τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃσιν, ἐνάρμενον, habilem, quae manu bene poſſit apprehendi et facile moueri. — 602 eſt ὄρχησις κατὰ στροφάς, nam procedunt ordinibus rectis, et aliquantum progreſſi iterum ſe conuertunt. θρέξασκον ἐπὶ στίχας (ἐν) ἀλλήλοις, inter ſe diuiſi in certos nu-

τερπόμενοι· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον κατὰ μέσσους.
Ἐν δὲ τίθει ποταμοῖο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο
ἄντυγα πὰρ πυμάτην σάκεος πύκα ποιητοῖο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῦξε σάκος μέγα τε στιβαρόν τε,
τεῦξ' ἄρα οἱ θώρηκα φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς·

609 ΑΡΑ FΟΙ

meros et ordines: alii post alios. — 604. *δύο κυβιστητῆρε.* Spectat et hoc ad certum ac singulare aliquod saltationis genus e more prisco, cum essent, qui seorsum a ceteris in medium prodirent et motus exquisitiores facerent, in quibus et hi erant, vt capiti insisterent et pedibus sublatis motus numerosos facerent. Videri potest haec *ὄρχησις* propria fuisse Cretensibus, et cum ab his plura instituta ad Lacones peruenerint, potuit ea illis quoque familiaris esse, vt apud Menelaum hospites Telemachus et Pisistratus eo spectaculo delectarentur Od. Δ, 18. 19. Videmus tamen etiam Hippocliden Atheniensem hac *ὀρχήσει* spectatum fuisse, nota narratione, cum apud Clisthenem nuptiis filiae per eam excideret. Spectat res ad Solonis tempora; nam Clisthenes Sicyonis tyrannus vicit Pythia Ol. XLIX, 3. *ἐδίνευον,* videtur proprie in ea *ὀρχήσει* dictum esse, forte vt in ipsa *κυβιστήσει,* capiti insistendo corpus rotarent. Sed quod vs. 604. 5 *κυβιστητῆρες ἐξάρχουσι μολπῆς* difficultatem habet, de qua v. Obss.

607. *ἄντυγα πὰρ πυμάτην.* non in ipsa ora Oceanus expressus erat, sed interius subter ora. Hic vtique manifestum fit, auctorem voluisse orbem terrarum in clipeo esse adumbratum. *ἄντυγα φαεινήν,* supra vs. 479 *τρίπλακα, μαρμαρέην.*

609. Ex aere puta reli-

τεῦξε δέ οἱ κόρυθα βριαρὴν, κροτάφοις ἀραρυῖαν,
καλὴν, δαιδαλέην· ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε·
τεῦξε δέ οἱ κνημῖδας ἑανοῦ κασσιτέροιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάνθ' ὅπλα κάμε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
μητρὸς Ἀχιλλῆος θῆκε προπάροιθεν ἀείρας.
ἡ δ', ἴρηξ ὣς, ἆλτο κατ' Οὐλύμπου νιφόεντος,
τεύχεα μαρμαίροντα παρ' Ἡφαίστοιο φέρουσα.

610 ΔΕ ϜΟΙ . 612 ΔΕ ϜΟΙ 615 ϝως Bentl.

qua quoque arma eſſe facta; itaque adiicitur vſ. 611 aurea criſta, ſeu potius ſumma galeae pars cum cono, cui criſta e iuba inſerta erat.

612. ἑανοῦ κασσιτέροιο, ductili. v. Obſſ.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Τ

ARGVMENTVM.

Die orto apportat Thetis arma Achilli; qui adſpectu commotus, et a matre accepto promiſſo, corpus Patrocli incorruptum iri ſeruatum, eius iuſſu Achiuos ad concionem vocat 1—41. Conueniunt frequentes cum ipſo Agamemnone; aduerſus hunc Achilles profitetur, iram ſe animo dimittere et in votis habere, vt Achiui ad pugnam educantur —73. Laeti omnes verba accipiunt, inprimisque Agamemnon, qui oratione habita ſtulte a ſe

facta excufat, reatum in Aten coniicit, promittit eadem dona, quibus antea (Jl. J.) Achillem placare vóluerat — 144. Omnis morae impatiens Achilles confeftim in pugnam ruere mauult, — 153. Vlyffes non nifi cibo fumto copias educi poffe docet; interea donis allatis publice inter Agamemnonem et Achillem res compofitum iri. — 183. adftipulatur Agamemnon — 197. aegre affentitur Achilles, at cibum fumere recufat — 214. refellit eius dicta Vlyffes — 237. Interea miffi Neftoris filii afferunt dona, ab Agamemnone promiffa cum Brifeide; ipfe Agamemnon iureiurando fidem facit, intactam a fe Brifeidem reddi — 268. Achillis iuffu ad tentorium dona absportantur cum Brifeide: — 282. quae confpecto Patrodi corpore lamenta mouet — 302. adueniunt feniores Achivorum, Achillemque hortantur, vt cibo fumto vires roboret; at ille pertinaciter fe facturum negat, et in lamenta de Patrocli morte effunditur — 338. Cum verendum effet, ne impaftus in pugnam prodituras Achilles viribus deficiat, miffa a Ioue Minerua nectar et ambrofiam ei inftillat — 356.

Interea corpore curato prodeunt agmina in aciem; ipfe Achilles fe armat; equos iunctos affatus hortatur, vt videant, ne nifi fe faluo et incolumi in caftra redeant; refpondet alter ex iis Xanthus, non fua culpa factum effe, vt Patroclus caefus caderet; fimile tamen fatum ipfum Achillem manere — 417. quod Achilles profitetur fe haud curare, dummodo Troianos vltus fuerit. ad f.

Deorum interuentus eft primo Thetidis, quae arma apportat, et nectare et ambrofia inftillata Patrocli corpus a corruptione feruat 1 — 39 tum Mineruae a Ioue miffae, vt Achillis omnem cibum detrectantis vires pari modo nectare et ambrofia inftillata recreet. 340 — 356. Nam episodium de Ate 95 — 133 a Ioue ex Olympo deturbata non ad ipfam actionem Jliadis fpectat.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
ὤρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν·
ἡ δ' ἐς νῆας ἵκανε, θεοῦ πάρα δῶρα φέρουσα·
εὗρε δὲ Πατρόκλῳ περικείμενον ὃν φίλον υἱὸν,
κλαίοντα λιγέως· πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
μύρονθ'. ἡ δ' ἐν τοῖσι παρίστατο δῖα θεάων,
ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον ἐμὸν, τοῦτον μὲν ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
κεῖσθαι, ἐπειδὴ πρῶτα θεῶν ἰότητι δαμάσθη·
τύνη δ' Ἡφαίστοιο πάρα κλυτὰ τεύχεα δέξο,
καλὰ μάλ', οἷ' οὔπω τις ἀνὴρ ὤμοισι φόρησεν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κατὰ τεύχε' ἔθηκε
πρόσθεν Ἀχιλλῆος· τὰ δ' ἀνέβραχε δαίδαλα πάντα.
Μυρμιδόνας δ' ἄρα πάντας ἕλε τρόμος, οὐδέ τις ἔτλη
ἄντην εἰσιδέειν, ἀλλ' ἔτρεσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς

4 ΠΕΡΙΚΕΙΜΕΝΟΝ ϜΟΝ. v. Obſſ. 7 ΑΡΑ ϜΟΙ ΦΥ ΧΕΙΡΙ ϜΕΠΟΣ 15 ΕΣϜΙΔΕΕΙΝ

1—18. Apportat orto die Thetis arma Vulcani ad Achillem; quorum adſpectu ille delectatur. — Vna autem nocte arma a deo facta eſſe puta.

2. *ἀθανάτοισι*, quia etiam in Olympo dies noctesque ſibi ſuccedunt, vt iam aliquoties vidimus. — 4. *περικείμενον*, vt *ἀμφιχυθεὶς*, *περιφὺς*, de amplexu.

9. *ἐπειδὴ πρῶτα* *cum ſemel*. v. Obſſ. — 13. *τὰ δ' ἀνέβραχε πάντα*. cum in terram reponerentur, reſonabant. *δαίδαλα*. epitheton pro voce primaria, vel cum vellet dicere *τὰ δὲ τεύχεα δαίδαλα*, vel quod vſus erat *τὰ δαίδαλα* dicere ſimpl. pro opere arte facto; ſic et 19.

14. Myrmidones contremiſcunt primum fragore audito, tum fulgore armorum repente oculos praeſtringente. Magnifice haec in maius aucta. — 15. Achilles

ὡς εἶδ᾽, ὥς μιν μᾶλλον ἔδυ χόλος· ἐν δέ οἱ ὄσσε
δεινὸν ὑπὸ βλεφάρων, ὡσεὶ σέλας, ἐξεφάανθεν·
τέρπετο δ᾽ ἐν χείρεσσιν ἔχων θεοῦ ἀγλαὰ δῶρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ φρεσὶν ᾗσι τετάρπετο, δαίδαλα λεύσσων,
αὐτίκα μητέρα ἣν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Μῆτερ ἐμή, τὰ μὲν ὅπλα θεὸς πόρεν, οἷ᾽ ἐπιεικὲς
ἔργ᾽ ἔμεν ἀθανάτων, μηδὲ βροτὸν ἄνδρα τελέσσαι.
νῦν δ᾽ ἤτοι μὲν ἐγὼ θωρήξομαι· ἀλλὰ μάλ᾽ αἰνῶς
δείδω, μή μοι τόφρα Μενοιτίου ἄλκιμον υἱὸν
μυῖαι, καδδῦσαι κατὰ χαλκοτύπους ὠτειλάς,
εὐλὰς ἐγγείνωνται, ἀεικίσσωσι δὲ νεκρόν·

16 ΓΕΙΔ — ΔΕ ΓΟΙ 19 ΦΡΕΣΙ ΓΗΙΣΙ vulg. φρεσὶν ᾗσιν ἐτάρπετο. 20 ΜΗΤΕΡΑ ΓΗΝ ΓΕΠΕΑ 21 ΕΠΙΓΕΙΚΕΣ 22 ΓΕΡΓ 26 ΑΓΕΙΚΙΣΣΩΣΙ

ira incenditur multo magis ex adſpectu, praeclare: ſcilicet recordatione armorum Patroclo ademtorum, et vlciſcendi cupiditate.

19—39. Armorum adſpectu cupiditate pugnandi incenſus Achilles a Patrocli corpore diſceſſurus de eo a corruptione vindicando ſollicitus, a matre hac cura leuatur, et iubetur concione conuocata iram Agamemnoni remittere tumque in pugnam exire.

24. Cum Achilles ad pugnam feſtinaturus eſt, neceſſario et ipſi et poetae fuit cogitandum de corpore Patrocli incolumi ſeruando a putredine, inprimis ſub illo caelo. Reperit aut excogitauit poeta modum conditurae ſimilem, v. mox ad 39. aut a legendis oſſibus petitum: nam Achillis oſſa lecta οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. Od. Ω, 73. Nullus in his eſt commentis multorum locus; res aperta per ſe. Sic inf. Ψ, 186. Hectoris cadauer vnguento ſeruatur: Venus ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ, Ἀμβροσίῳ, — 25. 26. vermes pullulant ex muſcarum ouulis, quae tamen veteres non memorant, ſed: ἐντί-

ἐκ δ' αἰὼν πέφαται· κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπήῃ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
τέκνον, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων·
τῷ μὲν ἐγὼ πειρήσω ἀλαλκεῖν ἄγρια φῦλα
μυίας, αἵ ῥά τε φῶτας ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
ἤν περ γὰρ κῆταί γε τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν,
αἰεὶ τῷδ' ἔσται χρὼς ἔμπεδος, ἢ καὶ ἀρείων.
ἀλλὰ σύ γ' εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
αἶψα μάλ' ἐς πόλεμον θωρήσσεο, δύσεο δ' ἀλκήν.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε·
Πατρόκλῳ δ' αὖτ' ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρὸν

27 Vulg. σαπείη. 32 Vulg. κεῖται. 35 ΑΠΟϜΕΙΠΩΝ

κτουσί τι αἱ μυῖαι. — 27. αἰὼν δ' ἐκπέφαται sunt haec in medio interposita: δὲ pro γάρ. *vita enim expulsa est.* v. Obss. κατὰ δὲ χρόα πάντα σαπήῃ iungenda sunt cum μὴ — ἀεικίσσωσι — καὶ κατασαπῇ ὁ νεκρὸς (κατὰ) πάντα χρόα, κατὰ πᾶν σῶμα.

30. ἄγρια φῦλα μυιῶν antiqua periphrasi a poetis seruata pro μυῖαι ἄγριαι. *ferae, indomitae,* quae abigi nequeunt. — 33. χρὼς ἔμπεδος. *incolume* h. l. corpus. — 35. μῆνιν ἀποειπὼν Ἀγαμέμνονι *remittens, deponens.* v. Obss. Supra A, 283 erat Ἀχιλλῆϊ μεθέμεν χόλον. — 36. δύσεο δ' ἀλκήν. iam aliquoties vsum τοῦ δύεσθαι, δύσεσθαι, vidimus; vt *indui* dicantur, quae sumuntur, adhibentur, exseruntur. *et vtere virtute tua. exere virtutem.* — 37. μένος ἐνῆκε, quod solent facere dii, modo non semper declarato, alibi afflatu, interdum tactu. vt sup. N, 59 vbi v. — 38. ἀμβροσίην καὶ νέκταρ ἐρυθρόν. A numine petitum est remedium, quod vulgari vsu erat parandum antisepticis odoribus. Vnguentum esse ἀμβροσίην h. l. ma-

στάξε κατὰ ῥινῶν, ἵνα οἱ χρὼς ἔμπεδος εἴη.
Αὐτὰρ ὁ βῆ παρὰ θῖνα θαλάσσης δῖος Ἀχιλλεύς,
σμερδαλέα ἰάχων, ὦρσε δ' ἥρωας Ἀχαιούς·
καί ῥ', οἵπερ τὸ πάρος γε νεῶν ἐν ἀγῶνι μένεσκον,
οἵ τε κυβερνῆται, καὶ ἔχον οἰήϊα νηῶν,
καὶ ταμίαι παρὰ νηυσὶν ἔσαν, σίτοιο δοτῆρες·
καὶ μὴν οἱ τότε γ' εἰς ἀγορὴν ἴσαν, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς.
τὼ δὲ δύω σκάζοντε βάτην Ἄρεος θεράποντε,
Τυδείδης τε μενεπτόλεμος, καὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
ἔγχει ἐρειδομένω· ἔτι γὰρ ἔχον ἕλκεα λυγρά·
κὰδ δὲ μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο κιόντες.

39 ϜΙΝΑ ϜΟΙ 41 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ϜΙΑΧΩΝ

nifeſtum eſt: de quo cf. Excurſ. IX. ad lib. I. alterum *nectar* diis paratum eſſe tanquam vinum generoſius, eiusque notionem a vini inter mortales vſu petitam eſſe, apparet ex epitheto ἐρυθρόν. Nam hoc vini genere maxime vſi erant antiquiores Graeci. Norant iidem vim eius adſtringentem et antiſepticam: de qua h. l. cogitaſſe videntur.

40—54. Achilles conuocat Achiuos non praeconis, ſed ſua voce: re noua perculſi omnis multitudo accurrit.

41. παρὰ θῖνα, inde a Sigeo, in dextro cornu, procedit in medium caſtrorum, in quo ἀγορὰ erat; ideoque incedit *ſecundum littus.* cf. Θ, 223.

42—44. Nondum remiges et milites diuerſi erant ordinis; ſed heroes ipſi remigabant; at gubernatores et qui penum victumque curabant extra pugnantium numerum fuiſſe videmus.

44. Conſtituti ergo in exercitu fuere certi homines ad diſtribuendum victum.

50. μετὰ πρώτῃ ἀγορῇ ἵζοντο in primis ſedibus tan-

αὐτὰρ ὁ δεύτατος ἦλθεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
ἕλκος ἔχων· καὶ γὰρ τὸν ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
οὖτα Κόων Ἀντηνορίδης χαλκήρεϊ δουρί.
αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντες ἀολλίσθησαν Ἀχαιοί,
τοῖσι δ' ἀνιστάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον
ἔπλετο, σοὶ καὶ ἐμοί· ὅτε νῶΐ περ, ἀχνυμένω κῆρ,
θυμοβόρῳ ἔριδι μενεήναμεν, εἵνεκα κούρης.
τὴν ὄφελ' ἐν νήεσσι κατακτάμεν Ἄρτεμις ἰῷ,
ἤματι τῷ, ὅτ' ἐγὼν ἑλόμην Λυρνησσὸν ὀλέσσας·

51 ΗΛΘΕ ϜΑΝΑΞ

quam principes. — 53. Coon vulnerauerat Agamemnonem ſup. Λ, 251. Diomeden Paris ſagitta Λ, 376 et Vlyſſem Socus Λ, 436 ſq.

55—73. Inde Achilles ad dicendum ſurgit, et Agamemnoni omnem ſimultatem ſe abdicare profitetur, tum vt pugna fiat hortatur. Oratio homine generoſae indolis digna, qui ira ſemel diſcuſſa iniuriae acceptae facile obliuiſcitur.

56. *ἦ ἄρ τι τόδ' ἀμφοτέροισιν ἄρειον ἔπλετο.* eſt ellipſis *τοῦ· ſi nunquam in hanc contentionem deſcendiſſemus, τότε, ὅτε νῶΐ περ* etc. v. Obſſ. — 57. *ἀχνυμένω κῆρ,* dolentes alter repetita Chryſeide, alter erepta Briſeide.

58. *ἔριδι μενεήναμεν, ὠργιζόμεθα.* cum dilectu verborum, etiam *θυμοβόρῳ ἔριδι, animum vexante,* vt iam H, 210. — 59. Iterum a Dianae ſagittis repetita mors violenta et iuſto maturior: quae obſeruatio nunc inter vulgares habetur. Quod autem Achilles nunc in votis habet, Briſeidem, quam tamen amabat, morte abreptam fuiſſe, ad hominum rudium ingenium et affectus mobilitatem ſpectat. — 60. Lyrneſſo capta Briſeis abducta: vt vidimus B, 690. erat vna ex XI vrbibus Troadis ab Achille euerſis.

τῷ κ' οὐ τόσσοι Ἀχαιοὶ ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας
δυσμενέων ὑπὸ χερσὶν, ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος.
Ἕκτορι μὲν καὶ Τρωσὶ τὸ κέρδιον· αὐτὰρ Ἀχαιοὺς
δηρὸν ἐμῆς καὶ σῆς ἔριδος μνήσεσθαι ὀΐω.
ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ,
θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν· ἀλλ' ἄγε θᾶσσον
ὄτρυνον πόλεμόνδε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
ὄφρ' ἔτι καὶ Τρώων πειρήσομαι ἀντίον ἐλθὼν,
αἴ κ' ἐθέλωσ' ἐπὶ νηυσὶν ἰαύειν· ἀλλά τιν' οἴω
ἀσπασίως αὐτῶν γόνυ κάμψειν, ὅς κε φύγῃσι
δηΐου ἐκ πολέμοιο ὑπ' ἔγχεος ἡμετέροιο.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ χάρησαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,

70 Vulg. ἀντίος   74 Vulg. οἱ δ' ἐχάρησαν

— 62. ἐμεῦ ἀπομηνίσαντος nunc eſt *in ira perſeuerante me.* — 66. ἀνάγκῃ l. inuiti l. rebus ſic exigentibus l. omnibus viribus, dolorem comprimendo. — 67. 68. οὐδέ τί χρὴ, ἀσκελέως ἀεὶ ἐμὲ μενεαινέμεν. Nunc χρὴ pro εἰκός ἐστι *conſentaneum, rectum, decorum.* ἀσκελέως, *indeſinenter, continuo, ſine fine.*

71. ἰαύειν aut nunc ſimpl. *manere* aut alia nocte iterum pernoctare; et τινὰ pro πολλούς. *ante vallum,* ἐπὶ νηυσίν. — 72. γόνυ κάμψειν, conſidere et ſe e fuga recipere. Puto fore qui ſaluos ſe ex pugna euaſiſſe laetentur.

74—144. Excipit Achillem Agamemnon longa oratione, eaque prorſus ad priſcorum hominum ſenſum ac morem compoſita. Primo vt ſe patienter audiant, rogat; tum iracundiae ſuae ſtultitiam fatetur, ſed culpam a ſe auertit in fatalem aliquam neceſſitatem, qua ita fieri debuerit, et qua ipſi dii adducantur vt inuiti faciant aliquid mox.

μῆνιν ἀπειπόντος μεγαθύμου Πηλείωνος.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτόθεν ἐξ ἕδρης, οὐδ' ἐν μέσσοισιν ἀναστάς·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
ἑσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐδὲ ἔοικεν
ὑββάλλειν· χαλεπὸν γὰρ, ἐπιστάμενόν περ ἐόντα.
ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι,

76 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ 79 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ

exitioſum futurum; appellat hanc *Aten*, et de ea diſſerit more veterum hominum, vt in perſonam mutet, et praedicata in factum vertat, adeoque mythum enarret: quem mox videbimus. Inde, 134. ſe ſtultitiae dudum poenituiſſe et nunc pro iniuria ſatisfacere et muneribus placare velle Achillem pronuntiat.

78—82. *Audite me dicentem, nec interpellate me. Eſt enim moleſta res dicenti, ſi interpelletur ſtrepitu tumultuantium, etiamſi ſit bonus orator.* Scilicet veretur Agamemnon tumultum Achiuorum peruicaciam eius accuſantium, et tot fortiſſimorum virorum caedes et vulnera exprobrantium; forte et metuentium, ne iterum noua expoſtulatione cum Achille iras redintegret. Viuidior fit rerum propoſitarum ſpecies, ſi concionem Agamemnone ad dicendum ſurgente commotam et tumultuantem ante oculos nobis ponamus; vt in dramatibus, quae legimus, hoc idem ſaepe faciendum eſt.

79. ἑσταότος ſimpliciter, dicentis; eius qui ad dicendum ſurgit. καλόν ἐστι, conſentaneum, aequum eſt, ἐοικός, audire dicentem. οὐδὲ ἔοικεν, ἐοικός ἐστιν, ὑποβάλλειν, κραυγάζειν καὶ ὑποκρούεσθαι τὸν λόγον. non autem decet interpellare dicentem: quod faciebant forte aut facere poterant οἱ φιλαχιλλεῖς, qui Achilli ſtudebant, Agamemnoni ve-

ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.
Πηλείδῃ μὲν ἐγὼν ἐνδείξομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
σύνθεσθ᾽, Ἀργεῖοι, μῦθόν τ᾽ εὖ γνῶτε ἕκαστος.
πολλάκι δή μοι τοῦτον Ἀχαιοὶ μῦθον ἔειπον,
καί τέ με νεικείεσκον. ἐγὼ δ᾽ οὐκ αἴτιός εἰμι,
ἀλλὰ Ζεὺς, καὶ Μοῖρα, καὶ ἠεροφοῖτις Ἐρινὺς,
οἵ τέ μοι εἰν ἀγορῇ φρεσὶν ἔμβαλον ἄγριον ἄτην,
ἤματι τῷ, ὅτ᾽ Ἀχιλλῆος γέρας αὐτὸς ἀπηύρων.

82 ϜΕΙΠΟΙ. 84 ΓΝΩΤΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 85 ΕΓΕΙΠΟΝ

ro irascebantur. — 82. *βλάβεται, βλάπτεται λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.* et licet sit orator sonora voce instructus, non auditur, eoque non persuadet, siue quod conturbatur, siue quod vox strepitu obtunditur: pro hoc vetus poeta generali voce vtitur: noxam habet, h. e. successum non habet. — 83. *Πηλείδῃ μὲν ἐγὼ ἐνδείξομαι* scil. *τὸν λόγον.* convertam verba ad Achillem. *αὐτὰρ οἱ ἄλλοι.* at vos ceteri, o Achiui, percipite et recte considerate ea, quae dicturus sum.

85. *πολλάκι δή μοι τοῦτον μῦθον.* non eloquitur, quaenam haec dicta sint: scil. obiurgantium eum, quod iniuria in Achillem et ira ac rixa intempestiua abalienauerat Achillem, huiusque ab armis discessu Achiuis tot strages arcessiuerat. Fuerat ex numero increpantium Nestor: J, 104 sq. — 87. *ἐγὼ δ᾽ οὐκ αἴτιός εἰμι, ἀλλὰ Ζεύς.* Bene ad morem hominum, culpam calide et stulte perpetratorum in fatalem aliquam necessitatem transferentium. Decantatum hoc in Tragicis, etiam in facinoribus perpetratis, vt Clytaemnestra marito interfecto ad Orestem: *ἡ Μοῖρα τούτων, ὦ τέκνον, παραιτία.* Aeschyl. Choeph. 910. *Ζεὺς,* tanquam auctor omnium rerum, etiam fatalium. *Μοῖρα,* quae fata ordinat, alia cum Ione, alia, quibus ipse Iupiter tenetur. *Ἐριν-*

ἀλλὰ τί κε ῥέξαιμι; θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ
πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
οὐλομένη. τῇ μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὔδει
πίλναται· ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
βλάπτουσ' ἀνθρώπους. κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε.

90 Vulgo κεν ῥέξαιμι 92 Vulg. τῆς μὲν 93 legendum ἀλλ' ἄρα τή γε

νύς, quae ἄτην vlciſcitur. — 88. ἅ τε μοι εἰν ἀγορῇ. haec reſpiciunt narrata A, 130 ſqq. ἔμβαλον ἄγριον ἄτην, quae mox in perſonam mutata procedit, nunc eſt ira et rixa qua occaecatus Achillem iniuria affecerat.

90. ἡ θεὸς πρέσβα, Διὸς θυγάτηρ, Ἄτη, διατελευτᾷ πάντα, διατελεῖ, ad effectum adducit, quae ipſa in fraudem hominum machinatur. De ſingulis v. Obſſ. ἣ πάντας ἀᾶται, βλάπτει praecipiti animi impetu ad calida et ſtolida conſilia impellit. — 92. 93. τῆς μέν θ' ἀπαλοὶ πόδες. Eſt hoc memorabile ſpecimen ſermonis ſymbolici antiquiorum hominum, quo vti licet ad multa alia ſimilia illuſtranda. Sollertia ingenii ſe probat in abstractis, ac mente, non ſenſu, perceptis forma ac ſpecie ad ſenſus induendis. Ea ἄτη, quam paullo ante vidimus, noxa ac ſtultitia, nunc *dea* eſt, vt J, 500 ſq. (nec tamen facie prorſus eadem) eſt *Iouis filia*, vt ſolent ad Iouem omnia referri; contra Eridis filia eſt in Theog. 226. 230. alio reſpectu: quandoquidem ex animi affectu et impetu vecordiaque proficiſcitur ἄτη. Quae gentis et originis diuerſitas pro diuerſo conſilio a poetis admittitur. eſt πρέσβα, σεμνή, dea. ἣ πάντας ἀᾶται, *promiſcue omnes deos hominesque illo malo afficit, et in ſtultitiam ſaepe inii-cit, et* hactenus illa eſt *exitioſa*, οὐλομένη. Sequitur: 92. 93. *eam opprimere et inuadere homines inopinato;* quatenus animi affectu aliquo caeco ad ſtulta conſilia impellimur; haec dicta ſic: *illa habet pedes molles*, ſine ſtrepitu incedentes, et *corpus leue li-*

καὶ γὰρ δή νύ ποτε Ζῆν' ἄσατο, τόν περ ἄριστον
ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν φάσ' ἔμμεναι, ἀλλ' ἄρα καὶ τὸν

95 al. ἄσσατο

brat, et euolat ſupra hominum capita alis ſuſpenſa; ita vt inuolare aliquem et opprimere incautum poſſit.

94. 95. *κατὰ δ' οὖν ἕτερόν γε πέδησε. καταπεδᾷ. κατεπέδησε δὲ καὶ ἕτερόν γε (ἢ καὶ νῷι) καὶ γάρ δή — ipſum enim Iouem ea in fraudem et malum induxit, ἄσατο,* dum ille incaute eſt elocutus iurauitque, illectus fraude et dolo *Iunonis* perſuadentis ei, vt iuraret; tribuitur hoc *Atae,* quia ſtoliditati ſuae Iupiter vtrumque imputare debuit; dumque ille mox poenitentia et pudore tenebatur, indignatione motus Aten de caelo praecipitauit. 125. 6. Monui haec, vt perſpiciatur hominum priſcorum ratio excogitandi ſymbolice dicta, et cum his mythos huius generis ſtruendi.

96. Locus conſpicuus ex mythologia, de Hercule, et tractatus haud dubie ἐν Ἡρακλείαις, ad reddendam cauſſam probabilem, cur Hercules fortiſſimus, et Ioue natus imperio Euryſthei ignaui hominis paruerit et iuſſos ab eo labores ſuſceperit. Fundus mythi eſt hiſtoricus, hoc eſt, verus rerum euentus. Mycenis a Perſeo conditis regnabat Electryon, vnus ex Perſei filiis, pater Alcmenae, quam duxerat Amphitruo, natus ex Alcaeo, alio Perſei filio. Is Electryone patruo caeſo exulatum abierat Thebas; itaque occupauit regnum alter filius Perſei, Sthenelus; cui ſucceſſit Euryſtheus filius, aequalis ille aetate Herculi, niſi quod Euryſtheus praematuro partu editus vno vel altero menſe Herculem anteuerterat. Parendum itaque fuit Herculi iuſſis Euryſthei, qui regnum Mycenarum tenebat, priuatus regi. Heraclidae quoque regno Mycenarum excluſi non niſi multis aetatibus ſerius Peloponneſum occuparunt. Etſi enim poſt Herculis mor-

Ἥρη, θῆλυς ἐοῦσα, δολοφροσύνῃς ἀπάτησεν
ἤματι τῷ, ὅτ' ἔμελλε βίην Ἡρακληείην
Ἀλκμήνη τέξεσθαι ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.
ἤτοι ὅγ' εὐχόμενος μετέφη πάντεσσι θεοῖσι·
Κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
ὄφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγει·
σήμερον ἄνδρα φόωσδε μογοστόκος Εἰλείθυια

102 ΟΦΡ ϜΕΙΠΩ. v. Obſſ.

tem Euryſtheum, a quo bello petiti fuerant, ad Marathonem victum interfecerant, Hyllus tamen peſte Peloponneſum vaſtante a Mycenis adeundis retractus eſt; quas occupauit Atreus a Pelope oriundus, poſt eum Agamemnon, Oreſtes, Penthilus, ſub cuius mortem Heraclidae cum Doribus Peloponneſum occuparunt. Mythica narratio ad numen infeſtum Iunonis cauſſas horum caſuum retulit; odia in pellicem Alcmenam et Herculem in ipſo partu illa exercuit.

99. *ἐϋστεφάνῳ ἐνὶ Θήβῃ.* Sunt Thebae a muris et a ſeptem portis ſaepe commendatae. — 100. Alcmena iam partui vicina Iupiter, fatorum gnarus, praedixerat, eo die mortalem ex ſe ortum in lucem proditurum eſſe, qui Mycenis regnaret; Iuno, euge, inquit, iura hoc. Iurauit ille ſtolide. Tum Iuno, quae norat Stheneli coniugem vtero ferre filium, aduolauit Argos, eiusque partum maturauit, retardato partu Alcmenae. Ita Euryſtheus prior natus Hercule. Narrat ex Homero Apollod. II, 4, 5. p. 103. Latebat fraus in Iouis verbis obſcuris, quae videntur ex priſco ſermone ſeruata eſſe; volebat ille declarare aliquem ex ſe procreatum filium; at ille vtitur voce generaliore: naſciturum eſſe aliquem e ſuo ſanguine: v. mox vſ. 105 et 111. — 103. *μογοστόκος Εἰλείθυια* labores partus leuans. v. ad Λ, 270.

ἐκφανεῖ, ὃς πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξει,
τῶν ἀνδρῶν, γενεῆς οἵθ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσι.
Τὸν δὲ δολοφρονέουσα προσηύδα πότνια Ἥρη·
ψευστήσεις, οὐδ' αὖτε τέλος μύθῳ ἐπιθήσεις.
εἰ δ' ἄγε, νῦν μοι ὄμοσσον, Ὀλύμπιε, καρτερὸν ὅρκον,
ἦ μὴν τὸν πάντεσσι περικτιόνεσσιν ἀνάξειν,
ὅς κεν ἐπ' ἤματι τῷδε πέσῃ μετὰ ποσσὶ γυναικὸς
τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.
Ὣς ἔφατο· Ζεὺς δ' οὔτι δολοφροσύνην ἐνόησεν,

104 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ FΑΝΑΞΕΙ 106 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ 109 ΠΕΡΙΚΤΙΟΝΕΣΣΙ FΑΝΑΞΕΙΝ

105. *τῶν ἀνδρῶν γενεῆς.* Obſcura haec, vt dixi, ex antiquo ſermone ſeruata. Primo totus locus ſic eſt conſtituendus: *σήμερον* Ilithyia *ἐκφανεῖ φόωσδε ἄνδρα τῶν ἀνδρῶν γενεῆς.* in lucem producet partu, quod inf. vſ. 118 *προεξάγειν φόωσδε,* ſeu *εἰς φῶς.* Porro, *ἄνδρα τῶν ἀνδρῶν* pro *τινὰ τῶν ἀνδρῶν.* Iam duplex eſſe poteſt iunctura: vel vt *ἀνδρῶν γενεῆς,* interpungatur, vt ſit: *ἄνδρα γενεῆς* ex ſtirpe, progenie illorum, *τῶν ἀνδρῶν,* (h. e. *τούτων,*) *οἵτε* (pro *οἳ*) *εἰσὶν ἐξ αἵματος ἐμεῦ,* vel vt veteres voluere, *οἵ εἰσιν αἵματος ἐξ ἐμεῦ,* qui, ſanguine, ſunt ex me. vel interpungi poteſt: *τῶν ἀνδρῶν, γενεῆς οἵθ' αἵματος ἐξ ἐμεῦ εἰσιν.* vt iunctura ſit: *οἵ τε* (*κατὰ*) *γενεῆς, εἰσὶν αἵματος ἐξ ἐμεῦ.* qui ſtirpe, (quod ad ſtirpem attinet) ſunt ſanguine ex me (prognati). Haec, etſi durior, videtur antiquior fuiſſe acceptio.

Nunc vero aliam difficultatem faciunt verba Iovis a Iunone repetita vſ. 111. *τῶν ἀνδρῶν, οἳ σῆς ἐξ αἵματός εἰσι γενέθλης.* quae cum priore iunctura et ratione, vt poſt *τῶν ἀνδρῶν γενεῆς* interpungatur, prorſus non conueniunt. Per ſe ſententia eſt: *οἵ εἰσιν ἐξ αἵματος σῆς γενέθλης.* Sed mirum in his eſt *αἷμα γενέθλης.* et verba vſ. 105

ἀλλ' ὄμοσε μέγαν ὅρκον, ἔπειτα δὲ πολλὸν ἀάσθη·
Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπε ῥίον Οὐλύμποιο,
καρπαλίμως δ' ἵκετ' Ἄργος Ἀχαιϊκὸν, ἔνθ' ἄρα ἤδη
ἰφθίμην ἄλοχον Σθενέλου Περσηϊάδαο·
ἡ δὲ κύει φίλον υἱὸν, ὁ δ' ἕβδομος ἑστήκει μείς.
ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωςδε, καὶ ἠλιτόμηνον ἐόντα·
Ἀλκμήνης δ' ἀπέπαυσε τόκον, σχέθε δ' Εἰλειθυίας.

114 ϜΗΡΗ 115 ΕΝΘ ΑΡΑ ϜΗΙΔΗ 117 Vulg. ἡ δ' ἐκύει

postulabant αἵματος' ἐκ σευ, σου. et οἵτε εἰσὶ γενέθλης, quod antea erat γενεῆς. Latere ergo videtur vitium in σῆς. v. Obss. Si σευ legitur, confecta est res: οἵ (κατὰ) γενέθλης, εἰσὶν αἵματος ἐκ σευ.

113. πολλὸν ἀάσθη, ἐβλάφθη et animo, dum stolide egit, et, euentu, dum magna noxa affectus est; et quandoquidem factum est per fraudem, accipi potuit pro ἠπατήθη. Iupiter de Hercule cogitabat, at Iuno de Eurystheo, qui non quidem ex ipso Ioue erat prognatus, genus tamen ducebat a Ioue, progenitore Persidarum; nam e Ioue et Danae natus Perseus, e Perseo Sthenelus, Eurysthei pater.

115. Ἄργος Ἀχαιϊκόν. Si est ipsa vrbs, necesse est Sthenelum cum Mycenis Argos quoque tenuisse; potest tamen esse pro Argolide, vt iam B, 108. I, 141. vidimus. v. ad B, 684. — 116. Sthenelus Persei f. ex Andromeda v. Apollod. II, 4, 5. p. 102. 3. — 117. ὁ δ' ἕβδομος ἑστήκει μείς. erat. Fuit igitur iam Homerica aetate hic vsus vocis ἵστασθαι, qui serius in μηνὸς ἱσταμένου, de mense in cursu, seu decursu, est. Disertius hoc videmus Od. Ξ, 162 et Τ, 519. — 118. ἐκ δ' ἄγαγε πρὸ φόωςδε. προεξήγαγεν εἰς φῶς, ἐξῆγεν. v. Obss. καὶ, καίπερ ὄντα, ἠλιτόμηνον, τὸν ἀλιτοῦντα (κατὰ) μηνῶν, deficientem iusto mensium numero, ἄωρον. — 119. σχέθε δ' Εἰλειθυίας, deas cohibuit,

αὐτὴ δ' ἀγγελέουσα, Δία Κρονίωνα προσηύδα· 120
Ζεῦ πάτερ, ἀργικέραυνε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
ἤδη ἀνὴρ γέγον' ἐσθλὸς, ὃς Ἀργείοισιν ἀνάξει,
Εὐρυσθεὺς, Σθενέλοιο πάϊς Περσηϊάδαο,
σὸν γένος· οὔ οἱ ἀεικὲς ἀνασσέμεν Ἀργείοισιν. 124
Ὣς φάτο· τὸν δ' ἄχος ὀξὺ κατὰ φρένα τύψε βα-
αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς λιπαροπλοκάμοιο, [θεῖαν.
χωόμενος φρεσὶν ᾗσι, καὶ ὤμοσε καρτερὸν ὅρκον,
μήποτ' ἐς Οὔλυμπόν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
αὖτις ἐλεύσεσθαι Ἄτην, ἣ πάντας ἀᾶται.
Ὣς εἰπὼν, ἔῤῥιψεν ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος, 130
χειρὶ περιστρέψας· τάχα δ' ἵκετο ἔργ' ἀνθρώπων.
τὴν αἰεὶ στενάχεσχ', ὅθ' ἑὸν φίλον υἱὸν ὁρῷτο

121 ΑΡΓΙΚΕΡΑΥΝΕ ϜΕΠΟΣ 122 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ϜΑΝΑΞΕΙ 124 ΟΥ ϜΟΙ ΑϜΕΙΚΕΣ ϜΑΝΑΣΣΕΜΕΝ v. Obff. 127 ΦΡΕΣΙ ϜΗΙΣΙ 130 ϜΕΙΠΩΝ 131 ͰΙΚΕΤΟ ϜΕΡΓ 132 ͰΟΤΕ ϜΟΝ

quominus Alcmenae partum maturum educerent in lucem.

121. Iupiter, narrabo tibi aliquid, quod factum eſt; ἔπος pro euento. ἐνθέσθαι τι ταῖς φρεσὶν, vt ἐμβάλλειν, ἐμβάλλεσθαι. animo ſeu ſuo ſeu alterius mandare. — 124. σὸν γένος, ortu a Perſeo ſcilicet: v. modo ad vſ. 113. οὔ οἱ ἀεικές. οὐκ ἀεικές ἐστιν, αὐτὸν ἀνάσσειν Ἀργείοις. dignus ille eſt, qui Argiuis imperet, cum ex te genus ducat.

125. ἄχος ἔτυψεν αὐτὸν κατὰ φρένα, ἔπληξε. Vſitatius καταπλήσσειν, ἐκπλήσσειν. — 126. Manu prehenſis capillis Aten Olympo proturbauit. Habemus ita iterum Iouem ῥιπτάζοντα κατὰ δῶμα, vt videramus eum Ξ, 257. more iratorum hominum. — 131. ταχέως κατέπεσεν εἰς γῆν.

132. τὴν, h. διὰ ταύτην τὴν Ἄτην. vt vulgari vſu di-

ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα ὑπ' Εὐρυσθῆος ἀέθλων.
Ὣς καὶ ἐγὼν, ὅτε δ' αὖτε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ
Ἀργείους ὤλεσκεν ἐπὶ πρύμνῃσι νέεσσιν,
οὐ δυνάμην λελαθέσθ' ἄτης, ᾗ πρῶτον ἀάσθην.
ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.
ἀλλ' ὄρσευ πόλεμόνδε, καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς·
δῶρα δ' ἐγὼν ὅδε πάντα παρασχεῖν, ὅσσα τοι ἐλθὼν
χθιζὸς ἐνὶ κλισίῃσιν ὑπέσχετο δῖος Ὀδυσσεύς.
εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐπειγόμενός περ ἄρηος·
δῶρα δέ τοι θεράποντες, ἐμῆς παρὰ νηὸς ἑλόντες,
οἴσουσ', ὄφρα ἴδηαι, ὅ τοι μενοεικέα δώσω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

133 ϜΕΡΓΟΝ ΑϜΕΙΚΕΣ 135 Vulg. ὀλέεσκεν 139 ΟΦΡΑ ϜΙΔΗΑΙ et ΜΕΝΟϜΕΙΚΕΑ

cimur στενάχειν τινὰ, gemere aliquid. — 133. ἔργον ἀεικὲς ἔχοντα. debet h. l. ἔργον ἔχειν esse pro πόνον ἔχειν, πονεῖσθαι. aerumnam tolerare, ὑπ' ἀέθλων Εὐρυσθέως. v. Obss. — 134. ὅτε δ' αὖτε. nullam vim habet. οὕτω καὶ ἐγὼ αὖτε, post ea, ὅτε Ἕκτωρ. — 136. οὐ δυνάμην λελαθέσθ' ἄτης. respiciunt vs. 132. τὴν, αἰεὶ στενάχεσκε Iupiter. ita et ego semper recordabar stultitiae, qua primum abreptus fueram, vt Achillem ab Achiuorum caussa et armis abalienarem. — 137. ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην, ἀσάμην, ἆσα, quandoquidem stolide egi. docet hoc quoque quod adiectum est, καί μευ φρένας ἐξέλετο Ζεύς. — 140. δῶρα δ' ἐγὼ ὅδε πάντα παρασχεῖν. ἐγὼ ὅδε, ego ille scil. πάρειμι. ἕτοιμός εἰμι, ὥςτε παρασχεῖν. v. Obss. — 141. ὅσσα τοι ἐλθὼν respiciunt legationem Il. I, 262 sqq.

145—153. Achilles munera quidem non aspernatur; ante omnia tamen pugnam iubet parari.

Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
δῶρα μὲν αἴ κ' ἐθέλῃσθα παρασχέμεν, ὡς ἐπιεικὲς,
ἤτ' ἐχέμεν, παρά σοι· νῦν δὲ μνησώμεθα χάρμης
αἶψα μάλ'· οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
οὐδὲ διατρίβειν· ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον·
ὥς κέ τις αὖτ' Ἀχιλῆα μετὰ πρώτοισιν ἴδηται
ἔγχεϊ χαλκείῳ Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας.
ὧδε τις ὑμείων μεμνημένος ἀνδρὶ μαχέσθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
μηδ' οὕτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,

146 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ 147 ΕΠΙϜΕΙΚΕΣ 150 ΜΕΓΑ ϜΕΡΓΟΝ 151 ΠΡΩΤΟΙΣΙ ϜΙΔΗΤΑΙ 153 Vulg. ὣς δέ τις 155 ΘΕΟϜΕΙΚΕΛ

147. παρά σοι (ἐστὶ) παρασχεῖν τὰ δῶρα, ὡς ἐπιεικές ἐστιν, ἤτ' ἐχέμεν αὐτά. v. Obſſ. — 149. κλοτοπεύειν, ſubterfugere pugnam hic terendo tempus, ἐνθάδ' ἐόντας. v. Obſſ. — 150. reſtat enim adhuc magna res infecta, vt vlciſcar Hectorem. — 151. ὥς κε τις. ſeu vt aliquis, certus aliquis, cum reſpectu ad Hectorem, ſeu, omnino: vt, qui volet, videat. — 153. ὧδέ τις, οὕτως ἕκαστός τις ὑμῶν, veſtrum quisque, ad pugnam ſe accingito. ἀνδρὶ, cum adverſario quisque ſuo. μεμνημένος, ſcil. τοῦ μάχεσθαι. τῆς ἀρετῆς. τῆς ἀλκῆς, τῆς χάρμης. modo 148. forte ex feſtinatione omiſſum.

154—183. Vlyſſes Achillis impetum et feſtinationem reprimit; ante pugnam eandem neceſſe eſſe, vt Achiui corpora curent. Interea ſuadet primo, (vſ. 172) vt munera Agamemnonis Achilles in ſuum tentorium afferri patiatur, vtque Agamemnon iureiurando aſſeueret, nunquam ſe Briſeidis yſum habuiſſe; tum vero (178 ſq.) Agamemnonis epulis vt interſit et cibo ſe recreet Achilles. Tandem (vſ. 180) Agamemnoni bene conſulit in poſterum.

νήστιας ὄτρυνε προτὶ Ἴλιον υἷας Ἀχαιῶν
Τρωσὶ μαχησομένους· ἐπεὶ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἔσται
φύλοπις, εὖτ' ἂν πρῶτον ὁμιλήσωσι φάλαγγες
ἀνδρῶν, ἐν δὲ θεὸς πνεύσῃ μένος ἀμφοτέροισιν·
ἀλλὰ πάσασθαι ἄνωχθι θοῇς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιοὺς
σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.
οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
ἀλλά τε λάθρῃ γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
δίψα τε καὶ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι.
ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος καὶ ἐδωδῆς
ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζῃ,
θαρσαλέον νύ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, οὐδέ τι γυῖα
πρὶν κάμνει, πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.

156 ΠΡΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ 161 ϜΟΙΝΟΙΟ 167 ϜΟΙΝΟΙΟ 168 Vulg. πολεμίζει. 169 ΝΥ ϜΟΙ

158. εὖτ' ἂν πρῶτον. cum semel congressi fuerint. — 161. τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή. eo paratur robur et vires, reparantur vires ex nutritione. — 163. ἄκμηνος σίτοιο. ἄγευστος. cibi expers. ab ἄκμη, ἡ νηστεία. ἔνδεια. v. Obss. — 165. εἴπερ γὰρ προθυμεῖται μάχεσθαι, γυῖα βαρύνεται, membra grauantur, tardantur, fessa ad motum et actum, deficientibus viribus. — 166. δίψα καὶ λιμὸς κιχάνει αὐτὸν, opprimit eum, καταλαμβάνει. βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντι debilitantur; corpore viribus exhausto, mox vss. 170 κάμνει. noto loquendi more. Η, 271 βλάψε δέ οἱ φίλα γούνατα. quod alias λύειν, λύεται γοῦνα. — 170. πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο, ὑποχωρῆσαι. pugna excedere, verbo, ille postre-

ἀλλ' ἄγε, λαὸν μὲν σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὅπλεσθαι· τὰ δὲ δῶρα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
οἰσέτω ἐς μέσσην ἀγορὴν, ἵνα πάντες Ἀχαιοὶ
ὀφθαλμοῖσιν ἴδωσι, σὺ δὲ φρεσσὶ σῇσιν ἰανθῇς·
ὀμνυέτω δέ τοι ὅρκον, ἐν Ἀργείοισιν ἀναστὰς,
μήποτε τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι, ἠδὲ μιγῆναι,
ἣ θέμις ἐστὶν, ἄναξ, ἤτ' ἀνδρῶν ἤτε γυναικῶν·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν ἵλαος ἔστω.
αὐτάρ ἔπειτά σε δαιτὶ ἐνὶ κλισίῃς ἀρεσάσθω
πιείρῃ, ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα.
Ἀτρείδη, σὺ δ' ἔπειτα δικαιότερος καὶ ἐπ' ἄλλῳ
ἔσσεαι. οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν, βασιλῆα
ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

172 ΔΩΡΑ FΑΝΑΞ 174 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΩΣΙ 177 ΕΣΤΙ FΑΝΑΞ

mus omnium pugna recedit. 171. λαὸν h. l. Myrmidones, quibus imperabat. σκέδασον, fac eos discedere in ſua tentoria: vt B, 398 ἀνστάντες δ' ὀρέοντο, κεδασθέντες κατὰ νῆας. ὅπλεσθαι δεῖπνον, ὁπλίζεσθαι. — 173. ἐς μέσσην ἀγορὴν, vt ſatisfiat Achilli pro iniuria publice, in conſpectu omnium Achiuorum in loco publico; — 177. nec congreſſum eſſe, vt vir cum muliere ſolet. v. ad I, 134. — 178. et tu ipſe te placabilem praebe, *tu placator*.

— 179. ἀρεσάσθω σε δαιτὶ πιείρῃ *lautis epulis te excipito*. — 180. ἵνα μή τι δίκης ἐπιδευὲς ἔχῃσθα, μὴ δέῃ τινος τῶν δικαίων. vt *conſequaris omnia, quae, ad ſatisfaciendum tibi pro iniuria accepta, poſtulare iure poteras*. Cogitandum autem eſt de honore epularum, ad quas admittuntur a rege principes. — 181. ἐπ' ἄλλῳ, εἰς ἄλλους. — 183. ἀνδρ' ἀπαρέσσασθαι, placare, vt vulgo accipitur. Sententia itaque alia eſſe nequit quam haec: non in-

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων·
χαίρω σεῦ, Λαερτιάδη, τὸν μῦθον ἀκούσας·
ἐν μοίρῃ γὰρ πάντα διίκεο καὶ κατέλεξας·
ταῦτα δ' ἐγὼν ἐθέλω ὀμόσαι, κέλεται δέ με θυμὸς,
οὐδ' ἐπιορκήσω, πρὸς δαίμονος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
μιμνέτω αὖθι τέως περ, ἐπειγόμενός περ ἄρηος,
μίμνετε δ' ἄλλοι πάντες ἀολλέες, ὄφρα κε δῶρα
ἐκ κλισίης ἔλθῃσι, καὶ ὅρκια πιστὰ τάμωμεν.
σοὶ δ' αὐτῷ τόδ' ἐγὼν ἐπιτέλλομαι, ἠδὲ κελεύω,
κρινάμενος κούρητας ἀριστῆας Παναχαιῶν,

184 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ 189 Vulg. τέως γε

digne ferenda res eſt, h. e. aequum eſt, ſatisfacere viro principi, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ, ὀργίζηται, ſi quis prior exarſerit, eumque iniuria affecerit: quemadmodum Agamemnon prior abreptus ira laceſſierat Achillem. Ita ſententia per ſe bene habet; nullo tamen modo cum antecedentibus cohaeret. Nam haec requirunt, vt ſententia ſit: non enim indignandum eſt, virum principem alienari animo, ſi quis eum vltro laceſſierit; ergo ἀπαρέσσασθαι, δυςαρεστεῖν. v. Obſſ. Alterutrum igitur eſt ſtatuendum; aut hoc, noua vi vocem eſſe poſitam; aut prius, vt aliena a loco ſuo ſententia ſit.

184—197. Probat Agamemnon dicta Vlyſſis.

186. ἐν μοίρῃ. κατὰ μοῖραν. κατὰ τὸ δέον. — 187. 8. ὀμόσαι πρὸς δαίμονος. vt πρὸς Διός. — 189. ἐπειγόμενος περ ἄρηος h. e. μάχης ἕνεκα, vt ſup. 145. — 191. καὶ (ὄφρα) ὅρκια πιστὰ τάμωμεν, τάμω. *dum ego iurauero.* Nam ſolus Agamemnon iurat quod ſit 250. 257. Quia tamen res communis eſt cum Achille, et adducunt alii τὰ ὅρκια (σφαγεῖα poterat dicere, *mactemus victimas.* — 193. κρινάμενος — ἐνεγκέμεν. puta eſſe, σὺ ἐνεγκέμεν μέ-

δῶρα δ' ἐμῆς παρὰ νηὸς ἐνεγκέμεν, ὅσσ' Ἀχιλῆϊ
χθιζὸν ὑπέστημεν δώσειν, ἀγέμεν τε γυναῖκας.
Ταλθύβιος δέ μοι ὦκα κατὰ στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
κάπρον ἑτοιμασάτω ταμέειν Διΐ τ', Ἠελίῳ τε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
ἄλλοτέ περ καὶ μᾶλλον ὀφέλλετε ταῦτα πένεσθαι,
ὁππότε τις μετὰ παυσωλὴ πολέμοιο γένηται,
καὶ μένος οὐ τόσον ᾖσιν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσι·
νῦν δ' οἱ μὲν κέαται δεδαϊγμένοι, οὓς ἐδάμασσεν
Ἕκτωρ Πριαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν·
ὑμεῖς δ' ἐς βρωτὺν ὀτρύνετον. ἦτ' ἂν ἔγωγε
νῦν μὲν ἀνώγοιμι πτολεμίζειν υἷας Ἀχαιῶν
νήστιας, ἀκμήνους, ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι
τεύξεσθαι μέγα δόρπον, ἐπὴν τισαίμεθα λώβην.
πρὶν δ' οὔπως ἂν ἔμοιγε φίλον κατὰ λαιμὸν ἰείη

194 Vulg. δῶρα ἐμῆς et ἐνεικέμεν 199 ΚΥΔΙΣΤΕ ϜΑΝΑΞ 201 Vulgo μεταπαυσωλή. 204 ϜΟΤΕ ϜΟΙ

μνησο. — κούρητας, κούρους. v. Obſſ. — 195. χθιζὸν, vt ſup. 141 pro nudius tertius. — 197. ταμέειν pro *mactare*, στόμαχον ἀποταμεῖν.

198—214. Impatienter ferens omnem moram Achilles grauatur et recuſat cibum ſumere.

200. ὀφέλλετε *debetis.* pro, *conſentaneum erit vt paretis.* — At nunc alieno tempore id facitis 203. — 202. μένος τόσον *animus tam concitatus* vltionis cupidine et pugnandi ardore. — 205. ἦτ' ἂν ἔγωγε *ſane quidem ego, atqui ego, iam nunc malim* in pugnam educere, et pugna demum facta de cibo cogitare.

209. Antea autem, (niſi hoc facto) *ego vtique cibum non ſumam.* Sic et-

οὐ πόσις, οὐδὲ βρῶσις, ἑταίρου τεθνειῶτος,
ὅς μοι ἐνὶ κλισίῃ δεδαϊγμένος ὀξέϊ χαλκῷ
κεῖται, ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
μύρονται. τό μοι οὔ τι μετὰ φρεσὶ ταῦτα μέμηλεν,
ἀλλὰ φόνος τε, καὶ αἷμα, καὶ ἀργαλέος στόνος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
ὦ Ἀχιλεῦ, Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
κρείσσων εἷς ἐμέθεν καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί γε προβαλοίμην
πολλόν· ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.
αἶψά τε φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,

216 Vulg. Πηλῆος 219 ΠΛΕΙΟΝΑ ϜΟΙΔΑ

306. non descendat cibus in meas fauces. vt ap. Horat. Epod. 2 *non Afra auis descendat in ventrem meum iucundior.* — 212. ἀνὰ πρόθυρον τετραμμένος, amplificata sententia, more commemorato *componendi mortuum iamiam efferendum.* — 213. τό, μοι *ideo,* δι' ὅ· διὰ τοῦτο.

215—237. Vlysses Achillis impetum compescit, docetque, fieri non posse, vt Achiui ieiuni pugnam sustineant.

218. νοήματί γε προβαλοίμην κέ σε. τὸ νόημα *prudentia,* vt alibi. ὑπερβαλέσθαι, προβαλέσθαι, *superare,* v. Obss. quia aetate et experientia rerum te antecedo. — 220. ἐπιτλήτω μύθοισι pro τλήτω ἐπὶ τοῖς μύθοις. scil. vt mea dicta admittas, iis pareas.

221. Puta omissum esse antecedens: *Si ieiuni milites exierint in praelium:* κόρος φυλόπιδος πέλεται ἀνθρώποις, taedium pugnae celeriter subit, h. e. ardor pugnandi extinguitur, viribus deficientibus, pugnae, inquam, ἧς τε, in qua iam ferrum plurimos calamos deiecit, h. e. magna caedes iam facta est; nunc cum

ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα
Ζεύς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
γαστέρι δ' οὔπως ἐστὶ νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς.
λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
πίπτουσι· πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι,
νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·

κόρος πέλεται ſunt iungenda: ἄμητός τ' ὀλίγιστος πέλεται, et iam rarae hoſtium fiunt caedes, ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα Ζεύς, cum pugna inclinata fugam circumſpiciunt hoſtes: ſcil. vires fame debilitatae non ſatis validae ſunt ad inſtandum victis, ad perſequendos fugientes, et ad caedem fugientium faciendam. Vides hac iunctura expedita eſſe omnia, dummodo memineris, comparatum cum comparante eſſe permixtum: caedes in pugna, primo magna, mox remiſſior, cum meſſe, in qua primo calami magna copia falce reſecti procumbunt, eo facto autem non niſi paucae ariſtae, quae ſuperſunt in agro, metuntur. — 223. ἐπὴν κλίνῃσι τάλαντα Ζεύς, vt dixi, fugam iam parari, pugna in alterutram partem inclinata, innuit. Iouis τάλαντα, lancem iam vidimus Θ, 69 ſq.

225. γαστέρι δ' οὔπως ἐστί. noua ſententia et argumentatio. Abstinentia autem a cibo prae nimio luctu nullius frugis eſt ad mortuos, neque ad te ipſum; ita enim tibi fame erit contabeſcendum, nam quotidie homines moriuntur. γαστέρι, pro eſurie. proprie, ventre ſcil. coercendo vt contra, etiam nude, γαστὴρ pro ingluuie et voracitate memoratur. — 226. quotidie multi pereunt, ἐπήτριμοι, alius ſuper alium. — 227. πότε κεν. quando tandem aliquis vacare poſſit a luctu! πόνος pro πένθος.

229. νηλέα θυμὸν ἔχοντας, non crudelem, ſed ani-

ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεὶ,
ἑσσάμενοι χροῒ χαλκὸν ἀτειρέα. μὴ δέ τις ἄλλην
λαῶν ὀτρυντὺν ποτιδέγμενος ἰσχαναάσθω.
ἥδε γὰρ ὀτρυντὺς κακὸν ἔσσεται, ὅς κε λίπηται
νηυσὶν ἔπ' Ἀργείων. ἀλλ' ἀθρόοι ὁρμηθέντες
Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὀξὺν ἄρηα.
Ἦ, καὶ Νέστορος υἷας ὀπάσσατο κυδαλίμοιο,
Φυλείδην τε Μέγητα, Θόαντά τε, Μηριόνην τε,

233 ϜΕΣΣΑΜΕΝΟΙ

mum obfirmatum habere, poſtquam humatum luctu proſequutus eſt aliquis. Scilicet: non vero decet fractum animo muliebria lamenta per longum tempus perpetuare. — 230. ὅσσοι δ' ἂν περιλίπωνται (ἐκ) πολέμοιο, τούτους χρὴ μεμνῆσθαι πόσιος. vti cibo et potu.

233. Nouum praeceptum. Cibo autem ſumto, non alio nouo expectato iuſſu, copiae continuo in pugnam exeunto. μήτε τις λαῶν ἰσχαναάσθω, contineto ſe, ceſſato, remaneto, (vt M, 98 Argiui apud naues ἰσχανόωνται.) ποτιδέγμενος ἄλλην ὀτρυντύν.

238—276. Vlyſſes, aſſumtis aliis, munera Agamemnonis afferri curat — 249. Talthybius praeco porcum adducit; quem Agamemnon mactat, et iurat, intactam a ſe Briſeidem ſe remittere — 268. Achilles, mala haec a Ioue immiſſa teſtatus, concionem dimittit — 276.

238. ὀπάσσατο, ſe ſequi iuſſit, ὀπηδοὺς ἔλαβε. nam cum iis ipſe iuit, vt e vſ. 247 apparet. Sunt autem illi cum Neſtoris filiis, Antilocho et Thraſymede, *Meges*, Phylei f. dux Dulichienſium B, 627. *Thoas* Aetolus, B, 638. *Meriones*, Idomenei comes, B, 651. *Lycomedes*, Creontis f. qui erat inter ſeptem principes excubias agentes, Jl. I, 84.

καὶ Κρειοντιάδην Λυκομήδεα, καὶ Μελάνιππον·
βὰν δ' ἴμεν ἐς κλισίην Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
αὐτίκ' ἔπειθ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον·
ἑπτὰ μὲν ἐκ κλισίης τρίποδας φέρον, οὕς οἱ ὑπέστη,
αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους·
ἐκ δ' ἄγον αἶψα γυναῖκας ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας,
ἕπτ', ἀτὰρ ὀγδοάτην, Βρισηΐδα καλλιπάρῃον·
χρυσοῦ δὲ στήσας Ὀδυσεὺς δέκα πάντα τάλαντα,
ἦρχ', ἅμα δ' ἄλλοι δῶρα φέρον κούρητες Ἀχαιῶν·
καὶ τὰ μὲν ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν. ἂν δ' Ἀγαμέμνων
ἵστατο· Ταλθύβιος δὲ, θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν,
κάπρον ἔχων ἐν χειρὶ, παρίστατο ποιμένι λαῶν.
Ἀτρείδης δὲ ἐρυσσάμενος χείρεσσι μάχαιραν,
ἥ οἱ πὰρ ξίφεος μέγα κουλεὸν αἰὲν ἄωρτο,
κάπρου ἀπὸ τρίχας ἀρξάμενος, Διῒ χεῖρας ἀνασχὼν,

242 ΔΕ ϜΕΡΓΟΝ 243 ϜΟΙ 244 ΕϜΕΙΚΟΣΙ 245 ΑΜΥΜΟΝΑ ϜΕΡΓΑ ϜΙΔΥΙΑΣ vulg. ἀμύμονας 251 Vulg. χερσί. et ἄορτο. 252 ΔΕ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 253 ͰΗ ϜΟΙ

Eum Cretensem et ab Hesiodo inter procos Helenae memoratum fuisse, narrant Schol. Townl. *Melanippus*, non alibi memoratus.

247. *χρυσοῦ δὲ στήσας*. postquam appenderat ad libram; puta ex reliqua, quae aderat Agamemnoni, auri copia. — 249. *ἐν μέσσῃ ἀγορῇ θέσαν*, in conspectu omnium, sane nunc in ipsa concione: Vnde postea vs. 279 in Achillis tentorium absportantur.

250. Talthybius, *θεῷ ἐναλίγκιος αὐδὴν*, h. e. magna, insigni, voce instructus; e vetere sermone; nihil amplius; vt iam saepe vidimus, omnia praeclara cum diuinis comparari. — 252. Notant hinc morem cultri gerendi vna cum ense. — 254. *κάπρου τρίχας ἀπαρξάμενος*. tanquam pri-

εὔχετο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτόφιν εἵατο σιγῇ
Ἀργεῖοι, κατὰ μοῖραν, ἀκούοντες βασιλῆος.
εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα, θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Γῆ τε, καὶ Ἠέλιος, καὶ Ἐριννύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
μὴ μὲν ἐγὼ κούρῃ Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπενεῖκαι,
οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτε τευ ἄλλου·
ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίῃσιν ἐμῇσιν.
εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅ τις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.

257 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ϜΙΔΩΝ 258 ϜΙΣΤΩ 261 Vulg. ἐπενεῖκα

militas victimae, quibus in ignem coniectis preces fiunt. Locus in hac re frequentatus. cf. Obſſ. — 255. ἐπ' αὐτόφιν εἵατο. ἐπ' αὐτοῦ ſcil. τοῦ χώρου εἶντο. ἕζοντο, ἐν σιγῇ, κατὰ μοῖραν, compoſite, religioſo ſilentio, quo dicebantur fauere linguis.

258. Vetuſtiſſima numina in iureiurando excitari iam notatum erat ad Γ, 277 vbi dii inferi erant; pro quibus nunc Erinnyes. — 261. μὴ μὲν ἐγὼ ἐπενεῖκαι non poteſt iungi cum ἴστω γάρ. ſed ſupplendum eſt ὄμνυμι. nam eſt ὄμνυμι, μὴ ἐπενεῖκαι χεῖρα. — 262. οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος, οὔτε τευ ἄλλου. poteſt κεχρημένος eſſe a χρᾶσθαι, qui vtitur, tum ſupplendum αὐτῇ. κατὰ πρόφασιν ſeu conſuetudinis, ſeu alterius ſeruilis miniſterii cauſſa. poteſt etiam eſſe, qui indiget, cum caſu ſecundo. οὔτε εὐνῆς κεχρημένος, χρήζων, οὔτε ἄλλου τινὸς, διὰ πρόφασιν, nec expetens eius amplexus, nec aliud quid (ſeruile miniſterium) vlla de cauſſa. Prius, puto, ſimplicius. — 263. ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος, intacta, ἄψαυστος. v. Obſſ. — 264. εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον. ſcil. ὤμοσα. ex vſ. 261. — 265. ὅσσα διδῶσιν ἐκείνῳ, ὅςτις ὀμόσας ἀλίτηται

Ἦ, καὶ ἀπὸ στόμαχον κάπρου τάμε νηλέϊ χαλκῷ.
τὸν μὲν Ταλθύβιος πολιῆς ἁλὸς ἐς μέγα λαῖτμα
ῥίψ' ἐπιδινήσας, βόσιν ἰχθύσιν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἀνστὰς Ἀργείοισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Ζεῦ πάτερ, ἦ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι διδοῖσθα·
οὐκ ἂν δήποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἐμοῖσιν
Ἀτρείδης ὤρινε διαμπερὲς, οὐδέ κε κούρην
ἦγεν, ἐμεῦ ἀέκοντος, ἀμήχανος· ἀλλά ποθι Ζεὺς
ἤθελ' Ἀχαιοῖσι θάνατον πολέεσσι γενέσθαι.
νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησε λῦσε δ' ἀγορὴν αἰψηρήν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος.

273 ΑϜΕΚΟΝΤΟΣ 277 ΕΣΚΙΔΝΑΝΤΟ ϜΕϜΗΝ ΕΠΙ ΝΗΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ. v. Obſſ.

(εἴς) σφι. h. e. ὃς ὀμόσῃ ἂν ἐπίορκον.

266. Notatur ſacrificandi mos in iureiurando, abiiciendi victimam in mare; quia cum diris illud coniunctum eſt. v. Γ, 300. 301. cf. Obſſ.

268—276. Achilles, iterum ſollenni excuſatione vſus, diuinitus (ἐκ θεομηνίας) hanc noxam ſuae cum Agamemnone altercationis eueniſſe, concionem dimittit. Sunt autem haec eo conſilio dicta, vt placatum ſe Agamemnoni oſtendat, culpa ab eo in Iouem verſa.

270. ἦ μεγάλας ἄτας. ἆται nunc mala ſunt e ſtolida peruicacia profecta. — 273. ἀμήχανος, fere vt σχέτλιος, et Latinorum, improbus; notione non ſatis determinata, ſed cum exprobratione; h. l. de Agamemnone, qui ira excandeſcens iniuriam intulerat, animi impotens. ἀλλά ποθι Ζεύς. vulgaris iuncturae modus erat εἰ μὴ Ζεύς. — 276. λῦσε δ' ἀγορὴν αἰψηρήν. αἰψηρῶς. v. Obſſ.

277—302. Cum muneri-

δῶρα δὲ Μυρμιδόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο.
βὰν δ' ἐπὶ νῆα φέροντες Ἀχιλλῆος θείοιο·
καὶ τὰ μὲν ἐν κλισίῃσι θέσαν, κάθισαν δὲ γυναῖκας·
ἵππους δ' εἰς ἀγέλην ἔλασαν θεράποντες ἀγαυοί.
Βρισηῒς δ' ἄρ' ἔπειτ', ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
ὡς ἴδε Πάτροκλον δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
ἀμφ' αὐτῷ χυμένη, λίγα κώκυε, χερσὶ δ' ἄμυσσε
στήθεά τ', ἠδ' ἁπαλὴν δειρήν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα·
εἶπε δ' ἄρα κλαίουσα γυνή, εἰκυῖα θεῇσι·
Πάτροκλέ, μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμῷ,
ζωὸν μέν σε ἔλειπον ἐγώ, κλισίηθεν ἰοῦσα,
νῦν δέ σε τεθνειῶτα κιχάνομαι, ὄρχαμε λαῶν,
ἂψ ἀνιοῦσ'· ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
ἄνδρα μέν, ᾧ ἔδοσάν με πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
εἶδον πρὸ πτόλιος δεδαϊγμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
τρεῖς τε κασιγνήτους, τούς μοι μία γείνατο μήτηρ,

282 ΕΠΕΙΤ FΙΚΕΛΗ. v. Obſſ. 283 FΙΔΕ 284 Vulg. λίγ' ἐκώκυε 286 FΕΙΠΕ — FΕΙΚΥΙΑ 292 FΕΙΔΟΝ

bus ad Achillem miſſis venerat et Briſeis; quae Patrocli corpus amplexa lamentatur, ſua ipſius infortunia memorando. Ne haec ad noſtros mores reuocemus, et miremur Achillem, ſuſpicioſum hominem, hac mirifici in alium virum affectus teſtificatione non commotum fuiſſe, meminerimus ſenſus iſtorum rudiores et obtuſiores in amore.

290. ὥς μοι δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί. non δέχεται μοι ſunt iungenda, pro, ὥς κακὸν δέχεταί με. ſed interpoſitum μοι more vulgari, quo dicimus: periiſti mihi. — 292. πρὸ πτόλιος, erat Lyrneſſus, cuius rex Mynes matrimonio ha-

κηδείους, οἳ πάντες ὀλέθριον ἦμαρ ἐπέσπον.
οὐδὲ μὲν οὐδέ μ' ἔασκες, ὅτ' ἄνδρ' ἐμὸν ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
ἔκτεινε, πέρσε δὲ πόλιν θείοιο Μύνητος,
κλαίειν, ἀλλά μ' ἔφασκες Ἀχιλλῆος θείοιο
κουριδίην ἄλοχον θήσειν, ἄξειν τ' ἐνὶ νηυσὶν
ἐς Φθίην, δαίσειν δὲ γάμον μετὰ Μυρμιδόνεσσι.
τῷ σ' ἄμοτον κλαίω τεθνειότα, μείλιχον αἰεί.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες,
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.
αὐτὸν δ' ἀμφὶ γέροντες Ἀχαιῶν ἠγερέθοντο,

295 Vulg. οὐδ' ἐμ' 297 Vulg. ἀλλ' ἐμ' 302 ΚΗΔΕ ϜΕΚΑΣΤΗ. v. Obſſ.

bebat Hippodamiam, Briſei filiam. v. B, 690 ſq. et Obſſ. ad eum locum. — 294. *κασιγνήτους κηδείους*. valde caros. ſunt *κήδειοι, ὧν κῆδος ἔχομεν*. v. Obſſ. — 295. locus memorabilis, quam diuerſi ſenſus mulierum iſtius aetatis fuerint a noſtris; mulier caeſo marito captiua beatam ſe praedicat, quod victoris matrimonio ſe potituram eſſe ſperare poteſt. v. Obſſ. — 298. *κουριδίην ἄλοχον*. improprie dictum; non enim eſt h. l. quam virginem duxit; ſed omnino aut caram aut teneram. v. Obſſ. — 299. *δαίσειν γάμον*, epulas nuptiales inſtruere; parare nuptias.

302. *Πάτροκλον πρόφασιν*. Vix accipere licet: praetexta morte Patrocli, dum vere mala ſua plangebant. Verum: cauſſa oblata luctus de morte Patrocli, ſimul ſua ipſorum mala in memoriam reuocando: vt paullo poſt 338. 9. principes Achiuorum lamentis Achillis adgemiſcunt *μνησάμενοι, τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπον*. Vide tamen Obſſ.

303—339. Cum principes Achiuorum fruſtra Achillem inuitaſſent ad cibum ſumendum, diſcedunt, ceteri reſtant cum eo pauci, inter quos ille lamenta perſequitur miſerantibus adſtantibus.

λισσόμενοι δειπνῆσαι· ὁ δ' ἠρνεῖτο στεναχίζων·
Λίσσομαι, εἴ τις ἔμοιγε φίλων ἐπιπείθεθ' ἑταίρων,
μή με πρὶν σίτοιο κελεύετε μηδὲ ποτῆτος 306
ἄασθαι φίλον ἦτορ, ἐπεί μ' ἄχος αἰνὸν ἱκάνει·
δύντα δ' ἐς ἠέλιον μενέω, καὶ τλήσομαι ἔμπης.
Ὣς εἰπὼν, ἄλλους μὲν ἀπεσκέδασε βασιλῆας·
δοιὼ δ' Ἀτρείδα μενέτην, καὶ δῖος Ὀδυσσεὺς, 310
Νέστωρ, Ἰδομενεύς τε, γέρων θ' ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
τέρποντες πυκινῶς ἀκαχήμενον. οὐδέ τι θυμῷ
τέρπετο, πρὶν πολέμου στόμα δύμεναι αἱματόεντος.
μνησάμενος δ' ἀδινῶς ἀνενείκατο, φώνησέν τε· 314
Ἦ ῥά νύ μοι ποτὲ καὶ σὺ, δυσάμμορε, φίλταθ' ἑταί[ρων,
αὐτὸς ἐνὶ κλισίῃ λαρὸν παρὰ δεῖπνον ἔθηκας
αἶψα καὶ ὀτραλέως, ὁπότε σπερχοίατ' Ἀχαιοὶ

309 FEIΠΩΝ 310 Vulg. Ἀτρεῖδαι

305. εἴ τις ἔμοιγε ἐπιπείθεται, vulgaris oratio: ὦ φίλοι πείθεσθε ἐμοὶ μὴ κελεύοντες. — 308. ἔμπης reddi poteſt *vtique, peruicaciter:* proprie tamen ſubintellig. καίπερ οὐκ ἀσάμενος ἦτορ σίτου. καίπερ ἄσιτος ὤν. vt bene Koeppen. De modo loq. v. ad M, 326.

312. τέρποντες — τέρπετο. vides pro *ſolari* eſſe dictum, antiquo ſermone: paullo aliter ac Λ, 642 vbi ſimpliciter *ſermonibus recreare* erat. — 313. πολέμου στόμα δύμεναι· *Aciem* pugnantium iam vidimus declarari per *os,* vt nobis per *frontem.* — 314. ἀδινῶς ἀνενείκατο, ſubſtituendum eſt aliquid ex ipſa re, στεναγμοὺς, aut ex φώνησέν τε, τὴν φωνήν.

315. In memoriam reuocat Achilles, (huc μνησάμενος ſpectat) quod ſaepe ſibi ſub exitum in pugnam epulas parauerat Patroclus; ſecundum αὐτοδιακονίαν heroum. Petita haec ſunt ex ſenſu vero ac more lugentium in deſiderio eorum,

Τρωσὶν ἐφ' ἱπποδάμοισι φέρειν πολύδακρυν ἄρηα.
νῦν δὲ σὺ μὲν κεῖσαι δεδαϊγμένος· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
ἄκμηνον πόσιος καὶ ἐδητύος, ἔνδον ἐόντων,
σῇ ποθῇ. οὐ μὲν γάρ τι κακώτερον ἄλλο πάθοιμι·
οὐδ' εἴ κεν τοῦ πατρὸς ἀποφθιμένοιο πυθοίμην,
ὅς που νῦν Φθίηφι τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβει
χήτεϊ τοιοῦδ' υἷος· ὁ δ' ἀλλοδαπῷ ἐνὶ δήμῳ
εἵνεκα ῥιγεδανῆς Ἑλένης Τρωσὶ πτολεμίζω·
ἠὲ τὸν, ὃς Σκύρῳ μοι ἔνι τρέφεται φίλος υἱὸς,
εἴ που ἔτι ζώει γε, Νεοπτόλεμος θεοειδής.
πρὶν μὲν γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει,
οἶον ἐμὲ φθίσεσθαι ἀπ' Ἄργεος ἱπποβότοιο
αὐτοῦ ἐνὶ Τροίῃ, σὲ δέ τε Φθίηνδε νέεσθαι,
ὡς ἄν μοι τὸν παῖδα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ
Σκυρόθεν ἐξαγάγοις, καί οἱ δείξειας ἕκαστα,
κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.

327 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 328 ΕΝΙ ΣΤΗΘΕΣΣΙ ϜΕϜΩΛΠΕΙ 332 ϜΟΙ ΔΕΙΞΕΙΑΣ ϜΕΚΑΣΤΑ v. Obſſ.

quos amaueramus. — 320. ἄκμηνον, ἄγευστον. ſup. 163. ἔνδον ἐόντων ſc. τούτων, τῆς πόσιος καὶ ἐδητύος. *cum in domo parata ſint, in penu ſint, ſuppetant.* Aliquoties occurrit. — 324. χήτεϊ τοιοῦδ' υἷος. ἐμοῦ. pro ex abſentia mea, cum indiget meo auxilio. ἐνὶ δήμῳ. iterum pro *terra.* — 325. ῥιγεδανῆς Ἑλένης. φρικτῆς. *abhorrendae.* v. Obſſ. — 326. ἠὲ τὸν ſc. ἀποφθίσθαι. Mutauit ſtructuram. Poſt εἴ κεν τοῦ πατρὸς ſequi debebat ἠὲ τοῦ, ὅς. — 328. πρὶν μὲν — Prius ſolum ſe morti ante Troiam deſtinatum eſſe norat, nihil de amico reſciuerat. ex vaticinio accepto, de quo v. ſup. I, 410. et Obſſ. ad Σ, 8. — 332. δείξειας, vt

ἤδη γὰρ Πηλῆά γ' ὀίομαι ἢ κατὰ πάμπαν
τεθνάμεν, ἤ που τυτθὸν ἔτι ζώοντ' ἀκαχῆσθαι
γήραΐ τε στυγερῷ, καὶ ἐμὴν προτιδέγμενον αἰεὶ
λυγρὴν ἀγγελίην, ὅτ' ἀποφθιμένοιο πύθηται.
Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γέροντες,
μνησάμενοι τὰ ἕκαστος ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπε.
Μυρομένους δ' ἄρα τούς γε ἰδὼν ἐλέησε Κρονίων,
αἶψα δ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνον ἐμὸν, δὴ πάμπαν ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος.
ἦ νύ τοι οὐκέτι πάγχυ μετὰ φρεσὶ μέμβλετ' Ἀχιλλεύς;
κεῖνος ὅγε, προπάροιθε νεῶν ὀρθοκραιράων,
ἧσται ὀδυρόμενος ἕταρον φίλον. οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
οἴχονται μετὰ δεῖπνον, ὁ δ' ἄκμηνος καὶ ἄπαστος.
ἀλλ' ἴθι, οἱ νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξον ἐνὶ στήθεσσ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἵκηται.

337 Vulg. πύθοιτο. 339 ΤΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ. porro ἔλειπον vulgg. 340 ΓΕ ϜΙΔΩΝ 341 ϜΕΠΕΑ 347 ΙΘΙ ϜΟΙ

vindicare sibi posset ab aliis possessa. — 335. *τυτθὸν ἔτι ζώοντα aegre vitam trahentem* fere quod ὀλιγηπελεῖν.

340—356. Cum Achilles peruicaciter cibo abstineret, diuino beneficio et Minervae munere, ne pugnae mox futurae laboribus confectus viribus deficeret, ambrosia et nectare reficitur.

342. ἀποίχεαι ἀνδρὸς ἑῆος fortem virum deseris. eum non curas. ἀποίχεσθαι, non modo discedere, sed et abesse, vt Vlysses δηρὸν ἀποίχεται Od. Δ, 109. absistere. vt Λ, 408 οἱ κακοὶ ἀποίχονται πολέμοιο. — 343. μέμβλεταί σοι, ὑπό σου. μέλει σοι. — 347. 8. nectar et ambrosiam instilla ἔνσταξόν οἱ, si de cibo est accipiendum et potu, vt vires reficiantur, est ἀμβροσίη τροφή. v. Obss. quod pectus adiicitur, στήθεσιν, respicit

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην·
ἡ δ', ἅρπῃ εἰκυῖα τανυπτέρυγι, λιγυφώνῳ,
οὐρανοῦ ἐκκατεπᾶλτο δι' αἰθέρος. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
αὐτίκα θωρήσσοντο κατὰ στρατόν. ἡ δ' Ἀχιλῆϊ
νέκταρ ἐνὶ στήθεσσι καὶ ἀμβροσίην ἐρατεινὴν
στάξ', ἵνα μή μιν λιμὸς ἀτερπὴς γούναθ' ἵκηται.
αὐτὴ δὲ πρὸς πατρὸς ἐρισθενέος πυκινὸν δῶ
ᾤχετο. τοὶ δ' ἀπάνευθε νεῶν ἐχέοντο θοάων.
Ὡς δ' ὅτε ταρφειαὶ νιφάδες Διὸς ἐκποτέονται
ψυχραὶ ὑπὸ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο·
ὣς τότε ταρφειαὶ κόρυθες, λαμπρὸν γανόωσαι,
νηῶν ἐκφορέοντο, καὶ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι,

349 FΕΙΠΩΝ 350 FΕΙΚΥΙΑ 351 Vulg. ἐκκατέπαλτο.

vires in pectore, nec in voc. στάξον est haerendum; cum sit omnino, immitte, ingere.

350. ἅρπῃ. aquilae genus est. v. Obss. — 351. ἐκκατεπᾶλτο, ἧλτο, ab ἅλλεσθαι. καθῆλτο, desiluit, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, κατὰ τὴν γῆν ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέα. v. Obss. — 356. ἀπάνευθε θεῶν ἐχέοντο. simpl. pro ἀπὸ, ἐκ νεῶν.

357 — 398. Procedunt Myrmidonum copiae armatae magno numero; declaratur res per effectum ad visum, crebra arma, galeae, scuta. Armat se Achilles. Cum nunc res ad ἀκμὴν adducta sit, vt Achilles in pugnam prodeat, qua rerum περιπέτεια parabitur, consentaneum erat, vt eius species exhiberetur quam maxime ornata.

360. νηῶν ἐκφορέοντο aut pro, prodibant, egrediebantur, vt arma dicta sint pro armatis, vt sit pro ἐξήρχοντο. vt contra ἐξέρχεσθαι dicuntur ea, quae exportantur, ἐκφοροῦνται. aut dicendum., arma in nauibus seruata nunc fuisse exportata ante naues in ordinibus; et inter eos ipse

θώρηκές τε κραταιγύαλοι, καὶ μείλινα δοῦρα·
αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκε, γέλασσε δὲ πᾶσα πέρι χθὼν
χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς· ὑπὸ δὲ κτύπος ὤρνυτο ποσσὶν
ἀνδρῶν· ἐν δὲ μέσοισι κορύσσετο δῖος Ἀχιλλεύς.
τοῦ καὶ ὀδόντων μὲν καναχὴ πέλε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
λαμπέσθην, ὡσεί τε πυρὸς σέλας· ἐν δέ οἱ ἦτορ
δῦν' ἄχος ἄτλητον· ὁ δ' ἄρα Τρωσὶ μενεαίνων
δύσετο δῶρα θεοῦ, τά οἱ Ἥφαιστος κάμε τεύχων.
κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκε
καλάς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας.
δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν·
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,

362 Vulg. περὶ 365 ΔΕ FOI 366 ΔΕ FOI 368 ΤΑ FOI

Achilles. Parum tamen placent haec. v. Obſſ. — 361. *θώρηκες κραταιγύαλοι* pro *κραταιογύαλοι*, pro ſimplici *κραταιοί*. Cum tamen thoraces haberent duo caua, anterius et poſterius, *γύαλα*, ſaltem omnis thorax habeat cauum intra ſe, et habeat *γύαλον*, ornatius eſt epitheton compoſitae vocis, aucta notione. — 366. *ἐνέδυνε τὸ ἦτόρ οἱ ἄχος*, dolor, recolendo Patrocli mortem.

369. Diſertus nunc eſt poeta in armando Achille. v. ad vſ. 357. Iterum narrationem ita inſtituit, vt non narret, eum iam armatum eſſe, et, quae arma illa fuerint, tum ſubiiciat; verum ponit eum ante oculos noſtros armantem ſe; ipſo rerum ordine eo ducente, non vt ipſi pro magna indicii ſubtilitate hoc imputandum ſit. Pleraque ex hoc loco iam in locis ſimilibus fuere memorata. — 370. *ἐπισφύρια* fibulas iam Γ, 331 vidimus. — 372. *ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισι βάλετο ξίφος*. proprie *περιεβάλετο* balteum, *ζῶμα*, ex quo enſis pendebat.

χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε, στιβαρόν τε,
εἵλετο, τοῦ δ' ἀπάνευθε σέλας γένετ', ἠΰτε μήνης.
ὡς δ' ὅταν ἐκ πόντοιο σέλας ναύτῃσι φανήῃ
καιομένοιο πυρὸς, τὸ δὲ καίεται ὑψόθ' ὄρεσφι,
σταθμῷ ἐν οἰοπόλῳ· τοὺς δ' οὐκ ἐθέλοντας ἄελλαι
πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φίλων ἀπάνευθε φέρουσιν·
ὣς ἀπ' Ἀχιλλῆος σάκεος σέλας αἰθέρ' ἵκανε
καλοῦ, δαιδαλέου. περὶ δὲ τρυφάλειαν ἀείρας
κρατὶ θέτο βριαρήν· ἡ δ', ἀστὴρ ὥς, ἀπέλαμπεν
ἵππουρις τρυφάλεια· περισσείοντο δ' ἔθειραι
χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
πειρήθη δ' ἓο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι δῖος Ἀχιλλεύς,

375 Vulg. φανείη. 381 ἀστὴρ ϝὼς Bentl. 382 Δ ϜΕΘΕΙΡΑΙ v. Obſſ. 384 ΠΕΙΡΗΘΗ ΔΕ ϜΕ' ΑΥΤΟΥ v. Obſſ.

375—380. Comparatur fulgor clipei cum igni in montibus eminus a nauigantibus conſpecto. Ignis poteſt videri eſſe πυρσὸς, φανὸς, accenſus, vt ſignum ſit nauigantibus, qui ſeu incerto curſu feruntur, ſeu tempeſtate iactantur, quo loco appellenda ſit nauis; eo ducit, quod vento adverſante nautae prohibentur a littoris acceſſu; itaque ap. Euſtath. πυρσὸς σωστικὸς redditur. Etſi poteſt etiam de quouis igni in littore viſo accipi: ita vt adiecta tantum pro ornamentis Homericis habeantur. Aliud genus πυρσῶν vidimus Σ, 211. ἐκ πόντοιο. nautis e mari proſpicientibus conſpicitur: non ſatis ſubtiliter inſtituta oratio. — 380. ἀείρας περιέθετο· ἦειρε καὶ περιέθετο. — 382. περισσείοντο δ' ἔθειραι χρύσεαι, fuluae, vt quoque Σ, 611 ἐπὶ δὲ χρύσεον λόφον ἧκε, ἃς θαμειὰς ἀμφιίει Ἥφαιστος ὡς εἶναι λόφον.

384. πειρήθη δ' ἓο αὐτοῦ ἐν ἔντεσι. experitur ſe in armis. h. e. arma, an ſint

εἴ οἱ ἐφαρμόσσειε, καὶ ἐντρέχοι ἀγλαὰ γυῖα·
τῷ δ' εὖτε πτερὰ γίγνετ', ἄειρε δὲ ποιμένα λαῶν.
ἐκ δ' ἄρα σύριγγος πατρώϊον ἐσπάσατ' ἔγχος,
βριθὺ, μέγα, στιβαρόν· τὸ μὲν οὐ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν
πάλλειν, ἀλλά μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς,
Πηλιάδα μελίην, τὴν πατρὶ φίλῳ τάμε Χείρων
Πηλίου ἐκ κορυφῆς, φόνον ἔμμεναι ἡρώεσσιν.
ἵππους δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος ἀμφιέποντες

385 FOI 386 Vulg. ἠΰτε

ſatis apta membris, iisque mouendis an reſpondeant. — 385. εἰ τὰ γυῖα, h. e. οἱ πόδες, τρέχοι ἐν τοῖς ἔντεσι. — 386. Iam, cum nulla parte pondus aeris premeret nec nimium grauaret corpus, ille ſubſilit et ſe leuat, quaſi alis inſtructus, ἐγίγνετο αὐτῷ ὡς πτερὰ, *erant ipſi quaſi alae eleuantes ipſum;* debebat eſſe dictum: ὡς πτερὰ ἀείροντα αὐτόν, pro hoc, antiquo more dixit: ἄειρε δὲ αὐτὰ, τὰ πτερὰ, non vero τὰ ἔντεα, vt vulgo accipitur, quaſi thorax eum eleuauerit; ſed tam parum grauabatur pondere eius, vt et eleuare ſe, et euolare ſibi videretur. Creditur ex h. l. Xenophon duxiſſe ſuum illud: ἐμοὶ δοκεῖ τὰ τῶν ὅπλων φορήματα πτεροῖς μᾶλλον ἐοικέναι ἢ φορτίῳ. Cyrop. II, 3, 14. — 387. de haſta Peliade, ex trunco in Pelio monte reſciſſa, a Peleo, v. alterum locum Π, 141 ſq.

392. Duo homines in iungendis equis ſunt occupati pro vno miniſtro: alter Achillis auriga Automedon; alter Alcimedon, nunc Alcimus dictus, e Myrmidonum ducibus, qui, Patroclo caeſo, currum conſcenderat P, 467. λέπαδνα ſunt lora, collum et pectus ambientia, quibus equi iugo illigati erant: cf. E, 730. Ori inſertus eſt χαλινὸς, fraenum; et habenae quibus reguntur, e iugo nexae et retro verſus currum extentae, αἱ ἡνίαι, vel τὰ ἡνία. οἱ ῥυτῆρες. γαμφη-

ζεύγνυον· ἀμφὶ δὲ καλὰ λέπαδν' ἔσαν· ἐν δὲ χαλινοὺς
γαμφηλῇσ' ἔβαλον, κατὰ δ' ἡνία τεῖναν ὀπίσσω
κολλητὸν προτὶ δίφρον. ὁ δὲ μάστιγα φαεινὴν
χειρὶ λαβὼν ἀραρυῖαν, ἐφ' ἵπποιϊν ἀνόρουσεν
Αὐτομέδων· ὄπιθεν δὲ κορυσσάμενος βῆ Ἀχιλλεὺς,
τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ ὑπερίων.
σμερδαλέον δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·
Ξάνθε τε, καὶ Βαλίε, τηλεκλυτὰ τέκνα Ποδάργης,
ἄλλως δὴ φράζεσθε σαωσέμεν ἡνιοχῆα
ἂψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο·
μηδ', ὡς Πάτροκλον, λίπετ' αὐτόθι τεθνειῶτα.

395 Vulg. ὁ δ' ἄρ   399 ΠΑΤΡΟΣ ϜΕϜΟΙΟ

λῇσι, nunc de malis equorum rictu diductis. v. Obſſ.

396. Conſcendit currum Automedon ἡνίοχος, et poſt illum παραβάτης Achilles. — 398. ἠλέκτωρ ὑπερίων, omiſſo nomine ipſo Ἥλιος duo epitheta appoſita ſunt: ἀκάμας et in altum euectus. v. Obſſ.

399 ad fin. Achilles hortatus equos, currui iunctos, audit alterum ex iis, Xanthum, ſe et comparem, culpa caedis Patrocli liberantem, et ominantem ipſius Achillis fata iam inſtantia; at ille nihil ab ardore vlciſcendi mortem Patrocli remittit. Totus locus eſt ex antiquitatis ſenſu legendus: v. Obſſ. ad vſ. 407.

399. ἵπποισι πατρὸς ἑοῖο. equos Achilles habuit a patre Peleo, ille a Neptuno. v. ad Π, 149. — 401. ἄλλως δὴ, non vt antea, ſed melius. Nam antea Patroclum caeſum reliquerant in acie, reportandum ab aliis; ſolum Automedontem pugna extulerant. Vide loca Π, 866. Ρ, 452. — 402. ἐπεί χ' ἑῶμεν πολέμοιο. poſtquam ſatis pugnatum erit. proprie, vbi ſatiauerimus nos pugna. ex antiquo ἕω, nunc ἕημι, ſatio; per ellipſin, ἕειν, ἐξέειν, eximere, ἔρον τοῦ πολέμου, cupiditatem pugnandi. v. Obſſ.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγόφι προσέφη πόδας αἰόλος ἵππος
Ξάνθος, ἄφαρ δ' ἤμυσε καρήατι, πᾶσα δὲ χαίτη,
ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγὸν, οὖδας ἵκανεν·
αὐδήεντα δ' ἔθηκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
Καὶ λίην σ' ἔτι νῦν γε σαώσομεν, ὄβριμ' Ἀχιλλεῦ·
ἀλλά τοι ἐγγύθεν ἦμαρ ὀλέθριον, οὐδέ τοι ἡμεῖς
αἴτιοι, ἀλλὰ θεός τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή.
οὐδὲ γὰρ ἡμετέρῃ βραδυτῆτί τε, νωχελίῃ τε,
Τρῶες ἀπ' ὤμοιϊν Πατρόκλου τεύχε' ἕλοντο·
ἀλλὰ θεῶν ὤριστος, ὃν ἠΰκομος τέκε Λητὼ,
ἔκταν' ἐνὶ προμάχοισι, καὶ Ἕκτορι κῦδος ἔδωκε.
νῶϊ δὲ καί κεν ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο θέοιμεν,
ἥνπερ ἐλαφροτάτην φάσ' ἔμμεναι· ἀλλά σοι αὐτῷ
μόρσιμόν ἐστι, θεῷ τε καὶ ἀνέρι ἶφι δαμῆναι.

409 Vulg. οὐδέ τι ἡμεῖς. 417 ΑΝΕΡΙ ϜΙΦΙ

404. *αἰόλος ἵππος.* nunc *ταχύς.* — 405. *ἤμυσε καρήατι, ἐκλίθη,* inclinauit ſe capite; demiſſo in terram capite ſtetit. — 406. tam alte quidem demiſſo capite, vt iuba in humum decideret, ſolum attingeret, iugi orbiculo, cui inſertum erat caput equi. *χαίτη ζεύγλης ἐξεριποῦσα παρὰ ζυγόν.* v. Obſſ. cf. ſup. P, 437. — 407. *αὐδήεντα δ' ἔθηκε Ἥρη.* Iuno loquendi facultatem indiderat equo; et, tanquam equus *θεῖος* habet quoque facultatem praedicendi futura. v. Obſſ. ad vſ. 407.

408. Vtique te et nunc quidem incolumem e pugna reducemus. — 410. *θεός τε μέγας καὶ Μοῖρα κραταιή.* *θεὸς* nunc omnino *τὸ θεῖον*; niſi, vt mos eſt, Iupiter et h. l. cum Fato iungitur. cf. ad Z, 488. — 413. *ἀλλὰ θεῶν ὤριστος.* Apollo Patroclo vertiginem obiecerat ſup. Π, 751. — 415. *ἅμα πνοιῇ Ζεφύροιο.* aequato Zephyri curſu, venti flatu. — 417. *θεῷ τε καὶ ἀνέρι.* Ab Apolline ſub Paridis ſpecie,

Ὣς ἄρα φωνήσαντος Ἐρινύες ἔσχεθον αὐδήν.
τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ξάνθε, τί μοι θάνατον μαντεύεαι; οὐδέ τί σε χρή.
εὖ νύ τοι οἶδα καὶ αὐτὸς, ὅ μοι μόρος ἐνθάδ' ὀλέσθαι,
νόσφι φίλου πατρὸς καὶ μητέρος· ἀλλὰ καὶ ἔμπης
οὐ λήξω, πρὶν Τρῶας ἅδην ἐλάσαι πολέμοιο.
Ἦ ῥα, καὶ ἐν πρώτοις ἰάχων ἔχε μώνυχας ἵππους.

421 ΤΟΙ ϜΟΙΔΑ v. Obſſ. 424 ϜΙΑΧΩΝ

ſiue a Paride, iuſſu Apollinis ſagittam emittente, occiſus fuerat Achilles; ita ἐδάμη ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνδρός. cf. inf. X, 359. Virgil. Aen. VI, 56. Phoebe — *Dardana qui Paridis direxti tela manusque, Corpus in Aeacidae.*

418. Subſtitit equus, nec diſertiora de Achillis fato edixit. Refertur hoc ad Erinnyes vetantes plura loqui. Ne vaticinio vulgentur plura, quam neceſſe viſum, tribuitur alibi diis, Iovi, Iunoni, Parcis; poena quoque infligitur vatibus, plura, quam iuſſi erant, vulgantibus; quod per Erinnyas bene fieri poterat; nam illae poenas exigunt a ſceleſtis. At h. l. vetant, ne plura vaticinetur equus: cuius cauſſam idoneam redditam nondum vidi, nec talem, quae ſatisfaciat, habeo; niſi Erinnys voluit vltionem ab Achille aliquando per Paridem ſumendam pro Hectore caeſo ſibi ſervare. v. Obſſ. ad h. v.

421. οἶδα καὶ αὐτός. audita a matre: iam v. ſup. ad Σ, 8. — 423. οὐ λήξω πρὶν A, 416. 417. Τρῶας (ἀκορήτους μάχης ἐόντας. N, 639. 635.) ἐλάσαι εἰς ἅδην, κόρον, πολέμου. ita vt victi porro pugnare recuſent.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Υ

ARGVMENTVM.

Cum iam armati ad pugnam prodirent Achiui et Troiani; quos quidem conſpectu Achillis conturbatos fore praeuideri poterat; deorum concilio vocato Iupiter, vt immiſceant ſe illi pugnae, auctor eſt, ne Achilles nimis magnam Troianorum cladem faciat —30. Deſcendunt Olympo; Iuno, Minerua, Neptunus, Mercurius et Vulcanus Achiuis ſe adiungunt, Mars, Apollo, Diana, Latona, Xanthus, Venus, Troianis —40. Dant ſignum

pugnae dii ex aduerſo ſibi inuicem ſtantes — 75. Obiicit Achilli Aeneam Apollo adſcita facie Lycaonis, Priami f. — 111. Cum Iuno iam interponere ſe vellet, intercedit Neptunus, ſuadetque, vt, hominibus ſuas res agere iuſſis, ipſi dii ſpeculentur eorum facta, nec immiſceant ſe rebus, niſi Martem vel Apollinem videant contra Achillem aliquid manu mouentes; conſidunt ipſi in Herculis muro, alterius partis dii in colle Callicolone dicto — 155. Progreſſi Aeneas et Achilles ſermonibus mutuo habitis — 259 pugnant; eripitur Aeneas neci opera Neptuni — 353. Nunc confirmata vtraque acie hinc ab Achille, inde ab Hectore, cum hic ante aciem pugnare vellet, ab Apolline in turbam ſe recipere iubetur: — 380 Irruit Achilles et ſtragem Troianorum edit, caeſo Iphitione Oryntei f. — 393. Demoleonte Antenoris f. — 400. Hippodamante — 406. Polydoro Priami f. — 418. quem vlturus Hector irruit in Achillem, et fruſtra emiſſa haſta ab Apolline eripitur — 454. Pergit Achilles caedem facere: Dryopis, Demuchi, Laogoni et Dardani, Alaſtoridis, Mulii, Echecli, Deucalionis, Rigmi, Areithoi — 489. Verbo ipſe curru vectus quaqua verſus ſtragem facit ad f.

Maior rerum hoc libro narratarum pars continetur conſiliis et machinationibus deorum, ita quidem vt iam ipſi partes agendas ſuſcipiant. Habito concilio Iupiter, dum ipſe in Olympo ſe remanſurum eſſe docet, diis dat veniam, partes, vt quisque velit, ſuas tuendi ac iuuandi; itaque illi in aciem procedunt, vt paullo ante memoratum eſt: 1 — 40. Edunt pugnae ſignum Minerua et Mars, Ioue tonante, Neptuno terram concutiente 47 — 66. Stant aduerſis frontibus Neptunus et Apollo, Minerua et Mars, Iuno et Diana, Mercurius et Latona, Vulcanus et Xanthus 67 — 74. Obiicit Achilli Aeneam Apollo 79. Iuno, Achilli metuens, aut Aeneam auertere aut Achilli adſtare mallet; at Neptuno conſultius eſt viſum, pugnae inter Achillem et Aeneam haud intercedere, niſi vbi Mars vel Apollo pugnae ſe immiſcuerint; Ita conſidunt in muro Herculis et aduerſa deorum pars

in Pulcro Colle 112—155. Aeneam tamen iam in summo discrimine versantem, ne ab Achille iuguletur, bona cum Iunonis venia ipse Neptunus, etsi ab Achiuorum partibus stans, eripit, 290—342. Similiter hastam in Achillem ab Hectore emissam repellit Minerua, et Achilli irruenti subducit Hectorem Apollo 438—444.

Ὣς οἱ μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι θωρήσσοντο
ἀμφὶ σὲ, Πηλέος υἱὲ, μάχης ἀκόρητον, Ἀχαιοί·
Τρῶες δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο.
Ζεὺς δὲ Θέμιστα κέλευσε θεοὺς ἀγορήνδε καλέσσαι
κρατὸς ἀπ' Οὐλύμποιο πολυπτύχου. ἡ δ' ἄρα πάντη
φοιτήσασα κέλευσε Διὸς πρὸς δῶμα νέεσθαι.

1. Quod ad operis summam supererat, erat hoc, vt Achilles in pugnam progressus et cum Hectore congressus Patrocli mortem vltus victor rediret. Episodiis haec erant ornanda, inprimisque praeclaris Achillis facinoribus. Vt tamen tanto augustior esset rerum narrandarum species, Achille nunc tandem ad res agendas inducto, deos iterum rebus gerendis interesse comminiscitur poeta, ingenioso inuento. Nec tamen hoc suum consilium ille ab initio statim exponit, nec historici more rerum narrandarum ordinem praestruit aut constituit. Contra initium narrationis facit a concilio deorum, et Iouis edicto, vt suis quisque partibus auxilietur. Quae quorsum pertineant, non nisi vs. 26 sq. intelligitur.

3. Troiani ad pugnam se accingunt *ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο*, in camporum planitie versus Troiam. v. Obss.

4—30. Concilium deorum habetur; dat diis veniam Iupiter, vt suis quisque partibus auxilietur. Notabile autem, quod Themis

οὔτε τις οὖν Ποταμῶν ἀπέην, νόσφ᾽ Ὠκεανοῖο,
οὔτ᾽ ἄρα Νυμφάων, ταί τ᾽ ἄλσεα καλὰ νέμονται,
καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
ἐλθόντες δ᾽ ἐς δῶμα Διὸς νεφεληγερέταο,
ξεστῇσ᾽ αἰθούσῃσιν ἐνίζανον, ἃς Διῒ πατρὶ
Ἥφαιστος ποίησεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσιν.
ὣς οἱ μὲν Διὸς ἔνδον ἀγηγέρατ᾽. οὐδ᾽ Ἐνοσίχθων
νηκούστησε θεᾶς, ἀλλ᾽ ἐξ ἁλὸς ἦλθε μετ᾽ αὐτούς.
ἷζε δ᾽ ἄρ᾽ ἐν μέσσοισι, Διὸς δ᾽ ἐξείρετο βουλήν·
Τίπτ᾽ αὖ, Ἀργικέραυνε, θεοὺς ἀγορήνδε κάλεσσας;
ἤ τι περὶ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν μερμηρίζεις;
τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα μάχη πόλεμός τε δέδηε.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·

11 Vulg. ἐφίζανον. 12 ΠΟΙΗΣΕ ϜΙΔΥΙΗΙΣΙ 16 Vulg. ἀγορήνδ᾽ ἐκάλεσσας.

nunc deos conuocat. v. Obſſ. Eſt autem ea hic Olympi facies, vt ſparſae ſint per diuerſa loca deorum domus, Iouis autem ſit magnum aliquod δῶμα, aedes, in qua dii conueniant in oeco ſeu atrio. v. ad vſ. 11.

7. Nouum hoc, quod Fluuii et Nymphae cum Neptuno in Olympo adſunt. v. Obſſ. Sunt autem Nymphae ἀλσηΐδες, κρηνίδες et λειμωνίδες. — 11. ξεστῇσ᾽ αἰθούσῃσιν ἐνίζανον. δῶμα illud puta eſſe magnum atrium (*Saal*) columnis interuallo aliquo intra parietes relicto, porticus in modum, procurrentibus: inter columnas ſunt ſedilia, quibus dii inſident; in medio atrio ſedet Iupiter. v. Obſſ.

18. τῶν γὰρ νῦν ἄγχιστα — δέδηε, proxime inſtat. v. Obſſ. Neptunus autem prior Iouem de conuentus cauſſa interrogat quippe ei dignitate, auctoritate, et aetate proximus, tum idem rerum gerendarum ſtudioſiſſimus, a Ioue fratre ſuperioribus diebus pugna excedere iuſſus:

ἔγνως, Ἐννοσίγαιε, ἐμὴν ἐν στήθεσι βουλήν,
ὧν ἕνεκα ξυνάγειρα· μέλουσί μοι, ὀλλύμενοί περ.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω πτυχὶ Οὐλύμποιο
ἥμενος, ἔνθ' ὁρόων φρένα τέρψομαι· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
ἔρχεσθ', ὄφρ' ἂν ἵκησθε μετὰ Τρῶας καὶ Ἀχαιούς.
ἀμφοτέροισι δ' ἀρήγεθ', ὅπη νόος ἐστὶν ἑκάστου.
εἰ γὰρ Ἀχιλλεὺς οἶος ἐπὶ Τρώεσσι μαχεῖται,
οὐδὲ μίνυνθ' ἕξουσι ποδώκεα Πηλείωνα.
καὶ δέ τέ μιν καὶ πρόσθεν ὑποτρομέεσκον ὁρῶντες.
νῦν δ', ὅτε δὴ καὶ θυμὸν ἑταίρου χώεται αἰνῶς,

20 v. Obſſ. 22 v. Obſſ. 25 ΕΣΤΙ FΕΚΑΣΤΟΥ

Jl. O. — 20. ἔγνως aſſequutus es mentem meam, ὧν ἕνεκα, pro οὗ ἕνεκα. quid illud ſit, cuius cauſſa concilium deorum conuocauerim. — 21. μέλουσί μοι, Achiui et Troiani ex vſ. 17.

26—30. Aperitur nunc cauſſa, cur dii prodire iubeantur in pugnam, quod Troiani, ſi nullum deorum auxilium adfuerit, Achillis impetum ſuſtinere non poterunt. Non conueniunt haec cum ſumma conſiliorum Iouis, qui, ſi de vnitate carminis quaeritur, hoc tantum ſpectauit, vt Achilles iniuriae quidem ab Agamemnone illatae ſatisfactione accepta, nunc inſuper in ſummo honore per edenda virtutis ſummae exempla conſtitueretur; declarari haec mirabili modo poterat, ſi ipſi dii praelio intererant, et ipſe Achilles cum deo pugnabat. At poeta nunc ad id conuertit Iouem, quod fatale erat, ne Achilles Jlium expugnaret: quod ab altero illo diuerſum eſt. Locum hunc in animo habuit Horatius IV. Carm. 6, 17 ſqq. *Sed palam captis grauis* etc. *Ni tuis victus precibus* etc. vbi Apollinis et Veneris precibus victus Iupiter Achillem ab Jlii expugnatione auertit, ne omnis progenies Troiana cum Aenea ferro deleatur. cf. Obſſ.

δείδω, μὴ καὶ τεῖχος ὑπὲρ μόρον ἐξαλαπάξῃ.
Ὣς ἔφατο Κρονίδης, πόλεμον δ' ἀλίαστον ἔγειρε.
βὰν δ' ἴμεναι πόλεμόνδε θεοὶ, δίχα θυμὸν ἔχοντες·
Ἥρη μὲν μετ' ἀγῶνα νεῶν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
ἠδὲ Ποσειδάων γαιήοχος, ἠδ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ὃς ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται·
Ἥφαιστος δ' ἅμα τοῖσι κίε, σθένεϊ βλεμεαίνων,
χωλεύων, ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί.
ἐς δὲ Τρῶας Ἄρης κορυθαίολος· αὐτὰρ ἅμ' αὐτῷ
Φοῖβος ἀκερσεκόμης, ἠδ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
Λητώ τε, Ξάνθος τε, φιλομμειδής τ' Ἀφροδίτη.

35 Vulg. ἐνὶ — κέκαστο. 37 ΡΩΟΝΤΟ ϜΑΡΑΙΑΙ

30. *ὑπὲρ μόρον.* Credidit ergo antiquitas, fieri aliquid poſſe etiam praeter fatum, ſiue cum omnino non fatale ſit, ſiue vt non hoc tempore fatale ſit, vt id eueniat, ſiue vt alio modo, per alios homines, fato id conſtitutum ſit: id quod nunc locum habet; fatale enim erat Troiam ab Achiuis deleri, non autem ab Achille. cf. disputata ad B, 155. Z, 487. 488.

31—40. Ad alterutras quibus quisque fauet, partes procedunt dii: Iuno, Minerua, Neptunus, Mercurius, Vulcanus ad Achivos, Mars, Apollo, Diana, Latona, Xanthus, Venus, ad Troianos.

35. *ἐπὶ φρεσὶ πευκαλίμῃσι κέκασται.* pro ὃς ἐπικέκασται, idem quod ſimpl. *κέκασται, κεκόσμηται.* Mercurium et Vulcanum ſtare pro Achiuis, ſupra memoratum meminimus O, 214. at alterum nunc, puto, primum diſcimus, vſ. 39. 40. Dianam, Latonam et Xanthum ſtudere Troianis. — 36. *σθένεϊ βλεμεαίνων* iam aliquoties vidimus; *robore fremens. γαυριῶν.* v. Obſſ. — 37. *ὑπὸ δὲ κνῆμαι ῥώοντο ἀραιαί. ὑπερρώοντο, ὑπεκινοῦντο, incedebant,* movebant ſe *crura infirma, claudicantia.* v. Obſſ.

εἷως μὲν δ' ἀπάνευθε θεοὶ θνητῶν ἔσαν ἀνδρῶν,
τέως ἄρ' Ἀχαιοὶ μὲν μέγα κύδανον, οὕνεκ' Ἀχιλλεὺς
ἐξεφάνη, δηρὸν δὲ μάχης ἐπέπαυτ' ἀλεγεινῆς·
Τρῶας δὲ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γυῖα ἕκαστον,
δειδιότας, ὅθ' ὁρῶντο ποδώκεα Πηλείωνα
τεύχεσι λαμπόμενον, βροτολοιγῷ ἶσον Ἄρηϊ.
αὐτὰρ, ἐπεὶ μεθ' ὅμιλον Ὀλύμπιοι ἤλυθον ἀνδρῶν,
ὦρτο δ' Ἔρις κρατερὴ, λαοσσόος. αὖε δ' Ἀθήνη,
στᾶσ' ὁτὲ μὲν παρὰ τάφρον ὀρυκτὴν, τείχεος ἐκτὸς,
ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδούπων μακρὸν ἄϋτει.

42 Vulg. μέγ' ἐκύδανον. 43 Vulg. ἀπέπαυτ' 44 ΓΥΙΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 46 ϜΙΣΟΝ

41—74. Procedunt vtrinque dii hominesque ad congressum pugnae.

42. *μέγα κύδανον*. h. l. *efferebant se*. *ἐσεμνύνοντο*. Alias hoc sensu dixit *κυδιᾶν*, vt B, 579. cf. Obss. — 43. *δηρὸν δὲ*, pro *γάρ*. postea in vsu habitum est participium, *ὁ πεπαυμένος πάρος τῆς μάχης*. — 47. 48. Apodosis est in *ὦρτο*, abundante *δὲ* vt saepe. *Postquam dii in aciem prodierant, Eris progressa est, processit:* h. e. pugna habuit initium. Quod porro in pugnae initio fieri solebat, vt duces vociferatione h. e. hortatu, alta voce facto, incenderent pugnantium animos, discurrentes per turmas: id nunc tribuitur hinc Mineruae, inde Marti. — 48. 49. Mineruam putes modo a primis ordinibus, modo a postremis stantem hortatam esse; h. e. modo a fronte, modo ab extremo agmine; pro his tamen fossam ante vallum, h. e. propiorem agmini seu quod educitur, seu educto, et littoralem plagam, tanquam remotiorem, memorat; — Contra 51. 2. 3. modo ab acropoli Pergamo hortatur Troianos, modo a Callicolone ad Simoentem, qui propior agmini collis fuisse videtur. De hac

αὖε δ' Ἄρης ἑτέρωθεν, ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος,
ὀξὺ κατ' ἀκροτάτης πόλιος Τρώεσσι κελεύων,
ἄλλοτε πὰρ Σιμόεντι θέων ἐπὶ Καλλικολώνῃ.
Ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες,
σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν.
δεινὸν δὲ βρόντησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
ὑψόθεν· αὐτὰρ νέρθε Ποσειδάων ἐτίναξε
γαῖαν ἀπειρεσίην, ὀρέων τ' αἰπεινὰ κάρηνα.

51 ΛΑΙΛΑΠΙ ϜΙΣΟΣ 52 Vulg. πόλεως 56 Vulg. δ' ἐβρόντησε. et mox vſ. 57. αὐτὰρ ἔνερθε.

v. Obſſ. — 51. Mars ἐρεμνῇ λαίλαπι ἶσος ſiue inuolutus ipſe nube atra, ſiue, vt procellae ſimilis eſſet. v. ad Α, 47. — 52. (ὅτε μὲν) κατ' ἀκροτάτης — ἄλλοτε δὲ πὰρ Σ.

54. ὣς μάκαρες θεοὶ σύμβαλον, καὶ ῥήγνυντο ἔριδα ἐν αὐτοῖς. Putes σύμβαλον ſcil. αὐτοὺς, ἀμφοτέρους eſſe ſupplendum, vt vtramque aciem dii commiſerint pugna inita; poteſt tamen σύμβαλον abſolute dictum eſſe,. ipſi dii confiixerunt, *ipſi congreſſi ſunt et pugnam inter ſe fecerunt.* Sequitur enim mox 66. τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων. v. Obſſ. — ἔριδα ῥήγνυντο aut *pugnam exorſi ſunt;* aut *excitarunt;* proprie, *fecerunt pugnam erumpere.* v. Obſſ.

56—66. Sublimia haec et ad terrorem iniiciendum praeclara: tonitru facto et terra conquaſſata. Referes autem ad pugnae auſpicia, etſi nonnulla ſunt in loco quae non ſatis conueniant, et adducere poſſunt legentem, ipſum pugnae tumultum ita deſcribi, vt accedat tonitruum fragor et terra concuſſa. Aliquoties ſimile quid narratum, quoties Iupiter terrorem alterutri parti iniicit, Θ, 75. 170. Ρ, 593. Coaceruata haec et ſimilia videbis in pugna deorum ap. Heſiod. Theog. 839—853.

57. Neptuno terrae motus tributos eſſe priſca opi-

πάντες δ' ἐσσείοντο πόδες πολυπίδακος Ἴδης,
καὶ κορυφαὶ, Τρώων τε πόλις, καὶ νῆες Ἀχαιῶν.
ἔδδεισε δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων, Ἀϊδωνεὺς,
δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, καὶ ἴαχε, μή οἱ ὕπερθε
γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
οἰκία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι φανήῃ
σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά τε στυγέουσι θεοί περ·
τόσσος ἄρα κτύπος ὦρτο θεῶν ἔριδι ξυνιόντων.
ἤτοι μὲν γὰρ ἔναντα Ποσειδάωνος ἄνακτος
ἵστατ' Ἀπόλλων Φοῖβος, ἔχων ἰὰ πτερόεντα·
ἄντα δ' Ἐνυαλίοιο θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Ἥρῃ δ' ἀντέστη χρυσηλάκατος, κελαδεινὴ,
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, κασιγνήτη Ἑκάτοιο·
Λητοῖ δ' ἀντέστη σῶκος, ἐριούνιος Ἑρμῆς·
ἄντα δ' ἄρ' Ἡφαίστοιο μέγας ποταμὸς βαθυδίνης,
ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοὶ, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον.
Ὣς οἱ μὲν θεοὶ ἄντα θεῶν ἴσαν. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Ἕκτορος ἄντα μάλιστα λιλαίετο δῦναι ὅμιλον

59 al. πολυπιδάκου. 61 ϜΥΠΕΝΕΡΘΕ ϜΑΝΑΞ ϜΑΙΔΩΝΕΥΣ 62 ΑΛΤ ΙΔΕ ϜΙϜΑΧΕ ΜΗ ϜΟΙ 64 ϜΟΙΚΙΑ Vulgo φανείη. 67 ΠΟΣΕΙΔΑΩΝΟΣ ϜΑΝΑΚΤΟΣ v. Obſſ. 71 ϜΕΚΑΤΟΙΟ

nione, nota nunc res eſt vel ex Homero. — 60. *naves concuſſae*, nam in terram erant ſubductae: etſi et mare ſentit terrae tremores. — 61. tam magnificum phantaſma ductum eſt a vulgari illo: terram eſſe concuſſam vsque ad intimos receſſus. — 62. καὶ ἴαχε μή οἱ. ſupple δείσας, μή οἱ.

70. χρυσηλάκατος Ἄρτεμις ab aureis ſagittis; vt χρυσότοξος. — 72. σῶκος Ἑρμῆς. h. e. ἰσχυρὸς, κρατύς. v. Obſſ.

75—340. Nunc dii debebant congredi, tanta ex-

Πριαμίδεω· τοῦ γάρ ῥα μάλιστά ἑ θυμὸς ἀνώγει
αἵματος ἆσαι Ἄρηα, ταλαύρινον πολεμιστήν.
Αἰνείαν δ' ἰθὺς λαοσσόος ὦρσεν Ἀπόλλων
ἀντία Πηλείωνος, ἐνῆκε δέ οἱ μένος ἠΰ·
υἱέϊ δὲ Πριάμοιο Λυκάονι εἴσατο φωνήν,
τῷ μιν ἐεισάμενος προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Αἰνεία, Τρώων βουληφόρε, ποῦ τοι ἀπειλαί,
τὰς Τρώων βασιλεῦσιν ὑπέσχεο οἰνοποτάζων,
Πηλείδεω Ἀχιλῆος ἐναντίβιον πολεμίζειν;
Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Πριαμίδη, τί με ταῦτα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα, κελεύεις

77 ΜΑΛΙΣΤΑ FE. vulg. μάλιστά γε 80 ΔΕ FOI 81 ΛΥΚΑΟΝΙ FΕΙΣΑΤΟ 82 ΕFΕΙΣΑΜΕΝΟΣ 84 ͰΥΠΕΣΧΕΟ FOINOΠΟΤΑΖΩΝ 86 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

pectatione animis iniecta. Quod non fieri aegre ferre auditorem necesse est. Differtur res in librum sequentem. v. Obss. Interponitur certamen Achillis et Aeneae.

78. αἵματος ἆσαι Ἄρηα. seruatum ex rudiore aeuo, quo delectare se *caede* et exsatiare Mars dictus est. Itaque et is, qui strages hominum edit, Martem caedibus et sanguine satiare dictus. Vides in nulla re magis inter se conuenire homines, seu barbaros seu humaniores, quam adumbranda diuina natura ex sensibus suis.

79. 80. ὦρσεν. ἐνῆκεν de conatu. *id agebat vt eum concitaret;* quod aegre efficitur dei hortatu.

81. *Lycaon*, Priami f. supra nomine memoratus Γ, 333. de eius fatis v. inf. Φ, 34 sq. cui nunc voce se assimulat, vocem eius imitatur, Apollo. — 87. ταῦτα, κατὰ ταῦτα, pro οὕτως κελεύεις. nam κελεύεις με μάχεσθαι iungenda, vt interpunxi. Puta igitur Aeneam detrectare pugnam cum Achille, quem iam

ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι;
οὐ μὲν γὰρ νῦν πρῶτα ποδώκεος ἄντ' Ἀχιλῆος
στήσομαι, ἀλλ' ἤδη με καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησεν
ἐξ Ἴδης, ὅτε βουσὶν ἐπήλυθεν ἡμετέρῃσι,
πέρσε δὲ Λυρνησσὸν καὶ Πήδασον· αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
εἰρύσαθ', ὅς μοι ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα.
ἦ κ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶν Ἀχιλλῆος καὶ Ἀθήνης,
ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος, ἠδὲ κέλευεν
ἔγχεϊ χαλκείῳ Λέλεγας καὶ Τρῶας ἐναίρειν.
τῷ οὐκ ἔστ' Ἀχιλῆος ἐναντίον ἄνδρα μάχεσθαι·
αἰεὶ γὰρ πάρα εἷς γε θεῶν, ὃς λοιγὸν ἀμύνει.
καὶ δ' ἄλλως τοῦ γ' ἰθὺ βέλος πέτετ', οὐδ' ἀπολήγει,
πρὶν χροὸς ἀνδρομέοιο διελθέμεν· εἰ δὲ θεός περ

93 ϜΕΙΡΥΣΑΘ. corruptum. v. Obſſ. 95 ϜΟΙ vulg. ἠδ' ἐκέλευεν.

olim ait vix effugiſſe armenta adortum.

90. Educatus Aeneas in agro apud armenta. v. Exc. I* ad Aen. IX. — 92. *Lyrneſſus* cum Thebe, inter vrbes Troadis ab Achille direptas iam memorata. B, 690 ſq. T, 60. 295 ſq. add. inf. 191. De *Pedaſo* v. ad B, 690. Add. ad B, extr. inpr. inf. Φ, 86 ſq. Nequaquam autem hae vrbes in Aeneae ditione erant, quippe paullo longius inde ad auſtrum ſitae. Verum Aeneas per Idae montis iuga fugam verſus eas vrbes, perſequente eum Achille, ceperat, ſueratque, vt apparet, cauſſa expugnatae ab Achille Lyrneſſi, ipſe tamen inde fugerat: vt narrat Achilles inf. 191 ſq. — 95. ἥ οἱ πρόσθεν ἰοῦσα τίθει φάος. antecedit Achillem et ei omnia tuta reddit dea; mox eadem λοιγὸν ἀμύνει. — 96. Λέλεγας. quorum per varia loca diſperſorum pars loca circa Lyrneſſum et Pedaſum habitabat. v. ad B, extr. — 100. εἰ δὲ θεός περ ἶσον τείνειε πτολέμου

ἶσον τείνειε πολέμου τέλος, οὔ με μάλα ῥέα
νικήσει, οὐδ' εἰ παγχάλκεος εὔχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
ἥρως, ἀλλ' ἄγε καὶ σὺ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν
εὔχεο. καὶ δὲ σέ φασι Διὸς κούρης Ἀφροδίτης
ἐκγεγάμεν, κεῖνος δὲ χερείονος ἐκ θεοῦ ἐστίν.
ἡ μὲν γὰρ Διός ἐσθ', ἡ δ' ἐξ ἁλίοιο γέροντος.
ἀλλ' ἰθὺς φέρε χαλκὸν ἀτειρέα, μηδέ σε πάμπαν
λευγαλέοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Ὣς εἰπὼν, ἔμπνευσε μένος μέγα ποιμένι λαῶν.
βῆ δὲ διὰ προμάχων, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.
οὐδ' ἔλαθ' Ἀγχίσαο πάϊς λευκώλενον Ἥρην,
ἀντία Πηλείωνος ἰὼν ἀνὰ οὐλαμὸν ἀνδρῶν·
ἡ δ' ἄμυδις καλέσασα θεοὺς μετὰ μῦθον ἔειπε·
Φράζεσθον δὴ σφῶϊ, Ποσείδαον, καὶ Ἀθήνη,

101 FΙΣΟΝ 103 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ FΑΝΑΞ 104 al. ἀλλά γε 109 FΕΠΕΕΣΣΙ 110 FΕΙΠΩΝ 113 ΑΝΑ FΟΥΛΑΜΟΝ 114 ΕFΕΙΠΕ

τέλος. si vero deus quidem fortunam pugnae, seu pugnam, faciat parem, ita vt a neutra parte stet deus aliquis.

104. καὶ σὺ θεοῖς εὔχεο, vt adsit tibi, pariter atque Achilli, numen. — 105. φασὶ δὲ καὶ σὲ, etiam te dea natum esse. Apparet ex his, Thetidem pro inferiore numine habitam; prae Venere, Iovis filia, cum ipsa e Nereo nata esset. — 109. ἀρειῇ. *nec conuiciis nec minis.*

112—155. Cum iam congressuri essent Aeneas et Achilles, Iuno de pugnae fortuna sollicita, cum Apollo Achilli adesset, suadet diis partium suarum vt aut pugnam dirimant aut auxilientur Achilli. At Neptunus vt recedant pugna nec, nisi Mars vel Apollo praelio se immiscuerint, subueniant Achilli, persuadet.

ἐν φρεσὶν ὑμετέρῃσιν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Αἰνείας ὅδ' ἔβη, κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ,
ἀντία Πηλείωνος· ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ἀποτρωπῶμεν ὀπίσσω
αὐτόθεν, ἤ τις ἔπειτα καὶ ἡμείων Ἀχιλῆϊ
παρσταίη, δοίη δὲ κράτος μέγα. μηδέ τι θυμῷ
δευέσθω, ἵνα εἰδῇ, ὅ μιν φιλέουσιν ἄριστοι
ἀθανάτων, οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, οἳ τὸ πάρος περ
Τρωσὶν ἀμύνουσι πόλεμον καὶ δηϊοτῆτα.
πάντες δ' Οὐλύμποιο κατήλθομεν ἀντιόωντες
τῆσδε μάχης, ἵνα μή τι μετὰ Τρώεσσι πάθῃσι
σήμερον· ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἅσσα οἱ Αἶσα
γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
εἰ δ' Ἀχιλεὺς οὐ ταῦτα θεῶν ἐκπεύσεται ὀμφῆς,
δείσετ' ἔπειθ', ὅτε κέν τις ἐναντίβιον θεὸς ἔλθῃ
ἐν πολέμῳ· χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.

116 ΤΑΔΕ FΕΡΓΑ 122 ϜΙΝΑ FΕΙΔΗΙ 127 ϜΑΣΣΑ FΟΙ

Confident dii vtrinque in locis propinquis.

118. ἀνῆκε δὲ Φοῖβος Ἀ. sc. μιν. vii E, 405 σοὶ δ' ἔπι τοῦτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη. et saepe ὁ θυμός μιν ἀνῆκε. — 119. μὶν et ad Apollinem et ad Aeneam trahi potest. Praefero prius. — 123. οἱ δ' αὖτ' ἀνεμώλιοι, pendet ab ἵνα εἰδῇ, ὃ. καὶ ὅ, ὅτι, αὖτε οἱ (ἐκεῖνοι) quodque contra illi dii, qui Troianis ex more auxiliari solent, sunt imbecilli, impotentes; saltem viribus inferiores. — 125. πάντες δ' O. profitentur dii, se in pugnam processisse omnes, vt Achilles pugna superior fieret. At v. Obss. — 130. metuit Iuno, perturbatum iri Achillem, si Apollinem conspexerit, nec norit sibi ipsi alios deos adesse. — 131. χαλεποὶ δὲ θε-

Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Ἥρη, μὴ χαλέπαινε παρὲκ νόον· οὐδέ τί σε χρή.
οὐκ ἂν ἔγωγ' ἐθέλοιμι θεοὺς ἔριδι ξυνελάσσαι
ἡμέας τοὺς ἄλλους, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ἔπειτα καθεζώμεσθα, κιόντες
ἐκ πάτου, ἐς σκοπιὴν, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.
εἰ δέ κ' Ἄρης ἄρχωσι μάχης, ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἢ Ἀχιλῆ' ἴσχωσι, καὶ οὐκ εἰῶσι μάχεσθαι,
αὐτίκ' ἔπειτα καὶ ἄμμι παρ' αὐτόφι νεῖκος ὀρεῖται

135 Vulg. ἦμεν.

οἱ φαίνεσθαι ἐναργεῖς. dictum ſollenni graeciſmo, χαλεπόν ἐστι, δεινὸν, terribile eſt, terrorem iniicit, τοὺς θεοὺς φαίνεσθαι ἐναργῶς, ſi cui dii appareant manifeſte, diuina ſua ſpecie, vt agnoſcantur. cf. Obſſ.

132—143. Neptunus nihil metuendum eſſe ait, nec opus eſſe, vt dii pugnae ſe immiſceant, cum pars adverſa ſit inferior; praeſtare, vt recedant pugna, nec in eam procedant, niſi vbi dii Troianarum partium contra Achillem aliquid moliantur.

133. παρὲκ νόον, ἀνοήτως. οὐδέ τί σε χρή. οὐδὲ κατά τι χρή σε χαλεπαίνειν. nec vllo modo opus eſt, tantopere excandeſcere. — 134. οὐκ ἂν ἔγωγε ἐθέλοιμι, ἡμᾶς (nos, qui ſtamus ab Achiuorum partibus,) ξυνελάσαι τοὺς ἄλλους θεοὺς ἔριδι, μάχῃ. h. e. εἰς μάχην, ὡς μάχεσθαι. committere pugna; ſup. 55 συμβάλλειν ὣς τοὺς ἀμφοτέρους μάκαρες θεοὶ ὀτρύνοντες σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς ἔριδα ῥήγνυντο βαρεῖαν. Pari ſenſu συνίημι. A, pr. τίς δ' ἄρα σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι; adhuc autem dii nondum manus conſeruerant. v. ad vſ. 75. — 137. ἐς σκοπιὴν, vix eſſe poteſt locus idem editus, qui inf. X, 145 memoratur prope vrbem; ſed omnino locus aliquis editior; mox deligitur agger, ſeu vallum. — 140. αὐτίκα παρ' αὐτόφι. παρ' αὐτοῦ τοῦ χρόνου vel τόπου, illico. —

φυλόπιδος· μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας ὀΐω
ἂψ ἴμεν Οὔλυμπόνδε, θεῶν μεθ' ὁμήγυριν ἄλλων,
ἡμετέρης ὑπὸ χερσὶν ἀνάγκῃ ἶφι δαμέντας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο Κυανοχαίτης
τεῖχος ἐς ἀμφίχυτον Ἡρακλῆος θείοιο,
ὑψηλὸν, τό ῥά οἱ Τρῶες καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
ποίεον, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέοιτο,
ὁππότε μιν σεύαιτο ἀπ' ἠϊόνος πεδίονδε.
ἔνθα Ποσειδάων κατ' ἄρ' ἕζετο, καὶ θεοὶ ἄλλοι,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄῤῥηκτον νεφέλην ὤμοισιν ἕσαντο·
οἱ δ' ἑτέρωσε κάθιζον ἐπ' ὀφρύσι Καλλικολώνης,
ἀμφὶ σὲ, ἤϊε Φοῖβε, καὶ Ἄρηα πτολίπορθον.
ὣς οἱ μέν ῥ' ἑκάτερθε καθείατο μητιόωντες
βουλάς· ἀρχέμεναι δὲ δυσηλεγέος πολέμοιο

143 FIΦI 146 PA FOI 150 ΩMOIΣI FEΣANTO 153 MEN FEKATEPΘE

141. *μάλα δ' ὦκα διακρινθέντας* sc. *αὐτοὺς ὀΐω ἂψ ἴμεν*, deos aduerſae partis; ſaltem Martem et Apollinem. Vt *κρίνεσθαι, συγκρίνεσθαι Ἄρηϊ, μάχῃ*, dicuntur pugnantes: ita qui, iudicio finito, vel pugna facta, victi ſunt, dicti ſunt *διακρίνεσθαι*, discedere diremti; quod et ſine victoria factum vidimus Γ, 98. 102. H, 306.

144—155. Praeit Neptunus et conſidet cum ſuis diis in muro ſeu vallo Herculis; dii aduerſi in Callicolone; prius illud propius ad mare, alterum hoc remotius ad vrbem eſſe debuit. *τεῖχος ἀμφίχυτον* vallum, aggeſta vtrinque humo: quod Hercules habuiſſe propugnaculum narrabatur, ſi cetos eum affequeretur, quod liberandae Heſiones cauſſa adortus erat. De Callicolone v. ſup. 53. — 154. *δυςηλεγέος πολέμοιο*. pugna grauis, moleſta, dura. Ad verbum eſt, quae curam et ſollicitudinem ani-

ὄκνεον ἀμφότεροι· Ζεὺς δ᾽, ἥμενος ὕψι, κέλευε.
Τῶν δ᾽ ἅπαν ἐπλήσθη πεδίον, καὶ λάμπετο χαλκῷ
ἀνδρῶν ἠδ᾽ ἵππων· κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσιν
ὀρνυμένων ἄμυδις. δύο δ᾽ ἀνέρες ἔξοχ᾽ ἄριστοι
ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην, μεμαῶτε μάχεσθαι,
Αἰνείας τ᾽ Ἀγχισιάδης, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.
Αἰνείας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει,
νευστάζων κόρυθι βριαρῇ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλείδης δ᾽ ἑτέρωθεν ἐναντίον ὦρτο, λέων ὣς
σίντης, ὅν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάασιν,
ἀγρόμενοι, πᾶς δῆμος· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀτίζων
ἔρχεται, ἀλλ᾽, ὅτε κέν τις Ἀρηϊθόων αἰζηῶν
δουρὶ βάλῃ, ἐάλη τε χανὼν, περὶ τ᾽ ἀφρὸς ὀδόντας

155 Vulg. ὤκνεον 156 Vulg. καὶ ἐλάμπετο. 164 λέων ὥς. Bentl. 168 ΕϜΑΛΗ

mo iniicit; aerumnoſa. v. Obſſ. — 155. Ζεὺς δ᾽, ἥμενος ὕψι, κέλευε, pro vulgari: etſi Iupiter ad pugnam concitandam eos hortatus fuerat: ſup. 23. 24. 25.

156—340. Nunc tandem pugna fit inter Aeneam et Achillem; cuius ex manibus eripitur Aeneas Neptuni opera.

157. κάρκαιρε δὲ γαῖα πόδεσσι. quaſſata reſonuit. v. Obſſ. — 165. λέων ὣς σίντης. βλαπτικός. v. ad Λ, 481. Inter plures comparationes a leone petitas haec facile eſt diſertiſſima. Similis locus eſt in Scuto Herc. 426 ſq. Ex iis profecere alii, etiam Romani, poetae, vt Virgil. Aen. XII, 4 ſq. ex eoque Lucan. I, 205 ſq. — 168. ἐάλη τε χανών. pro ἄλη, colligit ſe corpore incuruato, quippe mox ſaltu facto irruiturus. Eſt hoc obſeruatum de leone: de quo v. congeſta a Geſnero in hiſt. Animal.

γίγνεται, ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ,
οὐρῇ δὲ πλευράς τε καὶ ἰσχία ἀμφοτέρωθεν
μαστίεται, ἓε δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι·
γλαυκιόων δ' ἰθὺς φέρεται μένει, ἤν τινα πέφνῃ
ἀνδρῶν, ἢ αὐτὸς φθίεται πρώτῳ ἐν ὁμίλῳ·
ὣς Ἀχιλῆ' ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀντίον ἐλθέμεναι μεγαλήτορος Αἰνείαο.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Αἰνεία, τί σὺ, τόσσον ὁμίλου πολλὸν ἐπελθὼν,
ἕστης; ἦ σέ γε θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθαι ἀνώγει,
ἐλπόμενον Τρώεσσιν ἀνάξειν ἱπποδάμοισι
τιμῆς τῆς Πριάμου; ἀτὰρ εἴ κεν ἔμ' ἐξεναρίξῃς,

169 ΤΕ ϜΟΙ   171 ϜΕϜΕ   177 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ
180 ϜΕΛΠΟΜΕΝΟΝ ΤΡΩΕΣΣΙ ϜΑΝΑΞΕΜΕΝ

cap. de leone. — 169. *ἐν δέ τέ οἱ κραδίῃ στένει ἄλκιμον ἦτορ.* Eſt hic gemitus, ſeu fremitus, diuerſus a rugitu. Ap. Lucan. l. l. *erexitque iubas, vaſto et graue murmur hiatu Infremuit.* — 170. Nota res. Plinius VIII, ſ. 18. *leonum animi index cauda, ſicut et equorum aures; — in principio terra verberatur, incremento terga, ceu quodam incitamento, flagellantur.* cf. Obſſ. — 172. *ἰθὺς φέρεται μένει. διὰ μένεος. σὺν μένει.* et *γλαυκιόων* ſ. fulgentibus ſ. acriter intentis oculis intuens. v. Obſſ.

176—271. Mira carminis oeconomia, quod, cum magna facta eſſet expectatio, primo pugnae deorum, mox pugnae inter Achillem et Aeneam, nunc ad ſermones mutuos vtrinque deſcenditur. v. Obſſ. ad h. v.

178—186. Achilles ſuſpicatur Aeneam ſpe ſuccedendi in regno Troianorum, ſeu agrorum partem obtinendi proceſſiſſe in pugnam. *πολλὸν ὁμίλου ἐπ-*

σὺ τοι τοὔνεκά γε Πρίαμος γέρας ἐν χερὶ θήσει·
εἰσὶν γάρ οἱ παῖδες· ὁ δ' ἔμπεδος, οὐδ' ἀεσίφρων.
ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον, ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν, φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι,
αἴ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.
ἤδη μὲν σέ γε, φημὶ, καὶ ἄλλοτε δουρὶ φόβησα.
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε πέρ σε, βοῶν ἄπο, μοῦνον ἐόντα,
σεῦα κατ' Ἰδαίων ὀρέων ταχέεσσι πόδεσσι
καρπαλίμως; τότε δ' οὔτι μετατροπαλίζεο φεύγων·
ἔνθεν δ' ἐς Λυρνησσὸν ὑπέκφυγες· αὐτὰρ ἐγὼ τὴν
πέρσα, μεθορμηθεὶς σὺν Ἀθήνῃ καὶ Διῒ πατρί·
ληϊάδας δὲ γυναῖκας, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας,

183 ΓΑΡ ϜΟΙ 186 ΔΕ Σ ΕϜΟΛΠΑ

ελθὼν, pro διελθών. v. Obſſ. — 182. τιμῆς τῆς Πριάμου. ἐν τῇ τιμῇ καὶ γέρᾳ, conſtitutum in loco Priami. v. Obſſ. — 182. γέρας videtur nunc eſſe idem quod τιμή. regia dignitas, principatus, quo ſeu cedat Priamus, ſeu ſucceſſorem conſtituat Aeneam. — 183. ὁ δ' ἔμπεδος. opp. ἀεσίφρων, leuis, ergo prius eſt, prudens. Sic quoque Ζ, 352 τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι. Communi vſu aliis locis eſt mens integra, imperterrita. — 184. 5. quod iam Jl. I, 575. 6. τέμενος περικαλλὲς — οἰνοπέδοιο. ἥμισυ δὲ ψιλὴν ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι. τέμενος τάμον, aſſignarunt. — 186. χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν. „ſpero, ſperaui" Clarke. At h. l. eſt, vereor, vt hoc efficias.

187—198. Achilles iam antea Aeneam apud armenta inopinato oppreſſerat, cumque is fuga Lyrneſſum ſe recepiſſet, vrbe obſeſſa iterum eum fugere coegerat. Eſt et hoc ex Anteiliacis temporibus; h. e. ante argumentum Jliadis. cf. ſup. 90 ſq.

193. ληϊάδας δὲ γυναῖκας. In his captiuis erat Briſeis.

ἦγον· ἀτὰρ σὲ Ζεὺς ἐρρύσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι, ὡς ἐνὶ θυμῷ
βάλλεαι· ἀλλά σ' ἔγωγ' ἀναχωρήσαντα κελεύω
ἐς πληθὺν ἰέναι, μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο,
πρίν τι κακὸν παθέειν· ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
  Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς,
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
ἴδμεν δ' ἀλλήλων γενεὴν, ἴδμεν δὲ τοκῆας,
πρόκλυτ' ἀκούοντες ἔπεα θνητῶν ἀνθρώπων·
ὄψει δ' οὔτ' ἄρ' πω σὺ ἐμοὺς ἴδες, οὔτ' ἄρ' ἐγὼ σούς.
Φασί σε μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔκγονον εἶναι,
μητρὸς δ' ἐκ Θέτιδος, καλλιπλοκάμου, ἁλοσύδνης·

195 Vulg. σ' ἐρύεσθαι. v. Obſſ. 200 ΜΕ FΕΠΕΣΣΙ νηπυτιον Fως Bentl. 201 FΕΛΠΕΟ — ΣΑΦΑ FΟΙΔΑ. 203 FΙΔΜΕΝ — FΙΔΜΕΝ 204 FΕΠΕΑ 205 FΙΔΕΣ

B, 690. — 195. ἀλλ' οὐ νῦν σε ῥύεσθαι ὀΐομαι. non ſpero, h. e. vereor ſerueris. — 196. ἀλλά σ' ἔγωγε — μηδ' ἀντίος ἵστασ' ἐμεῖο. per inverſionem; quocirca ego tibi auctor ſum, vt e veſtigio omiſſa pugna recedas, et intra turmas te recipias.

199—258. Aeneas Achillem docet, nulla re ei ſe inferiorem eſſe, nec genere et natalibus, (— ad 241) neque animo et virtute.

202. κερτομίας ἠδ' αἴσυλα. Sunt haec, αἴσυλα, quae proprie ſunt *maledicta*, illa, quae cum *cauillatione et dicacitate* dicuntur. Erat autem Aeneas iam monitus ab Apolline, vt conuicia haec adſpernaretur ſup. 108. 109. — 204. πρόκλυτ' ἀκούοντες *tenentes ex auditu, narrationes antiquas, maiorum fama celebratas*. v. Obſſ. — 207. ἁλοσύδνης. h. ἁλοσύνης, ἐναλίας. Thetis

αὐτὰρ ἐγὼν υἱὸς μεγαλήτορος Ἀγχίσαο
εὔχομαι ἐκγεγάμεν, μήτηρ δέ μοι ἔστ' Ἀφροδίτη.
τῶν δὴ νῦν ἕτεροί γε φίλον παῖδα κλαύσονται
σήμερον· οὐ γάρ φημ' ἐπέεσσί γε νηπυτίοισιν
ὧδε διακρινθέντε, μάχης ἒξ ἀπονέεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
ἡμετέρην γενεήν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασι·
Δάρδανον ἂρ πρῶτον τέκετο νεφεληγερέτα Ζεύς·
κτίσσε δὲ Δαρδανίην, ἐπεὶ οὔπω Ἴλιος ἱρὴ

211 ΦΗΜΙ ϜΕΠΕΣΣΙ 212 al. ἐξαπονέεσθαι vna voce. 213 ϜΕΙΔΗΙΣ 214 ΑΝΔΡΕΣ ϜΙΣΑΣΙ v. Obss. 216 ϜΙΛΙΟΣ

marina. v. Obss. Simile iudicium de praestantia ex natalibus v. inf. Φ, 186 sq. — 210. τῶν δὴ νῦν sc. τοκέων ex 203. — 213. εἰ δ' ἐθέλεις. Maternum genus nosti. Si autem etiam paternum genus etsi haud obscurum nosse cupis, accipe. cf. Obss.

215 sq. Ad Aeneae stirpem cognoscendam digressio haec a momento pugnae, ad nostrum vtique sensum, est aliena, ad doctrinam autem mythicam praeclara. De Dardano Iovis ex Electra filio v. Excurs. VI. ad Aen. III. et ad seqq. v. Apollod. III, 12, 1. cum Dionys. Hal. I, 62. — 216. Fuit antiquioris originis *Dardania:* habitabant tum homines, (more primorum in terris nouis colonorum, quem Plato de Legg. III. p. 681. et ex eo Strabo XIII, p. 885. bene obseruarunt) adhuc in locis montanis, donec in campo Jlium fuit conditum. Caussa memoratur metus aquarum e Deucalioneo diluuio. Licet de aquarum Ponti Euxini in mare Aegaeum eruptionis fama aliquà antiqua cogitare; caussa tamen simplicissima erat, cura se tuendi a vi hostili, si in loco edito considerent. Nec vero Dardania in iisdem locis est quaerenda, quibus Jlium conditum fuit; longius enim versus septen-

ἐν πεδίῳ πεπόλιστο, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἔθ' ὑπωρείας ᾤκεον πολυπίδακος Ἴδης.
Δάρδανος αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βασιλῆα,
ὃς δὴ ἀφνειότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τοῦ τρισχίλιαι ἵπποι ἕλος κάτα βουκολέοντο
θήλειαι, πώλοισιν ἀγαλλόμεναι ἀταλῇσι.
τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο βοσκομενάων,
ἵππῳ δ' εἰσάμενος παρελέξατο κυανοχαίτῃ·

218 FOIKEΥΝ al. πολυπιδάκου. 224 Δ FEIΣAMENOΣ v. Obſſ.

trionem fuit ſita. Porro, ſi inhabitarunt homines ὑπωρείας Ἴδης, intelligendum hoc de iugis a vertice remotioribus et ad planitiem littoralis plagae vergentibus: nec τὰ κάτω μέρη τῶν ὀρῶν ſunt ipſae radices aut plana. Nimium preſſe Maro: *Nondum Jlium et arces Pergameae ſteterant; habitabant vallibus imis* Aen. III, 109. Tandem ſi Jlium ἐν πεδίῳ fuit conditum: videri debet et hoc non abſolute dictum, *in ipſa campi planitie;* ſed relate ad antecedens, *paullo longius hinc ſub radicibus Idae,* qua verſus plana loca ſubſidunt iuga; vnde fit, vt epitheta Jlii a montanis locis petita ſint: Ἴλιος ἠνεμόεσσα, ὀφρυόεσσα, αἰπεινή.

Quibus neglectis, argutandi opportunitatem ex h. l. inprimis e verbis ἐν πεδίῳ nacti ſunt viri docti in disputatione de ſitu Jlii veteris.

219—229. *Erichthonius,* Dardani filius, Trois pater; cuius equi nobiliſſimi.

221. ἕλος κάτα, forte Simoentis, hoc nomine celebrati ab ipſo Homero, quod ſtagna facit. — 222. πώλοισιν ἀγαλλόμεναι, ornate pro ἔχουσαι πώλους. — 223. Vento concipere equas, vidimus iam Π, 150. Coniunxere homines notionem velocitatis in ventis. Nunc *Boreas* tanquam rapidiſſimus inter ventos genuiſſe

αἱ δ' ὑποκυσσάμεναι ἔτεκον δυοκαίδεκα πώλους·
αἱ δ' ὅτε μὲν σκιρτῷεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν,
ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπὸν θέον, οὐδὲ κατέκλων·
ἀλλ' ὅτε δὲ σκιρτῷεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης,
ἄκρον ἐπὶ ῥηγμῖνος ἁλὸς πολιοῖο θέεσκον.
Τρῶα δ' Ἐριχθόνιος τέκετο Τρώεσσιν ἄνακτα·
Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο,
Ἶλός τ', Ἀσσάρακός τε, καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης,
ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων·
τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν,
κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Ἶλος δ' αὖ τέκεθ' υἱὸν ἀμύμονα Λαομέδοντα·
Λαομέδων δ' ἄρα Τιθωνὸν τέκετο, Πρίαμόν τε,
Λάμπον τε, Κλυτίον θ', Ἱκετάονά τ', ὄζον Ἄρηος·
Ἀσσάρακος δὲ Κάπυν· ὁ δ' ἄρ' Ἀγχίσην τέκε παῖδα·

228 Vulg. ἀλλ' ὅτε δή. 230 ΤΡΩΕΣΣΙ ϜΑΝΑΚΤΑ 232 ϜΙΛΟΣ 234 ΔΙΙ ϜΟΙΝΟΧΟΕΥΕΙΝ 235 ϜΕΙΝΕΚΑ ϜΟΙΟ 236 ϜΙΛΟΣ

equos hos dictus est. — 226—9. Repetita ex h. l. a multis prodigiosa celeritas; ex antiquo sermone ad miracula procliui, repetita: in quo, pro priscorum hominum sensu, nec laudandi nec reprehendendi locus est. Simile iam vidimus illud N, 29 sq. — 229. ἐπὶ τὸ ἄκρον ῥηγμῖνος ἁλὸς simpliciter in *summo mari*. v. Obss.

230. Erichthonii filius Tros iis, quibus imperabat, nomen impertiit, vt Troes essent.

234. 5. τὸν καὶ ἀ. Nihil amplius Homerus, quam pulcritudinem *Ganymedis* declarat sollenni formula: Amari a diis pulcros et pulcras, et rapi ab iis. Versa mox ornamenta mythica in narrationes mythicas. cf. Obss.

αὐτὰρ ἔμ' Ἀγχίσης, Πρίαμος δὲ τέχ' Ἕκτορα δῖον.
ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ζεὺς δ' ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε, μινύθει τε,
ὅππως κεν ἐθέλῃσιν· ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
πολλὰ μάλ'· οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν, πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
ἀλλὰ τίη ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
αἵτε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἄγυιαν ἰοῦσαι,

240 Vulg. δ' ἔτεχ' 244 νηπύτιοι ϝὼς Bentl. 247 FΕΚΑΤΟΖΥΓΟΣ vulg. ἑκατόνζυγος 249 FΕΠΕΩΝ 250 ϝΟΠΟΙΟΝ FΕΙΠΗΙΣΘΑ FΕΠΟΣ 254 Vulg. ἀγυιὰν

242. De *virtute*, quod alterum erat, quo Achilles superbiebat, et Aeneam se inferiorem iactauerat, modeste loquitur Aeneas. Virtutem meam qualis sit, praedicare nolo; est ea inter dona deorum. Praeiuit Homerus Socraticis, ἀρετὴν θείᾳ μοίρᾳ obtingere hominibus.

246—255. De his otiose dictis v. Obss.

247. νηῦς ἑκατόζυγος. ergo iam Homerica aetate fuit in vsu nauis C. remigum; cum heroum aetate πεντηκόντορος esset maxima moles nauis, quae innotuisset: scilicet Argo. — 248. 9. ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς — h. e. ἔπη πολλὰ νέμονται *distribuuntur vtrinque*, *sparguntur*, iactantur. v. Obss. — 253. χολωσάμεναι ἔριδος περὶ θ. per conten-

πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί· χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.
ἀλκῆς δ' οὔ μ' ἐπέεσσιν ἀποτρέψεις μεμαῶτα,
πρὶν χαλκῷ μαχέσασθαι ἐναντίον· ἀλλ' ἄγε, θᾶσσον
γευσόμεθ' ἀλλήλων χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.

Ἦ ῥα, καὶ ἐν δεινῷ σάκει ἤλασεν ὄβριμον ἔγχος
σμερδαλέῳ, μέγα δ' ἀμφὶ σάκος μύκε δουρὸς ἀκωκῇ·
Πηλείδης δὲ σάκος μὲν ἀπὸ ἕο χειρὶ παχείῃ
ἔσχετο ταρβήσας· φάτο γὰρ δολιχόσκιον ἔγχος
ῥέα διελεύσεσθαι μεγαλήτορος Αἰνείαο·
νήπιος, οὐδ' ἐνόησε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑποείκειν.
οὐδὲ τότ' Αἰνείαο δαΐφρονος ὄβριμον ἔγχος
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·
ἀλλὰ δύο μὲν ἔλασσε διὰ πτύχας, αἱ δ' ἄρ' ἔτι τρεῖς

256 ΜΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 259 Vulg. χάλκεον ἔγχος 261 ΑΠΟ ϜΕΟ 263 Vulg. ῥεῖά δ' ἐλεύσεσθαι.

tionem, rixam, exasperatae. — 255. νεικεῦσι — πολλά. nunc est *probra multa sibi inuicem ingerunt.* paullo ante 251. ἔριδας καὶ νείκεα νεικεῖν erat *iurgia facere.*

259—289. Pugna inter Achillem et Aeneam: primo iacta ab Aenea hasta Achillis clipeum ferit, nec tamen perforat: —272.

259. ἐνήλασε τῷ σάκει δεινῷ (*terribili*) τὸ ἔγχος. *impegit.* — 261. Achilles clipeum Ἡφαιστότευκτον, tanquam opus diuinum, haud perforari posse, non reputauerat; — 266. ἀνδράσι δαμήμεναι. ὡς οὐ ῥᾴδιόν ἐστι τὰ — δαμῆναι ὑπ' ἀνδρῶν, οὐδὲ ῥᾴδιόν ἐστιν, αὐτὰ ὑποείκειν. cedere materiam ictibus, adeoque perforari aut cauari. — 269. δύο πτύχες. laminae duae e quinis, quibus clipei crates inducta erat: sup. Σ, 481. πέντε δ' ἄρ αὐτοῦ ἔσαν σάκεος πτύχες. Vsque ad tertiam hasta penetrauerat, in hac

ἦσαν· ἐπεὶ πέντε πτύχας ἤλασε Κυλλοποδίων,
τὰς δύο χαλκείας, δύο δ' ἔνδοθι κασσιτέροιο,
τὴν δὲ μίαν χρυσέην· τῇ ῥ' ἔσχετο μείλινον ἔγχος.
δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλεν Αἰνείαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσην,
ἄντυγ' ὑπὸ πρώτην, ᾗ λεπτότατος θέε χαλκὸς,
λεπτοτάτη δ' ἐπέην ῥινὸς βοός· ἡ δὲ διὰ πρὸ
Πηλιὰς ἤϊξε μελίη, λάκε δ' ἀσπὶς ὑπ' αὐτῆς.
Αἰνείας δ' ἐάλη, καὶ ἀπὸ ἕθεν ἀσπίδ' ἀνέσχε
δείσας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη ἱεμένη, διὰ δ' ἀμφοτέρους ἕλε κύκλους
ἀσπίδος ἀμφιβρότης. ὁ δ' ἀλευάμενος δόρυ μακρὸν,

272 Vulg. χάλκεον 274 ΠΑΝΤΟΣ ΕϜΙϜΗΝ 278 ΕϜΑΛΗ et ΑΠΟ ϜΕΘΕΝ 280 ϜΙΕΜΕΝΗ

haerebat: fuit haec haud dubie aurea, media inter ceteras, quarnm duae ex caſſitero inferiore, duae ex aere ſuperiore loco erant. Caſſiteri vſus habet forte, quod mireris in clipeo, ſi, quod vulgo male fit, pro ſtanno habeas; v. ad Λ, 25. Telum, quod per tres laminas iam penetrauerat, non potuit niſi obtuſius eſſe et in lamina, etſi forte mollior haerere. Ex aere erat ſuperficies cum altera lamina ex aere ſubiecta. Supra Δ, 135 tranſit ſagitta per balteum ex aere, per thoracem et mitram, et ſtringit ipſam cutem. At Hectoris haſta tranſit per ſex coria clipei Aiacis H, 248 et langueſcens ad ſeptimum haeret.

273—283. Achillis haſta extimam traiicit oram clipei Aeneae et terrae infigitur. — Aeneas ἐάλη. vt haſta praeteruolaret, *collecto corpore et incuruato ſubſedit.* v. Obſſ.

280. ἀμφοτέρους κύκλους, laminam aeream cum corio: 275. 6. — 281. ἔστη ἱεμένη. *cupiens vlterius procedere:* vt iam aliquoties vidimus. διεῖλε ἀμφοτέρους κύκλους ἀσπίδος, ſc. extre-

ἔστη, κὰδ δ' ἄχος οἱ χύτο μυρίον ὀφθαλμοῖσι,
ταρβήσας, ὅ οἱ ἄγχι πάγη βέλος. αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσεν, ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ,
σμερδαλέα ἰάχων· ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Αἰνείας, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
ἔνθα κεν Αἰνείας μὲν ἐπεσσύμενον βάλε πέτρῳ,
ἢ κόρυθ', ἠὲ σάκος, τό οἱ ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
τὸν δέ κε Πηλείδης σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα·
εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·

282 ΚΑΔ Δ ΑΧΟΣ FOI. corrigendum ἀχλὺς χύτο. 283 ΗΟ FOI 284 ΕΠΟΡΟΥΣΕ FΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 285 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ FIFΑΧΩΝ 286 ΜΕΓΑ FΕΡΓΟΝ 289 ΤΟ FOI

mam oram duplicis integumenti ex aere et corio, quo clipeus Aeneae obductus erat.

281—291. Hasta frustra emissa irruit Achilles in Aeneam gladio stricto; at hic magnum saxum arripit. Nunc (vss. 288. 9.) praeuideri poterat, cum Achillis arma frangi aut penetrari non possent, eum incolumem fore, Aeneam autem occidi: hoc animaduertit Neptunus et pugnam dirimere decernit.

282. offussa eius oculis est ex subito discriminis sensu et terrore caligo: v. Obss. ἔστη ταρβήσας. — 285. ὁ δὲ χ. necesse est adeo Aeneam clipeum perforatum abiecisse, vt saxum manu capere posset; aut clipeum hasta perforatum et in terra fixum recipere et regere nequiisse. — 287. cf. ad E, 303. 4. — 289. ἢ (κατὰ) κόρυθ' ἠὲ σάκος. atqui haec arma ἡφαιστότευκτα frangi nequibant.

291—340. Neptunus eripit Aeneam pugnae. Hoc ita adornatum a poeta: Neptunus diis suadet vt subducant morti Aeneam, tanquam probum et religiosum hominem; (298. 9.) eumque Ioui carum, a quo, fato, constitutum sit, vt

αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι θεοῖς μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μοι ἄχος μεγαλήτορος Αἰνείαο,
ὃς τάχα Πηλείωνι δαμεὶς Ἄϊδόσδε κάτεισι,
πειθόμενος μύθοισιν Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
νήπιος· οὐδέ τί οἱ χραισμήσει λυγρὸν ὄλεθρον.
ἀλλὰ τίη νῦν οὗτος ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει,
μὰψ ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων, κεχαρισμένα δ' αἰεὶ
δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν;
ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς πέρ μιν ὑπ' ἐκ θανάτου ἀγάγωμεν,
μήπως καὶ Κρονίδης κεχολώσεται, αἴκεν Ἀχιλλεὺς
τόνδε κατακτείνῃ· μόριμον δέ οἱ ἔστ' ἀλέασθαι,
ὄφρα μὴ ἄσπερμος γενεὴ καὶ ἄφαντος ὄληται

292 ΕFΕΙΠΕ 295 FΕΚΑΤΟΙΟ 296 ΤΙ FΟΙ
302 ΔΕ FΟΙ

per eum reliquiae ſtirpis Dardani, quem Iupiter inſigniter amauerat, ſuperſtites ſeruentur, et vt, altera progenie Priami inuiſa et exitio deſtinata, Aeneas cum poſteris ſuis Troianis regnet. Hunc in modum dispeſco ſententias. — 308. Relinquit hoc Iuno, ſuo et ceterorum deorum nomine, Neptuni arbitrio, vt pro lubitu faciat — 317. tum ille pugnantis Achillis oculis caliginem obiicit, haſtam Aeneae ſolo euulſam ante Achillis pedes proiicit, Aeneam ſublimem aere ſubducit et in extrema acie Troianorum collocat — 329 eumque obiurgat, quod cum Achille congreſſus ſit, quem in poſterum euitare in pugna iubet — 339.

295. *οὐδέ τι οἱ χραισμήσει* Apollo. — 297. *ἄλγεα πάσχει.* pro grauiore, perire, ex vſ. antec. *ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων*, Apollinis infeſti Achiuis. Verſus 298. 299. videntur fuiſſe fundus *pietatis Aeneae* a Virgilio celebratae. *Sum pius Aeneas.* — 302. *μόριμον δέ οἱ ἔστ' ἀλέασθαι.* per fata licet, vt ſeruetur Aeneas.

Δαρδάνου, ὃν Κρονίδης περὶ πάντων φίλατο παίδων,
οἳ ἕθεν ἐξεγένοντο, γυναικῶν τε θνητάων.
ἤδη γὰρ Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων·
νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
καὶ παίδων παῖδες, τοί κεν μετόπισθε γένωνται.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·

305 FΕΘΕΝ 307 ΤΡΩΕΣΣΙ FΑΝΑΞΕΙ 309 ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ

Potuiſſet tamen ille occidi ὑπὲρ μοῖραν, vt inf. 336. Conf. ſupra ad P, 321. — 303. Fatale itaque erat, vt ex Dardani ſtirpe altera progenies ſuccederet alteri. — 306. Priamus et ipſe oriundus erat a Dardano, vt vidimus vſſ. 215 ſqq. nam Dardani nepos, Tros, habuit filios Jlum et Aſſaracum. Ex Jlo natus Laomedon, ex hoc Priamus: hanc ſtirpis ex Jlo progeniem cum excidio Troiae defeciſſe, norat auctor horum verſuum. Supererat altera progenies, ab Aſſaraco ducta, a quo Capys, ab eoque Anchiſes, Aeneae pater, progenitus fuerat. Aeneam Troiae excidio ſuperfuiſſe vulgata fama conſtabat: vſſ. 338. 9. Conſtare porro debuit, Aeneam principatum aliquem Troianorum, qui Troiae excisae ſuperfuerant, habuiſſe, eumque ad eius poſteros perveniſſe: nec tamen additum, quibus in locis. Hinc enata narrationum ſeges, quam vide in Excurſſ. ad Virgilium. Succinit obſcuritas oraculi; quo loco haberi poſſunt, et habita ſunt, haec Neptuni verba. Πριάμου γενεὴν ἤχθηρε Κρονίων. A rudibus hominibus credebantur dii odiſſe eos, quibus magnae calamitates acciderant. Sic et Atrei ſtirps loco haud abſimili Od. Λ, 435 ſq. T, 563 ſq. Latiſſime per omne genus humanum patuit ſiniſtra haec opinio, innumerorum fraudum et ſuperſtitionum genetrix. Notata quoque res a Koeppen.

Ἐννοσίγαι᾽, αὐτὸς σὺ μετὰ φρεσὶ σῇσι νόησον
Αἰνείαν, ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι, ἤ κεν ἐάσεις
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμήμεναι, ἐσθλὸν ἐόντα.
ἤτοι μὲν γὰρ νῶϊ πολεῖς ὠμόσσαμεν ὅρκους
πᾶσι μετ᾽ ἀθανάτοισιν, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
μήποτ᾽ ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ᾽ ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
δαιομένη, δαίωσι δ᾽ Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ᾽ ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
βῆ ῥ᾽ ἴμεν ἄν τε μάχην καὶ ἀνὰ κλόνον ἐγχειάων,
ἷξε δ᾽ ὅθ᾽ Αἰνείας ἠδὲ κλυτὸς ἦεν Ἀχιλλεύς.

311 ΜΙΝ ϜΕΡΥΣΣΕΑΙ. corr. μιν ῥύσεαι. 320 Vulg. ἠδ᾽ ὁ κλυτὸς

310—317. Arbitrium seruandi Aeneam Neptuno relinquit Iuno; sui ipsius et Mineruae nullam ea in re operam fore. Erant enim hae deae Troianis infestissimae vss. 313 sqq. cuius odii caussas seriores a Paridis iudicio repetierunt.

310. νόησον Αἰνείαν ἤ κέν μιν ἐρύσσεαι noto graecismo pro: νόησον, εἰ Αἰνείαν ἢ ἐρύσσεαι ἢ ἐάσεις. — 315. nos non esse depulsuras exitium a Troianis: v. Obss. contra vero exitium ipsis esse machinaturas.

318—329. Aeneas discrimini a Neptuno eripitur subductus per aerem, caligine Achilli obiecta: talis aeris obscuratio passim memoratur in miraculum aucta et dei alicuius interuentui tributa, vt P, 644. O, 668. Diuersi generis est haec caligo ab ea, quam alibi a vertigine capitis ortam memorat, vt de Patroclo Π, 792. Alia ἀχλὺς a moerore subito inf. 421. pro qua est ἄχεος νεφέλη, P, 591. vnde et Ἀχλὺς pro Tristitia in Sc. Herc. 264. alia oculorum caligo a subito terrore memorabatur supra 282. Propius ad nostrum locum spectat caligo Diomedi obiecta E, 127.

αὐτίκα τῷ μὲν ἔπειτα κατ' ὀφθαλμῶν χέεν ἀχλὺν,
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ· ὁ δὲ μελίην εὔχαλκον
ἀσπίδος ἐξέρυσε μεγαλήτορος Αἰνείαο·
καὶ τὴν μὲν προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἔθηκεν,
Αἰνείαν δ' ἔσσευεν ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀείρας·
πολλὰς δὲ στίχας ἡρώων, πολλὰς δὲ καὶ ἵππων
Αἰνείας ὑπεράλτο, θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας·
ἷξε δ' ἐπ' ἐσχατιὴν πολυάϊκος πολέμοιο,
ἔνθα δὲ Καύκωνες πόλεμον μέτα θωρήσσοντο.
τῷ δὲ μάλ' ἐγγύθεν ἦλθε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Αἰνεία, τίς σ' ὧδε θεῶν ἀτέοντα κελεύει
ἀντία Πηλείωνος ὑπερθύμοιο μάχεσθαι,
ὃς σευ ἅμα κρείσσων, καὶ φίλτερος ἀθανάτοισιν;

325 Vulg Αἰνείαν δ' ἐπέσευεν 329 Vulg. μεταθωρήσσοντο 331 ϜΕΠΕΑ 333 Vulg. ἀντί' Ἀχιλλῆος πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι

remouenda ab eius oculis, vt numen videre posset.

325. Sublimis per aerem raptus Aeneas, pari modo, quo iam sup. E, 445 ab Apolline abductus fuerat e pugna cum Diomede. — 327. θεοῦ ἀπὸ χειρὸς ὀρούσας pro διὰ, ὑπὸ, χειρὸς, ὀρνύμενος. φερόμενος. — 329. ἔνθα δὲ Καύκωνες, stetere Caucones in extremis ordinibus Troianae aciei, quos iam memoratos meminimus sup. K, 429. vbi illi versus mare tendebant in dextro Troianorum cornu: quod tamen haud referre licet ad pugnam, de qua nunc agitur. Eos Paphlagonibus accensos fuisse iam notatum est ad B, extr.

330 — 340. Increpat Aeneam Neptunus cum Achille congredi ausum.

332. σὲ — ἀτέοντα. tanquam diuinitus insania correptum; stolide agentem.

ἀλλ' ἀναχωρῆσαι, ὅτε κεν συμβλήσεαι αὐτῷ,
μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι.
αὐτὰρ ἐπεί κ' Ἀχιλεὺς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπῃ,
θαρσήσας δὴ ἔπειτα μετὰ πρώτοισι μάχεσθαι·
οὐ μὲν γάρ τίς σ' ἄλλος Ἀχαιῶν ἐξεναρίξει.
Ὣς εἰπὼν, λίπεν αὐτόθ', ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
αἶψα δ' ἔπειτ' Ἀχιλῆος ἀπ' ὀφθαλμῶν σκέδασ' ἀχλὺν
θεσπεσίην· ὁ δ' ἔπειτα μέγ' ἔξιδεν ὀφθαλμοῖσιν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἔγχος μὲν τόδε κεῖται ἐπὶ χθονὸς, οὐδέ τι φῶτα
λεύσσω, τῷ ἐφέηκα, κατακτάμεναι μενεαίνων.
ἦ ῥα καὶ Αἰνείας φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσιν
ἦεν. ἀτάρ μιν ἔφην μὰψ αὔτως εὐχετάασθαι.
ἐῤῥέτω. οὔ οἱ θυμὸς ἐμεῦ ἔτι πειρηθῆναι
ἔσσεται, ὃς καὶ νῦν φύγεν ἄσμενος ἐκ θανάτοιο.
ἀλλ' ἄγε δὴ, Δαναοῖσι φιλοπτολέμοισι κελεύσας,
τῶν ἄλλων Τρώων πειρήσομαι ἀντίος ἐλθών.

340 ϜΕΙΠΩΝ 343 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ de hoc v. Obss. 349 ϜΕΡΡΕΤΩ. ΟΥ ϜΟΙ

v. Obss. — 335. ἀναχωρῆσαι (μέμνησο) — 336. ὑπὲρ μοῖραν, praeter fatalem rerum ordinem: v. modo v. 302. et sup. vs. 30. et Obss. ad Z, (VI) 488. — 339. Si Achillis manum effugeris, a nullo alio necari te fato constitutum est. cf. 306. Norat adeo auctor horum versum, superstitem Troiae excidio fuisse Aeneam.

341—352. Achilles caligine ab oculis detersa, Aeneam sibi ereptum cum didicisset, pugnando alios Troianos aggredi statuit. — 342. μέγ' ἔξιδεν, intentis oculis. v. Obss. — 348. ἀτάρ μιν ἔφην. sup. 207.

Ἦ, καὶ ἐπὶ στίχας ἆλτο, κέλευε δὲ φωτὶ ἑκάστῳ·
μηκέτι νῦν Τρώων ἑκὰς ἕστατε, δῖοι Ἀχαιοὶ,
ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι.
ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ, καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,
τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι·
οὐδέ κ' Ἄρης, ὅσπερ θεὸς ἄμβροτος, οὐδέ κ' Ἀθήνη,
τοσσῆσδ' ὑσμίνης ἐφέποι στόμα, καὶ πονέοιτο·
ἀλλ' ὅσσον μὲν ἐγὼ δύναμαι χερσί τε, ποσί τε,
καὶ σθένει, οὔ με τι φημὶ μεθησέμεν οὐδ' ἠβαιόν·
ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, οὐδέ τιν' οἴω
Τρώων χαιρήσειν, ὅστις σχεδὸν ἔγχεος ἔλθῃ.

353 ΦΩΤΙ ϜΕΚΑΣΤΩΙ 354 ϜΕΚΑΣ 361 Vulg. οὔ μ' ἔτι.

353 — 374. Hortantur vtrinque copias ſuas, hinc Achilles, illinc Hector.

353. ἐπὶ στίχας ἆλτο. vt inf. 381 ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε. procurrit in turmas Troianorum, ſimulque conuerſus ad ſuos, alloquitur eos et adhortatur. Ita ſtatuendum eſt, vtramque aciem interuallo in medio relicto conſtitiſſe, in quod Achilles et Hector progreſſi pugnarunt. Itaque vſ. 362 Achilles procurrens variis partibus ordines Troianorum tentat et irruit, ἀλλὰ μάλα στιχὸς εἶμι διαμπερές. h. e. διὰ στιχῶν τῶν Τρώων. — 357. τόσσουσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν καὶ πᾶσι μάχεσθαι, pro, ἐφέπειν μαχόμενον, obire tantam aciem pugnando cum omnibus. ἐφέπει is, qui oberrat, et aggreditur aut perſequitur, et 359 ἐφέποι καὶ πονέοιτο, pro πονούμενος, h. μαχόμενος, ἐφέποι. obeat, discurſitet per totam aciem pugnando. στόμα πολέμου, μάχης, acies, quam nos frontem dicimus. v. ad K, 8. — 362. στιχὸς εἶμι διαμπερὲς, h. e. εἴσομαι διὰ στιχὸς, oberrabo totam aciem hoſtilem, et aggrediar, quicunque ſe obtulerit.

Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· Τρώεσσι δὲ φαίδιμος Ἕκτωρ
κέκλεθ' ὁμοκλήσας, φάτο δ' ἴμμεναι ἄντ' Ἀχιλῆος·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, μὴ δείδιτε Πηλείωνα·
καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
ἔγχεϊ δ' ἀργαλέον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.
τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι, καὶ εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν,
εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικε, μένος δ' αἴθωνι σιδήρῳ.
Ὣς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἀντίοι ἔγχε' ἄειραν
Τρῶες. τῶν δ' ἄμυδις μίχθη μένος, ὦρτο δ' ἀϋτή.
καὶ τότ' ἄρ' Ἕκτορα εἶπε παραστὰς Φοῖβος Ἀπόλλων·
Ἕκτορ, μηκέτι πάμπαν Ἀχιλλῆϊ προμάχιζε,
ἀλλὰ κατὰ πληθύν τε καὶ ἐκ φλοίσβοιο δέδεξο,
μή πώς σ' ἠὲ βάλῃ, ἠὲ σχεδὸν ἄορι τύψῃ.

367 ΕΓΩ ϜΕΠΕΕΣΣΙ 371 ΕϜΟΙΚΕ 372 ΕϜΟΙΚΕ 373 Vulg. ἄειρον. 375 ϜΕΚΤΟΡΑ ϜΕΙΠΕ

366. *μὴ δείδιτε Πηλείωνα*, pro, Achillis minas, vt e ſqq. apparet: *καί κεν ἐγώ*· ſi minis res peragi poſſet, ſane et ego cum diis pugnarem; deos ad pugnandum prouocarem. *ἔγχεϊ δὲ*, vera pugna, ipſa re. — 369. *τέλος ἐπιθήσει*, *τελέσει*, *τελειώσει*. — 370. *κολούει*, h. e. *οὐ τελέει*, relinquet imperfectum. v. Obſſ. — 371. qui ſtragem hoſtium facit, comparatur cum igni late vaſtante; itaque ille manu, virtute, (*κατὰ*) *τὰς χεῖρας ἔοικε πυρί*. cf. inf. 490. 493. quatenus haud cedit, repulſus et ſuperatus, animus eius inuictus comparatur cum ferro.

375—380. Apollinis monitu Hector vitat congreſſum cum Achille, nec *προμαχίζει* h. *ἐν προμάχοις μάχεται*, ſed intra turmas pugnantium ſe continet.

Ὣς ἔφαθ'· Ἕκτωρ δ' αὖτις ἐδύσατο οὐλαμὸν ἀνδρῶν,
ταρβήσας, ὅτ' ἄκουσε θεοῦ ὄπα φωνήσαντος.
ἐν δ' Ἀχιλεὺς Τρώεσσι θόρε, φρεσὶν εἱμένος ἀλκὴν,
σμερδαλέα ἰάχων· πρῶτον δ' ἕλεν Ἰφιτίωνα
ἐσθλὸν, Ὀτρυντείδην, πολέων ἡγήτορα λαῶν,
ὃν Νύμφη τέκε Νηῒς Ὀτρυντῆϊ πτολιπόρθῳ,
Τμώλῳ ὑπὸ νιφόεντι, Ὕδης ἐν πίονι δήμῳ·
τὸν δ' ἰθὺς μεμαῶτα βάλ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεὺς,
μέσσην κὰκ κεφαλήν· ἡ δ' ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη·
δούπησεν δὲ πεσών· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Κεῖσαι, Ὀτρυντείδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
ἐνθάδε τοι θάνατος· γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ
Γυγαίῃ, ὅθι τοι τέμενος πατρώϊόν ἐστιν,
Ὕλλῳ ἐπ' ἰχθυόεντι, καὶ Ἕρμῳ δινήεντι.
Ὣς φάτ' ἐπευχόμενος· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε·

379 ΕΔΥΣΑΤΟ FΟΥΛΑΜΟΝ 381 ΦΡΕΣΙ FΕΙΜΕΝΟΣ 382 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ FΙFΑΧΩΝ ΠΡΩΤΟΣ Δ ͰΕΛΕ FΙΦΙΤΙΩΝΑ. 385 f. FΥΔΗΣ 386 Vulg. τόν ῥ'

381—418. Cum nemo Achilli se offerret. προμαχίζων, turmam Troianorum ille adoritur facitque caedes promiſcuas; necat primo *Iphitionem*, Otryntei filium —393 tum *Demoleontem*, Antenoris f. —400 *Hippodamantem* —406 *Polydamantem* Priami f. —418.

383. *Iphition* Otryntei f. ex Nympha *Naide*, ſub *Tmolo* in vico *Hydae*, ad *lacum Gygaeum*, inter *Hermum* et *Pactolum*, amnes, ſitum; ſupra Hermum ad *Hyllum* vsque camporum planities erat fertilitatis laude celebratiſſima; in ea agrum tenuerat Otryntei filius. — 390. γενεὴ δέ τοι ἔστ' ἐπὶ λίμνῃ Γυγαίῃ. Longe hinc in Lydia natus occumbis in terra peregrina, Troade. v. Obſſ.

τὸν μὲν Ἀχαιῶν ἵπποι ἐπισσώτρεις δατέοντο
πρώτῃ ἐν ὑσμίνῃ· ὁ δ' ἐπ' αὐτῷ Δημολέοντα,
ἐσθλὸν ἀλεξητῆρα μάχης, Ἀντήνορος υἱόν,
νύξε κατὰ κρόταφον, κυνέης διὰ χαλκοπαρῄου·
οὐδ' ἄρα χαλκείη κόρυς ἔσχεθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς
αἰχμὴ ἱεμένη ῥῆξ' ὀστέον, ἐγκέφαλος δὲ
ἔνδον ἅπας πεπάλακτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
Ἱπποδάμαντα δ' ἔπειτα καθ' ἵππων ἀΐξαντα,
πρόσθεν ἕθεν φεύγοντα, μετάφρενον οὔτασε δουρί·
αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
ἤρυγεν ἑλκόμενος Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα,
κούρων ἑλκόντων, γάνυται δέ τε τοῖς Ἐνοσίχθων·

399 ϜΙΕΜΕΝΗ 401 Vulg. ἀΐσσοντα. 402 ΠΡΟΣΘΕ ϜΕΘΕΝ 404 ΑΜΦΙ ϜΑΝΑΚΤΑ

394. *ἐπίσσωτρα* vidimus E, 725. rotarum igitur canthis, seu laminis, quibus rotarum extremi orbes muniuntur, f. simpliciter, rotis, *ἵπποι* h. e. currus *δατέοντο*, *laniarunt corpus.*

395—400. *Demoleontem*, Antenoris filium, occidit Achilles, hasta per tempora traiecta. *ἐπ' αὐτῷ.* *deinceps.* post istum. *ἀλεξητῆρα* (*κατὰ*) *μάχης*, propugnatorem in pugna.

401—406. *Hippodamantem* a tergo Achilles hasta percussit.

404. *Ἑλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα*, Neptunum. Sacrum hoc ab Aegis Achaiae in Ioniam a nouis colonis fuisse traductum satis constat; dubitatur de etymo nominis, quod non proxime ab *Helice* ductum esse potuit, sed ab *Helicone*, seu nomine Helices minus vsitato, seu loco seu heroe: nam incerta ratio est. Proprium autem huic sacro fuisse apparet, vt pro bono omine haberetur, (*πρὸς τὸ καλλιερεῖν*, *litare*) si victima ad aram pertracta mugiebat. Ita fere Apollo delectatus dicitur a Pindaro apud Hyperboreos, si asini mactandi subsilirent et cal-

ὣς ἄρα τόν γ' ἐρυγόντα λίπ' ὀστέα θυμὸς ἀγήνωρ.
Αὐτὰρ ὁ βῆ σὺν δουρὶ μετ' ἀντίθεον Πολύδωρον
Πριαμίδην, τὸν δ' οὔτι πατὴρ εἴασκε μάχεσθαι,
οὕνεκά οἱ μετὰ παισὶ νεώτατος ἔσκε γόνοιο,
καί οἱ φίλτατος ἔσκε, πόδεσσι δὲ πάντας ἐνίκα.
δὴ τότε νηπιέῃσι, ποδῶν ἀρετὴν ἀναφαίνων,
θῦνε διὰ προμάχων, εἷος φίλον ὤλεσε θυμόν·
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
νῶτα παραΐσσοντος, ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες

409 ϜΟΥΝΕΚΑ ϜΟΙ vulg. μετὰ πᾶσι. 410 ΚΑΙ ϜΟΙ

citrarent. — 406. (κατὰ τὰ) ὀστέα. ἔλιπε τὰ ὀστέα αὐτοῦ, pro τὸ σῶμα, ὁ θυμὸς, vita: quod antea erat: θυμὸν ἄϊσθε καὶ ἤρυγε, pro, ἤρυγεν ἄϊσθων θυμὸν, efflando animam, exſpirando.

407—418. Tandem *Polydorum* Priami filium natu minimum, iaculo traiicit Achilles in ilibus a latere. Alter locus de eo Φ, 91. vbi eius frater Lycaon occiditur ab Achille; ibidem e Laothoe, Altae regis Lelegum filia, ſuſceptus memoratur. Adde Χ, 46. Ab hoc diuerſus eſt Polydorus memoratus tragicis, vt Euripidi in Hecuba, ex eoque Virgilio Aen. III, 22 qui Polydorum Priami ex Hecuba filium in Cherſonneſum Thracicam miſſum narrant, a Polymneſtore proditum. Notata res iam a pluribus: v. Euſtath. p. 1214 extr.

411. νηπιέῃσι. νηπιέῃ pro διὰ νηπιείας. iuuenili ſtultitia. — 413. ἄκοντι, haſta miſſili. — 414. νῶτα παραΐσσοντος ſcil. αὐτοῦ. pro, βάλε (κατὰ τὰ) νῶτα, τὸν, τοῦτον, παραΐσσοντα. — ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες σύνεχον. quo loco aureae cinguli fibulae coibant; eoque conſtringebant thoracem; et thorax mitra ſubiuncta munitus ac duplicatus occurrebat ictui: tamen vel ſic haſta penetravit ad ilia et corpus traiecit vt vmbilicum exiret.

χρύσειοι σύνεχον, καὶ διπλόος ἤντετο θώρηξ.
ἀντικρὺ δὲ διέσχε παρ' ὀμφαλὸν ἔγχεος αἰχμή.
γνὺξ δ' ἔριπ' οἰμώξας· νεφέλη δέ μιν ἀμφεκάλυψε
κυανέη, προτὶ οἷ δὲ λάβ' ἔντερα χερσὶ λιασθείς.
Ἕκτωρ δ', ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον,
ἔντερα χερσὶν ἔχοντα, λιαζόμενον προτὶ γαίῃ,
κάρ ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δηρὸν ἑκὰς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλῆϊ,
ὀξὺ δόρυ κραδάων, φλογὶ εἴκελος· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ὡς εἶδ', ὣς ἀνεπᾶλτο καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·

418 ΠΡΟΤΙ FΟΙ vulg. δ' ἔλαβ' 421 ΚΑΡΡΑ FΟΙ 422 ΔΗΡΟΝ FΕΚΑΣ v. Obss. 423 ΦΛΟΓΙ FΕΙΚΕΛΟΣ 424 FΕΙΔ — FΕΠΟΣ vulg. ἀνέπαλτο.

Thorax cingebatur et firmabatur superaddito balteo, cuius extremae orae fibula constringebantur; tuebatur hac inferiore corporis parte ilia subtexta thoraci fascia seu lamina, *μίτρη* alibi dicta, vnde duplicatus videri poterat thorax. v. disputata de his ad Δ, 132. 133. Contra sup. Λ, 234 sq. erat qui hasta ne quidem balteum traiiceret, multo minus ad zonam seu mitram penetraret. — 418. λιασθείς, proprie declinando a recto cursu, in obliquum prolapsus, nunc omnino *corruens*, vt vs. 420. Facit mirationem h. l. quod, cum a tergo hasta traiectus esset, vulnus tamen excepisse narratur ea parte, qua baltei fibulae constrictae erant; sequitur itaque, balteum non in anteriore corpore, sed in tergo, fibulis adstrictum fuisse.

419—454. Polydori fratris caede exardescens Hector in Achillem progressus hastam frustra in eius scutum emittit; ne ab Achille iuguletur, ab Apolline eripitur.

421. οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη. immemor praeceptorum Apollinis 375 sq. — 424. ὡς ἀνεπᾶλτο. *Statim atque* eum animaduerterat, exilult prae

Ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμόν,
ὅς μοι ἑταῖρον ἔπεφνε τετιμένον· οὐδ' ἂρ' ἔτι δὴν
ἀλλήλους πτώσσοιμεν ἀνὰ πτολέμοιο γεφύρας.
Ἦ, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν προσεφώνεεν Ἕκτορα δῖον·
ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Πηλείδη, μὴ δή μ' ἐπέεσσί γε, νηπύτιον ὥς,
ἔλπεο δειδίξεσθαι· ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς
ἠμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι·
οἶδα δ', ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
αἴκε σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι,
δουρὶ βαλών· ἐπειὴ καὶ ἐμὸν βέλος ὀξὺ πάροιθεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δόρυ, καὶ τό γ' Ἀθήνη

425 Vulg. ἐσεμάσατο. 428 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ 431 ΜΗ ΔΗ ΜΕ ϜΕΠΕΣΣΙ νηπύτιον ϝώς. Bentl. 432 ϜΕΛΠΕΟ — ΣΑΦΑ ϜΟΙΔΑ 434 ϜΟΙΔΑ

gaudio. — 425. ὅς ἐμόν γε μάλιστ' ἐσεμάσσατο θυμόν, *qui percussit me maximo dolore,* quasi penetrauit animum. μᾶσθαι, vt μαίεσθαι, vnde εἰσμᾶσθαι, *irrumpere, irruere.* v. Obss. — 426. *ne diutius in medio vtriusque aciei,* inter προμάχους, *stemus,* tanquam alter alterum expauescentes: πτώσσοιμεν (πρὸς) ἀλλήλους. De γεφύρᾳ πολέμου v. Δ, 371. — 429. ὀλέθρου πείρατα. εἰς τέλειον ὄλεθρον. et ἱκέσθαι (ἐπὶ) τὸ πέρας ὀλέθρου, ἐπὶ τὸν ὄλεθρον.

431 sqq. Eadem iam vidimus sup. 200. 1. 2. Aeneae ad Achillem. — 435. θεῶν ἐν γούνασι κεῖται. Sententiam tenemus: *deorum in potestate et voluntate sita sunt.* Caussa formae incerta: siue quod in gremio alterius reposita fidei quasi eius creduntur; siue a supplicibus. v. ad P, 514.

438. Mineruae opera hastae Hectoris impetus debi-

πνοιῇ Ἀχιλλῆος πάλιν ἔτραπε κυδαλίμοιο,
ἦκα μάλα ψύξασα· τὸ δ' ἂψ ἵκεθ' Ἕκτορα δῖον,
αὐτοῦ δὲ προπάροιθε ποδῶν πέσεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐμμεμαὼς ἐπόρουσε, κατακτάμεναι μενεαίνων,
σμερδαλέα ἰάχων· τὸν δ' ἐξήρπαξεν Ἀπόλλων
ῥεῖα μάλ', ὥστε θεός, ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
τρὶς μὲν ἔπειτ' ἐπόρουσε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς·

440 ϜΗΚΑ   443 ΣΜΕΡΔΑΛΕΑ ϜΙϜΑΧΩΝ

litatur et a ſcuto Achillis repellitur. Saepe iam notatum eſt: nihil Homerum putaſſe detrahi heroum virtuti, ſi dii ſe interponerent et hoſtem ipſi ſternerent. Neque illud indecorum viſum, ſi armorum praeſtantia magis quam manuum robore vinceret aliquis. Tandem, quod ab aere indurato reſiliebat haſta immiſſa ab Hectore, in miraculum verſum tribuitur Minervae, quae Achilli adeſt. Atqui illa violat id, de quo ſupra, Neptuno auctore, erat conuentum, 136 ſq. vt non interponerent ſe pugnae dii Achiuorum, niſi Mars aut Apollo aliquid mouiſſent. Nunc, cum ipſa ſe pugnae immiſcuiſſet, fas quoque fuit Apollini 443 Hectoris ſaluti proſpicere. Illa autem praeclare ad vim et numen Mineruae declarandam adiecta ſunt, quod impetum haſtae *magna cum vi vibratae* (ἀναπεπαλὼν v. Γ, 355.) ſolo halitu oris illa auertit; quod ad noſtrum ſenſum, inprimis cum prouerbio ſimili vti ſoleamus, puerile videri poſſit; (id quod bene ſenſit Koeppen) ſi tamen ab hoc discefferis, et ſpectaculum deae inflatis buccis ſpirantis haud admiſeris, magnam ſpeciem habet numinis ſolo halitu grauem haſtam repellentis, nec manus opera vti neceſſe habentis.

440. Haſta reſilit ab aere propter aeris duritiem. At poeta a leui deae halitu hoc repetiit: quod ad deam magnificum eſt.

445 ſq. Similia legebamus in pugna Diomedis cum Aenea ab Apolline erepto

ἔγχεϊ χαλκείῳ, τρὶς δ' ἠέρα τύψε βαθεῖαν·
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος,
δεινὰ δ' ὁμοκλήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον. ἦτέ τοι ἄγχι
ἦλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ᾧ μέλλεις εὔχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων·
ἦ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
εἴπου τις καὶ ἔμοιγε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι·
νῦν δ' ἄλλους Τρώων ἐπιείσομαι, ὅν κε κιχείω.
Ὣς εἰπὼν, Δρύοπ' οὖτα κατ' αὐχένα μέσσον ἄκοντι·
ἤριπε δὲ προπάροιθε ποδῶν. ὁ δὲ τὸν μὲν ἔασε,
Δημοῦχον δὲ Φιλητορίδην ἠΰν τε μέγαν τε
κὰγ γόνυ δουρὶ βαλὼν ἠρύκακε· τὸν μὲν ἔπειτα
οὐτάζων ξίφεϊ μεγάλῳ, ἐξαίνυτο θυμόν.
αὐτὰρ ὁ Λαόγονον καὶ Δάρδανον, υἷε Βίαντος,
ἄμφω ἐφορμηθεὶς ἐξ ἵππων ὦσε χαμᾶζε,
τὸν μὲν δουρὶ βαλὼν, τὸν δὲ σχεδὸν ἄορι τύψας.

447 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ 448 ϜΕΠΕΑ 450 Vulg. ἐρύσσατο. 455 ϜΕΙΠΩΝ

E, 436 sq. add. Π, 703 de Patroclo, muros Troiae adoriente. — 447. δαίμονι ἶσος, vti E, 438. — 451. ᾧ μέλλεις l. soles, l. ad quem probabile sit, te preces facere, ἔοικας. — 452. ἦ θήν (pro δὴ) σ' ἐξανύω, pro futuro, conficiam, perimam.

455—489. Facit nunc Achilles aliorum caedes promiscuas; inter hos necat *Dryopem*, *Demuchum*, — 460. *Laogonum* et *Dardanum*, Biantis filios, —463. *Troem*, Alestoris f. 473. *Mulium* — 474. *Echeclum* — 478. *Deucalionem* —485. *Rigmum* Pirei f. —487. *Areithoum* eius aurigam.

458. ἠρύκακε scil. μεμαῶτα. dum ille cum impetu ferebatur, in cursu eum sus-

Τρῶα δ' Ἀλαστορίδην· ὁ μὲν ἀντίος ἤλυθε, γούνων,
εἴπως εὖ πεφίδοιτο, λαβὼν, καὶ ζωὸν ἀφείη,
μηδὲ κατακτείνειεν, ὁμηλικίην ἐλεήσας·
νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη, ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων,
ἀλλὰ μάλ' ἐμμεμαώς· ὁ μὲν ἥπτετο χείρεσι γούνων,
ἱέμενος λίσσεσθ', ὁ δὲ φασγάνῳ οὖτα καθ' ἧπαρ·
ἐκ δέ οἱ ἧπαρ ὄλισθεν, ἀτὰρ μέλαν αἷμα κατ' αὐτοῦ
κόλπον ἐνέπλησε, τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε,
θυμοῦ δευόμενον· ὁ δὲ Μούλιον οὖτα παραστὰς
δουρὶ κατ' οὖς· εἶθαρ δὲ δι' οὔατος ἦλθ' ἑτέροιο
αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δ' Ἀγήνορος υἱὸν Ἔχεκλον
μέσσην κὰκ κεφαλὴν ξίφει ἤλασε κωπήεντι.
πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι· τὸν δὲ κατ' ὄσσε
ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.
Δευκαλίωνα δ' ἔπειθ', ἵνα τε ξυνέχουσι τένοντες
ἀγκῶνος, τῇ τόν γε φίλης διὰ χειρὸς ἔπειρεν

464 FEΥ 466 ΤΟ FΗΙΔΗ 469 FΙΕΜΕΝΟΣ 470 ΔΕ FΟΙ

tinuit, pergere prohibuit. — 463. γούνων λαβὼν — εἴπως, vbi vulgo ὅπως. ἵνα. — 466. ὃ, ὅ τι, οὐ πείσεσθαι ἔμελλε ſc. Achilles. nam Tros eum πείθειν vult, at ille non flectitur. — 468. ἐμμεμαὼς, pro ſimplici μεμαώς. impetuoſus, violentus. — 470. αἷμα κατ' αὐτοῦ ſc. τοῦ ἥπατος ſcil. ἀνακοντίζον aut ſimile quid, emicans, ἀνερχόμενον.

477. πορφύρεος θάνατος mors atra. v. ad E, 83. — 478. ἵνα τε ξυνέχουσι accipio dictum abſolute pro συνέχονται, coeunt iunctura, ligantur: Sic ſup. 414. 5 et Δ, 133 ὅθι ζωστῆρος ὀχῆες σύνεχον, fibulae conſtrictae erant.

αἰχμὴ χαλκείη· ὁ δέ μιν μένε χεῖρα βαρυνθεὶς,
πρόσθ᾽ ὁρόων θάνατον· ὁ δὲ φασγάνῳ αὐχένα θείνας,
τῆλ᾽ αὐτῇ πήληκι κάρη βάλε. μυελὸς αὖτε
σφονδυλίων ἔκπαλθ᾽· ὁ δ᾽ ἐπὶ χθονὶ κεῖτο τανυσθείς.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ᾽ ἰέναι μετ᾽ ἀμύμονα Πείρεω υἱὸν,
Ῥίγμον, ὃς ἐκ Θρήκης ἐριβώλακος εἰληλούθει·
τὸν βάλε μέσσον ἄκοντι, πάγη δ᾽ ἐν νηδύϊ χαλκός·
ἤριπε δ᾽ ἐξ ὀχέων. ὁ δ᾽ Ἀρηΐθοον θεράποντα,
ἄψ ἵππους στρέψαντα, μετάφρενον ὀξέϊ δουρὶ
νύξ᾽, ἀπὸ δ᾽ ἅρματος ὦσε· κυκήθησαν δέ οἱ ἵπποι.
Ὡς δ᾽ ἀναμαιμάει βαθέ᾽ ἄγκεα θεσπιδαὲς πῦρ
οὔρεος ἀζαλέοιο, βαθεῖα δὲ καίεται ὕλη,
πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
ὣς ὅγε πάντη θῦνε σὺν ἔγχεϊ, δαίμονι ἶσος,
κτεινομένους ἐφέπων, ῥέε δ᾽ αἵματι γαῖα μέλαινα.
ὡς δ᾽ ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους,
τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,

489 ΔΕ ϜΟΙ   492 ΦΛΟΓΑ ϜΕΙΛΥΦΑΖΕΙ   493 ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ   496 Vulgo ἐϋτροχάλῳ

482. 3. *μυελὸς σφονδυλίων ἔκπαλτο*, e vertebris ſpinae dorſi medulla exſiliit. v. Obſſ.

490. Comparatio ſaepe obuia; nunc autem ornatiſſima, verbis quoque ſignificantibus. cf. Λ, 155 ſq. ignis furit, *ἀναμαιμᾷ* ſcil. *ἀνὰ τὰ ἄγκεα*. — 493. *φλόγα εἰλυφάζει flammam voluit ventus.* — 494. *κτεινομένους ἐφέπων* pro *διώκων καὶ κτείνων perſequens caedendo.*

495 — f. Adhuc peditem pugnare vidimus Achillem; nunc et curru inuectum: quo per aciem acto pulſantur corpora et arma: vt frumenta a bobus triturantibus.

496. *ἐν ἀλωῇ*, parte agri editiore, aptata et ad id inſtructa v. ad Tibull. I, 5, 22.

ῥίμφα τε λέπτ' ἐγένοντο βοῶν ὑπὸ πόσσ' ἐριμύκων·
ὣς ὑπ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου μώνυχες ἵπποι
στεῖβον ὁμοῦ νέκυάς τε καὶ ἀσπίδας· αἵματι δ' ἄξων
νέρθεν ἅπας πεπάλακτο, καὶ ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον,
ἃς ἄρ' ἀφ' ἱππείων ὁπλέων ῥαθάμιγγες ἔβαλλον, 501
αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων· ὁ δὲ ἵετο κῦδος ἀρέσθαι
Πηλείδης, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους.

502 ΔΕ ϜΙΕΤΟ

500. ἄντυγες αἱ περὶ δίφρον *duo hemicycli*, intra equos ſtat qui vehitur. cf. ad E, 728. — 501. τὰς ἄντυγας ῥαθάμιγγες ἔβαλλον. προσέβαλλον, ἔῤῥαινον. (αἵ τε) ἀφ' ὁπλῶν, αἵ τ' ἀπ' ἐπισσώτρων. — 502. ἀπ' ἐπισσώτρων *rotarum canthis*, h. rotis. ſup. 394. v. E, 725. — 503. λύθρῳ. cruore. v. Obſſ.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Φ

ARGVMENTVM.

Tot viris fortibus ab Achille caesis, vt superiore libro narratum erat, non mirari licet, Troianos terga vertisse. Saltem nunc comperimus ad Xanthum vsque eos retrocessisse. Fuga nunc manifesta pars eorum vrbem petit per planitiem camporum, alii in amnem, quem traiicere volebant, se coniiciunt — 16. Achilles in alueum prosilit, ense obuios caedit, duodecim vinculis ligatos in castra mittit Patroclo pro inferiis mactandos — 32. Incidit

in Lycaonem Priami f. quem ſupplicem factum caedit et in amnem proiicit — 135. Iraſcitur Xanthus — 138. Caedit Achilles porro Aſteropaeum — 204 et facit ſtragem Paeonum, quos iſte duxerat: — 210. Xanthus fruſtra increpato Achille, et Apolline, vt Troianis opem ferat, monito, vim parat, et Achillem in alueum deſilientem fluctibus collectis opprimit, — 245 egreſſum amne perſequitur fugientem campos inundans — 271. Perterritum Achillem et ſibi timentem obfirmant Neptunus et Athene — 297. Aſſumto Simoente Xanthus inundat totum campum — 327. Achille nouiſſima iam timente, Vulcanus a Iunone euocatus igni domat Xanthum, alveum exſiccat, donec Iuno exorata Vulcanum ceſſare iubet — 384. Sequuntur deorum ſingulorum inter ſe certamina: Martis cum Minerua. Martem victum abducit Venus: — 417. eam, Iunone hortante, adorta Minerua proſternit — 434. Apollo et Neptunus congreſſi mutuis ſe ſermonibus dehortati a pugna diſcedunt — 469. Dianam, dum Apollinem increpat, Iuno arreptam pharetra de humeris detracta verberat — 496. Latonam Mercurius veritus, non audet manus cum ea conferere — 513. Finita ita deorum pugna ceteri ad Olympum redeunt, Apollo Jlium ſe recipit, vt vrbem tueatur — 519. Priamus portam vrbis reſerare iubet, vt fugientes Troiani intra muros ſe recipere poſſint Achille a tergo inſtante — 543. Auertit eum Apollo immiſſo in eum Agenore, Antenoris filio; qui multa apud ſe cum reputaſſet, Achilli ſe obiicere conſtituit — 570. haſta incaſſum in Achillis ocream emiſſa, ne ab Achille interficiatur, ab Apolline ereptus ſeruatur — 598. Apollo eius ſpeciem mentitus recedendo a pugna Achillem in diuerſas partes ſeuocat, vt interea Troiani fugientes in vrbem ſe recipiant: ad f.

In hoc libro dii non ſe in tuendis iis, quibus fauent, continent, ſed ipſi pugnam inter ſe facere conſtituunt: motis principio et conuerſis a Scamandro fluuio aquis in Achillem caeſorum cadaueribus alueum ob-

ſtruentem. Facit pugnam, vt Fluuius, aquarum fluctibus auctis tum littus egreſſus, Simoente ſibi ſocio aſſumto, camporum plana inundans, a Vulcano, Iunonis iuſſu, ſolutis in vapores aquis et exareſcente ſolo in alueum ſe recipere cogitur. 212—384. De hac Fluuii pugna v. ad 238. Ea quaſi proluſum eſt pugnae reliquorum deorum 385—391.; congreditur Mars cum Athene; 391—415. quem proſtratum cum Venus vellet absportare, percuſſa pugno ab Athene proſternitur et ipſa: 416—434. Apollo Neptunum reueritus pugnam declinat; 435—469. Dianae ira in eum exardeſcentis ſpiritus domat Iuno, ne armis quidem adhibitis, ſed ipſa deae pharetrâ derepta ore verberato: 470—496. Latona et Mercurius verbis inter ſe factis manus conferre recuſant. 497—502. Latona collectis Dianae ſagittis ad Olympum redit; vbi Diana apud Iouem de iniuria a Iunone ſibi illata conqueritur 502—514. ad Olympum reuerſis diis ceteris, Apollo Jlium ſe recipit 515—520. Inde Agenorem Antenoris f. in Achillem incitat 545 ſeqq. cumque res iam in eo eſſet, vt Agenor ab eo conficeretur, eo erepto, faciemque eius ipſe mentitus Achillem inducit in fraudem, vt, pugna relicta, ſe fugientem perſequatur. Ita fugientibus Troianis data poteſtas recipiendi ſe intra portam patentem; fugatisque etiam diis qui Troianis auxiliantur, e praelio, reſtant Achilles cum Hectore: magnum ſpectaculum! Iudicium noſtrum de hac deorum pugna v. inf. Obſſ. ad vſ. 385.

Ἀλλ', ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο,
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς,
ἔνθα διατμήξας, τοὺς μὲν πεδίονδε δίωκε
πρὸς πόλιν, ᾗπερ Ἀχαιοὶ ἀτυζόμενοι φοβέοντο

3 Vulg. πεδίονδ' ἐδίωκε

1—16. Troiani in fugam acti, ad Scamandrum cum peruentum esset, partim per camporum planitiem diffugiunt, partim attoniti in amnem se coniiciunt, Achille fugientibus instante.

1. Vt haec in principio moneamus, primo, rerum et locorum facies in miraculum est aucta, fluuioque per se exigui aluei ingens aquarum moles tributa; quae quandoquidem a poetico oestro proficiscuntur, cum consilio poetae bene conueniunt; tum vero Scamandri is cursus esse debuit, vt a castris Achiuorum ad vrbem tendentes partim per camporum planitiem, ideoque secundum ripam amnis, iter facere possent, partim vt traiecto amne alia via ad vrbem duceret: haec manifesta fiunt e vss. 3 sqq. Videtur igitur alia esse loci facies, quam sup. E, 755. vbi Simois et Scamander, loco aliquo ante castra, miscentur. v. Obss. Quod autem poeta de locorum situ magis perspicue et accurate tradere neglexit, tanquam poeta recte fecisse statuitur: non enim geographica subtilitate singula haec constituenda ab eo erant; relinquenda erant plura audientium animis, quae ipsi effingerent et in maius, si vellent ac possent, augustiusque amplificarent. Apparet tamen a littore inde et castris Achiuorum, cum in superioribus libris pugnae quas Troiani exorsi erant, fere factae essent a boreali parte versus et secundum Simoentem, nunc a dextra parte, versus Scamandrum, res geri: qua tamen parte iam superiore die Achiuorum a Patroclo ad vrbem ductorum fuga facta erat. — 4. ᾗπερ. sub extr. τῆς P. Patroclo reiecto ab vrbe ac caeso.

ἤματι τῷ προτέρῳ, ὅτε μαίνετο φαίδιμος Ἕκτωρ.
τῇ ῥ' οἵ γε προχέοντο πεφυζότες. ἠέρα δ' Ἥρη
πίτνα πρόσθε βαθεῖαν, ἐρυκέμεν. ἡμίσεες δὲ
ἐς ποταμὸν εἰλεῦντο βαθύῤῥοον, ἀργυροδίνην·
ἐν δ' ἔπεσον μεγάλῳ πατάγῳ· βράχε δ' αἰπὰ ῥέεθρα,
ὄχθαι δ' ἀμφὶ περὶ μεγάλ' ἴαχον· οἱ δ' ἀλαλητῷ
ἔννεον ἔνθα καὶ ἔνθα, ἑλισσόμενοι κατὰ δίνας.
ὡς δ', ὅθ' ὑπὸ ῥιπῆς πυρὸς ἀκρίδες ἠερέθονται
φευγέμεναι ποταμόνδε, τὸ δὲ φλέγει ἀκάματον πῦρ
ὄρμενον ἐξαίφνης, ταὶ δὲ πτώσσουσι καθ' ὕδωρ·
ὡς ὑπ' Ἀχιλλῆος Ξάνθου βαθυδινήεντος
πλῆτο ῥόος κελάδων ἐπιμὶξ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν.

5 Vulg. ὅτ' ἐμαίνετο 6 δϜηρῃ Bentl. 8 ϜΕΙΛΕΥΝΤΟ 10 ΜΕΓΑ ϜΙϜΑΧΟΝ 11 ΕΝΘΑ ϜΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΙ

6. Praeclarum hoc inuentum, quod a Iunone obiecta eſt caligo fugientibus, vt trepidantes et occaecati timore ipſi ſe Achilli caedendos offerrent; hoc dixit: ἠέρα πίτνα Iuno, praetendit nebulam ſeu tenebras, ὥς τε ἐρύκειν αὐτούς, vt iis impediret fugam, eos retardaret, cum alias iter verſus Jlium ipſis liberum pateret; partim illi in amnis alueum deſilierunt. εἰλεῦντο, ſeu coacti et incluſi ſunt, vt exire et alteram ripam ſuperare non poſſent, vt Achiui in caſtris erant incluſi, et ἐν στένει εἴλεον Od. X, 460. ſeu εἰλεῦντο ἐς ποταμόν, detruſi, prouoluti ſunt, permixtim ac praecipites, nam ſequitur ἐν δ' ἔπεσον.

12. Comparatio cum locuſtis, incenſis camporum herbis, ad fluuium profugientibus, (πτώσσουσι, καταδύονται) eſt a re petita in locis Aſiae etiamnum obvia, cum agreſtes incendunt in agris ſtipulas, vt locuſtas fugent ingruentes ſegeti. Quod 15 alueus repletur viris et curribus, opportunitatem dat vndis obiecta

αὐτὰρ ὁ Διογενὴς δόρυ μὲν λίπεν αὐτοῦ ἐπ' ὄχθῃ,
κεκλιμένον μυρίκῃσιν· ὁ δ' ἔσθορε, δαίμονι ἶσος,
φάσγανον οἶον ἔχων, κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
τύπτε δ' ἐπιστροφάδην· τῶν δὲ στόνος ὤρνυτ' ἀεικὴς
ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι ὕδωρ.
ὡς δ' ὑπὸ δελφῖνος μεγακήτεος ἰχθύες ἄλλοι
φεύγοντες, πιμπλᾶσι μυχοὺς λιμένος εὐόρμου,
δειδιότες· μάλα γάρ τε κατεσθίει, ὅν κε λάβῃσιν·
ὣς Τρῶες ποταμοῖο κατὰ δεινοῖο ῥέεθρα
πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς. ὁ δ', ἐπεὶ κάμε χεῖρας ἐναίρων,
ζωοὺς ἐκ ποταμοῖο δυώδεκα λέξατο κούρους,
ποινὴν Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
τοὺς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας, ἠΰτε νεβρούς,
δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας ἐϋτμήτοισιν ἱμᾶσι,
τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον ἐπὶ στρεπτοῖσι χιτῶσι·

17 Vulg. ὄχθαις 18 Vulg. ἔνθορε 19 ΜΗΔΕΤΟ ϜΕΡΓΑ 20 ΑϜΕΙΚΗΣ

mole auctis et fluctus voluentibus.

17—26. Achilles, seposita hasta, in alueum Scamandri insilit et Troianos fugientes gladio caedit. Illustratur res exemplo piscium delphinem fugientium.

18. *μυρίκῃσιν*. Nam abundat campestris illa regio hoc arbusto. v. K, 466. 7. — 19. *κακὰ δὲ*, insiluit infesto, hostili animo, caedem parans. — 26. *πτῶσσον ὑπὸ κρημνούς*. Vox cum dilectu posita de eo, qui submisso capite et incuruato corpore latebras quaerit. Vidimus eam Δ, 371. E, 634 et al.

26—33. Achilles XII iuuenes captiuos in castra mittit seruandos inferiis, quas Patroclo meditatur: vt iam vouerat Σ, 336.

28. *ποινήν*. vt Π, 398. *τὴν ἐκδίκησιν* quod inf. 134 Τίσετο Πατρόκλοιο φόνον. — 31. *τοὺς αὐτοὶ φορέεσκον*.

δῶκε δ' ἑταίροισι, κατάγειν κοίλας ἐπὶ νῆας·
αὐτὰρ ὁ ἂψ ἐπόρουσε, δαϊζέμεναι μενεαίνων.
Ἔνθ' υἷεϊ Πριάμοιο συνήντετο Δαρδανίδαο,
ἐκ ποταμοῦ φεύγοντι, Λυκάονι· τόν ῥά ποτ' αὐτὸς
ἦγε λαβὼν ἐκ πατρὸς ἀλωῆς, οὐκ ἐθέλοντα,
ἐννύχιος προμολών· ὁ δ' ἐρινεὸν ὀξέϊ χαλκῷ
τάμνε, νέους ὄρπηκας, ἵν' ἅρματος ἄντυγες εἶεν·
τῷ δ' ἄρ' ἀνώϊστον κακὸν ἤλυθε δῖος Ἀχιλλεύς.
καὶ τότε μέν μιν Λῆμνον ἐϋκτιμένην ἐπέρασσε,

33 Vulg. κατακτάμεναι

Quaeras, quorſum? Praeeunte Euſtath. referunt ad morem lora ſecum geſtandi, quibus vinciantur quos captos abducere contigerit. Probabilius mihi ſit, eos, pro balteis affabre factis, ilia cinxiſſe loris coriaceis. Χιτὼν στρεπτὸς qualis fuerit, ſatis tuto pronuntiari nequit. v. Obſſ. Supra E, 113 de thorace dictum eſſe, manifeſtum erat. Nunc, cum de hominibus agatur, qui in gregariis cateruis militabant, videntur tunicae, veſtimenta, eſſe e tortis filis texta. χιτῶνες ἐκ στρεπτῶν κροκῶν.

34 — 135. Lycaonem, Priami filium, quem, antea iam captum, pretio ſoluto liberauerat, iterum ſibi oblatum miratus, ſupplicem ſibi factum, efferato animo occidit Achilles. Digreſſio inſerta habet nonnulla, quae diſcere iucundum eſt. — Oppreſſus fuerat ille ab Achille ἐν ἀλωῇ πατρὸς, vinea vel arbuſto, noctu, dum fabricabatur manu ſua currum. Poliebat ille caprificum, vt inde *orbem* currus, intra quem currui inſtaret, ἄντυγας τοῦ δίφρου, nam duo erant ſemicirculi, vt modo Υ, 500 vidimus, elaboraret. — τάμνεν ἐρινεὸν (κατὰ τοὺς) ὄρπηκας h. nouellas frondes, ramos, amputabat, exaſciabat. — 40. vendidit Achilles (inf. Ψ, 747. Patroclo tribuitur) captiuum in inſulam Lemnum, in qua Achiui Tro-

νηυσὶν ἄγων· αὐτὰρ υἱὸς Ἰήσονος ὦνον ἔδωκε.
κεῖθεν δὲ ξεῖνός μιν ἐλύσατο, πολλὰ δὲ δῶκεν,
Ἴμβριος Ἠετίων, πέμψεν δ' ἐς δῖαν Ἀρίσβην·
ἔνθεν ὑπεκπροφυγὼν, πατρώϊον ἵκετο δῶμα.
ἕνδεκα δ' ἤματα θυμὸν ἐτέρπετο οἷσι φίλοισιν,
ἐλθὼν ἐκ Λήμνοιο· δυωδεκάτῃ δέ μιν αὖτις
χερσὶν Ἀχιλλῆος θεὸς ἔμβαλεν, ὅς μιν ἔμελλε
πέμψειν εἰς Ἀΐδαο, καὶ οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι.
τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
γυμνὸν ἄτερ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος· οὐδ' ἔχεν ἔγχος,
ἀλλὰ τὰ μὲν ῥ' ἀπὸ πάντα χαμαὶ βάλε· τεῖρε γὰρ ἱδρὼς
φεύγοντ' ἐκ ποταμοῦ, κάματος δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὢ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
ἦ μάλα δὴ Τρῶες μεγαλήτορες, οὕσπερ ἔπεφνον,

42 Vulg. δ' ἔδωκε 45 ΕΤΕΡΠΕΤΟ ϜΟΙΣΙ 48 ΑϜΙΔΑΟ 53 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ v. Obſſ.

iam oppugnantes mercatum facere ſolebant: vt H, 467 ſq. — ὦνον, pretium pro captiuo. Emit eum Iaſonis filius, *Euneus*, quem ſupra memorauerat H, 468. Fuit autem pretium crater ex argento: quod diſerte memoratur inf. Ψ, 746. — 42. Hoſpitio iunctus Priamo, redimit eius filium *Eetion*, ex inſula Imbro, ab Euneo, et mittit eum *Arisbam*, Aſiae vrbem ad Hellespontum: de qua v. ſup. ad B, 836 vnde Lycaon in patriam ſe recepit. Eius redemtio et ad patrem reditus paullo ante hoc tempus contigerat: XII dies 45 ſq. ſatis ſubtiliter memorantur, reſpectu temporis rerum in Jliade geſtarum.

49. τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησε — ὀχθήσας δ' ἄρα. ſe excipiunt. δὲ in apodoſi; vt aliquoties vidimus.

55. ἦ μάλα δὴ — Sane

αὖτις ἀναστήσονται ὑπὸ ζόφου ἠερόεντος·
οἷον δὴ καὶ ὅδ' ἦλθε, φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην πεπερημένος· οὐδέ μιν ἔσχε
πόντος ἁλὸς πολιῆς, ὃ πολεῖς ἀέκοντας ἐρύκει.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ δουρὸς ἀκωκῆς ἡμετέροιο
γεύσεται, ὄφρα ἴδωμαι ἐνὶ φρεσὶν, ἠδὲ δαείω,
ἤ ἄρ' ὁμῶς καὶ κεῖθεν ἐλεύσεται, ἦ μιν ἐρύξει
γῆ φυσίζοος, ἥτε κατὰ κρατερόν περ ἐρύκει.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθε τεθηπὼς,
γούνων ἅψασθαι μεμαώς· πέρι δ' ἤθελε θυμῷ
ἐκφυγέειν θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν·
ἤτοι ὁ μὲν δόρυ μακρὸν ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
οὐτάμεναι μεμαώς· ὁ δ' ὑπέδραμε καὶ λάβε γούνων
κύψας· ἐγχείη δ' ἄρ' ὑπὲρ νώτου ἐνὶ γαίῃ
ἔστη, ἱεμένη χροὸς ἄμεναι ἀνδρομέοιο.
αὐτὰρ ὁ τῇ ἑτέρῃ μὲν ἑλὼν ἐλλίσσετο γούνων,
τῇ δ' ἑτέρῃ ἔχεν ἔγχος ἀκαχμένον, οὐδὲ μεθίει·
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Γουνοῦμαί σ', Ἀχιλεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.

59 ΑϜΕΚΟΝΤΑΣ 61 ΟΦΡΑ ϜΙΔΩΜΑΙ 64 ΔΕ ϜΟΙ 70 ϜΙΕΜΕΝΗ. Porro vulg. ἄμμεναι 73 ϜΕΠΕΑ

nunc eueniet, vt Troiani a me caesi etiam ex inferis redeant, cum hic Lemnum venditus redierit. v. V. L. — 57. (κατὰ τοῖον) οἷον. οὕτως, ὡς.

62. Vt videam et discam (εἰ) ἢ — ἢ — num etiam illinc, *ex inferis*, (ex 56) reuersurus sit, an terra eum coercitura sit, h. e. rediturus non sit. ὁμῶς, *pari modo*.

70. ἱεμένη χροὸς ἄμεναι. ἄσασθαι, κορέσασθαι. v. Obss. — 74. σὺ δέ μ' αἴδεο quod

ἀντί τοι εἴμ' ἱκέταο, Διοτρεφὲς, αἰδοίοιο.
πὰρ γάρ σοι πρώτῳ πασάμην Δημήτερος ἀκτὴν
ἤματι τῷ, ὅτε μ' εἷλες ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
καί με πέρασσας, ἄνευθεν ἄγων πατρός τε, φίλων τε,
Λῆμνον ἐς ἠγαθέην· ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον·
νῦν δὲ λύμην τρὶς τόσσα πορών· ἠὼς δέ μοι ἐστὶν
ἥδε δυωδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα,
πολλὰ παθών· νῦν αὖ με τεῇς ἐν χερσὶν ἔθηκε
Μοῖρ' ὀλοή· μέλλω που ἀπέχθεσθαι Διῒ πατρὶ,

78 Vulg. καί μ' ἐπέρασσας. 79 ϜΕΚΑΤΟΜΒΟΙΟΝ 80 Vulg. δ' ἐλύμην. 81 ϜΟΤΕ ϜΙΛΙΟΝ v. Obſſ. 83 ολοϝη Bentl.

proprium de religione in hoſpitem et ſupplicem. vnde is eſt αἰδοῖος, αἰδοῦς ἄξιος. — 75. 76. Locus notabilis propter notiones hominum priſcae aetatis. Vult Lycaon, ſeruatus, cum in pugna captus eſſet ab Achille, videri ei eſſe loco ἱκέτου. An recte Lycaon ita cenſuerit, disputari poteſt. Euſtath. hoc negauit: ἱκέτης μὲν γὰρ, ὁ ἑκουσίως προσφυγών τινι. Itaque adiectum ab ipſo Lycaone: ἀντί ἱκέτου σοι εἰμὶ, h. e. κατά τρόπον τινὰ ἱκέτης. Alterum eſt: adhibitum menſae eſſe, erat pignus incolumitatis. Vendi tamen, etſi fide data, talis captiuus poterat. — 79. ἑκατόμβοιον δέ τοι ἦλφον ſc. τιμὴν, ἀξίαν ſ. τίμημα. videtur non ſubtiliter de pretio centum boum, ſed omnino de magno pretio dictum eſſe, quod Achilli ſolutum fuerat eo vendito. Fuit enim pro pretio crater argenteus; quod inf. Ψ, 746 diſerte narratur. Nam id, vnde diteſcimus, dicitur ἄλφειν, parare nobis opes. vt Od. O, 452. P, 250. Υ, 383. vnde etiam dici potuit puella ἀλφεσίβοια quae acquireret parentibus boues: Σ, 593.

80. Νῦν δὲ λύμην. *Nunc autem*, iam vero, (formula pergendi in narratione) *illo tempore* (cum in Lemnum venditus eram) *redemtus fui.* — 83. *videor*

ὅς με σοὶ αὖτις δῶκε· μινυνθάδιον δέ με μήτηρ
γείνατο Λαοθόη, θυγάτηρ Ἄλταο γέροντος,
Ἄλτεω, ὃς Λελέγεσσι φιλοπτολέμοισιν ἀνάσσει,
Πήδασον αἰπήεσσαν ἔχων ἐπὶ Σατνιόεντι·
τοῦ δ' ἔχε θυγατέρα Πρίαμος, πολλὰς δὲ καὶ ἄλλας.
τῆσδε δύω γενόμεσθα, σὺ δ' ἄμφω δειροτομήσεις.
ἤτοι τὸν πρώτοισι μετὰ πρυλέεσσι δάμασσας,
ἀντίθεον Πολύδωρον, ἐπεὶ βάλες ὀξέϊ δουρί·
νῦν δὲ δὴ ἐνθάδε μοι κακὸν ἔσσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
σὰς χεῖρας φεύξεσθαι, ἐπεί ῥ' ἐπέλασσέ γε δαίμων.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
μή με κτεῖν', ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἕκτορός εἰμι,
ὅς τοι ἑταῖρον ἔπεφνεν ἐνηέα τε, κρατερόν τε.
Ὣς ἄρα μιν Πριάμοιο προσηύδα φαίδιμος υἱὸς,
λισσόμενος ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσε·
Νήπιε, μή μοι ἄποινα πιφαύσκεο, μηδ' ἀγόρευε·
πρὶν μὲν γὰρ Πάτροκλον ἐπισπεῖν αἴσιμον ἦμαρ,
τόφρα δέ μοι πεφιδέσθαι ἐνὶ φρεσὶ φίλτερον ἦε

86 ΦΙΛΟΠΤΟΛΕΜΟΙΣΙ FΑΝΑΣΣΕΙ 87 Vulg. ὑπὸ Σ. 98 FΕΠΕΕΣΣΙΝ 100 Vulg. μόρσιμον 101 Vulg. τόφρα τί μοι.

inuisus esse Ioui, qui me iterum in tuas manus incurrere fecit. Odisse videntur dii eum, qui in mala grauiora incidit.

84. *Lycaonis* genus maternum: *Laothoe* filia *Altis*, f. Altae, regis Lelegum, qui *Pedasum* ad *Satnioentem* fl. in australi Troadis parte ad sinum Adramyttenum inhabitabant. v. ad Il. B extr. De Pedaso et Satnioente v. ad Z, 34. — 90. ἤτοι τὸν — Polydorum. sup. Υ, 407 sq. — 92. κακὸν, h. l. ὄλεθρος. — 100. πρὶν μὲν — τόφρα. aut pro ὄφρα, τόφρα. aut πρὶν μὲν,

Τρώων, καὶ πολλοὺς ζωοὺς ἕλον, ἠδὲ πέρασσα·
νῦν δ' οὐκ ἔσθ', ὅστις θάνατον φύγοι, ὅν κε θεός γε
Ἰλίου προπάροιθεν ἐμῇς ἐν χερσὶ βάλησι,
καὶ πάντων Τρώων, πέρι δ' αὖ, Πριάμοιό γε παίδων.
ἀλλά, φίλος, θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι οὕτως;
κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
οὐχ ὁράας, οἷος κἀγώ, καλός τε, μέγας τε,
πατρὸς δ' εἴμ' ἀγαθοῖο, θεὰ δέ με γείνατο μήτηρ·
ἀλλ' ἐπί τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ
ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ,
ὁππότε τις καὶ ἐμεῖο ἄρει ἐκ θυμὸν ἕληται,
ἢ ὅγε δουρὶ βαλών, ἢ ἀπὸ νευρῆφιν ὀϊστῷ.
Ὣς φάτο· τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν, ὁ δ' ἕζετο χεῖρε πετάσσας
ἀμφοτέρας· Ἀχιλεὺς δὲ ἐρυσσάμενος ξίφος ὀξὺ
τύψε κατὰ κληῗδα παρ' αὐχένα· πᾶν δέ οἱ εἴσω

102 Vulg. ἠδ' ἐπέρασσα 103 Vulg. ὅς κεν θάνατον φύγῃ. 104 FΙΛΙΟΦΙ 105 Vulg. συμπάντων 106 Vulg. αὕτως. 109 Vulg. δέ μ' ἐγείνατο 110 Vulg. κἀμοὶ 112 ἐμεῖο ἄρει v. Obſſ. 116 ΔΕ FΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 117 ΔΕ FΟΙ

πρὶν ἤ. — 110. ἀλλὰ τοὶ καὶ ἐμοὶ ἐπέσσεται θάνατος· ingruet mors. v. Obſſ. — 111. ἢ δείλης. ἐπὶ δείλης. Enumeratio mira partium diei, quibus in pugna cadere poſſit; pro, quocunque tempore, quauis hora. — 113. βαλών. dum eminus telo petitur. nam vt cominus aliquis pugna congreſſus eum interimat, haud veretur.

115. ἔγχος μέν ῥ' ἀφέηκεν. ἔγχος puta Achillis, quod Lycaon manu ſua prehenſum retinebat ſup. vſ. 72. — 117. κατὰ κληῗδα, in iugulo. vt E, 146.

δῦ ξίφος ἄμφηκες· ὁ δ' ἄρα πρηνὴς ἐπὶ γαίῃ
κεῖτο ταθείς· ἐκ δ' αἷμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
τὸν δ' Ἀχιλεὺς ποταμόνδε, λαβὼν ποδὸς ἧκε φέρεσθαι,
καί οἱ ἐπευχόμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ἐνταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλὴν
αἷμ' ἀπολιχμήσονται, ἀκηδέες· οὐδέ σε μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται· ἀλλὰ Σκάμανδρος
οἴσει δινήεις εἴσω ἁλὸς εὐρέα κόλπον.
θρώσκων τις κατὰ κῦμα μέλαιναν φρῖχ' ὑπαλύξει
ἰχθύς, ὅς κε φάγῃσι Λυκάονος ἀργέτα δημόν.
φθείρεσθ', εἰσόκεν ἄστυ κιχείομεν Ἰλίου ἱρῆς,
ὑμεῖς μὲν φεύγοντες, ἐγὼ δ' ὄπιθεν κεραΐζων·
οὐδ' ὑμῖν ποταμός περ ἐΰρροος ἀργυροδίνης

121 ϜΟΙ — ϜΕΠΕΑ 122 Vulg. ὠτειλῆς 128 ΕΙΣΟΚΕ ϜΑΣΤΥ ΚΙΧΕΙΟΜΕΝ ϜΙΛΙΟΥ. v. Obſſ.

122—135. Si parum humana parumque amabili indole in his ſarcaſmis Achilles habendus eſt: naturae tamen ſuae conuenienter exhibetur, ipſo molliore affectu in Patroclum ad atrocitatem irae et affectus abreptus.

123. ἀκηδέες piſces, qui id non curant vt ſepulturae honorem habeat: οὐ φροντίζοντες. οὐ κηδόμενοί σου. v. Obſſ. — 126. μέλαιναν φρῖχ' ὑπαλύξει. φρὶξ h. l. mare ipſum venti motu horrens. ὑπαλύσκειν, ὑποδύεσθαι, poteſt dici et is, qui fundum maris petit, et is, qui e fundo maris emergens ſubit ſuperficiem maris, ὑπέρχεται. ὑπονήχεται. ὑποτρέχει τὴν ἐπιφάνειαν ἁλός. Poteſt vtroque modo accipi, melius tamen, cenſeo, hoc altero: nam natat in ſummo mari cadauer recens. Tum θρώσκων κατὰ κῦμα, ludens in mari, emicans, exiliens, vt ſolent, inprimis delphines, maxime imminente tempeſtate, vt inf. Ψ, 692 ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰ-

ἀρκέσει, ᾧ δὴ δηθὰ πολεῖς ἱερεύετε ταύρους,
ζωοὺς δ' ἐν δίνῃσι καθίετε μώνυχας ἵππους.
ἀλλὰ καὶ ὣς ὀλέεσθε κακὸν μόρον, εἰσόκε πάντες
τίσετε Πατρόκλοιο φόνον, καὶ λοιγὸν Ἀχαιῶν,
οὓς ἐπὶ νηυσὶ θοῇσιν ἐπέφνετε, νόσφιν ἐμεῖο.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Ποταμὸς δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον·
ὥρμηνεν δ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
τόφρα δὲ Πηλέος υἱὸς, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος,
Ἀστεροπαίῳ ἐπᾶλτο, κατακτάμεναι μενεαίνων,
υἱεῖ Πηλεγόνος· τὸν δ' Ἀξιὸς εὐρυρέεθρος
γείνατο, καὶ Περίβοια, Ἀκεσσαμενοῖο θυγατρῶν
πρεσβυτάτη· τῇ γάρ ῥα μίγη Ποταμὸς βαθυδίνης.
τῷ δ' Ἀχιλεὺς ἐπόρουσεν· ὁ δ' ἀντίος ἐκ ποταμοῖο
ἔστη, ἔχων δύο δοῦρε· μένος δέ οἱ ἐν φρεσὶ θῆκε

145 ΔΕ ϜΟΙ

χθὺς θῖν' ἐπὶ φυκιόεντι. — 131. 2. οὐδ' ὑμῖν — ἀρκέσει, ἐπαρκέσει. Notabile ſacrum Fluuio, non modo tauris, ſed et equis factum. — 135. νόσφιν ἐμεῖο. ἐμοῦ οὐ παρόντος, ideoque nec opitulante me Patroclo. — 137. ὅπως παύσειε πόνοιο. μάχης. vt toties vidimus.

139 — 202. Aſteropaeum, Pelegonis filium, Axii et Periboeae nepotem, Thracem e Paeonibus ad Axium fl. Thraciae, poſthaec Macedoniae, aggreſſus Achilles altera eius haſta, nam ambidexter ille erat, in manu leuiter perſtringitur, ipſe haſtam fruſtra in illum emiſerat, tum gladio eum percutit, antequam ille haſtam terrae infixam recipere poterat. De eius caede gloriatur Achilles inde a vſ. 184.

145. ἔχων δύο δοῦρε. memorabile exemplum non geſtantis modo duo ſpicula, ſed etiam iis vtentis vno eodemque iactu in pugna.

Ξάνθος, ἐπεὶ κεχόλωτο δαϊκταμένων αἰζηῶν,
τοὺς Ἀχιλεὺς ἐδάϊζε κατὰ ῥόον, οὐδ' ἐλέαιρεν.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, ὅ μευ ἔτλης ἀντίος ἐλθεῖν;
δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσι.
Τὸν δ' αὖ Πηλεγόνος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός·
Πηλείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
εἴμ' ἐκ Παιονίης ἐριβώλου, τηλόθ' ἐούσης,
Παίονας ἄνδρας ἄγων δολιχεγχέας· ἥδε δέ μοι νῦν
ἠὼς ἑνδεκάτη, ὅτ' ἐς Ἴλιον εἰλήλουθα·
αὐτὰρ ἐμοὶ γενεὴ ἐξ Ἀξιοῦ εὐρὺ ῥέοντος,
Ἀξιοῦ, ὃς κάλλιστον ὕδωρ ἐπὶ γαῖαν ἵησιν,
ὃς τέκε Πηλεγόνα κλυτὸν ἔγχεϊ· τὸνδ' ἐμὲ φασὶ
γείνασθαι. νῦν αὖτε μαχώμεθα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας. ὁ δ' ἀνέσχετο δῖος Ἀχιλλεὺς
Πηλιάδα μελίην· ὁ δ' ἁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς
ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦε.
καί ῥ' ἑτέρῳ μὲν δουρὶ σάκος βάλεν, οὐδὲ διὰ πρὸ
ῥῆξε σάκος· χρυσὸς γὰρ ἐρύκακε, δῶρα θεοῖο·

147 Vulg. ἐδάϊζε 149 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 156 ϜΟΤΕ ϜΙΛΙΟΝ 162 Vulg. ὁμαρτῇ

v. inf. 162. Fuit igitur ambidexter; eumque ſine clipeo adſtitiſſe, neceſſe eſt.

154. *Paeones* hi, e Thracum ſtirpe, loca Thraciae ad Axium habitantes, noti nobis ſunt ex B, 848. vbi v. Obſſ.

162. ὁ δ' ἁμαρτῇ δούρασιν ἀμφὶς ſc. ἔβαλλεν. ἠκοντίζετο. ἀμφὶς vtrinque, *vtraque manu*, ἀμφοῖν. *eodem momento*. cf. Obſſ. —

165. χρυσὸς γὰρ — comparandus locus Υ, 269 ſq.

τῷ δ' ἑτέρῳ μιν πῆχυν ἐπιγράβδην βάλε χειρὸς
δεξιτερῆς, σύτο δ' αἷμα κελαινεφές· ἡ δ' ὑπὲρ αὐτοῦ
γαίῃ ἐνεστήρικτο, λιλαιομένη χροὸς ἆσαι.
δεύτερος αὖτ' Ἀχιλεὺς μελίην ἰθυπτίωνα
Ἀστεροπαίῳ ἐφῆκε, κατακτάμεναι μενεαίνων·
καὶ τοῦ μέν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ὑψηλὴν βάλεν ὄχθην,
μεσσοπαλὲς δ' ἄρ' ἔθηκε κατ' ὄχθης μείλινον ἔγχος.
Πηλείδης δ', ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
ἆλτ' ἐπί οἱ μεμαώς· ὁ δ' ἄρα μελίην Ἀχιλῆος
οὐ δύνατ' ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσαι χειρὶ παχείῃ·
τρὶς μέν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
τρὶς δὲ μεθῆκε βίῃ· τὸ δὲ τέτρατον, ἤθελε θυμῷ
ἆξαι ἐπιγνάμψας δόρυ μείλινον Αἰακίδαο,
ἀλλὰ πρὶν Ἀχιλεὺς σχεδὸν ἄορι θυμὸν ἀπηύρα.
γαστέρα γάρ μιν τύψε παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι
χύντο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν
ἀσθμαίνοντ'· Ἀχιλεὺς δ' ἄρ' ἐνὶ στήθεσσιν ὀρούσας

172 Vulg. μεσσοπαγὲς 173 ΟΞΥ ϜΕΡΥΣΣΑΜΕΝΟΣ 174 ΕΠΙ ϜΟΙ 175 ΚΡΗΜΝΟΙΟ ϜΕΡΥΣΣΑΙ 176 ΠΕΛΕΜΙΞΕ ϜΕΡΥΣΣΕΣΘΑΙ vulg. ἐρύσσασθαι. 178 ϜΑΞΑΙ

— 167. σύτο, ἔσσυτο, pro ἐξέσσυτο.

169. μελίην ἰθυπτίωνα. ἐπ' ἰθὺ πετόμενον. a πτῖμι. v. Obſſ. — 172. μεσσοπαλὲς δ' ἄρ ἔθηκε — pro ἔπηξε τὸ ἔγχος· κατὰ τῆς ὄχθης ἐν μέσῳ παλλόμενον, propter longitudinem teres haſta in medio incuruata vibrat ſe. cf. Obſſ.

174. ἐφῆλτο, ἐπῆλθεν, αὐτῷ. ὁ δ' ἄρα· Aſteropaeus, qui duabus haſtis emiſſis, nihil habebat armorum. — 177. μεθῆκε βίῃ, ἐν βίῃ, defecit, robore. quod alias eſſet βίην, κατὰ βίην. v. Obſſ.

τεύχεά τ' ἐξενάριζε, καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα·
Κεῖσ' οὕτω. χαλεπόν τοι ἐρισθενέος Κρονίωνος
παισὶν ἐριζέμεναι, Ποταμοῖό περ ἐκγεγαῶτι.
φῆσθα σὺ μὲν Ποταμοῦ γένος ἔμμεναι εὐρὺ ῥέοντος·
αὐτὰρ ἐγὼ γενεὴν μεγάλου Διὸς εὔχομαι εἶναι·
τίκτε μ' ἀνὴρ, πολλοῖσιν ἀνάσσων Μυρμιδόνεσσι,
Πηλεὺς Αἰακίδης· ὁ δ' ἄρ' Αἰακὸς ἐκ Διὸς ἦε·
τῷ κρείσσων μὲν Ζεὺς Ποταμῶν ἁλιμυρηέντων,
κρείσσων δ' αὖτε Διὸς γενεὴ, Ποτάμοιο τέτυκται.
καί γάρ σοι Ποταμός γε πάρα μέγας, εἰ δύναταί τι
χραισμεῖν· ἀλλ' οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι·
τῷ οὐδὲ κρείων Ἀχελώϊος ἰσοφαρίζει,
οὐδὲ βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο,
ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα,
καὶ πᾶσαι κρῆναι, καὶ φρείατα μακρὰ νάουσιν·

183 ϜΕΠΟΣ 188 ΠΟΛΛΑQΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΩΝ 194 Vulg. τῷ οὔτε ΑΧΕΛΩΙΟΣ ϜΙΣΟΦΑΡΙΖΕΙ. v. Obſſ.

184—199. Fatendum eſt, inaniter gloriantem et ſatis loquacem h. l. Achillem induci. Comparat primum genus ſuum a Ioue ductum cum ortu Aſteropaei a Fluvio ducto: iam autem Fluvium Ioue eſſe inferiorem.

186. φῆσθα, ἔφης, *iactabas*. — 190. Quare, quum Iupiter praecellat Fluvios, neceſſe eſt, eius quoque progeniem praeſtare progenie Fluuiorum. — 192. καὶ γάρ σοι Ποταμός γε πάρα μέγας. Dubitari poteſt, ſitne Axius intelligendus an Xanthus ſeu Scamander. Sed de hoc accipere iubet voc. πάρα σοι. — τῷ ſc. Διῒ ἰσοφαρίζει, nec Achelous, inter Fluvios princeps, nec ipſe Oceanus, cum Ioue conten-

ἀλλὰ καὶ ὃς δείδοικε Διὸς μεγάλοιο κεραυνὸν,
δεινήν τε βροντὴν, ὅτ' ἀπ' οὐρανόθεν σμαραγήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ κρημνοῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος.
τὸν δὲ κατ' αὐτόθι λεῖπεν, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
κείμενον ἐν ψαμάθοισι, δίαινε δέ μιν μέλαν ὕδωρ.
τὸν μὲν ἄρ' ἐγχέλυές τε καὶ ἰχθύες ἀμφεπένοντο,
δημὸν ἐρεπτόμενοι ἐπινεφρίδιον κείροντες.
αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μετὰ Παίονας ἱπποκορυστὰς,
οἵ ῥ' ἔτι πὰρ ποταμὸν πεφοβήατο δινήεντα,
ὡς εἶδον τὸν ἄριστον ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ
χέρσ' ὑπὸ Πηλείδαο καὶ ἄορι ἶφι δαμέντα.
ἔνθ' ἕλε Θερσίλοχόν τε, Μύδωνά τε, Ἀστύπυλόν τε,

198 καὶ ὅς, non Fός. eſt enim οὗτος ἐκεῖνος, non ſuus. 200 ΚΡΗΜΝΟΙΟ FΕΡΥΣΣΑΤΟ 207 FΕΙΔΟΝ 208 ΑΟΡΙ FΙΦΙ 209 ΤΕ FΑΣΤΥΠΥΛΟΝ ΤΕ

dit. — 198. 199. metuit Iovem. At poſitum eſt id, quo Iupiter terret, fulmen.

200 — 234. Relicto corpore ſpoliato Aſteropaei ad caedem aliorum Paeonum procedit Achilles in ripa et arenis Scamandri discurrentium. Indignatus Fluuius (212) curſu aquarum ſtrage cadauerum intercepto, monet eum, vt relicto alveo Troianos agitet per campos. Recte, ait ſarcaſtice Achilles, 222. faciam hoc, ſimulque e ripa in medium alueum deſilit. Interea Scamander Apollinem obiurgat ceſſantem a ſuccurrendo Troianis.

203. ἀμφεπένοντο ſimpl. *occupati erant circa corpus,* niſi propria ea notione accipias, qua eſt, epulas inſtruere — δημὸν ἐπινεφρίδιον *pinguedinem renum* ἐρεπτόμενοι κείροντες *deuorantes arrodendo:* cf. Obſſ.

206. πὰρ ποταμὸν, *in ripa:* nam non inſilit in amnem, niſi demum 233. 234.

209. 210. ſunt ii e vulgo Paeonum.

Μνῆσόν τε, Θρασίον τε, καὶ Αἴνιον, ἠδ' Ὀφελέστην·
καί νύ κ' ἔτι πλέονας κτάνε Παίονας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
εἰ μὴ χωσάμενος προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης,
ἀνέρι εἰσάμενος, βαθέης δ' ἐφθέγξατο δίνης·
Ὦ Ἀχιλεῦ, πέρι μὲν κρατέεις, πέρι δ' αἴσυλα ῥέζεις
ἀνδρῶν· αἰεὶ γάρ τοι ἀμύνουσι θεοὶ αὐτοί.
εἴ τοι Τρῶας ἔδωκε Κρόνου παῖς πάντας ὀλέσσαι,
ἐξ ἐμέθεν γ' ἐλάσας πεδίον κάτα, μέρμερα ῥέζε·
πλήθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
οὐδέ τί πη δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν,
στεινόμενος νεκύεσσι· σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως.
ἀλλ', ἄγε δὴ καὶ ἔασον· ἄγη μ' ἔχει, ὄρχαμε λαῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἔσται ταῦτα, Σκάμανδρε διοτρεφὲς, ὡς σὺ κελεύεις·
Τρῶας δ' οὐ πρὶν λήξω ὑπερφιάλους ἐναρίζων,
πρὶν ἔλσαι κατὰ ἄστυ, καὶ Ἕκτορι πειρηθῆναι

213 ΑΝΕΡΙ FΕΙΣΑΜΕΝΟΣ vulg. βαθέης δ' ἐκφθέγξατο δίνης. 217 Vulg. ῥέζειν. 225 ΠΡΙΝ FΕΛΣΑΙ ΚΑΤΑ FΑΣΤΥ

214. 5. περὶ — (ὑπὲρ) ἀνδρῶν. (ὑπὲρ ἄλλων) *nefanda perpetras plus quam quisquam alius inter homines:* quod ſane non mirandum, *dii enim tibi ſemper adſunt.* Attamen tibi vel ſic mei reuerentia erat habenda *nec alueus meus cadaueribus obſtruendus; perſequere Troianos extra alueum in campo.* — 218 ῥέεθρα πλήθει, πλήθουσι.

221. ἄγε δὴ καὶ ἔασον, *tandem nunc ſaltem deſine:* ἔασον τὸ κτείνειν. ἄγη μ' ἔχει. vt conueniat ſatis, coniunge cum ſuperioribus: σὺ δὲ κτείνεις ἀϊδήλως. ἄγη μ' ἔχει. *ſtupor me tenet, obſtupeſco* temeritatem tuam. Sarcaſtice reſpondet Achilles: fiet hoc: ſed tum demum, cum Troianos in vrbem compulero et cum Hectore pugnauero. — 225. καὶ

ἀντιβίην, ἤ κέν με δαμάσσεται, ἦ κεν ἐγὼ τόν.
 Ὣς εἰπὼν, Τρώεσσιν ἐπέσσυτο, δαίμονι ἶσος.
καὶ τότ' Ἀπόλλωνα προσέφη Ποταμὸς βαθυδίνης·
 Ὢ πόποι, Ἀργυρότοξε, Διὸς τέκος, οὐ σύ γε βουλὰς
εἰρύσαο Κρονίωνος, ὅ τοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλε
Τρωσὶ παρισταμέναι καὶ ἀμύνειν, εἰσόκεν ἔλθῃ
δείελος ὀψὲ δύων, σκιάσῃ δ' ἐρίβωλον ἄρουραν.
 Ἦ, καὶ Ἀχιλλεὺς μὲν δουρικλυτὸς ἔνθορε μέσσῳ,
κρημνοῦ ἀπαΐξας· ὁ δ' ἐπέσσυτο, οἴδματι θύων·
πάντα δ' ὄρινε ῥέεθρα κυκώμενος· ὦσε δὲ νεκροὺς
πολλοὺς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἔσαν ἅλις, οὓς κτάν' Ἀχιλλεύς·
ἔκβαλλε θύραζε, μεμυκὼς, ἠΰτε ταῦρος,
χέρσονδε· ζωοὺς δὲ σάω κατὰ καλὰ ῥέεθρα,
κρύπτων ἐν δίνῃσι βαθείῃσι μεγάλῃσι.

227 ϜΕΙΠΩΝ — ΔΑΙΜΟΝΙ ϜΙΣΟΣ 234 ΕΠΕΣΣΥΤΟ ϜΟΙΔΜΑΤΙ 236 ΕΣΑΝ ϜΑΛΙΣ vulg. ἅλις ἔσαν. 238 Vulg. δ' ἐσάω

Ἕκτορι πειρηθῆναι ἀντιβίην. Iunge: καὶ πειρηθῆναι (fcil. τῆς μάχης.) ἀντιβίην Ἕκτορι· κατ' ἀντιβίην τῷ Ἕκτορι.

229. βουλὰς, voluntatem, mandata: et ἐπέτελλε fequitur. Refpicit adeo Υ, 25. 26.

233. ἔνθορε μέσσῳ I. ποταμῷ, l. εἰς τὸ μέσον τῶν Τρώων. Tum in Achillem irruit Scamander 233. Quod enim neceffe erat aliquando fieri, vt obftructus amnis auctis aquis tandem maiores fluctus faceret, irae Scamandri bene tribuitur.

238. ζωοὺς δὲ σάω. poeticum phantafma, non phyficum: fi fluctibus ac vorticibus inuoluendo Troianos feruat. v. Obff. Totus hic locus de congreffu Scamandri cum Achille eft haud dubie e praeftantiffimis propter magna et fublimia phantafma-

δεινὸν δ' ἀμφ' Ἀχιλῆα κυκώμενον ἵστατο κῦμα,
ὤθει δ' ἐν σάκεϊ πίπτων ῥόος, οὐδὲ πόδεσσιν
εἶχε στηρίξασθαι· ὁ δὲ πτελέην ἕλε χερσὶν
εὐφυέα, μεγάλην· ἡ δ' ἐκ ῥιζῶν ἐριποῦσα
κρημνὸν ἅπαντα διῶσεν, ἐπέσχε δὲ καλὰ ῥέεθρα
ὄζοισι πυκινοῖσι· γεφύρωσε δέ μιν αὐτὸν,
εἴσω πᾶσ' ἐριποῦσ'· ὁ δ' ἄρ' ἐκ δίνης ἀνορούσας,
ἤϊξε πεδίοιο ποσὶ κραιπνοῖσι πέτεσθαι,
δείσας· οὐδ' ἔτ' ἔληγε μέγας θεὸς, ὦρτο δ' ἐπ' αὐτὸν
ἀκροκελαινιόων, ἵνα μιν παύσειε πόνοιο
δῖον Ἀχιλλῆα, Τρώεσσι δὲ λοιγὸν ἀλάλκοι.
Πηλείδης δ' ἀπόρουσεν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ,
αἰετοῦ οἴματ' ἔχων μέλανος τοῦ θηρητῆρος,
ὅς θ' ἅμα κάρτιστός τε καὶ ὤκιστος πετεηνῶν.
τῷ εἰκὼς ἤϊξεν· ἐπὶ στήθεσσι δὲ χαλκὸς

246 Vulg. ἐκ λίμνης 254 ϜΕΙΚΩΣ

ta poetae. — 241. 2. ὁ ῥόος ἐμπίπτων σάκει, h. e. τὸ κῦμα, ὤθει αὐτὸν, οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο στῆναι τοῖς ποσὶν, ὥστε στηρίξαι ἑαυτόν.

245. γεφύρωσε δέ μιν αὐτὸν — ipſum fluuium: proprie is, qui iungit vtramque ripam, tanquam ponte, nunc ſaltem partem alvei, qua ille in ripam eniteretur, vlmo in alueum prolapſa. — 246. tum tandem eniſus ex alueo Achilles in plana camporum ſe recipit, at inſequuntur eum aquae late in campum euolutae. — 249. ἀκροκελαινιόων, nigricans in ſuperficie, vt in aquis altis ſolet fieri. et ἵνα μιν παύσειε πόνοιο, μάχης.

251. ὅσον τ' ἐπὶ δ. ſaltibus factis fugit ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον δουρὸς ἐρωὴ γίνεται. *quam longe haſta manu emitti poteſt*. v. Obſſ. — 252. αἰετοῦ οἴματ' ἔχων cum *impetu* et ῥιπῇ *aquilae*, ex earum genere, quae venantur minora animantia.

σμερδαλέον κονάβιζεν· ὕπαιθα δὲ τοῖο λιασθεὶς
φεῦγ', ὁ δ' ὄπισθε ῥέων ἕπετο μεγάλῳ ὀρυμαγδῷ.
ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ὀχετηγὸς ἀπὸ κρήνης μελανύδρου
ἀμ φυτὰ καὶ κήπους ὕδατος ῥόον ἡγεμονεύῃ,
χερσὶ μάκελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχματα βάλλων·
τοῦ μέν τε προρέοντος, ὑπὸ ψηφῖδες ἅπασαι
ὀχλεῦνται, τὸ δέ τ' ὦκα κατειβόμενον κελαρύζει
χώρῳ ἐνὶ προαλεῖ, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἄγοντα·
ὣς αἰεὶ Ἀχιλῆα κιχήσατο κῦμα ῥόοιο,
καὶ λαιψηρὸν ἐόντα. θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
στῆναι ἐναντίβιον, καὶ γνώμεναι, εἴ μιν ἅπαντες
ἀθάνατοι φοβέουσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι,
τοσσάκι μιν μέγα κῦμα Διϊπετέος ποταμοῖο
πλάζ' ὤμους καθύπερθεν· ὁ δ' ὑψόσε ποσσὶν ἐπήδα,

258 Vulg. ἡγεμονεύει

— 255. ὕπαιθα τοῖο λιασθεὶς φεῦγε. fugit ante alterum, sed ὕπαιθα, ὑπ' αὐτοῦ, quippe a quo desuper in eum inuolante iamiam attingi posset. φεῦγε καὶ ἐλιάζετο, *se subduxit celeritate* cursus: v. ad O, 520.

257. Comparatio suauis et ornata fluuii Achillem insequentis cum riuulo in viridarium e fonte per canaliculos deducto. Suauitas maxime ipsa re, et positu eius inter terrorem et discrimen Achillis, tum ante sensum oculorum et animi singula apponendo, profiscitur. Versatur ante oculos vinitor cum ligone canaliculum aperiens 259. et obstantes riuo glebas vel lapillos remouens. — 258. ἀνὰ φυτὰ καὶ κήπους. Etsi omnino de agro culto cuiusuis generis accipi potest, φυτὰ tamen de arbusto proprie, vt vidimus Ξ, 123. dicuntur, et h. l. per κήπους declarantur.

269. πλάζε μιν κῦμα (κατὰ τοὺς) ὤμους, καθύπερθεν.

θυμῷ ἀνιάζων· ποταμὸς δ' ὑπὸ γούνατ' ἐδάμνα
λάβρος, ὕπαιθα ῥέων, κονίην δ' ὑπέρεπτε ποδοῖιν·
Πηλείδης δ' ᾤμωξεν, ἰδὼν εἰς οὐρανὸν εὐρύν·
 Ζεῦ πάτερ, ὡς οὔ τις με θεῶν ἐλεεινὸν ὑπέστη
ἐκ ποταμοῖο σαῶσαι· ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι.
ἄλλος δ' οὔ τις μοι τόσον αἴτιος οὐρανιώνων,
ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἥ με ψεύδεσσιν ἔθελγεν,
ἥ μ' ἔφατο Τρώων ὑπὸ τείχει θωρηκτάων
λαιψηροῖς ὀλέεσθαι Ἀπόλλωνος βελέεσσιν.
ὥς μ' ὄφελ' Ἕκτωρ κτεῖναι, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος,
τῷ κ' ἀγαθὸς μὲν ἔπεφν', ἀγαθὸν δέ κεν ἐξενάριξε·

272 ΩΙΜΩΞΕ ϜΙΔΩΝ 279 Vulg. ὃς ἐνθάδε τέτραφ'
280 Vulg. immutato ordine: ἀγαθὸν — ἀγαθὸς —

amnis in altos fluctus intumescens irruit in ipsum desuper. πλάζειν ita σφάλλειν, de statu mouere. vide tamen Obss. — 271. Amnis subter pedes impetu suo eruens solum, subducta sub pedibus arena labantem gressum efficiebat, ideoque eum ἐδάμνα, labefactabat, statu deiiciebat.

272 - 298. Achilles iam salutem desperans et mortem ignobilem in vndis conquestus, confirmatur a Neptuno et Minerua asseuerantibus, saluum ipsum e discrimine euasurum esse et Hectorem, fuga Troianorum facta, occisurum.

273. οὔ τις θεῶν ὑπέστη σαῶσαι ἐμὲ ἐλεεινὸν, ἐλέου ἄξιον ὄντα, ἐκ ποταμοῦ. pro ὑφίσταται, ὑπομένει. *nemo sustinet, in se recipit, id agit, vt me seruet.* ἔπειτα δὲ καί τι πάθοιμι. ex noto vsu τοῦ, παθεῖν τι, de eo, *cui humani aliquid accidit*, h. e. qui moritur. Postea, licet, alia morte occumbam, dummodo honesta! — 277. 8. Iterum noua vaticinii, toties memorati, accessio: quod Apollinis sagittis confodietur: v. ad Σ, 8—11. — 279. ὥς μ' ὄφελ' *quanto magis debebat.* h. e. *vtinam*, ὃς ἐνθάδε γ' ἔτραφ' ἄριστος pro

νῦν δέ με λευγαλέῳ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι,
ἐρχθέντ' ἐν μεγάλῳ ποταμῷ, ὡς παῖδα συφορβὸν,
ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσῃ χειμῶνι περῶντα.
Ὣς φάτο· τῷ δὲ μάλ' ὦκα Ποσειδάων καὶ Ἀθήνη
στήτην ἐγγὺς ἰόντε, δέμας δ' ἄνδρεσσιν ἐΐκτην·
χειρὶ δὲ χεῖρα λαβόντες ἐπιστώσαντ' ἐπέεσσι·
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε Ποσειδάων ἐνοσίχθων·
Πηλείδη, μήτ' ἄρ τι λίην τρέε, μήτε τι τάρβει·
τοίω γάρ τοι νῶϊ θεῶν ἐπιταῤῥόθω εἰμὲν,
Ζηνὸς ἐπαινήσαντος, ἐγὼ καὶ Παλλὰς Ἀθήνη·
ὡς οὔ τοι ποταμῷ γε δαμήμεναι αἴσιμόν ἐστιν·
ἀλλ' ὅδε μὲν τάχα λωφήσει, σὺ δὲ εἴσεαι αὐτός.
αὐτάρ τοι πυκινῶς ὑποθησόμεθ', αἴκε πίθηαι,
μὴ πρὶν παύειν χεῖρας ὁμοιΐου πολέμοιο,
πρὶν κατὰ Ἰλιόφι κλυτὰ τείχεα λαὸν ἐέλσαι

281 ϜΕΙΜΑΡΤΟ ϜΑΛΩΝΑΙ. Bentl. ϝείμαρτο, sine caussa idonea. 282 ϜΕΡΧΘΕΝΤ ΕΝ 283 Vulg. ἀποέρσει. An ἀποϝέρσει sit, v. Obss. 285 ΑΝΔΡΕΣΣΙ ϜΕΙΚΤΗΝ 286 ΕΠΙΣΤΩΣΑΝΤΟ ϜΕΠΕΣΣΙ 292 ΣΥ ΔΕ ϜΕΙΣΕΑΙ 294 ϜΟΜΟΙΙΟΦΙ ΠΤΟΛΕΜΟΙΟ 295 ΚΑΤΑ ϜΙΛΙΟΦΙ — ΕϜΕΛΣΑΙ

ἐγένετο. v. Obss. — 283. ὅν ῥά τ' ἔναυλος ἀποέρσει futurum, sollenni more; pro coniunctiuo cum ἂν, *quem forte perdat, mergat aqua, et suffocet:* v. Obss.

290. Ζηνὸς ἐπαινήσαντος. *Ioue probante:* haud temere adiectum; valet ad τὸ πιστοῦν, s. πιστοῦσθαι, tanquam fide data confirmare animum, proprie manu data. — Non autem homines istius aetatis sensisse, virtutis heroum opinionem ita imminui, si se incolumes et victores euasuros esse, edocti pro certo scirent, iam saepe vidimus. Altera scilicet ex parte tanto maior erat rerum species, si deus interesset iis agendis.

Τρωϊκὸν, ὅς κε φύγῃσι· σὺ δ' Ἕκτορι θυμὸν ἀπούρας
ἄψ ἐπὶ νῆας ἴμεν· δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι.
Τὼ μὲν ἄρ' ὡς εἰπόντε μετ' ἀθανάτους ἀπεβήτην.
αὐτὰρ ὁ βῆ, μέγα γάρ ῥα θεῶν ὤτρυνεν ἐφετμὴ,
ἐς πεδίον. τὸ δὲ πᾶν πλῆθ' ὕδατος ἐκχυμένοιο,
πολλὰ δὲ τεύχεα καλὰ δαϊκταμένων αἰζηῶν
πλῶον, καὶ νέκυες. τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα
πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύν· οὐδέ μιν ἔσχεν
εὐρὺ ῥέων ποταμός· μέγα γὰρ σθένος ἔμβαλ' Ἀθήνη.
οὐδὲ Σκάμανδρος ἔληγε τὸ ὃν μένος, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
χώετο Πηλείωνι, κόρυσσε δὲ κῦμα ῥόοιο,
ὑψόσ' ἀειρόμενος· Σιμόεντι δὲ κέκλετ' ἀΰσας·
Φίλε κασίγνητε, σθένος ἀνέρος ἀμφότεροί περ
σχῶμεν, ἐπεὶ τάχα ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος

298 FΕΙΠΟΝΤΕ 301 Vulg. δαϊκταμένων vna voce. 305 ΤΟ FΟΝ 309 ΤΑΧΑ FΑΣΤΥ — ΠΡΙΑΜΟΙΟ FΑΝΑΚΤΟΣ

299—327. Confirmatus ita animo Achilles per campos fugam continuat: haud dubie versus loca edita. At aquae, Simoente Scamandri hortatu aquas suas admiscente, auctae in nouissimum discrimen adducunt Achillem.

299. 300. ἐφετμὴ, nunc est *hortatus*. Abierunt μετ' ἀθανάτους, non, in Olympum, sed ad deos assidentes suarum quemque partium defensores, Υ, 144 sq. — 303. τοῦ δ' ὑψόσε γούνατ' ἐπήδα πρὸς ῥόον ἀΐσσοντος ἀν' ἰθύν. amnem *a tergo* venientem fluctibus eum impulisse, animo tene; nam ipse ab amnis alueo fugerat altiora loca petendo; ergo ordo verborum et sententia esse debet: τοῦ δὲ ἀΐσσοντος ἀν' ἰθὺν, dum ille recta contenderet cursu, τὰ γούνατα ἐπήδα ὑψόσε, πρὸς ῥόον, pronti fluctus auctus (a tergo scilicet) in eum irrueret. — 306. κό-

ἐκπέρσει, Τρῶες δὲ κατὰ μόθον οὐ μενέουσιν.
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, καὶ ἐμπίπληθι ῥέεθρα
ὕδατος ἐκ πηγέων, πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους·
ἵστη δὲ μέγα κῦμα· πολὺν δ' ὀρυμαγδὸν ὄρινε
φιτρῶν καὶ λάων, ἵνα παύσομεν ἄγριον ἄνδρα,
ὃς δὴ νῦν κρατέει, μέμονε δ' ὅγε ἶσα θεοῖσι.
φημὶ γὰρ οὔτε βίην χραισμησέμεν, οὔτε τι εἶδος,
οὔτε τὰ τεύχεα καλά· τά που μάλα νειόθι λίμνης
κείσεθ' ὑπ' ἰλύος κεκαλυμμένα· κὰδ δέ μιν αὐτὸν
εἰλύσω ψαμάθοισιν, ἅλις χέραδος περιχεύας
μυρίον, οὐδέ οἱ ὀστέ' ἐπιστήσονται Ἀχαιοὶ
ἀλλέξαι· τόσσην οἱ ἄσιν καθύπερθε καλύψω.
αὐτοῦ οἱ καὶ σῆμα τετεύξεται, οὐδέ τι μιν χρεὼ
ἔσται τυμβοχοῆσ', ὅτε μιν θάπτωσιν Ἀχαιοί.

315 ϜΟΓΕ ϜΙΣΑ 316 ΟΥΔΕ ΤΙ ϜΕΙΔΟΣ 319 ϜΕΙΛΥΣΩ ΨΑΜΑΘΟΙΣΙ ϜΑΛΙΣ vulg. χεράδος 320 ΟΥΔΕ ϜΟΙ 321 ϜΟΙ 322 ϜΟΙ 323 Vulg. τυμβοχοῆς

ρυσσε. κῦμα, *erexit aquas*, ſ. ſimpl. in eum collectas immiſit, ipſe aſſurgens.

310. οὐ μενέουσιν ſc. αὐτόν. *eum non ſuſtinebunt.* — 312. πάντας δ' ὀρόθυνον ἐναύλους. διέγειρε τοὺς χειμάῤῥους, aquis auctis.

316. Minatur Fluuius, merſum iri Achillem cum armis. μάλα νειόθι λίμνης. κατωτάτω κατὰ τοῦ ποταμοῦ. — 318. κατειλύσω μιν ψαμάθοις. — 319. ἅλις περιχεύας (αὐτῷ) χέραδος μυρίον. vt iungas: μυρίον χέραδος, *immenſam colluuiem, limum*, περιχεύας ἅλις. *multum, affatim*, plus quam ſatis eſt. — 320. ἐπιστήσονται, δυνήσονται. — 321. ἄσιν, ἰλὺν καὶ ψάμμον, ei obducam. — 322. Eodem in loco etiam tumulus educetur a nobis. Ne offendat, ſaltem enuntia: Ipſa limi colluuies in eam molem congeretur, vt pro tumulo eſſe ei poſ-

Ἦ, καὶ ἐπῶρτ' Ἀχιλῆϊ κυκώμενος ὑψόσε θύων,
μορμύρων ἀφρῷ τε, καὶ αἵματι, καὶ νεκύεσσι.
πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα Διϊπετέος ποταμοῖο
ἵστατ' ἀειρόμενον, κατὰ δ' ᾕρεε Πηλείωνα.
Ἥρη δὲ μέγ' ἄϋσε, περιδδείσασ' Ἀχιλῆϊ,
μή μιν ἀποέρσειε μέγας ποταμὸς βαθυδίνης·
αὐτίκα δ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Ὄρσεο, Κυλλοπόδιον, ἐμὸν τέκος· ἄντα σέθεν γὰρ
Ξάνθον δινήεντα μάχῃ ἠΐσκομεν εἶναι·
ἀλλ' ἐπάμυνε τάχιστα, πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλήν·
αὐτὰρ ἐγὼ Ζεφύροιο καὶ ἀργέσταο Νότοιο
εἴσομαι ἐξ ἁλόθεν χαλεπὴν ὄρσουσα θύελλαν,
ἥ κεν ἀπὸ Τρώων κεφαλὰς καὶ τεύχεα κήαι,
φλέγμα κακὸν φορέουσα· σὺ δὲ Ξάνθοιο παρ' ὄχθας

329 ΑΠΟFΕΡΣΕΙΕ 330 ΠΡΟΣΕΦΩΝΕΕ FΟΝ
332 FΗFΙΣΚΟΜΕΝ

ſit. — Ceterum Simois obtemperaſſe Scamandro haud videtur, nulla ſaltem eius rei ſit mentio; ſolum Scamandrum coercet Vulcanus.

324—384. Scamandro maiore cum impetu in Achillem irruente, Iuno ei metuens, Vulcanum in amnem concitat, qui explicitis per campum ignibus arbores in ripa concremat et aquas exſiccat: donec Scamandro exorante Iuno Vulcanum incendium ſiſtere iubet.

327. καθήρει δὲ, in eo erat, vt proſterneret. — 332. ἄντα σέθεν — εἶναι *eſſe talem, quicum tibi pugna ineunda ſit;* eſſe adverſarium tibi. deſtinatum, et oppoſitum. cf. Υ, 73. — 333. πιφαύσκεο δὲ φλόγα πολλὴν, vt iam vidimus, pro φαῖνε, *exſere,* — 334. ἀργέσταο Νότοιο. *qui ſerenat caelum.* v. Obſſ. — 335. 6. 7. *a mari* venientibus ventis (vt ſolet) flamma concitabitur. φλέγμα, φλό-

δένδρεα καῖ', ἐν δ' αὐτὸν ἵει πυρί· μηδέ σε πάμπαν
μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ·
μηδὲ πρὶν ἀπόπαυε τεὸν μένος· ἀλλ' ὁπόταν δὴ
φθέγξομ' ἐγὼν ἰάχουσα, τότε σχεῖν ἀκάματον πῦρ.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ τιτύσκετο θεσπιδαὲς πῦρ.
πρῶτα μὲν ἐν πεδίῳ πῦρ δαίετο, καῖε δὲ νεκροὺς [λεύς·
πολλούς, οἵ ῥα κατ' αὐτὸν ἅλις ἔσαν, οὓς κτάν' Ἀχιλ-
πᾶν δ' ἐξηράνθη πεδίον, σχέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης νεοαρδέ' ἀλωὴν
αἶψ' ἂν ξηράνῃ· χαίρει δέ, μιν ὅστις ἐθείρῃ·
ὣς ἐξηράνθη πεδίον πᾶν, κὰδ δ' ἄρα νεκροὺς
κῆεν, ὁ δ' ἐς ποταμὸν τρέψε φλόγα παμφανόωσαν.
καίοντο πτελέαι τε, καὶ ἰτέαι, ἠδὲ μυρῖκαι,
καίετο δὲ λωτός τ', ἠδὲ θρύον, ἠδὲ κύπειρον,
τὰ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις ποταμοῖο πεφύκει.
τείροντ' ἐγχέλυές τε, καὶ ἰχθύες, οἳ κατὰ δίνας,

339 FΕΠΕΕΣΣΙ 341 FΙFΑΧΟΤΣΑ 344 FΑΛΙΣ. v. Obss. 346 forte νεοFαρδέ' 347 Vulg. ἀνξηραίνῃ et ἐθείρει. 352 ΡΕΕΘΡΑ FΑΛΙΣ

γα. Τρώων κεφαλάς, Τρῶας. praeclare ornatum, quod ipsa Iuno eos arcessit; non autem ἀλόθεν, ex mari, quasi in eo habitent, sed θύελλαν ἐξ ἁλόθεν, quam venti afferunt ex mari commoto ortam. — 340. πρὶν — ἀλλ' ὁπόταν. pro πρὶν ἢ ὅτε.

342. Vulcanus τιτύσκετο πῦρ *vertit*, tanquam arma, *in. direxit* telum. — 344. κατ' αὐτὸν, sc. ποταμόν· atqui nunc de campi planitie agitur. v. Obss.

346. Aquilones etesiae, qui post Caniculae ortum perflant in plagis Ioniae et Archipelagi: v. Obss.

347. ὅστις ἐθείρῃ qui colit arbustum vel vineam. v. Obss. — 350. Memorantur arbores in locis humidis nasci solitae: de myrica iam

οἳ κατὰ καλὰ ῥέεθρα κυβίστων ἔνθα καὶ ἔνθα,
πνοιῇ τειρόμενοι πολυμήτιος Ἡφαίστοιο.
καίετο δ' ἶς Ποταμοῖο, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ἥφαιστ', οὔ τις σοί γε θεῶν δύνατ' ἀντιφερίζειν.
οὐδ' ἂν ἐγώ σοί γ' ὧδε πυρὶ φλεγέθοντι μαχοίμην.
λῆγ' ἔριδος· Τρῶας δὲ καὶ αὐτίκα δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστεος ἐξελάσειε. τί μοι ἔριδος καὶ ἀρωγῆς;
Φῆ πυρὶ καιόμενος· ἀνὰ δ' ἔφλυε καλὰ ῥέεθρα.
ὡς δὲ λέβης ζεῖ ἔνδον, ἐπειγόμενος πυρὶ πολλῷ,
κνίσσην μελδόμενος ἁπαλοτρεφέος σιάλοιο,
πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δὲ ξύλα κάγκανα κεῖται·
ὣς τοῦ καλὰ ῥέεθρα πυρὶ φλέγετο, ζέε δ' ὕδωρ,
οὐδ' ἔθελε προρέειν, ἀλλ' ἴσχετο· τεῖρε δ' ἀϋτμὴ
Ἡφαίστοιο βίηφι πολύφρονος. αὐτὰρ ὅγ' Ἥρην,

356 ΚΑΙΕΤΟ ϜΙΣ ΠΟΤΑΜΟΙΟ ϜΕΠΟΣ 360 ϜΑΣΤΕΟΣ 363 Vulg. κνίσσῃ

vidimus ſup. ad K, 466. herbae lotus; tum θρύον et κύπειρος iuncorum paluſtrium genera. — 355. πνοιῇ Ἡφαίστοιο. proprie *aura flammae*, quae etiam longius ab igni ſentitur: Diuerſa eſt ἀϋτμή, vt v. c. in Heſiod. Theog. 696. et mox vſ. 366. de vapore aquae feruentis. — 358. σοὶ — πυρὶ μαχοίμην. pro πυρί σου. — 360. καὶ — ἄστεος. vel ex ipſa vrbe, non modo ex amne.

362. λέβης ἐπειγόμενος πυρὶ et μελδόμενος, *lebes* pro aqua, h. l. pro adipe in lebete; proprie τὸ ἐν λέβητι ὄν, *motum*, agitatum vi flammae lebeti vndique admotae. — 363. κνίσσῃ σιάλοιο eſt adeps ſuillus. λέβης μελδόμενος (κατὰ) κνίσσην eſt ex vſu vitae dictum pro κνίσσῃ μελδομένῃ ἐν λέβητι. Sed cum ſemel continens pro contento dictum eſſet, λέβης μελδόμενος dictus eſt *lebes liquefactus*, vel κνίσσην, quod ad adipem attinet, pro, adipe

πολλὰ λισσόμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἥρη, τίπτε σὸς υἱὸς ἐμὸν ῥόον ἔχραε κήδειν
ἐξ ἄλλων; οὐ μέν τοι ἐγὼ τόσον αἴτιός εἰμι,
ὅσσον οἱ ἄλλοι πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοί.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼν ἀποπαύσομαι, εἰ σὺ κελεύεις·
παυέσθω δὲ καὶ οὗτος· ἐγὼ δ' ἐπὶ καὶ τόδ' ὀμοῦμαι,
μήποτ' ἐπὶ Τρώεσσιν ἀλεξήσειν κακὸν ἦμαρ,
μηδ' ὁπόταν Τροίη μαλερῷ πυρὶ πᾶσα δάηται
καιομένη, καίωσι δ' Ἀρήϊοι υἷες Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' ἄρ' Ἥφαιστον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν·
Ἥφαιστε, σχέο, τέκνον ἀγακλέες. οὐ γὰρ ἔοικεν
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτῶν ἕνεκα στυφελίζειν.
Ὣς ἔφαθ'· Ἥφαιστος δὲ κατέσβεσε θεσπιδαὲς πῦρ·
ἄψοῤῥον δ' ἄρα κῦμα κατέσσυτο καλὰ ῥέεθρα.
αὐτὰρ ἐπεὶ Ξάνθοιο δάμη μένος, οἱ μὲν ἔπειτα
παυσάσθην· Ἥρη γὰρ ἐρύκακε χωομένη περ.
Ἐν δ' ἄλλοισι θεοῖσιν ἔρις πέσε βεβριθυῖα,

368 FΕΠΕΑ 369 FΗΡΗ 378 ΠΡΟΣΕΦΩΝΕΕ FΟΝ 379 ΕFΟΙΚΕ

κνίσση. Tum λέβης ζεῖ πάντοθεν ἀμβολάδην, *ebulliens* ab omni parte.

369. ἔχραε κήδειν. ὥρμησεν, ὥστε λυπεῖν. v. Obſſ. — ἐμὸν ῥόον pro ἐμὲ ἐξ ἄλλων θεῶν. *me potiſſimum.*

380. ἀθάνατον θεόν, — στυφελίζειν, male mulcare, quippe igni aquis admoto vt efferueſcerent. — 382. τὸ κῦμα (aqua) ἔσσυτο ἄψοῤῥον (retro iit, rediit) κατὰ (ἐπὶ τὰ) καλὰ ῥέεθρα (intra alueum). οἱ μὲν Vulcanus et Xanthus.

385—520. Committuntur nunc pugna reliqui dii: primo Mars cum Athene: quae, Marte ſaxo percuſſo, cum Venerem eum abducentem vidiſſet, etiam hanc

ἀργαλέη, δίχα δὲ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο.
σὺν δ' ἔπεσον μεγάλῳ ὀμάδῳ, βράχε δ' εὐρεῖα χθὼν·
ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας οὐρανός· ἄιε δὲ Ζεὺς
ἥμενος Οὐλύμπῳ, ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
γηθοσύνῃ, ὅθ' ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
ἔνθ' οἵ γ' οὐκ ἔτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Τίπτ' αὖτ', ὦ κυνάμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
θάρσος ἄητον ἔχουσα, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε Τυδείδην Διομήδε' ἀνῆκας

389 ΔΕ ϜΟΙ 394 Vulg. κυνόμυια. et αὖ

percuſſo manu pectore proſtrauit —434. Neptunus et Apollo a conſerendis manibus prudenter abstinent —469. Dianam eum increpantem Iuno male verberibus mulcat —496. Mercurio et ipſo pugnam detrectante, Latona in Olympum redit —505 vbi Diana ad Iouem de iniuria a Iunone illata conqueritur —514. Redit Apollo Ilium et ceteri dii in Olympum. Ita ſolus relinquitur Achilles —520. Iudicium de toto episodio v. in Obſſ. 385.

385—390. Pugna inter deos inita. *ἔρις βεβριθυῖα*, *βαρεῖα*.

386. *δίχα θυμὸς ἄητο*. *ἐφέρετο*. ipſi ambigebant. v. Obſſ. vt quae in aere ſuſpenſa ſunt, afflante vento mota modo huc modo illuc feruntur. — 388. *οὐρανὸς σάλπιγξε* ſimpl. reſonuit, remugiit. v. Obſſ.

391—414. Primo loco pugnam facit Mars cum Minerua, parum feliciter.

391. *ἔνθα* *tum* illi, qui diu otioſi ſederant, Υ, 146. irruentes manus conſeruerunt.

394—409 et ſq. Ad ductum moris vitae heroicae conuicia ſibi faciunt dii pugnantes.

395. *θάρσος ἄητον*. *ἄατον*. *ingens*. v. Obſſ. — 396. annon recordaris ſc. ſup. E,

οὐτάμεναι, αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα
ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας;
τῷ σ' αὖ νῦν ὀΐω ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνὸς,
τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ.
ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε,
τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης·
τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα·
ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισσε δὲ χαίτας,
τεύχεά τ' ἀμφαράβησε. γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω, ὅσσον ἀρείων

399 ϜΟΣΣΑ Μ ΕϜΟΡΓΑΣ aut potius ϜΟΣΣΑ ϜΕϜΟΡΓΑΣ 400 ϜΕΙΠΩΝ 409 ϜΟΙ — ϜΕΠΕΑ

855 ſqq. — 397. πανόψιον, *in conſpectu omnium, palam.* niſi praeferas pro λαμπρὸν ἔγχος. v. Obſſ.

400—3. Indocte ſatis clipeum ferit Mars; quo ictu penetrare non poterat in corpus, ſed tantum deam percellere et de ſtatu movere. At mirum, quod illa 403 non et ipſa haſta eum petit, ſed ſaxo arrepto: putabimusne eam iam ſolo acclinem in genua ſedisse? an et hoc ex vetuſtiore carmine eſſe arreptum?

402. τῇ μιν Ἄρης οὔτησεν. h. e. ἐν ταύτῃ τῇ αἰγίδι. haſta in aegidem impacta. — 405. οὖρον ἀρούρης, ὅρον χώρας, terminum agri. — 406. In *collo* petitur ſaxo Mars vt ſup. Teucer ab Hectore Θ, 326. Sic Π, 587. Forte dum petebatur caput. — Aeneas tamen a Diomede ἐπ' ἰσχίον E, 305 et al. — 407. Locus me-

ἀργαλέη, δίχα δέ σφιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἄητο.
σὺν δ᾽ ἔπεσον μεγάλῳ ὁμάδῳ, βράχε δ᾽ εὐρεῖα χθών·
ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας οὐρανός· ἄιε δὲ Ζεὺς
ἥμενος Οὐλύμπῳ, ἐγέλασσε δέ οἱ φίλον ἦτορ
γηθοσύνῃ, ὅθ᾽ ὁρᾶτο θεοὺς ἔριδι ξυνιόντας.
ἔνθ᾽ οἵ γ᾽ οὐκ ἔτι δηρὸν ἀφέστασαν· ἦρχε γὰρ Ἄρης
ῥινοτόρος, καὶ πρῶτος Ἀθηναίῃ ἐπόρουσε,
χάλκεον ἔγχος ἔχων, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Τίπτ᾽ αὖτ᾽, ὦ κυνάμυια, θεοὺς ἔριδι ξυνελαύνεις,
θάρσος ἄητον ἔχουσα, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
ἦ οὐ μέμνῃ, ὅτε Τυδείδην Διομήδε᾽ ἀνῆκας

389 ΔΕ ϜΟΙ 394 Vulg. κυνόμυια. et αὖ

percusso manu pectore prostrauit —434. Neptunus et Apollo a conserendis manibus prudenter abstinent —469. Dianam eum increpantem Iuno male verberibus mulcat —496. Mercurio et ipso pugnam detrectante, Latona in Olympum redit —505 vbi Diana ad Iouem de iniuria a Iunone illata conqueritur —514. Redit Apollo Ilium et ceteri dii in Olympum. Ita solus relinquitur Achilles —520. Iudicium de toto episodio v. in Obsf. 385.

385—390. Pugna inter deos inita. ἔρις βεβριθυῖα, βαρεῖα.

386. δίχα θυμὸς ἄητο. ἐφέρετο. ipsi ambigebant. v. Obsf. vt quae in aere suspensa sunt, afflante vento mota modo huc modo illuc feruntur. — 388. οὐρανὸς σάλπιγξε simpl. resonuit, remugiit. v. Obsf.

391—414. Primo loco pugnam facit Mars cum Minerua, parum feliciter.

391. ἔνθα tum illi, qui diu otiosi sederant, Υ, 146. irruentes manus conseruerunt.

394—409 et sq. Ad dictum moris vitae heroicae conuicia sibi faciunt dii pugnantes.

395. θάρσος ἄητον. ἄατον. ingens. v. Obsf. — 396. annon recordaris sc. sup. E,

οὐτάμεναι, αὐτὴ δὲ πανόψιον ἔγχος ἑλοῦσα
ἰθὺς ἐμεῦ ὦσας, διὰ δὲ χρόα καλὸν ἔδαψας;
τῷ σ' αὖ νῦν ὀΐω ἀποτισέμεν, ὅσσα μ' ἔοργας.
Ὣς εἰπὼν, οὔτησε κατ' αἰγίδα θυσσανόεσσαν,
σμερδαλέην, ἣν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνὸς,
τῇ μιν Ἄρης οὔτησε μιαιφόνος ἔγχεϊ μακρῷ.
ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ,
κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχύν τε, μέγαν τε,
τόν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης·
τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα·
ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσὼν, ἐκόνισσε δὲ χαίτας,
τεύχεά τ' ἀμφαράβησε. γέλασσε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω, ὅσσον ἀρείων

399 ϜΟΣΣΑ Μ ΕϜΟΡΓΑΣ aut potius ϜΟΣΣΑ ϜΕϜΟΡΓΑΣ 400 ϜΕΙΠΩΝ 409 ϜΟΙ — ϜΕΠΕΑ

855 sqq. — 397. πανόψιον, *in conspectu omnium, palam.* nisi praeferas pro λαμπρὸν ἔγχος. v. Obss.

400—3. Indocte satis clipeum ferit Mars; quo ictu penetrare non poterat in corpus, sed tantum deam percellere et de statu movere. At mirum, quod illa 403 non et ipsa hasta eum petit, sed saxo arrepto: putabimusne eam iam solo acclinem in genua subsedisse? an et hoc ex vetustiore carmine esse arreptum?

402. τῇ μιν Ἄρης οὔτησεν. h. e. ἐν ταύτῃ τῇ αἰγίδι. hasta in aegidem impacta. — 405. οὖρον ἀρούρης, ὅρον χώρας, terminum agri. — 406. In *collo* petitur saxo Mars vt sup. Teucer ab Hectore Θ, 326. Sic Π, 587. Forte dum petebatur caput. — Aeneas tamen a Diomede ἐπ' ἰσχίον Ε, 305 et al. — 407. Locus me-

εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις;
οὕτω κεν τῆς μητρὸς ἐριννύας ἐξαποτίνοις,
ἥ τοι χωομένη κακὰ μήδεται, οὕνεκ' Ἀχαιοὺς
κάλλιπες, αὐτὰρ Τρωσὶν ὑπερφιάλοισιν ἀμύνεις.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπεν ὄσσε φαεινώ·
τὸν δ' ἄγε χειρὸς ἑλοῦσα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
πυκνὰ μάλα στενάχοντα· μόγις δ' ἐσαγείρετο θυμόν.
τὴν δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ λευκώλενος Ἥρη,
αὐτίκ' Ἀθηναίην ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὢ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, Ἀτρυτώνη,
καὶ δ' αὖθ' ἡ κυνάμυια ἄγει βροτολοιγὸν Ἄρηα
δηΐου ἐκ πολέμοιο κατὰ κλόνον· ἀλλὰ μέτελθε.
Ὣς φάτ'· Ἀθηναίη δὲ μετέσσυτο, χαῖρε δὲ θυμῷ·
καί ῥ' ἐπιεισαμένη, πρὸς στήθεα χειρὶ παχείῃ
ἤλασε, τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.

415 Vulg. τράπεν 417 Vulg. ἐσαγείρατο 419 FΕΠΕΑ
421 Vulg. κυνάμυια

morari solitus in notatione vastae speciei deorum.

411. ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις. κατὰ μένος. μένει. vt inf. 482. 488. — 412. μητρὸς ἐριννύας ἐξαποτίνοις. Erinnyes vlciscuntur scelus; ergo ipsam *poenam* debitam ex scelere declarant; dum ille persoluit poenam, luit quoque impietatem in matrem, dum aduersas ei partes tuetur. Haec poena mox declaratur per κακά. 413. quae te vltura est.

415. Contemtus hostis victi bene declaratur in dea. Tum 416 — 434. Venus Martem abducens, Iunone instigante, a Mineruа prosternitur. — 417. μόλις δ' ἐςαγείρετο θυμὸν Mars. Formam loquendi vidimus iam O, 240. — 424. καί ῥ' ἐπιεισαμένη. ἐπελθοῦσα. μετελθοῦσα, μετεσσυμένη. vt in antec. verss. — 425. iacuit

τὼ μὲν ἄρ' ἄμφω κεῖντο ποτὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ·
ἡ δ' ἄρ' ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευε·
Τοιοῦτοι νῦν πάντες, ὅσοι Τρώεσσιν ἀρωγοὶ,
εἶεν, ὅτ' Ἀργείοισι μαχοίατο θωρηκτῇσιν,
ὧδέ τε θαρσαλέοι καὶ τλήμονες, ὡς Ἀφροδίτη
ἦλθεν Ἄρει ἐπίκουρος, ἐμῷ μένει ἀντιόωσα·
τῷ κεν δὴ πάλαι ἄμμες ἐπαυσάμεθα πτολέμοιο,
Ἰλίου ἐκπέρσαντες ἐϋκτίμενον πτολίεθρον.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ θεὰ λευκώλενος Ἥρη.
αὐτὰρ Ἀπόλλωνα προσέφη κρείων Ἐνοσίχθων·
Φοῖβε, τίη δὴ νῶϊ διέσταμεν; οὐδὲ ἔοικεν,
ἀρξάντων ἑτέρων· τὸ μὲν αἴσχιον, αἴ κ' ἀμαχητὶ
ἴομεν Οὔλυμπόνδε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
ἄρχε. σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
νηπύτι', ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες, οὐδέ νυ τῶν περ

427 ϜΕΠΕΑ 433 ϜΙΛΙΟΥ 436 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ 440 ΠΛΕΙΟΝΑ ϜΟΙΔΑ

proſtrata et ſenſu priuata, deliquium paſſa. — 430. τλήμονες, εὔτολμοι. v. Obſſ. ſarcaſtice. — 432. τῷ κεν. τῷ, ἐν τούτῳ. οὕτως. ſubintell. *Quod ſi iam antea factum eſſet:* dudum ſane Troia capta eſſet.

435—469. Neptunus cum Apolline congreſſurus reuocat ei in animum iniurias a Laomedonte acceptas, ſtultitiamque exprobrat, quod nunc nihilominus Troianorum res tutetur. Tum Apollo verecundia victus pugna haud tentata diſcedit.

439. ἄρχε, σὺ γὰρ — Notabis exquiſitum hunc heroicae aetatis ſenſum honeſti et decori, τοῦ πρέποντος, quod minori natu ius eſt emittendi primo loco haſtam. — 440. οὐ γὰρ ἔμοι γε καλὸν ſc. τὸ ἄρχειν τῆς μάχης.

μέμνηαι, ὅσα δὴ πάθομεν κακὰ Ἴλιον ἀμφὶ,
μοῦνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
πὰρ Διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν,
μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν;
ἤτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν πέρι τεῖχος ἔδειμα
εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη·
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.
ἀλλ' ὅτε δὴ μισθοῖο τέλος πολυγηθέες Ὧραι
ἐξέφερον, τότε νῶϊ βιήσατο μισθὸν ἅπαντα
Λαομέδων ἔκπαγλος, ἀπειλήσας δ' ἀπέπεμπε.
σὺν μὲν ὅγ' ἠπείλησε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθε
δήσειν, καὶ περάαν νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων·
στεῦτο δ' ὅγ' ἀμφοτέρων ἀποκοψέμεν οὔατα χαλκῷ.
νῶϊ δέ τ' ἄψοῤῥοι κίομεν, κεκοτηότι θυμῷ,
μισθοῦ χωόμενοι, τὸν ὑποστὰς οὐκ ἐτέλεσσε.
τοῦ δὴ νῦν λαοῖσι φέρεις χάριν; οὐδὲ μεθ' ἡμέων

442 ΚΑΚΑ ϜΙΛΙΟΝ   446 Vulg. πόλιν καὶ τεῖχος.
448 ϜΕΛΙΚΑΣ   453 Vulg. σοὶ μὲν

442—460. Fabula de θητείᾳ Neptuni et Apollinis apud Laomedontem, et munita muris Troia.

444. πὰρ Διὸς, *Iouis iusſu*, poena a Ioue inflicta. — 445. ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλε, quippe tanquam dominus τοῖς θητεύουσιν opus iniungit. — 448. Alias Apollo et ipſe muris exſtruendis operam dat, vt etiam ap. Pindar. Ol. VIII, 41 ſq. et in ipſo Homero Il. H, 452. 3. v. Obſſ. — 450. μισθοῖο τέλος. τῆς μισθώσεως. v. Obſſ. — 451. νῶϊ βιήσατο (κατὰ) μισθὸν, iniuriam fecit auferendo, h. negauit mercedem condictam. — 454. περάαν *vendere in ſeruitutem*. — 455. στεῦτο δ' ὅγ' aſſeuerabat.

πειρᾷ, ὥς κε Τρῶες ὑπερφίαλοι ἀπόλωνται
πρόχνυ κακῶς, σὺν παισὶ καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισι;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων·
Ἐννοσίγαι', οὐκ ἄν με σαόφρονα μυθήσαιο
ἔμμεναι, εἰ δὴ σοί γε, βροτῶν ἕνεκα, πτολεμίξω,
δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
ζαφλεγέες τελέθουσιν, ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι· ἀλλὰ τάχιστα
παυσώμεσθα μάχης· οἱ δ' αὐτοὶ δηριαάσθων.
Ὣς ἄρα φωνήσας πάλιν ἐτράπετ'· αἴδετο γάρ ῥα
πατροκασιγνήτοιο μιγήμεναι ἐν παλάμῃσι.
τὸν δὲ κασιγνήτη μάλα νείκεσε, πότνια θηρῶν
Ἄρτεμις ἀγροτέρη, καὶ ὀνείδειον φάτο μῦθον·
Φεύγεις δή, Ἑκάεργε; Ποσειδάωνι δὲ νίκην
πᾶσαν ἐπέτρεψας, μέλεον δέ οἱ εὖχος ἔδωκας;
νηπύτιε, τί νυ τόξον ἔχεις ἀνεμώλιον αὔτως;
μή σευ νῦν ἔτι πατρὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἀκούσω
εὐχομένου, ὡς τὸ πρὶν ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
ἄντα Ποσειδάωνος ἐναντίβιον πολεμίζειν.

461 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ ϜΑΝΑΞ ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ 463 Vulg. πτολεμίζω 464 ΦΥΛΛΟΙΣΙ ϜΕϜΟΙΚΟΤΕΣ 472 ϜΕΚΑϜΕΡΓΕ 473 ΔΕ ϜΟΙ

διεβεβαιοῦτο. — 459. λαοῖσι Laomedontis, τοῖς Τρωσί.

465. 6. ζαφλεγέες et ἀκήριοι. *modo ſunt vigore et robore pleni, vigentes, alacres, modo viribus deficiunt; priuati omni vi et vita.* v. Obſſ.

470—478. Diana ſtans et ipſa a Troianorum cauſſa Apollinem obiurgat pugnam cum Neptuno detrectantem.

473. μέλεον εὖχος. *gloriam*, victoriam, *inanem*, quippe nulla pugna partam.

Ὣς φάτο· τὴν δ' οὔτι προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Ἀλλὰ χολωσαμένη Διὸς αἰδοίη παράκοιτις,
νείκεσεν Ἰοχέαιραν ὀνειδείοις ἐπέεσσι·
Πῶς δὲ σὺ νῦν μέμονας, κύον ἀδδεὲς, ἀντί' ἐμεῖο
στήσεσθαι; χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι,
τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ, ἐπεί σε λέοντα γυναιξὶ
Ζεὺς θῆκεν, καὶ ἔδωκε κατακτάμεν', ἥν κ' ἐθέλῃσθα.
ἦτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν,
ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· ὄφρ' εὖ εἰδῇς,
ὅσσον φερτέρη εἴμ', ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρας ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔμαρπτε

478 FEKAFEPΓΟΣ 480 FEΠΕΕΣΣΙ 482 Vulg. στήσασθαι 486 ΚΡΕΙΣΣΟΣΙ FΙΦΙ 487 FΕΙΔΗΙΣ

— 475—8. Poſſis credere, Apollinem aliquando cum Neptuno eſſe congreſſum; forte pugna contra Neptunum et Mineruam, cum Iovem vincire illi volebant; v. ad A, 400. Poteſt tamen iunctura verborum haud vno modo fieri. v. Obſſ. μή σεῦ νῦν ἔτι. vide ne — φυλάσσου, ἵνα μή.

479—496. Dianam verbis exagitat; mox arrepto eius arcu verberibus mulcat Iuno.

482. χαλεπή τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι. χαλεπὸν ἔσται, ὥςτε σε ἀντιφέρεσθαι ἐμοὶ κατὰ τὸ μένος, μένει. vt 488. μοὶ (κατὰ) μένος ἀντιφερίζεις. — 483. ἐπεί σε ad vltima ſpectant, τοξοφόρῳ περ ἐούσῃ. itaque minorem interpunctionem appono. Quorſum haec ſeqq. pertineant, v. in Obſſ. — 487. εἰ δ' ἐθέλεις πολέμοιο δαήμεναι· cum geſtu, (ἐν ἤθει) et cum actu: ſcilicet, agedum diſcito hoc meo facto. Cum his manum vtramque ſua ſiniſtra prehendit, et dextra eam verberat.

σκαιῇ, δεξιτερῇ δ' ἄρ' ἀπ' ὤμων αἴνυτο τόξα·
αὐτοῖσι δ' ἄρ' ἔθεινε παρ' οὔατα μειδιόωσα
ἐντροπαλιζομένην· ταχέες δ' ἔκπιπτον ὀϊστοί·
δακρυόεσσα δ' ὕπαιθα θεὰ φύγεν, ὥστε πέλεια,
ἥ ῥά θ' ὑπ' ἴρηκος κοίλην εἰσέπτατο πέτρην,
χηραμόν· οὐ δ' ἄρα τῇ γε ἁλώμεναι αἴσιμον ἦεν·
ὣς ἡ δακρυόεσσα φύγε, λίπε δ' αὐτόθι τόξα.
Λητὼ δὲ προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
Λητοῖ, ἐγὼ δέ τοι οὔτι μαχήσομαι· ἀργαλέον δὲ
πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς νεφεληγερέταο·
ἀλλὰ μάλα πρόφρασσα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν

493 Vulg. ἔπειτα. 495 ΤΗΙ ΓΕ ϜΑΛΩΜΕΝΑΙ 497 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

490. τόξα, ipſum arcum ex humero ſuſpenſum, eoque eius tempora et aures percutit. — 492. ἐντροπαλιζομένην. ſane ad rem ipſam ad vinum exhibendam accommodatiſſimum. Vt haec ferenda in carmine hoc putarent veteres, tenendum eſt: pro diſciplinae priſcae domeſticae lege, Dianam, vt puellam, a Iunone matrona caſtigari. — 493. comparatio eſt ſuauis et bene ornata adiunctis. — 495. χηραμὸς idem quod κοίλη πέτρη, cauum quo reconditur ales, qui fugit.

497—513. Latona, Mercurio et ipſo congreſſum recuſante, collectis filiae ſagittis in Olympum redit, vbi Diana apud Iouem de contumelia a Iunone illata fruſtra conqueritur.

499. πληκτίζεσθ' ἀλόχοισι Διὸς — μάχεσθαι. idem quod πλήττεσθαι. vnde πλήκτης, πληκτὸς, πληκτικός. — ἀλόχοισι. Subint. σὺν ἀλόχοις. Et ſunt ἄλοχοι nunc amicae Iouis et concubinae, vocabulo honeſto. Periculoſum autem cum iis pugnare, ne Iouis iram in ſe concitet. Eſt ergo: *Nolo tecum pugnare, quippe cum ea, quae amata eſt a Ioue.*

500. ἀλλὰ μάλα πρόφρασ-

εὔχεσθαι ἐμὲ νικῆσαι κρατερῆφι βίηφιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη· Λητὼ δὲ συναίνυτο καμπύλα τόξα,
πεπτεῶτ' ἄλλυδις ἄλλα μετὰ στροφάλιγγι κονίης·
ἡ μὲν τόξα λαβοῦσα πάλιν κίε θυγατέρος ἧς·
ἡ δ' ἄρ' Ὄλυμπον ἵκανε, Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,
δακρυόεσσα δὲ πατρὸς ἐφέζετο γούνασι κούρη,
ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε. τὴν δὲ προτὶ οἷ
εἷλε πατὴρ Κρονίδης, καὶ ἀνείρετο, ἡδὺ γελάσσας·
Τίς νύ σε τοιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκος, οὐρανιώνων
μαψιδίως, ὡσεί τι κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῇ;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἐϋστέφανος Κελαδεινή·
σή μ' ἄλοχος στυφέλιξε, πάτερ, λευκώλενος Ἥρη,
ἐξ ἧς ἀθανάτοισιν ἔρις καὶ νεῖκος ἐφῆπται.

503 Vulg. πεπτεότ' 504 FΗΣ 507 ΠΡΟΤΙ FΟΙ 508 ΑΝΕΙΡΕΤΟ FΗΔΥ vulg. ἀνήρετο. 511 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

σα εὔχεσθαι ſc. μέμνησο. aut ſimile quid, pro εὔχου, μάλα προφρόνως, per me, *ex animi ſententia, quantum voles,* gloriare, me victum eſſe a te, vt E, 816 τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, οὐδέ τι κεύσω. — 504. πάλιν κίε θυγατέρος ἧς. conuerſa abiit, μετὰ θ. ὑπεχώρει. vt ſaepe πάλιν ἰέναι, τραπῆναι. et πάλιν κίον Ψ, 257. Ω, 801.

507. ἀμβρόσιος ἑανὸς τρέμε ſuauiter ipſius corpore contremiſcente et palpitante. προτιείλεν οἷ, *attraxit ad ſe.*

510. μαψιδίως l. nulla idonea de cauſſa, vel impune. ἐνωπῇ palam, in aliorum conſpectu: ſup. E, 374. Cogitandum de diſciplina domeſtica priſcorum Graecorum in puellarum cuſtodia.

512. στυφέλιξε *male mulcauit*, vt modo 380 vltro citroque adoriendo, iactando, pulſando. — 513. νεῖκος ἐφῆπται *immitti ſolet.*

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
αὐτὰρ Ἀπόλλων Φοῖβος ἐδύσετο Ἴλιον ἱρήν·
μέμβλετο γάρ οἱ τεῖχος ἐϋδμήτοιο πόληος,
μὴ Δαναοὶ πέρσειαν ὑπὲρ μόρον ἤματι κείνῳ.
οἱ δ' ἄλλοι πρὸς Ὄλυμπον ἴσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
οἱ μὲν, χωόμενοι, οἱ δὲ, μέγα κυδιόωντες·
κὰδ δ' ἷζον πὰρ Ζηνὶ κελαινεφεῖ. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
Τρῶας ὁμῶς αὐτούς τ' ὄλεκεν καὶ μώνυχας ἵππους.
ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν εἰς οὐρανὸν εὐρὺν ἵκανει
ἄστεος αἰθομένοιο· θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε·

515 ΕΔΥΣΕΤΟ ϜΙΛΙΟΝ 516 ΓΑΡ ϜΟΙ 520 Vulg. παρὰ πατρὶ 523 ϜΑΣΤΕΟΣ — ΔΕ ϜΕ

515—520. Apollo Ilium, reliqui dii in Olympum redeunt. Relinquuntur ſuis ipſorum viribus et animis pugnantes: ita vt vix aſſequare, quo cum fructu ac conſilio dii in pugnam deſcenderint.

517. *ὑπὲρ μόρον,* nondum vltima neceſſitate fatali vrgente, quae auerti nequit; at incuria, errore, ſtultitia, hominum idem illud fatum ante tempus iuſtum exitum habere poteſt. Vidimus iam aliquoties: vt ad B, 155. — *οἱ μὲν χωόμενοι, indignantes* cum pudore, ſe victos eſſe. At veteres, *confuſi, perturbati,* accepere.

520—537. Redit narratio ad Achillem, qui ſeruatus a Vulcano (328 ſq.) Troianis fugientibus inſtat. Ad eos recipiendos Priamus portam vrbis apertam habere iubet.

522. Comparatur ſtrages Troianorum ab Achille facta cum incendio late graſſante: vento immiſſo, quod repetitur a diis iratis; *θεῶν μῆνις ἀνίησι τὸν καπνὸν,* h. e. ignem, *πᾶσι δὲ τίθησι πόνον,* (*μῆνις θεῶν* an *καπνὸς*? hoc praefero) qui in igni reſtinguendo deſudant, *πολλοῖς δὲ κήδεα ἐφίησι,* incenſis domibus. — 523. *θεῶν δέ ἑ μῆνις ἀνῆκε.* pro,

πᾶσι δὲ θῆκε πόνον, πολλοῖσι δὲ κήδε' ἐφῆκεν·
ὡς Ἀχιλεὺς Τρώεσσι πόνον καὶ κήδεα θῆκεν.
Ἑστήκει δ' ὁ γέρων Πρίαμος θείου ἐπὶ πύργου,
ἐς δ' ἐνόησ' Ἀχιλῆα πελώριον· αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ
Τρῶες ἄφαρ κλονέοντο πεφυζότες, οὐδέ τις ἀλκὴ
γίγνεθ'. ὁ δ' οἰμώξας ἀπὸ πύργου βαῖνε χαμᾶζε,
ὀτρύνων παρὰ τεῖχος ἀγακλειτοὺς πυλαωρούς·
Πεπταμένας ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰσόκε λαοὶ
ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
ἐγγὺς ὅδε κλονέων· νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι·
αὐτὰρ ἐπεί κ' ἐς τεῖχος ἀναπνεύσωσιν ἀλέντες,
αὖτις ἐπ' ἂψ θέμεναι σανίδας πυκινῶς ἀραρυίας·
δείδια γὰρ, μὴ οὖλος ἀνὴρ ἐς τεῖχος ἅληται.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄνεσάν τε πύλας, καὶ ἀπῶσαν ὀχῆας·

524 Vulg. δ' ἔθηκε 525 Vulg. κήδ' ἔθηκεν. 526 Vulg. εἱστήκει 530 al. ὀτρυνέων 532 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ 534 ΑΝΑΠΝΕΥΣΩΣΙ FΑΛΕΝΤΕΣ 536 Vulg. ἅληται.

ὃν ἀνίησι θεῶν μῆνις. Etiam hoc ex antiqua ſimplicitate, cum, incendio facto repente magna venti vis aut procella ingruit, ita vt flamma increbeſcat; pro iſtorum hominum ſuperſtitione res noua ab ira deorum repetitur.

527. *αὐτὰρ ὑπ' αὐτοῦ.* Mutata ſtructura facit orationem viuidiorem, quam vulgaris: videbat Achillem καὶ τοὺς Τρῶας κλονουμένους. — *οὐδέ τις ἀλκὴ γίνετο. reſiſtere* inſtanti *non poterant.*

533. *νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.* τὰ λοίγια pro τὸν λοιγὸν et οἴω *metuo.* — 534. *ἐς τεῖχος ἀλέντες* iunge, *intra vrbem collecti, recepti.* — 536. *ἐς τεῖχος ἅληται irruat in vrbem* ab ἅλλομαι pro ἅλλομαι. v. Obſſ.

537 — ad f. Aperta vrbis porta fugientes recipiuntur. Conſulit eorum ſaluti

αἱ δὲ πετασθεῖσαι τεῦξαν φάος. αὐτὰρ Ἀπόλλων
ἀντίος ἐξέθορε, Τρώων ἵνα λοιγὸν ἀλάλκοι.
οἱ δ' ἰθὺς πόλιος καὶ τείχεος ὑψηλοῖο,
δίψῃ καρχαλέοι, κεκονιμένοι, ἐκ πεδίοιο
φεῦγον· ὁ δὲ σφεδανῶν ἔφεπ' ἔγχεϊ· λύσσα δέ οἱ κῆρ
αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.
ἔνθα κεν ὑψίπυλον Τροίην ἕλον υἷες Ἀχαιῶν,
εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος Ἀγήνορα δῖον ἀνῆκε
φῶτ', Ἀντήνορος υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε.
ἐν μέν οἱ κραδίῃ θάρσος βάλε, πὰρ δέ οἱ αὐτὸς
ἔστη, ὅπως θανάτοιο βαρείας χεῖρας ἀλάλκοι,
φηγῷ κεκλιμένος· κεκάλυπτο δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
αὐτὰρ ὅγ', ὡς ἐνόησεν Ἀχιλλῆα πτολίπορθον,

542 Vulg. σφεδανὸν ἔφεπ' ΔΕ FOI   547 ΕΝ ΜΕΝ FOI — ΔΕ FOI

Apollo. Cum enim instaret iis Achilles, prorumpit ante portam, et Agenorem incitat, vt is, ad eum auertendum, se obiiciat Achilli; hasta in hunc emissa sine vulnere, fugit Agenor in diuersas ab vrbe partes, eoque erepto et eius specie assumta ipse Apollo fugere pergit, vt instante ei Achille tutus interea esset receptus Troianis fugientibus.

538. *τεῦξαν φάος salutem*, vt saepe. — 541. *δίψῃ καρχαλέοι*, ore sicco prae siti. — 542. *σφεδανῶν*, *vi instans*, vrgens. v. Obss.

544. Salutem fugientibus parat Agenor, vnus ex Antenoris filiis, Achillem a caede in se auertendo, dum ei occurrit eumque ad pugnam prouocat, mox fugit. Quae vir fortis deliberato facit, Apollinis monito tribuuntur, qui sub ilice caligine occultatus adstat. — 548. Adstat Apollo Agenori, *vt mortem ipse ab eo auertat*. Insolens est *θανάτου χεῖρας* v. Obss. —

ἔστη, πολλὰ δέ οἱ κραδίη πόρφυρε μένοντι·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγών. εἰ μέν κεν ὑπὸ κρατεροῦ Ἀχιλῆος
φεύγω, τῇ περ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι κλονέονται,
αἱρήσει με καὶ ὥς, καὶ ἀνάλκιδα δειροτομήσει.
εἰ δ' ἂν ἐγὼ τούτους μὲν ὑπὸ κλονέεσθαι ἐάσω
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ, ποσὶν δ' ἀπὸ τείχεος ἄλλῃ
φεύγω πρὸς πεδίον Ἰλήϊον, ὄφρ' ἂν ἵκωμαι
Ἴδης τε κνημούς, κατά τε ῥωπήϊα δύω,
ἑσπέριος δ' ἂν ἔπειτα, λοεσσάμενος ποταμοῖο,
ἱδρῶ ἀποψυχθεὶς, προτὶ Ἴλιον ἀπονεοίμην· —
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;

551 ΔΕ ϜΟΙ 552 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ v. Obss. 554 Vulg. φοβέονται. 556 Vulg. ὑποκλονέεσθαι 558 ΠΕΔΙΟΝ ϜΙΛΗΙΟΝ 560 ϜΕΣΠΕΡΙΟΣ 561 ΠΟΤΙ ϜΙΛΙΟΝ

551. multa ei animus *versabat.* Praeclare hic locus et haec deliberatio animi in omnes partes se vertentis est exposita: ἐν ἤθει illa recitanda. Heu misero mihi! vtrum elegero, miser sum. Nunc tria subiicit. Si in turba ceterorum fugientium fugero: caedar et ipse inter fugientes: 553. 4. 5. — 556. 7. Alterum quod in mentem venit: *Sin vero fugiam;* sic, vt a ceteris fugientibus deflectens, declinem fugam capessam versus Ili sepulcrum (a laeua, versus Simoentem) vnde mihi (amne traiecto) facilis sit ad Idae saltus receptus, ita vt, sub noctem, traiecto iterum amne, Troiam incolumis redeam: Iam apodosis vs. 563 sequitur; interposito vs. 562 tanquam dubitantis. *id quod* (561) *tutius foret:* κλονεῖσθαι ὑπ' Ἀχιλῆϊ, pro ὑπ' Ἀχιλλῆος. — 559. καταδύω τὰ ῥωπήϊα, ὑπεισέλθω τὰ δάση. Bene haec cum situ locorum conveniunt.

562 — 566. Alteri huic consilio, vt ipse fuga in di-

μή μ' ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε νοήσῃ,
καί με μεταΐξας μάρψῃ ταχέεσσι πόδεσσιν.
οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἔσται θάνατον. καὶ κῆρας ἀλύξαι.
λίην γὰρ κρατερὸς περὶ πάντων ἔστ' ἀνθρώπων.
εἰ δέ κέν οἱ προπάροιθε πόλεος κατεναντίον ἔλθω·
καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἑ φάσ' ἄνθρωποι
ἔμμεναι· αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ὣς εἰπὼν, Ἀχιλῆα ἀλεὶς μένεν· ἐν δέ οἱ ἦτορ

567 ΚΕ ΓΟΙ vulg. πόλιος et πόλεως 569 ΔΕ ΓΕ porro leg. ἐν δέ τ' ἴα. 570 ΑΥΤΑΡ ΓΟΙ 571 ΓΕΙΠΩΝ ΑΧΙΛΗΑ ΓΑΛΕΙΣ — ΔΕ ΓΟΙ

versas partes facta sibi consulat, obstare ait, quod verendum sit, ne Achilles animaduertens eum fugientem persequatur et attingat.

563. μή μ' subint. δέδοικα. δείδω, μὴ — ἀπαειρόμενον πόλιος πεδίονδε. ἀπαίροντα. ἀποχωροῦντα. φεύγοντα. ante 562. est aposiopesis: συνεὶς ὅτι οὐ καλῶς ἐνταῦθα νοεῖ, ἐγκόπτει τὸν ἐφεξῆς εἱρμὸν τοῦ λόγου τούτου, ait Eustath. καὶ ἀφεὶς ἀναπόδοτον, κατὰ σχῆμα ἐλλείψεως, ἐπισημαίνεται τὸ κακόβουλον. Ἀλλὰ τίη sq.

567—570. εἰ δέ κεν οἱ — Restat tertium: Quid vero? si ei ante vrbem occurram? omissa apodosis: *optimum hoc factu esse videtur:* κάλλιον ἔσται aut simile quid. Fieri enim potest, vt ipse interimatur a me; est enim et ipse mortalis, etsi nunc superior pugnando est. Ita enim accipienda αὐτάρ οἱ. ex more Homerico.

571—594. Postrema ratione praelata, vt cum Achille congrediatur, manet in statu Agenor et Achilli venienti se offert; verbis eum prouocat, hasta petit, ferit crus nec tamen sauciat.

571. ἀλεὶς, *collectus*, incuruatus h. e. corpore ad excipiendum hostem et hastam emittendam composito, quod inf. 581. 2. de-

ἄλκιμον ὥρμᾶτο πτολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
ἠΰτε πόρδαλις εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο
ἀνδρὸς θηρητῆρος ἐναντίον, οὐδέ τι θυμῷ
ταρβεῖ, οὐδὲ φοβεῖται, ἐπεί κεν ὑλαγμὸν ἀκούσῃ·
εἴπερ γὰρ φθάμενός μιν ἢ οὐτάσῃ, ἠὲ βάλῃσιν,
ἀλλά τε καὶ περὶ δουρὶ πεπαρμένη οὐκ ἀπολήγει
ἀλκῆς, πρίν γ' ἠὲ ξυμβλήμεναι, ἠὲ δαμῆναι·
ὣς Ἀντήνορος υἱὸς ἀγαυοῦ, δῖος Ἀγήνωρ,
οὐκ ἔθελε φεύγειν, πρὶν πειρήσαιτ' Ἀχιλῆος.
ἀλλ' ὅ γὰρ ἀσπίδα μὲν πρόσθε σχέτο πάντοσ' ἐΐσην,
ἐγχείῃ δ' αὐτοῖο τιτύσκετο, καὶ μέγ' ἄϋτει·
Ἦ δή που μάλ' ἔολπας ἐνὶ φρεσὶ, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
ἤματι τῷδε πόλιν πέρσειν Τρώων ἀγερώχων·
νηπύτι', ἦ τ' ἔτι πολλὰ τετεύξεται ἄλγε' ἐπ' αὐτῇ·
ἐν γάρ οἱ πολέες τε καὶ ἄλκιμοι ἀνέρες εἰμὲν,
οἵ κε πρόσθε φίλων τοκέων, ἀλόχων τε, καὶ υἱῶν,
Ἴλιον εἰρυόμεσθα· σὺ δ' ἐνθάδε πότμον ἐφέψεις,

573 Vulg. πάρδαλις. 581 ΕϜΙΣΗΝ vulg. ὅγ' ἄρ — πρόσθ' ἔσχετο 583 ΕϜΟΛΠΑΣ 586 ΓΑΡ ϜΟΙ 588 ϜΙΛΙΟΝ

claratur. — 573. εἶσι. *cum impetu, ruit.* vt iam alibi. — 575. ἐπεί κεν ἀκούσῃ, κἄν. — 577. περιπεπαρμένη δουρί. *transfixa.*] οὐκ ἀπολήγει ἀλκῆς, pro τῆς μάχης. ξυμβλήμεναι, *cominus congreditur* cum venatore, vnguibus et dentibus vt dilaniet, nisi eminus telo fera percussa fuerit, ἠὲ δαμῆναι. — 580. οὐκ ἔθελε. *constitutum habuit, ne fugeret, sed maneret:* πρὶν, non, quasi postea fugere vellet; sed eo sensu, vt sit: loco, vice. Tantum aberat, vt fugeret, vt potius aggrederetur.

587. πρόσθε φίλων — Ἴλιον εἰρυόμεσθα. dictum vt πρόσθε — μάχεσθαι. h. πρὸ, tuendo eos. Proprie est πρόσθεν στὰς, vt Π,

ὤδ' ἔκπαγλος ἐὼν καὶ θαρσαλέος πολεμιστής.
Ἦ ῥα, καὶ ὀξὺν ἄκοντα βαρείης χειρὸς ἀφῆκε·
καί ῥ' ἔβαλε κνήμην ὑπὸ γούνατος, οὐδ' ἀφάμαρτεν.
ἀμφὶ δέ μιν κνημὶς νεοτεύκτου κασσιτέροιο
σμερδαλέον κονάβησε. πάλιν δ' ἀπὸ χαλκὸς ὄρουσε
βλημένου, οὐδ' ἐπέρησε· θεοῦ δ' ἠρύκακε δῶρα.
Πηλείδης δ' ὡρμήσατ' Ἀγήνορος ἀντιθέοιο
δεύτερος. οὐ δέ τ' ἔασεν Ἀπόλλων κῦδος ἀρέσθαι.
ἀλλά μιν ἐξήρπαξε, κάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ,
ἡσύχιον δ' ἄρα μιν πολέμου ἔκπεμπε νέεσθαι.
αὐτὰρ ὁ Πηλείωνα δόλῳ ἀποέργαθε λαοῦ·
αὐτῷ γὰρ Ἑκάεργος Ἀγήνορι πάντα ἐοικὼς
ἔστη πρόσθε ποδῶν, ὁ δ' ἐπέσσυτο ποσσὶ διώκειν.
Ἕως ὁ τὸν πεδίοιο διώκετο πυροφόροιο,
τρέψας πὰρ ποταμὸν βαθυδινήεντα Σκάμανδρον,

599 ΑΠΟ ϜΕΡΓΑΘΕ 600 ΓΑΡ ϜΕΚΑϜΕΡΓΟΣ — ΠΑΝΤΑ ϜΕϜΟΙΚΩΣ vulg. γάρ ῥ' Ἑκάεργος. 603 Vulg. στρέψας.

321. — 592. Ocrea *κασσιτέρου*. Non ſatis nobis conſtare de huius metalli natura: monitum iam ad Λ, 25. hoc loco aerea cuſpis indurata ab eo reſilit.

595 — ad f. Achilles iam haſta transfixurus erat Agenorem, cum Apollo hunc eripuit, eiusque perſona ſumta Achillem fugiendo ad diuerſas partes traxit: interea Troiani fuga dilapſi in vrbem ſe recipiunt.

598. ἡσύχιον δ' ἄρα μιν. ἡσύχιος. tranquille, tacite, leniter, vt a nemine animaduerteretur.

602. ἕως ὁ τὸν πεδίοιο, διώκετο· h. ὄφρα ὁ Ἀπόλλων τὸν Ἀγήνορα — reſpondet 606 τόφρα. *dum — interea.* — 603. τρέψας πὰρ — Σκάμανδρον. Vidimus ſupra Agenorem fugam capere voluiſſe ſeorſum a ceteris, qui ſecundum Scamandrum verſus Troiam tende-

τυτθὸν ὑπεκπροθέοντα· δόλῳ δ' ἄρ' ἔθελγεν Ἀπόλλων,
ὡς αἰεὶ ἔλποιτο κιχήσεσθαι ποσὶν οἷσι·
τόφρ' ἄλλοι Τρῶες πεφοβημένοι ἦλθον ὁμίλῳ
ἀσπάσιοι προτὶ ἄστυ· πόλις δ' ἔμπλητο ἀλέντων.
οὐδ' ἄρα τοί γ' ἔτλαν πόλιος καὶ τείχεος ἐκτὸς
μεῖναι ἔτ' ἀλλήλους, καὶ γνώμεναι, ὅς τε πεφεύγοι,
ὅς τ' ἔθαν' ἐν πολέμῳ· ἀλλ' ἐσσυμένως ἐσέχυντο
ἐς πόλιν, ὅντινα τῶν γε πόδες καὶ γοῦνα σαώσαι.

605 ϜΕΛΠΟΙΤΟ — ΠΟΣΙ ϜΟΙΣΙ 607 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ — ΕΜΠΛΗΤΟ ϜΑΛΕΝΤΩΝ 610 Vulg. ἀλλ' ἀσπασίως

bant, dum ipſe in laeuam partem campi, verſus Ili tumulum, ad Simoentem tenderet; hoc idem ſpecie eius aſſumta, exſequitur Apollo; itaque Achilles eum per planitiem ſegetibus conſitam perſequitur ſic, vt, a laeua praeueniendo eius curſum, interceptum eum verſus Scamandrum retroageret; τρέψας αὐτὸν πὰρ ποταμὸν Σκάμανδρον. Interea Troiani fugientes curſu portam vrbis attingunt. — 604. δόλῳ δ' ἄρ ἔθελγεν, quaſi faſcinauit, *feſellit:* De vocis vi v. ad M, 255. — 608. Fugiunt intra moenia ſuae quisque ſaluti conſulens nec, quid de aliis fieret, circumſpiciens.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Χ

ARGVMENTVM.

Troianis in vrbem fugientibus Achiuisque propius ad moenia accedentibus, Hector extra portam Scaeam subsistit — 7. Achillem, qui se Agenorem fugientem persequi putabat, ab Apolline de dolo edoctum, redire versus vrbem prospiciens (— 24) Priamus hortatur Hectorem, vt intra portam se recipiat — 76. Adiungit preces suas mater Hecuba — 92. At Hector in diuersa consilia districta mente in statu manere decernit — 130 ac-

cedente tamen propius Achille expauescens in fugam se coniicit, insequente et eum ter ab vrbe intercludente Achille —165. Ioue Hectoris fortunam miserante, Minerua indignata, venia data Olympo descendit, —187. Cursu aliquamdiu continuato ab Hectore, quem Apollo recreauerat, — 207 cum iam quarta vice ad fontes Scamandri peruentum esset, fatis vtriusque lance expensis Iupiter Hectoris mortem sciscit, Apollo eum derelinquit, —213. Minerua Achille vires colligere iusso — 225 Deiphobi persona sumta Hectorem inducit ad novam pugnam ineundam tanquam ei adsutura —247. Paciscitur Hector de sepultura; crociter abnuente Achille, —272. Hastam in se coniectam euitat Hector, et hasta sua ferit clipeum Achillis, nec perforat. Reddit Achilli hastam Minerua, at Hector se nudum et ab Deiphobo desertum videns et a Minerua se proditum suspicatus fortiter mori decernit —305 educto ense in Achillem procedit, a quo vulnus in gutture accipit, frustraque sepultura exorata, Achilli fatum simile vlciscentium deorum ominatur —360. Ita animam exhalat; at Achilles eum armis spoliat, accurrentibus Achiuis ad contemplandum hostem prostratum; tum quasi triumphum acturus, alligato currui cadauere, in castra redit —405. Interea summus in vrbe luctus exoritur prospicientium haec de muro; inde lamenta Priami —429 Hecubae —430 et, quae domo accurrerat, Andromaches —515 f.

Deorum ministerium in hoc libro est haud obscurum sub nouissima Hectoris. Primo Apollinis, qui assumta Agenoris persona Achillem a fugientibus Troianis ad alias campi partes abduxerat: 7—20. Tum Achille Hectorem fugientem vrgente Iupiter inter deos de Hectoris fato consultat; Minerua, ne is fatis intercedat, obtinet, et de Olympo degressa, 166—187 partes agit deae persona parum dignas. Cum enim Iupiter lancibus sublatis Hectorem morti damnasset, et Apollo, qui eius vires aliquamdiu sustentauerat, eum deseruisset, v. 203. 4. 213. Minerua Achillem confirmat vires recipientem;

ſraude aggreditur Hectorem, perſona Deiphobi aſſumta ei obuia facta, vt pugnam cum Achille renouet hortata: 214—247. a qua ſe eluſum Hector ſentit, dum haſta fruſtra in Achillem emiſſa aliam a Deiphobo ſibi ſubminiſtrandam fruſtra circumſpicit. 293—299.

Ὣς οἱ μὲν κατὰ ἄστυ πεφυζότες, ἠΰτε νεβροὶ,
ἱδρῶ ἀπεψύχοντο, πίον τ', ἀκέοντό τε δίψαν,
κεκλιμένοι καλῇσιν ἐπάλξεσιν. αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
τείχεος ἆσσον ἴσαν, σάκε' ὤμοισι κλίναντες.
Ἕκτορα δ' αὐτοῦ μεῖναι ὀλοὴ Μοῖρα πέδησεν,
Ἰλίου προπάροιθε, πυλάων τε Σκαιάων.
αὐτὰρ Πηλείωνα προσηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶ ταχέεσσι διώκεις,
αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πώ με
ἔγνως ὡς θεός εἰμι, σὺ δ' ἀσπερχὲς μενεαίνεις;

1 ΚΑΤΑ FΑΣΤΥ 5 ΟΛΟFΗ vulg. ὀλοιὴ Μοῖρ' ἐπέδησεν. 6 FΙΛΙΟΦΙ

1—20. Sentit tandem Achilles perſequendo Agenorem ſe a pugna longius receſſiſſe.

1. πεφυζότες. vt Latini, qui *ex fuga nondum ſe receperant.* — 4. Subeunt moenia Achiui σάκε' ὤμοισι κλίναντες, non, puto, reiectis in tergum clipeis; ſed arcte iunctis ordinibus, ita vt clipeos ante ſe ferendo humero admotos haberent: quod faciunt acie accedentes ad hoſtem Λ, 592 vbi cf. Not. et Ν, 488. hoc loco muros ſubeuntes, et, ne telis de turribus petantur, verentes. — 5. Μοῖρα ἐπέδησεν Hectorem, ὥςτε μεῖναι.

ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος, οὓς ἐφόβησας,
οἳ δή τοι εἰς ἄστυ ἄλεν, σὺ δὲ δεῦρο λιάσθης.
οὐ μέν με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἔβλαψάς μ', Ἑκάεργε, θεῶν ὀλοώτατε πάντων,
ἐνθάδε νῦν τρέψας ἀπὸ τείχεος· ἦ κ' ἔτι πολλοὶ
γαῖαν ὀδὰξ εἷλον, πρὶν Ἴλιον εἰσαφικέσθαι.
νῦν δ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦδος ἀφείλεο, τοὺς δ' ἐσάωσας
ῥηϊδίως, ἐπεὶ οὔ τι τίσιν γ' ἔδδεισας ὀπίσσω.
ἦ σ' ἂν τισαίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη.
Ὣς εἰπὼν, προτὶ ἄστυ μέγα φρονέων ἐβεβήκει,
σευάμενος, ὥσθ' ἵππος ἀεθλοφόρος σὺν ὄχεσφιν,
ὅς ῥά τε ῥεῖα θέησι τιταινόμενος πεδίοιο·
ὣς Ἀχιλεὺς λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα.

12 ΕΣ ϜΑΣΤΥ ϜΑΛΕΝ 15 ΕΒΛΑΨΑΣ ϜΕΚΑϜΕΡΓΕ. leg. ΒΛΑΨΑΣ ΜΕ ϜΕΚΑϜΕΡΓΕ. porro ΟΛΟϜΩΤΑΤΕ 17 ΠΡΙΝ ϜΙΛΙΟΝ 21 ϜΕΙΠΩΝ — ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ

11. 12. ἦ νύ τοι οὔ τι μέλει Τρώων πόνος. *non reminiſceris in ſummo discrimine verſari Troianos, qui ne in vrbem ſe reciperent, cauere debebas.* — 13. οὔτοι μόρσιμός εἰμι. *non obnoxius morti, non mortalis.*

15. ἔβλαψάς με. *mentem occaecaſti.* v. Obſſ. — 19. ἐπεί οὔ τι quia bene noras, te, vtpote deum, impune hoc facere poſſe nec tibi verendum eſſe, ne poenam a te expetam.

20—37. Achille ad moenia accedente, Hectorem hortatur Priamus, vt in vrbem ſe recipiat. — 22. comparatio praeclara, et lucida, re ante ſenſus conſtituta, ſi veteres currus certaminum memineris, leues nec curſum tardantes. — 23. equus, ὁ ἐντείνων ἑαυτὸν διὰ πεδίου. v. Obſſ.

Τὸν δ' ὁ γέρων Πρίαμος πρῶτος ἴδεν ὀφθαλμοῖσι,
παμφαίνονθ', ὥστ' ἀστέρ', ἐπεσσύμενον πεδίοιο,
ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν· ἀρίζηλοι δέ οἱ αὐγαὶ
φαίνονται πολλοῖσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ·
ὅν τε κύν' Ὠρίωνος ἐπίκλησιν καλέουσι·
λαμπρότατος μὲν ὅδ' ἐστὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσιν·
ὣς τοῦ χαλκὸς ἔλαμπε περὶ στήθεσσι θέοντος.
ᾤμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅγε κόψατο χερσὶν,
ὑψόσ' ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγεγώνει,
λισσόμενος φίλον υἱόν. ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
ἑστήκει, ἄμοτον μεμαὼς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι.
τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα, χεῖρας ὀρεγνύς·
Ἕκτορ, μή μοι μίμνε, φίλον τέκος, ἀνέρα τοῦτον

25 ΠΡΩΤΟΣ ϜΙΔΕ 27 ΔΕ ϜΟΙ 30 Vulg. ὅγ' ἐστί. 36 Vulg. εἱστήκει

25—32. Achillem armis diuina arte factis conſpicuum cum ſtella fulgida, Canicula, comparat. *ἐπεσσύμενον* (*διὰ*) *πεδίοιο* iunge cum *παμφαίνοντα* ſic: *fulgebat discurrendo*, cum incedebat per campum. — *ὅς ῥά τ' ὀπώρης εἶσιν*, *κατ' ὀπώρης*, h. aeſtate exeunte: nam ita *ὀπώρα* dicitur. Eſt idem qui *ἀστὴρ ὀπωρινὸς* erat E, 5. vbi cf. Not.

30. *κακὸν σῆμα*. *σημεῖον*, *oſtentum* ex ſequ. quia aeſtus nimius ſub illud anni tempus febres acutas corporibus immittit; vnde ille inter ſidera ſiniſtra et noxia: cf. laudd. ad Virgil. Aen. X, 273 ſq. primo loco Apollon. II, 518 c. Schol. et hinc erat *οὔλιος ἀστὴρ* ſup. Λ, 62.

34. *ὑψόσ' ἀνασχόμενος* ſc. *τὰς χεῖρας*. vt ſaepe vidimus: v. Γ, 362.

38—78. Miſerabilis oratio Priami ad perſuadendum Hectori vt intra vrbem recipiat ſe; argumento grauiſſimo a miſeratione ſenis pa-

οἶος, ἄνευθ' ἄλλων, ἵνα μὴ τάχα πότμον ἐπίσπῃς,
Πηλείωνι δαμεὶς· ἐπειὴ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
σχέτλιος, αἴθε θεοῖσι φίλος τοσσόνδε γένοιτο,
ὅσσον ἐμοί· τάχα κέν ἑ κύνες καὶ γῦπες ἔδονται
κείμενον· ἦ κέ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι·
ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὖνιν ἔθηκε,
κτείνων, καὶ περνὰς νήσων ἐπὶ τηλεδαπάων.
καὶ γὰρ νῦν δύο παῖδε, Λυκάονα καὶ Πολύδωρον,
οὐ δυνάμαι ἰδέειν; Τρώων εἰς ἄστυ ἀλέντων,
τούς μοι Λαοθόη τέκετο, κρείουσα γυναικῶν.
ἀλλ' εἰ μὲν ζώουσι μετὰ στρατῷ, ἦτ' ἂν ἔπειτα
χαλκοῦ τε χρυσοῦ τ' ἀπολυσόμεθ'· ἔστι γὰρ ἔνδον·
πολλὰ γὰρ ὤπασε παιδὶ γέρων ὀνομακλυτὸς Ἄλτης.
εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι· καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν

42 ΤΑΧΑ ΚΕ ϜΕ 47 ϜΙΔΕΕΙΝ — ΕΣ ϜΑΣΤΥ ϜΑΛΕΝΤΩΝ 51 Vulg. ὀνομάκλυτος

tris ducto. Interpoſita execratio Achillis cum expoſitione malorum ab eo ſibi inflictorum 41—55.

41. αἴθε θεοῖσι φίλος τόσσόν δε — ὅσσον ἐμοί. ex ipſa re, φίλος pro *inuiſus*. τάχα ἔδονταί κεν. pro οὕτως ἔδωνται ἄν, ἔδοιντο. — 43. ἦ μοι αἰνὸν ἀπὸ πραπίδων ἄχος ἔλθοι κε. h. e. ἀπείη. *a me remoueretur dolor, animus dolore leuaretur.* — 44. εὖνιν ἔθεντο. ἐστερημένον. v. Obſſ.

46. Duo ex filiis non poterat cernere Priamus, quia *Lycaon* caeſus erat ab Achille in Scamandri alueo Φ, 54—135. *Polydorus* Υ, 407 ſq. — 51. *Altes*; Lelegum rex Pedaſon incolentium: ſup. Φ, 85 ſq. cuius filiam Priamus coniugio habuit.

52. εἰ δ' ἤδη τεθνᾶσι· ſin autem mortui iam ſunt: nobis quidem parentibus etiam in inferis ſunt luctus cauſſa. Aliis tamen luctum tantum breuem ferent, dummodo tu, o Hector, incolu-

ἄλγος ἐμῷ θυμῷ καὶ μητέρι, τοὶ τεκόμεσθα,
λαοῖσι δ' ἄλλοισι μινυνθαδιώτερον ἄλγος
ἔσσεται, ἢν μὴ καὶ σὺ θάνῃς, Ἀχιλῆϊ δαμασθείς.
ἀλλ' εἰσέρχεο τεῖχος, ἐμὸν τέκος, ὄφρα σαώσῃς
Τρῶας καὶ Τρῳάς, μηδὲ μέγα κῦδος ὀρέξῃς
Πηλείδῃ, αὐτὸς δὲ φίλης αἰῶνος ἀμερθῇς.
πρὸς δ', ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ' ἐλέησον,
δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκηθείσας τε θύγατρας,
καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
βαλλόμενα προτὶ γαίῃ, ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
αὐτὸν δ' ἂν πύματόν με κύνες πρώτῃσι θύρῃσιν
ὠμησταὶ ἐρύουσιν, ἐπεί κέ τις ὀξέϊ χαλκῷ
τύψας, ἠὲ βαλὼν, ῥεθέων ἐκ θυμὸν ἕληται,
οὓς τρέφον ἐν μεγάροισι, τραπεζῆας θυραωρούς,
οἵ κ' ἐμὸν αἷμα πιόντες, ἀλύσσοντες πέρι θυμῷ,
κείσοντ' ἐν προθύροισι. νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν

59 Vulg. ἐλέαιρε. 65 ΟΛΟFΗΙΣ 67 FΕΡΥΟΥΣΙ. vulg. ἐρύουσι, ἐπεί. 69 Vulg. πυλαωρούς. 71 ΠΑΝΤ ΕΠΕFΟΙΚΕ vel ΠΑΝΤΑ FΕFΟΙΚΕ

mis manſeris. — 59. πρὸς δὲ, *praeterea*, *inſuper* me miſerum adhuc vitam protrahentem miſerare. Φρονέοντα, ζῶντα. Φθίσει ſc. ſi Hector ſe occidendum praebuerit. — 62. ἑλκηθείσας τε θύγατρας mox ἑλκομένας, latinis *raptatas*, de captiuis abductis v. Obſſ. Locus affectu et grauitate inſignis. — 70. ἀλύσσοντες θυμῷ πέρι, περισσῶς, rabie efferati ipſo ſanguinis et carnis guſtatu. — 71. νέῳ (κατὰ) πάντα ἐπέοικε κεῖσθαι.

Ἄρηϊ κταμένῳ, δεδαϊγμένῳ ὀξέϊ χαλκῷ,
κεῖσθαι· πάντα δὲ καλὰ θανόντι περ, ὅ ττι φανήῃ.
ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον,
αἰδῶ τ', αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
Ἦ ῥ' ὁ γέρων, πολιὰς δ' ἄρ' ἀνὰ τρίχας ἕλκετο χερ-
τίλλων ἐκ κεφαλῆς· οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθε. [σὶ,
μήτηρ δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ὀδύρετο δακρυχέουσα,
κόλπον ἀνιεμένη, ἑτέρηφι δὲ μαζὸν ἀνέσχε,
καί μιν δακρυχέουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἕκτορ, τέκνον ἐμὸν, τάδε τ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον
αὐτήν. εἴ ποτέ τοι λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον,
τῶν μνῆσαι, φίλε τέκνον· ἄμυνε δὲ δήϊον ἄνδρα
τείχεος ἐντὸς ἐών· μὴ δὲ πρόμος ἵστασο τούτῳ.
σχέτλιος· εἴπερ γάρ σε κατακτάνῃ, οὔ σέ τ' ἔγωγε

73 Vulg. φανείη. 81 ΔΑΚΡΥΧΕΟΥΣΑ ϜΕΠΕΑ (h. e. ἔπη) 85 Vulg. ἰών.

iuuenis vir si caesus iaceat, omni modo decorum adspectum praebet intuentibus; *et quicquid in eo etiam mortuo nudatum est, pulcrum est.* — 75. ἀλλ' ὅτε δὴ — αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι cum *comas, barbam, pudenda diripiendo foedant canes.*

79 — 89. Lamenta Hecubae et hortatus vt intra moenia se recipiat Hector. Illa altera sinum nudat, altera mammam exerit, eamque ostentando obtestatur.

82. τάδε δ' αἴδεο. δεικτικῶς. Quod in artificium rhetoricum mutatum adhibuit alio modo Euthias in Phryne capitis accusata ap. Athen. XIII p. 590 ex quo duxit Eustath. ad h. l. — 83. λαθικηδέα μαζὸν quam cum sugeret infans doloris oblitus obdormiscit. v. Obss. τάδε. τῶν. etsi de solo μαζῷ

κλαύσομαι ἐν λεχέεσσι, φίλον θάλος, ὃν τέκον αὐτή,
οὐδ' ἄλοχος πολύδωρος. ἄνευθε δέ σε μέγα νῶϊν
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ κύνες ταχέες κατέδονται.
Ὣς τώ γε κλαίοντε προσαυδήτην φίλον υἱὸν,
πολλὰ λισσομένω. οὐδ' Ἕκτορι θυμὸν ἔπειθον·
ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλῆα πελώριον ἆσσον ἰόντα.
ὡς δὲ δράκων ἐπὶ χειῇ ὀρέστερος ἄνδρα μένῃσι,
βεβρωκὼς κακὰ φάρμακ', ἔδυ δέ τέ μιν χόλος αἰνὸς,
σμερδαλέον δὲ δέδορκεν, ἑλισσόμενος περὶ χειῇ·
ὣς Ἕκτωρ, ἄσβεστον ἔχων μένος, οὐχ ὑπεχώρει,
πύργῳ ἔπι προὔχοντι φαεινὴν ἀσπίδ' ἐρείσας.

95 ΔΕΔΟΡΚΕ ΓΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟΣ

90—130. Nullis hortatibus permotus Hector multa animo voluens, peruicaciter, accedente Achille, in ſtatu manet.

93—95. Comparatio haec eſt celebratiſſima vel ex Virgilii imitatione Aen. II, 471 ſqq. ad quem locum vide. in Homero ſpectat ad peruicaciam in ſubſiſtendo accedente hoſte. *βεβρωκὼς κακὰ φάρμακα, ſuccos herbarum*, qui acritudine, calore, ſale ſuo, ſuccos ſerpentis imbuere et iracundiam exaſperare videri poſſunt: *mala gramina paſtus* eſt in Virgilio; et ibidem eum *tumidum* appellat; quod miro acumine in *timidum* mutabat Valkenaer. Cogitandum autem eſt de ſerpente qui luſtro ſuo relicto in ſole apricatur: vnde *ἑλισσόμενος περὶ χειῇ*, quod ex ornamentis ap. Nicandrum Ther. 31 ſqq. et Virgil. l. l. multo magis patet, vbi etiam adiicitur tempus vernum, pelle exuta; et quod hic eſt *σμερδαλέον δὲ δέδορκε* ampliatum eſt: *Lubrica conuoluit ſublato pectore terga Arduus ad ſolem et linguis micat ore triſulcis*.

97. *ἐπερείσας ἀσπίδα πύργῳ προὔχοντι*. crepidini muri, inferiore parte poſitu ſaxorum latiore, prominenti.

ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν·
Ὤ μοι ἐγὼν, εἰ μέν κε πύλας καὶ τείχεα δύω,
Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει,
ὅς μ' ἐκέλευε Τρωσὶ ποτὶ πτόλιν ἡγήσασθαι,
νύχθ' ὑπὸ τήνδ' ὀλοὴν, ὅτε τ' ὤρετο δῖος Ἀχιλλεύς.
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην· ἦτ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν·
νῦν δ' ἐπεὶ ὤλεσα λαὸν ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσιν,
αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
μήποτέ τις εἴπῃσι κακώτερος ἄλλος ἐμεῖο·
Ἕκτωρ ἧφι βίηφι πιθήσας ὤλεσε λαόν.
ὣς ἐρέουσιν· ἐμοὶ δὲ τότ' ἂν πολὺ κέρδιον εἴη,
ἄντην ἢ Ἀχιλῆα κατακτείναντα νέεσθαι,

98 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ΠΡΟΣ ϜΟΝ aut εἶπε ϝεϝὸν μ. aut verius ἄρ' ἔφη πρὸς ϝὸν μ. 102 ΟΛΟϜΗΝ 106 ΤΙΣ ϜΕΙΠΗΙΣΙ 107 ϜΗΙΦΙ ΒΙΗΙΦΙ

99—130. Varia animo verſat Hector: inceſſit pudor, quod Polydamantis conſiliis non obtemperauerat ſuperiore nocte —110. tum ſubit conſilium depoſitis armis agendi cum Achille de reddenda Helena et parte bonorum, quae in vrbe ſuperſint: —121. Verum Achillem ſibi haud placabilem fore ratus, armis congredi decernit —130.

100. *ἐλεγχείην ἀναθήσει, in me conferet.* h. e. exprobrabit mihi, *ὅς με κέλευε* ſup. Σ, 254 ſq. 284. 313. cf. ad M, 60 notam. — 104. *ἀτασθαλίῃσιν ἐμῇσι* pro *ἀτασθαλίᾳ* vt alia in Homero; ſimpl. pro ſtultitia, errore pudendo. — 107. Hector violentia et impetu animi imprudenter et inconſulto perdidit exercitum, quem ſeruare poterat incolumem, ſi Polydamanti obtemperans intra vrbem ſe recepiſſet.

109. *ἢ ἄντην* (*ἐπὶ*) *Ἀχιλῆα νέεσθαι* (*ἐμὲ,*) *κατακτείναντα* (*αὐτὸν*) pro *νέεσθαι καὶ ἀποκτεῖναι.* vel *ἄντην νεόμενον κατακτεῖναι.* —

ἠέ κεν αὐτῷ ὀλέσθαι ἐϋκλειῶς πρὸ πόληος.
εἰ δέ κεν ἀσπίδα μὲν καταθείομαι ὀμφαλόεσσαν,
καὶ κόρυθα βριαρὴν, δόρυ δὲ πρὸς τεῖχος ἐρείσας,
αὐτὸς ἰὼν Ἀχιλῆος ἀμύμονος ἀντίος ἔλθω,
καί οἱ ὑπόσχωμαι Ἑλένην, καὶ κτήμαθ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ
πάντα μάλ᾽, ὅσσα τ᾽ Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
ἠγάγετο Τροίηνδ᾽, ἥ τ᾽ ἔπλετο νείκεος ἀρχὴ,
δωσέμεν Ἀτρείδῃσιν ἄγειν, ἅμα δ᾽ ἀμφὶς Ἀχαιοῖς
ἄλλ᾽ ἀποδάσσασθαι, ὅσσα πτόλις ἥδε κέκευθε·
Τρωσὶν δ᾽ αὖ μετόπισθε γερούσιον ὅρκον ἕλωμαι,
μή τι καταχρύψειν, ἀλλ᾽ ἄνδιχα πάντα δάσασθαι,
κτῆσιν ὅσην πτολίεθρον ἐπήρατον ἐντὸς ἐέργει.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
μή μιν ἐγὼ μὲν ἵκωμαι ἰών. ὁ δέ μ᾽ οὐκ ἐλεήσει,
οὐδέ τι μ᾽ αἰδέσεται, κτενέει δέ με, γυμνὸν ἐόντα,
αὔτως ὥστε γυναῖκα, ἐπεί κ᾽ ἀπὸ τεύχεα δύω.
οὐ μέν πως νῦν ἐστὶν ἀπὸ δρυὸς οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης

114 FOI

110. αὐτῷ. ὑπ᾽ αὐτοῦ. v. Obff.

111—121. εἰ δέ κεν. *quid vero si.*

115. κτήμαθ᾽ ἅμ᾽ αὐτῇ. ita cum Helena opes ablatae repetuntur alibi. v. Γ, 70—72 vbi v. notata. add. 93. 287. — 119. Τρωσὶν δ᾽ αὖ ἕλωμαι pendet ab εἰ δέ κεν — καταθείομαι vf. 111. Tum γερούσιον ὅρκον. h. ὅρκον γερόντων, *vt iurare iubeat principes*, quo tanto maior fides fiat foederi. — 123. μή μιν. dii prohibeant, ne ego eum fupplex adeam. — 126. ἀπὸ δρυὸς οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης non nunc per otium, ideoque tuto confabulari licet. Sunt petita a vita ruftica, cum fermones feruntur, confabulationes habentur, ab otiofis qui diuerfis in locis morantur; confabulantur alter humi ftans

τῷ ὀαριζέμεναι, ἅτε παρθένος ἠΐθεός τε,
παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιϊν.
βέλτερον αὖτ' ἔριδι ξυνελαυνέμεν· ὅττι τάχιστα
εἴδομεν, ὁπποτέρῳ κεν Ὀλύμπιος εὖχος ὀρέξῃ.
Ὣς ὥρμαινε μένων· ὁ δέ οἱ σχεδὸν ἦλθεν Ἀχιλλεὺς,
ἶσος Ἐνυαλίῳ κορυθάϊκι πτολεμιστῇ,
σείων Πηλιάδα μελίην κατὰ δεξιὸν ὦμον,
δεινήν· ἀμφὶ δὲ χαλκὸς ἐλάμπετο εἴκελος αὐγῇ
ἢ πυρὸς αἰθομένου, ἢ ἠελίου ἀνιόντος.
Ἕκτορα δ', ὡς ἐνόησεν, ἕλε τρόμος, οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
αὖθι μένειν, ὀπίσω δὲ πύλας λίπε, βῆ δὲ φοβηθείς.

128 Vulg. ἀλλήλοισιν. 130 ϜΕΙΔΟΜΕΝ 131 ΔΕ ϜΟΙ 132 ϜΙΣΟΣ 134 ΕΛΑΜΠΕΤΟ ϜΕΙΚΕΛΟΣ 135 Vulg. αἰθομένοιο

alter in arbore vel rupe ſedens; nam notio ſecuritatis ſubeſſe videtur; vnde res in prouerbium abire debuit, de ſermonibus tuto faciendis. Conuenit ex parte quod vindemiatores facere dicit Horatius: I, 7, 30. 31. Serm.

131—166. Propius accedente Achille Hector repente expaueſcens fugam capeſſit; perſequitur eum Achilles. Ad noſtros ſenſus et opiniones id parum decore fieri, in aperto eſt; at naturae humanae etiam in viro forti id conſentaneum eſſe, vt repentino conſpectu, aut diſcrimine ipſo inſtante, percellatur animus, ſaepe monitum eſt etiam ab iis, qui ipſi ea experti erant. Ad terrorem iniiciendum praeclare faciunt vſſ. 132—5. nec minus ad aſpectum Achillis terribilem declarandum.

137. ὀπίσω δὲ πύλας λίπε. auerſus ab vrbe, imprudenter, et portis a tergo relictis, fugit, et quidem ſic, puto, vt ad dextram contenderet, (ab vrbe eum fugere cogita) Achilles autem ei inſtat a parte laeva; nam is Scamandro traiecto Troianos fugientes in-

Πηλείδης δ' ἐπόρουσε, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς·
ἠΰτε κίρκος ὄρεσφιν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν,
ῥηϊδίως οἴμησε μετὰ τρήρωνα πέλειαν·
ἡ δέ θ' ὕπαιθα φοβεῖται· ὁ δ' ἐγγύθεν ὀξὺ λεληκὼς
ταρφέ' ἐπαΐσσει, ἑλέειν τέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
ὣς ἄρ' ὅγ' ἐμμεμαὼς ἰθὺς πέτετο· τρέσε δ' Ἕκτωρ
τεῖχος ὑπὸ Τρώων, λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα.
οἱ δὲ παρὰ σκοπιὴν καὶ ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
τείχεος αἰὲν ὑπ' ἐκ κατ' ἀμαξιτὸν ἐσσεύοντο·
κρουνὼ δ' ἵκανον καλλιῤῥόω, ἔνθα δὲ πηγαὶ

142 TE FE

sequutus, fraude Agenoris versus Simoentem aliquantum abductus, nunc ad eas partes, vnde declinauerat, rediisse putandus est.

140. οἴμησε. οἰμᾷ ὁρμᾷ. — 141. ὕπαιθα φοβεῖται. *fugit, subter volando;* sed sic, vt impetum recta ruentis eludat; dum simul in obliquum tendit, vt iam O, 520 et al. Est ex ipso rei adspectu petitum. — 143. τρέσε δ' Ἕκτωρ τεῖχος ὑπὸ Τρώων. Peruentum est ad nobilem locum de fuga Hectoris non satis perspicue declarata, et in diuersas partes accepta. Notabimus vno loco ea, quae ad eam definiendam facere possunt: relicta porta Scaea *fugit* h. l. *sub murum* ὑπὸ τεῖχος *secundum murum,* ita vt Achilles non auderet propius ad vrbem accedere, dum a muris peti poterat telis, vt nec tamen Hectorem longius in campum euagari permitteret. Mirum tamen mox Hectorem longius a muris recessisse cum priore cursu semper tutus esse potuisset a vi Achillis; si modo per totum murum, quam longus erat, Troiani in statione erant: id quod tantum ad portam Scaeam ita fuisse institutum videtur: cf. inf. 194. 6. nam hoc tantum loco intercedit Achilles Hectori, ne ad murum accedat.

145. 6. 7. Sunt adeo duo

δοιαὶ ἀναΐσσουσι Σκαμάνδρου δινήεντος.
ἡ μὲν γάρ θ' ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς
γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο·
ἡ δ' ἑτέρη θέρεϊ προρέει, εἰκυῖα χαλάζῃ,
ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλῳ.
ἔνθα δ' ἐπ' αὐτάων πλυνοὶ εὐρέες ἐγγὺς ἔασι
καλοὶ, λαΐνεοι, ὅθι εἵματα σιγαλόεντα
πλύνεσκον Τρώων ἄλοχοι, καλαί τε θύγατρες,
τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας Ἀχαιῶν.
τῇ ῥα παραδραμέτην, φεύγων, ὁ δ' ὄπισθε διώκων·

151 FEIKTIA 154 FOΘΙ FEIMATA

termini, intra quos curſus factus: ab vna parte, ſi vrbe exires, a dextra erat ſpecula et caprificus, ab altera ad laeuam, ſontes Scamandri. Curſus in via publica ſemper ὑπὲκ, quod antea ὑπὸ, τείχεος. ſecundum muros exteriore eorum parte. Iam de his ſontibus diſputationes vide in Obſſ. Non niſi citra vrbem eos eſſe poſſe, ratio grammatica docet; tum vix aliter quam ſiue ex fama, ſiue ex locorum ſitu tradere haec potuit poeta; nec poteſt merum commentum eſſe quod loca adeuntes refellere poſſent. Si nunc calorem et frigus deſideres, naturae viciſſitudinibus haud vno modo euenire potuit. Σκοπιὴν autem et ἐρινεὸν iam vidimus ſup. Z, 433 vbi v. Not. et h. l. Euſtath. Scilicet fuit a dextra vrbis parte exeuntibus locus ante muros editior caprificis conſitus, quo etiam minus difficile erat muros conſcendere. Itaque appoſita erat *ſpecula*, e qua hoſtium inſidiae proſpici poſſent.

153. Ad fontes hos erant πλυνοὶ, ſolia e ſaxo facta, lintres, aluei, magna vaſa, quibus veſtes lauarentur a mulieribus, more iſtarum aetatum. — 157. τῇ ῥα παραδραμέτην. *hic*, num παρὰ τῷ κρουνῷ? Immo vero, *ea via* inter caprificum et fon-

πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων
καρπαλίμως· ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίγνεται ἀνδρῶν,
ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
ὡς δ' ὅτ' ἀεθλοφόροι περὶ τέρματα μώνυχες ἵπποι
ῥίμφα μάλα τρωχῶσι· τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον,
ἢ τρίπος, ἠὲ γυνή· ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος,
ὣς τὼ τρὶς Πριάμοιο πόλιν πέρι δινηθήτην
καρπαλίμοισι πόδεσσι. θεοὶ δέ τε πάντες ὁρῶντο.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

165 Vulg. περιδινηθήτην

tes Scamandri; vnde ter redibat Hector, et, cum quarta vice eo perueniſſet, fraude Mineruae deceptus ſubſiitit, 208 ſq.

159. 160. οὐχ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην ἀρνύσθην. dictum de conatu: *non obtinere volebant* ſeu bouem ſeu corium taurinum ſcuto parando idoneum. — 162. περὶ τέρματα ſimpliciter curſum curulem declarari puta; qui ſemper ita fiebat, vt circa metam flexu facto altera parte ad carceres redirent equi. Nam etiam Achilles et Hector, vbi ad fontes peruentum erat, curſum circum agebant. — 164. Agitur de ludis funebribus, et iungenda ſunt: ὡς δ' ὅτε — τρωχῶσιν ἀνδρὸς κατατεθνειῶτος, interiectis illis: (τὸ δὲ μέγα κεῖται ἄεθλον ἢ τρίπος ἠὲ γυνή.)

165. τρὶς πόλιν πέρι δινηθήτην. hic iam ambiguitas illa exiſtit, num circa vrbem, qua ambitus patet, curſus factus fuerit; quod nec probabile, nec ex locorum ſitu poſſibile eſt, nec verbis et narrationi ſuperiori conuenire, iam ex ſupra dictis patet. Ne itaque miraculum in τὸ ἀπίθανον abeat, ſtatuendum eſt, *circa vrbem eſſe, ante vrbem.* De his v. Obſſ.

166—187. Interponitur deorum de fato Hectoris altercatio. Ioue de fato Hectoris ſollicito et ambi-

Ὢ πόποι, ἦ φίλον ἄνδρα διωκόμενον περὶ τεῖχος
ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι· ἐμὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ
Ἕκτορος, ὅς μοι πολλὰ βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκηεν,
Ἴδης ἐν κορυφῇσι πολυπτύχου, ἄλλοτε δ' αὖτε
ἐν πόλει ἀκροτάτῃ· νῦν αὖτέ ἑ δῖος Ἀχιλλεὺς
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶ ταχέεσσι διώκει.
ἀλλ' ἄγετε, φράζεσθε, θεοὶ, καὶ μητιάασθε,
ἠέ μιν ἐκ θανάτοιο σαώσομεν, ἠέ μιν ἤδη
Πηλείδῃ Ἀχιλῆϊ δαμάσσομεν, ἐσθλὸν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ὦ πάτερ, ἀργικέραυνε, κελαινεφὲς, οἷον ἔειπες;
ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ,
ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
ἔρδ'· ἀτὰρ οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
θάρσει, Τριτογένεια, φίλον τέκος· οὔ νύ τι θυμῷ
πρόφρονι μυθέομαι, ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι·
ἔρξον, ὅπῃ δή τοι νόος ἔπλετο, μηδέ τ' ἐρώει.

172 ΑΥΤΕ ϜΕ 173 ϜΑΣΤΥ 177 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 178 ΕϜΕΙΠΕΣ 185 ϜΕΡΞΟΝ

gente, Minerua nullum miſerationi locum relinquens, ad pugnam mittitur.

176. Ἀχιλῆϊ pro ὑπὸ Ἀχιλλέως, vt ſexcenties, et ſupplendum εἰ ἠὲ — ἠὲ — — 181. οὔτοι πάντες ἐπαινέομεν. *aſſentimur*, vt iam ſaepe; omiſſum eſt τὸν μῦθον. At Iouis oratio quae ſequitur, 182 ſqq. parum elaborata et rei conſilioque eſt accommodata. — 184. οὔ νύ τι θυμῷ πρόφρονι μυθέομαι. animo peruicaciter in propoſito meo perſiſtente. v. Obſſ. — 185. νόος ἔπλετο, πέλεται. et μηδέ τ' ἐρώει, *nec ceſſa.*

Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε πάρος μεμαυῖαν Ἀθήνην.
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἕκτορα δ' ἀσπερχὲς κλονέων ἔφεπ' ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
ὡς δ' ὅτε νεβρὸν ὄρεσφι κύων ἐλάφοιο δίηται,
ὄρσας ἐξ εὐνῆς, διά τ' ἄγκεα, καὶ διὰ βήσσας·
τὸν δ', εἴπερ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ,
ἀλλά τ' ἀνιχνεύων θέει ἔμπεδον, ὄφρα κεν εὕρῃ·
ὣς Ἕκτωρ οὐ λῆθε ποδώκεα Πηλείωνα.
ὁσσάκι δ' ὁρμήσειε πυλάων Δαρδανιάων
ἀντίον ἀΐξασθαι, ἐϋδμήτους ὑπὸ πύργους,
εἴπως οἱ καθύπερθεν ἀλάλκοιεν βελέεσσι·
τοσσάκι μιν προπάροιθεν ἀποστρέψασκε παραφθὰς
πρὸς πεδίον· αὐτὸς δὲ ποτὶ πτόλιος πέτετ' αἰεί.

186 FΕΙΠΩΝ 195 Vulg. ἐπὶ 196 FΟΙ 198 Vulg. πεδίον γ'

188—247. Continuatur curſus ante vrbem; cum autem quarto ad Scamandri fontes peruentum eſſet, Iupiter intellexit, fatale eſſe, vt Hector caderet; ita Apollo eum dereliquit; — 213. Minerua autem primo Achillem confirmat et ſubſiſtere iubet, — 225 inde ad Hectorem pergit, Deiphobique perſona aſſumta ei fraudulenter ſuadet, vt fratris auxilio confiſus Achillem aggrediatur — 247.

189. Comparatio egregie accommodata Achilli ab omni parte occurrenti fugae Hectoris. — 191. εἴπερ τε λάθησι καταπτήξας ὑπὸ θάμνῳ, res narrata ἐναργῶς, etiam per τὸ καταπτήσσειν.

194. ἀντίον (ἀντὶ) πυλῶν Δαρδανιῶν. — 195. 196. Igitur hac vtique murorum parte propugnatores ſtabant; quod monitum ſup. ad 143. εἴπως pro ὅπως. vt toties. — 197. παραφθὰς ἀποστρέψασκε πρὸς πεδίον. quod ſerius eſt ἔφθη ἀποστρέψας.

ὡς δ' ἐν ὀνείρῳ οὐ δύναται φεύγοντα διώκειν·
οὔτ' ἄρ' ὁ τὸν δύναται ὑποφεύγειν, οὔθ' ὁ διώκειν·
ὣς ὁ τὸν οὐ δύνατο μάρψαι ποσὶν, οὐδ' ὃς ἀλύξαι.
πῶς δέ κεν Ἕκτωρ Κῆρας ὑπεξέφερε θανάτοιο,
εἰ μή οἱ πύματόν τε καὶ ὕστατον ἤντετ' Ἀπόλλων
ἐγγύθεν, ὅς οἱ ἐπῶρσε μένος λαιψηρά τε γοῦνα;
λαοῖσι δ' ἀνένευε καρήατι δῖος Ἀχιλλεὺς,
οὐδ' ἔα ἱέμεναι ἐπὶ Ἕκτορι πικρὰ βέλεμνα·
μή τις κῦδος ἄροιτο βαλὼν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθοι.
ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπὶ κρουνοὺς ἀφίκοντο,
καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα·

202 Vulg. ὑπεξέφυγε. 203 ϜΟΙ 204 ϜΟΣ ϜΟΙ

199 — 201. Comparatio per ſe non inſuauis. Per ſomnum poteſt aliquis curſu perſequi aliquem ſic vt nunquam eum aſſequi videatur. διώκειν nunc erit *μάρπτειν*, *aſſequi*. Vt vero ne altero verſu bis idem dictum ſit, erit discrimen, fere ad ductum Euſtathii, faciendum inter φεύγοντα et ὑποφεύγοντα. vt prius ſit, ſimpliciter ὁ τρέχων, ὁ φεύγων. etiamſi nemo ſit qui eum perſequatur. Altero loco is, qui inſequentem effugiat. Quam ieiuna tamen haec ſit ſubtilitas, facile percipitur. v. Obſſ.

202. Vt longum curſum ſuſtinere poſſet Hector, Apollo iterum ad eum acceſſiſſe et eum viribus inſtruxiſſe putandus eſt. Vt autem nexus ſit cum anteced. ſupplendum eſt *tamdiu*. πῶς δὲ Ἕκτωρ (ἐπὶ τόσον) ὑπεξέφερε κῆρας θανάτοιο. tamdiu mortem fatalem distinuiſſet, moram ei feciſſet; dudum eum defeciſſe putares viribus. Sed v. Obſſ.

208. Nobilis locus: cum fatale decretum a Ioue eſſe pronuntiatum, eſſet memorandum, poeta rem ad truttinationem fatorum vtriusque, Hectoris et Achillis, reuocat. Ipſa fata per figuras adumbrata. v. Obſſ. — 209. ἐτίταινε τάλαντα librauit *lances*, h. libram. —

ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέος θανάτοιο,
τὴν μὲν, Ἀχιλλῆος, τὴν δ', Ἕκτορος ἱπποδάμοιο·
ἕλκε δὲ μέσσα λαβών. ῥέπε δ' Ἕκτορος αἴσιμον ἦμαρ.
ᾤχετο δ' εἰς Ἀΐδαο· λίπεν δέ ἑ Φοῖβος Ἀπόλλων.
Πηλείωνα δ' ἵκανε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Νῦν δὴ νῶϊ γ' ἔολπα, Διῒ φίλε, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
οἴσεσθαι μέγα κῦδος Ἀχαιοῖσι προτὶ νῆας,
Ἕκτορα δῃώσαντε, μάχης ἆτόν περ ἐόντα.

213 ΔΕ FE 215 FEΠEA 216 NΩI FEFOΛΠA

210. δύο κῆρε θανάτου. mox 212. αἴσιμον ἦμαρ, sunt *mortes fatales* vtrinque: adeoque idem ac si dixisset *Vitas* a fato vtrique decretas. — 212. ἕλκε δὲ μέσσα λαβών. Hic et sequens versus magna phantasmata exhibent; expende singula. *maiore longe pondere* est fatum Hectoris, adeoque grauat ac deprimit lancem: Necessitas enim, ἀνάγκη, mortis vrget ac premit. Eustath. τὸ ῥέπειν et ῥοπὴν in Tragicis comparat p. 1266, 38.

214. Mineruae partes h. l. nullo modo ethice, multo minus ex sensu iusti, sed tantum poetice sunt probandae. nam poetae interventus numinis, ex epicae narrationis indole, accommodatus erat rerum mirationi augendae. Quod autem ipsa res postulabat, opus erat, vt Achilles reciperet se e longo cursu, antequam pugnam iniret; eiusque rei prouidenda erat caussa idonea; cum autem ita Hector fuga elabi posset, ratio ineunda erat, quomodo et is subsisteret et pugnam iniret. cf. ad 231. Obss. Ita fraude res geritur tanquam in hostem. Illud autem iam saepe vidimus, ex istorum hominum sensu plus mirationis fuisse, si deus praesens victoriam dedisset, quam si virtute herois ea obtigisset. Eo spectant dicta ap. Eustath. p. 1267, 6.

οὐ οἱ νῦν ἔτι γ' ἐστὶ πεφυγμένον ἄμμε γενέσθαι,
οὐδ' εἴ κεν μάλα πολλὰ πάθοι ἑκάεργος Ἀπόλλων,
προπροκυλινδόμενος πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν στῆθι καὶ ἄμπνυε· τόνδε δ' ἐγώ τοι
οἰχομένη πεπιθήσω ἐναντίβιον μαχέσασθαι.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη· ὁ δὲ πείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
στῆ δ' ἄρ' ἐπὶ μελίης χαλκογλώχινος ἐρεισθείς.
ἡ δ' ἄρα τὸν μὲν ἔλειπε, κιχήσατο δ' Ἕκτορα δῖον,
Δηϊφόβῳ εἰκυῖα δέμας καὶ ἀτειρέα φωνήν.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἠθεῖ', ἦ μάλα δή σε βιάζεται ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
ἄστυ πέρι Πριάμοιο ποσὶ ταχέεσσι διώκων·
ἀλλ' ἄγε δὴ στέωμεν, καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Δηΐφοβ', ἦ μέν μοι τὸ πάρος πολὺ φίλτατος ἦσθα
γνωτῶν, οὓς Ἑκάβη ἠδὲ Πρίαμος τέκε παῖδας·
νῦν δ' ἔτι καὶ μᾶλλον νοέω φρεσὶ τιμήσασθαι,
ὃς ἔτλης, ἐμεῦ εἵνεκ', ἐπεὶ ἴδες ὀφθαλμοῖσι,

219 ΟΥ FΟΙ 220 FΕΚΑFΕΡΓΟΣ 224 Vulg. ὁ δ' ἐπείθετο. 227 FΕΙΚΥΙΑ 228 FΕΠΕΑ 230 FΑΣΤΥ 232 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 236 FΙΔΕΣ

219. πεφυγμένον εἶναι, πεφύχθαι pro φυγεῖν ἡμᾶς.

226—247. Deiphobi forma aſſumta ad Hectorem pergit Minerua, eique perſuadet vt curſum ſiſtat et cum Achille congrediatur.

Narratio haec eſt prorſus ex ſenſu antiquorum hominum obtuſiore iudicanda; vt iam dixi.

235. νοέω. quod alias ad cogitationem et animaduerſionem ſpectat, νοέω καὶ φράζομαι, ἐπιφράζομαι, nunc refertur ad animum et voluntatem hic et Ω. 560 et aliquoties in Odyſſea. *pro-*

τείχεος ἐξελθεῖν, ἄλλοι δ' ἔντοσθε μένουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
ἠθεῖ', ἦ μὲν πολλὰ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
λίσσονθ', ἑξείης γουνούμενοι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι,
αὖθι μένειν· τοῖον γὰρ ὑποτρομέουσιν ἅπαντες·
ἀλλ' ἐμὸς ἔνδοθι θυμὸς ἐτείρετο πένθεϊ λυγρῷ.
νῦν δ' ἰθὺς μεμαῶτε μαχώμεθα, μηδέ τι δούρων
ἔστω φειδωλὴ, ἵνα εἴδομεν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς
νῶϊ κατακτείνας, ἔναρα βροτόεντα φέρηται
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς, ἦ κεν σῷ δουρὶ δαμείη.
Ὣς φαμένη, καὶ κερδοσύνῃ ἡγήσατ' Ἀθήνη.
οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
τὸν πρότερος προσέειπε μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ· 249
Οὔ σ' ἔτι, Πηλέος υἱὲ, φοβήσομαι, ὡς τὸ πάρος περ
τρὶς περὶ ἄστυ μέγα Πριάμου δίον, οὐδέ ποτ' ἔτλην
μεῖναι ἐπερχόμενον· νῦν αὖτέ με θυμὸς ἀνῆκε,
στήμεναι ἀντία σεῖο· ἕλοιμί κεν, ἤ κεν ἁλοίην.
ἀλλ' ἄγε δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα· τοὶ γὰρ ἄριστοι

238 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 243 Vulg. μήδ' ἔτι. 244 ϜΙΝΑ ϜΕΙΔΟΜΕΝ 249 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 251 ΠΕΡΙ ϜΑΣΤΥ 253 Η ΚΕ ϜΑΛΟΙΗΝ

positum mihi habeo, carum te habere.

243. μήδ' ἔτι δούρων ἔστω φειδωλὴ, nunc de mora et cunctatione: ne differatur pugna. Supra B, 386 erat παυσωλὴ πολέμοιο. — 247. (σὺν) κερδοσύνῃ, κερδαλέως. *fraudulenter. dolose.*

248—272. Sermones inter se faciunt Hector et Achilles, congressuri armis; ille vt paciscatur, ne victor victi corpus foedet; hic omnem conditionem ferociter respuit.

252. *nunc vicissim lubet tecum congredi.* — 253. siue occidam te siue ipse occidar. — 254. θεοὺς ἐπι-

μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων·
οὐ γὰρ ἐγώ σ' ἔκπαγλον ἀεικιῶ, αἴκεν ἐμοὶ Ζεὺς
δώῃ καμμονίην, σὴν δὲ ψυχὴν ἀφέλωμαι·
ἀλλ' ἐπεὶ ἄρ κέ σε συλήσω κλυτὰ τεύχε', Ἀχιλλεῦ,
νεκρὸν Ἀχαιοῖσιν δώσω πάλιν· ὣς δὲ σὺ ῥέζειν.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλ-
Ἕκτορ, μή μοι, ἄλαστε, συνημοσύνας ἀγόρευε. [λεύς·
ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά,
οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν·
ὣς οὐκ ἔστ' ἐμὲ καὶ σὲ φιλήμεναι, οὔτε τι νῶϊν
ὅρκια ἔσσονται, πρίν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
αἵματος ἆσαι Ἄρηα ταλαύρινον πολεμιστήν.

256 ΑFΕΙΚΙΩ 260 ͰΥΠΟΔΡΑ FΙΔΩΝ 263 ΟΥ-ΔΕ ΛΥΚΟΙ ΚΑΙ FΑΡΝΕΣ v. Obſſ.

δώμεθα. ab ἐπιδόσθαι ſubintellecto μάρτυρας. *deos conſtituamus teſtes.* v. Obſſ. — 256. ἔκπαγλον ἀεικιῶ. non quaſi modica ſoedatione contentus eſſe velit; verum omnis αἰκία eſt ἔκπαγλος. Eſt adeo pro ſimplici οὐκ ἀεικιῶ σε immani hoc more quo ſaeuiri ſolet. Similis pactio erat ante pugnam Hectoris cum Aiace Il. H, 77 ſqq. Faciunt haec vt tanto maior calamitas eſſe deberet, cum idem Hector, qui haec paciſci volebat, caeſus male mulcaretur. — 257. καμμονίην, virtutem, proprie quae viribus inexhauſtis ſuſtinet hoſtem; nunc ex virtute victoriam. v. Obſſ.

261. ἄλαστε inuiſum et abominandum deſignat. v. Obſſ. συνημοσύνην, pactionem, qua conueniat inter nos, ὥστε συνιέναι καὶ συντίθεσθαι περί τινος. v. Obſſ. — 265. φιλήμεναι amicitiam contrahere. v. Obſſ. priusquam id fieri poſſit, alter noſtrum occidat potius. Quin tu te ad pugnam accinge.

παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο· νῦν σε μάλα χρὴ
αἰχμητήν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν.
οὔ τοι ἔτ' ἔσθ' ὑπάλυξις, ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη
ἔγχει ἐμῷ δαμάα· νῦν δ' ἀθρόα πάντ' ἀποτίσεις
κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οὓς ἔκτανες ἔγχεϊ θύων.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος·
καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἕκτωρ·
ἕζετο γὰρ προϊδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἥρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
ἂψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἕκτορα, ποιμένα λαῶν.
Ἕκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλείωνα·
Ἤμβροτες, οὐδ' ἄρα πώ τι, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἤτοι ἔφης γε·
ἀλλά τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπίκλοπος ἔπλεο μύθων,
ὄφρα σ' ὑποδδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.
οὐ μέν μοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξεις,
ἀλλ' ἰθὺς μεμαῶτι διὰ στήθεσφιν ἔλασσον,
εἴ τοι ἔδωκε θεός· νῦν αὖτ' ἐμὸν ἔγχος ἄλευαι

274 ΑΝΤΑ FΙΔΩΝ 275 ΠΡΟFΙΔΩΝ 278 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 279 ΕΠΙFΕΙΚΕΛ 280 ΗFΕΙΔΗΣ 281 ΑΡΤΙFΕΠΗΣ

273—291. Impatienter moram ferens Achilles praecipitat ictum, et hasta aberrat. Recipit tamen illam Achilles, clam a Minerua redditam. Hector exultans et verbis Achillem increpans, emittit et ipse hastam, et medium Achillis scutum percutit, a quo illa resilit.

279. οὐδ' ἄρα πώ τι — ἐκ Διὸς ἠείδης respiciunt vs. 270 ἄφαρ δέ σε Παλλὰς Ἀθήνη ἔγχει ἐμῷ δαμάα.

281. ἀρτιεπὴς ἔπλεο καὶ ἐπίκλοπος μύθων, *es homo vafre verba faciens et callidus dicendi.* callidus διὰ μύθων, τῷ μυθεῖσθαι. —

χάλκεον. ὡς δή μιν σῷ ἐν χροῒ πᾶν κομίσαιο·
καί-κεν ἐλαφρότερος πόλεμος Τρώεσσι γένοιτο,
σεῖο καταφθιμένοιο· σὺ γάρ σφισι πῆμα μέγιστον.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
καὶ βάλε Πηλείδαο μέσον σάκος, οὐδ' ἀφάμαρτε·
τῆλε δ' ἀπεπλάγχθη σάκεος δόρυ· χώσατο δ' Ἕκτωρ,
ὅττι ῥά οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
στῆ δὲ κατηφήσας, οὐδ' ἄλλ' ἔχε μείλινον ἔγχος·
Δηΐφοβον δ' ἐκάλει λευκάσπιδα, μακρὸν ἀΰσας,
ᾔτεέ μιν δόρυ μακρόν· ὁ δ' οὔτι οἱ ἐγγύθεν ἦεν.
Ἕκτωρ δ' ἔγνω ᾗσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με θεοὶ θάνατόνδε κάλεσσαν·
Δηΐφοβον γὰρ ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωα παρεῖναι·
ἀλλ' ὁ μὲν ἐν τείχει, ἐμὲ δ' ἐξαπάτησεν Ἀθήνη.
νῦν δὲ δὴ ἐγγύθι μοι θάνατος κακὸς, οὐδέ τ' ἄνευθεν
οὐδ' ἀλέη· ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦεν

292 ΡΑ ϜΟΙ ΒΕΛΟΣ ΩΚΥ ϜΕΤΩΣΙΟΝ 295 ΟΤΤΙ ϜΟΙ 296 ϜΗΙΣΙ 297 Vulg. θάνατόνδ' ἐκάλεσσαν.

286. κομίσαιο vtinam tu recipias corpore tuo totam haſtam! — 291. τῆλε ἀπεπλάγχθη reſiliendo ab aerea et conuexa ſuperficie τοῦ σάκους Ἡφαιστοτεύκτου.

291—305. Emiſſa perperam haſta, circumſpicit fratrem Deiphobum Hector, vt eius haſta vtatur: nunc deluſum ſe vidit a dea, ſenſitque ſe morti damnatum; vel ſic tamen fortiter pugnando occumbere decernit. Ineſt loco magna vis et ἐνάργεια cum affectu.

301. ἦ γάρ ῥα πάλαι τό γε φίλτερον ἦν. φίλον ἦν· *adeſt mors, neque eſt effugiendi eam locus; namdudum illa mihi* (in hoc tempus) *decreta erat a Ioue et Apolline, etſi amiciſſimis mihi* per ſuperio-

Ζηνί τε καὶ Διὸς υἷι Ἑκηβόλῳ, οἵ με πάρος γε
πρόφρονες εἰρύαται· νῦν αὖτέ με Μοῖρα κιχάνει·
μὴ μὰν ἀσπουδί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, εἰρύσσατο φάσγανον ὀξὺ,
τό οἱ ὑπὸ λαπάρην τέτατο μέγα τε, στιβαρόν τε·
οἴμησεν δὲ ἀλεὶς, ὥστ' αἰετὸς ὑψιπετήεις,
ὅς τ' εἶσι πεδίονδε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν,
ἁρπάξων ἢ ἄρν' ἀμαλὴν, ἢ πτῶκα λαγωόν·
ὣς Ἕκτωρ οἴμησε τινάσσων φάσγανον ὀξύ.
ὡρμήθη δ' Ἀχιλεὺς, μένεος δ' ἐμπλήσατο θυμὸν
ἀγρίου· πρόσθεν δὲ σάκος στέρνοιο κάλυψε
καλὸν, δαιδάλεον· κόρυθι δ' ἐπένευε φαεινῇ,
τετραφάλῳ, καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι

302 ϜΥΙΙ ϜΕΚΗΒΟΛΩΙ vulg. υἱεῖ. 303 corrig. εἴρυνται. 304 Vulg. ἀσπουδεί γε 306 ϜΕΙΡΥΣΣΑΤΟ 307 ΤΟ ϜΟΙ 308 ΟΙΜΗΣΕ ΔΕ ϜΑΛΕΙΣ 310 ϜΑΡΝ 315 ΠΕΡΙΣΣΕΙΟΝΤΟ ϜΕΘΕΙΡΑΙ

rem vitam *diis; ſatalis hora nunc inſtat;* fatum, mors, me aſſequitur. — 304. *μὴ μὰν ἀσπουδί γε* — *ne tamen ignaue et inglorie occumbam!* deprecantis formula.

306—329. Congreſſi Hector gladio ſtricto, at haſta Achilles: in qua pugna ceruix Hectoris nudata ab hoc transfigitur.

308. *οἴμησε δὲ ἀλεὶς* colligens vires contracto corpore, *colligens ſe* et *inſurgens*, in eum irruit. cf. Obſſ.

312. Achilles, nunc ſummum facinus perpetraturus, praeclare ad ſenſum deſcribitur; dum autem ita oculis noſtris tanquam viuus obuerſatur, vis carminis eſt maxima. — 315. *τετραφάλῳ κόρυθι* quatuor conis, adeoque totidem criſtis inſtructo: quae h. l. ſunt iubae equinae flauae, *ἔθει-*

χρύσεαι, ἃς Ἥφαιστος ἵει λόφον ἀμφὶ θαμειάς.
οἷος δ' ἀστὴρ εἶσι μετ' ἀστράσι νυκτὸς ἀμολγῷ
ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ·
ὧς αἰχμῆς ἀπέλαμπ' εὐήκεος, ἣν ἄρ' Ἀχιλλεὺς
πάλλεν δεξιτερῇ, φρονέων κακὸν Ἕκτορι δίῳ,
εἰσορόων χρόα καλὸν, ὅπῃ εἴξειε μάλιστα.
τοῦ δὲ καὶ ἄλλο τόσον μὲν ἔχε χρόα χάλκεα τεύχη,
καλὰ, τὰ Πατρόκλοιο βίην ἐνάριξε κατακτάς·
φαίνετο δ', ᾗ κληῖδες ἀπ' ὤμων αὐχέν' ἔχουσι,
λαυκανίης, ἵνα τε ψυχῆς ὤκιστος ὄλεθρος·

318 FΕΣΠΕΡΟΣ

ραι χρυσαῖ, eaeque θαμειαὶ, denſae. v. ad E, 743. — 317. Heſperus ſeu ſtella Veneris exoriens veſperi haſtae fulgorem ad viuum declarat: hac haſta autem nunc edendum erat facinus dudum expectatum; itaque noſtrum ea in conſpectum adducitur. — 319. Sup. 26 ſq. comparatio Achillis erat cum canicula; nunc haſtae cum heſpero. Pallantem cum lucifero comparat hinc Virgil. Aen. VIII, 589.

321. εἰσορόων, ὅπῃ εἴξειε χροῦς μάλιστα vbi cederet ſc. mucroni, nudata nec aere munita cutis, et haſta penetraret.

322. ἄλλο τόσον μὲν ἔχε. Tota oratio, per ſe tautologica, ſic explenda eſt: τὰ τεύχη χάλκεα ἔχε, (κατεῖχον, tegebant) τὸν χρόα τοῦ (αὐτοῦ) κατὰ τὸ ἄλλο (μέρος τοῦ χροὸς) (ἐπὶ) τόσον (μέρος). Debebat ſequi ἐφ' ὅσον μὴ κληῖδες ἔχουσι — h. aliquantum, excepta ea parte, qua. Nunc inuertit haec in alium modum: Φαίνετο δ' ᾗ. quod ad *reliqua corporis* attinet, *arma tegebant corpus aliquantum.* Cf. Heſiod. Sc. Herc. 416—420 vbi Cycno Hercules ſimile vulnus infert.

324. 325. Explenda haec ſunt, aut: Φαίνετο (ſcil. ὁ χροῦς) κατὰ τῆς λαυκανίης, ᾗ — aut: Φαίνετο τῆς λαυκανίης τι, (μέρος τι) ἐν

τῇ ῥ' ἐπί οἱ μεμαὼς ἔλασ' ἔγχεϊ δῖος Ἀχιλλεύς·
ἀντικρὺ δ' ἁπαλοῖο δι' αὐχένος ἤλυθ' ἀκωκή·
οὐδ' ἄῤ ἀπ' ἀσφάραγον μελίη τάμε χαλκοβάρεια,
ὄφρα τί μιν προτιείποι ἀμειβόμενος ἐπέεσσιν.
ἤριπε δ' ἐν κονίῃσ'· ὁ δ' ἐπεύξατο δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἕκτορ, ἀτάρ που ἔφης, Πατροκλῆ' ἐξεναρίζων,
σῶς ἔσσεσθ', ἐμὲ δ' οὐδὲν ὀπίζεο νόσφιν ἐόντα·
νήπιε, τοῖο δ' ἄνευθεν ἀοσσητὴρ μέγ' ἀμείνων
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσιν ἐγὼ μετόπισθε λελείμμην,
ὅς τοι γούνατ' ἔλυσα· σὲ μὲν κύνες ἠδ' οἰωνοὶ

326 ΕΠΙ ϜΟΙ 329 ΠΡΟΤΙϜΕΙΠΟΙ ϜΕΠΕΕΣΣΙ
331 Vulg. ἔφησθα

ταύτῃ τῇ χώρᾳ, ἐν ᾗ κλῃΐδες ἀπέχουσιν (h. e. ἀπείργουσιν) αὐχένα ἀπ' ὤμων, qua parte clauicula, os furcale, a flerno ad fcapulam protenditur, et, collo finito, initium humeri facit.

326. τῇ ῥα, ἐπιμεμαώς οἱ, ἔλασεν αὐτὸν Ἀχιλλεύς. parte colli nudata; quandoquidem thorax Patroclo ereptus non fedebat collo, non erat aptatus hac parte corporis Hectori.

328. 9. οὐδ' ἄρ' ἀπ' ἀσφάραγον. nec tamen hafta disciderat guttur, fauces, bronchum, qua aer, feu fpiritus, ducitur. ὄφρα τέ μιν. non, quafi id confilio factum effet; fed: *quo factum eft, vt poffet Hector verba fari.*

331—343. Achillis gloriatio; et Hectoris preces, ne corpus foedetur, fed propinquis ad fepulturam reddatur. Effe in his refpectum nonnullorum, quae in Patrocli caede euenerant, docet locorum comparatio Π, 829 fqq. Mirum tamen a poeta in tota narratione, nec in Achillis verbis Hectori quicquam exprobrari, aut pro compenfatione factorum annumerari, quod ea, quae nunc experitur, malo exemplo ipfe antea in fe ftatuerit.

332. σῶς ἔσσεσθαι. nunc eft impunitus, inultus, qui

ἑλκήσουσ᾽ ἀϊκῶς, τὸν δὲ κτεριοῦσιν Ἀχαιοί.
Τὸν δ᾽ ὀλιγοδρανέων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
λίσσομ᾽ ὑπὲρ ψυχῆς, καὶ γούνων, σῶν τε τοκήων,
μή με ἔα παρὰ νηυσὶ κύνας καταδάψαι Ἀχαιῶν·
ἀλλὰ σὺ μὲν χαλκόν τε ἅλις χρυσόν τε δέδεξο,
δῶρα, τά τοι δώσουσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
σῶμα δὲ οἴκαδ᾽ ἐμὸν δόμεναι πάλιν, ὄφρα πυρός με
Τρῶες καὶ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μή με, κύον, γούνων γουνάζεο, μηδὲ τοκήων.
αἲ γάρ πως αὐτόν με μένος καὶ θυμὸς ἀνήη
ὤμ᾽ ἀποταμνόμενον κρέα ἔδμεναι, οἷά μ᾽ ἔοργας·
ὡς οὐκ ἔσθ᾽, ὃς σῆς γε κύνας κεφαλῆς ἀπαλάλκοι·

336 ΑϜΙΚΩΣ   339 leg. μή μ᾽ ἐάα.   340 ΤΕ ϜΑΛΙΣ
342 ΔΕ ϜΟΙΚΑΔ   344 ͰΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ
346 Vulg. ἀνείη.   347 ͰΟΙΑ Μ ΕϜΟΡΓΑΣ

impune aliquid fert. — 336. σὲ ἑλκήσουσ᾽ ἀϊκῶς, indignis modis, foede dilaniabunt, diripient. Tum vſ. 337 ὀλιγοδρανέων, deficiens iam Hector, animam agens. — 342. ὄφρα με πυρὸς λελάχωσι, impertiant me iuſtis funebribus, tanquam λάχει, ſorte, munere.

343 — 363. Atrox Achillis et inhumanum reſponſum; tum Hector animam agens ominatur vltionem divinitus ipſi paratam, et exſpirat. Achilles enim et ipſe ad portas Scaeas erat occubiturus.

345. μή με (διὰ) γούνων γουνάζεο. — 346. 7. αἲ γάρ πως αὐτόν με. vtinam poſſem, natura non repugnante — εἴθε ὄρεξις ἐγγένηταί μοι. οἷα ἔοργας pro κατὰ τοῖα, οἷα. pro iis quae. — 348. ὡς οὐκ ἔσθ᾽ ὅς. adeo nemo prohibebit, quo minus cadauer tuum canibus lacerandum proiiciatur. Praeſtruitur ſic difficultas redimendi corporis Hectoris; quae tamen Jl. Ω, effi-

οὐδ' εἴ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήριτ' ἄποινα
στήσωσ' ἐνθάδ' ἄγοντες, ὑπόσχωνται δὲ καὶ ἄλλα·
οὐδ' εἴ κεν σ' αὐτὸν χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι
Δαρδανίδης Πρίαμος· οὐδ' ὧς σέ γε πότνια μήτηρ
ἐνθεμένη λεχέεσσι γοήσεται, ὃν τέκεν αὐτή,
ἀλλὰ κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατὰ πάντα δάσονται.
Τὸν δὲ καταθνήσκων προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι, οὐδ' ἄρ' ἔμελλον
πείσειν· ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός·
φράζεο νῦν, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι
ἤματι τῷ, ὅτε κέν σε Πάρις καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων,
ἐσθλὸν ἐόντ', ὀλέσωσιν ἐνὶ Σκαιῇσι πύλῃσιν.
Ὣς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψε·
ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει,

349 ΔΕΚΑΚΙΣ ΚΑΙ FΕΙΚΟΣΙΝΗΡΙΤ 351 FΕΡΥΣΑΣΘΑΙ 357 Vulg. ἔνδοθι. 361 FΕΙΠΟΝΤΑ

citur. — 349. 350. οὐδ' εἴ κεν — στήσωσι. appendant, ad redimendum. εἰκοσινήριτ' ἄποινα. εἰκοσάκις ἐξισούμενα. ἐριστὰ, quia ea, quae sunt aliis ἀντάξια, ἐρίζουσι πρὸς αὐτὰ, contendunt paritate. — 351. χρυσῷ ἐρύσασθαι ἀνώγοι, si roget, vt auri pari pondere appenso corpus tuum ponderetur; si pari auri pondere appenso redimere te voluerit.

356. ἦ σ' εὖ γιγνώσκων προτιόσσομαι. est hoc pro simplici, ὄσσομαι, animo video, sentio, percipio. pro communi: εὖ γιγνώσκω σε καὶ ὄσσομαι, ὠσσόμην, ὅτι οὐ μέλλω πείσειν σε. — 358. Φράζεο νῦν, μή τοι τι. vide ne caussa noxae, ποινῆς, vltionis, tibi sim diuinitus. Animae morientium sunt μαντικαί. Etiam Patroclus vaticinabatur moriens Π, 851. v. Obss. Praemunita est fabulis seriorum materia de Achillis caede variis modis exornata. —

ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην.
τὸν καὶ τεθνειῶτα προσηύδα δῖος Ἀχιλλεύς·
Τέθναθι· κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ἦ ῥα, καὶ ἐκ νεκροῖο ἐρύσσατο χάλκεον ἔγχος·
καὶ τό γ' ἄνευθεν ἔθηχ', ὁ δ' ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα
αἱματόεντ'· ἄλλοι δὲ περίδραμον υἷες Ἀχαιῶν,
οἳ καὶ θηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος ἀγητὸν
Ἕκτορος· οὐδ' ἄρα οἵ τις ἀνουτητί γε παρέστη.
ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον·
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μαλακώτερος ἀμφαφάασθαι
Ἕκτωρ, ἢ ὅτε νῆας ἐνέπρησε πυρὶ κηλέῳ.
Ὣς ἄρα τις εἴπεσκε, καὶ οὐτήσασκε παραστάς.
τὸν δ' ἐπεὶ ἐξενάριξε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,

363 FON ΠΟΤΜΟΝ Vulg. ἀδροτῆτα. 367 ΕΚ ΝΕΚΡΟΙΟ FΕΡΥΣΣΑΤΟ 370 FΕΙΔΟΣ 371 ΟΥΔ ΑΡΑ FΟΙ 372 ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕ FΙΔΩΝ 375 ΤΙΣ FΕΙΠΕΣΚΕ

363. ὃν πότμον γοόωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἥβην. „quod corpus adhuc vigens, nondum maturum morti, linqueret." *Ern.* v. Obſſ. — 366. Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι ſcil. κῆρα, ad euentum adducere.

364—375. Increpat moribundum Hectorem et ſpoliat Achilles. Similia in Patroclo Π, 859 ſq. Praeluditur immanitati Achillis in foedando corpore.

369. ἄλλοι δὲ περίδραμον. Accurrunt Achiui, et inſultant corpori: quod ſummae immanitatis plus quam belluinae flagitium facile ſe tueatur ferorum hominum exemplo et more. At ſarcaſmus vſ. 373. 4. eſt ſimul cum foeditate tam ieiunus et illiberalis, vt vix aſſequi liceat, quomodo ille iis, qui Jliadem concinnarunt, tolerabilis videri potuerit.

376—405. Achilles pri-

στὰς ἐν Ἀχαιοῖσιν ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἐπειδὴ τόνδ' ἄνδρα θεοὶ δαμάσασθαι ἔδωκαν,
ὃς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν, ὅσ' οὐ σύμπαντες οἱ ἄλλοι·
εἰδ' ἄγετ', ἀμφὶ πόλιν σὺν τεύχεσι πειρηθῶμεν,
ὄφρα κέ τι γνῶμεν Τρώων νόον, ὅντιν' ἔχουσιν·
ἢ καταλείψουσι πόλιν ἄκρην, τοῦδε πεσόντος,
ἠὲ μένειν μεμάασι, καὶ Ἕκτορος οὐκ ἔτ' ἐόντος.
ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός;
κεῖται πὰρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος,
Πάτροκλος· τοῦ δ' οὐκ ἐπιλήσομαι, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
ζωοῖσι μετέω, καί μοι φίλα γούνατ' ὀρώρῃ.

377 ΕΝ ΑΧΑΙΟΙΣΙ ϜΕΠΕΑ   386 Vulg. ἄκλαυστος

mo Achiuis perſuadere vult, vt ad vrbem accedendo, quaſi muros adorituri, experiantur, an Troiani perterriti caede Hectoris omni ſpe abiecta, vrbem tradituri ſint; mox mente mutata, ex recordatione Patrocli, pompam triumphalem raptato Hectoris corpore in caſtra indicit. Prius illud ad laudem imperatoriam pertinuiſſe facile intelligas; alterum vt praeferret conſilium Achilles, ad poetae artem refertur; cum Ilium ab Achille non eſſet capiendum.

381. *ἀμφὶ πόλιν πειρηθῶμεν* abſolute, hoc, *experiamur, ὄφρα γνῶμεν* (εἰ) *ἢ καταλείψουσιν — ἠὲ μεμάασι.* pro vulgari, experiamur, *an Troiani ſint vrbem relicturi.* adiectum *σὺν τεύχεσιν*, vt *πειρᾶσθαι σὺν τεύχεσι* iam vidimus Λ, 386. et *σὺν ἔντεσι πειρηθῆναι* Ε, 220. *ἀμφὶ πόλιν* breuiter; plena oratio eſſet: diſcurſu circa moenia facto.

385. *ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα.* Subit animum, quod Patroclus inſepultus iacet, quem non ante ſepelire ſe velle profeſſus erat, quam Hectorem caeſum adduxiſſet ad cadauer Σ, 333 ſq.

εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν 'Αΐδαο,
αὐτὰρ ἐγὼ καὶ κεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου.
νῦν δ' ἄγ', ἀείδοντες Παιήονα, κοῦροι 'Αχαιῶν,
νηυσὶν ἔπι γλαφυρῇσι νεώμεθα, τόνδε δ' ἄγωμεν·
ἠράμεθα μέγα κῦδος· ἐπέφνομεν Ἕκτορα δῖον,
ᾧ Τρῶες κατὰ ἄστυ, θεῷ ὣς, εὐχετόωντο.

390 Vulg. κἀκεῖθι. Bentl. 394 ΚΑΤΑ FΑΣΤΤ θεῷ Fως

389. 390. θανόντων καταλήθονται, sc. ii qui in inferis sunt, ipsi θανόντες. aliud subiectum haud video. Aut inferorum faciem prorsus diuersam ab aliis locis nunc constituit poeta, vt *vmbrae mortuorum obliuisci*, dici possint, qui vna cum iis in inferis versantur; cum quibus tamen antea vixerant. Aut substituendum est ἄν, κἄν, καίπερ, vt ponatur aliquid, quod per se fieri nequit. Plena autem oratio esse debet: εἴπερ δὲ θανόντες καταλήθονται ἂν θανόντων. Coniunctim vtique incedentes in Necyia Od. Λ, 465. 6. Achillem et Patroclum exhibuit auctor carminis. Restat tertia ratio, vt iungantur verba θανόντων, τῶν ἐν ἅδῃ ὄντων. εἰ πάντες (οἱ ἄλλοι πάντες) καταλήθονται τῶν θανόντων, εἰν 'Αΐδαο (ὄντων) *si omnes homines viuentes obliuiscuntur mortuos, ego tamen memor ero amici etiam mortui*, non modo nunc dum viuo, verum ne tum quidem, cum mortuus fuero.

391. Παιήονα nunc carmen quodcunque et h. l. victoris. v. Obss. — 392. ἐπινεώμεθα νηυσίν. εἰς νῆας ἐπανέλθωμεν. vt et Eustath. non enim de reditu in patriam dictum est; etsi νεώμεθα pro ἀπονεώμεθα recte diceretur, non tamen ἐπὶ sed σὺν νηυσὶ vel ἐν νηυσί. — 394. ᾧ — θεῷ ὣς εὐχετόωντο dei loco habebant; proprie ei vt deo vota precesque facere solebant. Ita Διὶ εὐχετάασθαι Il. Z, 268. In simili forma propius ad gratias agendas vox spectabat, vt Λ, 760

Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα·
ἀμφοτέρων μετόπισθε ποδῶν τέτρηνε τένοντε
ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης, βοέους δ' ἐξῆπτεν ἱμάντας,
ἐκ δίφροιο δ' ἔδησε· κάρη δ' ἕλκεσθαι ἔασεν·
ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς, ἀνά τε κλυτὰ τεύχε' ἀείρας,
μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην·
τοῦ δ' ἦν ἑλκομένοιο κονίσσαλος· ἀμφὶ δὲ χαῖται
κυάνεαι πίτναντο, κάρη δ' ἅπαν ἐν κονίῃσι
κεῖτο, πάρος χαρίεν· τότε δὲ Ζεὺς δυσμενέεσσι
δῶκεν ἀεικίσσασθαι ἑῇ ἐν πατρίδι γαίῃ.
ὣς τοῦ μὲν κεκόνιτο κάρη ἅπαν. ἡ δέ νυ μήτηρ
τίλλε κόμην, ἀπὸ δὲ λιπαρὴν ἔῤῥιψε καλύπτρην
τηλόσε· κώκυσεν δὲ μάλα μέγα, παῖδ' ἐσιδοῦσα.
ᾤμωξεν δ' ἐλεεινὰ πατὴρ φίλος, ἀμφὶ δὲ λαοὶ
κωκυτῷ τ' εἴχοντο καὶ οἰμωγῇ κατὰ ἄστυ·

395 ΑϜΕΙΚΕΑ 400 Vulg. ἄκοντε. ΑϜΕΚΟΝΤΕ 404 ΑϜΕΙΚΙΣΣΑΣΘΑΙ ϜΕϜΗΙ 407 Bentl. malit παῖδα ϝιδοῦσα ſed v. Exc. de Digammo. 409 ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ

πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διΐ, Νέστορι δ' ἀνδρῶν. vbi cf. Not. Similiter dictum eſt ab Vlyſſe ad Nauſicaam Od. Θ, 467. et a Telemacho ad Helenam O, 181. Inf. 434 Hectorem ciues *vt deum excipiebant.* Notio gloriandi ab his aliena eſt.

395. μήδετο ἔργα (εἰς) Ἕκτορα. — 397. ἐς σφυρὸν ἐκ πτέρνης. quod nos: in tendine inter talum et calcem. — 399. τεύχεα, ſpolia. — 402. χαῖται πίτναντο ſolutae diſpergebantur. v. Obſſ.

405—429. Sequuntur lamenta Troianorum ſuper Hectoris fato; primo Priami, quem vix retinent, quo minus ad ſupplicandum Achilli vrbe exeat.

τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην ἐναλίγκιον, ὡς εἰ ἅπασα
Ἴλιος ὀφρυόεσσα πυρὶ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
λαοὶ μέν ῥα γέροντα μόγις ἔχον ἀσχαλόωντα,
ἐξελθεῖν μεμαῶτα πυλάων Δαρδανιάων·
πάντας δὲ λιτάνευε, κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
ἐξονομακλήδην ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον·
Σχέσθε, φίλοι, καί μ' οἶον ἐάσατε, κηδόμενόν περ,
ἐξελθόντα πόληος, ἱκέσθ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
λίσσωμ' ἀνέρα τοῦτον ἀτάσθαλον, ὀβριμοεργὸν,
ἤν πως ἡλικίην αἰδέσσεται, ἠδ' ἐλεήσῃ
γῆρας. καὶ δέ νυ τῷδε πατὴρ τοιόσδε τέτυκται
Πηλεὺς, ὅς μιν ἔτικτε καὶ ἔτρεφε, πῆμα γενέσθαι
Τρωσί· μάλιστα δ' ἐμοὶ περὶ πάντων ἄλγεα θῆκε.
τόσσους γάρ μοι παῖδας ἀπέκτανε τηλεθάοντας.
τῶν πάντων οὐ τόσσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ,
ὡς ἑνὸς, οὗ μ' ἄχος ὀξὺ κατοίσεται Ἄϊδος εἴσω,
Ἕκτορος. ὡς ὄφελε θανέειν ἐν χερσὶν ἐμῇσι.
τῷ κε κορεσσάμεθα κλαίοντέ τε, μυρομένω τε,
μήτηρ θ', ἥ μιν ἔτικτε δυσάμμορος, ἠδ' ἐγὼ αὐτός.

411 ϜΙΛΙΟΣ 412 Vulg. μόλις 415 ΑΝΔΡΑ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 416 Vulg. κηδόμενοί περ. 418 ΟΒΡΙΜΟϜΕΡΓΟΝ vulg. λίσσομαι ἀνέρα 422 Vulg. ἄλγε' ἔθηκε.

410. τῷ δὲ μάλιστ' ἄρ' ἔην. quod plene foret τὸ δὲ χρῆμα ἦν ἐναλίγκιον τῷ χρήματι, ὡσεὶ — luctus erat non aliter ac si Troia capta igni deleretur. — 411. Ἴλιος ὀφρυόεσσα, ἐν ὀφρύϊ τῆς Ἴδης, prominente colle, sita. κατ' ἄκρης, a capite, Latini, funditus v. ad N, 772. — 414. κατὰ κόπρον, simpl. κατὰ κόνιν. — 416. σχέσθε, φίλοι, continete vos; eoque: sinite me. — 426. ὡς ὄφελε. quantopere ille debebat! pro, utinam.

Ὣς ἔφατο κλαίων· ἐπὶ δὲ στενάχοντο πολῖται·
Τρωῇσι δ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Τέκνον, ἐγὼ δειλή· τί νυ βείομαι, αἰνὰ παθοῦσα,
σεῦ ἀποτεθνειῶτος; ὅ μοι νύκτας τε καὶ ἦμαρ
εὐχωλὴ κατὰ ἄστυ πελέσκεο, πᾶσί τ' ὄνειαρ
Τρωσί τε καὶ Τρωῇσι κατὰ πτόλιν, οἵ σε, θεὸν ὣς,
δειδέχατ'· ἦ γάρ καί σφι μάλα μέγα κῦδος ἔησθα,
ζωὸς ἐών· νῦν αὖ θάνατος καὶ μοῖρα κιχάνει.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἄλοχος δ' οὔπω τι πέπυστο
Ἕκτορος· οὐ γάρ οἵ τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἐλθὼν
ἤγγειλ', ὅττι ῥά οἱ πόσις ἔκτοθι μίμνε πυλάων·
ἀλλ' ἥγ' ἱστὸν ὕφαινε, μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,

433 ΚΑΤΑ FΑΣΤΥ 434 θεον Fως Bentl. 438 ΟΥ ΓΑΡ FΟΙ 439 ΡΑ FΟΙ

430—436. Iam lamenta Hectoris matris, excipiunt.

431. τί νυ βείομαι· quorſum, πρὸς τί viuo. v. Obſſ. — 433. ὅ μοι (ὅς μοι) εὐχωλὴ πελέσκεο, h. e. καύχησις, vt iam B, 160 et al. de quo Hecuba gloriari poterat; at ciuibus ille erat ὄνειαρ, ὄφελος. h. erat ὠφέλιμος. — 435. οἵ σε, θεὸν ὥς, δειδέχατο, δεδειγμένοι ἦσαν, proprie, redeuntem ex pugna. v. Obſſ. — 436. κιχάνει, non nunc, aſſequitur, ſed, aſſequutus, tenet, occupat, te oppreſſit.

437 ad f. Andromachae aduentus ad muros; vbi illa proſpicit Hectoris corpus raptatum. Sederat illa in thalamo, omnium rerum ignara, bona materfamilias, mariti reditum expectans —447. Mox audit e longinquo eiulatus; conterrita exilit, Hectoris recordatio animum percutit, ad muros properat — 461. vbi videt caeſum et tractum bigis, deliquium patitur — 472. aegre refecta in lamenta erumpit —476. Locus inter feliciſſimas carminis partes, dulciſſimi affe-

δίπλακα πορφυρέην, ἐν δὲ θρόνα ποικίλ' ἔπασσε.
κέκλετο δ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοις κατὰ δῶμα,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν, ὄφρα πέλοιτο
Ἕκτορι θερμὰ λοετρὰ μάχης ἐκ νοστήσαντι·
νηπ'ίη, οὐδ' ἐνόησεν, ὅ μιν μάλα τῆλε λοετρῶν
χερσὶν Ἀχιλλῆος δάμασε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
κωκυτοῦ δ' ἤκουσε καὶ οἰμωγῆς ἀπὸ πύργου,
τῆς δ' ἐλελίχθη γυῖα, χαμαὶ δέ οἱ ἔκπεσε κερκίς·
ἡ δ' αὖτις δμωῇσιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα·
Δεῦτε, δύω μοι ἕπεσθον, ἴδωμ', ὅτιν' ἔργα τέτυκται·
αἰδοίης ἑκυρῆς ὀπὸς ἔκλυον, ἐν δέ μοι αὐτῇ
στήθεσι πάλλεται ἦτορ ἀνὰ στόμα, νέρθε δὲ γοῦνα
πήγνυται· ἐγγὺς δή τι κακὸν Πριάμοιο τέκεσσιν.
αἲ γὰρ ἀπ' οὔατος εἴη ἐμεῦ ἔπος. ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
δείδω, μὴ δή μοι θρασὺν Ἕκτορα δῖος Ἀχιλλεύς,
μοῦνον ἀποτμήξας πόλιος, πεδίονδε δίηται·
καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγηνορίης ἀλεγεινῆς,

441 Vulg. δίπλακα μαρμαρέην. 448 ΔΕ ϜΟΙ 450 ϜΕΠΕΣΘΟΝ ϜΙΔΩΜ ϜΟΤΙΝ ϜΕΡΓΑ. v. Obss. 451 ϜΕΚΥΡΗΣ 454 ϜΕΠΟΣ

ctus et grauissimi; etsi emblematibus alienis foedatus.

441. δίπλακα fuisse videri vestem duplicem, διπλοΐδα, quae duplicata corpori iniiceretur; itaque pannum amplum, largum; iam dictum est ad Γ, 126. πορφυρέην, seu vere purpureo colore, seu fulgidam, candentem, μαρμαρέην. Intexebat illa θρόνα, ἄνθη ποικίλα, variis coloribus (Ranken.) — 448. ἐλελίχθη γυῖα tremore quassata sunt; et excidit manu κερκίς, radius: certum instrumentum, diuersae formae a nostris, quo stamina discriminabantur, vt diremto stamine inseri posset trama.

457. ἀγηνορίη debet esse

ἥ μιν ἔχεσκ'· ἐπεὶ οὔποτ' ἐνὶ πληθυῖ μένεν ἀνδρῶν,
ἀλλὰ πολὺ προθέεσκε, τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων.
Ὣς φαμένη, μεγάροιο διέσσυτο, μαινάδι ἴση,
παλλομένη κραδίην· ἅμα δ' ἀμφίπολοι κίον αὐτῇ.
αὐτὰρ, ἐπεὶ πύργον τε καὶ ἀνδρῶν ἶξεν ὅμιλον,
ἔστη παπτήνασ' ἐπὶ τείχεϊ· τὸν δ' ἐνόησεν
ἑλκόμενον πρόσθεν πόλιος, ταχέες δέ μιν ἵπποι
ἕλκον ἀκηδέστως κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
τὴν δὲ κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νὺξ ἐκάλυψεν·
ἤριπε δ' ἐξοπίσω, ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε,
τῆλε δ' ἀπὸ κρατὸς χέε δέσματα σιγαλόεντα,
ἄμπυκα, κεκρύφαλόν τ', ἠδὲ πλεκτὴν ἀναδέσμην,
κρήδεμνόν θ', ὅ ῥά οἱ δῶκε χρυσέη Ἀφροδίτη

459 ΤΟ ϜΟΝ 460 ΜΑΙΝΑΔΙ ϜΙΣΗ 469 Vulg. κεκρύφαλόν τε ἰδὲ 470 ΡΑ ϜΟΙ

quod vſ. 459 *μένος*, audacia, eaque *ἀλεγεινή*, exitioſa, quod illa Z, 407 efferebat: *φθίσει σε τὸ σὸν μένος*. — 459. (*κατὰ*) *τὸ ὃν μένος οὐδενὶ εἴκων*. nemine inferior virtute.

465. *ἀκηδέστως*, ad verbum: ita vt ipſe priuatus eſſet honore iuſtorum, *ἀκήδεστος*. aut ita, vt nemo eius vindicandi curam haberet. *ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι* erant ſup. Z, 60. Ad 468. 9. v. Obſſ. Generalis vox *δέσματα* mox per ſingula capitis ornamenta declaratur, quae ſigillatim quomodo conſtituerent, nec grammatici antiquiores habuerunt; probabiliter erat *ἄμπυξ*, faſcia, qua coma in fronte religatur in verticem, et cum ea *ἀναδέσμη*, funiculus ad colligendam comam circa tempora; *κρήδεμνον* autem latius aliquod textum in faſciam collectum, quod ſolutum et explicitum velare caput poterat. — 470. Suaue eſt ſeu poetae inuentum, ſeu aliunde acceptum, quod ornatus Andromaches a munere nu-

ἤματι τῷ, ὅτε μιν κορυθαίολος ἠγάγεθ' Ἕκτωρ
ἐκ δόμου Ἠετίωνος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα.
ἀμφὶ δέ μιν γαλόῳ τε καὶ εἰνατέρες ἅλις ἔσταν,
αἵ ἑ μετὰ σφίσιν εἶχον ἀτυζομένην ἀπολέσθαι.
ἡ δ' ἐπεὶ οὖν ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
ἀμβλήδην γοόωσα, μετὰ Τρωῇσιν ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐγὼ δύστηνος. ἰῇ ἄρα γεινόμεθ' αἴσῃ
ἀμφότεροι, σὺ μὲν ἐν Τροίῃ Πριάμου κατὰ δῶμα,
αὐτὰρ ἐγὼ Θήβῃσιν ὑπὸ Πλάκῳ ὑληέσσῃ,
ἐν δόμῳ Ἠετίωνος, ὅ με τρέφε τυτθὸν ἐοῦσαν,
δύσμορος αἰνόμορον. ὡς μὴ ὤφελλε τεκέσθαι.
νῦν δὲ σὺ μὲν Ἀΐδαο δόμους, ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
ἔρχεαι, αὐτὰρ ἐμὲ στυγερῷ ἐνὶ πένθεϊ λείπεις
χήρην ἐν μεγάροισι. πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὔτε σὺ τούτῳ
ἔσσεαι, Ἕκτορ, ὄνειαρ, ἐπεὶ θάνες, οὔτε σοι οὗτος.
ἤνπερ γὰρ πόλεμόν γε φύγῃ πολύδακρυν Ἀχαιῶν,
αἰεί τοι τούτῳ γε πόνος καὶ κήδε' ὀπίσσω

472 ΜΥΡΙΑ FΕΔΝΑ 473 FΑΛΙΣ 474 ϜΑΙ FE
476 ΕFΕΙΠΕ 480 Vulg. ὅ μ' ἔτρεφε

ptiali Veneris repetitur. Talia dona nuptialia, vt vel ex Catullo et Statio liquet, in nuptiis Thetidis et Harmoniae celebrata sunt a poetis. — 473. ἅλις ἔσταν confertim. — 474. ἀτυζομένην. perculsam, mente alienatam, ita vt exanima ἀπολέσθαι videretur.

476. ἀμβλήδην alte petitis suspiriis, puto. v. Obss. — 479. De Thebe hac v. A, 366 et Z, 397. et ad ea loca notata. Debuit in ea regione seu collis nemorosus seu tractus esse ἡ Πλάκος dictus; etsi Strabonis aetate nomen ignotum erat: XIII, p. 912 extr.

ἔσσοντ'· ἄλλοι γάρ οἱ ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας.
ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι·
πάντα δ' ὑπεμμήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος·
τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε,
χείλεα μέν τε δίην', ὑπερώην δ' οὐκ ἐδίηνε.
τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
χερσὶν πεπληγὼς, καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
ἔῤῥ' οὕτως· οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην·
Ἀστυάναξ, ὃς πρὶν μὲν ἑοῦ ἐπὶ γούνασι πατρὸς
μυελὸν οἶον ἔδεσκε, καὶ οἰῶν πίονα δημόν·
αὐτὰρ ὅθ' ὕπνος ἕλοι, παύσαιτό τε νηπιαχεύων,

489 ΓΑΡ FΟΙ 493 FΕΡΤΩΝ 495 Vulg. μέν τ' ἐδίην' 498 FΕΡΡ 500 ΑΣΤΥFΑΝΑΞ — ⊢ΕFΟΥ

489. ἀπουρίσσουσιν ἀρούρας. ἀφαιρήσονται. v. Obss. — 490. Ad generales sententias delabitur Andromache. Conditio pupilli reddit puerum desertum ab omnibus aequalibus. — 491. ὑπεμμήμυκε pro ὑπεμήμυκε, deiecto, submisso, est vultu, non attollens oculos, prae metu aut pudore. ab ἠμύω. ὑπημύω. v. Obss. — 492. Ille omnium rerum indigus adit patris amicos, vnum post alterum, mendicando, eosque a precibus suis auersos veste arrepta vellicat, — 494. κοτύλην. vix tandem aliquis ex paternis amicis miserabundus sitienti porrigit paruum calicem, nec ad sitim restinguendam quod satis sit. — 496. ἀμφιθαλὴς *patrimus et matrimus*. v. Obss.

499. 500. redit ad matrem suam puer. Et hic est ille Astyanax! qui — 502. νηπιαχεύων puerorum more ludens, παίζων νηπία-

εὕδεσκ' ἐν λέκτροισιν, ἐν ἀγκαλίδεσσι τιθήνης,
εὐνῇ ἔνι μαλακῇ, θαλέων ἐμπλησάμενος κῆρ·
νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι, φίλου ἀπὸ πατρὸς ἁμαρτὼν,
Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπίκλησιν καλέουσιν· 506
οἶος γάρ σφιν ἔρυσο πύλας καὶ τείχεα μακρά.
νῦν δέ σε μὲν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι, νόσφι τοκήων,
αἰόλαι εὐλαὶ ἔδονται, ἐπεί κε κύνες κορέσωνται,
γυμνόν. ἀτάρ τοι εἵματ' ἐνὶ μεγάροισι κέονται,
λεπτά τε καὶ χαρίεντα, τετυγμένα χερσὶ γυναικῶν.
ἀλλ' ἤτοι τάδε πάντα καταφλέξω πυρὶ κηλέῳ,
οὐδέν σοί γ' ὄφελος, ἐπεὶ οὐκ ἐγκείσεαι αὐτοῖς,
ἀλλὰ πρὸς Τρώων καὶ Τρωϊάδων κλέος εἶναι.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.

506 ΑΣΤΥFΑΝΑΞ   510 FΕΙΜΑΤ

χος ὤν. — 504. θαλέων *satiatus opimis cibis.* v. Obss. Mox 505. πατρὸς ἀφαμαρτὼν, *orbatus.* — 509. αἰόλαι εὐλαὶ *mobiles vermes,* lubrici. — 513. comburam vestes, non quidem sic, vt tuo cum corpore comburantur; — 514. ἀλλὰ πρὸς Τρώων — *sed vt sint tibi honori in conspectu Troianorum.* v. Obss.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ψ

ARGVMENTVM.

Redux in caſtra Achilles Myrmidonibus pompam funebrem indicit decurſu ter circa corpus Patrocli facto; Hectore ad Patrocli feretrum proiecto 1—29. tum ille ſociis epulum funebre inſtituit —34. ipſe ab Agamemnone vocatus corpus curare negat antequam iuſta Patroclo perſoluta ſint; et noctem inſomnis exigit —61. tandem a ſomno oppreſſum Patrocli anima properare iuſta et prouidere iubet, vt, ſi quando Achilles fato functus fue-

rit, vtriusque cinerem eadem vrna condant — 110. Die orto Merione, cui negotium hoc datum erat, vrgente operam, ligna caeduntur — 127. Iis allatis et apportato Patrocli corpore in pompa Myrmidonum funebri — 139, Achilles comam Spercheo fluuio patrio post reditum in patriam ex voto consecratam, abscissam Patroclo in manus reponit tanquam amoris sui pignus — 152. Vulgo dimisso sub vesperam rogus extruitur; multae caeduntur victimae, et in rogum coniiciuntur, cum his caesi XII captiui e Troianis — 182. Hectoris vero corpus canibus laniandum seruat, quod tamen intactum praestant Venus et Apollo — 191. Votis ab Achille factis venti tandem ingruunt, vt rogus igne consumatur, Achille interea libante et lamentante — 225. Die orto conduntur ossa Patrocli tumulo facto — 257.

Inde Achilles ludos funebres instituit, propositis praemiis. Habentur certamina, primum cursus curulis — 652. tum pugilatus cestu — 699 luctae — 739 cursus gymnici — 797 pugnae cum hasta — 825 disci — 849 sagittandi — 883 iaculandi ad f.

Deorum interuentus nullus est, nisi in corpore Hectoris seruando Veneris et Apollinis cura vs. 184 — 191. tum Borea et Zephyro ab Iride arcessitis, vt ignem rogo immittant: 192 — 218. rogo consumto illi domum redeunt 226 — 230.

Ὣς οἱ μὲν στενάχοντο κατὰ πτόλιν· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκοντο,
οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο ἑὴν ἐπὶ νῆα ἕκαστος·
Μυρμιδόνας δ' οὐκ εἴα ἀποσκίδνασθαι Ἀχιλλεὺς,
ἀλλ' ὅγε οἷς ἑτάροισι φιλοπτολέμοισι μετηύδα·
Μυρμιδόνες ταχύπωλοι, ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι,
μὴ δήπω ὑπ' ὄχεσφι λυώμεθα μώνυχας ἵππους,
ἀλλ', αὐτοῖς ἵπποισι καὶ ἅρμασιν ἆσσον ἰόντες,
Πάτροκλον κλαίωμεν· ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
αὐτὰρ, ἐπεί κ' ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο,
ἵππους λυσάμενοι δορπήσομεν ἐνθάδε πάντες.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ᾤμωξαν ἀολλέες· ἦρχε δ' Ἀχιλλεύς.
οἱ δὲ τρὶς περὶ νεκρὸν ἐύτριχας ἤλασαν ἵππους
μυρόμενοι, μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε.
δεύοντο ψάμαθοι, δεύοντο δὲ τεύχεα φωτῶν

3 ΕΣΚΙΔΝΑΝΤΟ ϜΕϜΗΝ ΕΠΙ ΝΗΑ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 5 ϜΟΓΕ ϜΟΙΣ 10 ΟΛΟϜΟΙΟ

1—26. Reditu in caſtra facto Myrmidones, antequam equos ſoluant, et cibo ſumto ſe recreent, lamenta curſu circa corpus Patrocli ter facto inſtaurare iubet Achilles; corpus Hectoris ad feretrum proſtratum abiicit. Adornata autem haec ſunt eo conſilio, vt honos funebris Patroclo habitus, Hectoris corpore inſepulto proiecto, comparatione tacite facta, tanto magis illuſtretur.

14. *μετὰ δέ σφι Θέτις γόου ἵμερον ὦρσε*, putes ipſam interfuiſſe et ſuo luctu aliorum luctum excitaſſe, vt alibi fit: inf. 108. 153. v. Obſſ.

15. Dicas, nimis *γοργῶς* haec narrata eſſe, ipſam arenam lacrimis eſſe humectatam. Verum in luctu exprimendo priſca aetas ſibi

δάκρυσι· τοῖον γὰρ πόθεον μήστωρα φόβοιο.
τοῖσι δὲ Πηλείδης ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο,
χεῖρας ἐπ' ἀνδροφόνους θέμενος στήθεσσιν ἑταίρου·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην,
Ἕκτορα δεῦρ' ἐρύσας δώσειν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι·
δώδεκα δὲ προπάροιθε πυρῆς ἀποδειροτομήσειν
Τρώων ἀγλαὰ τέκνα, σέθεν κταμένοιο χολωθείς.
Ἦ ῥα, καὶ Ἕκτορα δῖον ἀεικέα μήδετο ἔργα,
πρηνέα πὰρ λεχέεσσι Μενοιτιάδαο τανύσσας
ἐν κονίῃσ'. οἱ δ' ἔντε' ἀφωπλίζοντο ἕκαστος
χάλκεα, μαρμαίροντα· λύον δ' ὑψηχέας ἵππους.
κὰδ δ' ἵζον παρὰ νηῒ ποδώκεος Αἰακίδαο
μυρίοι· αὐτὰρ ὁ τοῖσι τάφον μενοεικέα δαίνυ.
πολλοὶ μὲν βόες ἀργοὶ ὀρέχθεον ἀμφὶ σιδήρῳ,
σφαζόμενοι, πολλοὶ δ' ὄϊες καὶ μηκάδες αἶγες·
πολλοὶ δ' ἀργιόδοντες ὕες, θαλέθοντες ἀλοιφῇ,
εὑόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἡφαίστοιο·

21 ΔΕΥΡ' ϜΕΡΥΣΑΣ. v. Obſſ. 24 ΔΙΟΝ ΑϜΕΙΚΕΑ ΜΗΔΕΤΟ ϜΕΡΓΑ. 26 ΕϜΟΠΛΙΖΟΝΤΟ ϜΕΚΑΣΤΟΣ. 29 ΜΕΝΟϜΕΙΚΕΑ 31 ΟϜΙΕΣ

mirum in modum indulget; v. Obſſ. — 16. τοῖον γὰρ, h. e. praeſtantiſſimus enim erat heros, cuius mortem lugebant. v. Obſſ.

20. τὰ πάροιθεν ὑπέστην Σ, 335 ſq. effectum habent inf. 175. — 21. κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι ὠμῶς, dilaniandum a canibus. — 24. ἐμήδετο, ἐμηχανήσατο ἀεικές τι.

27—34. Myrmidones Achilles epulis factis recreat ex acie. Epulae hae loco τάφου, epularum funebrium ab Achille parantur.

30. βόες ὀρέχθεον de gemitu ſeu mugitu caeſorum

πάντῃ δ' ἀμφὶ νέκυν κοτυλήρυτον ἔῤῥεεν αἷμα.
αὐτὰρ τόν γε ἄνακτα ποδώκεα Πηλείωνα
εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον βασιλῆες Ἀχαιῶν,
σπουδῇ παρπεπιθόντες, ἑταίρου χωόμενον κῆρ.
οἱ δ', ὅτε δὴ κλισίην Ἀγαμέμνονος ἷξον ἰόντες,
αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσαν,
ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν· εἰ πεπίθοιεν
Πηλείδην, λούσασθαι ἀπὸ βρότον αἱματόεντα.
αὐτὰρ ὅγ' ἠρνεῖτο στερεῶς, ἐπὶ δ' ὅρκον ὄμοσσεν·
Οὐ μὰ Ζῆν', ὅστις τε θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
οὐ θέμις ἐστὶ λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι,
πρίν γ' ἐνὶ Πάτροκλον θέμεναι πυρὶ, σῆμά τε χεῦαι,
κείρασθαί τε κόμην· ἐπεὶ οὔ μ' ἔτι δεύτερον ὧδε
ἵξετ' ἄχος κραδίην, ὄφρα ζωοῖσι μετείω.
ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν στυγερῇ πειθώμεθα δαιτί·
ἠῶθεν δ' ὄτρυνον, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,

35 ΤΟΝ ΓΕ ϜΑΝΑΚΤΑ 39 Vulg. κέλευεν 45 Vulg. χεῦσαι 48 Vulg. μὲν νῦν 49 ΟΤΡΥΝΟΝ ϜΑΝΑΞ v. Obſſ.

v. Obſſ. — 34. κοτυλήρυτον magna copia, ac ſi vaſe effuſum eſſet. v. Obſſ.

35—56. Ad Agamemnonem deductus Achilles corpus quidem lauare et curare, antequam iuſta Patroclo perſoluta fuerint, recuſat, epulis paratis tamen aut ipſe omnino non intereſt, aut cibum ſaltem haud deguſtat. Nam ipſe videri debet nec corpus curaſſe nec lauaſſe ſe et vnxiſſe, ante iuſta Patroclo perſoluta.

44. λοετρὰ καρήατος ἆσσον ἱκέσθαι, h. e. ἅπτεσθαι, antiquo ſermone, pro λούεσθαι. admoueri aquam ei. — 48. στυγερῇ πειθώμεθα δαιτὶ, inuiſas celebremus epulas etſi inuiti. v. Obſſ. ſe ipſum annumerat, etſi

ὕλην τ' ἀξέμεναι, παρά τε σχεῖν, ὡς ἐπιεικὲς
νεκρὸν ἔχοντα νέεσθαι ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα·
ὄφρ' ἤτοι τοῦτον μὲν ἐπιφλέγῃ ἀκάματον πῦρ
θᾶσσον ἀπ' ὀφθαλμῶν, λαοὶ δ' ἐπὶ ἔργα τράπωνται.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπί-
ἐσσυμένως δ' ἄρα δόρπον ἐφοπλίσσαντες ἕκαστοι [θοντο.
δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν κλισίηνδε ἕκαστος.
Πηλείδης δ' ἐπὶ θινὶ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης
κεῖτο βαρυστενάχων, πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
ἐν καθαρῷ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνας κλύζεσκον·
εὖτε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε, λύων μελεδήματα θυμοῦ,
νήδυμος ἀμφιχυθείς· μάλα γὰρ κάμε φαίδιμα γυῖα,
Ἕκτορ' ἐπαΐσσων προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν.

50 ΕΠΙFΕΙΚΕΣ 53 ΕΠΙ FΕΡΓΑ 55 ΕFΟΠΛΙΣΣΑΝΤΕΣ FΕΚΑΣΤΟΙ v. Obſſ. 56 ΕFΙΣΗΣ 58 ΚΛΙΣΙΗΝΔΕ FΕΚΑΣΤΟΣ 61 Vulg. ἠϊόνος. 64 ΠΡΟΤΙ FΙΛΙΟΝ

ipſe expers cibi manet; pro πείθησθε. — 50. ὡς ἐπιεικὲς — Iungo ſic: ὡς ἐπιεικές ἐστι, νεκρὸν ἔχοντα (ſcil. αὐτὰ) νέεσθαι. vt conſentaneum eſt, mortuum iis inſtructum ad inferos diſcedere. pro vulgari παρασχεῖν ταῦτα, ἃ ἔχοντα —

57—93. Epulis factis alii ad quietem ſe componunt, Achilles ſero capto ſomno Patrocli videt vmbram adſtantem auditque monentem, vt iuſtis quam primum factis aditum ſibi ad Haden procuret, tum vt, vbi ipſe obierit, oſſa vtrinsque eadem vrna componi curet.

61. ἐν καθαρῷ, ſimpl. de loco hominum frequentia vacuo, ſolitario, accipio. v. Obſſ. — 62. εὖτε, Achilles ἐπὶ θαλάσσης κεῖτο — εὖ-

ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο,
πάντ' αὐτῷ, μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ', εἰκυῖα,
καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο·
στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὕδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ;
οὐ μέν μευ ζώοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος.
θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω.
τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων,
οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν·
ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
καί μοι δὸς τὴν χεῖρ', ὀλοφύρομαι· οὐ γὰρ ἔτ' αὖτις
νίσσομαι ἐξ Ἀΐδαο, ἐπήν με πυρὸς λελάχητε.
οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν Κὴρ

66 ΚΑΛ ΓΕΙΚΤΙΑ v. Obſſ. 67 ΧΡΟΙ ΓΕΙΜΑΤΑ ΓΕΣΤΟ 68 ΕΓΕΙΠΕ 71 ΑΓΙΔΑΟ 72 ΜΕ ΓΕΙΡΓΟΤΣΙ vel ΤΗΛΕ Μ ΕΓΕΡΓΟΤΣΙ — ΓΕΙΔΩΛΑ 74 ΑΓΙΔΟΣ 76 ΑΓΙΔΑΟ

τε τὸν ὕπνος ἔμαρπτε. iacebat, ingemiſcendo, *cum* ſomnus eum oppreſſit. Vſſ. 66. 67. 68. notabiles de ſpecie per ſomnum oblata.

69. λελασμένος ἔπλευ. πέλῃ, vt εὕδεις. — 71. Locus, vnde vetuſta opinio illuſtratur, aditum ad loca infera non dari animae inſepulto corpore. Nondum *portam Orci* intrauit: (πύλας Ἀΐδαο περήσω ait) in animarum coetum trans amnem (Oceanum) (h. amne traiecto) nondum admittitur; 72. 73. Verſatur tamen vmbra ἀνὰ δῶμα Ἄϊδος· cuius iam cis amnem fines eſſe debent; adeoque latius dictum eſſe debet, quam vſ. 71 πύλαι Ἀΐδαο. — 73. μίσγεσθαι ſc. αὐτοῖς ὑπὲρ ποταμοῖο, Oceano. — 75. καί μοι δὸς τὴν χεῖρα, ὀλοφύρομαι. da mihi manum, rogo cum fletu. — 77. ad miſerationem mouendam ap-

ἀμφέχανε στυγερή, ἥπερ λάχε γεινόμενόν περ·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω καὶ ἐφήσομαι, αἴκε πίθηαι·
μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ.
ἀλλ', ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ', ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με, δεξάμενος ἐν δώμασιν, ἱππότα Πηλεὺς
ἔτραφέ τ' ἐνδυκέως, καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι,
χρύσεος ἀμφιφορεύς, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·

80 ΕΠΙFΕΙΚΕΛ 90 Vulg. ἔτρεφέ τ'

ti verſus: non amplius vna erimus. — 79. ἐμὲ μὲν Κὴρ ἀμφέχανε, ἀμφιχαίνει, εἰς ἐμὲ, inhiat in me. Fatum, Mors fatalis, Parca, quae me aſſignatum ſibi accepit naſcentem, in me inuolauit tanquam praedam. Nam ἀμφιχαίνει vt deuoret praedam fera vel ales.

80. καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα. De hac praedictione v. ad Σ, 9. — 83. μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι. quod factum eſſe docemur Od. Ω, 74 ſq. — 84. ἀλλ' ὁμοῦ ὡς ἐτράφημεν — apodoſis 91 ὣς δὲ καὶ ὀστέα — 85. εὖτε με cf. ſup. ad Λ, 764. vbi Menoetium in Pelei domo degentem vidimus vſ. 770.

92. ἀμφιφορεὺς — de eo v. Od. Ω, 74. Poſt σορὸς, capulus, arca, memorari putandum vas, vrna, qua cinis reconditur, et in arca reponitur, ſicque humatur. Conf. tamen Obſſ.

Τίπτε μοι, ἠθείη κεφαλή, δεῦρ' εἰλήλουθας,
καί μοι ταῦτα ἕκαστ' ἐπιτέλλεαι; αὐτὰρ ἐγώ τοι
πάντα μάλ' ἐκτελέω, καὶ πείσομαι, ὡς σὺ κελεύεις.
ἀλλά μοι ἆσσον στῆθι· μίνυνθά περ ἀμφιβαλόντε
ἀλλήλους, ὀλοοῖο τεταρπώμεσθα γόοιο.
Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν,
οὐδ' ἔλαβε· ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς, ἠΰτε καπνὸς,
ᾤχετο τετριγυῖα. ταφὼν δ' ἀνόρουσεν Ἀχιλλεὺς,
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν·
παννυχίη γάρ μοι Πατροκλῆος δειλοῖο

95 ΤΑΥΤΑ FΕΚΑΣΤ 98 ΟΛΟFΟΙΟ 102 ΣΥΜΠΛΑΤΑΓΗΣΕ FΕΠΟΣ — ΕFΕΙΠΕ 104 FΕΙΔΩΛΟΝ

101. ᾤχετο τετριγυῖα acute eiulando. v. Obſſ. — 102. χερσί τε συμπλατάγησε, χεῖρας συνεκρότησε.

104. ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν. Sunt ergo ſequentia quae ex dictis colligas, nam alia in Odyſſea occurrunt, non cum his confundenda, fere haec: Anima, ψυχή, quam 66. 67. Patroclo ſimillimam, etiam amictu, vidimus, verba facere tum, cum Achilles eam amplecti vellet, diffluxit, fumi inſtar, acute exclamando. Etenim, quod ᾤχετο κατὰ χθονὸς, interpretatio eſt Achillis, nam ipſe tantum euanuiſſe viderat. Nunc ille pro experto habet, etiam poſt mortem, in Hade, h. e. poſtquam vita effluxit, ſupereſſe inſtar aliquod hominis. — 104. ψυχὴν et εἴδωλον, eſſe; ſed non ſunt φρένες in hoc ſimulacro, quod vi oppoſiti nihil aliud eſſe poteſt, quam *nihil ſolidi ineſſe, nullum corpus ſolidum.* Φρένες, proprie diaphragma, (v. ad Π, 481.) nunc omnino tendines et muſculi, quos pinguiore vocabulo neruos appellant, adeoque partes ſolidiores; qui-

ψυχὴ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε,
καί μοι ἕκαστ' ἐπέτελλεν· εἴκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ.
Ὣς φάτο· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
μυρομένοισι δὲ τοῖσι φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠὼς
ἀμφὶ νέκυν ἐλεεινόν. Ἀτὰρ κρείων Ἀγαμέμνων
οὐρῆάς τ' ὤτρυνε καὶ ἀνέρας, ἀξέμεν ὕλην,
πάντοθεν ἐκ κλισιῶν· ἐπὶ δ' ἀνὴρ ἐσθλὸς ὀρώρει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
οἱ δ' ἴσαν, ὑλοτόμους πελέκεας ἐν χερσὶν ἔχοντες,
σειράς τ' εὐπλέκτους· πρὸ δ' ἄρ' οὐρῆες κίον αὐτῶν.
πολλὰ δ' ἄναντα, κάταντα, πάραντά τε, δόχμιά τ', ἦλθον.
ἀλλ' ὅτε δὴ κνημοὺς προσέβαν πολυπίδακος Ἴδης,
αὐτίκ' ἄρα δρῦς ὑψικόμους ταναηκέϊ χαλκῷ
τάμνον ἐπειγόμενοι· ταὶ δὲ μεγάλα κτυπέουσαι
πίπτον· τὰς μὲν ἔπειτα διαπλίσσοντες Ἀχαιοὶ,

106 Vulg. ἐφειστήκει. 107 ΚΑΙ ΜΟΙ FΕΚΑΣΤ (v. Obſſ.) ΕΠΕΤΕΛΛΕ FΕFΙΚΤΟ 120 Vulg. διαπλήσσοντες.

bus deficientibus nulla vis, robur, ineſt, omninoque nihil ſolidi. Supra φρένες μένεος πίμπλαντο A, 103 pectus ſanguine ex ira intumeſcens ſimul vim et impetum capiebat. At de *mente* h. l. cogitare velle, alienum eſſet. — 107. εἴκτο δὲ θέσκελον αὐτῷ. θείως. v. Obſſ.

109—126. Die orto ligna ad rogum exſtruendum apportantur.

112. ἐπὶ δ' ἀνὴρ ὀρώρει. ἐπορώρει. *ad hoc exortus eſt*, proceſſit, ducem ſe obtulit, operam ſuam ad hoc conferendo. Non vero, incitabat eos. Nam ὀρώρειν, ὄρωρα, vbique vim immanentem habent.

120. τὰς μὲν ἔπειτα Ἀχαιοὶ ἔκδεον, ἔδεον ἐξ ἡμιόνων, διαπλίσσοντες, εὖ διαβάντες, greſſu firmato, vt viribus intentis vincula adſtringerent, quibus ligna

ἔκδεον ἡμιόνων. ταὶ δὲ χθόνα ποσσὶ δατεῦντο,
ἐλδόμεναι πεδίοιο, διὰ ῥωπήϊα πυκνά.
πάντες δ' ὑλοτόμοι φιτροὺς φέρον· ὣς γὰρ ἀνώγει
Μηριόνης, θεράπων ἀγαπήνορος Ἰδομενῆος.
κὰδ δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς βάλλον ἐπισχερὼ, ἔνθ' ἄρ' Ἀχιλ-
φράσσατο Πατρόκλῳ μέγα ἠρίον, ἠδὲ οἱ αὐτῷ. [λεὺς
  Αὐτὰρ ἐπεὶ πάντῃ παρακάββαλον ἄσπετον ὕλην,
εἵατ' ἄρ' αὖθι μένοντες ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτίκα Μυρμιδόνεσσι φιλοπτολέμοισι κέλευσε,
χαλκὸν ζώννυσθαι, ζεῦξαι δ' ὑπ' ὄχεσφιν ἕκαστον
ἵππους· οἱ δ' ὤρνυντο, καὶ ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον.
ἂν δ' ἔβαν ἐν δίφροισι παραιβάται, ἡνίοχοί τε·
πρόσθε μὲν ἱππῆες, μετὰ δὲ νέφος εἵπετο πεζῶν,
μυρίοι· ἐν δὲ μέσοισι φέρον Πάτροκλον ἑταῖροι.
θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον, ἃς ἐπέβαλλον

126 ΜΕΓΑ ϜΗΡΙΟΝ ΗΔΕ ϜΟΙ 130 ϜΥΠ ΟΧΕΣΦΙ ϜΕΚΑΣΤΟΝ 135 ΚΑΤΑϜΕΙΝΥΟΝ

mularum dorſis illigarentur. v. Obſſ. — 121. *χθόνα ποσσὶ δατεῦντο* dictum vt, carpere viam. — 122. *ἐλδόμεναι πεδίοιο, cupidi plani campi,* cupientes in planitiem deſcendere, vt minus aerumnoſus eſſet inceſſus, tendentes in campum.

127—137. Myrmidones armatos incedere et in eorum medio corpus Patrocli, ad rogum ſeu ad locum, vbi rogus exſtruendus erat, e tentorio duci iubet Achilles.

131. *ἐν τεύχεσσιν ἔδυνον. ἐνέδυνον τεύχεσιν, εἰςεδύοντο τὰ τεύχεα.* — 135. *θριξὶ δὲ πάντα νέκυν καταείνυον* — quod mox 140 ſq. ipſe Achilles facit; orto forte more ab eo conſilio, vt in ſui memoriam mortuo darent partem ſui aliquam auferendam: quod patet v. 151. 2. 3. Ex ἕω, ἕνω, ἐν-

κειρόμενοι· ὄπιθεν δὲ κάρη ἔχε δῖος Ἀχιλλεὺς
ἀχνύμενος· ἕταρον γὰρ ἀμύμονα πέμπ' Ἄϊδόσδε.
Οἱ δ' ὅτε χῶρον ἵκανον, ὅθι σφίσι πέφραδ' Ἀχιλλεὺς,
κάτθεσαν, αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νῆεον ὕλην.
ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς ξανθὴν ἀπεκείρατο χαίτην,
τήν ῥα Σπερχειῷ ποταμῷ τρέφε τηλεθόωσαν·
ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἰδὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον·
Σπερχεῖ', ἄλλως σοί γε πατὴρ ἠρήσατο Πηλεὺς,
κεῖσέ με νοστήσαντα φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
σοί τε κόμην κερέειν, ῥέξειν θ' ἱερὴν ἑκατόμβην·
πεντήκοντα δ' ἔνορχα παρ' αὐτόθι μῆλ' ἱερεύσειν
ἐς πηγὰς, ὅθι τοι τέμενος βωμός τε θυήεις.
ὣς ἠρᾶθ' ὁ γέρων, σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας.

137 ΑϜΙΔΟΣ 139 ΔΕ ϜΟΙ ΜΕΝΟϜΕΙΚΕΑ 143 ΑΡΑ ϜΕΙΠΕ ϜΙΔΩΝ ΕΠΙ ϜΟΙΝΟΠΑ 149 ΔΕ ϜΟΙ

νυμι. εἵνω. εἰνύω. induo, pro ἐνδύω et καλύπτω. v. Obſſ.

138—163. Ipſe Achilles comam reſciſſam Patrocli manibus reponit; tum discedere iubet turbam, nec retinet praeterquam neceſſarios.

139. αἶψα δέ οἱ μενοεικέα νῆεον ὕλην aggeſſerunt ligna, eduxerunt rogum in altum, quantum ipſe volebat, μενοεικῶς. — 142. Ex his patet, Peleum in filii, qui adhuc comam alebat, diſceſſu vota feciſſe pro eius reditu, vt, ſi is rediturus eſſet, ſe eius comam fluuio patrio, ſacro facto, eſſe conſecraturum. — 146. Hecatombe h. l. per L oues conſtituitur. cf. ad A, 65. ἔνορχα μῆλα, ὄρχεις ἔχοντα, accipio ſimpliciter, integra, vt opp. caſtratis. Tum 148 notabile, Fluuio litatum eſſe ad fontem, ibique ei ſacellum et aram fuiſſe conſecratum. — 149. σὺ δέ οἱ νόον οὐκ ἐτέλεσσας pro οὐ

νῦν δ' ἐπεὶ οὐ νέομαί γε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Πατρόκλῳ ἥρωϊ κόμην ὀπάσαιμι φέρεσθαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ κόμην ἑτάροιο φίλοιο
θῆκεν· τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αἶψ' Ἀγαμέμνονι εἶπε παραστάς·
Ἀτρείδη, (σοὶ γάρ τε μάλιστά γε λαὸς Ἀχαιῶν
πείσονται μύθοισι,) γόοιο μὲν ἔστι καὶ ἆσαι·
νῦν δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, καὶ δεῖπνον ἄνωχθι
ὅπλεσθαι· τάδε δ' ἀμφὶ πονησόμεθ', οἷσι μάλιστα
κήδεός ἐστι νέκυς· παρὰ δ' οἵ τ' ἀγοὶ ἄμμι μενόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
αὐτίκα λαὸν μὲν σκέδασε κατὰ νῆας ἐΐσας,
κηδεμόνες δὲ παρ' αὖθι μένον, καὶ νήεον ὕλην.
ποίησαν δὲ πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα·

152 ϜΕΙΠΩΝ 155 ΑΓΑΜΕΜΝΟΝΙ ϜΕΙΠΕ 161 ΑΚΟΥΣΕ ϜΑΝΑΞ 162 ΕϜΙΣΑΣ 164 al. ἑκατόμποδον.

τελεῖς. Norat autem hoc Achilles, ſe non eſſe rediturum in patriam, e matris monitu v. ad Σ, 9. et ex vmbra Patrocli ſup. 80. Ad 151. v. notata ſup. ad 135.

158. ἀπὸ πυρκαϊῆς σκέδασον, iube recedere et ſe ad ſua conferre. — δεῖπνον ὅπλεσθαι, ὁπλίζεσθαι. inter haec ſcilicet iam noctem ingruere puta. Exſequiae autem habentur noctu.

160. οἷς μάλιστα (διὰ) κήδεός ἐστιν ὁ νέκυς, corpus. Iidem mox 163 κηδεμόνες. Vide tamen Obſſ.

163—191. Extruitur rogus, parantur inferiae, accenditur ignis, Hectoris corpus ſeruat canibus dilaniandum, quod tamen dii ab omni iniuria vindicant, ne foedetur.

164. πυρὴν ἑκατόμπεδον ἔνθα καὶ ἔνθα, h. τετράγω-

ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἀχνύμενοι κῆρ.
πολλὰ δὲ ἴφια μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς
πρόσθε πυρῆς ἔδερόν τε, καὶ ἄμφεπον· ἐκ δ' ἄρα πάν-
δημὸν ἑλὼν ἐκάλυψε νέκυν μεγάθυμος Ἀχιλλεὺς [τῶν
ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς, περὶ δὲ δρατὰ σώματα νήει·
ἐν δὲ τίθει μέλιτος καὶ ἀλείφατος ἀμφιφορῆας,
πρὸς λέχεα κλίνων· πίσυρας δ' ἐριαύχενας ἵππους
ἐσσυμένως ἐνέβαλλε πυρῇ, μεγάλα στεναχίζων.
ἐννέα τῷ γε ἄνακτι τραπεζῆες κύνες ἦσαν,
καὶ μὲν τῶν ἐνέβαλλε πυρῇ δύο δειροτομήσας·
δώδεκα δὲ Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλοὺς,
χαλκῷ δηϊόων· κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα·
ἐν δὲ πυρὸς μένος ἧκε σιδήρεον, ὄφρα νέμοιτο.
ᾤμωξέ τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Χαῖρέ μοι, ὦ Πάτροκλε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι.
πάντα γὰρ ἤδη τοι τελέω, τὰ πάροιθεν ὑπέστην.

166 ΔΕ ϜΙΦΙΑ — ϜΕΛΙΚΑΣ 172 Vulg. στοναχίζων. 173 ΤΩΙ ΓΕ ϜΑΝΑΚΤΙ 176 ΜΗΔΕΤΟ ϜΕΡΓΑ

νον. τετράπλευρον, καθ' ἑκάστην πλευρὰν ἑκατὸν ποδῶν. — 169. δρατὰ σώματα. excoriatae pecudes cum ceteris quae ad inferias ſpectant in ſeqq. honoris cauſſa cremantur; adipe, πιμελῇ, inuoluitur corpus alendae flammae cauſſa, quod facile eſt ad aſſequendum. — 170. Vaſa melle et adipe repleta ita collocaſſe videtur Achilles, vt ea vergeret verſus corpus in lecto reclinatum, quo vi ignis effuſus adeps in corpus manaret.

174. Iunge καὶ ἐνέβαλλε πυρῇ τῶν μὲν δύο, δειροτομήσας, δώδεκα δὲ Τρώων υἱοὺς, δηϊόων χαλκῷ. — 176. κακὰ δὲ φρεσὶ μήδετο ἔργα, ſcil. ipſo hoc, quod ἐδῄωσε, necauit, atrox conſilium exſequutus eſt in eos. v. Obſſ.

δώδεκα μὲν Τρώων μεγαθύμων υἱέας ἐσθλούς,
τοὺς ἅμα σοὶ πάντας πῦρ ἐσθίει· Ἕκτορα δ' οὔτι
δώσω Πριαμίδην πυρὶ δαπτέμεν, ἀλλὰ κύνεσσιν.
Ὣς φάτ' ἀπειλήσας· τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο·
ἀλλὰ κύνας μὲν ἄλαλκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
ἤματα καὶ νύκτας· ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ,
ἀμβροσίῳ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων·
τῷ δ' ἔπι κυάνεον νέφος ἤγαγε Φοῖβος Ἀπόλλων
οὐρανόθεν πεδίονδε· κάλυψε δὲ χῶρον ἅπαντα,
ὅσσον ἐπεῖχε νέκυς, μὴ πρὶν μένος ἠελίοιο
σκήλῃ ἀμφὶ περὶ χρόα ἴνεσιν, ἠδὲ μέλεσσιν.
Οὐ δὲ πυρὴ Πατρόκλου ἐκαίετο τεθνειῶτος.

191 ΧΡΟΑ ΓΙΝΕΣΙ

183. Constat sibi peruicacia in hoc, quod semel ad contumeliam Hectoris pronuntiauerat, insepultum eius corpus abiectum iri, X, 348 δώσω δάπτειν κυσὶν, οὐ πυρὶ ἐσθίειν. — 184. τὸν δ' οὐ κύνες ἀμφεπένοντο. a parando cibo. Antecedens pro consequente, non comederunt, laniarunt, v. sup. Φ, 203. Veneris opera id factum dicitur. Omnino Hectoris corpus seruatum est incolume; vt nec cutis raptato corpori detraheretur nec calore solis siccata exaresceret, sed vt illud adspectu haud foedum seruaretur. Tribuuntur haec Veneris et Apollinis operae. — 186. ῥοδόεντι δὲ χρῖεν ἐλαίῳ ἀμβροσίῳ. Vnguento hoc effectum facile intelligas, ne corpus putresceret, verum est quoque remedio, ne attritu tractuque liuida cutis tanto citius in corruptelam abiret. Ita equidem accipio. v. Obss. ἵνα μὴ sc. Achilles. Inf. Ω, 20 Apollinis quoque aegide corpus tractum leuatur. — 188. Nube corpori obumbrato inducta calor Solis infringitur, ne corpus exsiccet.

192—230. Vento subor-

ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς,
στὰς ἀπάνευθε πυρῆς, δοιοῖς ἠρᾶτ' Ἀνέμοισι,
Βορέῃ καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά·
πολλὰ δὲ καὶ σπένδων χρυσέῳ δέπαϊ, λιτάνευεν
ἐλθέμεν, ὄφρα τάχιστα πυρὶ φλεγεθοίατο νεκρὸν,
ὕλη τε σεύαιτο καήμεναι. ὠκέα δ' Ϝἶρις
ἀράων ἀΐουσα μετ' ἄγγελος ἦλθ' Ἀνέμοισιν.
οἱ μὲν ἄρα Ζεφύροιο δυσαέος ἀθρόοι ἔνδον
εἰλαπίνην δαίνυντο· θέουσα δὲ Ϝἶρις ἐπέστη
βηλῷ ἐπὶ λιθέῳ. τοὶ δ' ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
πάντες ἀνήϊξαν, κάλεον δέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος·
ἡ δ' αὖθ' ἕζεσθαι μὲν ἀνήνατο, εἶπε δὲ μῦθον·
Οὐχ ἕδος· εἶμι γὰρ αὖτις ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥέεθρα,

198 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ vulg. ὕλη τ' ἐσσεύοιτο. parum grammatice. 201 ΘΕΟΥΣΑ ΔΕ ϜΙΡΙΣ 202 ϜΙΔΟΝ 203 ΕΣ ϜΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 204 ΑΝΗΙΝΑΤΟ ϜΕΙΠΕ

to rogus consumitur. Ingeniose hoc adornatum a poeta: vota facit Ventis Achilles; nuntiat ea Ventis Iris; adueniunt illi et flammam augent. Suspicari licet boream et zephyrum memorari, quia sunt venti stati in illa regione, qui sub certum noctis tempus exoriuntur.

198. ὄφρα (οἱ ἄνεμοι) νεκρὸν φλεγέθοιντο, ὕλη τε σεύαιτο καῆναι et ligna ocyus conflagrarent; quasi, se incitarent vt ardeant. Iris itaque h. l. vota ac preces perfert ad eos, quibus sunt factae. Nouum hoc, et inter singularia huius libri habendum. Nam vbique Iris Iunonis vel Iouis mandata perfert: v. sup. ad B, 786. add. Γ, 121. Tum 200 etiam Ventorum, vt deorum, vita epulis exigitur.

205. εἶμι γὰρ αὖτις. Videmus veterem illum mythum in formulam poeti-

Αἰθιόπων ἐς γαῖαν, ὅθι ῥέζουσ' ἑκατόμβας
ἀθανάτοις, ἵνα δὴ καὶ ἐγὼ μεταδαίσομαι ἱρῶν·
ἀλλ' Ἀχιλεὺς Βορέην ἠδὲ Ζέφυρον κελαδεινὸν
ἐλθεῖν ἀρᾶται, καὶ ὑπίσχεται ἱερὰ καλά,
ὄφρα πυρὴν ὄρσητε καήμεναι, ᾗ ἔνι κεῖται
Πάτροκλος, τὸν πάντες ἀναστενάχουσιν Ἀχαιοί.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπεβήσετο. τοὶ δ' ὀρέοντο
ἠχῇ θεσπεσίῃ, νέφεα κλονέοντε πάροιθεν.
αἶψα δὲ πόντον ἵκανον ἀήμεναι· ὦρτο δὲ κῦμα
πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ· Τροίην δ' ἐρίβωλον ἱκέσθην,
ἐν δὲ πυρῇ πεσέτην, μέγα δ' ἴαχε θεσπιδαὲς πῦρ.
παννύχιοι δ' ἄρα τοί γε πυρῆς ἄμυδις φλόγ' ἔβαλλον,
φυσῶντες λιγέως. ὁ δὲ πάννυχος ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
χρυσέου ἐκ κρητῆρος, ἑλὼν δέπας ἀμφικύπελλον,
οἶνον ἀφυσσόμενος χαμάδις χέε, δεῦε δὲ γαῖαν,
ψυχὴν κικλήσκων Πατροκλῆος δειλοῖο.

212 FEIΠΟΥΣ 213 FHXHI 216 ΜΕΓΑ FIFAXE v. Exc. III. ad lib. XIX p. 757. Bentl. μεγα ϝιαχε. 219 Vulg. ἔχων 220 FOINON

cam et innuentum eſſe verſum. v. Obſſ.

212 ſq. Locus praeclare elaboratus.

214. πόντον ἵκανον ἀήμεναι non quaſi ad pontum venerint, vt flarent; ſed inceſſus Ventorum e Thracia ferebat ὑπὲρ πόντον. Venerunt igitur *flando*; vel, vt iam flarent ſuper pontum. Sunt autem ſedes ventorum non in mari, ſed in montibus Thraciae. — 217. φλόγ' ἔβαλλον φυσῶντες ſane pro ἐφύσων. Sed in βάλλειν eſt notio τοῦ ἀναῤῥιπίζειν, ſuſcitare flammam iactando et ventilando. — 218 ſqq. habes inferiarum morem diſerte expoſitum.

ὡς δὲ πατὴρ οὗ παιδὸς ὀδύρεται ὀστέα καίων
νυμφίου, ὅστε θανὼν δειλοὺς ἀκάχησε τοκῆας·
ὣς Ἀχιλεὺς ἑτάροιο ὀδύρετο ὀστέα καίων,
ἑρπύζων παρὰ πυρκαϊὴν, ἀδινὰ στεναχίζων.
ἦμος δ' Ἑωσφόρος εἶσι, φόως ἐρέων ἐπὶ γαῖαν,
ὅν τε μέτα κροκόπεπλος ὑπεὶρ ἅλα κίδναται ἠὼς,
τῆμος πυρκαϊὴ ἐμαραίνετο, παύσατο δὲ φλόξ.
οἱ δ' Ἄνεμοι πάλιν αὖτις ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,
Θρηΐκιον κατὰ πόντον· ὁ δ' ἔστενεν, οἴδματι θύων.
Πηλείδης δ' ἀπὸ πυρκαϊῆς ἑτέρωσε λιασθεὶς,
κλίνθη κεκμηὼς, ἐπὶ δὲ γλυκὺς ὕπνος ὄρουσεν.
οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα ἀολλέες ἠγερέθοντο,
τῶν μιν ἐπερχομένων ὅμαδος καὶ δοῦπος ἔγειρεν·
ἕζετο δ' ὀρθωθεὶς, καί σφεας πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι, ἀριστῆες Παναχαιῶν,
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσατ' αἴθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο λέγωμεν,
εὖ διαγιγνώσκοντες· ἀριφραδέα δὲ τέτυκται·
ἐν μέσσῃ γὰρ ἔκειτο πυρῇ, τοὶ δ' ἄλλοι ἄνευθεν
ἐσχατιῇ καίοντ' ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες·
καὶ τὰ μὲν χρυσέῃ φιάλῃ καὶ δίπλακι δημῷ

222 FΟΤ ΠΑΙΔΟΣ 229 FΟΙΚΟΝΔΕ 230 ΕΣΤΕΝΕ FΟΙΔΜΑΤΙ 237 ΑΙΘΟΠΙ FΟΙΝΩΙ

226—248. Sub diem ortum rogus erat consumtus; somno paullulum capto Achilles excitatus cinerem et ossa legere et tumulum exstruere parat.

240. Locus disertus de modo legendi cineris corporis ex cinere lignorum et pecudum caesarum. — 243. δίπλακι δημῷ. notabile inventum ad excludendum ae-

θείομεν, εἰσόκεν αὐτὸς ἐγὼν ἄϊδι κεύθωμαι.
τύμβον δ' οὐ μάλα πολλὸν ἐγὼ πονέεσθαι ἄνωγα,
ἀλλ' ἐπιεικέα τοῖον· ἔπειτα δὲ καὶ τὸν Ἀχαιοὶ
εὐρύν θ' ὑψηλόν τε τιθήμεναι, οἵ κεν ἐμεῖο
δεύτεροι ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι λίπησθε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐπίθοντο ποδώκεϊ Πηλείωνι.
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ,
ὅσσον ἐπὶ φλὸξ ἦλθε, βαθεῖα δὲ κάππεσε τέφρη·
κλαίοντες δ' ἑτάροιο ἐνηέος ὀστέα λευκὰ
ἄλλεγον ἐς χρυσέην φιάλην καὶ δίπλακα δημόν·
ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες, ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν.
τορνώσαντο δὲ σῆμα, θεμείλιά τε προβάλοντο
ἀμφὶ πυρήν· εἶθαρ δὲ χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν·

244 ΑϜΙΔΙ 246 ΕΠΙϜΕΙΚΕΑ 250 ΑΙΘΟΠΙ ϜΟΙΝΩΙ

rem et cum eo putorem. Scilicet adeps eundem vſum h. l. praeſtat, quem alias vnguenta, quibus corpus invngi et condiri ſolebat.

246. Iubeo facere *τύμβον ἐπιεικέα, τοῖον*, tumulum modicum, fere tantum, *δεικτικῶς*, quantum manu ac geſtu circumſcribebat ac definiebat: v. Obſſ. Fama autem acceptum hoc eſſe debuit, tumulum Patrocli, illato mox Achillis cinere, ſuiſſe in maius auctum et, non quidem latius, ſed altius tamen, eductum; nam vt *ἑκατόμπεδος* fieret, iam Achilles deſignauerat ſup. vſſ. 164. — 247. qui me ſuperſtites in exercitu ad Troiam eritis.

249—257. Leguntur oſſa; extruitur tumulus; et Patrocli oſſa in eo conduntur.

254. *ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες*, in tentorio collocant vrnam, donec tumulus confectus eſſet, cui inferri poſſet. — 255. tumulus in ipſo rogi loco exſtruitur, vt ſup. H, 336 ſq. multo tamen latior, nam quadrin-

χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον. Αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
αὐτοῦ λαὸν ἔρυκε, καὶ ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα·
νηῶν δ' ἔκφερ' ἄεθλα, λέβητάς τε, τρίποδάς τε,
ἵππους θ', ἡμιόνους τε, βοῶν τ' ἴφθιμα κάρηνα,
ἠδὲ γυναῖκας ἐϋζώνους, πολιόν τε σίδηρον.
ἱππεῦσι μὲν πρῶτα ποδώκεσιν ἀγλά' ἄεθλα
θῆκε, γυναῖκα ἄγεσθαι, ἀμύμονα ἔργ' εἰδυῖαν,

263 leg. ΓΥΝΑΙΚΑ Τ ΑΓΕΣΘΑΙ ΑΜΥΜΟΝΑ ϜΕΡΓΑ ϜΙΔΥΙΑΝ

gentorum pedum in circumitu esse debuit, cum a quaternis lateribus ἑκατόμπεδος esset.

257 sqq. Edicuntur ab Achille *ludi funebres*; et quidem *primo* loco *ludi curules*; *secundo* vs. 653 fit *pugilatus*; *tertio* 700 *lucta*; *quarto* 740 *cursus*; *quinto* vs. 798 *monomachia*; *sexto* vs. 826 *discus*; *septimo* vs. 850 *arcus*; et *octauo* vs. 884 *iaculum*.

258. ἵζανεν εὐρὺν ἀγῶνα. magnum hominum consessum instruxit; locum indixit, designauit et instruxit, in quo multitudo ad spectandum considere posset. Sic ἀγὼν saepe in hoc libro; interdum pro ipso loco.

262. In curuli certamine, tanquam nobiliore ac praestantiore ceteris quinque proposita sunt praemia; prodeunt quinque certaturi 287 sq. Fit inde certamen, et persoluuntur praemia — 652.

Obseruanda est in seqq. notabilis ratio habita illa aetate inter pretia diuersarum rerum: vt statim serua et tripus XXII mensurarum, maiore pretio fuere habita quam equa grauida ex asino; minore pretio quam equa, tripus ex aere IV congiorum; huic inferius habitum praemium II talentorum auri: quod quis nostra aestimatione ita statuat? phiala ex aere huic posthabita vltimo loco memoratur: siquidem deminutum est in singula praemia pretium. De singulis v. Obss.

καὶ τρίποδ' ὠτώεντα δυωκαιεικοσίμετρον,
τῷ πρώτῳ· ἀτὰρ αὖ τῷ δευτέρῳ ἵππον ἔθηκεν
ἑξέτε', ἀδμήτην, βρέφος ἡμίονον κυέουσαν·
αὐτὰρ τῷ τριτάτῳ ἄπυρον κατέθηκε λέβητα,
καλὸν, τέσσαρα μέτρα κεχανδότα, λευκὸν ἔτ' αὔτως·
τῷ δὲ τετάρτῳ θῆκε δύο χρυσοῖο τάλαντα·
πέμπτῳ δ' ἀμφίθετον φιάλην ἀπύρωτον ἔθηκε·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ἱππῆας τάδ' ἄεθλα δεδεγμένα κεῖτ' ἐν ἀγῶνι.
εἰ μὲν νῦν ἐπὶ ἄλλῳ ἀεθλεύοιμεν Ἀχαιοὶ,
ἦτ' ἂν ἐγὼ τὰ πρῶτα λαβὼν κλισίηνδε φεροίμην.
ἴστε γὰρ, ὅσσον ἐμοὶ ἀρετῇ περιβάλλετον ἵπποι·
ἀθάνατοί τε γάρ εἰσι. Ποσειδάων δ' ἔπορ' αὐτοὺς
πατρὶ ἐμῷ Πηλῆϊ, ὁ δ' αὖτ' ἐμοὶ ἐγγυάλιξεν.
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ μενέω, καὶ μώνυχες ἵπποι.

264 ΔΥΩΚΑΙϜΕΙΚΟΣΙΜΕΤΡΟΝ Bentl. malebat δυοκαιεϝεικοσίμετρον 266 ϜΕΞϜΕΤΕ 271 ΕϜΕΙΠΕ 276 ϜΙΣΤΕ

266. Equam ſex annorum, iugo tamen nondum ſubditam, notabile quoque hoc; tum eandem ἔγκυον ex aſino. — 267. ἄπυρον, igni nondum admotum. mox ἀπύρωτον. — 268. λευκὸν, φαεινόν. — 270. ἀμφίθετον φιάλην, quae fundum in medio habet, adeoque ſupra et infra cauum, vt duplex ſit poculum.

272 — 286. Pronuntiat Achilles certamen curule: a quo ſuos equos abfuturos eſſe ait, qui alioqui facile victoriam ceteris erepturi ſint.

274. ἐπὶ ἄλλῳ. in alterius honorem ludis factis. — 276. περιβάλλετον. ὑπερβάλλετον. — 277. Dati equi Peleo a Neptuno, in nuptiis cum Thetide. v. ſup.

τοίου γὰρ σθένος ἐσθλὸν ἀπώλεσαν ἡνιόχοιο,
ἠπίου, ὅς σφῶϊν μάλα πολλάκις ὑγρὸν ἔλαιον
χαιτάων κατέχευε, λοέσσας ὕδατι λευκῷ.
τὸν τώ γ' ἑσταότες πενθείετον, οὔδεϊ δέ σφι
χαῖται ἐρηρέδαται, τὼ δ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·
ἄλλοι δὲ στέλλεσθε, κατὰ στρατὸν ὅςτις Ἀχαιῶν
ἵπποισί τε πέποιθε καὶ ἅρμασι κολλητοῖσιν.

Ὣς φάτο Πηλείδης· ταχέες δ' ἱππῆες ἄγερθεν.
ὦρτο πολὺ πρῶτος μὲν ἄναξ ἀνδρῶν Εὔμηλος,
Ἀδμήτου φίλος υἱός, ὃς ἱπποσύνῃ ἐκέκαστο·
τῷ δ' ἔπι Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης,
ἵππους δὲ Τρωοὺς ὕπαγε ζυγόν, οὕς ποτ' ἀπηύρα
Αἰνείαν, ἀτὰρ αὐτὸν ὑπεξεσάωσεν Ἀπόλλων·
τῷ δ' ἄρ' ἔπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενής, ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,

281 σφῶϊν. non, σφῶϊ. 287 al. ἔγερθεν. 288 ΜΕΝ ϜΑΝΑΞ v. Obſſ. 291 Vulg. Τρῳούς.

Π, 380. 381. et Ρ, 443. — 280. *τοίου.* h. e. manebo hic; nam auriga ſuo praeſtantiſſimo, Patroclo, nunc carent bigae. — 281. Locus notatus propter curam equorum. v. Obſſ. loti ſunt aqua et vncti, vt homines corpus curant. — 282. *ὕδατι λευκῷ* pellucido, puro. — 284. *οὔδει δέ σφι χαῖται ἐρηρέδαται. ἠρεισμέναι εἰσί. ἐρείδονται.* v. Obſſ. Mox 285 *στέλλεσθαι* eſt *κοσμεῖσθαι.* parare ſe, accingere ſe ad certamen.

287—357. Prodeunt certaturi quinque: *Eumelus, Diomedes, Menelaus, Antilochus* et *Meriones.* Commemorantur eo ordine, quo praeſtabant equi. *Eumeli* primo loco, vt B, 763 ſq. vidimus.

291. *οὕς ποτ' ἀπηύρα Αἰνείαν.* ſup. E, 323. Eorum equorum laudes ibid. 265

Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον·
τὴν Ἀγαμέμνονι δῶκ' Ἀγχισιάδης Ἐχέπωλος
δῶρ', ἵνα μή οἱ ἕποιθ' ὑπὸ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν,
ἀλλ' αὐτοῦ τέρποιτο μένων· μέγα γάρ οἱ ἔδωκε
Ζεὺς ἄφενος, ναῖεν δ' ὅγ' ἐν εὐρυχόρῳ Σικυῶνι·
τὴν ὅγ' ὑπὸ ζυγὸν ἦγε μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν.
Ἀντίλοχος δὲ, τέταρτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους,
Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς ὑπερθύμοιο ἄνακτος
τοῦ Νηληϊάδαο· Πυλοιγενέες δέ οἱ ἵπποι
ὠκύποδες φέρον ἅρμα· πατὴρ δέ οἱ ἄγχι παραστὰς
μυθεῖτ' εἰς ἀγαθὰ φρονέων νοέοντι καὶ αὐτῷ·
Ἀντίλοχ', ἤτοι μέν σε νέον περ ἐόντ' ἐφίλησαν
Ζεύς τε Ποσειδάων τε, καὶ ἱπποσύνας ἐδίδαξαν
παντοίας· τῷ καί σε διδασκέμεν οὔ τι μάλα χρεώ.

295 ΤΟΝ ϜΟΝ ΤΕ 297 ΜΗ ϜΟΙ — ͰΥΠΟ ϜΙΛΙΟΝ 298 ΓΑΡ ϜΟΙ 302 ͰΥΠΕΡΘΥΜΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 303 ΔΕ ϜΟΙ vulg. Πυληγενέες 304 ΔΈ ϜΟΙ 308 Vulg. κέν σε

sq. — 297. Locus notabilis, quod, regia poteſtate admodum tum circumſcripta, cogere poterat rex ad arma ſumenda, quodque munia militaria a rege remittuntur pretio ſeu munere dato. Erat autem Sicyon in Agamemnonis ditione B, 572. — 300. *μέγα δρόμου ἰσχανόωσαν cupidam curſus*, h. e. geſtientem currere. v. Obſſ.

304—349. Neſtor longa oratione filium Antilochum curſus rationem ſeruandam edocet. Clarus autem ille erat laude artis equeſtris Γερήνιος ἱππότα Νέστωρ.

307. *ἱπποσύνας παντοίας* pro ſing. *ἱπποσύνην*, quam eſſe *τὴν ἡνιοχικὴν τέχνην* iam aliquoties vidimus, vt Δ, 303. tum *παντοίη ἱπποσύνη* reddi ſane poteſt *omnis aurigandi ars*, haud dubie eſt proprie *ars equeſtris omnigena*, quandoqui-

οἶσθα γὰρ εὖ περὶ τέρμαθ' ἑλισσέμεν· ἀλλά τοι ἵπποι
βάρδιστοι θείειν, τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι.
τῶν δ' ἵπποι μὲν ἔασιν ἀφάρτεροι, οὐ δὲ μὲν αὐτοὶ
πλείονα ἴσασι σέθεν αὐτοῦ μητίσασθαι.
ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ, φίλος, μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ
παντοίην, ἵνα μή σε παρεκπροφύγῃσιν ἄεθλα.
μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων, ἠὲ βίηφι·
μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι·
μήτι δ' ἡνίοχος περιγίγνεται ἡνιόχοιο.

309 FΟΙΣΘΑ — ΤΕΡΜΑΘ FΕΛΙΣΣΕΜΕΝ v. Obſſ. 312 ΠΛΕΙΟΝΑ FΙΣΑΣΙ 316 ΕΝΙ FΟΙΝΟΠΙ

dem varii modi et multiplex ars eſt regendi currus. Vide ad 313 dicenda. Sic et παντοῖος δρόμος erat Σ, 281. παντοῖοι δόλοι, Γ, 202 et al. — 310. τῷ τ' οἴω λοίγι' ἔσεσθαι et hoc ipſo vereor ne noxa futura ſit, ne ſiniſtri quid λοίγιόν τι eueniat h. e. ne ſucceſſu excidas. λοίγια ſubint. ἔργα, vt A, 518 ἦ δὴ λοίγια ἔργα et haec pro λοιγὸς, vt ſup. Φ, 533 νῦν οἴω λοίγι' ἔσεσθαι. — 311. ἀφάρτεροι. velociores quidem equos ipſi habent; artis tamen peritia te non antecellunt. — 313. μῆτιν ἐμβάλλεο θυμῷ παντοίην. μῆτις, vt in ſeqq. apparet, eſt ſagacitas cum peritia et vſu coniuncta; eoque, complexus modorum et artium, quibus quis ſuo loco et tempore vti debet. παντοίην μῆτιν intellige *conſilia omnigena*, h. e. artes et modos varios regendi equos et currum. v. Obſſ. — 317. νῆα ἐρεχθομένην ἀνέμοισι, iactatam, vexatam, ventis.

319—325. Docet Neſtor filium, etſi equos tardiores regat, ſi tamen artem aurigandi teneat, in oculis ſemper habendo metam, ne a recta ac breuiſſima linea euagetur, proxime ad metam flectere equos. Haec ſententia generali extulit.

ἄλλος μὲν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς,
ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει.
ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει,
ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν,
ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.
σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδὲς, οὐδέ σε λήσει·
ἕστηκε ξύλον αὖον, ὅσον τ' ὄργυι', ὑπὲρ αἴης,
ἢ δρυὸς, ἢ πεύκης, τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ·
λᾶε δὲ τοῦ ἑκάτερθεν ἐρηρέδαται δύο λευκὼ,

319 ϜΑΡΜΑΣΙ ϜΟΙΣΙ vulg. ἀλλ' ὃς 320 ΠΟΛΛΟΝ ϜΕΛΙΣΣΕΤΑΙ v. Obſſ. 322 ΚΕΡΔΕΑ ϜΕΙΔΗΙ 323 ΟΥ ΔΕ ϜΕ 329 ϜΕΚΑΤΕΡΘΕ

319. ἄλλος. alius ſuis equis confidens, nec arte et conſilio in iis regendis vtens, curſu incerto temere fertur. οὐδὲ αὐτὸς κατίσχει αὐτούς. — 322. ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ, *artes* aurigandi, ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους, *curſu inferiores, proxime ad metam circumflectit equos;* ne, ambitu exteriore capto, ad euitandam metam, aliis ſe praeueniendi opportunitatem praebeat. — οὐδέ ἑ λήθει, ὅπως *diligenter prouidet, vt ſtatim a curſus principio regat equos,* ὅπως (κατὰ) τὸ πρῶτον τανύσῃ (τοὺς ἵππους) βοέοισιν ἱμᾶσι. σὺν ἡνίαις. ἀλλ' ἔχει, ſed *retinet equos firmiter, et obſeruat antecedentem,* ſcilicet, vt opportunitate capta eum praetereat interiore ad metam curſu.

326—333. Metam, καμπτῆρα, circa quam curſus erat flectendus, deſcribit Neſtor; Achilles deſignat paucis, inf. vſ. 358.

328. τὸ μὲν οὐ καταπύθεται ὄμβρῳ *quod* genus arborum *non* (non facile) *imbre,* humore, *putreſcit.* v. Obſſ. — 329. duo ſaxa vtrinque ad latus ſtipitis im-

ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ· λεῖος δ' ἱππόδρομος ἀμφίς·
ἤ τευ σῆμα βροτοῖο πάλαι κατατεθνειῶτος,
ἢ τό γε νύσσα τέτυκτο ἐπὶ προτέρων ἀνθρώπων,
καὶ νῦν τέρματ' ἔθηκε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
τῷ σὺ μάλ' ἐγχρίμψας, ἐλάαν σχεδὸν ἅρμα καὶ ἵππους,
αὐτὸς δὲ κλινθῆναι ἐϋπλέκτῳ ἐνὶ δίφρῳ,
ἦκ' ἐπ' ἀριστερὰ τοῖιν· ἀτὰρ τὸν δεξιὸν ἵππον
κένσαι ὁμοκλήσας, εἶξαί τε οἱ ἡνία χερσίν.
ἐν νύσσῃ δέ τοι ἵππος ἀριστερὸς ἐγχριμφθήτω,
ὡς ἄν τοι πλήμνη γε δοάσσεται ἄκρον ἱκέσθαι

337 ΔΕ ϜΟΙ

pacta sunt. — 330. ἐν ξυνοχῇσιν ὁδοῦ puta dictum pro ἐν ξυνοχῇ. reddunt veteres: in parte cursus angustissima; (nisi est in ipso flexu, qua citerior cum vlteriore spatio continuatur;) at ipsum curriculum est citra et vltra laeue, planum, nullo lapide asperum. — 331. Habemus adeo monumentum memorabile mortui, non tumulum, nec saxum; sed, quod mireris, *stipitem* acclinatis vtrinque binis saxis. v. Obss.

334—342. propius ad hanc metam currum esse flectendum docet Nestor, ita tamen vt ne currus allidatur saxis. μάλ' ἐγχρίμψας, nunc, simpl. *propius accedens*, vt et 338. non προςκρούσας sed προςπελάσας.

335. ita vt ipse versus laeuam (ad quam ei erat meta) inflectat se toto corporis pondere in obliquum nitendo, dextero equo habenam laxet, laeuus autem 336 equus, proxime ad metam accedito, vt *rotae modiolus*, πλήμνη κύκλου τανητοῦ, τοῦ τροχοῦ, tantum non stringere τὸ ἄκρον, *extimam metam*, videatur; vt tamen euitet saxa vtrinque posita v. 329. ἐπαυρεῖν 340 est θίγεσθαι. *attingere*, *stringere*.

κύκλου ποιητοῖο· λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
μήπως ἵππους τε τρώσῃς, κατά θ' ἅρματα ἄξῃς.
χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δὲ σοὶ αὐτῷ
ἔσσεται. ἀλλὰ, φίλος, φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
εἰ γάρ κ' ἐν νύσσῃ γε παρεξελάσῃσθα διώκων,
οὐκ ἔσθ', ὅς κέ σ' ἕλῃσι μετάλμενος, οὐδὲ παρέλθοι·
οὐδ' εἴ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δῖον ἐλαύνοι,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵππον, ὃς ἐκ θεόφι γένος ἦεν,
ἢ τοὺς Λαομέδοντος, οἳ ἐνθάδε τε τράφεν ἐσθλοί.
Ὣς εἰπὼν Νέστωρ Νηλήϊος ἂψ ἐνὶ χώρῃ
ἕζετ', ἐπεὶ ᾧ παιδὶ ἑκάστου πείρατ' ἔειπε.
Μηριόνης δ' ἄρα πέμπτος ἐΰτριχας ὡπλίσαθ' ἵππους.
Ἂν δ' ἔβαν ἐς δίφρους, ἐν δὲ κλήρους ἐβάλοντο.
πάλλ' Ἀχιλεὺς, ἐκ δὲ κλῆρος θόρε Νεστορίδαο

341 ϜΑΡΜΑΤΑ ϜΑΞΗΙΣ 345 Vulg. παρέλθῃ. 348 Vulg. ἐνθάδε τέτραφεν 349 ϜΕΙΠΩΝ 350 ϜΩΙ ΠΑΙΔΙ ϜΕΚΑΣΤΟΥ ΠΕΙΡΑΤ ΕϜΕΙΠΕ

343—348. Quod ſi ita ſibi cauerit, fieri non poſſe vt alius eum praetereat. — Iungenda: λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν, ἀλλὰ πεφυλαγμένος εἶναι. Eſt autem πεφυλαγμένος εἶναι. ſc. μέμνησο. pro ἔστω. πεφύλαξο. — 344. ſin alios praeterieris in meta, circumflectendo metam, nemo aſſequi te poterit: μετάλμενος, inſequutus, inſequendo. ἕλῃ aſſequatur, καταλάβῃ.

346. Arion, Adraſti nobilis equus. v. Obſſ. — 348. Laomedontis equi: ſup. E, 269. iidem, quos ſibi pactus erat Hercules Heſionen liberaturus: Apollod. II, 5, 8.

351—361. Redit ad v. 301. Sorte loca occupant quini aurigae; primum Antilochus, fauente fortuna, tum Eumelus, Menelaus, Meriones, Diomedes.

352. κλήρους ἐνεβάλοντο ſcil. εἰς κυνῆν, eaque inuerſa, excidunt ſortes, ſeu σύμβολα, ſup. H, 175 ſq.

Ἀντιλόχου· μετὰ τόνδε λάχε κρείων Εὔμηλος·
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης δουρικλειτὸς Μενέλαος·
τῷ δ' ἔπι Μηριόνης λάχ' ἐλαυνέμεν· ὕστατος αὖτε
Τυδείδης, ὄχ' ἄριστος ἐὼν, λάχ' ἐλαυνέμεν ἵππους.
στὰν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεὺς,
τηλόθεν ἐν λείῳ πεδίῳ· παρὰ δὲ σκοπὸν εἷσεν
ἀντίθεον Φοίνικα, ὀπάονα πατρὸς ἑοῖο,
ὡς μεμνέῳτο δρόμου, καὶ ἀληθείην ἀποείποι.
Οἱ δ' ἄρα πάντες ἐφ' ἵπποισι μάστιγας ἄειραν,

354 Vulg. *μετὰ τὸνδ' ἔλαχε.* 360 ΠΑΤΡΟΣ ϜΕΟΙΟ
361 ΑΠΟ ϜΕΙΠΟΙ 362 Vulg. *οἱ δ' ἅμα.*

361. *ὡς μεμνέῳτο δρόμου.* vt obſeruaret curſum. v. Obſſ.

Vt ſtatim totius certaminis curulis ordinem teneamus, eum hic adſcribam: Sorte tenent loca: *Antilochus*, *Eumelus*, *Menelaus*, *Meriones*, *Diomedes*. Curſu inito, praeuertunt ſtatim ceteros *Eumelus* et *Diomedes* equorum velocitate 376. At *Eumelus* fracto iugo curru exigitur, 390 ſq. et *Diomedes* priorem locum occupat. Qui proximus erat curriculo, *Menelaus*, circumacta iam meta, in anguſtiore via ſubſiſtere coactus praeuertitur ab *Antilocho* 419 ſq. Ergo fert praemium primarium *Diomedes* 508 ſq. *Eumeli* miſertus Achilles praemium ſecundum ei dare conſtituerat; at *Antilocho* ita ſibi iniuriam fieri clamante extraordinarium munus Eumelo decernit 558. Tum *Menelaus* in Antilochum inſurgit, qui dolo malo eum praeuertiſſe videri poterat; placatus tamen conſentit, vt ille praemium ſecundo loco ferat, ipſe in *tertio* acquieſcit; 612. 613. *quartum* aufert *Meriones;* 614. reliquum quod erat, *quintum*, honoris cauſſa Neſtori aſſignatur ab Achille, 615.

362—652. Initur curſus curulis; euolant equi.

πέπληγόν θ' ἱμᾶσιν, ὁμόκλησάν τ' ἐπέεσσιν
ἐσσυμένως· οἱ δ' ὦκα διέπρησσον πεδίοιο,
νόσφι νεῶν, ταχέως· ὑπὸ δὲ στέρνοισι κονίη
ἵστατ' ἀειρομένη, ὥστε νέφος ἠὲ θύελλα·
χαῖται δὲ ῥώοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο·
ἅρματα δ' ἄλλοτε μὲν χθονὶ πίλνατο πουλυβοτείρῃ,
ἄλλοτε δ' ἀΐξασκε μετήορα· τοὶ δ' ἐλατῆρες
ἕστασαν ἐν δίφροισι· πάτασσε δὲ θυμὸς ἑκάστου,
νίκης ἱεμένων· κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος
ἵπποις, οἱ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
ἀλλ', ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ὠκέες ἵπποι

363 ΤΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 367 Vulg. δ' ἐῤῥώοντο 370 ΘΥΜΟΣ ϜΕΚΑΣΤΟΥ v. Obſſ. 371 ϜΙΕΜΕΝΩΝ — ΔΕ ϜΟΙΣΙ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 372 Vulg. οἱ δ' ἐπέτοντο

364. οἱ δ' ὦκα διέπρησσον (τὸν δρόμον διὰ τοῦ) πεδίου. νόσφι νεῶν, inde a mari verſus planitiem campi, intra vallum tamen. v. Obſſ.

In ſeqq. poeticam vim miraberis et copiam in reddendis ad ſenſum ſignificanter, ἐμφαντικῶς, iis, quae nobis ipſum decurſum ante oculos exhibere videantur. Non ad conſilium huius operae ſpectat, alios poetas comparare, qui cum noſtro certarunt, aut ex eo mutua ſumſerunt vel adumbrarunt; de his agendum potius eſt in iis ipſis, qui Homerica expreſſere. In his princeps eſt Virgilius in Aen. V.

373. ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον ἄψ ἐφ' ἁλός. verſus mare, retro, vnde curſus erat factus verſus campum, vſ. 365. Non itaque πύματος δρόμος eſt vltimum ex pluribus curriculis ſeu decurſibus; nam vnus tantum fuit decurſus verſus metam, inde retro ad carceres. Ergo eſt altera curriculi pars inde a meta, quae ſane nouiſſima eſt, poſterior poſt anteriorem, factam verſus metam.

ἂψ ἐφ' ἁλὸς πολιῆς, τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου
φαίνετ'· ἄφαρ δ' ἵπποισι τάθη δρόμος. ὦκα δ' ἔπειτα
αἱ Φηρητιάδαο ποδώκεες ἔκφερον ἵπποι.
τὰς δὲ μέτ' ἐξέφερον Διομήδεος ἄρσενες ἵπποι
Τρώϊοι· οὐδέ τι πολλὸν ἄνευθ' ἔσαν, ἀλλὰ μάλ' ἐγγύς·
αἰεὶ γὰρ δίφρου ἐπιβησομένοισιν ἐΐκτην.
πνοιῇ δ' Εὐμήλοιο μετάφρενον εὐρέε τ' ὤμω
θέρμετ'· ἐπ' αὐτῷ γὰρ κεφαλὰς καταθέντε πετέσθην.
καί νύ κεν ἢ παρέλασσ', ἢ ἀμφήριστον ἔθηκεν,
εἰ μὴ Τυδέος υἷϊ κοτέσσατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
ὅς ῥά οἱ ἐκ χειρῶν ἔβαλε μάστιγα φαεινήν·
τοῖο δ' ἀπ' ὀφθαλμῶν χύτο δάκρυα χωομένοιο,
οὕνεκα τὰς μὲν ὅρα ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἰούσας,
οἱ δέ οἱ ἐβλάφθησαν, ἄνευ κέντροιο θέοντες.

374 ΑΡΕΤΗ ΓΕ ϜΕΚΑΣΤΟΥ 377 Vulg. μετεξέφερον 379 ΕΠΙΒΗΣΟΜΕΝΟΙΣΙ ϜΕΙΚΤΗΝ. 384 ΡΑ ϜΟΙ 387 ͰΟΙ ΔΕ ϜΟΙ

375. ὦκα δ' ἔπειτα. cursu iam circa metam flexo in alteram partem hippodromi, ea quae sequuntur, euenerunt. Primi inter ceteros cursu praeualuerunt nunc Eumelus et Diomedes; et hic quidem scutica amissa retardatus, mox tamen ea recepta insequitur, at 391 Eumelus iugo fracto humi sternitur. Ita Diomedes priorem locum occupat. — 376. Φηρητιάδαο, Eumeli, nepotis Pheretis, filii Admeti. cf. B, 763. — 377. Diomedis ἵπποι Τρώϊοι, qui Aeneae fuerant; vt memineris ex sup. 290 sq. — 380. iunge: πνοιῇ δὲ (τῶν τοῦ Διομήδεος ἵππων) ἐθέρμετο τὸ μετάφρενον τοῦ Εὐμήλου εὐρέε τ' ὤμω. — 382. aut praetergressurus erat ipsum, aut eum exaequaturus, ita vt dubium fuisset, vter altero prior carceres attigisset. — 387. at alteri (scil. sui) ἐβλάφθησαν, retardati sunt in cursu, do-

οὐδ' ἄρ' Ἀθηναίην ἐλεφηράμενος λάθ' Ἀπόλλων
Τυδείδην, μάλα δ' ὦκα μετέσσυτο ποιμένα λαῶν·
δῶκε δέ οἱ μάστιγα, μένος δ' ἵπποισιν ἐνῆκεν.
ἡ δὲ μετ' Ἀδμήτου υἱὸν κοτέουσα βεβήκει,
ἵππειον δέ οἱ ἦξε θεὰ ζυγόν· αἱ δέ οἱ ἵπποι
ἀμφὶς ὁδοῦ δραμέτην, ῥυμὸς δ' ἐπὶ γαῖαν ἐλύσθη.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
ἀγκῶνάς τε περιδρύφθη, στόμα τε, ῥῖνάς τε,
θρυλλίχθη δὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι· τὼ δέ οἱ ὄσσε
δακρυόφι πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.
Τυδείδης δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους,
πολλὸν τῶν ἄλλων ἐξάλμενος· ἐν γὰρ Ἀθήνη
ἵπποις ἧκε μένος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε.
τῷ δ' ἄρ' ἔπ', Ἀτρείδης εἶχε ξανθὸς Μενέλαος.
Ἀντίλοχος δ' ἵπποισιν ἐκέκλετο πατρὸς ἑοῖο·

390 ΔΕ ϜΟΙ 391 Vulg. κοτέουσ' ἐβεβήκει. 392 ΔΕ ϜΟΙ ϜΗΞΕ v. Obſſ. ϜΑΙ ΔΕ ϜΟΙ 396 ΔΕ ϜΟΙ 397 ΔΕ ϜΟΙ 402 ΠΑΤΡΟΣ ϜΕϜΟΙΟ

nec recipiebat ſcuticam. — 388. ἐλεφηράμενος h. βλάψας δι' ἀπάτης. v. Obſſ. — 393. ἀμφὶς ὁδοῦ. e via. ſeorſum. De cauſſis ſtudii Apollinis et Mineruae v. Obſſ.

396. θρυλλίχθη. συνεθραύσθη. contuſum eſt os. v. Obſſ. — 400. καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκε. pro αὐτῷ, Diomedi, κῦδος ἐπέθηκεν. ἔδωκε. v. Obſſ. — 401. τῷ δ' ἄρ' ἐπ'. ἐπὶ τῷδε, poſt hunc. proximo a Diomede, Menelaus agebat equos.

402 — 447. Celeritate praeiuerant ceteros equi Eumeli et Diomedis. Eumeli caſu Diomedes vnus emicat. Huic proximus curſu nunc erat Menclaus; quem antevertere ſtudet Antilochus, vt ſaltem alterum a Diomede praemium obtineat; inſequutus itaque eum in viae anguſtia ejus curſum

Ἔμβητον, καὶ σφῶϊ τιταίνετον, ὅττι τάχιστα,
ἤτοι μὲν κείνοισιν ἐριζέμεν οὔτι κελεύω
Τυδεΐδεω ἵπποισι δαΐφρονος, οἷσιν Ἀθήνη
νῦν ὤρεξε τάχος, καὶ ἐπ' αὐτῷ κῦδος ἔθηκεν·
ἵππους δ' Ἀτρεΐδαο κιχάνετε, μηδὲ λίπησθον,
καρπαλίμως, μὴ σφῶϊν ἐλεγχείην καταχεύῃ
Αἴθη, θῆλυς ἐοῦσα· τίη λείπεσθε, φέριστοι;
ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τετελεσμένον ἔσται·
οὐ σφῶϊν κομιδὴ παρὰ Νέστορι ποιμένι λαῶν
ἔσσεται, αὐτίκα δ' ὔμμε κατακτενεῖ ὀξέϊ χαλκῷ,
αἴ κ' ἀποκηδήσαντε φερώμεθα χεῖρον ἄεθλον·
ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον, καὶ σπεύδετον ὅττι τάχιστα·
ταῦτα δ' ἐγὼν αὐτὸς τεχνήσομαι, ἠδὲ νοήσω,

impedit, tandemque sistere cogit, atque ita eo post se relicto praeteragit. Tantum igitur ille callidi Nestoris consiliis profecerat, qui arte curuli eum docuerat maiora obtineri posse quam equorum velocitate.

403. *σφῶϊ τιταίνετον. τιταίνεσθον. τανύεσθον.* quod alias sollenne, vt Π, 375. cf. sup. 324. *extendite* vos, cursum intendite. — 408. 9. ne vos probro adspergat Aethe quae memorata est vs. 295. — 413. *ἀποκηδήσαντε*, si ego et vos remisse et supine agentes, h. e. non summis viribus contendentes. — 415. *ταῦτα δὲ*, h. e. *τοῦτο δὲ ἐγὼ αὐτὸς τεχνήσομαι*, (*ὥςτε*) *παραδῦναι.* parat astute speculari in angustiis viae opportunitatem praeuertendi Menelaum.

418—447. *ὀλίγον χρόνον* Non multum aberant ab eo loco, quo via curriculi coartabatur: *στεῖνος ὁδοῦ κοίλης, στεινωπὸς ἐν ὁδῷ*, et mox 420 disertius: *ῥωχμὸς ἔην.* solum excauatum a torrente hibernis imbribus eo deferri solito; quod ingrediendum erat curribus, quia via per illud ducebat; Menelaus cauerat, ne quis vna cum ipso fauces ingrederetur, et iuxta incedens vtrique periculum crearet; An-

στεινωπῷ ἐν ὁδῷ παραδύμεναι, οὐδέ με λήσει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
μᾶλλον ἐπιδραμέτην ὀλίγον χρόνον· αἶψα δ' ἔπειτα
στεῖνος ὁδοῦ κοίλης ἴδεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης·
ῥωχμὸς ἔην γαίης, ᾗ χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ
ἐξέῤῥηξεν ὁδοῖο, βάθυνε δὲ χῶρον ἅπαντα·
τῇ ῥ' εἶχε Μενέλαος, ἁματροχίας ἀλεείνων.
Ἀντίλοχος δὲ παρατρέψας ἔχε μώνυχας ἵππους
ἐκτὸς ὁδοῦ, ὀλίγον δὲ παρακλίνας ἐδίωκεν.
Ἀτρείδης δ' ἔδδεισε, καὶ Ἀντιλόχῳ ἐγεγώνει·
Ἀντίλοχ', ἀφραδέως ἱππάζεαι· ἀλλ' ἄνεχ' ἵππους.
στεινωπὸς γὰρ ὁδὸς, τάχα δ' εὐρυτέρῃ παρελάσσεις·
μήπως ἀμφοτέρους δηλήσεαι, ἅρματι κύρσας.
Ὣς ἔφατ'· Ἀντίλοχος δ' ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον ἔλαυ-
κέντρῳ ἐπισπέρχων, ὡς οὐκ ἀΐοντι ἐοικώς. [νε,
ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα κατωμαδίοιο πέλονται,

417 ΔΕ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 419 ϜΙΔΕ 420 ϜΑΛΕΝ
430 ΑΙΟΝΤΙ ϜΕϜΟΙΚΩΣ

tilochus tamen extra orbitam innectus eum praeterit, coactum inhibere equos, ne rotis mutuo illisis currus frangerentur. *χειμέριον ἀλὲν ὕδωρ*, collecta aqua, *ἐξέῤῥηξεν ὁδοῦ* (*μέρος τι*) pro *τὴν ὁδόν*. — 422. *ἁματροχίας* pro singulari, *τοὺς ἅμα τρέχοντας*, ne suo currui illideretur alter in angusto tramite. — 424. *ἐκτὸς ὁδοῦ*, quae erat in illa cauitate, ab orbita rotarum paullulum deflectendo, et aliquam viae partem vna cum Menelao incedendo, donec ille sibi cauens equos sisteret; ita Antilochus antegreditur.

431. *ὅσσα δὲ δίσκου οὖρα* pro *ὅρα*, (vt *ὅρω* pro *ὁρμάω*) *ὁρμήματα*. Aequato iam cursu, aliquantum spatii decurrebant iuxta se vtraeque bigae; et quidem spa-

ὄντ' αἰζηὸς ἀφῆκεν ἀνὴρ, πειρώμενος ἥβης,
τόσσον ἐπιδραμέτην· αἱ δ' ἠρώησαν ὀπίσσω
Ἀτρείδεω· αὐτὸς γὰρ ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν,
μήπως συγκύρσειαν ὁδῷ ἔνι μώνυχες ἵπποι,
δίφρους τ' ἀνστρέψειαν ἐϋπλεκέας, κατὰ δ' αὐτοὶ
ἐν κονίῃσι πέσοιεν, ἐπειγόμενοι περὶ νίκης.
τὸν καὶ νεικείων προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Ἀντίλοχ', οὔτις σεῖο βροτῶν ὀλοώτερος ἄλλος.
ἔῤῥ', ἐπεὶ οὔ σ' ἔτυμόν γε φάμεν πεπνῦσθαι Ἀχαιοί.
ἀλλ' οὐ μὰν οὐδ' ὣς ἄτερ ὅρκου οἴσῃ ἄεθλον.
Ὣς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·
μή μοι ἐρύκεσθον, μηδ' ἕστατον ἀχνυμένω κῆρ·

434 ΓΑΡ ϜΕΚΩΝ v. Obſſ. 436 f. ἀντρέψειαν 439 ΟΛΟϜΩΤΕΡΟΣ 440 ϜΕΡΡ' 442 ϜΕΙΠΩΝ

tio iactus diſci a valida manu in humerum elata iacti (κατωμαδίου.) — 432. πειρώμενος ἥβης, virium iuuenilium. — 434. ἑκὼν μεθέηκεν ἐλαύνειν. Menelaus videns, fieri poſſe vt currus alliſi inuicem et rotis impliciti et impediti frangantur, ſuſtinet currum: non incitat equos; itaque hi ἠρώησαν ὀπίσσω, ἀνερωοῦσιν, ἀναχωροῦσιν, non amplius curſu contendunt cum Antilocho: ita hic praecurrit.

439. ὀλοώτερος. in obiurgatione iam vidimus vocem adhibitam in Iouem Γ, 365. vbi v. Obſſ. X, 15. vbi erat βλαπτικὸς, χαιρέκακος, malitioſus; etiam nunc Menelaus Antilochi factum ad malitiam animi refert, et dolum malum. — 440. Iunge: οὐκ ἔφαμεν ἔτυμον, ἐτύμως, σὲ πεπνῦσθαι, πεπνυμένον εἶναι, συνετόν. videmus et hic notionem prudentiae cum honeſtate coniungi; noli tamen putare, fieri hoc philoſophica ſubtilitate; ſed ſimplicitate vitae et ſermonis, qui virtutum nomina definita nondum habebat. — 441. οὐκ ἄτερ ὅρκου· ſcil. vt iuraret, ſe non

φθήσονται τούτοισι πόδες καὶ γοῦνα καμόντα,
ἢ ὑμῖν· ἄμφω γὰρ ἀτέμβονται νεότητος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ, ἄνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν,
μᾶλλον ἐπιδραμέτην, τάχα δὲ σφισιν ἄγχι γένοντο.
Ἀργεῖοι δ' ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσορόωντο
ἵππους, τοὶ δὲ πέτοντο κονίοντες πεδίοιο.
πρῶτος δ' Ἰδομενεὺς, Κρητῶν ἀγὸς, ἐφράσαθ' ἵππους·

446 ϝΟΙ ΔΕ ϜΑΝΑΚΤΟΣ

dolo; malo et in fraudem Menelai hoc fecisse, v. inf. 581 sqq. Nam poterat abreptus esse equorum impetu, nec putare, id licere facere in certamine et sic porro.

444. φθήσονται — καμόντα, (πρὶν) ἢ ὑμῖν. deficient viribus citius quam vestri pedes, vos. v. Obss. — 445. ἀτέμβονται νεότητος. nam Antilochi equi iuuenili vigore destituti sunt. Nec mirum, nam a Nestore iam habiti fuerant vs. 301. ita nec mirum eos fuisse tardos 310. — 447. σφίσιν, Antilochi equis.

448—499. Iam in reditu ad carceres conspecti e longinquo currus: primus quidem Idomeneus, oculorum acie pollens senex, prospiciens animaduertit, non eundem currum esse ordinem, qui antea fuerat; non Eumeli esse equos sed Diomedis, qui ceteros praeuerterint — 472. Contendit contra Aiax, non alios esse equos quam Eumeli et, putes te inter homines nostros litteratos versari, truculenter statim a conuiciis et contumeliis exordium facit; neque enim ii interrogant, vt Idomeneus: 458. οἷος ἐγὼ ἵππους αὐγάζομαι ἦε καὶ ὑμεῖς; ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες. sed Aiaces illi ab initio statim vociferantur: Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε. caecutis, homo, et omnes alii caecutiunt; ego solus visu valeo; tu abi, et perspicilla tibi cura. —481 inde rixa inter eos; ab Achille repressa — 498. Inter haec Diomedes curru ad-

ἧστο γὰρ ἐκτὸς ἀγῶνος ὑπέρτατος ἐν περιωπῇ·
τοῖο δ', ἄνευθεν ἐόντος, ὁμοκλητῆρος ἀκούσας
ἔγνω· Φράσσατο δ' ἵππον ἀριπρεπέα προὔχοντα,
ὃς τὸ μὲν ἄλλο τόσον Φοίνιξ ἦν, ἐν δὲ μετώπῳ
λευκὸν σῆμα τέτυκτο περίτροχον, ἠΰτε μήνη·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
οἶος ἐγὼν ἵππους αὐγάζομαι, ἠὲ καὶ ὑμεῖς;
ἄλλοι μοι δοκέουσι παροίτεροι ἔμμεναι ἵπποι,
ἄλλος δ' ἡνίοχος ἰνδάλλεται· αἱ δέ που αὐτοῦ
ἔβλαβεν ἐν πεδίῳ, αἳ κεῖσέ γε φέρτεραι ἦσαν.
ἤτοι γὰρ τὰς πρῶτα ἴδον περὶ τέρμα βαλούσας·
νῦν δ' οὔπη δύναμαι ἰδέειν, πάντη δέ μοι ὄσσε
Τρωϊκὸν ἂν πεδίον παπταίνεται εἰσορόωντι.

455 Vulg. σῆμ' ἐτέτυκτο. 456 ΕϜΕΙΠΕ 462 ΠΡΩΤΑ ϜΙΔΟΝ 463 Vulg. οὔπω 464 Vulg. ἀμπεδίον

ſtat; disputantes Aiax et Idomeneus diremti; ſecus quam noſtri philoſophi ſolent, qui ipſam rerum ac ſenſuum veritatem ſophiſmatibus eludunt et altercari pergunt.

451. Idomeneus ſedebat ἐκτὸς ἀγῶνος, ſeorſum a coetu ſpectantium, in loco editiore vnde proſpectus liberior eſſet, ἐν περιωπῇ. vt ſup. Ξ, 8. — 452. Diomedis vocem agnoſcit equos hortantis; tum et equum rufum, cum candore in fronte: τὸ μὲν ἄλλο τόσον quod ad cetera attinet, rufus ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐν μετώπῳ. v. Obſſ.

459. ἄλλοι ſc. quam qui exierant primo loco carceribus: — 460. αὐτοῦ, eius qui prior praeuerterat ceteros, Eumeli: κεῖσε γε ex ſeq. vsque ad metam circumflectendam ἔβλαβεν, curſu intercepti, caſu aliquo impediti: vt ſup. 387. — 462. Caſus ille infauſtus

ἠὲ τὸν ἡνίοχον φύγον ἡνία, οὐδὲ δυνάσθη
εὖ σχεθέειν περὶ τέρμα, καὶ οὐκ ἐτύχησεν ἑλίξας.
ἔνθα μιν ἐκπεσέειν ὀΐω, σύν θ' ἅρματα ἆξαι·
αἱ δ' ἐξηρώησαν, ἐπεὶ μένος ἔλλαβε θυμόν.
ἀλλὰ ἴδεσθε καὶ ὔμμες ἀνασταδόν· οὐ γὰρ ἔγωγε
εὖ διαγιγνώσκω· δοκέει δέ μοι ἔμμεναι ἀνὴρ
Αἰτωλὸς γενεὴν, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἀνάσσει
Τυδέος ἱπποδάμου υἱὸς, κρατερὸς Διομήδης.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπεν Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας·
Ἰδομενεῦ, τί πάρος λαβρεύεαι; αἱ δέ τ' ἄνευθεν
ἵπποι ἀερσίποδες πολέος πεδίοιο δίενται.
οὔτε νεώτατός ἐσσι μετ' Ἀργείοισι τοσοῦτον,
οὔτε τοι ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄσσε.
ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι· οὐδέ τί σε χρὴ

467 ϜΑΡΜΑΤΑ ϜΑΞΑΙ 469 ΑΛΛΑ ϜΙΔΕΣΘΕ 471 ΑΡΓΕΙΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙ

euenerat Eumelo, iam relicta a tergo meta, et ad vlteriora progreſſo; in reditu verſus carceres.

466. εὖ σχεθέειν l. ἡνία, l. τοὺς ἵππους. ἐπισχεῖν. καὶ ἠτύχησεν ἐν τῷ ἑλίξαι τὸ ἅρμα περὶ τὸν καμπτῆρα. — 468. equi forte via exceſſerunt, acti conſternatione, efferati: v. Obſſ.

473—481. Aiax Oilei f. ferociter Idomeneum increpat, Diomedis equos priores eſſe aientem; eſſe equos Eumeli, eosdem quos priore curſus parte ante flexum circa metam viderat, priores eſſe contendit. Cur Eumelo tantopere ille ſtudeat, non apparet cauſſa; vt hoc faciat, nihil aliud eum adducere videtur, quam ferox animus procliuis ad contradicendum dicto alterius: qua indole multi ſunt natura et more aſperi et arrogantes.

474. τί πάρος λαβρεύεαι; τί πρὸ καιροῦ πολυλογεῖς —

λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
ἵπποι δ' αὐταὶ ἔασι παροίτεραι, αἳ τὸ πάρος περ,
Εὐμήλου, ἐν δ' αὐτὸς ἔχων εὔληρα βέβηκε.
Τὸν δὲ χολωσάμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀντίον ηὔδα·
Αἶαν, νεῖκος ἄριστε, κακοφραδὲς, ἄλλα τε πάντα
δεύεαι Ἀργείων, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.
δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον, ἠὲ λέβητος·
ἵστορα δ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα θείομεν ἄμφω,
ὁππότεραι πρόσθ' ἵπποι· ἵνα γνοίης ἀποτίνων.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
χωόμενος, χαλεποῖσιν ἀμείψασθαι ἐπέεσσι.
καί νύ κε δὴ προτέρω ἔτ' ἔρις γένετ' ἀμφοτέροισιν,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ φάτο μῦθον·
Μηκέτι νῦν χαλεποῖσιν ἀμείβεσθον ἐπέεσσιν,
Αἶαν, Ἰδομενεῦ τε, κακοῖς· ἐπεὶ οὐδὲ ἔοικε·
καὶ δ' ἄλλῳ νεμεσᾶτον, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
ἀλλ' ὑμεῖς ἐν ἀγῶνι καθήμενοι εἰσοράασθε

480 Vulg. αὖτε 483 Vulg. νείκει 486 ϜΙΣΤΟΡΑ 489 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 492 ϜΕΠΕΕΣΣΙ 493 ΟΥΔΕ ϜΕϜΟΙΚΕ

καὶ μεγαληγορεῖς. vt Apollonii verbis vtar. — 481. εὔληρα habenas: αὐτὸς ἐμβέβηκε τῷ δίφρῳ ἡνιοχῶν.

482—487. Pro ſuo aſſerto pugnat Idomeneus: tum compeſcitur contentio ab Achille 488. κακοφραδὲς, ὅτι τοι ν. Reliqua, ἄλλα τε πάντα δεύεαι τῶν Ἀργείων, ſunt in medio. Iunctura, quam vulgo faciunt, non bene procedit. v. Obſſ.

485. ἢ τρίποδος περιδώμεθον. faciamus ſponſionem pignore poſito, tripode vel lebete. v. Obſſ. — 486. ἵστορα, teſtem, ſeu verius arbitrum qui, facta ſponſione et pignore depoſito, arbitrium fert, vter cauſſa

ἵππους· οἱ δὲ τάχ' αὐτοὶ ἐπειγόμενοι περὶ νίκης
ἐνθάδ' ἐλεύσονται· τότε δὲ γνώσεσθε ἕκαστος
ἵππους Ἀργείων, οἱ δεύτεροι, οἵ τε πάροιθεν.
Ὣς φάτο· Τυδείδης δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθε διώκων,
μάστι δ' αἰὲν ἔλαυνε κατωμαδόν· οἱ δέ οἱ ἵπποι
ὑψόσ' ἀειρέσθην ῥίμφα πρήσσοντε κέλευθον·
αἰεὶ δ' ἡνίοχον κονίης ῥαθάμιγγες ἔβαλλον·
ἅρματα δὲ χρυσῷ πεπυκασμένα κασσιτέρῳ τε,
ἵπποις ὠκυπόδεσσιν ἐπέτρεχον· οὐδέ τι πολλὴ
γίγνετ' ἐπισσώτρων ἁρματροχιὴ κατόπισθεν
ἐν λεπτῇ κονίῃ· τὼ δὲ σπεύδοντε πετέσθην.
στῆ δὲ μέσῳ ἐν ἀγῶνι, πολὺς δ' ἀνεκήκιεν ἱδρὼς
ἵππων, ἔκ τε λόφων καὶ ἀπὸ στέρνοιο χαμᾶζε.
αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαὶ θόρε παμφανόωντος,
κλῖνε δ' ἄρα μάστιγα ποτὶ ζυγόν. οὐδὲ μάτησεν
ἴφθιμος Σθένελος, ἀλλ' ἐσσυμένως λάβ' ἄεθλον·
δῶκε δ' ἄγειν ἑτάροισιν ὑπερθύμοισι γυναῖκα,

497 ΓΝΩΣΕΣΘΕ ϜΕΚΑΣΤΟΣ 500 ΔΕ ϜΟΙ
504 Vulg. οὐδέ τε.

exciderit. — 496. ἐπειγόμενοι. περὶ νίκης τρέχοντες.

499—513. Finitur contentio inter Aiacem et Idomeneum aduentu bigarum Diomedis primo loco, qui praemium aufert.

499. διώκων agens, ſc. τοὺς ἵππους, vt ſupra. nam alius eum non anteibat. — 505. rotarum vix leuia veſtigia in puluere viſebantur κατόπισθεν. a tergo, non niſi leuis nec alte depreſſa in puluere orbita relinquebatur poſt currum. — 510. οὐδὲ μάτησεν Sthenelus: ſuaviter, ex ſenſu et more ſodalitii et amicitiae: ſecundum Pindaricum Ol. IV, 7 ξείνων δ' εὖ πρασσόντων ἔσαναν αὐτίκ' ἀγγελίαν ποτὶ γλυκεῖαν ἐσλοί.

καὶ τρίποδ' ὠτώεντα φέρειν· ὁ δ' ἔλυεν ὑφ' ἵππους.
τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀντίλοχος Νηλήϊος ἤλασεν ἵππους,
κέρδεσιν, οὔτι τάχει γε, παραφθάμενος Μενέλαον·
ἀλλὰ καὶ ὣς Μενέλαος ἔχ' ἐγγύθεν ὠκέας ἵππους.
ὅσσον δὲ τροχοῦ ἵππος ἀφίσταται, ὅς ῥά τ' ἄνακτα
ἕλκῃσι πεδίοιο τιταινόμενος σὺν ὄχεσφι,
τοῦ μέν τε ψαύουσιν ἐπισσώτρου τρίχες ἄκραι
οὐραῖαι, ὁ δέ τ' ἄγχι μάλα τρέχει, οὐδέ τι πολλὴ
χώρη μεσσηγὺς, πολέος πεδίοιο θέοντος·
τόσσον δὴ Μενέλαος ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο
λείπετ'· ἀτὰρ τὰ πρῶτα καὶ ἐς δίσκουρα λέλειπτο·
ἀλλά μιν αἶψα κίχανεν· ὀφέλλετο γὰρ μένος ἠῢ
ἵππου τῆς Ἀγαμεμνονέης καλλίτριχος Αἴθης·
εἰ δέ κ' ἔτι προτέρω γένετο δρόμος ἀμφοτέροισι,
τῷ κέν μιν παρέλασσ', οὐδ' ἀμφήριστον ἔθηκεν.
αὐτὰρ Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος,

517 ϜΟΣ ΡΑ ϜΑΝΑΚΤΑ

514. Secundo loco Antilochus victor; tum Menelaus proxime —528.

517—527. Tam prope inhaerebat Menelaus Antilochi currui, vt si cursus longius fuisset protractus, haud dubie ille Antilochum anteuersurus fuisset. Angustum illud spatium, quo aberat Menelaus ab Antilocho, significanter declaratur per spatium inter equum et rotam inter currendum. Recordandum autem, quod e monumentis antiquis apparet, exiguum admodum spatium fuisse, quo equi iuncti a curru distabant; vt vix assequi possis, quomodo cursus satis tutus fuerit.

523. Primo, postquam ab Antilocho se praeteriri passus erat Menelaus sup. 434, aberat ab Antilocho disci iactum: δίσκουρα, ὁρμήματα δίσκου, seu ὅρμημα δίσκου.

528—531. Meriones tar-

λείπετ᾽ ἀγακλῆος Μενελάου δουρὸς ἐρωήν.
βάρδιστοι μὲν γάρ οἱ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι,
ἥκιστος δ᾽ ἦν αὐτὸς ἐλαυνέμεν ἅρμ᾽ ἐν ἀγῶνι.
υἱὸς δ᾽ Ἀδμήτοιο πανύστατος ἤλυθεν ἄλλων,
ἕλκων ἅρματα καλά, ἐλαύνων πρόσσοθεν ἵππους.
τὸν δὲ ἰδὼν ᾤκτειρε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
στὰς δ᾽ ἄρ᾽ ἐν Ἀργείοις ἔπεα πτερόεντ᾽ ἀγόρευε·
Λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους·
ἀλλ᾽ ἄγε δή οἱ δῶμεν ἀέθλιον, ὡς ἐπιεικές,
δεύτερ᾽· αὐτὰρ τὰ πρῶτα φερέσθω Τυδέος υἱός.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπήνεον, ὡς ἐκέλευε·
καί νύ κέν οἱ πόρεν ἵππον, ἐπήνησαν γὰρ Ἀχαιοί,
εἰ μὴ ἄρ᾽ Ἀντίλοχος, μεγαθύμου Νέστορος υἱός,
Πηλείδην Ἀχιλῆα δίκῃ ἠμείψατ᾽ ἀναστάς·
Ὦ Ἀχιλεῦ, μάλα τοι κεχολώσομαι, αἴκε τελέσσῃς

530 ΓΑΡ ϜΟΙ ΕΣΑΝ 531 Vulg. ἥκιστος 534 ΔΕ ϜΙΔΩΝ 535 ϜΕΠΕΑ 537 ΔΗ ϜΟΙ — ΕΠΙϜΕΙΚΕΣ 540 ΚΑΙ ΝΥ ΚΕ ϜΟΙ

dioribus equis vſus et ipſe imperitior aurigationis, ſerius aduenit: haſtae iactu *δουρὸς ἐρωὴν, ὁρμὴν*, poſt Menelaum.

531. *ἥκιστος δ᾽ αὐτὸς* — infimus arte et peritia. v. Obſſ. Et tamen Meriones erat auriga Idomenei. Vnde patet, aurigationem in certaminibus maioris artis fuiſſe quam in pugna.

532—565. Eumelus fracto curru incedens (ſup. 391 ſq.) miſerationem mouet Achilli et Achiuis, ita vt Achilles ei vellet praemium loco ſecundo aſſignare. Quo facto, iniuſto modo, ſe eo fraudari clamat Antilochus eumque adducit, vt Eumelo aliud praemium extra ordinem arceſſi iubeat.

533. *ἕλκων*. quia fractus erat currus *ἐλαύνων ἵππους*; non vt plerumque, *agens curſu*, ſed *ante ſe agens vel ducens*. et 536 *ἐλαύνει*

τοῦτο ἔπος· μέλλεις γὰρ ἀφαιρήσεσθαι ἄεθλον,
τὰ φρονέων, ὅτι οἱ βλάβεν ἅρματα καὶ ταχέ' ἵππω,
αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐών· ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
εὔχεσθαι· τό κεν οὔτι πανύστατος ἦλθε διώκων.
εἰ δέ μιν οἰκτείρεις, καί τοι φίλος ἔπλετο θυμῷ,
ἔστι τοι ἐν κλισίῃ χρυσὸς πολὺς, ἔστι δὲ χαλκὸς,
καὶ πρόβατ', εἰσὶ δέ τοι δμωαὶ, καὶ μώνυχες ἵπποι·
τῶν οἱ ἔπειτ' ἀνελὼν δόμεναι καὶ μεῖζον ἄεθλον,
ἠὲ καὶ αὐτίκα νῦν, ἵνα σ' αἰνήσωσιν Ἀχαιοί.
τὴν δ' ἐγὼ οὐ δώσω· περὶ δ' αὐτῆς πειρηθήτω
ἀνδρῶν, ὅς κ' ἐθέλῃσιν ἐμοὶ χείρεσσι μάχεσθαι.
  Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
χαίρων Ἀντιλόχῳ, ὅτι οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
καί μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
  Ἀντίλοχ', εἰ μὲν δή με κελεύεις οἴκοθεν ἄλλο
Εὐμήλῳ ἐπιδοῦναι, ἐγὼ δέ κε καὶ τὸ τελέσσω·
δώσω οἱ θώρηκα, τὸν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων,
χάλκεον, ᾧ πέρι χεῦμα φαεινοῦ κασσιτέροιο

544 ΤΟΥΤΟ ϜΕΠΟΣ 545 ϜΟΤΙ ϜΟΙ 548 Vulg. φίλον 551 ϜΟΙ 556 ϜΟΤΙ ϜΟΙ 557 ϜΕΠΕΑ 558 ϜΟΙΚΟΔΕΝ 560 ϜΟΙ

λοῖσθος, vltimo loco. — 545. τὰ φρονέων, ὅτι οἱ. *hoc reputando, quod.* pro, *hac de caussa, quod* et 546 αὐτός τ' ἐσθλὸς ἐὼν, pro αὐτοῦ ὄντος. abſolute, *cum ipſe vir praeſtantiſſimus ſit;* niſi potius: cum ipſe peritus ſit aurigationis. — 547. τό κεν οὔτι. διὸ, οὔτως ἂν — διώκων, *aurigando.* — 553. τὴν δ' ſc. τὴν ἵππον ſup. 265. 266. 511.

560. *Aſteropaeum*, Pelegoni f. Axii fl. nepotem Achilles ſpoliauerat caeſum. Φ, 139. 170. 183. — 561. ᾧ ἀμφιδεδίνηται πέρι χεῦμα κασσιτέρου. *clipei aerei extrema ora circumducta*

ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιος ἔσται.
Ἦ ῥα, καὶ Αὐτομέδοντι φίλῳ ἐκέλευσεν ἑταίρῳ,
οἰσέμεναι κλισίηθεν· ὁ δ' ᾤχετο, καί οἱ ἔνεικεν·
Εὐμήλῳ δ' ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων·
Τοῖσι δὲ καὶ Μενέλαος ἀνίστατο, θυμὸν ἀχεύων,
Ἀντιλόχῳ ἄμοτον κεχολωμένος· ἐν δ' ἄρα κῆρυξ
χειρὶ σκῆπτρον ἔθηκε, σιωπῆσαί τε κέλευσεν
Ἀργείους· ὁ δ' ἔπειτα μετηύδα ἰσόθεος φώς·
Ἀντίλοχε, πρόσθεν πεπνυμένε, ποῖον ἔρεξας;
ᾔσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετήν, βλάψας δέ μοι ἵππους,
τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών, οἳ τοι πολὺ χείρονες ἦσαν.

562 ΔΕ FOI 564 ΚΑΙ FOI 565 Vulg. ὁ δ' ἐδέξατο 568 Vulg. χερσὶ et τ' ἐκέλευσεν. 569 FΙΣΟΘΕΟΣ

erat cassitero, seu *stanno fuso*. De stanni vsu iam dicta v. ad Λ, 25.

566—613. Locus animi honestate et candore, et sensuum veritate ac probitate suauissimus. Menelaus iratus Antilochum in ius vocat, statim e consessu Achivorum ei iudicium cogit et Antilochum iurare iubet, non dolo malo se eius currum retardasse. Optimus iuuenis, cum hac culpa omnino liberare se non posset, verbis honorificentissimis praemium suum concedit Menelao; qui generoso sensu permotus illud Antilocho remittit.

571. ᾔσχυνας μὲν ἐμὴν ἀρετὴν, βλάψας δέ μοι ἵππους. vtrumque ad laudis detractionem spectare debuit; tu meam aurigandi peritiam ludibrio tradidisti, et equos retardasti, vt pro deterioribus habeantur, laude sua priuentur. ἀρετὴ h. l. in aurigando; hanc ille dehonestauerat, dedecore obscurauerat, imminuerat; eodem modo quo sup. Σ, 24 pulcram faciem suam Achilles. et sic γένος πατρώϊον Z, 209. βλάπτειν ἵππους, mox 585 ἅρμα πεδῆσαι, impedire in cursu: vt iam vs. 387. — 572. τοὺς σοὺς πρόσθε βαλών. vt προ-

ἀλλ᾽ ἄγετ᾽, Ἀργείων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ᾽ ἐπ᾽ ἀρωγῇ·
μήποτέ τις εἴπῃσιν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος Μενέλαος
οἴχεται ἵππον ἄγων, ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἦσαν
ἵπποι, αὐτὸς δὲ κρείσσων ἀρετῇ τε, βίῃ τε.
εἰ δ᾽ ἄγ᾽ ἐγὼν αὐτὸς δικάσω, καί μ᾽ οὔτινα φημὶ
ἄλλον ἐπιπλήξειν Δαναῶν· ἰθεῖα γὰρ ἔσται·
Ἀντίλοχ᾽, αἳ δ᾽ ἄγε δεῦρο, Διοτρεφὲς, ἣ θέμις ἐστὶ,

575 ϜΕΙΠΗΙΣΙ 577 ϜΟΤΙ ϜΟΙ 581 Vulg. εἰ δ᾽ ἄγε.

ἀψειν. προβάλλειν. iterum 639. — 574. δικάσατε ἀμφοτέροις, εἰς μέσον. μέσως. ἐξ ἴσου. iudicio animi in neutram partem inclinato; re petita a lancibus — μήδ᾽ ἐπ᾽ ἀρωγῇ. ſine partium ſtudio, μὴ κατὰ χάριν. v. Obſſ. — 575. ne quis dicat: ſcil. ſi, quod peto, praemium ſecundo loco abstulero, Antilocho ereptum: — 576. Ἀντίλοχον ψεύδεσσι βιησάμενος. ἀπάταις, calumnia, doli mali eum temere arguens, et per vim ſuperans, eo ſic circumuento, — 577. ὅτι οἱ πολὺ χείρονες ἵπποι. cum tamen ipſe, Menelaus, equos haberet deteriores. ὅτι refer ad ψεύδεσσι βιησάμενος, ſuperior fuit in iudicio, quod, etſi haberet equos deteriores, auctoritate tamen et potentia praevaleret: iunctura antiqua ὅτι (μὲν) — αὐτὸς δὲ — pro κἂν — ὅμως. Haec expeditiſſima ratio. cf. Obſſ. — 580. ἰθεῖα γὰρ ἔσται. ſcil. ἡ δίκη, ſententia. αὐτὸς δικάσω. ipſe ſtatim iudicem agam, ſententiam feram, litem dirimam. h. e. edicam id, quod ex iuſto et aequo ſit: iurato Antilochus, ſe non conſulto, et deliberato, fraude me circumuenire voluiſſe. Minatus hoc erat Menelaus iam ſupra, ſe Antilochum iureiurando adacturum eſſe, vſ. 441.

581. Memorabilis locus de more et ritu iurandi cum

στὰς ἵππων προπάροιθε καὶ ἅρματος· αὐτὰρ ἱμάσθλην
χερσὶν ἔχε ῥαδινήν, ᾗπερ τὸ πρόσθεν ἔλαυνες·
ἵππων ἁψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
ὄμνυθι, μὴ μὲν ἑκὼν τὸ ἐμὸν δόλῳ ἅρμα πεδῆσαι.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Ἀντίλοχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα·
ἄνσχεο νῦν, πολλὸν γὰρ ἔγωγε νεώτερός εἰμι
σεῖο, ἄναξ Μενέλαε, σὺ δὲ πρότερος καὶ ἀρείων.
οἶσθ᾽, οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι·
κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις·
τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη· ἵππον δέ τοι αὐτὸς
δώσω, τὴν ἀρόμην· εἰ καί νύ κεν οἴκοθεν ἄλλο
μεῖζον ἀπαιτήσειας, ἄφαρ κέ τοι αὐτίκα δοῦναι
βουλοίμην, ἢ σοί γε, Διοτρεφὲς, ἤματα πάντα
ἐκ θυμοῦ πεσέειν, καὶ δαίμοσιν εἶναι ἀλιτρός.

583 Vulg. ἔχων. 585 ΜΕΝ ϜΕΚΩΝ. τὸ ἐμὸν v. Obſſ. 588 ΣΕΙΟ ϜΑΝΑΞ 589 ϜΟΙΣΘ 592 ΚΕ ϜΟΙΚΟΘΕΝ

certis ſymbolis coniuncto: vnde adiectum, ἣ θέμις ἐστίν, vti fas eſt facere; per Neptunum, vtpote in re equeſtri; — 584. ἵππων ἁψάμενος, vt alias ara attingitur, aut ſceptrum, aut alia res, de qua agitur. Obſeruari poteſt et hoc, quod e certaminum lege licuit quidem ſollerti inuento vti ad praeuertendos alios; non tamen dolo malo; atqui de hoc videtur nihil ſatis liquido conſtitiſſe. Antilochus parentis Neſtoris praecepto 325 ſqq. ad hoc ipſum adductus erat, vt prudenti, aſtuto, conſilio vteretur. — 589. Οἶσθ᾽ οἷαι νέου ἀνδρὸς — conueniunt verba Γ, 108 ſq. et K, 225. 6. de eo qui ſolus in rebus agendis verſatur, ἀλλά τε οἱ βράσσων τε νόος λεπτὴ δέ τε μῆτις. — 591. ἐπιτλήτω κραδίη, iram comprime, αὐτὸς δώσω, ſponte. — 594. βουλοίμην ἂν μᾶλλον ἢ — 595. ἐκ θυμοῦ πε-

Ἦ ῥα, καὶ ἵππον ἄγων μεγαθύμου Νέστορος υἱὸς
ἐν χείρεσσι τίθει Μενελάου. τοῖο δὲ θυμὸς
ἰάνθη, ὡσεί τε περὶ σταχύεσσιν ἐέρση
λήϊου ἀλδήσκοντος, ὅτε φρίσσουσιν ἄρουραι·
ὣς ἄρα σοί, Μενέλαε, μετὰ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἀντίλοχε, νῦν μέν τοι ἐγὼ ὑποείξομαι αὐτὸς,
χωόμενος· ἐπεὶ οὔ τι παρήορος οὐδ' ἀεσίφρων
ἦσθα πάρος· νῦν αὖτε νόον νίκησε νεοίη.
δεύτερον αὖτ' ἀλέασθαι ἀμείνονας ἠπεροπεύειν·
οὐ γάρ κέν με τάχ' ἄλλος ἀνὴρ παρέπεισεν Ἀχαιῶν.
ἀλλὰ σὺ γὰρ δὴ πόλλ' ἔπαθες, καὶ πόλλ' ἐμόγησας,

601 ϜΕΠΕΑ 605 Vulg. βέλτερον αὖτ'

σέειν. ἐκπεσεῖν θυμοῦ, non, memoria, vt alibi, ſed h. l. gratia et amicitia excidere, priuari: Dictum vt ἀποθύμιον εἶναι τινί. et ἐκπεσεῖν φιλίας. δαίμοσιν ἀλιτρὸς, εἰς θεοὺς violando reverentiam, maiori natu debitam: ex antiqua morum ſeueritate: quo ſane quis ſit θεοῖς μισητὸς, θεομισής. Itaque Erinnyes perſequuntur et vlciſcuntur eum, qui fratri natu maiori debitum obſequium haud praeſtat: O, 204. vbi v.

598. ἰάνθη, ὡσεί τε — comparatio ſuauiſſima, ab aliis poetis inde frequentata: recreatus, exhilaratus eſt, ὡσεί τε ἐέρση περὶ σταχύεσσιν (οὖσα) λήϊου ἀλδήσκοντος, ſupple ἰαίνει αὐτὸ, τὸ λήϊον. vt ros, ſpicis adhaereſcens, recreat ſegetem iam adultam: v. Obſſ.

603. οὔ τι παρήορος, οὐδ' ἀεσίφρων. nec excors, fatuus, nec leuis. v. Obſſ. — 604. νῦν αὖτε contra, nunc, ἡ νεοίη ſcil. ἡλικία, νεότης, h. e. iuuenilis animi impetus, praecipitem te egit; νίκησε νόον, mentem, prudentiam, praecurrit. — 605. δεύτερον αὖτε. in poſterum vero ἀλέασθαι (μέμνησο)

σός τε πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ ἀδελφεὸς, εἵνεκ' ἐμεῖο·
τῷ τοι λισσομένῳ ἐπιπείσομαι, ἠδὲ καὶ ἵππον
δώσω, ἐμήν περ ἐοῦσαν· ἵνα γνώωσι καὶ οἵδε,
ὡς ἐμὸς οὔποτε θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντιλόχοιο Νοήμονι δῶκεν ἑταίρῳ
ἵππον ἄγειν· ὁ δ' ἔπειτα λέβηθ' ἕλε παμφανόωντα.
Μηριόνης δ' ἀνάειρε δύο χρυσοῖο τάλαντα
τέτρατος, ὡς ἔλασε. πέμπτον δ' ὑπελείπετ' ἄεθλον,
ἀμφίθετος φιάλη. τὴν Νέστορι δῶκεν Ἀχιλλεὺς,
Ἀργείων ἀν' ἀγῶνα φέρων, καὶ ἔειπε παραστάς·
Τῆ νῦν, καί σοι τοῦτο, γέρον, κειμήλιον ἔστω,
Πατρόκλοιο τάφου μνῆμ' ἔμμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' αὐτὸν
ὄψει ἐν Ἀργείοισι. δίδωμι δέ τοι τόδ' ἄεθλον
αὔτως· οὐ γὰρ πύξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
θεύσεαι· ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων,

617 ΕϜΕΙΠΕ   622 Vulg. ἐνδύσεαι   624 ϜΕΙΠΩΝ vulg. ὁ δ' ἐδέξατο

pro fuge, noli, — 608. ἀδελφεὸς, Thrasymedes. — 611. ὑπερφίαλος, superbus, et h. l. e superbia, implacabilis.

614—652. Cum Meriones quarto loco, Menelaus tertio praemia tulissent, Eumelo autem praemium extra ordinem datum esset: restabat quintum, ἀμφίθετος phiala, quod Nestori Achilles pro munere honorario assignat. Ille laetabundus funebrium ludorum Amaryncei recordatur, in quibus ipse iuuenis certaverat. De phiala v. sup. vs. 270. — 622. οὐδέ τ' ἀκοντιστὺν ἐσδύσεαι. vt alias δύμεναι πόλεμον, μάχην, sic nunc ἐσδύεσθαι dictum puta ἀγῶνα, certamen iaculandi. Malim ἀκοντιστὺν de

καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, τέκος, κατὰ μοῖραν ἔειπες.
οὐ γὰρ ἔτ' ἔμπεδα γυῖα, φίλος, πόδες, οὐδὲ τι χεῖρες
ὤμων ἀμφοτέρωθεν ἐπαΐσσονται ἐλαφραί.
εἴθ' ὣς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδος εἴη.
ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
Βουπρασίῳ, παῖδες δὲ θέσαν βασιλῆος ἄεθλα·
ἔνθ' οὔτις μοι ὁμοῖος ἀνὴρ γένετ', οὔτ' ἄρ' Ἐπειῶν,
οὔτ' αὐτῶν Πυλίων, οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων.

625 ϜΕΠΕΑ 626 ΕϜΕΙΠΕΣ 627 Vulg. οὐδέ τι
631 Vulg. παῖδες δ' ἔθεσαν

ipſo numero certantium accipere; ita dictum vt καταδύεσθαι ὅμιλον. v. c. Δ, 86.

627. 8. οὐδέ τι χεῖρες — ἐπαΐσσονται, mouent ſe ad res agendas, geſtiunt, ὁρμῶνται.

629 ſq. Εἴθ' ὣς ἡβώοιμι. more ſuo Neſtor priſtinae ſuae virtutis in ſimili re ac tempore meminit. *Amaryncei* nomen in Elide fuit clarum; pater Pyttius, e Theſſalia oriundus, in Elidem immigrauerat. Amaryncеus cum Molionidis inter ſocios erat Augeae in bello cum Hercule: Pauſan. V, 1 extr. Ei mortuo funebres ludos edixere filii, quibus Neſtor interfuit, h. l. Ludi hi antiqua fama, forte etiam carmine, celebrati eſſe debuere; habiti *Buprafio*, vrbe vel tractu et agro Elidis memorato ſup. B, 615. Λ, 759. Inter filios Amaryncei fuit *Diores*, inter duces copiarum ex Elide memoratus B, 622. Alius filius erat *Hippoſtratus*, qui corruperat Periboeam Hipponoi filiam, poſtea Oeneo nuptam: Apol. lod. I, 8, 4. cum Heſiodo, cuius fragm. v. in Notis ad e. l. p. 127. Hi igitur videntur eſſe filii vſ. 631. qui ludos facerent.

633. οὔτ' Αἰτωλῶν μεγαθύμων, fuit antiqua cognatio inter Aetolos et Eleos, quandoquidem Aetolus ex Elide in Aetoliam fugerat

πὺξ μὲν ἐνίκησα Κλυτομήδεα, Ἤνοπος υἱόν·
Ἀγκαῖον δὲ πάλῃ Πλευρώνιον, ὅς μοι ἀνέστη·
Ἴφικλον δὲ πόδεσσι παρέδραμον, ἐσθλὸν ἐόντα·
δουρὶ δ' ὑπειρέβαλον Φυλῆά τε, καὶ Πολύδωρον.
οἴοισί μ' ἵπποισι παρήλασαν Ἀκτορίωνε,
πλήθει πρόσθε βαλόντες, ἀγασσάμενοι περὶ νίκης,

634 ΚΛΥΤΟΜΗΔΕΑ FΗΝΟΠΟΣ 636 FΙΦΙΚΛΟΝ

ibique cum iis quos ſecum duxit, ſtirpem gentis Aetolorum condiderat: Apollod. I, 7, 6. 7. Pauſan. V, 1. p. 376. *Clytomedes*, Enopis f. et *Ancaeus* e Pleurone Aetoliae, eoque diuerſus ab Ancaeo Arcade, qui venationi apri Calydonii, et Argonautis interfuit. Obſcura nomina. Ancaeum tamen iterum a Neſtore victum in ludis funebribus Peliae narrat Quintus IV, 307. 311 ſqq. At *Iphiclus* v. 636 eſt Phylaci filius, celebratus ille pedum velocitate: v. ad Apollodor. Notae p. 161. vbi et laudantur Heſiodei verſus ap. Schol. Apollonii I, 45 et ap. Euſtath. obuios, quos et Ruhnken. recenſuit Ep. crit. p. 108. 109.

637. *Phyleus* probabiliter cenſendus eſt Augeae filius eſſe; de quo v. Apollodor. II, 5, 5. *Polydorus* vnus eſt Epigonorum ap. Pauſan. II, 20.

638. Ἀκτορίωνε. *Cteatus* et *Eurytus*, ex *Actore* et *Molione*, a qua etiam Molionidae dicti: qui cum duo eſſent viribus coniunctis plerumque vtentes, bicorpores appellati ſunt, διφυεῖς, more antiqui ſermonis mythici. De iis v. dicta ſup. ad B, 620. Λ, 708. 749. Locum habuere fabulae inprimis in Heracliis, h. e. in carminibus de rebus Herculis; nam is in pugna cum Augea ab iis fugatus, mox ex inſidiis eos interemit. Apollod. II, 7, 2. cum Notis p. 750. Iidem h. l. Neſtorem vicerunt certamine curuli, πλήθει πρόσθε βαλόντες vſ. 639. *praeuertendo* Neſtorem, et quidem πλήθει, h. l. de duobus, quod duo erant aurigantes eodem in curru, cum alias in curſu curuli

οὕνεκα δὴ τὰ μέγιστα παρ' αὐτόφι λείπετ' ἄεθλα.
οἱ δ' ἄρ' ἔσαν δίδυμοι· ὁ μὲν ἔμπεδον ἡνιόχευεν,
ἔμπεδον ἡνιόχευ', ὁ δ' ἄρα μάστιγι κέλευεν·
ὥς ποτ' ἔον· νῦν αὖτε νεώτεροι ἀντιοώντων
ἔργων τοιούτων· ἐμὲ δὲ χρὴ γήραϊ λυγρῷ
πείθεσθαι, τότε δ' αὖτε μετέπρεπον ἡρώεσσιν.
ἀλλ' ἴθι, καὶ σὸν ἑταῖρον ἀέθλοισι κτερέϊζε.
τοῦτο δ' ἐγὼ πρόφρων δέχομαι, χαίρει δέ μοι ἦτορ,
ὥς μευ ἀεὶ μέμνησαι ἐνηέος, οὐδέ σε λήθω,
τιμῆς ἧς τέ μ' ἔοικε τετιμῆσθαι μετ' Ἀχαιοῖς.
σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
  Ὣς φάτο· Πηλείδης δὲ πολὺν καθ' ὅμιλον Ἀχαιῶν
ᾤχετ', ἐπεὶ πάντ' αἶνον ἐπέκλυε Νηλείδαο.
αὐτὰρ ὁ πυγμαχίης ἀλεγεινῆς θῆκεν ἄεθλα.

644 ϜΕΡΓΩΝ 649 ϜΗΣ ΤΕ Μ ϜΕϜΟΙΚΕ vel ϜΗΣ ΜΕ ϜΕϜΟΙΚΕ vtrumque bene. 650 ΜΕΝΟϜΕΙΚΕΑ

vnus tantum currui insiſteret. Nouitas rei mythico ornatui locum fecit. *ἀγασσάμενοι περὶ νίκης* inuidentes, ne ego victor eſſem, ſeu cupidi victoriae obtinendae.

646. *ἀλλ' ἴθι καὶ — κτερέϊζε.* ſcil. *τούτῳ τῷ ἀγῶνι.* perge in hoc honore funebri perſoluendo. Nam *τὰ κτέρεα* proprie dicta dudum erant peracta.

648. *ἀεὶ μέμνησαι — οὐδέ σε λήθω.* neque a te praetereor, quoties de honore agitur. — 649. *τιμῆς* ſcil. *ἕνεκα, δι' ἧς, ἢ τιμῇ, ἔοικεν, ἐοικός ἐστιν, ἐμὲ τετιμῆσθαι, τιμᾶσθαι, μετ' Ἀχαιοῖς.* Supra I, 601 *οὐκέθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι.* pro *διὰ τιμῆς, ἐν τιμῇ.*

653.—699. Proponitur nunc II. *certamen pugilatus.* Epeus prodit, et Euryalum contra ſe progreſſum proſternit.

ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι
ἑξέτε', ἀδμήτην, ἥτ' ἀλγίστη δαμάσασθαι.
τῷ δ' ἄρα νικηθέντι τίθει δέπας ἀμφικύπελλον.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ,
ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
πὺξ μάλ' ἀνασχομένω πεπληγέμεν· ᾧ δέ κ' Ἀπόλλων
δώῃ καμμονίην, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κλισίηνδε φερέσθω·
αὐτὰρ ὁ νικηθεὶς δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον.
Ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
εἰδὼς πυγμαχίης, υἱὸς Πανοπῆος Ἐπειός·
ἅψατο δ' ἡμιόνου ταλαεργοῦ, φώνησέν τε·
Ἆσσον ἴτω, ὅστις δέπας οἴσεται ἀμφικύπελλον,
ἡμίονον δ' οὔ φημί τιν' ἀξέμεν ἄλλον Ἀχαιῶν,
πυγμῇ νικήσαντ'· ἐπεὶ εὔχομαι εἶναι ἄριστος.

654 ΤΑΛΑFΕΡΓΟΝ 655 ϜΕΞFΕΤΕ 657 ΕFΕΙΠΕ 658 Vulg. Ἀτρεΐδαι. 662 ΤΑΛΑFΕΡΓΟΝ — vulg. κλισίηνδε νεέσθω. 665 FΕΙΔΩΣ aut verius FΕΙΔΟΣ vel FΙΔΟΣ 666 ΤΑΛΑFΕΡΓΟΥ

654. Mulae tam magnum pretium fuiſſe, notabile eſt. Quod ταλαεργὸς eſt, ſpectat ad naturam iumenti. quod tamen ἀδμήτη eſt, cum iam ſexennis ſit, mirationem facere poteſt, niſi meminerimus, tanto robuſtiora eſſe iumenta, quo ſerius graui labore vires franguntur. — 660. πὺξ πεπληγέμεν, πλήσσειν, μάλα εὖ, ἀλλήλους, ἀνασχομένω, ἀνατείναντας, ſc. τὰς χεῖρας. cf. ad 686. Obſſ. — 661. δώῃ καμμονίην. victoriam: ſed cum notione aerumnae in ea conſequenda; νίκην, quam quis conſequitur τῷ διακαρτερῆσαι. v. Obſſ.

665. *Epeus*, Panopei f. nobilis fabricator equi du-

ἦ οὐχ ἅλις, ὅττι μάχης ἐπιδεύομαι; οὐδ' ἄρα πως ἦν
ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
ἀντικρὺ χρόα τε ῥήξω, σύν τ' ὀστέ' ἀράξω,
κηδεμόνες δέ οἱ ἐνθάδ' ἀολλέες αὖθι μενόντων,
οἵ κέ μιν ἐξοίσουσιν, ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμέντα.
  Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Εὐρύαλος δέ οἱ οἶος ἀνίστατο, ἰσόθεος φὼς,
Μηκιστέος υἱὸς, Ταλαϊονίδαο ἄνακτος,
ὅς ποτε Θήβας δ' ἦλθε δεδουπότος Οἰδιπόδαο
ἐς τάφον, ἔνθα δὲ πάντας ἐνίκα Καδμείωνας.
τὸν μὲν Τυδείδης δουρικλυτὸς ἀμφεπονεῖτο,
θαρσύνων ἔπεσι, μέγα δ' αὐτῷ βούλετο νίκην.

671 ΕΝ ΠΑΣΙ ϜΕΡΓΟΙΣΙ 674 ΔΕ ϜΟΙ 677 ΔΕ ϜΟΙ — ΑΝΙΣΤΑΤΟ ϜΙΣΟΘΕΟΣ 678 Vulg. Μηκιστέως ΤΑΛΑΙΟΝΙΔΑΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 679 Vulg. Θήβας ἦλθε 682 ϜΕΠΕΣΙ

ratei Od. Θ, 493. ceterum nulla virtute animi insignis ferox corporis robore. v. Obss. ad vs. 654. — 670. ὅτι (κατὰ) μάχης ἐπιδεύομαι, inferior sum aliis. — 673. ἀντικρὺ, simpl. coram, hic in conspectu omnium, constitutum mihi ex aduerso. — 674. praesto sunto hic stantes, qui eum, tam male a me mulcatum, excipiant, eiusque curam habeant, vt eum absportent.

677. *Euryalus*, Mecistei f. Talai nepos, Argiuus. Apollod. I, 9, 13. cf. sup. B, 565 et Obss. — 679. habemus hic ludos funebres in honorem Oedipi celebratos, qui olim fama celebrati esse debuere. ὅς ποτε, Mecisteus, qui et ipse a nonnullis inter duces Argiuos fuit memoratus. — 681. Diomedes, et ipse inter duces Argiuos, primo loco: B, 563—565. ei aderat ad ministerium praestandum, et παρεκατέβα-

ζῶμα δέ οἱ πρῶτον παρακάββαλεν, αὐτὰρ ἔπειτα
δῶκεν ἱμάντας ἐϋτμήτους βοὸς ἀγραύλοιο.
τὼ δὲ, ζωσαμένω βήτην ἐς μέσσον ἀγῶνα.
ἄντα δ' ἀνασχομένω χερσὶ στιβαρῇσιν ἅμ' ἄμφω,
σύν ῥ' ἔπεσον, σὺν δέ σφι βαρεῖαι χεῖρες ἔμιχθεν.
δεινὸς δὲ χρόμαδος γενύων γένετ', ἔῤῥεε δ' ἱδρὼς
πάντοθεν ἐκ μελέων. ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ἐπειὸς
κόψε δὲ παπτήναντα παρήϊον, οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
ἑστήκειν· αὐτοῦ γὰρ ὑπήριπε φαίδιμα γυῖα.
ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω ἀναπάλλεται ἰχθὺς
θῖν' ἐν φυκιόεντι, μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν·
ὣς πληγεὶς ἀνέπαλτ'· αὐτὰρ μεγάθυμος Ἐπειὸς

683 ΔΕ FOI 691 Alii εἱστήκειν 693 ΔΕ FE vulg. θῖν' ἐπὶ φ. 694 Vulg. ἀνέπαλτ'

λεν vs. 683. αὐτῷ τὸ ζῶμα, attulit et coram posuit, vt ille cingeret so, περιβάλλων αὐτὸ περὶ τὰ αἰδοῖα. v. Obss. ζῶμα, τὸ περίζωμα περὶ τὰ αἰδοῖα.

686. ἀνασχομένω χερσὶ, supra 660 absolute ἀνασχομένω, vbi supplebam τὰς χεῖρας. nunc est, insurgentes, erigentes se, arrecti, σὺν χερσὶ, manibus scil. et ipsis erectis. cf. Obss. — 688. χρόμαδος siue malarum ex icibus strepitus; siue dentium stridor. v. Obss.

692. Comparatio nouitate et veritate se commendans eademque εὐφαντασιώδης. ὡς δ' ὅθ' ὑπὸ φρικὸς Βορέω. Debet nunc φρὶξ esse horror maris a borea moti, superficies horrens fluctibus. — 693. μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν l. dum antea fluctus eum occuluerant, pro plusquamperfecto, l. de tempore quod insequitur, nam dum exiluit, conspectus, illico iterum fluctibus submersus absconditur: etiam hic aoristus locum habet ad celeritatem rei exprimendam; hoc praeferam, vt sit: mox vero iterum nigricans fluctus eum occu-

χερσὶ λαβὼν ὤρθωσε· φίλοι δ' ἀμφέσταν ἑταῖροι,
οἵ μιν ἄγον δι' ἀγῶνος ἐφελκομένοισι πόδεσσιν,
αἷμα παχὺ πτύοντα, κάρη βάλλονθ' ἑτέρωσε·
κὰδ δ' ἀλλοφρονέοντα μετὰ σφίσιν εἷσαν ἄγοντες·
αὐτοὶ δ' οἰχόμενοι κόμισαν δέπας ἀμφικύπελλον.
  Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα κατὰ τρίτα θῆκεν ἄεθλα,
δεικνύμενος Δαναοῖσι, παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς·
τῷ μὲν νικήσαντι μέγαν τρίποδ' ἐμπυριβήτην·
τὸν δὲ δυωδεκάβοιον ἐνὶ σφίσι τῖον Ἀχαιοί·
ἀνδρὶ δὲ νικηθέντι γυναῖκ' ἐς μέσσον ἔθηκε,
πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, τίον δέ ἑ τεσσαράβοιον·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
  Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθον.

705 ΕΠΙΣΤΑΤΟ FΕΡΓΑ — ΔΕ FΕ 706 ΕFΕΙΠΕ

luit. *In littore* autem apponitur, quia fluctus versus littora voluuntur a ventis. — 698. ἀλλοφρονέοντα, turbata mente, καθεῖσαν, ἐκάθιζον.

700 — 739. III. *Tertium certamen* indicit Achilles *luctae*. Surgunt Vlysses et Aiax Telamonius. Aequo certamine eos discedere iubet Achilles, et praemiis paribus.

701. δεικνύμενος Δαναοῖσι. exhibens, in conspectu collocans. — 702. τρίποδα ἐμπυριβήτην, qui igni admoveri posset, cuius esse posset vsus, vt igni imponeretur; non vt soli ostentationi esset inter domus ornamenta, aut ἀναθήματα. — 703. eum aestimarunt inter se Achiui pretio XII boum. 705. πολλὰ δ' ἐπίστατο ἔργα, pro ἣ ἐπίστατο, ἐπισταμένην ἔργα πολλά, καὶ ἣν ἔτιον, ἐτιμῶντο, τεσσάρων βοῶν ἀξίαν. de pretiis cf. dicta ad vs. 262.

707. duo tantum surgunt, quia luctatorum tantum pa-

ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις ἀνίστατο, κέρδεα εἰδώς·
ζωσαμένω δ' ἄρα τώ γε βάτην ἐς μέσσον ἀγῶνα,
ἀγκὰς δ' ἀλλήλων λαβέτην χερσὶ στιβαρῇσιν·
ὡς δ' ὅτ' ἀμείβοντες, τούς τε κλυτὸς ἤραρε τέκτων,
δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων.
τετρίγει δ' ἄρα νῶτα θρασειάων ἀπὸ χειρῶν,
ἑλκόμενα στερεῶς, κατὰ δὲ νότιος ῥέεν ἱδρώς.
πυκναὶ δὲ σμώδιγγες ἀνὰ πλευράς τε καὶ ὤμους
αἵματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον. οἱ δὲ μάλ' αἰεὶ
νίκης ἱέσθην, τρίποδος πέρι ποιητοῖο.
οὔτ' Ὀδυσεὺς δύνατο σφῆλαι, οὖδει τε πελάσσαι,
οὔτ' Αἴας δύνατο, κρατερὴ δ' ἔχεν ἲς Ὀδυσῆος.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἀνίαζον ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς,
δὴ τότε μιν προσέειπε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,

709 ΚΕΡΔΕΑ ϜΕΙΔΩΣ 718 ϜΙΕΣΘΗΝ 720 ΕΧΕ ϜΙΣ 721 Vulg. ἀνίαζον ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί. 722 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

ria certare poſſunt. — 711. Exordium pugnae fit eo modo, vt amplexi ſe mutuis nexibus et obnixi, alter alterum de ſtatu deiicere nitantur: cf. 719. — 712. vt *ἀμείβοντες δώματος* (ſcil. *στύλοι*) trabes, *δοκοὶ ἀντερείδουσαι*, tectum fulcientes ſibi obuerſae, et ſe mutuo fulcientes, (ſcilicet ſe mutuo amplectuntur, *λαβέτην*, *λαμβάνουσιν*, *ἀλλήλων*) Strebebalken. — 714. *τετρίγει δ' ἄρα νῶτα.* ſtridebant terga nexibus brachiorum comprehenſa, dum luctantes obnitendo labefactare ſe mutuo et proſternere conantur.

721. *ἀλλ' ὅτε δὴ ἀνίαζον Ἀχαιούς*, taedio afficiebant, cum neuter alteri cederet, ſed in eodem ſtatu vterque

ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σέ. τὰ δ' αὖ Διῒ πάντα μελήσει.
Ὣς εἰπὼν, ἀνάειρε· δόλου δ' οὐ λήθετ' Ὀδυσσεύς·
κόψ' ὄπιθεν κώληπα τυχὼν, ὑπέλυσε δὲ γυῖα· 726
κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω· ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Ὀδυσσεὺς
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
δεύτερος αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς, 729
κίνησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἀπὸ χθονὸς, οὐδέ τ' ἄειρεν,
ἐν δὲ γόνυ γνάμψεν· ἐπὶ δὲ χθονὶ κάππεσον ἄμφω
πλησίοι ἀλλήλοισι, μιάνθησαν δὲ κονίῃ.

725 ϜΕΙΠΩΝ

maneret. — 724. ἤ μ' ἀνάειρ' ἢ ἐγὼ σέ. ſc. ἀναείρω, ἀναβαστάζω. Fuit roboris experimentum in attollendo altero de humo et ſic proſternendo. — 725. praebuit Vlyſſes dorſum; vt Aiax eum amplecteretur et vt tolleret;. quod cum ille faceret, eumque eleuatum humo teneret, Vlyſſes retro circumacta calce poplitem Aiacis percutit; ita ille inclinato genu ſupinus cadit, inque eius pectus ſupinus ipſe Vlyſſes. Ita bene iam rem propoſuit ex Euſtathio Erneſti ad vſ. 724. 727. v. Obſſ a tergo autem amplexum factum, docent verba; κὰδ δ' ἔβαλ' ἐξοπίσω. Aiacem Vlyſſes, ἐπὶ δὲ στήθεσσιν Aiacis Ὀδυσσεὺς κάππεσεν dorſo ſuo. κόψ' ὄπιθεν κώληπα, ἰγνὺν, τυχὼν ſcil. αὐτοῦ, τοῦ κώληπος.

730. Vlyſſes Aiacem, aversum puta, et ipſe de terra tollere nititur; aegre tamen, et parum, labefactat a terra motum; ἐν δὲ γόνυ κάμψεν, putes Vlyſſem, onere et pondere Aiacis victum poplitibus labaſſe, ſicque lapſum vna cum altero; at veteres ita accepere: Vlyſſem, Aiacis tergo innixum, ſuo genu eius poplitem inflexiſſe, ita vt Aiax, quem firmis talis ſolo inniti putare licet, labefactatus obliquo motu caderet, altero genu impulſo et flexo, vtque Vlyſſes, qui eum arto tenebat amplexu, vna iuxta

καί νύ κε τὸ τρίτον αὖτις ἀναΐξαντε πάλαιον,
εἰ μὴ Ἀχιλλεὺς αὐτὸς ἀνίστατο, καὶ κατέρυκε·
Μηκέτ' ἐρείδεσθον, μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι·
νίκη δ' ἀμφοτέροισιν, ἀέθλια δ' ἶσ' ἀνελόντες
ἔρχεσθ', ὄφρα καὶ ἄλλοι ἀεθλεύωσιν Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον, ἠδὲ πίθοντο,
καί ῥ' ἀπομορξαμένω κονίην, δύσαντο χιτῶνας.
Πηλείδης δ' αἶψ' ἄλλα τίθει ταχυτῆτος ἄεθλα,
ἀργύρεον κρητῆρα τετυγμένον· ἓξ δ' ἄρα μέτρα
χάνδανεν, αὐτὰρ κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν
πολλόν, ἐπεὶ Σιδόνες πολυδαίδαλοι εὖ ἤσκησαν,
Φοίνικες δ' ἄγον ἄνδρες ἐπ' ἠεροειδέα πόντον,
στῆσαν δ' ἐν λιμένεσσι, Θόαντι δὲ δῶρον ἔδωκαν·

733 Vulg. ἀναΐξαντ' ἐπάλαιον. 736 ΑΕΘΛΑ ΔΕ. FIΣ 744 ΗΕΡΟFΕΙΔΕΑ

eum procideret. — 735. μηκέτ' ἐρείδεσθον. vox propria in lucta, quae fit τῷ ἀντερείδεσθαι ἀλλήλοις; est ergo pro, μὴ παλαίετε πόῤῥω. μηδὲ τρίβεσθε κακοῖσι. τούτῳ τῷ πόνῳ τῆς πάλης. μὴ πονεῖσθε. μὴ κακοπαθεῖτε.

740—749. *Quarto* loco proponitur IV. *certamen cursus.*

741. κρητῆρα τετυγμένον. εὖ τετυγμένον, εὔτυκον, fabrefactum. v. Obff.

745. Craterem a Phoenicibus venum expositum apud Lemnios emerat Thoas rex; memoratus Ξ, 230 pater Hypfipyles, cuius filius ex Iasone Euneus eum craterem dat pro pretio redimendi Lycaonis a Patroclo 747. a quo Lycaon, Priami filius, captus et venditus fuerat; pro Patroclo Achilles memoratus erat sup. Φ, 39 —41. vbi adiectum narrationi etiam hoc: redemtum postea fuisse Lycaonem et patri Priamo redditum ab Eetione Imbrio et Arisben deductum. Mercabantur autem Achiui victum in insu-

υἷος δὲ Πριάμοιο Λυκάονος ὦνον ἔδωκε
Πατρόκλῳ ἥρωϊ Ἰησονίδης Εὔνηος.
καὶ τὸν Ἀχιλλεὺς θῆκεν ἀέθλιον οὗ ἑτάροιο,
ὅστις ἐλαφρότατος ποσσὶ κραιπνοῖσι πέλοιτο.
δευτέρῳ αὖ βοῦν θῆκε μέγαν καὶ πίονα δημῷ·
ἡμιτάλαντον δὲ χρυσοῦ λοισθήϊ' ἔθηκε.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε.
ὣς ἔφατ'· ὤρνυτο δ' αὐτίκ' Ὀϊλῆος ταχὺς Αἴας,
ἂν δ' Ὀδυσεὺς πολύμητις, ἔπειτα δὲ Νέστορος υἱὸς
Ἀντίλοχος· ὁ γὰρ αὖτε νέους ποσὶ πάντας ἐνίκα.
σταν δὲ μεταστοιχεί· σήμηνε δὲ τέρματ' Ἀχιλλεύς.
τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης τέτατο δρόμος· ὦκα δ' ἔπειτα
ἔκφερ' Ὀϊλιάδης· ἐπὶ δ' ὤρνυτο δῖος Ὀδυσσεὺς

748 ΑΕΘΛΟΝ ϜΟΥ 751 Vulg. λοισθῆϊ ἔθηκε.

la Lemno ſup. H, 467 ſq. Craterem hunc nunc aufert Epeos. Alterum craterem, ſimul cum iſto pro pretio redemti Lycaonis datum, adiungit et pro praemio ponit Thetis in ludis funebribus Achillis ap. Quint. IV, 381.

745. *στῆσαν* ſc. *τὴν νῆα* — 751. *λοισθήϊα* ſc. *ἄθλα* pro ſingulari: donum eius qui extremo loco victor eſt. — 756. *ὁ γὰρ αὖτε νέους* — in curſu non modo agilitas et mobilitas pedum, verum et virium firmitas requiritur; quae maior erat in Vlyſſe. cf. inf. ad vſ. 785. — 757. *μεταστοιχεὶ*, eadem linea ac ſerie. v. Obſſ. — 758. *ἀπὸ νύσσης*· putes eſſe ipſam lineam, vnde curritur: eandem, quae in curuli curſu ſunt carceres; vt ſit: *τέτατο δρόμος*, concitatus, intentus curſus erat ſtatim ab initio. Enimuero docent reliqua vere de meta eſſe cogitandum et de curſu retro inde ad lineam facto. v. Obſſ. — 759. *ἔκφερ' Ὀϊλιάδης*, *ἐξέφερεν ἑαυτόν*. *τρο-*

ἄγχι μάλ', ὡς ὅτε τίς τε γυναικὸς ἐϋζώνοιο
στήθεός ἐστι κανὼν, ὅντ' εὖ μάλα χερσὶ τανύσσῃ,
πηνίον ἐξέλκουσα παρὲκ μίτον, ἀγχόθι δ' ἴσχει
στήθεος· ὣς Ὀδυσεὺς θέεν ἐγγύθεν· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἴχνια τύπτε πόδεσσι, πάρος κόνιν ἀμφιχυθῆναι·
κὰδ δ' ἄρα οἱ κεφαλῆς χέ' ἀϋτμένα δῖος Ὀδυσσεύς,

765 ΑΡΑ FOI

ἐξεφέρετο, προφερέστερος τῶν ἄλλων ἦν ἐν δρόμῳ.

760. Comparatio Vlyſſis inhaerentis Aiacis tergo fit cum muliere textrice tenente radium, bacillum, lignum rectum, licio inuolutum, et transmittente eum per ſtamina. E more veterum ſtantes texunt, in tela ad parietem deſuper pendula, ergo ea pectore prope admoto opus facit. Non longius ergo ab Aiace aberat Vlyſſes, nec maius interuallum erat, quam radii a pectore mulieris texentis. Vertitur autem ille et transmittitur ſtamina continuo eodem perpetuo ſpatio inter pectus et radium relicto.

ὡς ὅτε τίς τε κανὼν ſc. μάλα ἄγχι ἐστὶ στήθεος. Fuit autem κανὼν, loco naviculae noſtrae, lignum rectum, circumuolutum ſubtemine ſeu filis inter ſtamina inſerendis; hoc, quod τῷ κανόνι, ligno recto, circumuolutum eſt, appellatum eſt πηνίον, licium, cuius ſila ſingula, quae extrahuntur texendo, ſunt μίτοι, trama e quibus ſit. — 761. ὅντε χερσὶ τανύσσῃ quem illa manu tenet, tractat, inter ſtamina traiiciendo licium. τανύειν de re in longum porrecta; ita κανὼν, radius, qualem diximus, in longum ſpatium traiectus τανύεται, vt quis curſu τανύεται, cuius curſus τείνεται, extenditur; niſi malis κανόνα, radium, cui licia inuoluta ſunt, nunc ad licia ipſa referre: tum ſane licium extenditur. Praefero tamen prius propter cetera. — 762. ἐξέλκουσα μίτον, παρὲκ πηνίον, extrahens filum extra licium radio circumuolutum, interea, dum

αἰεὶ ῥίμφα θέων· ἴαχον δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοὶ
νίκης ἱεμένῳ, μάλα δὲ σπεύδοντι κέλευον.
ἀλλ' ὅτε δὴ πύματον τέλεον δρόμον, αὐτίκ' Ὀδυσσεὺς
εὔχετ' Ἀθηναίῃ γλαυκώπιδι ὃν κατὰ θυμόν·
κλῦθι, θεά, ἀγαθή μοι ἐπίῤῥοθος ἐλθὲ ποδοῖιν.
ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη·
γυῖα δὲ θῆκεν ἐλαφρά, πόδας, καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλον ἐπαΐξεσθαι ἄεθλον,
ἔνθ' Αἴας μὲν ὄλισθε θέων, (βλάψε γὰρ Ἀθήνη)
τῇ ῥα βοῶν κέχυτ' ὄνθος ἀποκταμένων ἐριμύκων,
οὓς ἐπὶ Πατρόκλῳ πέφνε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
ἐν δ' ὄνθου βοέου πλῆτο στόμα τε, ῥῖνάς τε.
κρητῆρ' αὖτ' ἀνάειρε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
ὡς ἦλθε φθάμενος· ὁ δὲ βοῦν ἕλε φαίδιμος Αἴας·
στῆ δὲ κέρας μετὰ χερσὶν ἔχων βοὸς ἀγραύλοιο,
ὄνθον ἀποπτύων, μετὰ δ' Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὢ πόποι, ἦ μ' ἔβλαψε θεὰ πόδας, ἣ τοπάρος περ
μήτηρ ὣς, Ὀδυσῆϊ παρίσταται, ἠδ' ἐπαρήγει.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.
Ἀντίλοχος δ' ἄρα δὴ λοισθήϊον ἔκφερ' ἄεθλον,

766 FIFAXON 767 FIEMENΩI 769 ΓΛΑΥΚΩΠΙΔΙ FON 781 EFEIΠE 783 μήτηρ Fως Bentl. 784 FHΔΥ

ille inter stamina transmittitur.

773. Cum iam in eo essent, decursu inde a meta retro facto, tam prope ad caput stadii, ad locum, vbi praemia stabant, peruenissent, vt ea manibus arripere possent vt auferrent.

785. Antilochi ingenium mite his quoque verbis se commendat. Etsi praemiis potioribus exciderat, tantum abest, vt ira incensus con-

μειδιόων, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Εἰδόσιν ὔμμ' ἐρέω πᾶσι, φίλοι, ὡς ἔτι καὶ νῦν
ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους·
Αἴας μὲν γὰρ ἐμεῖ' ὀλίγον προγενέστερός ἐστιν·
οὗτος δὲ προτέρης γενεῆς, προτέρων τ' ἀνθρώπων·
ὠμόγέροντα δέ μιν φάσ' ἔμμεναι. ἀργαλέον δὲ
ποσσὶν ἐριδδήσασθαι Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ Ἀχιλλεῖ.
Ὣς φάτο· κύδηνεν δὲ ποδώκεα Πηλείωνα.
τὸν δ' Ἀχιλεὺς μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Ἀντίλοχ', οὐ μέν τοι μέλεος εἰρήσεται αἶνος,
ἀλλά τοι ἡμιτάλαντον ἐγὼ χρυσοῦ ἐπιθήσω.
ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δὲ δέξατο χαίρων.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων, κατὰ δ' ἀσπίδα, καὶ τρυφάλειαν,

786 ΕϜΕΙΠΕ 787 ϜΕΙΔΟΣΙ 787 forte ὔμμι ϝερέω v. Vol. VII p. 751. 795 forte μέλεος ϝειρήσεται. 797 ϜΕΙΠΩΝ vulg. ὁ δ' ἐδέξατο.

vicietur, vt potius verborum humanitate demereatur victores: videri deos senioribus plus ſtudere quam iunioribus. Nec vero mirum; nam curſus non minus virium robur quam mobilitatem et agilitatem requirit; hinc *genuum vigor et vis memoratur* in curſu praecipue.

790. οὗτος δὲ — Vlyſſes Aiace prouectior aetate; attamen cruda, vegeta aetate, conſtitutus erat. cf. Obſſ. — 792. ἀργαλέον δὲ (τοῖς ἄλλοις) Ἀχαιοῖς, εἰ μὴ μόνῳ τῷ Ἀχιλλεῖ, excepto vno Achille, ποσσὶν ἐριδδήσασθαι, ἐρίσαι περὶ δρόμου, τῷ Ὀδυσσεῖ. tam validum, ſimulque agile corpus ille, etſi iam adultiore aetate, habebat. — 795. μέλεος αἶνος nunc varia *laus*. Nam ne vana illa ſit, ſed vera, ipſa re probat Achilles.

798—825. *Quinto* loco V. *pugnam* duorum *armatorum*, μονομαχίαν, edicit

τεύχεα Σαρπήδοντος, ἅ μιν Πάτροκλος ἀπηύρα·
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ἄνδρε δύω περὶ τῶνδε κελεύομεν, ὥπερ ἀρίστω,
τεύχεα ἑσσαμένω, ταμεσίχροα χαλκὸν ἑλόντε,
ἀλλήλων προπάροιθεν ὁμίλου πειρηθῆναι·
ὁππότερός κε φθῇσιν ὀρεξάμενος χρέα καλὸν,
ψαύσῃ δ' ἐνδίνων, διά τ' ἔντεα, καὶ μέλαν αἷμα,
τῷ μὲν ἐγὼ δώσω τόδε φάσγανον ἀργυρόηλον,
καλὸν, Θρηΐκιον, τὸ μὲν Ἀστεροπαῖον ἀπηύρων·
τεύχεα δ' ἀμφότεροι ξυνήϊα ταῦτα φερέσθων·
καί σφιν δαῖτ' ἀγαθὴν παραθήσομεν ἐν κλισίῃσιν.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μέγας Τελαμώνιος Αἴας,
ἂν δ' ἄρα Τυδείδης ὦρτο κρατερὸς Διομήδης.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἑκάτερθεν ὁμίλου θωρήχθησαν,
ἐς μέσον ἀμφοτέρω συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι,
δεινὸν δερκομένω. θάμβος δ' ἔχε πάντας Ἀχαιούς.

801 ΕϜΕΙΠΕ 803 ΤΕΥΧΕΑ ϜΕΣΣΑΜΕΝΩ 810 Vulg. παραθήσομαι 813 an ϝεκάτερθεν. v. Vol. VII p. 743.

Achilles: praemio propoſito armaturae Sarpedoni detractae a Patroclo. Pugnae fortuna aequa diſcedunt Aiax et Diomedes. Sarpedoni detracta ſpolia ſupra Π, 663 ſqq.

805. φθῇσιν ὀρεξάμενος χρόα dura ellipſis φθῇ ὀρεξάμενος (σὺν ἔγχει κατ' αὐτοῦ, ταμὼν) χρέα. Nam φθάνει ταμὼν, qui prior vulnerat. — 806. ψαύσῃ δ' ἐνδίνων. attigerit cutem: nam neceſſe eſt intelligi corpus intra thoracem; etſi τὸ μέλαν αἷμα non conuenit. Verum verſus haud dubie eſt delendus. v. Obſſ. — 808. Aſteropaeum ſpoliatum vidimus Φ, 163. 183. Erat is ex Paeonibus. ibid. 141. De ſeqq. v. Obſſ.

ἀλλ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες·
τρὶς μὲν ἐπήϊξαν, τρὶς δὲ σχεδὸν ὡρμήθησαν·
ἔνθ' Αἴας μὲν ἔπειτα κατ' ἀσπίδα πάντοσ' ἐΐσην
νύξ', οὐδὲ χρό' ἵκανεν· ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ.
Τυδείδης δ' ἄρ' ἔπειτα ὑπὲρ σάκεος μεγάλοιο
αἰὲν ἐπ' αὐχένι κῦρε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῇ.
καὶ τότε δή ῥ', Αἴαντι περιδδείσαντες, Ἀχαιοὶ
παυσαμένους ἐκέλευσαν ἀέθλια ἶσ' ἀνελέσθαι.
αὐτὰρ Τυδείδῃ δῶκε μέγα φάσγανον ἥρως,
σὺν κολεῷ τε φέρων, καὶ ἐϋτμήτῳ τελαμῶνι.
Αὐτὰρ Πηλείδης θῆκε σόλον αὐτοχόωνον,
ὃν πρὶν μὲν ῥίπτασκε μέγα σθένος Ἠετίωνος.

818 ΕFΙΣΗΝ 823 ΑΕΘΛΙΑ FΙΣ

819. ἔρυτο γὰρ ἔνδοθι θώρηξ. si thorax corpus tuebatur, ne hasta immissa in corpus penetraret, necesse est, vt illa clipeum perforauerit; satis serio pro certamine ludicro! At Diomedes multo etiam inuenustius v. 821. hasta Aiacis iugulum petit, αἰὲν ἐπέκυρε αὐχένι αὐτοῦ (σὺν) δουρὸς ἀκωκῇ, imminebat ei semper hasta. v. Obss.

826—849. VI. *sexto* loco *discus* proponitur, qui et a certantibus iaceretur et victori pro praemio cederet. Certant *Polypoetes*, Pirithoi, qui Centauros perdomuit, filius, et *Leonteus*, Coroni f. Caenei nepos, vterque e Lapithis: v. Il. B, 740—747. eosdem vidimus coniunctam operam praestantes in valli aditu tuendo M, 127 sq. tum *Aiax* et *Epeus*. Aufert praemium Polypoetes.

826. σόλον αὐτοχόωνον, massam ferri non arte elaborati, sed, vt ex stricturis ferri excoctum prouenerat, rude et impolitum. v. Obss. — 827. Potitus erat hac massa ferri, cuius metalli adhuc illa aetate magnum inter Achiuos pretium habitum esse eiusque vsum

ἀλλ' ἤτοι τὸν ἔπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς.
τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι σὺν ἄλλοισι κτεάτεσσι.
στῆ δ' ὀρθὸς, καὶ μῦθον ἐν Ἀργείοισιν ἔειπεν·
Ὄρνυσθ', οἳ καὶ τούτου ἀέθλου πειρήσεσθε·
εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροὶ,

830 ΕϜΕΙΠΕ 832 ΕΙ ϜΟΙ

maxime in agro colendo ad instrumenta rustica optatum fuisse, vel ex hoc loco patet, Achilles in praeda Theba abacta, Eetione, Andromaches patre, caeso: de quo modo ante X, 472 sqq. memoratum est. — 829. τὸν δ' ἄγετ' ἐν νήεσσι. τὸν δὲ τὸν σόλον ἤγετο in praedae parte abduxit nauibus iuxta littus a Thebe ad castra ante Troiam. — 832. εἴ οἱ καὶ μάλα πολλὸν ἀπόπροθι πίονες ἀγροί, non: si ipsi agri sint, qui longe absint, sed, *qui longe extentos fines habeant*, *agri latis finibus*, vt ad eos colendos multum ferri vsus postulet; tum is, qui praemium acceperit, habebit ad vsus suos per plures annos, neque eius operis in agro, ἐρίθοις, pastori vel aratori, si ferro se opus habere significauerit, eundum erit in vrbem ad ferrum mercandum, sed herus ei ex ea massa praebiturus erit: εἶσι ἐς πόλιν, εἶσεται. Debuit adeo iam tum forum rerum venalium esse in oppidis, quo ex agris commeabatur. At illud quaeras: quomodo haec massa adhiberi potuerit, si ferri portio peteretur ad vsus domesticos vel rusticos, v. c. ad instrumenta rustica; non enim securi pars recidi potuit. Scilicet vix aliter res expediri potest, quam nunc quoque id curares; necesse fuit discum rudis ferri candefacere, et ex eo, flamma mollito, quantum opus esset, malleo disiungere. Dicas forte simplicius haec exponi de diuturnitate vsus ferri, antequam attritu extenuetur. Ita vero ieiuna fieret oratio; et rotunda massa, integra relicta, quibus vsibus ea inseruire potuisset? Ceterum mirari li-

ἕξει μιν καὶ πέντε περιπλομένους ἐνιαυτοὺς
χρεώμενος· οὐ μὲν γάρ οἱ, ἀτεμβόμενός γε σιδήρου,
ποιμὴν, οὐδ' ἀροτὴρ, εἶσ' ἐς πόλιν, ἀλλὰ παρέξει.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα μενεπτόλεμος Πολυποίτης,
ἂν δὲ Λεοντῆος κρατερὸν μένος ἀντιθέοιο,
ἂν δ' Αἴας Τελαμωνιάδης, καὶ δῖος Ἐπειὸς,
ἑξείης δ' ἵσταντο. σόλον δ' ἕλε δῖος Ἐπειὸς,
ἧκε δὲ δινήσας· γέλασαν δ' ἐπὶ πάντες Ἀχαιοί.
δεύτερος αὖτ' ἀφέηκε Λεοντεὺς, ὄζος Ἄρηος·
τὸ τρίτον αὖτ' ἔῤῥιψε μέγας Τελαμώνιος Αἴας
χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς, καὶ ὑπέρβαλε σήματα πάντων·
ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε μενεπτόλεμος Πολυποίτης·
ὅσσον τίς τ' ἔῤῥιψε καλαύροπα βουκόλος ἀνὴρ,
ἥδε θ' ἑλισσομένη πέτεται διὰ βοῦς ἀγελαίας·
τόσσον παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε· τοὶ δ' ἐβόησαν.
ἀνστάντες δ' ἕταροι Πολυποίταο κρατεροῖο
νῆας ἐπὶ γλαφυρὰς ἔφερον βασιλῆος ἄεθλον.
Αὐτὰρ ὁ τοξευτῆσι τίθει ἰόεντα σίδηρον,

834 ΓΑΡ ϜΟΙ 843 Vulg. πάντα. 846 ϜΗΔΕ ϜΕΛΙΣΣΟΜΕΝΗ 850 ϜΙΟΕΝΤΑ

cet, quomodo tanta ferri massa, quanta esse ista debuit, manu proiici potuerit.

836. 7. *Polypoetes* et *Leonteus.* Vide modo ad 826. De *Epeo* v. vs. 665. et Obss. ad 654.

844—847. ἀλλ' ὅτε δὴ σόλον εἷλε — tum ille παντὸς ἀγῶνος ὑπέρβαλε τὸν δίσκον ἐπὶ τόσον, ἐφ' ὅσον βουκόλος ἔῤῥιψε τὸν καλαύροπα. Erit ἀγὼν nunc spatium intra quod disci iactus sit; et ille vel ἔβαλε τὸν δίσκον ὑπὲρ παντὸς ἀγῶνος, vltra spatium; vel ἔβαλεν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους διὰ παντὸς ἀγῶνος.

850—883. *Septimo* loco

κὰδ δὲ τίθει δέκα μὲν πελέκεας, δέκα δ' ἡμιπέλεκκα·
ἱστὸν δὲ στῆσε νηὸς κυανοπρώροιο
τηλοῦ ἐπὶ ψαμάθοις· ἐκ δὲ τρήρωνα πέλειαν
λεπτῇ μηρίνθῳ δῆσε ποδὸς, ἧς ἄρ' ἀνώγει
τοξεύειν. ὃς μέν κε βάλῃ τρήρωνα πέλειαν,
πάντας ἀειράμενος πελέκεας, κλισίηνδε φερέσθω·
ὃς δέ κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτὼν,
ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος, ὃδ' οἴσεται ἡμιπέλεκκα.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δ' ἔπειτα βίη Τεύκροιο ἄνακτος,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος·
κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκήρεϊ πάλλον ἑλόντες.
Τεῦκρος δὲ πρῶτος κλήρῳ λάχεν. αὐτίκα δ' ἰὸν
ἧκεν ἐπικρατέως. οὐδ' ἠπείλησεν ἄνακτι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
ὄρνιθος μὲν ἅμαρτε, μέγηρε γάρ οἱ τόγ' Ἀπόλλων,

851 Vulg. κὰδ δ' ἐτίθει 852 Vulg. ἱστὸν δ' ἔστησε. 853 Vulg. ἐπὶ ψαμάθου. 859 ΤΕΥΚΡΟΙΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 863 ΗΠΕΙΛΗΣΕ ϜΑΝΑΚΤΙ 864 ϜΑΡΝΩΝ 865 debuit esse ΔΕ ϜΟΙ

VII. *ſagittandi* certamen, columba in malo nauis ſuſpenſa: Procedunt Teucer et Meriones; ille filum, quo illa religata fuerat, rumpit ſagitta, Meriones columbam volantem traiicit. In hoc certamine redhibendo inprimis laborauit Maro Aen. V, 485 ſq.

850. *ἰόεντα σίδηρον*, *nigrum* ferrum. v. Obſſ. apponit *σίδηρον* — *πελέκεας* pro vulgari *ferreas ſecures*. Antea *σόλος* rudis ferri maſſa, nunc inſtrumenta e ferro procuſa. — 851. ſecures alias vtrinque, alias vno tantum ore aciem habentes. — 858. *ἥσσων γὰρ δὴ κεῖνος*, inferior arte, adeoque certamine. Difficilius adeo viſum columbam ferire, quam filum e quo illa nexa erat? v. Obſſ.

863. Non propitium ha-

αὐτὰρ ὁ μήρινθον βάλε πὰρ πόδα, τῇ δέδετ' ὄρνις·
ἀντικρὺ δ' ἀπὸ μήρινθον τάμε πικρὸς ὀϊστός.
ἡ μὲν ἔπειτ' ἤϊξε πρὸς οὐρανόν, ἡ δὲ παρείθη
μήρινθος προτὶ γαῖαν· ἀτὰρ κελάδησάν Ἀχαιοί.
σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης ἐξείρυσε χειρὸς
τόξον· ἀτὰρ δὴ ὀϊστὸν ἔχε πάλαι, ὡς ἴθυνεν.
αὐτίκα δ' ἠπείλησεν ἑκηβόλῳ Ἀπόλλωνι
ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλειτὴν ἑκατόμβην.
ὕψι δ' ὑπὸ νεφέων εἶδε τρήρωνα πέλειαν,
τῇ ῥ' ἥγε δινεύουσαν ὑπὸ πτέρυγος βάλε μέσσην·
ἀντικρὺ δὲ διῆλθε βέλος· τὸ μὲν ἂψ ἐπὶ γαίῃ
πρόσθεν Μηριόναο πάγη ποδός· αὐτὰρ ἡ ὄρνις,

870 Bentl. ἐκϝείρυσε. 872 ΗΠΕΙΛΗΣΕ ϜΕΚΗΒΟΛΩΙ 873 ϜΑΡΝΩΝ 874 ϜΕΙΔΕ 875 Vulg. τήν ῥ' ὕγε

buit Apollinem, quando. quidem aberrauit; redditur hoc per cauſſam, quod eum non exorauit votis factis. ἀπειλεῖν h. l. de voto facto. Sollennes has preces in ſagittando vidimus in Pandaro Δ, 101. — 865. μέγηρεν, ἐφθόνησε. antiquo more, quatenus non fauit ei, non effecit, vt voti compos fieret. Vt alibi μεγαίρειν, φθονεῖν, erat, vetare. impedire. — 867. ἀντικρὺ medium traiectum et abruptum funiculum.

870. 1. Σπερχόμενος δ' ἄρα Μηριόνης. Ex vulgata lectione ſic res ſe habet. Cum vno vtrique arcu eſſet vtendum, Meriones propere eripit arcum manu Teucri: ſagittam quidem dudum manu tenebat, interea dum Teucer arcum intendebat in ſcopum. Nunc poeta non apponit ea, quae per ſe intelligi poſſunt: Merionen arcum tetendiſſe, ſagittam neruo applicuiſſe, in columbam direxiſſe; ſed tantum id narrat, deo fauente, piis precibus factis, Merionen ſagitta columbam traieciſſe. v. Obſſ. — 877. Putandum, columbam e vul-

ἱστῷ ἐφεζομένη νηὸς κυανοπρώροιο,
αὐχέν' ἀπεκρέμασε, σὺν δὲ πτερὰ πυκνὰ λίασθεν.
ὠκὺς δ' ἐκ μελέων θυμὸς πτάτο, τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ
κάππεσε· λαοὶ δ' αὖ θηεῦντό τε, θάμβησάν τε.
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης πελέκεας δέκα πάντας ἄειρε,
Τεῦκρος δ' ἡμιπέλεκκα φέρε κοίλας ἐπὶ νῆας.
Αὐτὰρ Πηλείδης κατὰ μὲν δολιχόσκιον ἔγχος,
κὰδ δὲ λέβητ' ἄπυρον βοὸς ἄξιον ἀνθεμόεντα
θῆκ' ἐς ἀγῶνα φέρων· καί ῥ' ἥμονες ἄνδρες ἀνέσταν·
ἂν μὲν ἄρ' Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
ἂν δ' ἄρα Μηριόνης, θεράπων ἐῢς Ἰδομενῆος.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
Ἀτρείδη, ἴδμεν γὰρ, ὅσον προβέβηκας ἁπάντων,
ἠδ' ὅσσον δυνάμει τε καὶ ἥμασιν ἔπλευ ἄριστος·

889 ΜΕΤΕϜΕΙΠΕ 890 ϜΙΔΜΕΝ

nere confestim in malum se demisisse in eoque haesisse insidentem. — 881. θηεῦντο admirantes spectarunt, admirati sunt: vt saepe.

884 ad f. *Octauo* loco VIII. certandum erat *iaculis:* Cum autem Agamemnon surrexisset ad certamen, eleganti sensu et iudicio, vt non improbabili ratione colligitur, Achilles certamen non admittit, sed sine certamine Agamemnoni praemium tribuit.

884. δολιχόσκιον ἔγχος debuit h. l. non ὀρεκτὸν esse, sed παλτὸν, *missile.* — 885. lebetem ἀνθεμόεντα, fulgidum, ἀνθοῦντα, ἀνθηρὸν, quia ἄπυρος erat, non igni admouendus, sed inter cimelia habendus. — 886. ἥμονες ἄνδρες, ἔμπειροι τοῦ ἱέναι τὰ ἀκόντια.

890. Iungenda sunt: ὅσον προβέβηκας, προέχεις, ἠδὲ ὅσον ἔπλευ ἄριστος, δυνάμει τε καὶ ἥμασιν, h. e. τῷ ἀκοντισμῷ, aut τῇ δυνάμει τοῦ ἀκοντίζειν. haud dubie enim corporis robur specta-

ἀλλὰ σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον ἔχων κοίλας ἐπὶ νῆας
ἔρχευ, ἀτὰρ δόρυ Μηριόνῃ ἥρωϊ πόρωμεν,
εἰ σύ γε σῷ θυμῷ ἐθέλοις· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον. αὐτὰρ ὅγ' ἥρως 896
Ταλθυβίῳ κήρυκι δίδου περικαλλὲς ἄεθλον.

895 ΑΠΙΘΗΣΕ FΑΝΑΞ

batur in emittendo iaculo. — 892. σὺ μὲν τόδ' ἄεθλον, lebetem, ἔχων ἔρχευ pro ἔχε. — 894. κέλομαι γὰρ ἔγωγε. ἐγὼ γὰρ θέλω πορεῖν, προθυμοῦμαι δοῦναι.

895 sq. ὣς ἔφατο — δῶκε δὲ Μηριόνῃ δόρυ χάλκεον Achilles; in medio interposita sunt, οὐδ' ἀπίθησε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων, annuente illo Achillis dictis αὐτὰρ ὅγ' ἥρως, Agamemnon dedit lebetem praeconi, scilicet ad tentorium absportandum.

ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΙΔΙΑ Ω

ARGVMENTVM.

Certamine finito cum ad ſua quisque ſe recepiſſet, Achilles per noctem luctui indulget, — 12. die orto Hectoris corpus circa Patrocli tumulum ter raptat currui alligatum: quod tamen Apollo tuetur ne foedatum ſit — 21. dii miſerantes conſtituerant Mercurio mandare, vt illud clam eriperet; at repugnant Iuno, Neptunus et Minerua — 30. Tandem die inde duodecimo Apollo obiurgat deos, quod tantam Achillis ſaeuitiam patienter

ferunt, — 54 Iunone quidem aliter ſtatuente. — 63. Iupiter aliud conſilium init, vt maiore cum Achillis gloria corpus magno pretio redimatur a Priamo — 76. Itaque Thetidem ab Iride in Olympum aduocatam iubet Achilli perſuadere, vt corpus redimentibus remittat; mandatum illa exſequitur. — 142. Iris a Ioue miſſa, Priamo ſimiliter perſuadet, vt munera paret, quibus Achillem placet et corpus redimat — 188. Id quod Priamus exſequitur, etſi Hecuba repugnante, dum eius vitae metuit, — 237. Troianos, qui accurrerant, ſtomachabundus abigit, — 248. filios currum adornare iubet — 282. libatione facta, et bono augurio oblato, cum praecone Idaeo iter ingreditur — 331. (iam die inclinato v. ad 349) Iouis iuſſu, Mercurius, iuuenis ſpecie aſſumta ei obuius factus, ſe vnum e Myrmidonibus eſſe ſimulans comitem ei eſſe velle pollicitus — 439, ducit ſenem intra Achillis tentorium, cui Priamus ſupplex factus — 507 miſerationem mouet; — 551. Cum paullo ardentius inſtaret, vt ſine mora corpore ad absportandum tradito dimittatur, exardeſcens Achilles moram patienter ferre iubet, — 570, ipſe tentorio egreſſus munera de curru tollere, corpus Hectoris lauare et linteo tegere praecipit — 595; tum Priamum hoſpitali coena excipit, ſomnoque ſe dare vt poſſit, dimittit, XII dierum inducias paciſcitur — 676. Priamus e ſomno excitatus a Mercurio et vt reditum maturet monitus, die orto in vrbem regreſſus, magna cum omnium lamentatione excipitur — 717. Luctus inde et lamenta ſollennia inſtituuntur, quae primo Andromache, — 746. tum Hecuba — 760. inde Helena — 776. exordiuntur. Priamus inducias pactas nuntiat, ligna ad rogum parare iubet; corpus crematur, celebratur epulum funebre. Ita iuſta perſoluta ſunt — ad f. 804.

Deorum miniſterio pleraque hoc libro geruntur, vt efficiatur id, quod libri argumentum eſt, vt reddatur Hectoris corpus patri, et vt id fiat ſummo cum Achillis honore. Poſterius hoc debetur Iouis conſiliis in Thetidis

gratiam id machinantis. Singula iam ante vidimus: Miſerantur dii contumeliam Hectoris corpori ab Achille illatam infeſtis in Troianos animis pertinaciter ſaeuientibus Iunone, Neptuno et Minerua 23—30. Apollo die XII cum indignatione in deos inuectus, Iunone quidem obloquente, obtinet tamen, vt Iupiter mitiora conſulat, vtque Thetidem arceſſere, et arceſſitam ab Iride Achillis animum mollire iubeat, ne munera pro redimendo Hectoris corpore offerenda renuat — 31 — 119 quod illa exſequitur, dum interea Iris Priamo mandata Iouis perfert — 188. Priamo iter ingreſſo, ſequitur miniſterium Mercurii in ſene deducendo ad caſtra Achiuorum 331—469. et iterum educendo e caſtris 677—694.

Oeconomia carminis per ſe eſt praeclara. Cum res per ſe paucis verbis expediri poſſet, Priamum ſenem ipſum ad redimendum filii corpus ſupplicem Achilli factum, et, quod rogauerat conſequutum cum corpore redemto rediiſſe idque humaſſe: dignitas facto et auguſta ſpes acquiritur ex voluntate deorum; tum vero illud ingenioſe eſt inuentum quod Iupiter hoc ipſum in Thetidis honorem machinatur, vt filius pretio magno redemtionis accepto ſuperbiat. Mercurii perſona aptiſſima ei officio, vt ducem ſe ſeni praebeat, iuuenilem ſpeciem facile artificum ingeniis ſuggerere potuit; cum alias ille, tanquam praeco deorum, ſenili forma et facie indutus eſſe debuiſſet.

Λῦτο δ' ἀγών, λαοὶ δὲ θοὰς ἐπὶ νῆας ἕκαστοι
ἐσκίδναντ' ἰέναι. τοὶ μὲν δόρποιο μέδοντο
ὕπνου τε γλυκεροῦ ταρπήμεναι, αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
κλαῖε, φίλου ἑτάρου μεμνημένος, οὐδέ μιν ὕπνος
ᾕρει πανδαμάτωρ, ἀλλ' ἐστρέφετ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Πατρόκλου ποθέων ἀνδροτῆτά τε καὶ μένος ἠΰ·
ἠδ', ὁπόσα τολύπευσε σὺν αὐτῷ, καὶ πάθεν ἄλγεα,
ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων
τῶν μιμνησκόμενος, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἶβεν,
ἄλλοτ' ἐπὶ πλευρὰς κατακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
ὕπτιος, ἄλλοτε δὲ πρηνής. τότε δ' ὀρθὸς ἀναστὰς
δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός. οὐδέ μιν Ἠὼς

1 ΝΗΑΣ ϜΕΚΑΣΤΟΙ v. Obſſ.

1—22. Ludis funebribus finitis redeunt ad ſua quisque, epulantur, dormiunt; Achilles noctem inſomnem luctu exigit; mane Hectoris corpus currui iunctum ter circa Patrocli tumulum raptat; ne illud laniatum hoc modo foedetur, Apollo curat.

6. *deſiderans eius virtutem et fortitudinem;* ſimpliciter, *Patrocli deſiderio,* fortis et validi. v. Obſſ. — 7. ἠδὲ μεμνημένος τῶν, ὁπόσα — καὶ ὁπόσα ἔπαθεν ἄλγεα, *pugnas et maria obeundo,* πείρων κύματα, διαπερῶν, et ad πτολέμους hinc eliciendum διέπων. τολυπεύων. πολεμίζων. aut ſimile verbum. Siue, quod ſimplicius eſt, *et in animum reuocando quot labores et discrimina cum eo ſocio obierat, pugnas et nauigationes:* ſiquidem iungere malueris: ὅσα τολύπευσε καὶ ἔπαθεν ἄλγεα, πτολέμους καὶ κύματα, vt huic vltimo adiiciatur, πείρων ſcilicet αὐτὰ, traiiciendo haec, maria. ita παθεῖν generaliore ſenſu adhibitum; proprie erat παθεῖν πόνους, πονεῖν, πολεμίζοντα καὶ διαπερῶντα τὴν θάλασσαν. — 12. δινεύεσκ' ἀλύων

φαινομένη λήθεσκεν ὑπεὶρ ἅλα τ' ἠϊόνας τε.
ἀλλ' ὅγ', ἐπεὶ ζεύξειεν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους,
Ἕκτορα δ' ἕλκεσθαι δησάσκετο δίφρου ὄπισθεν,
τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος,
αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο, τόνδε δ' ἔασκεν
ἐν κόνι ἐκτανύσας προπρηνέα. τοῖο δ' Ἀπόλλων
πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, φῶτ' ἐλεαίρων
καὶ τεθνειότα περ· περὶ δ' αἰγίδι πάντα κάλυπτε
χρυσείῃ, ἵνα μή μιν ἀποδρύφοι ἑλκυστάζων.
Ὣς ὁ μὲν Ἕκτορα δῖον ἀείκιζε μενεαίνων.

16 ΤΡΙΣ FΕΡΥΣΑΣ 19 ΑFΕΙΚΕΙΗΝ 22 ΑFΕΙΚΙΖΕ

discurrebat moerens, h. e. ἀδημονῶν. quod sup. de Bellerophonte Z, 201 οἶος ἀλᾶτο, ὃν θυμὸν κατέδων — οὐδέ μιν Ἠὼς φαινομένη λήθεσκεν. nec sub diei ortum obdormiit, sed diem illucescere vidit.

14—17. ἀλλ' ὅγε, ἐπεὶ — αὖτις ἐνὶ κλισίῃ παυέσκετο. — 19. πᾶσαν ἀεικείην ἄπεχε χροΐ, ne corpus foedaretur nec vlceribus et liuoribus, nec putrefceret: cf. sup. Ψ, 184. 188. — 20. περιεκάλυπτε δὲ πάντα αἰγίδι, ne raptando corpus laceraretur. De hoc v. Obff.

22—188. Paratur nunc id, quod libri fummam conftituit, vt Priamus corpus Hectoris redimeret. Vt augufta et epica rei fpecies fit, efficitur ea per deos: quorum alii miferantur Hectorem, alii eius cafu laetantur. Primo fuafio fit, vt fubducatur corpus Hectoris a Mercurio; melius mox confilium fuggerit Iupiter, vt redimatur. corpus ab Achille. Mittitur Thetis ad hunc flectendum, et Iris ad Priamum, vt confilium hoc eius animo fubiiciat. Ad oeconomiam epicam fpectant haec in hoc quoque, quod efficitur, vt Achillis ira non vulgari modo, fed deorum interuentu, placetur.

Iam primum 22—76 diverfa deorum confilia nar-

τὸν δ' ἐλεαίρεσκον μάκαρες θεοὶ εἰσορόωντες,
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην.
ἔνθ' ἄλλοις μὲν πᾶσιν ἑήνδανεν, οὐ δέ ποθ' Ἥρῃ,
οὐδὲ Ποσειδάων', οὐδὲ γλαυκώπιδι κούρῃ·
ἀλλ' ἔχον, ὥς σφιν πρῶτον ἀπήχθετο Ἴλιος ἱρὴ,
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς, Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
ὃς νείκεσσε θεὰς, ὅτε οἱ μέσσαυλον ἵκοντο,
τὴν δ' ᾔνησ', ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην ἀλεγεινήν.
ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐκ τοῖο δυωδεκάτη γένετ' ἠὼς,
καὶ τότ' ἄρ' ἀθανάτοισι μετηύδα Φοῖβος Ἀπόλλων·
Σχέτλιοί ἐστε, θεοὶ, δηλήμονες. οὔ νύ ποθ' ὑμῖν
Ἕκτωρ μηρί' ἔκηε βοῶν αἰγῶν τε τελείων;

24 Vulg. ὠτρύνεσκον 25 ΕFΑΝΔΑΝΕΝ 27 ΑΠΗΧΘΕΤΟ FΙΛΙΟΣ 29 ϜΟΤΕ FΟΙ 30 ϜΗ FΟΙ

rantur. Primo loco ſubducendum a Mercurio corpus eſſe ſtatuunt.

27. ἀλλ' ἔχον, ὡς τὸ πρῶτον. perſtiterunt in ea mente et conſilio — h. e. in odio Troiae et Troianorum. — 28. Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης. memoratam hanc vecordiam et ex ea contractam noxam, ſup. Z, 356. vbi ad raptum Helenae ſpectabat; at h. l. noua cauſſa ſubiicitur vſ. 29. ὅς νείκεσσε θεάς. iudicauit deas; ſedit iudex inter deas, vt vulgo acceptum eſt; niſi malis eſſe, qui deas, duas vtique, contumelioſe habuit, reprobando eas ſententia aduerſus eas lata. v. Obſſ. Opponitur vſ. 30 τὴν δ' ᾔνησε, probauit, praetulit. Secundum hos verſus Paris fuit in agro educatus. Narrarunt alii alia, quomodo inde ad ludos Jlii habitos venerit et a parentibus ſuis agnitus ſit. — ἥ οἱ πόρε μαχλοσύνην, quae eius animo iniecit libidinem, animum incendendo amore Helenae. v. Obſſ.

30. Dies XII inde ab He-

τὸν νῦν οὐκ ἔτλητε, νέκυν περ ἐόντα, σαῶσαι
ᾗ τ' ἀλόχῳ, ἰδέειν, καὶ μητέρι, καὶ τέκεϊ ᾧ,
καὶ πατέρι Πριάμῳ, λαοῖσί τε· τοί κέ μιν ὦκα
ἐν πυρὶ κήαιεν, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερίσαιεν.
ἀλλ' ὀλοῷ Ἀχιλῆϊ θεοὶ, βούλεσθ' ἐπαρήγειν,
ᾧ οὔτ' ἄρ φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὔτε νόημα
γναμπτὸν ἐνὶ στήθεσσι· λέων δ' ὥς, ἄγρια οἶδεν,
ὅστ', ἐπεὶ ἄρ μεγάλῃ τε βίῃ καὶ ἀγήνορι θυμῷ
εἴξας, εἶσ' ἐπὶ μῆλα βροτῶν, ἵνα δαῖτα λάβῃσιν·
ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
γίγνεται, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
μέλλει μέν πού τις καὶ φίλτερον ἄλλον ὀλέσσαι,
ἠὲ κασίγνητον ὁμογάστριον, ἠὲ καὶ υἱόν·
ἀλλ' ἤτοι κλαύσας καὶ ὀδυράμενος μεθέηκε.

36 FHI — FIΔEEIN — TEKEI FΩI 38 Vulg. κτερίσειαν 39 ΟΛΟFΩΙ 41 ΑΓΡΙΑ FΟΙΔΕ Bentl. λεων δ' ϝως. 44 ΟΥΔΕ FΟΙ 46 Vulg. μέλλει γάρ που 48 Vulg. ὀδυρόμενος

ctoris morte. v. Obſſ. — 35. non, quod gratus vtique animus ſuadere potuit, in animum induxiſtis viri pii ſaltem corpus ſeruare incolume ſuis, *ἰδεῖν*, *adſpiciendum*, vt illi iuſta perſoluere poſſint. — 39. *βούλεσθ' ἐπαρήγειν*, decretum habetis, fauere, ſtudere, probare eius conſilia et iuvare. — 40. *φρένες ἐναίσιμοι*, mens aequa, humanitatis ſenſu imbuta, mitis. — 41. *ἄγρια οἶδε*, *ἄγριός ἐστιν*. vt ſaepe vidimus. — 42. *θυμῷ εἴξας* victus, eoque excitus, inſtigatus, animi impetu et ira. — 44. 45. *αἰδὼς* reſpectus ac reverentia aliorum, qui eius facta, h. l. immanem animum, improbant.

46. *φίλτερον ἄλλον* ſimpliciter *φίλον* vel *φιλώτατον*. — 48. *μεθέηκε*. poſtquam eum luxit, ceſſat a luctu, finem luctui facit et

τλητὸν γὰρ Μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
αὐτὰρ ὅγ' Ἕκτορα δῖον, ἐπεὶ φίλον ἦτορ ἀπηύρα,
ἵππων ἐξάπτων, περὶ σῆμ' ἑτάροιο φίλοιο
ἕλκει. οὐ μήν οἱ τό γε κάλλιον, οὐδέ τ' ἄμεινον.
μὴ, ἀγαθῷ περ ἐόντι, νεμεσσηθῶμέν οἱ ἡμεῖς.
κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
Τὸν δὲ χολωσαμένη προσέφη λευκώλενος Ἥρη·
εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος, Ἀργυρότοξε,
εἰ δὴ ὁμὴν Ἀχιλῆϊ καὶ Ἕκτορι θήσετε τιμήν.
Ἕκτωρ μὲν θνητός τε, γυναῖκά τε θήσατο μαζόν·
αὐτὰρ Ἀχιλλεύς ἐστι θεᾶς γόνος, ἣν ἐγὼ αὐτὴ

52 FOI 53 ΝΕΜΕΣΣΗΘΩΜΕΝ FOI v. Obſſ. 54 ΑFΕΙΚΙΖΕΙ 56 ΤΕΟΝ FΕΠΟΣ

animum componit. — 49. τλητὸν. θυμὸν, animum ad tolerandos vitae caſus a natura factum, h. e. natura ſua ita comparati ſunt homines, vt ipſo temporis progreſſu ac decurſu luctus minuatur dumque dolori adſueſcimus, ſenſus leuetur. At Achilles luctum non deponit, ſed ingenita animi immanitate prae dolore in Hectoris corpus ſaeuit. — 52. οὐ μήν οἱ. nec vero hoc ipſi decorum, aut probandum. — 53. εἶτα οὐ δέδοικε, μὴ — annon ſaltem vereri debuit, ne nos ei iraſceremur ob tam indignum facinus! — 54. κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν. ſenſu carentem glebam. Videtur prouerbiale dictum fuiſſe. Non enim de corpore in puluerem mutando eſt cogitandum.

55—63. Iuno aegre fert, Achillem et Hectorem eodem loco haberi ab Apolline. εἴη κεν καὶ τοῦτο τεὸν ἔπος. locum habitura ſunt haec a te dicta, ſi eodem honore habendos putabitis Achillem et Hectorem. Tum ſupple: enimvero res longe aliter ſe habet. — πάντες δ' ἀντιάασθε γάμου. vt μάχης, πολέμου ἀντιᾷν, ἀντιᾶσθαι, non modo adire, ſed et, intereſſe,

θρέψα τε, καὶ ἀτίτηλα, καὶ ἀνδρὶ πόρον παράκοιτιν
Πηλεῖ, ὃς πέρι κῆρι φίλος γένετ' ἀθανάτοισι·
πάντες δ' ἀντιάασθε, θεοὶ, γάμου· ἐν δὲ σὺ τοῖσι
δαίνυ', ἔχων φόρμιγγα, κακῶν ἕταρ', αἰὲν ἄπιστε.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς·
Ἥρη, μὴ δὴ πάμπαν ἀποσκύδμαινε θεοῖσιν.
οὐ μὲν γὰρ τιμή γε μί' ἔσσεται. ἀλλὰ καὶ Ἕκτωρ
φίλτατος ἔσκε θεοῖσι βροτῶν, οἳ ἐν Ἰλίῳ εἰσίν.
ὣς γὰρ ἔμοιγ'· ἐπεὶ οὔτι φίλων ἡμάρτανε δώρων.
οὐ γάρ μοί ποτε βωμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐΐσης,
λοιβῆς τε, κνίσσης τε· τὸ γὰρ λάχομεν γέρας ἡμεῖς.
ἀλλ' ἤτοι κλέψαι μὲν ἐάσομεν, (οὐδέ πη ἐστὶ
λάθρη Ἀχιλλῆος) θρασὺν Ἕκτορα· ἦ γάρ οἱ αἰεὶ
μήτηρ παρμέμβλωκεν ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ.

67 ϜΟΙ ΕΝ ϜΙΛΙΩΙ ϜΟΙ v. Obſſ. 69 ΕϜΙΣΗΣ 72 Η ΓΑΡ

κατὰ γάμου. — 63. κακῶν ἕταρ' improborum omnium ſodalis et fautor, cui ideo nihil fidere licet in bonis conſiliis.

64—76. Iupiter componit litem, ſuadendo, vt pretio ab Achille redimatur corpus Hectoris.

66. ἀλλὰ καὶ, verum tamen, altera ex parte, etiam, Hector θεοφιλὴς erat, ὣς γὰρ ἔμοι γε. ita mihi ſaltem ille carus fuit. — 68. οὐ γάρ μοι φίλων ἡμάρτανε δώρων, nunquam intermiſit mihi ſacra facere, quae ſunt munera, δῶρα, vſu ſollenni. — 69. δαιτὸς ἐΐσης. manifeſte epulae ſacrae pro ipſo ſacro, victima caeſa. v. Obſſ. — 71. ἐάσομεν (τὸ) κλέψαι. ἐᾶν, omittere, a conſilio deſiſtere. — 72. ἦ γάρ οἱ αἰεὶ μήτηρ παρμέμβλωκε, aſſidet, et curam habet eique aduigilat. quaeritur οἱ ſitne referendum ad Ἕκτορα, an ad Achillem. Vtrumque alienum eſt a re et ſententia. Vtrumque abſurdum. v. Obſſ. —

ἀλλ' εἴ τις καλέσειε θεῶν Θέτιν ἆσσον ἐμεῖο,
ὄφρα τί οἱ εἴπω πυκινὸν ἔπος, ὥς κεν Ἀχιλλεὺς
δώρων ἐκ Πριάμοιο λάχῃ, ἀπό θ' Ἕκτορα λύσῃ.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα.
μεσσηγὺς δὲ Σάμου τε, καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης,
ἔνθορε μείλανι πόντῳ, ἐπεστενάχησε δὲ λίμνη.
ἡ δὲ, μολυβδαίνῃ ἰκέλη, ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
ἥτε, κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας, ἐμβεβαυῖα
ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα·
εὗρε δ' ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ Θέτιν, ἀμφὶ δέ τ' ἄλλαι
εἵαθ' ὁμηγερέες ἅλιαι θεαί· ἡ δ' ἐνὶ μέσσῃς
κλαῖε μόρον οὗ παιδὸς ἀμύμονος, ὅς οἱ ἔμελλε
φθίσεσθ' ἐν Τροίῃ ἐριβώλακι, τηλόθι πάτρης.
ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἶρις·

75 ΟΦΡΑ ΤΙ ϜΟΙ ϜΕΙΠΩ ΠΥΚΙΝΟΝ ϜΕΠΟΣ 77 ΩΡΤΟ ΔΕ ϜΙΡΙΣ 79 Vulg. ἐπεστονάχησεν. 80 ϜΙΚΕΛΗ 85 ΜΟΡΟΝ ϜΟΥ — ϜΟΣ ϜΟΙ 87 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ

74. ἀλλ' εἴ τις. εἴθε τις θεῶν. — 75. πυκινὸν ἔπος. συμβουλὴν, vt consilium ei communicem.

77—92. Arcessitur Thetis ab Iride.

78. De loco hoc, Thetidis in mari sede, v. Obss. 80. ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη. Similis plumbo, plumbeae massae, appensae in extrema funiculi ora, vt hamus tanto celerius et altius in mare descendat; ne arrodatur funiculus a piscibus, ille in inferiore parte munitur cornu bouino, quo tanquam canaliculo seu siphone funiculus includitur; igitur illa massa plumbea κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας scil. οὖσα, funiculo enim illa innexa vel adstricta esse debet, forte intra ipsum tubum corneum, ἐμβεβαυῖα ἔρχεται, ἐμβαίνει, ἐπιφέρουσα, ἰχθύσι κῆρα, escam hamo (ἀγκίστρῳ) appensam,

Ὄρσο, Θέτι, καλέει Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς.
τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
Τίπτε με κεῖνος ἄνωγε μέγας θεὸς, αἰδέομαι δὲ,
μίσγεσθ' ἀθανάτοισιν; ἔχω δ' ἄχε' ἄκριτα θυμῷ.
εἶμι μέν· οὐδ' ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅ ττι κεν εἴπῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσασα, κάλυμμ' ἕλε δῖα θεάων
κυάνεον, τοῦ δ' οὔτι μελάντερον ἔπλετο ἔσθος.
βῆ δ' ἰέναι, πρόσθεν δὲ ποδήνεμος ὠκέα Ἶρις
ἡγεῖτ'· ἀμφὶ δ' ἄρα σφι λιάζετο κῦμα θαλάσσης.
ἀκτὴν δ' εἰςαναβᾶσαι, ἐς οὐρανὸν ἀϊχθήτην.
εὗρον δ' εὐρύοπα Κρονίδην, περὶ δ' ἄλλοι ἅπαντες
εἵαθ' ὁμηγερέες μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες.
ἡ δ' ἄρα πὰρ Διῒ πατρὶ καθέζετο, εἶξε δ' Ἀθήνη.
Ἥρη δὲ χρύσεον καλὸν δέπας ἐν χερὶ θῆκε,
καί ῥ' εὔφρην' ἐπέεσσι· Θέτις δ' ὤρεξε πιοῦσα.
τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Ἤλυθες Οὔλυμπόνδε, θεὰ Θέτι, κηδομένη περ,
πένθος ἄλαστον ἔχουσα μετὰ φρεσίν· οἶδα καὶ αὐτός·

88 ΜΗΔΕΑ ϜΕΙΔΩΣ 92 ϜΑΛΙΟΝ ϜΕΠΟΣ — ϜΟΤΙ ΚΕ ϜΕΙΠΗΙ vulg. εἴποι. 94 ΕΠΛΕΤΟ ϜΕΣΘΟΣ 95 ΩΚΕΑ ϜΙΡΙΣ 102 ΕΥΦΡΑΙΝΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 105 ΦΡΕΣΙ ϜΟΙΔΑ

vt cum illa hunc deglutiant et enecentur piſces.

88. Ζεὺς ἄφθιτα μήδεα εἰδώς. quia ipſe eſt ἄφθιτος. Sic Virgilius Aen. I, 230 aeterna imperia dixit. — 91. ἄχεα ἄκριτα, ſimpl. πολλά. — 92. ἔπος, iuſſum. faciam quod iuſſit.

93—119. Thetis a Ioue mandata accipit, quo Achilli perſuadeat, vt corpus Hectoris reddat.

100. εἶξε δ' Ἀθήνη. honoris cauſſa de ſuo loco ceſ-

ἀλλὰ καὶ ὣς ἐρέω, τοῦ σ' εἵνεκα δεῦρο κάλεσσα.
ἐννῆμαρ δὴ νεῖκος ἐν ἀθανάτοισιν ὄρωρεν
Ἕκτορος ἀμφὶ νέκυι, καὶ Ἀχιλλῆϊ πτολιπόρθῳ·
κλέψαι δ' ὀτρύνεσκον ἐΰσκοπον Ἀργειφόντην·
αὐτὰρ ἐγὼ τόδε κῦδος Ἀχιλλῆϊ προτιάπτω,
αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν μετόπισθε φυλάσσων.
αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἐλθὲ, καὶ υἱέϊ σῷ ἐπίτειλον·
σκύζεσθαί οἱ εἰπὲ θεοὺς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχει παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσεν·
αἴ κέν πως ἐμέ τε δείσῃ, ἀπὸ θ' Ἕκτορα λύσῃ.
αὐτὰρ ἐγὼ Πριάμῳ μεγαλήτορι Ἶριν ἐφήσω,

109 Vulg. ὠτρύνεσκον. 113 ϜΟΙ ϜΕΙΠΕ 117 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ ϜΙΡΙΝ

sit; — 106. ἀλλὰ καὶ ὥς — etsi te luctu teneri sciam, ita vt nulli alii rei animum attendas, exponam tamen tibi, quid illud sit, cuius caussa te arcessi iusserim: ἐρέω τοῦ εἵνεκα l. τίνος l. ἐκεῖνο, οὗ. — 107. ἐννῆμαρ. v. sup. ad v. 31. — 109. ὀτρύνεσκον οἱ ἀθάνατοι. vs. 107. — 110. τόδε κῦδος προςάπτω, περιβάλλω. hunc honorem ei paro, tribuo: scil. vt ille cum redemtionis pretio corpus reddat. — 111. φυλάσσων αἰδῶ καὶ φιλότητα τεὴν (σοῦ, εἰς σὲ) μετόπισθε, (εἰς τὸ μετόπισθε, h. e. αἰεί.) Ait se Thetidis caussa Achilli studere, ideoque intercessisse, ne Hectoris corpus clam auferretur, sed prouidisse, ad illustrandum Achillis nomen, vt corpus pretio redimeretur; id scilicet gloriae ipsi cedere debuit.

116. αἴ κέν πως, vt me veritus reddat Hectorem. — 117. Ἶριν ἐφήσω Πριάμῳ h. e. πέμψω, ὥστε αὐτὴν ἐφίεσθαι Πριάμῳ, λύσασθαι υἱόν. vt praecipiat Priamo, vt eat ad redimendum filium muneribus apportatis.

λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε θεὰ Θέτις ἀργυρόπεζα·
βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρήνων ἀΐξασα.
Ἷξεν δ' ἐς κλισίην οὗ υἱέος, ἐν δ' ἄρα τόν γε
εὗρ' ἀδινὰ στενάχοντα· φίλοι δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
ἐσσυμένως ἐπένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον·
τοῖσι δ' ὄϊς λάσιος μέγας ἐν κλισίῃ ἱέρευτο.
ἡ δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῖο καθέζετο πότνια μήτηρ,
χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου
οὔτ' εὐνῆς; ἀγαθὸν δὲ γυναικί περ ἐν φιλότητι
μίσγεσθ'· οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
ἄγχι παρέστηκε θάνατος καὶ Μοῖρα κραταιή.

122 FOT 124 Inde a Clarkio: ἐντύνοντ' ἄριστον. v. Obss.
125 OFIΣ 127 ΚΑΤΕΡΕΞΕ FΕΠΟΣ

120—142. Thetis ad filium mandata Iouis perfert, quibus se pariturum esse, Achilles spondet.

124. ἐντύνοντο ἄριστον. Sequentia sunt acta vnius diei, duodecimi post Hectoris caedem; inde a die orto vs. 13, 31. In vita heroum, antequam ad vitae negotia se accingant homines, cibus sumitur, et iterum vitae negotiis peractis sumitur cibus, parata coena. Prior ille cibi sumendi apparatus nunc est ἄριστον, alibi δόρπος generali vocabulo. Nec in his erat argutandum. v. Obss. — 125. ὄϊς ἱέρευτο simpliciter, mactabatur. v. Obss. — 129. omnia fugis quae animum leuare et luctum fugare possint: hoc ad sensus rudiorum aetatum declaratum est: — 131. οὐ γάρ μοι δηρὸν βέῃ. pro futuro βήσῃ, incedes, viues.

ἀλλ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα, Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι·
σκύζεσθαί σοι φησὶ θεούς, ἓ δ' ἔξοχα πάντων
ἀθανάτων κεχολῶσθαι, ὅτι φρεσὶ μαινομένῃσιν
Ἕκτορ' ἔχεις παρὰ νηυσὶ κορωνίσιν, οὐδ' ἀπέλυσας.
ἀλλ' ἄγε δὴ λῦσον, νεκροῖο δὲ δέξαι ἄποινα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
τῇδ' εἴη, ὃς ἄποινα φέροι, καὶ νεκρὸν ἄγοιτο,
εἰ δὴ πρόφρονι θυμῷ Ὀλύμπιος αὐτὸς ἀνώγει.
Ὣς οἵγ' ἐν νηῶν ἀγύρει μήτηρ τε καὶ υἱὸς
πολλὰ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον.
Ἶριν δ' ὤτρυνε Κρονίδης εἰς Ἴλιον ἱρήν·
Βάσκ' ἴθι, Ἶρι ταχεῖα, λιποῦσ' ἕδος Οὐλύμποιο,
ἄγγειλον Πριάμῳ μεγαλήτορι, Ἴλιον εἴσω,
λύσασθαι φίλον υἱόν, ἰόντ' ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν·
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
κῆρυξ τίς οἱ ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μηδέ τί οἱ θάνατος μελέτω φρεσί, μηδέ τι τάρβος·

134 ϜΕϜΕ 142 ϜΕΠΕΑ 143 ϜΙΡΙΝ — ΕΣ ϜΙΛΙΟΝ 144 ΙΘΙ ϜΙΡΙ 145 ΜΕΓΑΛΗΤΟΡΙ ϜΙΛΙΟΝ 149 ΤΙΣ ϜΟΙ 151 ΠΡΟΤΙ ϜΑΣΤΥ 152 ΤΙ ϜΟΙ

139. τῇδ' εἴη, ὅς, adſit huc, veniat, qui ferat pretium. — 140. πρόφρονι θυμῷ, voluntate in hoc propenſa, vt Θ, 39. 40.

143—158. Mittitur altera ex parte Iris ad Priamum, vt is filii corpus pretio redimere apud ſe conſtituat.

148. οἶον — ἰόντα. — 152. μηδέ τι οἱ θάνατος μελέτω

τοῖον γάρ οἱ πομπὸν ὀπάσσομεν Ἀργειφόντην,
ὃς ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ὣς ἔφατ'· ὦρτο δὲ Ἶρις ἀελλόπος ἀγγελέουσα·
ἶξεν δ' ἐς Πριάμοιο· κίχε δ' ἐνοπήν τε γόον τε.
παῖδες μὲν πατέρ' ἀμφὶ καθήμενοι ἔνδοθεν αὐλῆς,
δάκρυσιν εἵματ' ἔφυρον· ὁ δ' ἐν μέσσοισι γεραιὸς
ἐντυπὰς ἐν χλαίνῃ κεκαλυμμένος, ἀμφὶ δὲ πολλὴ
κόπρος ἔην κεφαλῇ τε καὶ αὐχένι τοῖο γέροντος,
τήν ῥα κυλινδόμενος καταμήσατο χερσὶν ἑῇσι.
θυγατέρες δ' ἀνὰ δώματ', ἰδὲ νυοὶ, ὠδύροντο,
τῶν μιμνησκόμεναι, οἳ δὴ πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ

153 ΓΑΡ FΟΙ 159 ΔΕ FΙΡΙΣ 162 ΔΑΚΡΥΣΙ FΕΙΜΑΤ 165 ΧΕΡΣΙ FΕFΗΙΣΙ

φρεσί. μέλλειν etiam de rebus metuendis quod K, 383 μηδέ τι οἱ θάνατος καταθύμιος ἔστω. Priamus autem ἱκέτης aditurus eſt Achillem; ideoque tutus ſanctitate ἱκεσίας. — 157. ἄσκοπος. ἄστοχος τῇ γνώμῃ. ἀνόητος. ἄφρων, inſaniens ἀλιτήμων, ſceleſtus. impius. μηδέ τι τάρβος ſc. ἔστω.

159—188. Iris Iouis mandata ad Priamum perfert. Ita poeta adminiſtrauit id quod Priamus ſuo ipſe conſilio initurus erat.

161. ἔνδοθεν αὐλῆς. adeo non intra aedes; ſed ἐν προθύρῳ. ante aedes enim magnum ἕρκος, cuius interiora αὐλὴ ſunt, per quam ad domum acceditur. — 163. ἐντυπὰς ἐγκεκαλυμμένος χλαίνῃ inuolutus veſte ita adſtricta, vt tota corporis forma per eam appareret; quod ſecus eſt in toga et pallio aut ſtola, vt bene Ern. — In ſeqq. 164. 5. ri-

χερσὶν ὑπ' Ἀργείων κέατο ψυχὰς ὀλέσαντες.
στῆ δὲ παρὰ Πρίαμον Διὸς ἄγγελος, ἠδὲ προσηύδα,
τυτθὸν φθεγξαμένη· τὸν δὲ τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
Θάρσει, Δαρδανίδη Πρίαμε, φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει·
οὐ μὲν γάρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσσομένη τόδ' ἱκάνω,
ἀλλ' ἀγαθὰ φρονέουσα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
ὅς σευ, ἄνευθεν ἐὼν, μέγα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει·
λύσασθαί σε κέλευσεν Ὀλύμπιος Ἕκτορα δῖον,
δῶρα δ' Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ,
οἶον, μηδέ τις ἄλλος ἅμα Τρώων ἴτω ἀνήρ.
κῆρυξ τίς τοι ἕποιτο γεραίτερος, ὅς κ' ἰθύνοι
ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν ἐΰτροχον, ἠδὲ καὶ αὖτις
νεκρὸν ἄγοι προτὶ ἄστυ, τὸν ἔκτανε δῖος Ἀχιλλεύς.
μηδέ τί τοι θάνατος μελέτω φρεσὶ, μηδέ τι τάρβει.
τοῖος γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕψεται Ἀργειφόντης,
ὅς σ' ἄξει, εἵως κεν ἄγων Ἀχιλῆϊ πελάσσῃ.
αὐτὰρ ἐπὴν ἀγάγῃσιν ἔσω κλισίην Ἀχιλῆος,
οὔτ' αὐτὸς κτενέει, ἀπό τ' ἄλλους πάντας ἐρύξει·
οὔτε γάρ ἐστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων·
ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
Ἡ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἶρις.

175 Vulg. σ' ἐκέλευσεν. 180 ΠΡΟΤΙ FΑΣΤΥ 188 FΕΙΠΟΥΣ — ΩΚΕΑ FΙΡΙΣ

des impatientiam doloris hominum in priſcis aetatibus. — 172. κακὸν ὀσσομένη. malum quid l. animo agitans l. annuntians: hoc verius puto. v. Obſſ.

189—321. Priamus ſe accingit ad iter refragante Hecuba; munera Achilli pro redimendo Hectore depromit; filios currum inſtruere iubet; libatione facta cum

αὐτὰρ ὅγ᾽ υἷας ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
ὁπλίσαι ἠνώγει, πείρινθα δὲ δῆσαι ἐπ᾽ αὐτῆς·
αὐτὸς δ᾽ ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
κέδρινον, ὑψόροφον, ὃς γλήνεα πολλὰ κεχάνδει,
ἐς δ᾽ ἄλοχον Ἑκάβην ἐκαλέσσατο, φώνησέν τε·
Δαιμονίη, Διόθεν μοι Ὀλύμπιος ἄγγελος ἦλθε,
λύσασθαι φίλον υἱὸν, ἰόντ᾽ ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
δῶρα δ᾽ Ἀχιλλῆϊ φερέμεν, τά κε θυμὸν ἰήνῃ.
ἀλλ᾽ ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, τί τοι φρεσὶν εἴδεται εἶναι;
αἰνῶς γάρ μ᾽ αὐτόν γε μένος καὶ θυμὸς ἀνώγει,
κεῖσ᾽ ἰέναι, ἐπὶ νῆας ἔσω στρατὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· κώκυσε δὲ γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὤ μοι, πῆ δή τοι φρένες οἴχονθ᾽, ᾗς τὸ πάρος περ
ἔκλε᾽ ἐπ᾽ ἀνθρώπους ξείνους, ἠδ᾽ οἷσιν ἀνάσσεις;
πῶς ἐθέλεις ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
υἱέας ἐξενάριξε; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.

197 ΤΟΔΕ ϜΕΙΠΕ — ΦΡΕΣΙ ϜΕΙΔΕΤΑΙ 202 ϜΟΙΣΙ ϜΑΝΑΣΣΕΙΣ

precibus currum conscendit.

190. *πείρινθα*, cratem e viminibus textam, capacem rerum imponendarum. — 191. *θάλαμον κηώεντα*. bene odorum. v. Obss. — 192. *γλήνεα* res pretiosas, quarum recensum videbis inf. 229 sqq.

193—216. Priamus Hecubam ad se vocat, et de profectione in castra Achivorum cum ea agit, valde ei consilio repugnante.

200. Hecuba dissuadet profectionem; metu periculi Priamo imminentis a saeuitia Achillis. Verendum adeo putauit, vt admissurus esset *ἱκέτην*. — 202. prudentia qua clarus eras inter Troianos et exteros. — 205. *σιδήρειον δέ τοι ἦτορ*

εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται ὀφθαλμοῖσιν
ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
οὐδέ τί σ' αἰδέσεται. νῦν δὲ κλαίωμεν ἄνευθεν
ἥμενοι ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ὥς ποθι Μοῖρα κραταιὴ
γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκον αὐτὴ,
ἀργίποδας κύνας ἆσαι, ἑῶν ἀπάνευθε τοκήων,
ἀνδρὶ παρὰ κρατερῷ· τοῦ ἐγὼ μέσον ἧπαρ ἔχοιμι
ἐσθέμεναι προσφῦσα· τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο
παιδὸς ἐμοῦ· ἐπεὶ οὔ ἑ κακιζόμενόν γε κατέκτα,
ἀλλὰ πρὸ Τρώων καὶ Τρωϊάδων βαθυκόλπων
ἑσταότ', οὔτε φόβου μεμνημένον, οὔτ' ἀλεωρῆς.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
μή μ' ἐθέλοντ' ἰέναι κατερύκανε, μηδέ μοι αὐτὴ

211 ΑΣΑΙ ϜΕϜΩΝ 213 ΑΝΤΙΤΑ ϜΕΡΓΑ 214 ΟΥ ϜΕ 217 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ — ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ

non h. l. ad duritiem ſpectat, quae opponitur miſerationi, vel humanitati, ſed ad fortitudinem; ſi quis terroris et metus eſt expers, discriminis nullum ſenſum habens ſeu reſpectum ac curam.

206. εἰ γάρ σ' αἱρήσει καὶ ἐσόψεται, ſi te potitus fuerit, in poteſtate ſua habuerit et te conſpexerit: v. Obſſ. — 209. τῷ δ' ὥς ποθι et mox appoſitum: ἆσαι. ὥστε ἆσαι. at ipſi Hectori fuit hoc fato conſtitutum ſic, vt ſepulturae honore priuaretur.

213. τότ' ἄντιτα ἔργα γένοιτο par pari referretur: quae ſumma vltionis eſt. — 214. ἐπεὶ — latet omiſſa propoſitio: ἔργα, facinus id Achillis eſt longe immaniſſimum: quandoquidem virum fortem pro patria pugnantem tam indignis modis habet, cuius virtutem reuereri debebat. Eſt porro graeciſmus ἐπεὶ κατέκτα — pro ἐπεὶ ἐκεῖνος ὃν κατέκτα οὐκ ἦν κακιζόμενος. ignauus κακός.

217—227. Priamus, more multorum hominum, qui

ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ· οὐδέ με πείσεις.
εἰ μὲν γάρ τις μ' ἄλλος ἐπιχθονίων ἐκέλευεν,
ἢ, οἳ μάντιές εἰσι, θυοσκόοι, ἢ ἱερῆες,
ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
νῦν δ', αὐτὸς γὰρ ἄκουσα θεοῦ, καὶ ἐσέδρακον ἄντην,
εἶμι, καὶ οὐχ ἅλιον ἔπος ἔσσεται· εἰ δέ μοι αἶσα
τεθνάμεναι παρὰ νηυσὶν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
βούλομαι· αὐτίκα γάρ με κατακτείνειεν Ἀχιλλεὺς
ἀγκὰς ἑλόντ' ἐμὸν υἱὸν, ἐπὴν γόου ἐξ ἔρον εἵην.
Ἦ, καὶ φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέῳγεν·
ἔνθεν δώδεκα μὲν περικαλλέας ἔξελε πέπλους,
δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, τόσσους δὲ τάπητας,
τόσσα δὲ φάρεα καλὰ, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας.
χρυσοῦ δὲ στήσας ἔφερε δέκα πάντα τάλαντα·
ἐκ δὲ δύ' αἴθωνας τρίποδας, πίσυρας δὲ λέβητας,
ἐκ δὲ δέπας περικαλλὲς, ὅ οἱ Θρῆκες πόρον ἄνδρες

219 f. ὄρνις ἐν μ. 221 Vulg. μάντεες. 224 ϜΑΛΙΟΝ ϜΕΠΟΣ 234 ϜΟ ϜΟΙ

consulunt alios de iis, quae iam animo decreuerant, in proposito suo persistit.

221. μάντιες primo vniverse memorantur, tum duo genera, θυοσκόοι, qui ex omni sacrorum apparatu omina captant, ἱερῆες, extispices. — 222. ψεῦδος κεν φαῖμεν, dicerem esse commentitium et μᾶλλον, μάλα, valde diffiderem, fidem abnegarem. — 224. οὐχ ἅλιον ἔπος dei iussum exsequar. — 226. vel illico interficito me Achilles, dum modo amplexus filii corpus flendo me satiauerim.

228—238. Munera ad redimendum filium cistis depromit Priamus: erat autem in thalamo, quo τὰ κειμήλια recondita erant: sup. 191.

232. στήσας postquam ad

ἐξεσίην ἐλθόντι, μέγα κτέρας· οὐδέ νυ τοῦ περ
φείσατ' ἐνὶ μεγάροις ὁ γέρων· περὶ δ' ἤθελε θυμῷ
λύσασθαι φίλον υἱόν· ὁ δὲ Τρῶας μὲν ἅπαντας
αἰθούσης ἀπέεργεν, ἔπεσσ' αἰσχροῖσιν ἐνίσσων·
Ἔῤῥετε, λωβητῆρες, ἐλεγχέες· οὔ νυ καὶ ὑμῖν
οἴκοι ἔνεστι γόος, ὅτι μ' ἤλθετε κηδήσοντες;
ἦ οὔνεσθ', ὅτι μοι Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκε,
παῖδ' ὀλέσαι τὸν ἄριστον; ἀτὰρ γνώσεσθε καὶ ὔμμες·
ῥηΐτεροι γὰρ μᾶλλον Ἀχαιοῖσι δὴ ἔσεσθε,
κείνου τεθνειῶτος, ἐναιρέμεν. αὐτὰρ ἔγωγε,
πρὶν ἀλαπαζομένην τε πόλιν, κεραϊζομένην τε,
ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, βαίην δόμον Ἄϊδος εἴσω.

234 FO FOI 236 fuit ἐνὶ μεγάροισι γέρων. 238 ΑΠΕFΕΡΓΕ FΕΠΕΣΣ 239 FΕΡΡΕΤΕ 240 FΟΙΚΟΙ 246 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ FΙΔΕΙΝ ΑFΙΔΟΣ

lancem appenderat. — 235. (κατ') ἐξεσίην ἐλθόντι legatione, legatus missus ad Thraces: forte iuuenis a parente. Non enim ipse rex legatus mitti solet.

237—282. Priamus thalamo egressus, currum paraturus, videt turbam ante aedium fores et in portico circa aedes stantem; stomachabundus, vtpote senex moerore confectus, nunc autem etiam thesauros suos alio translaturus, eos abigit, seu lamentis suis molestos, seu in negotio curando eum morantes; mox filios increpat cessantes currum instruere; faciunt illi iussa, efferunt thalamo munera et currui imponunt.

239. ἔῤῥετε, λωβητῆρες. φθείρεσθε, ὑβρισταί. — 240. κηδήσοντες, nunc λυποῦντες. ἀνιῶντες. molesti. — 241. ἦ οὔνεσθε, an volupe vobis est? an gratum vobis spectaculum est? — 243. ῥηΐτεροι γάρ. Hectore interemto, μάλα ῥήϊτερον ἔσται τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐναίρειν ὑμᾶς.

Ἦ, καὶ σκηπανίῳ δίεπ' ἀνέρας. οἱ δ' ἴσαν ἔξω,
σπερχομένοιο γέροντος. ὁ δ' υἱάσιν οἷσιν ὁμόκλα,
νεικείων Ἕλενόν τε, Πάριν τ', Ἀγάθωνά τε δῖον,
Πάμμονά τ', Ἀντίφονόν τε, βοὴν ἀγαθόν τε Πολίτην,
Δηΐφοβόν τε, καὶ Ἱππόθοον, καὶ Δῖον ἀγαυόν.
ἐννέα τοῖς ὁ γεραιὸς ὁμοκλήσας ἐκέλευε·

Σπεύσατέ μοι, κακὰ τέκνα, κατηφόνες. αἴθ' ἅμα πάν-[τες
Ἕκτορος ὠφέλετ' ἀντὶ θοῇς ἐπὶ νηυσὶ πεφάσθαι.
ὢ μοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶν δ' οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι·
Μήστορά τ' ἀντίθεον, καὶ Τρωΐλον ἱππιοχάρμην,
Ἕκτορά θ', ὃς θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, οὐδὲ ἐῴκει
ἀνδρός γε θνητοῦ πάϊς ἔμμεναι, ἀλλὰ θεοῖο·
τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλει-[πται,
ψεῦσταί τ', ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.

248 ϜΙΤΙΑΣΙ ϜΟΙΣΙ 258 ϜΕϜΩΙΚΕΙ 262 ϜΑΡΝΩΝ

247. σκηπανίῳ δίεπ' ἀνέρας, turbam σκήπτρῳ ἐδίωκε. insequebatur, abigebat, baculo. — 248. σπερχομένοιο γέροντος, concitato sene sc. πρὸς τὸ διέπειν. v. Obss. —

253. κατηφόνες, κατηφεῖς, κατηφείας ἄξια πράττοντες, probra pudenda patrantes, καταίσχυντοι. — 260. τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται. probra haec, probrosi hi nequam omnes superstites sunt. — 261. ὀρχησταί, non quasi saltatio per se probro fuisset, sed quia ei indulgent in vita desidiosa; ideoque χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι, excellentes choreis, non in armis; ita quoque — 262. ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες, praedatores popularium, qui praedas agunt non ex hoste sed ex popularium agris et bonis. Vides nec patriar-

οὐκ ἂν δή μοι ἄμαξαν ἐφοπλίσσαιτε τάχιστα,
ταῦτά τε πάντ' ἐπιθεῖτε, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο;
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πατρὸς ὑποδδείσαντες ὁμοκλὴν
ἐκ μὲν ἄμαξαν ἄειραν ἐΰτροχον ἡμιονείην,
καλὴν, πρωτοπαγέα· πείρινθα δὲ δῆσαν ἐπ' αὐτῇ·
κὰδ δ' ἀπὸ πασσαλόφι ζυγὸν ᾕρεον ἡμιόνειον,
πύξινον, ὀμφαλόεν, εὖ οἰήκεσσιν ἀρηρός.
ἐκ δὲ φέρον ζυγόδεσμον ἅμα ζυγῷ ἐννεάπηχυ·
καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκαν ἐϋξέστῳ ἐπὶ ῥυμῷ,
πέζῃ ἐπὶ πρώτῃ, ἐπὶ δὲ κρίκον ἕστορι βάλλον·

264 ἐπιθεῖτε ἵνα. v. Obſſ. 270 Vulg. ἐκ δ' ἔφερον.

charum vitam malis et iniuriis promiſcuis caruiſſe.

267. Parant filii Priami currum recipiendis muneribus; imponunt axi textum vimineum, 268. deripiunt (ſuſpenſum in pariete) de clauo iugum, (ita aptatum vt ei colla inſerant iuncti duo muli,) 269 buxeum, media ſui parte eminentiore in vmbilici ſpeciem, circum quam religari poſſint funes, inſtructum annulis; tum v. 270 affertur vna cum iugo lorum iugale, nouem cubitorum; idque lorum, v. 271 applicant et innectunt temoni, 272 in ſumma temonis parte, et admouent annulum paxillo (v. inf. ad h. v.) tumque 273 ter religant vtrinque (funes) circa prominentem vmbilicum in medio iugo; poſtea vero 274 deinceps colligant, (nodo) et oram (oras funium) ſubdunt (nodo) ne dependeant (orae.)

269. τὸ ζυγὸν ὀμφαλόεν, quod vmbilicum, h. e. partem in medio eminentiorem habet, cui, vt paxillo et clauo circumligantur lora. εὖ ἀρηρὸς, aptatum, inſtructum οἰήκεσσιν, iugum, habens aptatos ei annulos, οἴακας, quibus lora implicantur iugalia, ad ipſos mulos illigandos. — 270. τὸ ζυγόδεσμον, lorum iugale, quo iugum temoni innectitur; hoc aptant temoni, et quidem — 272. πέζῃ ἐν πρώ-

τρὶς δ᾽ ἑκάτερθεν ἔδησαν ἐπ᾽ ὀμφαλόν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἑξείης κατέδησαν, ὑπὸ γλωχῖνα δ᾽ ἔκαμψαν·
ἐκ θαλάμου δὲ φέροντες, ἐϋξέστης ἐπ᾽ ἀπήνης
νήεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι᾽ ἄποινα.
ζεῦξαν δ᾽ ἡμιόνους κρατερώνυχας, ἐντεσιεργούς,
τούς ῥά ποτε Πριάμῳ Μυσοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα.
ἵππους δὲ Πριάμῳ ὕπαγον ζυγὸν, οὓς ὁ γεραιὸς
αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλεν ἐϋξέστῃ ἐπὶ φάτνῃ·
τὼ μὲν ζευγνύσθην ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι

273 ΤΡΙΣ ϜΕΚΑΤΕΡΘΕΝ 274 Vulg. ἔγναμψαν. 275 Vulg. ἐϋξέστου 277 ΕΝΤΕΣΙϜΕΡΓΟΥΣ 280 Vulg. ἐϋξέστῳ

τῃ, in extima temonis parte, qua cum iugo temo committitur. ἐπέβαλον δὲ κρίκον ἕστορι. clauo, vt iudico, qui in temonis anteriore ora est, immittunt annulum, cui lora iugalia altera ora illigata sunt; quae eadem nunc vs. 273 altera sui parte ter religata circa vmbilicum iugi, in vs. 269 memoratum, ἑκάτερθεν, in vtroque mulo iugali; nisi praestat, *vtrinque*, ab vtraque parte, dextra et sinistra. — 273. 4. αὐτὰρ ἔπειτα ἑξείης κατέδησαν. quidnam? censeo omnia ad τὸ ζυγόδεσμον esse referenda; ἑξείης κατέδησαν ordine, ceteris diuersis locis ac partibus, καὶ γλωχῖνα ὑπέκαμψαν, oram lori iugalis subtus inflexam implicuerunt.

277. ἐντεσιεργούς, τοὺς ἐν ἔντεσι τοῦ ἅρματος, h. e. ἐν ἅρματι ἐργαζομένους, in plaustro trahendo laborantes. v. Obss. — 279. ἵππους ὕπαγον ζυγὸν, ἦγον ὑπὸ ζυγὸν, sistendo eos loco suo, vt iungi iugo possent, mox 281. Priamus et praeco eos iungunt loris iugalibus religando. ἐν δώμασιν, inf. 323 πρόθυρον et αἴθουσα. Potest tamen latius quoque dictum accipi de ipsa aula, quam circumdabat ἕρκος et αἴθουσα. v. ad vs. 323.

κῆρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθ' Ἑκάβη τετιηότι θυμῷ,
οἶνον ἔχουσ' ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,
χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην·
στῆ δ' ἵππων προπάροιθεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τῆ, σπεῖσον Διῒ πατρὶ, καὶ εὔχεο οἴκαδ' ἱκέσθαι
ἂψ ἐκ δυσμενέων ἀνδρῶν· ἐπεὶ ἄρ σέ γε θυμὸς
ὀτρύνει ἐπὶ νῆας, ἐμεῖο μὲν οὐκ ἐθελούσης.
ἀλλ' εὔχευ σύγ' ἔπειτα κελαινεφεῖ Κρονίωνι
Ἰδαίῳ, ὅστε Τροίην κατὰ πᾶσαν ὁρᾶται·
αἴτει δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε οἱ αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὗ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα μιν αὐτὸς, ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴῃς Δαναῶν ταχυπώλων.

284 FΟΙΝΟΝ 286 ΠΡΟΠΑΡΟΙΘΕ FΕΠΟΣ 287 ΕΥΧΕΟ FΟΙΚΑΔ 292 ͰΟΣΤΕ FΟΙ 293 ΚΑΙ FΕΥ

283. Religiosa mulier, Hecuba, apportat vinum ad libandum et preces faciendas — 316. quibus exauditis, augurium mittitur — 321.

283. *τετιηότι θυμῷ* vexato animo curis. — 291. Iovi, qui ex Ida omnem Troadem prospicit, *καθορᾶται.* — 292. *αἴτει δ' οἰωνὸν* — vides veterem superstitionem, cum signum, omen, prodigium, a numine expeterent precantes: et ad eam deuenire homines procliue erat, ex quo omina rerum futurarum edi sibi persuaserant; optare necesse erat, vt non modo bonum euentum coepta haberent, verum vt quoque laeti euentus maturius pignus aliquod daretur. — 293. *καὶ εὗ κράτος ἐστὶ μέγιστον*, et est eius alitis robur maximum; antiqua phrasi, pro, et *cuius:* gratissimi Ioui alitis et alitum omnium validissimi. *οἰ-*

εἰ δέ τοι οὐ δώσει ἑὸν ἄγγελον εὐρύοπα Ζεύς,
οὐκ ἂν ἔγωγέ σ' ἔπειτα ἐποτρύνουσα κελοίμην
νῆας ἔπ' Ἀργείων ἰέναι, μάλα περ μεμαῶτα.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Πρίαμος θεοειδής·
ὦ γύναι, οὐ μέν τοι τόδ' ἐφιεμένῃ ἀπιθήσω·
ἐσθλὸν γὰρ Διῒ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφίπολον ταμίην ὤτρυν' ὁ γεραιὸς
χερσὶν ὕδωρ ἐπιχεῦαι ἀκήρατον. ἡ δὲ παρέστη,
χέρνιβον ἀμφίπολος, πρόχοόν θ' ἅμα, χερσὶν ἔχουσα.
νιψάμενος δὲ, κύπελλον ἐδέξατο ἧς ἀλόχοιο·
εὔχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἕρκεϊ, λεῖβε δὲ οἶνον,
οὐρανὸν εἰσανιδών· καὶ φωνήσας ἔπος ηὔδα·
Ζεῦ πάτερ, Ἴδηθεν μεδέων, κύδιστε, μέγιστε,
δός μ' ἐς Ἀχιλλῆος φίλον ἐλθεῖν, ἠδ' ἐλεεινόν·
πέμψον δ' οἰωνὸν ταχὺν ἄγγελον, ὅστε σοι αὐτῷ
φίλτατος οἰωνῶν, καὶ εὗ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
δεξιόν· ὄφρα, μιν αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας,
τῷ πίσυνος ἐπὶ νῆας ἴω Δαναῶν ταχυπώλων.

296 FΕΟΝ 299 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 305 ΕΔΕΞΑΤΟ FΗΣ 306 ΔΕ FΟΙΝΟΝ 307 FΕΠΟΣ 311 ΚΑΙ FΕΥ

ωνὸν — δεξιὸν iunge. — 296. ἑὸν ἄγγελον ſuum nuntium: vel, ſi omnino non miſerit; vt aquila omnino non viſa fuerit; ſiue vt *ſua* ſit h. l. propitia; vt latine, *deus non ſuus*, in Tibullo *deus non meus*, auerſus.

300. σοὶ ἐφιεμένῃ. monenti. ſuadenti. — 304. χέρνιβον. de vaſe latiore ore accipitur, in quod ex προχόῳ aqua defunditur. — 309. δός με ἐλθεῖν φίλον ſcil. αὐτῷ, non inuiſum ipſi, ſed gratum, quem beneuolo animo adſpiciat, et miſeretur, ἠδ' ἐλεεινόν.

Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε μητιέτα Ζεύς·
αὐτίκα δ' αἰετὸν ἧκε, τελειότατον πετεηνῶν,
μόρφνον, θηρητῆρ', ὃν καὶ περκνὸν καλέουσιν.
ὅσση δ' ὑψορόφοιο θύρη θαλάμοιο τέτυκται
ἀνέρος ἀφνειοῖο ἐϋκλῆϊς ἀραρυῖα·
τόσσ' ἄρα τοῦ ἑκάτερθεν ἔσαν πτερά· εἴσατο δέ σφι
δεξιὸς ἀΐξας διὰ ἄστεος· οἱ δὲ ἰδόντες
γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Σπερχόμενος δ' ὁ γέρων ξεστοῦ ἐπεβήσετο δίφρου·
ἐκ δ' ἔλασε προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
πρόσθε μὲν ἡμίονοι ἕλκον τετράκυκλον ἀπήνην,
τὰς Ἰδαῖος ἔλαυνε δαΐφρων· αὐτὰρ ὄπισθεν
ἵπποι, τοὺς ὁ γέρων ἐφέπων μάστιγι κέλευε
καρπαλίμως κατὰ ἄστυ· φίλοι δ' ἅμα πάντες ἕποντο,
πόλλ' ὀλοφυρόμενοι, ὡσεὶ θάνατόνδε κιόντα.

319 ϜΕΚΑΤΕΡΘΕΝ ΕΣΑΝ ΠΤΕΡΑ ϜΕΙΣΑΤΟ 320 ΔΙΑ ϜΑΣΤΕΟΣ. vulg. ὑπὲρ ἄστεος ͰΟΙ ΔΕ ϜΙΔΟΝΤΕΣ 327 ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ

315. τελειότατον πετεηνῶν, cuius augurium est inter omnium alitum auguria laetissimum et certissimum.

316. Quale hoc aquilarum genus sit, ex his quidem notis et characteribus parum diiudicari potest; v. Obss. μόρφνος, niger, idem περκνός.

322 — 338. Ingreditur iter Priamus cum Idaeo praecone, mittit Iupiter Mercurium ad eum ducendum. — 323. αἴθουσα, porticus, ambit partem domus anteriorem; qua eius parte porta domus est, fit πρόθυρον; ergo iunguntur h. l. Hoc erat, quod vs. 281 equi currui iuncti erant ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσι. Nec tamen repugno, si latius de aula dictum acceperis. v.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν πόλιος κατέβαν, πεδίον δ' ἀφίκοντο,
οἱ μὲν ἄῤ ἄψοῤῥοι προτὶ Ἴλιον ἀπονέοντο,
παῖδες καὶ γαμβροί· τὼ δ' οὐ λάθον εὐρυόπα Ζῆν,
ἐς πεδίον προφανέντε· ἰδὼν δ' ἐλέησε γέροντα,
αἶψα δ' ἄρ' Ἑρμείαν, υἱὸν φίλον, ἀντίον ηὔδα·
Ἑρμεία, σοὶ γάρ τε μάλιστά γε φίλτατόν ἐστιν
ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι; καί τ' ἔκλυες, ᾧ κ' ἐθέλῃσθα,
βάσκ' ἴθι, καὶ Πρίαμον κοίλας ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ὣς ἄγαγ', ὡς μήτ' ἄρ τις ἴδῃ, μήτ' ἄρ τε νοήσῃ
τῶν ἄλλων Δαναῶν, πρὶν Πηλείωνάδ' ἱκέσθαι.
Ὣς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργειφόντης·
αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν,
ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο.
εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει,

330 ΠΡΟΤΙ FΙΛΙΟΝ 332 ΠΡΟΦΑΝΕΝΤΕ FΙΔΩΝ 337 ΤΙΣ FΙΔΗΙ v. Obſſ.

Obſſ. — 329. *οἱ δ' ἐπεὶ οὖν* ſunt Priamus et Idaeus, at 330. *οἱ μὲν* turba Troianorum. — 333. *ἀνδρὶ ἑταιρίσσαι. ἑταῖρον γίγνεσθαι*, ſodalem ſe adiungere, pro amico ac comite ſe gerere; vt habent verba in -ιζω ſimilem vim: ſic *βαρβαρίζειν. ἑλληνίζειν. καί τ' ἔκλυες* pro *κλύεις*, audis, *ἐκείνῳ ᾧ ἐθέλῃς κε κλύειν*, *in cuius gratiam* vis audire. h. e. quem exaudire libet, in quem ſis prona et beneuola voluntate, ita vt ei accedas et ſubuenias.

339—468. Paret Mercurius Iouis iuſſis et, aſſumta adoleſcentis ingenui perſona, Priamo occurrit, terrefactum, eum confirmat, ſeſe ducem in caſtra praebet, tandemque ſe prodit Mercurium eſſe.

341. *τὰ μὶν φέρον* quibus indutus, ille incedit, iter facere ſolet mari terraque,

ὧν ἐθέλῃ, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει·
τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργειφόντης.
αἶψα δ' ἄρα Τροίην τε καὶ Ἑλλήσποντον ἵκανε·
βῆ δ' ἰέναι, κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικώς,
πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα πάρεξ Ἴλοιο ἔλασσαν,
στῆσαν ἄρ' ἡμιόνους τε καὶ ἵππους, ὄφρα πίοιεν,
ἐν ποταμῷ· δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν·

344 Vulg. ἐθέλει. 347 Vulg. αἰσυητῆρι. FEFOIKΩΣ 349 ΠΑΡΕΚ FIΛIOIO ΕΛΑΣΣΑΝ de hiatu v. Obſſ.

ſumma celeritate. — 347. *κούρῳ αἰσυμνητῆρι.* adoleſcenti nobili genere nato. v. Obſſ.

349. *οἱ δ' ἐπεὶ οὖν μέγα σῆμα παρὲξ Ἴλοιο ἔλασσαν.* Via ab Jlio ad caſtra ducere potuit aut per campum inter duo amnes, aut dextra ad Simoentem incedendo, aut laeua ſecundum Scamandrum; et haec quidem laeua Scamandri ripa, vt ille eſſet inferiore loco traiiciendus; hac via incedere debuit Priamus, quia ad Achillem tendebat, caſtra ab hac parte tenente verſus Sigeum; etiam hac parte minus periculum erat, ne incideret in hoſtes palantes. Iam tumulus Jli in campo ipſo eſſe debuit; v. ſup. Λ, 166. Excurſ. p. 306. Strabo p. 886. hunc itaque Priamus propiore via praeterire non potuit, ſed tantum proſpectu, e via remotiore. Traiiciendus ei fuit amnis: qua parte, quo loco, non memoratur; ſubſiſtunt equi ad amnem et aquam hauriunt, vſ. 350. 1. Nec tamen multum nunc a caſtris abeſſe poterant.

At in reditu inf. 692 caſtris egreſſi ad Xanthum amnem peruenire narrantur: *ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο Ξάνθου δινήεντος*, Mercurius diſceſſit, nunc in tuto eos eſſe videns, amnem transgreſſos. Si nihil aliunde de locorum ſitu noſſes, facile cum praeſenti Scamandri decurſu

τὸν δ' ἐξ ἀγχιμόλοιο ἰδὼν ἐφράσσατο κῆρυξ
Ἑρμείαν, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο, φώνησέν τε·
Φράζεο, Δαρδανίδη· φραδέος νόου ἔργα τέτυκται·
ἄνδρ' ὁρόω, τάχα δ' ἄμμε διαῤῥαίσεσθαι ὀίω·
ἀλλ' ἄγε δὴ φεύγωμεν ἐφ' ἵππων· ἤ μιν ἔπειτα
γούνων ἁψάμενοι λιτανεύσομεν, αἴ κ' ἐλεήσῃ.
Ὣς φάτο· σὺν δὲ γέροντι νόος χύτο, δείδιε δ' αἰνῶς·
ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι·

352 ΑΓΧΙΜΟΛΟΙΟ ϜΙΔΩΝ 354 ΝΟΟΥ ϜΕΡΓΑ v. Obſſ.

haec compares et concilies. E caſtris progreſſi verſus dextram Scamandrum traiiciebant, vt eius ripa ſiniſtra ad vrbem properarent. At faciunt alia loca dubitationem, in quibus Scamander ipſa Achiuorum caſtra praeterlapſus Simoenti ſe iunxiſſe memoratur, eumque antiquiorem Scamandri alueum etiamnum veſtigiis manifeſtis apparere pronuntiant ii, qui ea loca adierunt. Ergo, aut alter locus in alterius loci ſententiam eſt deflectendus, aut dicendum a diuerſis auctoribus verſus diuerſos eſſe profectos, qui diuerſis aetatibus vixere. De his v. Obſſ. ad Φ, 1. poſt Exc. ad lib. VI. p. 305.

Porro δὴ γὰρ καὶ ἐπὶ κνέφας ἤλυθε γαῖαν: iam adveſperaſcebat; nam die iam vertente vrbe exierant, haud dubie conſulto, ne obuii fierent Achiui.

352—360. Mercurii conſpectu exhorreſcunt praeco et Priamus, incidiſſe ſe rati in Achiuum aliquem palantem et praedantem. At Mercurius propius accedens et ſenem comiter appellans metu eos liberat. — 354. φραδέος νόου ἔργα τέτυκται, *res eſt mentis prudentis;* prudenti conſilio nunc opus eſt. — 356. ἐφ' ἵππων, curru equis iuncto; plauſtro mulabus iuncto relicto; aut ſubſiſtamus et ſupplices fiamus, vt vitae parcat.

στῆ δὲ ταφών· αὐτὸς δ' Ἐριούνιος ἐγγύθεν ἐλθὼν,
χεῖρα γέροντος ἑλὼν, ἐξείρετο καὶ προσέειπε·
  Πῆ, πάτερ, ὧδ' ἵππους τε καὶ ἡμιόνους ἰθύνεις
νύκτα δι' ἀμβροσίην, ὅτε θ' εὕδουσι βροτοὶ ἄλλοι;
οὐδὲ σύ γ' ἔδδεισας μένεα πνείοντας Ἀχαιοὺς,
οἵ τοι δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι ἐγγὺς ἔασιν;
τῶν εἴτις σε ἴδοιτο, θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
τοσσάδ' ὀνείατ' ἄγοντα, τίς ἂν δή τοι νόος εἴη;
οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, γέρων δέ τοι οὗτος ὀπηδεῖ,
ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
ἀλλ' ἐγὼ οὐδέν σε ῥέξω κακὸν, ἠδὲ κεν ἄλλον
σεῦ ἀπαλεξήσαιμι· φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω.
  Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
οὕτω πη τάδε γ' ἐστὶ, φίλον τέκος, ὡς ἀγορεύεις.
ἀλλ' ἔτι τις καὶ ἐμεῖο θεῶν ὑπερέσχεθε χεῖρα,
ὅς μοι τοιόνδ' ἧκεν ὁδοιπόρον ἀντιβολῆσαι,
αἴσιον, οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητὸς,
πέπνυσαί τε νόῳ, μακάρων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων.
  Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κατὰ μοῖραν ἔειπας·

361 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 366 ΣΕ FΙΔΟΙΤΟ 370 Vulg. ἀλλά κεν 371 ΠΑΤΡΙ FΕFΙΣΚΩ 372 ΘΕΟ-FΕΙΔΗΣ 376 FΕΙΔΟΣ 377 Vulg. νόον 378 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 379 ΕFΕΙΠΑΣ

365. ἀνάρσιοι, infesti vt hostes. — 367. quid tibi tunc animi foret! — 368. 9. οὔτ' αὐτὸς νέος ἐσσὶ, (ὡς) ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, si quis aggrediatur te: χαλεπήνῃ iniuria affecerit, πρότερος, etsi non lacessitus a te. — 371. φίλῳ δέ σε πατρὶ ἐΐσκω. meo patri te similem esse video. hoc suaui cum affectu est adiectum.

ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον·
ἠέ πῃ ἐκπέμπεις κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλὰ
ἄνδρας ἐς ἀλλοδαποὺς, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ;
ἦ ἤδη πάντες καταλείπετε Ἴλιον ἱρὴν
δειδιότες; τοῖος γὰρ ἀνὴρ ὤριστος ὄλωλε
σὸς πάϊς· οὐ μὲν γάρ τι μάχης ἐπιδεύετ' Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
τίς δὲ σὺ ἐσσὶ, φέριστε, τέων δ' ἐξ ἐσσὶ τοκήων,
ὥς μοι καλὰ τὸν οἶτον ἀπότμου παιδὸς ἔνισπες;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιὲ, καὶ εἴρεαι Ἕκτορα δῖον·
τὸν μὲν ἐγὼ μάλα πολλὰ μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα, καὶ εὖτ' ἐπὶ νηυσὶν ἐλάσσας
Ἀργείους κτείνεσκε, δαΐζων ὀξέϊ χαλκῷ.
ἡμεῖς δ' ἑσταότες θαυμάζομεν. οὐ γὰρ Ἀχιλλεὺς

380 ΤΟΔΕ FΕΙΠΕ 383 ΚΑΤΑΛΕΙΠΕΤΕ FΙΛΙΟΝ 385 Vulg. παῖς et ἐπεδεύετ'. 386 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 388 Vulg. ὅς μοι 389 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ

380—439. Mercurius dissimulanter Priamum caussam profectionis rogat, de corpore Hectoris integro servato eum edocet, tandemque se viae comitem ac ducem per castra offert, se vnum e Myrmidonibus esse professus.

385. οὐ μὲν γὰρ (κατά) τι ἐπιδεύετο Ἀχαιῶν (κατὰ τῆς) μάχης. *nihil inferior erat Achiuis virtute.* Sic E, 636 ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἐπιδεύεαι ἀνδρῶν. vbi v. Obss. Non iungam μάχης Ἀχαιῶν. — 388. ὡς καλὰ, καλῶς, ἔνισπές μοι τὸν οἶτον παιδός. quam praeclare, honorifice mentionem fecisti de filio meo! v. tamen Obss. — 390. πειρᾷ ἐμεῖο. aliter quam inf. 433. et nunc simpliciter, rogas de filio; iunctum cum εἴρεο Ἕκτορα, περὶ Ἕκτορος. Nec est locus tentandi vel explorandi; tanquam suspecta fide.

εἶα μάρνασθαι, κεχολωμένος Ἀτρείωνι.
τοῦ γὰρ ἐγὼ θεράπων, μία δ' ἤγαγε νηῦς ἐυεργής·
Μυρμιδόνων δ' ἔξ εἰμι· πατὴρ δέ μοι ἐστὶ Πολύκτωρ·
ἀφνειὸς μὲν ὅδ' ἐστὶ, γέρων δὲ δὴ, ὡς σύ περ ὧδε·
ἓξ δέ οἱ υἷες ἔασιν, ἐγὼ δέ οἱ ἕβδομός εἰμι·
τῶν μέτα παλλόμενος, κλήρῳ λάχον ἐνθάδ' ἕπεσθαι.
νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ' ἀπὸ νηῶν· ἠῶθεν γὰρ
θήσονται περὶ ἄστυ μάχην ἑλίκωπες Ἀχαιοί.
ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, οὐδὲ δύνανται
ἴσχειν ἐσσυμένους πολέμου βασιλῆες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δὴ θεράπων Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος

396 ΕΥFΕΡΓΗΣ 399 ΔΕ FΟΙ 400 Vulg. μεταπαλλόμενος 402 ΠΕΡΙ FΑΣΤΥ FΕΛΙΚΩΠΕΣ 403 Vulg. οἵ γε. 405 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ

— 399. Sunt patri meo ſeptem filii, ex his ego vnus ſum. — 400. μετὰ τούτων παλλόμενος. Sortitus, ſortem expertus, quis ex ſeptenis fratribus profectioni intereſſet. Videtur ſecundum haec regibus iam tum ius fuiſſe cogendi ad militiam, ſaltem ſi plures eſſent filii, vt vnus ſaltem arma ſumeret et in numeros adſcriberetur. Conuenit, quod Ψ, 296 ſq. narratur aliquis equo pro munere dato ſe a militia liberaſſe. — 401. νῦν δ' ἦλθον πεδίονδ', an tanquam ſpeculandi cauſſa? craſtino enim die pugnam facient. τιθέναι μάχην περὶ ἄστυ, ad vrbem oppugnandam. — 403. ἀσχαλόωσι γὰρ οἵδε καθήμενοι, ἑαυτοὺς καθῆσθαι. indignantur ſe otioſe ſedere; vt iam B, 297 οὐ νεμεσίζομ' Ἀχαιοὺς ἀσχαλάαν παρὰ νηυσὶ κορωνίσι. et paullo ante 292 καὶ γάρ τίς θ' ἕνα μῆνα μένων σὺν νηυσὶ, ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο, ἀσχαλάᾳ. — 404. οὐδὲ βασιλῆες Ἀχαιῶν δύνανται ἴσχειν πολέμου αὐτοὺς, ἐσσυμένους. eos retinere a pugnando, ardentes ſtudio pugnandi.

εἷς, ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον,
ἦ ἔτι πὰρ νήεσσιν ἐμὸς πάϊς, ἦέ μιν ἤδη
ᾗσι κυσὶ μελεϊστὶ ταμὼν προὔθηκεν Ἀχιλλεύς;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
ὦ γέρον, οὔπω τόνγε κύνες φάγον, οὐδ' οἰωνοί·
ἀλλ' ἔτι κεῖνος κεῖται Ἀχιλλῆος παρὰ νηῒ
αὔτως ἐν κλισίῃσι· δυωδεκάτη δέ οἱ ἠὼς
κειμένῳ, οὐδέ τι οἱ χρὼς σήπεται, οὐδέ μιν εὐλαὶ
ἔσθουσ', αἵ ῥά τε φῶτας Ἀρηϊφάτους κατέδουσιν.
ἦ μέν μιν περὶ σῆμα ἑοῦ ἑτάροιο φίλοιο
ἕλκει ἀκηδέστως, ἠὼς ὅτε δῖα φανήῃ·
οὐ δέ μιν αἰσχύνει. θηοῖό κεν αὐτὸς ἐπελθὼν,
οἷον ἐερσήεις κεῖται, περὶ δ' αἷμα νένιπται,
οὐδέ ποθι μιαρός· σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκεν,
ὅσσ' ἐτύπη· πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ χαλκὸν ἔλασσαν·

409 FΗΙΣΙ 410 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ 411 Vulg. τόνδε. 413 ΔΕ FΟΙ 414 ΤΙ FΟΙ 416 ΣΗΜΑ FΕFΟΥ 417 Vulg. φανείῃ. 418 Vulg. θείοιο.

409. *προὔθηκεν*. loco grauioris verbi *παραβάλλειν*, vt ἵπποις ἐδωδὴν Θ, 504. at *παρατιθέναι*. *προτιθέναι τράπεζαν*. — 413. *αὔτως*, vt fuit, integer. *δυωδεκάτη δέ οἱ ἠώς*. fup. vſ. 31. — 417. *ἕλκει ἀκηδέστως*, ita Hector *ἀκήδεστος*, inſepultus maneat, *τῆς κηδείας*, iuſtorum, expers maneat. Ita ſane accipi poteſt *ὑβριστικῶς*. — 418. *οὐδέ μιν αἰσχύνῃ*. nec tamen corpus foedatur, *αἰσχύνεται*, hac raptatione. *θηοῖό κεν αὐτός*, ſi acceſſeris, videris ipſe cum miratione, quam roſcidus, recens, ſit. — 420. *οὐδέ ποθι μιαρὸς*, foedatus cruore, vt auerſandus ſit adſpectu. *σὺν δ' ἕλκεα πάντα μέμυκε*, vulnera coierunt, oris ſeu labiis clauſis, nec hiant, vt naturali modo fieri neceſſe eſſet; quod ipſum prodigii ſpeciem habet. v. Obſſ. — 421.

ὥς τοι κήδονται μάκαρες θεοὶ υἷος ἑῆος,
καὶ νέκυός περ ἐόντος· ἐπεί σφι φίλος πέρι κῆρι.
  Ὣς φάτο· γήθησεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
ἀθανάτοις· ἐπεὶ οὔποτ' ἐμὸς πάϊς, εἴποτ' ἔην γε,
λήθετ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι.
τῶν οἱ ἐπεμνήσαντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
ἀλλ' ἄγε δὴ τόδε δέξαι ἐμεῦ πάρα καλὸν ἄλεισον·
αὐτόν τε ῥῦσαι· πέμψον δέ με, σύν γε θεοῖσιν,
ὄφρα κεν ἐς κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκωμαι.
  Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργειφόντης·
πειρᾷ ἐμεῖο, γεραιέ, νεωτέρου. οὐ δέ με πείσεις·
ὅς με κέλῃ σέο δῶρα παρὲξ Ἀχιλῆα δέχεσθαι.
τὸν μὲν ἐγὼ δείδοικα, καὶ αἰδέομαι πέρι κῆρι
συλεύειν, μή μοί τι κακὸν μετόπισθε γένηται.
σοὶ δ' ἂν ἐγὼ πομπὸς καί κε κλυτὸν Ἄργος ἱκοίμην

428 ϜΟΙ vulg. τῷ οἱ ἐπεμνήσαντο. 432 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ

πολλὰ γὰρ ἔγχη ἐπέλασσον αὐτῷ. ſup. X, 371.

425. Ergo bona res eſt, bene agimus, munera iuſta, debita, h. e. ſacra, diis reddere. — 426. εἴποτ' ἔην γε, ὁπότε ἦν. ἕως γε ἦν. v. Obſſ. — 428. eorum ſacrorum recordantur et gratiam referunt, h. e. remunerantur pietatem, cum mortem auertere non potuerint, ſaltem poſt mortem, corpus illaeſum ſeruando, vt ſepulturae honorem adhuc conſequi poſſit. — 430. αὐτόν τε ῥῦσαι, fac vt corpus mihi reddatur, πέμψον δέ με, deduc me, σὺν θεοῖς, fauentibus, propitiis diis.

434. παρὲξ Ἀχιλῆα inſcio Achille h. l. proprie praeter Achillem, qui vnus habet ius munera pro corpore redimendo accipiendi. — 436. μή μοι. φυλασσόμενος, μή μοι.

ἐνδυκέως, ἐν νηῒ θοῇ, ἢ πεζὸς ὁμαρτέων·
οὐκ ἄν τίς τοι, πομπὸν ὀνοσσάμενος, μαχέσαιτο.
Ἦ, καὶ ἀναΐξας Ἐριούνιος ἅρμα καὶ ἵππους,
καρπαλίμως μάστιγα καὶ ἡνία λάζετο χερσίν·
ἐν δ' ἔπνευσ' ἵπποισι καὶ ἡμιόνοις μένος ἠΰ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πύργους τε νεῶν καὶ τάφρον ἵκοντο,
οἱ δὲ νέον περὶ δόρπα φυλακτῆρες πονέοντο,
τοῖσι δ' ἐφ' ὕπνον ἔχευε διάκτορος Ἀργειφόντης
πᾶσιν. ἄφαρ δ' ὤϊξε πύλας, καὶ ἀπῶσεν ὀχῆας,
ἐς δ' ἄγαγε Πρίαμόν τε καὶ ἀγλαὰ δῶρ' ἐπ' ἀπήνης.
ἀλλ' ὅτε δὴ κλισίην Πηληϊάδεω ἀφίκοντο

440 Vulg. ἐπαΐξας.

439. Non aggreſſurus eſt te aliquis, me duce contemto; h. e. nemo audebit tibi vim inferre habenti me ducem.

440—468. Mercurius Priamum in caſtra et ad tentorium Achillis deducit.

441. Adſtitit ergo Priamo in bigis Mercurius, ſumtisque habenis rexit equos. — 442. ἔμπνευσε μένος. quod flagris fit et hortatibus, h. l. videtur praeſentiae numinis tribui.

443. Clam nec quoquam animaduertente caſtra ingreſſus eſt, et quidem veſperi, Priamus. — 444. οἱ δὲ νέον — πονέοντο. ſiue de coena paranda dictum eſt, ſiue de cibis iam ſumtis: ſi conferas vſ. 475. Videtur tamen alterum hoc magis conſentaneum, vt ſomnus oppreſſerit cibis iam ſatiatos. — 446. ſunt haec de caſtrorum porta accipienda. πύλας, fores vtrasque, repagulis retro actis.

448. ἀλλ' ὅτε δὴ — ἀφίκοντο, — apodoſis non ſequitur verſu 457, δή ῥα τόθ' Ἑρμείας.

Ceterum habemus hic deſignationem accuratam tentorii Achillis, eoque omnino diſcimus, qualis adſpectus caſtrorum ea aetate fuerit; erat caſa cum corte, ſeu aula. Intra aulam, ſeu ſeptum hoc, palis ad-

ὑψηλήν, τὴν Μυρμιδόνες ποίησαν ἄνακτι
δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες, ἀτὰρ καθύπερθεν ἔρεψαν,
λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες·
ἀμφὶ δέ οἱ μεγάλην αὐλὴν ποίησαν ἄνακτι
σταυροῖσι πυκινοῖσι· θύρην δ' ἔχε μοῦνος ἐπιβλὴς
εἰλάτινος, τὸν τρεῖς μὲν ἐπιρρήσσεσκον Ἀχαιοί,
τρεῖς δ' ἀναοίγεσκον μεγάλην κληῖδα θυράων,

449 ΠΟΙΗΣΑΝ ϜΑΝΑΚΤΙ v. Obſſ. 452. ΔΕ ϜΟΙ — ΠΟΙΗΣΑΝ ϜΑΝΑΚΤΙ

actis condenſatum, fores ingenti vecte obductae ducebant ad domum, caſam ſeu tugurium, ſtipitibus abiegnis in ſolum depactis exſtructum, denſa ſerie inter ſe iunctis et coarctatis; quales eſſe narrantur caſae ſeptentrionalium populorum. De transuerſis ſtipitibus vel aſſeribus nihil memoratur. Tectum et ipſum e trabibus nexum, planum, viminibus et iuncis conſtipatum. Erat tamen aedes in fronte porticu, *αἰθούσῃ* inſtructa, trabibus vltra parietes prominentibus et pilis ſeu columnis innixis. In hac porticu inf. 644. paratur lectus Priamo; eadem appellatur *πρόδομος* vſ. 673, et ante portam *πρόθυρον* Τ, 212. Intrantes domum excipiebat magnus oecus *(Saal)* quem poeta 647. *μέγαρον* appellat. — 450. *δοῦρ' ἐλάτης κέρσαντες.* vel ſimpliciter, *τέμνοντες, ταμόντες,* l. decorticando, aut truncis ſecuri acciſis, vt opp. ſit *ξέειν,* poliendo. *ἔρεψαν, λαχνήεντ' ὄροφον λειμωνόθεν ἀμήσαντες.* demeſſis ac collectis in pratis iuncis paluſtribus. — 453. *ἐπιβλὴς,* mox 455 *κληῒς,* obex, *ὀχεὺς,* vectis transuerſus de pariete ad parietem, ſeu de poſte ad poſtem ductus, foribus obductus. Obicem iniicere, *obducere,* eſt *ἐπιβάλλειν,* h. l. *ἐπιρρήσσειν, ἐπιρρησσέσκειν,* contra *remouere,* ad fores aperiendas, *ἀνοιγέσκειν τὸν ἐπιβλῆτα.* hunc videtur vſ. 455 *κληῖδα* nominare. Eſt tamen *κληῒς* in ceteris locis aduncum illud ferrum, quo

τῶν ἄλλων· Ἀχιλεὺς δ' ἄῤ' ἐπιῤῥήσσεσκε καὶ οἶος.
δή ῥα τόθ' Ἑρμείας ἐριούνιος ὦξε γέροντι,
ἐς δ' ἄγαγε κλυτὰ δῶρα ποδώκεϊ Πηλείωνι,
ἐξ ἵππων δ' ἀπέβαινεν ἐπὶ χθονὶ, φώνησέν τε·
Ὦ γέρον, ἤτοι ἐγὼ θεὸς ἄμβροτος εἰλήλουθα
Ἑρμείας· σοὶ γάρ με πατὴρ ἅμα πομπὸν ὄπασσεν·
ἀλλ' ἤτοι μὲν ἐγὼ πάλιν εἴσομαι, οὐδ' Ἀχιλῆος
ὀφθαλμοὺς εἴσειμι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
ἀθάνατον θεὸν ὧδε βροτοὺς ἀγαπαζέμεν ἄντην.
τύνη δ' εἰσελθὼν λάβε γούνατα Πηλείωνος,
καί μιν ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητέρος ἠϋκόμοιο
λίσσεο, καὶ τέκεος· ἵνα οἱ σὺν θυμὸν ὀρίνῃς.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον

467 ϜΙΝΑ ϜΟΙ

per foramen forium immiſſo trabs ſeu vna, ſeu duae trabes obuerſae remouentur retro, vt, in poſtes reductis illis, pateant fores: cf. ſup. ad M, 456. Ita vero neſcio annon et hic κληῒς proprie ſit dicta; ad remouendum enim peſſulum ſeu trabem illam foribus interius obductam, non minus magnis viribus opus eſſe debuit, ad ferrum illud advncum mouendum ac regendum, quo vectis recederet verſus poſtem alterum ac latus forium. Eſt autem οἴγειν et ἀνοίγειν proprie remouere, vt ſup. 228 ἀνοίγειν τὸ ἐπίθημα et Π, 221 τὸ πῶμα, itaque eſt proprie ἀνοίγειν τὴν κληῖδα, vt et Ξ, 168. vbi v. Obſſ. Poſtea autem etiam vſus admiſit θύρας, πύλας, ἀνοίγειν κληῖδι. vt Z, 89.

462. Ex veterum opinione nefas eſt deum conſpici ab aliis, quam ab eo, cuius cauſſa in medium proceſſit. νεμεσσητὸν, h. l. ſimpl. non probandum. ἄντην in conſpectu et coetu hominum promiſcuo. — 467. συνορίνῃς ad miſerationem.

468 — 485. Diſceſſerat

Ἑρμείας· Πρίαμος δ' ἐξ ἵππων ἆλτο χαμᾶζε,
Ἰδαῖον δὲ κατ' αὖθι λίπεν. ὁ δὲ μίμνεν ἐρύκων
ἵππους ἡμιόνους τε. γέρων δ' ἰθὺς κίεν οἴκου,
τῇ ῥ' Ἀχιλεὺς ἵζεσκε, Διῒ φίλος. ἐν δέ μιν αὐτὸν
εὗρ'· ἕταροι δ' ἀπάνευθε καθείατο. τὼ δὲ δύ' οἴω,
ἥρως Αὐτομέδων τε, καὶ Ἄλκιμος ὄζος Ἄρηος,
ποίπνυον παρεόντε. νέον δ' ἀπέληγεν ἐδωδῆς
ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.
τοὺς δ' ἔλαθ' εἰσελθὼν Πρίαμος μέγας, ἄγχι δ' ἄρα
χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα, καὶ κύσε χεῖρας (στὰς
δεινὰς, ἀνδροφόνους, αἵ οἱ πολέας κτάνον υἷας.
ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ, ὅστ' ἐνὶ πάτρῃ
φῶτα κατακτείνας, ἄλλων ἐξίκετο δῆμον,
ἀνδρὸς ἐς ἀφνειοῦ, θάμβος δ' ἔχει εἰσορόωντας·
ὣς Ἀχιλεὺς θάμβησεν, ἰδὼν Πρίαμον θεοειδέα·

471 ΚΙΕ ϜΟΙΚΟΥ 479 ϜΟΙ 483 ΘΑΜΒΗΣΕ ϜΙΔΩΝ — ΘΕΟϜΕΙΔΕΑ

Mercurius, et, ex eius iusſu, Priamus relicto curru et praecone, intrat tentorium Achillis et ei fit ſupplex.

480. ὡς δ' ὅταν ἄνδρ' ἄτη πυκινὴ λάβῃ. Comparatio ita ſe habet: ὡς θάμβος ἔχει εἰσορόωντας ἐν ἀνδρὸς ἀφνειοῦ (δόμῳ) ἄνδρα, ὃν ἄτη λάβῃ, καὶ ὅς ἐν πάτρῃ φῶτα κατακτείνας ἄλλων ἐξίκετο δῆμον. Inuerſione dicta variauit poeta. ἄτη πυκινὴ, τὸ ἄγος, piaculum, facinus piaculare, ex caede πυκινὴ, graue, δεινόν. ὃν ἄτη λάβε, κατέλαβε, qui reatum ſuſcepit, ſe illigauit poenae. ſup. Β, 111 Ζεύς με — ἄτῃ ἐνέδησε βαρείῃ. Caede perpetrata autem exulaſſe reos nota res eſt; illi in terris peregrinis adire ſolebant virum aliquem nobilem, grauem et ſanctum, a quo ritu ſollenni expiarentur. v. Obſſ.

θάμβησαν δὲ καὶ ἄλλοι, ἐς ἀλλήλους δὲ ἴδοντο.
τὸν καὶ λισσόμενος Πρίαμος πρὸς μῦθον ἔειπε·
Μνῆσαι πατρὸς σεῖο, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τηλίκου, ὥσπερ ἐγὼν, ὀλοῷ ἐπὶ γήραος οὐδῷ.
καὶ μέν που κεῖνον περιναιέται ἀμφὶς ἐόντες
τείρουσ', οὐδέ τις ἐστὶν ἀρὴν καὶ λοιγὸν ἀμῦναι.
ἀλλ' ἤτοι κεῖνός γε, σέθεν ζώοντος ἀκούων,
χαίρει τ' ἐν θυμῷ, ἐπί τ' ἔλπεται ἤματα πάντα
ὄψεσθαι φίλον υἱὸν, ἀπὸ Τροίηθε μολόντα.
αὐτὰρ ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, τῶνδ' οὔτινα φημὶ λελεῖφθαι.
πεντήκοντά μοι ἦσαν, ὅτ' ἤλυθον υἷες Ἀχαιῶν.
ἐννέα καὶ δέκα μέν μοι ἰῆς ἐκ νηδύος ἦσαν,
τοὺς δ' ἄλλους μοι ἔτικτον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες.
τῶν μὲν πολλῶν θοῦρος Ἄρης ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν·
ὃς δέ μοι οἶος ἔην, εἴρυτο δὲ ἄστυ καὶ αὐτοὺς,
τὸν σὺ πρώην κτεῖνας, ἀμυνόμενον περὶ πάτρης,
Ἕκτορα. τοῦ νῦν εἵνεχ' ἱκάνω νῆας Ἀχαιῶν,
λυσόμενος παρὰ σεῖο, φέρω δ' ἀπερείσι' ἄποινα.

484 ΔΕ FΙΔΟΝΤΟ 485 ΕFΕΙΠΕ 486 ΕΠΙFΕΙΚΕΛ 487 ΟΛΟFΩΙ 491 FΠΙ Τ FΕΛΠΕΤΑΙ. v. Obſſ. 492 Vulg. ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντα 496 Vulg. ἐννεακαίδεκα. 499 ΕΙΡΥΤΟ ΔΕ FΑΣΤΥ

486—506. Sequitur Priami oratio per omnes aetates inter praeſtantiſſima eloquentiae monumenta habita, quod ſine arte et fuco ad naturae ductum miſeratio mouetur iis, quae maximam ad animos humanos vim habent. Exorſus a parentis Pelei memoratione, fortunaeque, quam is experitur, comparatione cum fortuna ſua, progreditur ad profectionis conſilium quod ſimpliciſſime exponit, ſeque ſupplicem Achillis profitetur.

ἀλλ' αἰδεῖο θεοὺς, Ἀχιλεῦ, αὐτόν τ' ἐλέησον,
μνησάμενος σοῦ πατρός· ἐγὼ δ' ἐλεεινότερός περ,
ἔτλην δ', οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
ἁψάμενος δ' ἄρα χειρὸς, ἀπώσατο ἦκα γέροντα.
τὼ δὲ μνησαμένω, ὁ μὲν Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο,
κλαῖ' ἀδινὰ, προπάροιθε ποδῶν Ἀχιλῆος ἐλυσθείς·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς κλαῖεν ἑὸν πατέρ', ἄλλοτε δ' αὖτε
Πάτροκλον· τῶν δὲ στοναχὴ κατὰ δώματ' ὀρώρει.
αὐτὰρ ἐπεί ῥα γόοιο τετάρπετο δῖος Ἀχιλλεὺς,
καί οἱ ἀπὸ πραπίδων ἦλθ' ἵμερος, ἠδ' ἀπὸ γυίων,
αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, γέροντα δὲ χειρὸς ἀνίστη,
οἰκτείρων πολιόν τε κάρη, πολιόν τε γένειον·
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ἆ δεῖλ', ἦ δὴ πολλὰ κάκ' ἄνσχεο σὸν κατὰ θυμόν.
πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος,
ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμοὺς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς

508 ΑΠΩΣΑΤΟ FΗΚΑ   511 ΚΛΑΙΕ FΕFΟΝ
514 FΟΙ   517 FΕΠΕΑ

503. *αἰδεῖο θεοὺς*, propter ius *ἱκετείας* quod dii tuentur. — 506. Interpretor ex 478 *χερσὶν Ἀχιλλῆος λάβε γούνατα καὶ κύσε χεῖρας.* vt *ὀρέγεσθαι* hoc saltem loco sit pro *ὀρέγειν χεῖρε ἀνδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα* (*ἑαυτοῦ*) admouere manus Achillis ad os suum. v. O bss.

507—551. Achilles recordatione patris ad miserationem Priami adductus erigit supplicem, eumque consolatur,

514. et postquam impetus flendi se remiserat: *ἵμερος* (*γόου*) *ἀπῆλθε πραπίδων.* sunt eadem quae *τετάρπετο γόου.*

υἷας ἐξενάριξα; σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
ἀλλ' ἄγε δὴ κατ' ἄρ' ἕζευ ἐπὶ θρόνου· ἄλγεα δ' ἔμπης
ἐν θυμῷ κατακεῖσθαι ἐάσομεν, ἀχνύμενοί περ.
οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
ζώειν ἀχνυμένους· αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει
δώρων, οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δέ τ' ἑάων·
ᾧ μέν καμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ·
ᾧ δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε·
καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει·
φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσιν.

528 Vulg. ἕτερος δὲ ἑάων. 532 ΚΑΙ ϜΕ

521. *σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ*, obduratum, imperterritum, quod nullo metu mouetur: vt iam 205. — 523. *κατακεῖσθαι*, nunc *quiescere*. — 526. *ἀχνυμένους*, non tam *semper contristatos*, sed *obnoxios sollicitudinibus*, *κήδεσι*; ex opp. *ἀκηδέες*. — 527. *Duo* haec *dolia bonorum* et *malorum* (*ἕτερος μὲν*) *κακῶν*, *ἕτερος δὲ ἑάων* satis decantata sunt. Ex dolio bonorum nemo meracius accipit; (hoc memorare omisit) sed mixta ex vtroque dolio alius accipit 529. 530. vt Demodocus in Od. Θ, 63. 64 *τὸν περὶ Μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε. ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.* alius ex dolio malorum solo hausta aufert: 531—533 hic prorsus miser est. — 531. *λωβητὸν ἔθηκε. ἄτιμον τίθησι*, reddit aerumnosum et iniuriis expositum. Explicatur per 532. 533. Errat ille omnium rerum egens, inops, *ἀλήτης*, nec a diis nec ab hominibus vllo honore habitus, *οὐ θεοῖς τετιμένος*, quatenus constans hominum praesertim veterum opinio opes et

ὡς μὲν καὶ Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα
ἐκ γενετῆς· πάντας γὰρ ἐπ' ἀνθρώπους ἐκέκαστο
ὄλβῳ τε, πλούτῳ τε, ἄνασσε δὲ Μυρμιδόνεσσι,
καί οἱ θνητῷ ἐόντι θεὰν ποίησαν ἄκοιτιν·
ἀλλ' ἐπὶ καὶ τῷ θῆκε θεὸς κακόν, ὅττι οἱ οὔτι
παίδων ἐν μεγάροισι γονὴ γένετο κρειόντων,
ἀλλ' ἕνα παῖδα τέκε παναώριον. οὐδέ νυ τόν γε
γηράσκοντα κομίζω, ἐπεὶ μάλα τηλόθι πάτρης
ἧμαι ἐνὶ Τροίῃ, σέ τε κήδων, ἠδὲ σὰ τέκνα.
καί σε, γέρον, τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι.

536 ΠΛΟΥΤΩΙ ΤΕ ϜΑΝΑΣΣΕ 537 ϜΟΙ 538 ϜΟΤΙ ϜΟΙ

ὄλβον ad deorum fauorem et ſtudium refert: vt et reges ſunt honorati a Ioue. Ceterum haec in medio ſermone ab Achille interpoſita redhibent indolem et vſum antiquiorum hominum efferendi animi cogitata et ſenſus per ſymbola, tropos et allegorias.

534—542. Pelei varia fortuna poetarum memoratione celeberrima. v. c. Pindari Pyth. III, 154 ſqq. Nem. IV, 188 ſq. V, 46 ſq. cum J. VIII, 83 ſq.

540. παῖδα παναώριον. qui immatura more erit obiturus.

543—546. Priami priſtinae opes: Vt verba conſtituta ſunt, ſententia eſſe debet: *Etiam te fama accipimus olim ſuiſſe fortunatum. Quantum* (hominum) *intra ſe continet Lesbus, Phrygia et Hellespontus, inter hos aiunt te opibus et progenie eminuiſſe.* At non ita habes, quorſum ἄνω referas; itaque ex grammatica ratione etſi duriore et aſperiore, haec eſt ſententia, vt etiam veteres haec acceperunt: quantum (terrarum) ſuperne, (ſupra ſe, ſuperius verſus ſeptentrionem poſitum) finit, ambit et includit Lesbus (ab auſtro ſita), et ab altera, ſuperiore, parte Phrygia et Hellespontus, adeoque omnis

ὅσσον Λέσβος ἄνω Μάκαρος ἕδος ἐντὸς ἐέργει,
καὶ Φρυγίη καθύπερθε, καὶ Ἑλλήσποντος ἀπείρων·
τῶν σε, γέρον, πλούτῳ τε καὶ υἱάσι φασὶ κεκάσθαι.
αὐτὰρ, ἐπεί τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον Οὐρανίωνες,
αἰεί τοι περὶ ἄστυ μάχαι τ' ἀνδροκτασίαι τε.
ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν.
οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων, Πρίαμος θεοειδής·
μή μέ πω ἐς θρόνον ἵζε, Διοτρεφὲς, ὄφρα κεν Ἕκτωρ
κεῖται ἐνὶ κλισίῃσιν ἀκηδής· ἀλλὰ τάχιστα
λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω. σὺ δὲ δέξαι ἄποινα
πολλὰ, τά τοι φέρομεν. σὺ δὲ τῶνδ' ἀπόναιο, καὶ ἔλθοις
σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν, ἐπεί με πρῶτον ἔασας
αὐτόν τε ζώειν καὶ ὁρᾷν φάος ἠελίοιο.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
μηκέτι νῦν μ' ἐρέθιζε, γέρον. νοέω δὲ καὶ αὐτὸς

544 ΕΡΓΕΡΓΕΙ 548 ΠΕΡΙ ϜΑΣΤΥ 552 ΘΕΟΕΙΔΗΣ 555 ΟΦΘΑΛΜΟΙΣΙ ϜΙΔΩ 559 ϜΥΠΟΔΡΑ ϜΙΔΩΝ

ditio Troiana interiacens, horum, harum terrarum h. e. eorum, qui eas incolunt, (τῶν σε pro τούτου σε. vel ὅσσον pro ὅσα, τῶν) opibus et filiis aiunt te maxime conſpicuum floruiſſe.

551. πρὶν καὶ — antequam id fiat, potes malum malo addere. quandoquidem nimio moerore noua mala aliquis ſibi arceſſere poteſt: v. c. exacerbato in alios animo, incuria aliarum rerum, debilitato corpore ac mente. Non autem reſpectus fit ad ea quae poſt ſequuntur 559 ſq.

560—570. Priami precibus iteratis offenditur Achilles. Quae Achillem exaſperant, eſſe puta non mo-

Ἕκτορά τοι λῦσαι. Διόθεν δέ μοι ἄγγελος ἦλθε,
μήτηρ, ἥ μ' ἔτεκε, θυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος.
καὶ δέ σε γιγνώσκω, Πρίαμε, φρεσὶν, οὐδέ με λήθεις,
ὅττι θεῶν τίς σ' ἦγε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
οὐ γάρ κε τλαίη βροτὸς ἐλθέμεν, οὐδὲ μάλ' ἡβῶν,
ἐς στρατόν· οὐδὲ γὰρ ἂν φυλάκους λάθοι· οὐδέ κ' ὀχῆας
ῥεῖα μετοχλίσσειε θυράων ἡμετεράων.
τῷ νῦν μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς,
μή σε, γέρον, οὐδ' αὐτὸν ἐνὶ κλισίῃσιν ἐάσω,
καὶ ἱκέτην περ ἐόντα, Διὸς δ' ἀλίτωμαι ἐφετμάς.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, καὶ ἐπείθετο μύθῳ.
Πηλείδης δ' οἴκοιο, λέων ὥς, ἆλτο θύραζε,

572 Δ ϜΟΙΚΟΙΟ v. Obſſ.

do ſenis impatientiam, ſed et quod diffidere videtur voluntati Achillis, quod hoſpitalem menſam recuſat, quod non ſpatium dat abluendi corporis Hectoris, cuius adſpectu in nimia lamenta facile erumpere poſſit Priami dolor, iisque irritari ferox Achillis animus. (hoc quoque Sch. B. memorat) Firmatur inf. 583 ſeqq.

561. Διόθεν δέ μοι — μήτηρ. ſup. vſ. 122 ſq. — 566. Nec fores mei tentorii clauſas (vtpote veſpere) aperiat; vectem qui foribus praetenditur, remouendo. v. ſup. 453 ſq. et Obſſ. — 568. μή μοι μᾶλλον ἐν ἄλγεσι θυμὸν ὀρίνῃς vel ſimpl. μᾶλλον, vel μάλα, vel quia dolorem ex Patrocli morte procliuem ſe reddere ſentit ad iracundiam magis etiam quam antea. Multa alia memorantur; ſed ſubſiſtendum arbitror in his eſſe. — 569. ne te relinquam intactum, h. e. ne tu a me malum accipias. v. Obſſ.

571—595. Achilles munera accipit et ad ſe perferre iubet, et corpus Hectoris abluendum et volandum curat, vt Priamo reddi poſſit.

οὐκ οἶος· ἅμα τῷ γε δύω θεράποντες ἕποντο,
ἥρως Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος, οὓς ῥα μάλιστα
τῖ' Ἀχιλεὺς ἑτάρων, μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
οἳ τόθ' ὑπὸ ζυγόφι λύον ἵππους ἡμιόνους τε.
ἐς δ' ἄγαγον κήρυκα καλήτορα τοῖο γέροντος,
κὰδ δ' ἐπὶ δίφρου εἷσαν. ἐϋσσώτρου δ' ἀπ' ἀπήνης
ᾕρεον Ἑκτορέης κεφαλῆς ἀπερείσι' ἄποινα.
κὰδ δ' ἔλιπον δύο φάρε', ἐΰννητόν τε χιτῶνα,
ὄφρα νέκυν πυκάσας δώῃ οἶκόνδε φέρεσθαι.
δμωὰς δ' ἐκκαλέσας λοῦσαι κέλετ', ἀμφί τ' ἀλεῖψαι,
νόσφιν ἀειράσας, ὡς μὴ Πρίαμος ἴδοι υἱόν·
μὴ ὁ μὲν ἀχνυμένῃ κραδίῃ χόλον οὐκ ἐρύσαιτο,
παῖδα ἰδών, Ἀχιλῆϊ δ' ὀρινθείη φίλον ἦτορ,
καί ἑ κατακτείνειε, Διὸς δ' ἀλίτηται ἐφετμάς.
τὸν δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα,
αὐτὸς τόνγ' Ἀχιλεὺς λεχέων ἐπέθηκεν ἀείρας,
σὺν δ' ἕταροι ἤειραν ἐϋξέστην ἐπ' ἀπήνην.
ᾤμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον δ' ὀνόμηνεν ἑταῖρον·
Μή μοι, Πάτροκλε, σκυδμαινέμεν, αἴκε πύθηαι,
εἰν Ἄϊδός περ ἐών, ὅτι Ἕκτορα δῖον ἔλυσα

578 Vulg. ἐϋξέστου. 581 FOIKON 583 ΠΡΙΑΜΟΣ FIΔΗΙ 584 ΟΥ FΕΡΥΣΑΙΤΟ 585 ΠΑΙΔΑ FIΔΩΝ 586 FΕ

580. ἐΰννητόν τε χιτῶνα. ad innoluendum corpus Hectoris; φάρεα autem, pallia, alterum fubfternendum, alterum fuperne iniiciendum. — 589. 590. Iunge αὐτὸς ἀείρας (ἀπὸ) λεχέων ἐπέθηκεν (fc. εἰς ἀπήνην), ἕταροι δὲ συνήειραν, ἐπ' ἀπήνην. Vt antea δμωαὶ erant ἀείρασαι νόσφιν τὸν νεκρόν.

πατρὶ φίλῳ· ἐπεὶ οὔ μοι ἀεικέα δῶκεν ἄποινα·
σοὶ δ' αὖ ἐγὼ καὶ τῶνδ' ἀποδάσσομαι, ὅσσ' ἐπέοικεν.
Ἦ ῥα, καὶ ἐς κλισίην πάλιν ἤϊε δῖος Ἀχιλλεύς.
ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ πολυδαιδάλῳ, ἔνθεν ἀνέστη,
τοίχου τοῦ ἑτέρου, προτὶ δὲ Πρίαμον φάτο μῦθον·
Υἱὸς μὲν δή τοι λέλυται, γέρον, ὡς ἐκέλευες,
κεῖται δ' ἐν λεχέεσσ', ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφιν
ὄψεαι αὐτὸς ἄγων. νῦν δὲ μνησώμεθα δόρπου.
καὶ γάρ τ' ἠΰκομος Νιόβη ἐμνήσατο σίτου,
τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισιν ὄλοντο,
ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἡβώοντες·
τοὺς μὲν Ἀπόλλων πέφνεν ἀπ' ἀργυρέοιο βιοῖο,
χωόμενος Νιόβῃ, τὰς δ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,

594 ΑϜΕΙΚΕΑ 595 ͰΟΣΣ ΕΠΕϜΟΙΚΕ. Bentl. ὅσσα ϝέοικε. potius ὅσσα ϝεϝοικε.

595. Aliquam ei partem munerum videri poteſt aſſignare voluiſſe; quo modo id fieri poſſet, obſcurum eſt; rogo incenſo id fieri potuiſſet, aut inferendo in tumulum. v. Obſſ.

596—620. Achilles Priamum ſolatur et cibum ſumere iubet.

598. Sedit Achilles ex Priamo aduerſo ἀντίον. vt I, 218. 219.

602. Iterum antiquus mos obſeruandus: quod familiari quoque ſermone antiquis factis et euentis vtebantur ad ſenſa animi efferenda. Fabulae Niobes hic eſt antiquiſſimus fundus; multo ornatior ille apud ſeriores; hoc autem loco vni huic conſilio inſeruit, vt doceat, etiam maxima calamitate oppreſſos tandem ad cibum ſumendum adigi; pro generali ſententia, vt poeta, ponit exemplum feminae calamitoſiſſimae: quae non vna ſobole, ſed multis liberis et vno tempore amiſſis, iisque per plures dies inſepultis iacentibus, tamen ſolatia admiſit et cibum ſumſit.

οὕνεκ' ἄρα Λητοῖ ἰσάσκετο καλλιπαρῄῳ.
φῆ δοιὼ τεκέειν, ἡ δ' αὐτὴ γείνατο πολλούς·
τὼ δ' ἄρα, καὶ δοιώ περ ἐόντ', ἀπὸ πάντας ὄλεσσαν.
οἱ μὲν ἄρ' ἐννῆμαρ κέατ' ἐν φόνῳ, οὐδέ τις ἦε
κατθάψαι· λαοὺς δὲ λίθους ποίησε Κρονίων·
τοὺς δ' ἄρα τῇ δεκάτῃ θάψαν θεοὶ οὐρανίωνες.
ἡ δ' ἄρα σίτου μνήσατ', ἐπεὶ κάμε δακρυχέουσα.
νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν,
ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵτ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο,
ἔνθα, λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ, κήδεα πέσσει.
ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα, δῖε γεραιὲ,
σίτου, ἔπειτά κεν αὖτε φίλον παῖδα κλαίοισθα,
Ἴλιον εἰσαγαγών· πολυδάκρυτος δέ τοι ἔσται.

607 ϜΙΣΑΣΚΕΤΟ 620 ϜΙΛΙΟΝ

608. ἔφη, αὐτὴν, τὴν Λητὼ, τεκεῖν, τετοκέναι, δύω. — 610. ἐν φόνῳ ſ. pro loco, vt veteres, ſeu in ſanguine, vt erant caeſi; ſed primaria notio eſt, quod inſepulti per IX dies erant; vt nunc Hector. Qua de cauſſa in ſaxa mutati fuerint homines, debuit in antiqua narratione, adeoque ante Homerum, diſertius expoſitum eſſe; probabile ſit propter duritiem animorum poenam illatam eſſe, quia tam inhumani fuerant Phryges, vt corpora inſepulta per tot dies relinquerent, ira exacerbati in Nioben, quae ſua impietate deorum vindictam et luem non modo in ſuam domum, ſed in totam ciuitatem, deriuauerat. v. Obſſ.

614—617. Niobe nunc, deorum voluntate, θεῶν ἐκ, in ſaxum mutata, alicubi in Sipylo, *indulget dolori*, dolet, κήδεα πέσσει. Porro: in Sipylo, *ad amnem Acheloum:* Hoc ita expreſſit, vbi Nymphae (Naides) habitant, quae ad Acheloum choreas agere ſolent.

Ἦ, καὶ ἀναΐξας ὄϊν ἄργυφον ὠκὺς Ἀχιλλεὺς
σφάξ'· ἕταροι δ' ἔδερόν τε καὶ ἄμφεπον εὖ κατὰ κόσμον,
μίστυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
Αὐτομέδων δ' ἄρα σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ
καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἀτὰρ κρέα νεῖμεν Ἀχιλλεύς.
οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
ἤτοι Δαρδανίδης Πρίαμος θαύμαζ' Ἀχιλῆα,
ὅσσος ἔην, οἷός τε· θεοῖσι γὰρ ἄντα ἐῴκει.
αὐτὰρ Δαρδανίδην Πρίαμον θαύμαζεν, Ἀχιλλεύς,
εἰσορόων ὄψιν τ' ἀγαθὴν, καὶ μῦθον ἀκούων.
αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ἐς ἀλλήλους ὁρόωντες,
τὸν πρότερος προσέειπε γέρων Πρίαμος θεοειδής·
Λέξον νῦν με τάχιστα, Διοτρεφὲς, ὄφρα κεν ἤδη
ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες·
οὐ γάρ πω μύσαν ὄσσε ὑπὸ βλεφάροισιν ἐμοῖσιν,
ἐξ οὗ σῆς ὑπὸ χερσὶν ἐμὸς πάϊς ὤλεσε θυμόν·
ἀλλ' αἰεὶ στενάχω καὶ κήδεα μυρία πέσσω,
αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον.

621 ΟFΙΝ 624 FΕΡΥΣΑΝΤΟ 630 ΑΝΤΑ FΕFΩΙΚΕΙ 634 ΠΡΟΣΕFΕΙΠΕ — ΘΕΟFΕΙΔΗΣ

Nam his lusibus Nympharum vita declarari solet. De singulis v. Obss.

621—648. Achilles Priamum coena excipit eique lectum sterni iubet.

628. Suauiter, quod, recreati cibo potuque, nunc otiose ad alia mentem advertunt; et alter alterum intuendo miratur. — 637. 8. adeoque per XII noctes. — 640. αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον. *in septo aulae humi proiectus,* doleo; nihil amplius.

νῦν δὴ καὶ σίτου πασάμην, καὶ αἴθοπα οἶνον
λαυκανίης καθέηκα· πάρος γε μὲν οὔτι πεπάσμην.
Ἦ ῥ', Ἀχιλεὺς δ' ἑτάροισιν, ἰδὲ δμωῇσι κέλευσε,
δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
χλαίνας τ' ἐνθέμεναι οὔλας καθύπερθεν ἕσασθαι.
αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
αἶψα δ' ἄρα στόρεσαν δοιὼ λέχε' ἐγκονέουσαι.
τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
Ἐκτὸς μὲν δὴ λέξο, γέρον φίλε· μήτις Ἀχαιῶν
ἐνθάδ' ἐπέλθῃσι βουληφόρος, οἵ τέ μοι αἰεὶ
βουλὰς βουλεύουσι παρήμενοι, ἣ θέμις ἐστί·

641 ΑΙΘΟΠΑ ϜΟΙΝΟΝ 646 ΚΑΘΥΠΕΡΘΕ ϜΕΣΑΣΘΑΙ 648 Vulg. ἄρ' ἐστόρεσαν.

κόπρος memoratur, quia aulam pecudes e ſtabulis eductae perambulant.

644. 5. 6. Haec ad vitam heroicam notanda occurrunt aliquoties in Odyſſea. Sternitur lectus in porticu ante aedés; ſunt δέμνια, *ſtratum inferius*, quibus imponuntur ῥήγεα, *veſtes ſtragulae*, colore tinctae, purpureae, et ſuper his τάπητες, *molliores veſtes ſtragulae*. At χλαίνας induunt decubituri. v. Obſſ.

649—674. Achilles Priamum decubitum mittit, cauſſam, cur in porticu lectum parauerit, exponit, inducias XII dierum ad funus Hectori celebrandum paciſcitur.

649. ἐπικερτομέων. cum ſenem metus inceſſere poſſet, ex dicendis, ſubridendo et quaſi leniter iocando, verba enuntiat. v. Obſſ. — 650. Verendum ſcilicet erat, ne repentino caſu etiam per noctem adiret Achillem aliquis principum atque, etſi dimiſſum ab Achille, tamen pro hoſte haberet: diſertius expoſita haec

τῶν εἴ τις σε ἴδοιτο θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν,
αὐτίκ' ἂν ἐξείποι Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
καί κεν ἀνάβλησις λύσιος νεκροῖο γένηται.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ποσσῆμαρ μέμονας κτερεϊζέμεν Ἕκτορα δῖον,
ὄφρα τέως αὐτός τε μένω καὶ λαὸν ἐρύκω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γέρων Πρίαμος θεοειδής·
εἰ μὲν δή μ' ἐθέλεις τελέσαι τάφον Ἕκτορι δίῳ,
ὧδέ κέ μοι ῥέζων, Ἀχιλεῦ, κεχαρισμένα θείης.
οἶσθα γὰρ, ὡς κατὰ ἄστυ ἐέλμεθα, τηλόθι δ' ὕλη
ἀξέμεν ἐξ ὄρεος· μάλα δὲ Τρῶες δεδίασιν.
ἐννῆμαρ μέν κ' αὐτὸν ἐνὶ μεγάροις γοάοιμεν,
τῇ δεκάτῃ δέ κε θάπτοιμεν, δαινῦτό τε λαός·
ἑνδεκάτῃ δέ κε τύμβον ἐπ' αὐτῷ ποιήσαιμεν,
τῇ δὲ δυωδεκάτῃ πολεμίξομεν, εἴπερ ἀνάγκη.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἔσται τοι καὶ ταῦτα, γέρον Πρίαμ', ὡς σὺ κελεύεις.
σχήσω γὰρ πόλεμον τόσσον χρόνον, ὅσσον ἄνωγας.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐπὶ καρπῷ χεῖρα γέροντος

653 ΣΕ ϜΙΔΟΙΤΟ 656 ΤΟΔΕ ϜΕΙΠΕ 659 ΘΕΟϜΕΙΔΗΣ 662 ϜΟΙΣΘΑ — ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ ϜΕϜΕΛΜΕΘΑ — ϞΥΛϜΗ. 668 ΠΡΟΣΕϜΕΙΠΕ 670 Vulg. τόσσον πόλεμον.

inf. 683 sqq. — 657. Notandum quod Achilles sibi sumit ius induciarum pacificendarum, τῆς ἀνοχῆς quod aut Agamemnoni, aut consessui principum conueniebat. v. ad 671. Obss. — 664. Etiam numerus dierum in luctu e more per lamenta certis interuallis iteranda, est notandus. — 671. ἐπὶ καρπῷ. debuit is mos esse, non volam alterius apprehendere, sed carpum:

ἔλλαβε δεξιτερὴν, μήπως δείσῃ ἐνὶ θυμῷ.
οἱ μὲν ἄῤ ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
κήρυξ καὶ Πρίαμος, πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες·
αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς εὗδε μυχῷ κλισίης εὐπήκτου·
τῷ δὲ Βρισηῒς παρελέξατο καλλιπάρῃος.
Ἄλλοι μέν ῥα θεοί τε καὶ ἀνέρες ἱπποκορυσταὶ
εὗδον παννύχιοι, μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ·
ἀλλ' οὐχ Ἑρμείαν ἐριούνιον ὕπνος ἔμαρπτεν,
ὁρμαίνοντ' ἀνὰ θυμὸν, ὅπως Πρίαμον βασιλῆα
νηῶν ἐκπέμψειε, λαθὼν ἱεροὺς πυλαωρούς.
στῆ δ' ἄῤ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ὦ γέρον, οὔ νύ τι σοί γε μέλει κακόν· οἷον ἔθ' εὕδεις
ἀνδράσιν ἐν δηΐοισιν, ἐπεί σ' εἴασεν Ἀχιλλεύς.
καὶ νῦν μὲν φίλον υἱὸν ἐλύσαο, πολλὰ δ' ἔδωκας·
σεῖο δέ κε ζωοῦ καὶ τρὶς τόσα δοῖεν ἄποινα

676 Vulg. τῷ δ' ἄρ Βρ. 679 Vulg. Ἑρμείην. 682 ΕϜΕΙΠΕ

sic quoque Od. Σ, 257. δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλών. cf. ib. Ω, 397. vbi Dolius etiam osculatur Vlyssis manum ἐπὶ καρπῷ.

677—694. Monitu Mercurii ante diluculum surgit de strato Priamus, et corpore Hectoris currui imposito clam omnibus castra relinquit. Prouidendum enim erat, ne alius ex Achiuis eum animaduerteret.

681. λαθὼν ἱεροὺς πυλαωροὺς, φύλακας s. ἐκκρίτους s. omnino θείους eximios. v. Obss.

682. στῆ δ' ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς vt Somnium sup. B, 20 vbi v.

683. οἷον ἔθ' εὕδεις. pro eo quod; quandoquidem. κατὰ τοῖον, καθ' οἷον. καθὼς, ὡς. — 684. ἐπεί σ' εἴασεν Ἀ. te dimisit incolumem vt 569. — 686. at si Agamemnon et ceteri Achiui te animaduerterint,

παῖδες τοὶ μετόπισθε λελειμμένοι, αἴκ' Ἀγαμέμνων
γνοίη σ' Ἀτρείδης, γνώωσι δὲ πάντες Ἀχαιοί.
Ὣς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὁ γέρων, κήρυκα δ' ἀνίστη.
τοῖσιν δ' Ἑρμείας ζεῦξ' ἵππους ἡμιόνους τε·
ῥίμφα δ' ἄρ' αὐτὸς ἔλαυνε κατὰ στρατὸν, οὐδέ τις ἔγνω.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πόρον ἷξον ἐϋῤῥεῖος ποταμοῖο
Ξάνθου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς,
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
Ἠὼς δὲ κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
οἱ δ' εἰς ἄστυ ἔλων οἰμωγῇ τε στοναχῇ τε
ἵππους, ἡμίονοι δὲ νέκυν φέρον. οὐδέ τις ἄλλος
ἔγνω πρόσθ' ἀνδρῶν καλλιζώνων τε γυναικῶν·
ἀλλ' ἄρα Κασσάνδρη, ἰκέλη χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ,
Πέργαμον εἰσαναβᾶσα, φίλον πατέρ' εἰσενόησεν
ἑσταότ' ἐν δίφρῳ, κήρυκά τε ἀστυβοώτην·
τὸν δ' ἄρ' ἐφ' ἡμιόνων ἴδε κείμενον ἐν λεχέεσσι.
κώκυσέν τ' ἄρ' ἔπειτα, γέγωνέ τε πᾶν κατὰ ἄστυ·

690 Vulg. τοῖσι δ' ἄρ. 696 ΕΣ FΑΣΤΥΔ ΕΛΩΝ 699 FΙΚΕΛΗ vulg. χρυσῇ 701 ΚΗΡΥΚΑ ΤΕ FΑΣΤΥΒΟΩΤΗΝ 702 FΙΔΕ 703 ΚΑΤΑ FΑΣΤΥ

non niſi ingenti pretio tu ipſe redimendus fores a filiis tuis.

692. 3. Scamandrum traiiciendum fuiſſe in caſtris Jlio profecturis iam vidimus ſup. 350. 1. et ante aliquoties: v. ad Φ, 1. 2.

695—718. Mercurius diſceſſerat, et Priamus vrbi appropinquabat, cum a Caſſandra proſpiciente ex arce nuntiata re procedunt omnes obuiam et lugent Hectorem. Iis cedere iuſſis domum ſuam inducit currum cum corpore Priamus.

698. οὐδέ τις ἄλλος ἔγνω πρόσθε — ἀλλ' ἄρα. pro οὐ πρόσθε ἢ Κασσάνδρη. praeter quam Caſſandra. vt toties οὐ πρὶν — ἀλλὰ pro οὐ πρὶν ἤ. v. c. Π, 62. —

Ὄψεσθε, Τρῶες καὶ Τρῳάδες, Ἕκτορ' ἰόντες,
εἴποτε καὶ ζώοντι μάχης ἐκ νοστήσαντι
χαίρετ'· ἐπεὶ μέγα χάρμα πόλει τ' ἦν, παντί τε δήμῳ.
Ὣς ἔφατ'· οὐδέ τις αὐτόθ' ἐνὶ πτόλεϊ λίπετ' ἀνὴρ,
οὐδὲ γυνή· πάντας γὰρ ἀάσχετον ἵκετο πένθος.
ἀγχοῦ δὲ ξύμβληντο πυλάων νεκρὸν ἄγοντι.
πρῶται τόν γ' ἄλοχός τε φίλη καὶ πότνια μήτηρ
τιλλέσθην ἐπ' ἄμαξαν ἐΰτροχον ἀΐξασαι,
ἁπτόμεναι κεφαλῆς. κλαίων δ' ἀμφίσταθ' ὅμιλος.
καί νύ κε δὴ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἕκτορα δακρυχέοντες ὀδύροντο πρὸ πυλάων,
εἰ μὴ ἄρ' ἐκ δίφροιο γέρων λαοῖσι μετηύδα·
Εἴξατέ μοι, οὐρεῦσι διελθέμεν· αὐτὰρ ἔπειτα
ἄσεσθε κλαυθμοῖο, ἐπὴν ἀγάγοιμι δόμονδε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δὲ διέστησαν, καὶ εἶξαν ἀπήνῃ.
οἱ δ' ἐπεὶ εἰσάγαγον κλυτὰ δώματα, τὸν μὲν ἔπειτα

705. εἴποτε — χαίρετε pro ἐχαίρετε. ὄψεσθε — ἰόντες, εἴ ποτε. *Si olim laetati eſtis reditu Hectoris e pugna, ite nunc et videte corpus Hectoris.* Forma et alibi obuia εἴποτε pro ἐπεὶ, ἐπειδάν. *quandoquidem* et futurum ὄψεσθε pro imperatiuo. — 708. omnes enim ſummo luctu ex Hectoris morte tenebantur. — 710. 711. πρῶται — ἀΐξασαι ἐπὶ ἄμαξαν τιλλέσθην (διὰ) τόν γε *euellebant ſibi comas* prae dolore. v. Obſſ. amplexae mortui caput. — 719. Propoſito nunc in lecto Hectoris corpore, lamenta ſollennia initium habent, per nouem dies, vt ſupra vidimus. Obſeruandus mos hic veterum, et multorum adhuc populorum, cum lamenta fiunt modo a proximis cognatione feminis, modo a conductis feminis, vti Romae, et a viris vt h. l. ab ἀοιδοῖς; et quidem ad certas formulas, vt h. l. praeeunte vno vel vna, et ea deſinente ac-

τρητοῖς ἐν λεχέεσσι θέσαν, παρὰ δ' εἷσαν ἀοιδοὺς,
θρήνων ἐξάρχους, οἵτε στονόεσσαν ἀοιδὴν
οἱ μὲν ἄρ' ἐθρήνεον, ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῇσιν δ' Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἦρχε γόοιο,
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἆνερ ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο, κὰδ δέ με χήρην
λείπεις ἐν μεγάροισι. πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι, οὐδέ μιν οἴω
ἥβην ἵξεσθαι. πρὶν γὰρ πόλις ἥδε κατ' ἄκρης
πέρσεται. ἦ γὰρ ὄλωλας ἐπίσκοπος, ὅστε μιν αὐτὴν
ῥύσκευ, ἔχες δ' ἀλόχους κεδνὰς, καὶ νήπια τέκνα·
αἳ δή τοι τάχα νηυσὶν ὀχήσονται γλαφυρῇσι,
καὶ μὲν ἐγὼ μετὰ τῇσι. σὺ δ' αὖ, τέκος, ἢ ἐμοὶ αὐτῇ
ἕψεαι, ἔνθα κεν ἔργα ἀεικέα ἐργάζοιο,

732 Vulg. καὶ δὴ ἐγώ. 733 ΕΝΘΑ ΚΕ ϜΕΡΓ ΑΡ ΑϜΕΙΚΕΑ ϜΕΡΓΑΖΟΙΟ

cinentibus ei ceteris, tanquam choro; nec putandum verba fuisse per turbam mulierum repetita; sed sub cantus finem eiulatus et lamenta promiscue edebantur: ἒ ἒ, vt in Tragicis. Nunc ita disposita est haec carminis pars, vt, post ἀοιδῶν θρήνων;, prima sint lamenta *Andromaches* 723. altera *Hecubae* 747. tertia *Helenae* 760.

720. ἀοιδοὺς, θρήνων ἐξάρχους. Nouum hoc, quod apud Troianos ἀοιδοὶ morantur; iidem θρήνων ἔξαρχοι. vt mox feminae: Andromache ἦρχε γόοιο et Hecuba ἐξῆρχε γόοιο 747. Helena tandem 761.

723—746. Andromaches lamenta affectus muliebris plena; deplorat solitudinem et fata quae sibi et filio imminent. Dulcissimi sunt vss. 742 sqq.

725. ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο iuuenili aetate interiisti. v. Obss. — 730. ἔχες δ' ἀλόχους *seruabas, tuebaris* mu-

ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος ἀμειλίχου· ἤ τις Ἀχαιῶν
ῥίψει, χειρὸς ἑλὼν, ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον,
χωόμενος, ᾧ δήπου ἀδελφεὸν ἔκτανεν Ἕκτωρ,
ἢ πατέρ', ἠὲ καὶ υἱόν. ἐπεὶ μάλα πολλοὶ Ἀχαιῶν
Ἕκτορος ἐν παλάμῃσιν ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον οὖδας.
οὐ γάρ μείλιχος ἔσκε πατὴρ τεὸς ἐν δαῒ λυγρῇ.
τῷ καί μιν λαοὶ μὲν ὀδύρονται κατὰ ἄστυ.
ἀρητὸν δὲ τοκεῦσι γόον καὶ πένθος ἔθηκας,
Ἕκτορ. ἐμοὶ δὲ μάλιστα λελείψεται ἄλγεα λυγρά.
οὐ γάρ μοι θνήσκων λεχέων ἐκ χεῖρας ὄρεξας·
οὐδέ τί μοι εἶπες πυκινὸν ἔπος, οὗτέ κεν αἰεὶ
μεμνήμην νύκτας τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ'· ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες.
τῇσιν δ' αὖθ' Ἑκάβη ἁδινοῦ ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ πάντων πολὺ φίλτατε παίδων,
ἦ μέν μοι ζωός περ ἐὼν, φίλος ἦσθα θεοῖσιν·
οἱ δ' ἄρα σεῦ κήδοντο καὶ ἐν θανάτοιό περ αἴσῃ.
ἄλλους μὲν γὰρ παῖδας ἐμοὺς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεὺς

734 ΠΡΟ ϜΑΝΑΚΤΟΣ 736 Vulg. χωόμενος ᾧ τινι δήπου. 740 ΚΑΤΑ ϜΑΣΤΥ 744 ϜΕΙΠΕΣ ΠΥΚΙΝΟΝ ϜΕΠΟΣ

liebrem ſexum. — 734. ἀθλεύων πρὸ ἄνακτος nunc πρὸ *in commodum. in gratiam heri.* v. Obſſ. — 741. ἀρητὸν δὲ γόον. *deteſtabilem dolorem.* v. Obſſ.

747—759. Hecubae matris lamenta. Solatur ſe commemorando τὸ θεοφιλὲς (commendatum iam ſupra vſ. 425) filii, cum dii etiam poſt eius mortem, quam gratus ille ſibi fuerit, teſtati ſint eo, quod corpus incolume ſeruatum eſt.

751. ἄλλους μὲν γὰρ — Cum Achilles in te crudelius ſaeuiiſſet quam in ceteros meos filios, quos captiuos peregre in ſeruitu-

πέρνασχ', ὅντιν' ἕλεσκε, πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
ἐς Σάμον, ἔς τ' Ἴμβρον, καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·
σεῦ δ' ἐπεὶ ἐξέλετο ψυχὴν ταναήκεϊ χαλκῷ,
πολλὰ ῥυστάζεσκεν ἑοῦ περὶ σῆμ' ἑτάροιο,
Πατρόκλου, τὸν ἔπεφνες· ἀνέστησε δέ μιν οὐδ' ὧς.
νῦν δέ μοι ἑρσήεις καὶ πρόσφατος ἐν μεγάροισι
κεῖσαι, τῷ ἴκελος, ὅν τ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσα, γόον δ' ἀλίαστον ὄρινε.
τῇσι δ' ἔπειθ' Ἑλένη τριτάτη ἐξῆρχε γόοιο·
Ἕκτορ, ἐμῷ θυμῷ δαέρων πολὺ φίλτατε πάντων,
ἦ μέν μοι πόσις ἐστὶν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
ὅς μ' ἄγαγε Τροίηνδ'· ὡς πρὶν ὤφελλον ὀλέσθαι.
ἤδη γάρ νῦν μοι τόδ' ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν,
ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβην, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθα πάτρης·

755 ΡΥΣΤΑΖΕΣΚΕ FΕFΟΥ 758 FΙΚΕΛΟΣ 759 FΟΙΣ 763 ΘΕΟFΕΙΔΗΣ 765 ΤΟΔ ΕFΕΙΚΟΣΤΟΝ FΕΤΟΣ

tem abducendos vendidit, nunc mirabili euentu tuum corpus incolume ſeruatum eſt. — 753. Lemnum *ἀμιχθαλόεσσαν.* non adeundam, inhoſpitalem v. Obſſ. — 756. *ἀνέστησε in vitam reuocauit.* — 757. *ἑρσήεις καὶ πρόσφατος.* roſcidus et recens, ſucci plenus. vt ſupra vſ. 419. — 758. *τῷ ἴκελος, ὅν τ' Ἀπόλλων* — Manifeſte h. l. apparet ſenſum mythicae formulae: Apollinis ſagittis aliquem eſſe necatum, de repentina morte fuiſſe acceptum, qua corpus non deformatur: hinc *ἀγανὰ βέλη, mitia.*

761—776. Helenae lamenta, quae memorat mite Hectoris ingenium et beneuolentiam erga ſe.

765. *τόδε εἰκοστὸν ἔτος.* Locus memorabilis, aut illatus in Jliadem, aut conſtituta inde eſt tota res Jlia-

ἀλλ᾽ οὔπω σεῦ ἄκουσα κακὸν ἔπος, οὐδ᾽ ἀσύφηλον·
ἀλλ᾽ εἴτις με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι
δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
ἢ ἑκυρὴ, (ἑκυρὸς δὲ, πατὴρ ὣς, ἤπιος αἰεὶ,)
ἀλλὰ σὺ τόνγ᾽ ἐπέεσσι παραιφάμενος, κατέρυκες
σῇ τ᾽ ἀγανοφροσύνῃ, καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.
τῶ σέ θ᾽ ἅμα κλαίω καὶ ἔμ᾽ ἄμμορον, ἀχνυμένη κῆρ.
οὐ γάρ τίς μοι ἔτ᾽ ἄλλος ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
ἤπιος, οὐδὲ φίλος· πάντες δέ με πεφρίκασιν.
Ὣς ἔφατο κλαίουσ᾽· ἐπὶ δ᾽ ἔστενε δῆμος ἀπείρων.
λαοῖσι δὲ γέρων Πρίαμος μετὰ μῦθον ἔειπεν·
Ἄξετε νῦν, Τρῶες, ξύλα ἄστυδε, μηδέ τι θυμῷ
δείσητ᾽ Ἀργείων πυκινὸν λόχον· ἦ γὰρ Ἀχιλλεὺς
πέμπων μ᾽ ὧδ᾽ ἐπέτελλε μελαινάων ἀπὸ νηῶν,
μὴ πρὶν πημανέειν, πρὶν δωδεκάτη μόλῃ ἠώς.
Ὣς ἔφαθ᾽· οἱ δ᾽ ὑπ᾽ ἀμάξῃσι βόας ἡμιόνους τε
ζεύγνυσαν· αἶψα δ᾽ ἔπειτα πρὸ ἄστεος ἠγερέθοντο.
ἐννῆμαρ μὲν τοί γε ἀγίνεον ἄσπετον ὕλην·

767 ΚΑΚΟΝ ϜΕΠΟΣ 770 ϜΕΚΥΡΗ ϜΕΚΥΡΟΣ ·πατηρ ϝως Bentl. 771 ΤΟΝΓΕ ϜΕΠΕΣΣΙ 772 ΑΓΑΝΟΙΣ ϜΕΠΕΕΣΣΙ 777 ΕϜΕΙΠΕ 778 ΞΥΛΑ ϜΑΣΤΥΔΕ 783 ΠΡΟ ϜΑΣΤΕΟΣ 784 ϜΥΛϜΗΝ corrig. τοί γ᾽ ἠγίνεον.

ca cum temporibus. — 767. οὐδ᾽ ἀσύφηλον, probroſum, et omnino aſperum. — 770. Mitem Priami animum vidimus ſup. Γ, 161 ſq. — 771. παραιφάμενος κατέρυκες, monendo, caſtigando verbis.

777 — 787. Priamus ligna ad rogum aduehi iubet; conſumtis hac cura nouem diebus; decimo die corpus Hectoris effertur et comburitur.

780. πέμπων με ἀπὸ νηῶν, ἐπέτελλεν ὧδε. μὴ (τινα τῶν Ἀχαιῶν) πρὶν πημανέειν (ἡμᾶς) πρὶν — *dimittens me, ea dedit mandata: ne quis*

ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη φαεσίμβροτος Ἠώς,
καὶ τότ' ἄρ' ἐξέφερον θρασὺν Ἕκτορα δακρυχέοντες,
ἐν δὲ πυρῇ ὑπάτῃ νεκρὸν θέσαν, ἐν δ' ἔβαλον πῦρ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
τῆμος ἄρ' ἀμφὶ πυρὴν κλυτοῦ Ἕκτορος ἔγρετο λαός.
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ
πᾶσαν, ὁπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὀστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἕταροί τε,
μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
καὶ τά γε χρυσείην ἐς λάρνακα θῆκαν ἑλόντες,
πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν.
αἶψα δ' ἄρ' ἐς κοίλην κάπετον θέσαν· αὐτὰρ ὕπερθε

791 ΑΙΘΟΠΙ ϜΟΙΝΩΙ 793 Vulgg. κασίγνητοι ἕταροί τε.

prius lacesseret Troianos, quam —

786. ἐξέφερον. s. ἐκ δώματος, s. extra vrbem: hoc probabile fit.

788— ad f. Die postero, qui erat vndecimus, et induciarum vltimus, fit ossilegium; ossa conduntur in arcula; ea conditur humo, terra effossa; super ea educitur tumulus. Tandem epulum funebre celebratur.

792. Copiosius haec, quae sequuntur, in Patrocli funere erant exposita; et apparet ritus funebres vtriusque populi fuisse fere communes. — 795. χρυσείην ἐς λάρνακα, arca in qua ossa cum cinere condebantur. — 796. quod eam purpurea veste tegunt, non factum est, nisi quamdiu in domo arca fuit posita, donec tumulo condi posset. Disces comparato Ψ, 254 ἐν κλισίῃσι δὲ θέντες ἑανῷ λιτὶ κάλυψαν. Sequi debebat; inde confestim humo effossa τάφρον, fossam, fecerunt, qua arcam reponerent: ad hanc obtegendam magna saxa imposuerunt, et super ea terra congesta tumulum eduxerunt. Ita digerenda est tota sepultura.

πυκνοῖσι λάεσσι κατεστόρεσαν μεγάλοισι.
ῥίμφα δὲ σῆμ' ἔχεαν, περὶ δὲ σκοποὶ εἵατο πάντη,
μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί.
χεύαντες δὲ τὸ σῆμα, πάλιν κίον· αὐτὰρ ἔπειτα
εὖ συγκαγειρόμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα,
δώμασιν ἐν Πριάμοιο Διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὣς οἵγ' ἀμφίεπον τάφον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΛΙΑΔΟΣ.

802 Vulg. συναγειράμενοι.

— 798. κατεστόρεσαν sc. τὸν κάπετον.

800. μὴ πρὶν ἐφορμηθεῖεν. quia induciae XII dierum in exitu erant. Tum 802. mos notandus praebendi epuli funebris; eſt is ὁ τάφος de quo ad Φ, 29 vidimus.

ANIMADVERSA

IN VOL. I.

Jl. A. (I)

p. 5. 1—6. De argumento Jliados cf. Excurſ. II ad Ω.

p. 6. Var. Lect. ad vſ. 3. excidit AFIΔI.

Not. col. 1. l. 10. poſt „vt ſeriores" inſere „profiteri" furore p.

p. 11. V. L. vſ. 24. FHNΔANE leg. FANΔANE.

p. 13. V. L. vſ. 33. forte fuit: ἔδδεισε δὲ γέρων.

vſ. 35. videtur fuiſſe ἠρᾶτο γεραιός. non ἠρᾶθ' ὁ γεραιός.

p. 16. V. L. ad vſ. 55. v. Excurſ. II. ad A.

p. 19. V. L. vſ. 83. leg. FEFOIΣI.

p. 23. V. L. vſ. 115. ſcribe OYTE TI.

p. 129. vſ. 178. reliqui ſcriptum καρτερός ἐσσι. quod vbique videbam receptum in antiquis edd. cum alii ſcribant καρτερὸς ἐσσί. hoc ſi ſequaris, ſeruanda erit haec eadem ratio in aliis locis, quoties ἐσσὶ recurrit, vt vſ. 280. Δ, 56. E, 645. 813. Z, 123. 215. 522. J, 53. 69. 98. et al. Verum in encliticorum exprimendorum ratione tanta eſt grammaticorum veterum inconſtantia, vt nihil nec auctoritate nec rationibus conſtitui poſſit; niſi

pro imperio agere te posse statuas. Interea satis est constantem esse in eo, quod semel adoptaueris.

p. 41. vs. 287. scrib. περὶ πάντων.

p. 43. vs. 318. οὐ δ' Ἀγαμέμνων. malim exaratum esse, οὐδ'.

In Nota col. 1. ad 310 interpunge: ἀνά δέ. et *inter ea;* vel, —

p. 44. vs. 333. ὁ ἔγνω forte ὅ γ' ἔγνω.

In Nota col. 2. „Ernesti ait" corrige: Clarke ait."

p. 47. Not. col. 2. lin. 7. scribe: amici, familiaris.

p. 49. V. L. vs. 378. FANΔANE.

vs. 380. χωόμενος δ' ὁ γέρων. lego: χ. δὲ γέρων.

p. 53. vs. 426. pro ποτὶ scribe προτί.

p. 56. Not. col. 2. penult. „expleto" scribe, expletos.

p. 57. V. L. vs. 482. FIFAXE

p. 59. Nota col. 1. ad vs. 500. „παρέζετο" corrige, καθέζετο.

p. 62. V. L. vs. 533. ΖΕΤΣ ΔΕ FEFON

p. 64. V. L. vs. 568. ΠΟΤΝΙΑ FΗΡΗ

p. 65. V. L. „575. ΕΠΙ" scribe 578. ΕΠΙ

p. 67. V. L. vs. 602. ΔΑΙΤΟΣ ΕFΙΣΗΣ.

Il. B. (II)

p. 75. V. L. ad 22. ΜΙΝ FΕΙΣΑΜΕΝΟΣ adde: vel ΜΙΝ ΕFΕΙΣΑΜΕΝΟΣ

p. 82. Not. ad vs. 110 — 141. de artificio rhetorico: adde: Hermogenes de methodo eloqu. 22.

p. 85. V. L. l. 1. FΕΛΟΙΜΕΘΑ corrige ⊦ΕΛΟΙΜΕΘΑ

p. 88. Not. col. 2. 175 l. 5. „ad A, 823“ corrige Λ, 823.

p. 94. vſ. 239. ὅς καὶ νῦν Ἀχιλῆα ἕο. ex meliore ratione (cf Obſſ. ad A, 114. et ad O, 165) ſcribe: „Ἀχιλῆά ἕο.“ Not. col. 2. adde: v. 250. τῷ οὐκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ στόμ' ἔχων ἀγορεύοις. ex contexto apparet eſſe κακῶς ἀγορεύοις, λοιδοροῖς. et ad v. 251. „captes praeſens“ ſcribe: ne captes.

p. 96. V. L. ad vſ. 269. add. ἀπομόρξατο. pro vulg. ἀπεμόρξατο.

p. 99. vſ. 306. ἔρδομεν. cum aliis in locis praetuleerim ἔρδειν, debebat et h. l. exaratum eſſe ἔρδομεν.

p. 100. V. L. 316. ſcribe ANFIFAXTIAN. et p. 101. V. L. vſ. 333 επιϝιϝαχον. cf. Excurſ. III ad lib. XIX p. 757. To. VII.

Ead. p. 100. Not. col. 1. „Hottinger“ adde: cum Dauiſio.

p. 102. vſ. 341. ἐπέπιθμεν ſcribe, interrogatiue.

p. 106. vſ. 371. poſt Ἄπολλον comma ponitur. et vſ. 377. κούρης.

p. 109. vſ. 405 et 406. in fine comma. Contra in fine vſ. 416. comma delendum.

p. 112. Not. col. 1. vſ. 447. v. Obſſ. ad 448.

p. 114. In Nota ad vſ. 461. Praeſtat vſ. 462 in medio poſitum, ἐν παρενθέσει, ſeiungere, et προκαθιζόντων cum χηνῶν ἢ γεράνων connectere.

p. 119. vſ. 553. τῷδ' melius τῷ δ'.

p. 130. V. L. 732. FIHTHP delendum. v. de Digammo l. l. To. VII p. 756.

p. 132. V. L. 765. ſcribe EFIΣAΣ

Jl. Γ (III)

p. 151. V. L. 103. ſcrib. OIΣETE

p. 152. V. L. vſ. 109. οἷῳ δ' ὁ γέρων leg. οἷς δὲ γέρων.

p. 160. V. L. ad vſ. 197. ſcrib. FΕFΙΣΚΩ

p. 164. V. L. ad vſ. 259. leg. ῥίγησε δὲ γέρων.

Jl. Δ (IV)

p. 193. Not. col. 2. l. extr. ſc. τὴν, corrige τὸν.

p. 221. V. L. vſ. 456. FIFAXH ſic et vſ. 506. FIFAXON

Jl. E (V)

p. 259. vſ. 343. ſcribe vt aliis in locis ἀπό ἑο. in V. L. FIFAXOTΣA.

p. 262. Not. col. 1. ad 374. „(ἐν) περιωπῇ leg. (ἐν) ἐνωπῇ.

p. 263. V. L. 395. AFIΔHΣ

p. 270. vſ. 476. κῦνες corr. κύνες.

p. 284. V. L. 638. ἀλλ' οἷον. praeſtat ἀλλοῖον. 646 AFIΔAO

p. 285. V. L. 654 AFIΔI

p. 288. V. L. 703 lege vulg. ἐξενάριξεν.

Jl. Z (VI)

p. 311. Argumentum l. 6. 198 corr. 118.

p. 333. V. L. 468 FIFAXΩN

p. 355. V. L. 487 AFIΔI

Jl. H (VII)

p. 369. vſ. 95. στοναχίζετο. reponendum erat, vt aliis in locis στεναχίζετο. cf. Obſſ.

p. 374. V. L. 144. et 148 ΛΥΚΟFΕΡΓΟΣ vt Z, 130.

p. 376. V. L. 161. fuit haud dubie: ὡς νείκεσσε γέρων.

p. 392. V. L. 345. „vulgo sine δ'" corrige sine ν. τοῖσι δ'. v. Obss.

p. 396. V. L. 403 ΕϜΙϜΑΧΟΝ

Jl. Θ (VIII)

P. 408. vs. 16. V. L. ΑϜΙΔΕΩ

p. 414. vs. 87. Leg. ὄφρα γέρων. 90. ἔνθα γέρων.

p. 431. V. L. 321. ϜΙϜΑΧΩΝ

p. 434. V. L. 367. ΑϜΙΔΑΟ

Jl. J (IX)

p. 468. V. L. vs. 158 ΑϜΙΔΗΣ

p. 482. V. L. vs. 312 ΑϜΙΔΑΟ

p. 494. vs. 427. scrib. Φοίνιξ.

p. 496. V. L. ad 440. forte ὁμοιΐοφι πτολέμοιο.

p. 512. vs. 565. ΑϜΙΔΗΝ.

p. 515. vs. 588. scrib. ἀλώῃ. et V. L. ϜΑΛΩΗΙ

p. 524. vs. 686. scrib. Φοῖνιξ et V. L. 683 ΧΕΙΡΑ ϜΕϜΗΝ

Jl. K (X)

p. 531. V. L. ad vs. 33. vnice probandum ΕϜΑΝΑΣΣΕ

p. 544. V. L. ad 190. Fuit haud dubie τοὺς δὲ γέρων.

p. 547. V. L. 224. praestat πρὸ ὃ τοῦ.

p. 548. V. L. 231. Fuit antiquius: ἤθελε δὲ τλήμων.

Jl. Λ (XI)

p. 577. Argumentum l. 4. „1—18" scrib. 1—238.

p. 584 in Notis. col. 1. ad vſ. 38. 39. 40. l. 6. „ v. ad E, 191." pro his ſcribe: v. ad Θ, 193 et ad Σ, 480.

p. 585. V. L. 47. ſcribe ϜΕϜΩΙ

p. 586. V. L. 55. ΑϜΙΔΙ.

p. 618. V. L. 463 ϜΙϜΑΧΟΝΤΟΣ

p. 638. V. L. 694. fuit *ἐκ δὲ γέρων.* et 702 *τῶν δὲ γέρων.*

Jl. M (XII)

p. 676. V. L. 274 ϜΙΕΣΘΕ.

p. 678. V. L. 292 ϝϜΟΝ.

IN VOL. II.

Jl. N (XIII)

p. 10. V. L. 41. ΑϜΙϜΑΧΟΙ

p. 20. V. L. 144. leg. *ῥέα διελεύσεσθαι.*

p. 32. 299. in fine del. interpunctio: vt iungantur *ἀταρβὴς ἕσπετο.*

p. 39. V. L. 368. lege *τῷ δὲ γέρων.*

p. 75. V. L. 822. ΕΠΙϜΙϜΑΧΕ et 834.

Jl. Ξ (XIV)

p. 79. vſ. 1. V. L. ϜΙϜΑΧΗ

p. 91. vſ. 148. V. L. ΕϜΙϜΑΧΟΝ

p. 97. vſ. 209. V. L. f. *ἀνέσαιμ' ἄν,* (anteceſſerat *εἰ κείνω γ'*) *ὁμωθῆναι φιλότητι.*

p. 99. 223. V. L. ϜΕϜΩΙ

p. 115. 421. V. L. ϜΙϜΑΧΟΝΤΕΣ

Jl. O (XV)

p. 139. V. L. vſ. 188. ΑϜΙΔΗΣ et vſ. 191.

p. 146. V. L. vſ. 275 FIFAXHΣ et vſ. 384. 396.

p. 175. V. L. 674. FANΔANE

Jl. Π (XVI)

p. 195. V. L. vſ. 127. ΔΗΙΟΙΟ FIΩHN.

p. 200. V. L. 192. *τὸν δὲ γέρων.*

p. 213. V. L. 366. FIFAXH. item 373 et 785 FIFAXΩN

p. 231. V. L. 625. AFIΔI

Jl. P (XVII)

p. 258. Not. col. 1. l. 5. *οἰόπολος.* corr. *οἰοπόλος.*

p. 270. V. L. vſ. 213 FIFAXΩN. ſicque inf. vſ. 266. 317.

p. 299. vſ. 605. *Ἕκτωρα* male exaratum; corr. *Ἕκτορα.*

p. 307. V. L. adde vſ. 713. forte *ἠμὲν ὅπως νεκρόν τε Ϝερυσσομεν.*

Jl. Σ (XVIII)

p. 323. vſ. 160. V. L. FIFAXΩN et vſ. 219. 228.

p. 354. vſ. 510. V. L. FANΔANE

Jl. T (XIX)

p. 372. vſ. 41. V. L. FIFAXΩN et 424.

CoLibri

SIGILLVM ACADEMIAE HARVARDIANAE IN NOV ANG
VE RI TAS

04
LDPE

CoLibri